

ZÁKLADNÍ ŠKOLZ A MATEŘSKÁ ŠKOLA, PRAHA 3, CHELČICKÉHO 43/2614

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

NA SPOLEČNÉ CESTĚ - 2016

Školní vzdělávací program vznikl v roce 2007 rozpracováním Rámcového vzdělávacího programu do podmínek a záměrů školy. Na jeho tvorbě se podílela většina pedagogických pracovníků. Od té doby prošel řadou revizí a úprav naposledy v roce 2013 a v roce 2016, kdy změnil i svůj oficiální název z původního Cesty na nový „Na společné cestě – 2016“. Znovu upraven byl dle změněného RVP a školského zákona k 1. 9. 2017 a následně k 1.9.2018 (změna učebního plánu, vedení školy) a k 1.9. 2019 a 1.9.2021 v důsledku zavádění změn do výuky informatiky.

1.0. ÚVOD A CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Identifikační údaje

Název vzdělávacího programu

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ „NA SPOLEČNÉ CESTĚ - 2016“

Předkladatel

ZÁKLADNÍ ŠKOLA A MATEŘSKÁ ŠKOLA, PRAHA 3, CHELČICKÉHO 43/2614

Základní údaje

Název školy: Základní škola a mateřská škola, Praha 3, Chelčického 43/2614
(dle posledního rozhodnutí o zařazení do sítě škol ze dne 14. 2. 2008)

Sídlo školy: Chelčického 2614/43, Praha 3 – Žižkov
Detašované pracoviště Žerotínova : Žerotínova 36/1100

Právní forma: příspěvková organizace

IČO: 63 831 333

Identifikátor 600 036 162

IZO škola 102 073 368

IZO družina 112 200 087

IZO ŠJ 102 413 690

tel.: 222 59 25 04

fax: 222 59 29 46

tel. ŠJ: 222 59 29 31

tel.: Žerotínova: 271 77 44 32

e-mail: ostap@email.cz

web: <http://www.zschelcickeho.cz>

Ředitel školy: PhDr. Pavel Ostap (od 1. července 2010)
Zástupce ředitele pro I. stupeň: Mgr. Zuzana Hřebenová
Zástupce ředitele pro II. stupeň: Daniela Uhrová – statutární zástupce
Zástupce ředitele pro MŠ: Pavla Ladrová
Výchovná poradkyně: Alena Křepelová
Hospodářka školy: Ivana Vopěnková
Vedoucí ŠJ: Jana Sedláková

Zřizovatel

Městská část Praha 3

Havlíčkovo nám. 9/700

130 85 Praha 3

Web: <http://www.praha3.cz/>

Tel: 222 116 111

Platnost ŠVP Cesty od 1. 9. 2007

PhDr. Pavel Ostap

(razítko)

Novela Na společné cestě 2016 platná od 1.9.2016, upraveno k 1.9.2017 a k 1.9.2018 a k 1.9. 2019

Charakteristika školy

ZŠ a MŠ Chelčického je plně organizovaná základní škola. Její součástí jsou:

1) pracoviště v budově Chelčického (kapacita 750 žáků)

- základní škola (1. a 2. stupeň)
- přípravná třída
- školní družina
- školní jídelna

2) pracoviště v budově Žerotínova (kapacita 400 žáků)

- základní škola (1. stupeň)
- mateřská škola
- školní družina
- školní jídelna

Vzdělávání směřuje k naplnění klíčových kompetencí stanovených rámcovým vzdělávacím programem. Jedná se o souhrn znalostí, dovedností, návyků a postojů využitelných v učení i v běžném životě, umožňující žákům efektivně a odpovídajícím způsobem jednat v různých situacích.

Škola realizuje výuku a výchovu tak, aby zabezpečila výuku žáků se speciálními vzdělávacími potřebami pomocí pedagogické podpory (podpůrná opatření).

Zvláštní zřetel je brán na žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními. Na doporučení pedagogicko-psychologické poradny mají žáci možnost chodit do specializovaných mikrotříd, kde s nimi pracují speciální pedagogové. Tyto třídy mají na škole dlouholetou a úspěšnou tradici.

Areál

1) Pracoviště Chelčického

Školní areál leží v zeleni pod vrchem Křížek, před školou je park a dvě haly s víceúčelovými hřišti.

Budova je rozdělena na čtyři objekty.

Objekt A - přízemí - kancelářské místnosti

1. patro - šk. dílna, dvě učebny počítačů, kabinety
2. patro - laboratoř, pracovna fyziky, pracovna chemie, kabinety

Objekt B - přízemí - učebny, prostory školní družiny

1. - 3. patro - učebny

Objekt C - přízemí - šatny

1. patro - šatny Tv a sprchy

Objekt D - přízemí - školní jídelna, kuchyně

1. patro - velká a malá tělocvična, oddělení školní družiny

V roce 2002 byl školní dvůr přebudován na víceúčelové hřiště s umělým povrchem. Revitalizován 2015.

2) Pracoviště Žerotínova

Budova školy leží pod vrchem Křížek z opačné strany, i zde je před školou park. Ve vnitrobloku je hřiště pro sportovní vyžití a nově upravené prostory s hracími prvky pro děti mateřské školy.

Materiální vybavení

1) Pracoviště Chelčického

Výuka probíhá ve 30 učebnách. Z nichž některé jsou vybaveny jako odborné učebny: chemie a přírodopisu, fyziky, informatiky, dílny, keramické učebny a pracovny s interaktivní tabulí. Tělesné výchově slouží dvě prostorné tělocvičny a v dopoledních hodinách sportovní areál před budovou školy.

Vyučující mají vlastní kabinety, které disponují počítači připojenými do sítě s přístupem na internet. Sborovna školy slouží ke společným poradám a školením.

2) Pracoviště Žerotínova

Pro přímou výuku slouží pět kmenových tříd. Odborné učebny jsou počítače, výtvarné výchovy, cvičná kuchyně a třída s interaktivní tabulí. Učitelé mají k dispozici sborovnu.

Školní jídelna

Školní jídelna je po rekonstrukci vybavena moderní kuchyní. Zajišťuje stravování žáků a zaměstnanců školy, dále dětí a zaměstnanců MŠ Sauerova i tzv. cizích strávníků.

Pro dodržování pitného režimu pracovníků i žáků školy slouží školní bufet a nápojové automaty.

Školní družina (ŠD)

Samozřejmě součástí školy je v obou budovách školní družina, jejíž provoz je zajištěn od 6.30 do 17.30.

ŠD není pokračováním školního vyučování, je základním článkem výchovy mimo vyučování.

Hlavním posláním je zabezpečení zájmové činnosti, odpočinku a rekreace žáků. Vhodné střídání práce a odpočinku přispívá k odstranění únavy, učí děti ušlechtilé zábavě, pomáhá uspokojovat a rozvíjet kulturní potřeby a rozmanité zájmy žáků. Tomuto cíli slouží především tzv. zájmové středky a různé akce v průběhu roku.

V rámci družiny působí řada zájmových kroužků, např. angličtina, keramika, výtvarné techniky, flétna, kytara, keramika, vybíjená, florbal, kopaná, moderní tanec, plavání, dramatický kroužek, vaření počítače (skladba se mění každý rok dle aktuální nabídky a zájmu rodičů zde uvedený výčet je pouze příklad, nikoliv závazující model).

Školní klub

Škola má ve školském rejstříku zapsanu i činnost školního klubu, který však prozatím není otvírán. Primárně je určen starším dětem, které už nemohou navštěvovat školní družinu, a slouží především pro zájmové vzdělávání.

Činnost školy

Řízení školy a výuky

Škola je řízena ředitelem. Ten jmenuje zástupce pro první stupeň a zástupce pro druhý stupeň případně další vedoucí pracovníky dle organizačního řádu a schématu.

Pro zajišťování běžné činnosti na pracovišti Žerotínova může být jmenován pedagogicko-organizační pracovník, agendu běžně zajišťuje zástupce pro I. stupeň.

Ředitel zřizuje pedagogickou radu jako svůj poradní orgán.

V řízení pedagogického procesu významnou roli zaujímá třídní učitel. Jeho úlohou je koordinovat organizaci vzdělávání a výchovy dané třídy.

Učitelé jsou rozděleni podle předmětů do předmětových komisí. Jsou zřízeny metodické sdružení 1. stupně, předmětové komise vzdělávacích oborů a předmětů na II. stupni.

Předmětové komise vypracovávají roční plány činnosti, soustřeďují se především na koordinaci výuky, sjednocení klasifikace, zadávání srovnávacích testů a čtvrtletních písemných prací.

Vzdělávání cizinců a žáků s odlišným mateřským jazykem

Účast na různých projektech umožňuje škole poskytovat péči žákům s odlišným mateřským jazykem formou doučování, výukou češtiny pro cizince a nebo i intenzivním kurzem, který nahrazuje výuku v dalších vzdělávacích obastech po dobu nezbytně nutnou, aby se žáci mohli zapojit do výuky ve svých třídách.

Děti-cizinci a děti, které pocházejí z jiného jazykového a kulturního prostředí, potřebují podporu učitele mateřské školy při osvojování českého jazyka. Pokud rodiče sami neovládají český jazyk na úrovni rodilého mluvčího, nemohou své děti v poznávání českého jazyka přímo podpořit a děti se ocitají ve znevýhodněné pozici. Je třeba věnovat zvýšenou pozornost tomu, aby dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka začala být poskytována jazyková podpora již od samotného nástupu do mateřské školy. Při práci s celou třídou je třeba mít na vědomí, že se v ní nacházejí i děti, které se český jazyk učí jako druhý jazyk, uzpůsobit tomu didaktické postupy a děti cíleně podporovat v osvojování českého jazyka.

Mateřské školy poskytují dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání.

Zvláštní právní úprava platí pro mateřské školy, kde jsou alespoň 4 cizinci v povinném předškolním vzdělávání v rámci jednoho místa poskytovaného vzdělávání (v případě lesní mateřské školy v jednotlivém území, kde zejména probíhá pedagogických program a kde má škola zázemí). V takovém případě zřídí ředitel mateřské školy skupinu nebo skupiny pro bezplatnou jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání v souladu s vyhláškou č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání,

ve znění pozdějších předpisů. Vzdělávání ve skupině pro jazykovou přípravu je rozděleno do dvou nebo více bloků v průběhu týdne.

Ředitel mateřské školy může na základě posouzení potřebnosti jazykové podpory dítěte zařadit do skupiny pro jazykovou přípravu rovněž jiné děti, než jsou cizinci v povinném předškolním vzdělávání, pokud to není na újmu kvality jazykové přípravy.

Při přechodu na základní školu by děti s nedostatečnou znalostí českého jazyka měly mít takové jazykové a sociokulturní kompetence v českém jazyce, které jim umožní se zapojit do výuky a dosáhnout školního úspěchu.

Podpůrným materiálem při vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka je Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro povinné předškolní vzdělávání, který lze využívat při individualizované práci s dětmi s nedostatečnou znalostí českého jazyka již od nástupu do mateřské školy.

Poradenské služby ve škole

Školní poradenské pracoviště poskytuje bezplatné služby v souladu s vyhláškou č. 72/2005 Sb. v platném znění č. 197/2016 Sb. Na žádost zákonného zástupce nebo po dohodě školy a zákonného zástupce žáka.

Poradenské služby zajišťuje školské poradenské pracoviště, které tvoří výchovná poradkyně a speciální pedagog (od roku 2016). Členem týmu je i je zároveň metodik prevence sociálně patologických jevů, případně školní psycholog.

Poradenství je zaměřeno na pomoc žákům v oblasti učení, zákonným zástupcům při řešení výchovných problémů a neúspěchů. Poradenství se výrazně zaměřuje i na prevenci a případné řešení sociálně patologických jevů, pomoc při obtížných životních situacích v souvislosti s výchovou dětí.

Významnou a nezastupitelnou roli má výchovný poradce i při výběru a realizaci profesionální orientace žáků.

Speciální pedagog v rámci školního poradenského pracoviště se spolupodílí s třídním učitelem (případně dalšími vyučujícími) na plánu pedagogické podpory (PLPP) tvorbě individuálního vzdělávacího plánu (IVP).

Třídní učitelé navrhnou zařazení žáků do péče speciálního pedagoga na základě souhlasu ze strany zákonných zástupců.

Spolupráce s institucemi

Škola úzce spolupracuje se zřizovatelem, konkrétně s místostarostou pověřeným řízením školství a s odborem školství ÚMČ Prahy 3.

Výchovný poradce a vedení školy jsou v kontaktu s Pedagogicko-psychologickou poradnou, s odborem péče o mládež ÚMČ Praha 3, úřadem práce, policií ČR i Městskou policií, s obvodním soudem a dalšími institucemi.

Spolupráce s rodiči

Při škole je podle § 167 561/2004 Sb., zřízena devítičlenná Rada školy.

Dále na škole pracuje neformální sdružení rodičů, a to formou schůzek se zástupci tříd školy (kteří jsou určeni třídními učiteli nebo zvoleni rodiči) před zahájením třídních schůzek, kdy jsou informováni o chodu školy a společných akcích.

V budově Žerotínova pak funguje Sdružení Žerotínka, které se aktivně spolupodílí na organizování společných akcí školy a rodičů.

Třídní schůzky se konají nejméně třikrát ročně, přičemž dvakrát jako individuální konzultace rodičů s učiteli.

Personální zajištění výuky

Výuku zajišťuje kvalitní pedagogický sbor, jehož činnost je pravidelně kontrolována vedením školy. Všichni vyučující jsou vedením školy podporováni v práci na svém profesním růstu.

Počet vyučujících se každoročně mění podle počtu vyučovacích tříd a potřeby dělit hodiny.

2.0. CHARAKTERISTIKA ŠVP

Název vzdělávacího programu „Na společné cestě 2016“ vyjadřuje aktuální snahu dojít společnou cestou všech zúčastněných k jedinému cíli - k pochopení a porozumění světa, který nás obklopuje. Zároveň k připravenosti do něho vstoupit a zapojit.

Školní vzdělávací program ZŠ Chelčického je koncipován tak, aby představoval rovnou šanci pro všechny žáky, kteří společně případně s podpůrnými opatřeními různých stupňů dosáhnou kýženého cíle vzdělávání. Jeho priority spočívají v tom, že bude poskytována péče všem bez rozdílu, ať už nadstandardní péče nadprůměrným žákům či podpůrná péče tak, aby všichni dosáhli svého maximálního rozvoje.

V běžných třídách budou žáci také procházet angličtinou od první třídy, což je seznámení se angličtinou tak, aby žáci ve třetím ročníku přešli k výuce plynulou formou s určitými základními znalostmi. Naopak důraz na základní učivo a využití speciálně pedagogických metod bude páteří upraveného programu pro dyslektické třídy. Cílem zde bude absolvovat základní školu tak, aby umožňovala další vzdělávání i s diagnostikovaným handicapem.

Na druhém stupni pak od 7. třídy přichází výuka druhého cizího jazyka. Vzhledem k tomu, že však naši školu navštěvují děti, které mají poruchy učení a potíže se zvládnutím hlavního cizího jazyka (angličtiny), je pro ně vytvořena ve stejné časové dotaci Konverzace z anglického jazyka.

Školní vzdělávací program posiluje i výuku finanční gramotnosti. Z disponibilních hodin byl vytvořen prostor pro zřízení předmětu mediální výchova, který naplňuje stejnojmenné průřezové téma.

Škola chce:

- učit žáky takové znalosti a dovednosti, které budou dobře uplatnitelné v životě, méně encyklopedických znalostí a více se zaměřit na činnostní učení
- zavádět do výuky efektivní metody, jako je skupinové a projektové vyučování vedoucí žáky k týmové práci
- vést žáky k využívání komunikačních a informačních technologií, podporovat zavádění a využívání výpočetní techniky do výuky
- vést žáky k dodržování pravidel slušného chování a vnitřního řádu školy
- věnovat stejnou péči všem žákům
- provádět rozumnou integraci dětí se specifickými vývojovými poruchami učení, ale zaměřit se i na žáky nadané a vytvořit jim podmínky k úspěšnému přijetí k dalšímu studiu
- podporovat i sportovní výchovu a vést žáky ke zdravému životnímu stylu.

Po ukončení základního vzdělávání by žák měl:

- být vybaven souborem vědomostí, dovedností, postojů a hodnot potřebných pro svůj osobní rozvoj a schopností adaptovat se na měnící se vztahy v pracovním a společenském procesu i v celoevropském kontextu;
- zvládnout základní kompetence dané učebním plánem této školy tak, aby dovedl vhodně reagovat v běžných denních činnostech;
- získat nejen vědomosti, ale především praktické dovednosti potřebné jak pro budoucí další studium na školách, tak i pro zaměstnání;

- zvládnout základní techniky práce s psaným textem, informacemi, informačními a komunikačními technologiemi a médií jakož i zvládnout základy práce s běžnými technickými prostředky v domácnosti;
- umět analyzovat společenské jevy a zaujímat uvážlivé postoje;
- běžně pracovat s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádět věci do souvislosti, poznatky z různých vzdělávacích oblastí propojovat do širších celků a na základě toho si umět vytvářet komplexnější pohled na přírodní a společenské jevy;
- řešit samostatně vzniklé problémy, volit adekvátní způsoby jejich řešení, sledovat vlastní pokrok při zdolávání problémů, analyzovat řešení a umět osvědčené postupy aplikovat při řešení obdobných nebo i nových problémových situací;
- formulovat a vyjadřovat svoje myšlenky a názory v logickém sledu, výstižně se vyjadřovat, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu a to jak v jazyce českém, tak alespoň v jednom jazyce cizím;
- rozumět základním principům, na nichž spočívají zákony a společenské normy, být si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo ni;
- rozhodovat se zodpovědně podle dané situace, umět poskytovat podle svých možností účinnou pomoc a chovat se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka;
- respektovat a chránit naše tradice, kulturní a historické dědictví, chápat ekologické souvislosti a základy ochrany přírody;
- rozvíjet své kreativní myšlení, orientovat se v základních aktivitách potřebných k realizaci svých záměrů a chápat podstatu, cíl a rizika přijatých řešení.

PRIORITY ŠKOLY

Systematická péče o žáky se specifickými vývojovými poruchami učení a o jejich maximální inkluzi během školní docházky do běžných tříd

Péče o nadprůměrné žáky

Rozvoj komunikačních dovedností v anglickém jazyce již od první třídy

Zvýšená pozornost výuce finanční gramotnosti

Podporovat rozvoj pohybových dovedností, sportovní výchovu a vést žáky ke zdravému životnímu stylu

Rozvíjet oblast finanční gramotnosti jako průřezové téma školy, které prostupuje celým vzdělávacím programem od 1. do 9. třídy.

Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

Školní vzdělávací program CESTY vytváří prostor pro uplatnění všech žáků. Ve spolupráci s PPP Prahy 3, speciálně pedagogickými centry a zdravotnickými zařízeními se věnujeme žákům se speciálními vzdělávacími potřebami, v našem případě se jedná především o děti se specifickými poruchami učení. Tyto děti začleňujeme do hlavního vzdělávacího proudu jak kolektivně formou mikrotříd tak individuálně, tak jak je třeba pro jejich maximální rozvoj.

V případě inkluze odbouráváme systém specializovaných mikrotříd (par. 16 školského zákona, jejichž činnost na škole bude ukončen 2022) na prvním stupni, ve kterých probíhá stejná výuka jako ve třídách běžných, zařazení do těchto mikrotříd nenahrazuje však další podpůrná opatření, která jsou dětem doporučena ze strany poradenských

zařízení. Výuku zabezpečují především (je-li v silách školy je zajistit) speciální pedagogové, kteří při hodnocení žáků postupují dle doporučení PPP. Při výuce děti pracují s kompenzačními pomůckami (například čtecí okénka, bzučáky, tabulky jevů) a mají i doplňkové pracovní sešity a výukové programy na počítači.

Individuálně integrované děti jsou vyučovány podle individuálních plánů. Snažíme se dát dětem stejný základ jako je tomu v běžných třídách, respektujeme však jejich zvláštnosti a speciální potřeby. Podporujeme otevřenou komunikaci, rozvíjíme jejich sociální dovednosti a hodnotovou orientaci, vhodnými činnostmi podporujeme získávání sebedůvěry, připravujeme je na budoucí povolání a rodinný život, probouzíme zájem o další vzdělání.

Rozvoj komunikačních dovedností v anglickém jazyce již od první třídy

Výuka anglického jazyka či jiného cizího jazyka je zařazena do učebního plánu již od první třídy. Pro zvýšení užití AJ je zařazován i do ostatních vyučovacích předmětů dle možností jednotlivých pedagogů.

Zvýšená pozornost výuce vzdělávacího oboru finanční gramotnost

Finanční gramotnost je soubor znalostí, dovedností a hodnotových postojů občana nezbytných k tomu, aby finančně zabezpečil sebe a svou rodinu v současné společnosti a aktivně vystupoval na trhu finančních produktů a služeb. Finančně gramotný občan se orientuje v problematice peněz a cen a je schopen odpovědně spravovat osobní/rodinný rozpočet, včetně správy finančních aktiv a finančních závazků s ohledem na měnící se životní situace. Tato vzdělávací oblast se realizuje v různých předmětech ve všech ročnících I. i II. stupně.

Podporovat rozvoj pohybových dovedností, sportovní výchovu a vést žáky ke zdravému životnímu stylu

Dvě tělocvičny, venkovní sportovní areál, přírodní areál Vrch Křížek

Výuku nepovinných předmětů zaměřených na sportovní hry

Množství sportovních zájmových kroužků (fotbal, florbal, aerobik, ...)

Účast ve sportovních soutěžích zařazených do Poháru starosty i organizovaných jinými organizacemi (např. McDonald cup, Coca Cola cup, atd.). Aktuální nabídka je každoročně upravena.

Rozvíjet estetické cítění žáků a aktivně je zapojovat do výtvarné tvorby

Keramickou dílnu s hrnčířským kruhem a keramickou pecí

Učebnu určenou pro keramiku

Výuku nepovinného předmětu zaměřeného na keramiku

Zájmové kroužky keramiky, aranžování, užitá tvorba

Péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami

Žák se speciálními vzdělávacími potřebami je žák, kterému jsou přiznány k naplnění svých vzdělávacích potřeb podpůrná opatření dle vyhlášky o vzdělávání žáků č. 27/2016 Sb. v platném znění.

Každý žák má své individuální potřeby a škola plně respektuje individuální vzdělávací potřeby tak, aby umožnila žákovi maximální rozvoj dle jeho možností. Pedagog přizpůsobuje své vzdělávací strategie na základě podpůrných opatření.

Pravidla poskytování podpůrných opatření žákům

Žákům se speciálními vzdělávacími potřebami se poskytují podpůrná opatření dle platné stupnice 1-5. Vždy se uplatňují postupem dle stávající legislativy a po dobu nezbytně nutnou.

Podpůrné opatření prvního stupně

- *jsou poskytována žákům, kterých se projevuje potřeba úprav ve vzdělávání nebo zapojení do kolektivu.*
- *Projevují se pouze mírné obtíže ve vzdělávání (pomalé tempo práce, drobné obtíže ve čtení*

Žačlenění minimálních výstupů RVP ZS ŠVP Na společné cestě 2016

Rámcový vzdělávací program zavedl možnost využít pro tvorbu IVP minimálních výstupů. Vyučující na základě doporučení poradenského pracoviště může využít od třetího stupně podpory možnosti upravit očekávané výstupy vzdělávání a výběr učiva podle RVP. Tyto minimální výstupy není třeba uvádět u jednotlivých vzdělávacích oblastí ŠVP, ale vyučující je čerpá přímo z RVP podle platného doporučení.

Vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných

Žák, který při vykazuje vysokou úroveň jedné či více oblastí rozumových schopností je školou podporován a rozvíjen dle svých možností dle doporučení SPZ (podpůrná opatření).

Výchovné a vzdělávací strategie

Cíle základního vzdělávání s přihlédnutím ke klíčovým kompetencím

1. Umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení

Co představuje v životě školy a žáka ve výuce

Rozvoj postojů, dovedností a způsobů rozhodování metodami, které umožňují přímo zkušenost

Dostatek informačních zdrojů a učebních impulsů - knihovna, internet, exkurze, projektové vyučování.

Propojení informací se skutečným životem.

Vlastní úsudek, iniciativa, tvořivost, zodpovědnost.

Komunikační dovednosti, spolupráce, práce v týmu.

Poznávání vlastních možností, výuka bez situací nerovnosti a ponížení.

Prezentace vlastních výsledků.

Práce v motivujícím prostředí s přiměřeným učivem.

Hodnocení formou zpětné vazby.

Hodnocení za to, co žák zvládá, ne za to, co umí.

Využívání kladného hodnocení, dobré výsledky jsou motivační.

Osobní příklad.

2. Podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů

Co představuje v životě školy a žáka ve výuce

Poznatky nejsou žákům předkládány v hotové podobě.

Uplatňování mezipředmětových vztahů.

Přechod od frontálního vyučování k aktivizujícím metodám.

Praktická cvičení.

Rozvíjení schopnosti logického uvažování.

Objevování vzájemných vztahů a příčin přírodních, společenských a dalších jevů a dějů.

Podpora netradičních způsobů řešení.

3. Vést žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci

Co představuje v životě školy a žáka ve výuce

Prostor pro střetávání a komunikaci různými formami - ústně, písemně, výtvarně, pomocí technických prostředků atd.

Dodržování etiky komunikace - naslouchání, věcnost, prostor pro různé názory, respektování jiných názorů.

Předpoklad poznávání sebe a vztahů k jiným.

Práce v týmu.

4. Rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých

Co představuje v životě školy a žáka ve výuce

Jasná pravidla pro soužití ve škole - práva, povinnosti, sankce.

Atmosféra přátelství.

Osobní zodpovědnost za výsledky společné práce.

Spolupráce učitelů a podíl na řízení školy, spolupráce s rodiči.

5. Přípravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako svébytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a plnili své povinnosti

Co představuje v životě školy a žáka ve výuce

Učit se samostatně, rozhodovat a nést důsledky za svá rozhodnutí.

Demokracii a svobodu nezaměňovat za anarchii.

Nutnost dodržování mravních hodnot a slušného jednání.

Vhodnou formou prosazovat své zájmy.

Učit se argumentovat.

Pracovat se školním řádem.

6. Vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací, rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, svému prostředí i k přírodě

Co představuje v životě školy a žáka ve výuce

Orientace ve vlastním citovém životě a v citových vztazích.

Chápání bohatství a složitosti citového života, rozvíjet citovou otevřenost vůči podnětům z prostředí, ve kterém žijí.

Učit se otevřeně a kultivovaně projevovat své city.

Učit se ohleduplnému a citlivému vztahu k lidem, přírodě, ke kulturním a etickým hodnotám.

Vést k uvědomění citové nevyzrálosti v období dospívání.

7. Učit žáka aktivně rozvíjet a chránit své fyzické, duševní a sociální zdraví a být za ně zodpovědný

Co představuje v životě školy a žáka ve výuce

Čistota prostředí školy.

Vhodné hygienické zázemí.

Vhodné prostředí - účelnost, funkčnost, estetičnost, bezpečí - spoluúčast na jeho úpravě.

Organizace denního režimu ve prospěch žáků - časová, obsahová.

Zdravý stravovací a pitný režim.

Pohybové relaxační přestávky, dostatečná nabídka.

Škola bez kouření a návykových látek.

Důsledná prevence šikany a násilí.

Vztahy ve škole - úcta, sounáležitost, uznání.
Motivační hodnocení.

8. Vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi

Co představuje v životě školy a žáka ve výuce

Otevřenost vůči spolužákům

Solidarita s druhými.

Rozvíjení kritických postojů k negativním projevům ve škole i společnosti.

Uvažování v evropských a celosvětových souvislostech.

Rozvíjení schopnosti empatie.

Multikulturní výchova - porozumění odlišnému způsobu života z jiných kultur.

Ohleduplnost vůči starým a nemocným lidem

9. Pomáhat žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci

Co představuje v životě školy a žáka ve výuce

Uplatňování sebehodnocení žáků.

Informační a poradenská činnost v oblasti profesionální orientace.

Osvojování základních pracovních dovedností a návyků.

Výstupní hodnocení žáků.

3.0. KLÍČOVÉ KOMPETENCE

Kompetence k učení K I.

- K I – 1 - vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie
- plánuje, organizuje a řídí vlastní učení
  - je ochoten věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení
- K I – 2 - vyhledává a třídí informace
- na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- K I – 3 - operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly
- uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí
  - vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy
- K I – 4 - samostatně pozoruje a experimentuje
- získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti
- K I – 5 - poznává smysl a cíl učení
- má pozitivní vztah k učení
  - posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení
  - plánuje, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit
  - kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

Kompetence k řešení problémů K II.

- K II – 1 - vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni
- rozpozná a pochopí problém
  - přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách
  - promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností
- K II – 2 - vyhledává informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky
- využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení
  - nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému
- K II - 3 - samostatně řeší problémy a volí vhodné způsoby řešení
- při řešení problémů užívá logické, matematické a empirické postupy

- K II - 4 - ověřuje prakticky správnost řešení problémů
- osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací
  - sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů
- K II - 5 - kriticky myslí a činí uvážlivá rozhodnutí
- je schopen svá rozhodnutí obhájit
  - uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

Kompetence komunikativní K III.

- K III - 1 - formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu
- vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- K III - 2 - naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim a vhodně na ně reaguje
- účinně se zapojuje do diskuse
  - obhazuje svůj názor a vhodně argumentuje
- K III - 3 - rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků
- o těchto prostředcích přemýšlí, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění
- K III - 4 - využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- K III - 5 - využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální K IV.

- K IV - 1 - účinně spolupracuje ve skupině
- společně s pedagogy se podílí na vytváření pravidel práce v týmu
  - na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- K IV - 2 - podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu
- na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevnování dobrých mezilidských vztahů
  - v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- K IV - 3 - přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy
- chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu
  - oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska

- čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají

K IV – 4 - vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj

- ovládá a řídí svoje chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské **K V.**

K V – 1- respektuje přesvědčení druhých lidí

- váží si vnitřních hodnot druhých, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí

- odmítá útlak a hrubé zacházení

- uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému nebo psychickému násilí

K V – 2- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy

- je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu

K V – 3- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace

- poskytne podle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně

v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka

K V – 4- respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví

- projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost

- aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit

K V – 5- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy

- respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí

- rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti

Kompetence pracovní **K VI.**

K VI – 1 - používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení

- dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky

- adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky

K VI – 2 - přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot

K VI – 3 - využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost

- činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření

K VI – 4 - orientuje se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského

záměru a k jeho realizaci

- chápe podstatu, cíl a riziko podnikání
- rozvíjí své podnikatelské myšlení

4.0. UČEBNÍ PLÁN

Charakteristika vyučovacího plánu

V roce 2016 byl upraven učební plán tak, aby odpovídal potřebám vzdělávání žáků na společné cestě.

Doposud byly vždy časové dotace tříd běžných a mikrotříd stejné, od školního roku 2016/2017 dochází pilotně k drobné změně týkající se výuky cizího jazyka a českého jazyka.

a) Posílení výuky českého jazyka v prvním třídě z 9 hodin na 10

b) Posílení výuky anglického jazyka v druhé třídě z 1 hodiny na 2

Po druhém ročníku je již časová dotace stejná jak běžných třídách, tak i v mikrotřídách.

Tato úprava je platná od nově nastupující I. třídy v roce 2016/2017, v druhém ročníku je angličtina a český jazyk vyučován bez změny. Tedy anglický jazyk je dotován pouze jednou vyučovací hodinou.

Tato změna je provedena vzhledem k potřebám žáků v první třídě více pozornosti věnovat rozvoji grafomotoriky a čtení a v druhé třídě intenzivnější výuka cizího jazyka povede k lepšímu vstřípení dovedností a znalostí, neboť mezi hodinami anglického jazyka nebude týdenní odstup.

Časová dotace v prvním období 1. – 3. třída zůstává stejná a výstupy se tak nemění. Výuková metoda CLIL naopak umožňuje nárazově začít s výukou anglického jazyka i mimo samotný vyučovací předmět anglický jazyk.

Využití disponibilních hodin ve školním vzdělávacím programu

Disponibilní hodiny jsou využity především na doplnění dotace českého jazyka, matematiky, anglického jazyka a prvouky na prvním stupni.

Na druhém stupni českého jazyka, matematiky, anglického jazyka, matematiky, dějepisu, chemie, fyziky a přírodopisu, mediální výchovy a ekonomie domácnosti v rámci čsp.

Vzdělávací plán k školnímu roku 2021/2022 – přechod na posílení informatiky - 1. etapa a vize 2. etapy

Učební plán 2023/2024		ŠVP - operační 2022		I. etap					II. etap					7 toho disponibilních hodin									
Předmět/dělnice	I.	II.	Vzdělávací obory Předměty /oblasti	Celkem I. etap					Celkem II. etap					I. etap - disponibilní hodiny					II. etap - disponibilní hodiny				
				1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18		
<p>Učební plán 2023/2024 Účel: je třeba dočíst V a XV v 8-9 ročníku, aby studente učil v dlouhodobých blocích jednom z ročníků nebo hodinu každý rok.</p>																							
<p>Učební plán 2022/2023 Na výherní hodiny ICT dle RVP (na úkor ČJ, OV a M) Zároveň došlo ke změně u aktuální osmé V168 (VV 2 hodiny, Vt 0) - další rok bude výhradně (0-2) Vt v 9. třídě za Vt, která byla v 8. ročníku 2 hod. Ke zvažení: přeusn. MeZV 66. 168 místo fyziky. Tím pádem by se v 7. ročníku vytvořilo místo pro OV.</p>																							
<p>Učební plán 2021/2022 Na výherní hodiny ICT dle RVP (na úkor ČJ ve 4. třídě, na úkor OV v 8. třídě). Změna: VV 2 hodiny v 8. třídě, Ru 2 hod/2022/2023 ICT v 6,7,8 nebo 6-9 nebo 6,7, 9 Ke zvažení: přeusn. MeZV 66. 168 místo fyziky. Tím pádem by se v 7. ročníku vytvořilo místo pro OV.</p>																							
<p>Učební plán 2021/2022 - přechod na posílení informatiky Na výherní hodiny ICT dle RVP (na úkor ČJ ve 4. třídě, na úkor OV v 8. třídě). Změna: VV 2 hodiny v 8. třídě, Ru 2 hod/2022/2023 ICT v 6,7,8 nebo 6-9 nebo 6,7, 9 Ke zvažení: přeusn. MeZV 66. 168 místo fyziky. Tím pádem by se v 7. ročníku vytvořilo místo pro OV.</p>																							
<p>Učební plán 2021/2022 - vize 2. etapy Na výherní hodiny ICT dle RVP (na úkor ČJ ve 4. třídě, na úkor OV v 8. třídě). Změna: VV 2 hodiny v 8. třídě, Ru 2 hod/2022/2023 ICT v 6,7,8 nebo 6-9 nebo 6,7, 9 Ke zvažení: přeusn. MeZV 66. 168 místo fyziky. Tím pádem by se v 7. ročníku vytvořilo místo pro OV.</p>																							

Tyto změny proběhly v souvislosti se změnou RVP a posílením informatiky.

Začleněno do ŠVP k datu 31.8.2021 (vloženo formou obrázku z dokumentu Učební plán 2021/2022 zpracovaný ředitelem školy a schválený pedagogickou radou a školskou radou).

Původně se zamýšlelo realizovat plán ve dvou etapách. Vzhledem k personální situaci školy, ale takto rychlá změna nenastala.

Učební plán 2022/2023		Navýšený hodinový dotaz RVP (na úkor ČI, OI a HV)		Z toho disponibilních hodin																								
Učební plán 2022/2023	Průběh učebního plánu	I. etapa	I. etapový dotaz					II. etapový dotaz					Převzatý z jiných předmětů	Všechny učební plány	I. etapový dotaz					II. etapový dotaz								
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10			11	12	13	14	15	16								
Učební plán 2022/2023			Navýšený hodinový dotaz RVP (na úkor ČI, OI a HV)																									
ŠVP upravený v 2021	Průběh učebního plánu	ŠVP - úprava 2022	I. etapový dotaz					II. etapový dotaz					Převzatý z jiných předmětů	Všechny učební plány	I. etapový dotaz					II. etapový dotaz								
	I.	II.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10			11	12	13	14	15	16								
Učební plán 2023/2021 - přechodný stav			Navýšený hodinový dotaz RVP (na úkor ČI a ve 4. třídě, na úkor OI a 8. třídy)																									
ŠVP upravený v 2021	Průběh učebního plánu	ŠVP - úprava 2022	I. etapový dotaz					II. etapový dotaz					Převzatý z jiných předmětů	Všechny učební plány	I. etapový dotaz					II. etapový dotaz								
	I.	II.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10			11	12	13	14	15	16								
Učební plán 2023/2021 - přechodný stav			Navýšený hodinový dotaz RVP (na úkor ČI a ve 4. třídě, na úkor OI a 8. třídy)																									
ŠVP upravený v 2021	Průběh učebního plánu	ŠVP - úprava 2022	I. etapový dotaz					II. etapový dotaz					Převzatý z jiných předmětů	Všechny učební plány	I. etapový dotaz					II. etapový dotaz								
	I.	II.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10			11	12	13	14	15	16								

Učební plán platný od školního roku 2019 (vloženo k 1.9.2019)

Povinná dotace I.	II.	Vzdělávací obory Předměty /Ročník	I. st. RVP	II. st. RVP	I. stupeň						II. stupeň					Z toho disponibilní	
					Celkem I. stupeň						Celkem II. stupeň						
						1	2	3	4	5	Disponibilní	6	7	8	9		
38	16	Český jazyk	33	15	42	9	9	9	8	7	4	19	5	4	5	5	4
		Další cizí jazyk		6								6		2	2	2	
9	12	Anglický jazyk	9	12	11	1	1	3	3	3	2	13	4	3	3	3	1
22	16	Matematika	20	15	24	4	5	5	5	5	4	19	4	5	5	5	4
1	1	Informatika	1	1	1					1		1	1				
12		Prvouka	12		6	2	2	2			1						
		Vlastivěda			3				1	2							
		Přírodověda			4				2	2							
12		Dějepis		11								8,5	2	2	2	2,5	0,5
		Výchova k občanství										4	1	1	1	1	1
22		Fyzika		21								7	1	2	2	2	2
		Chemie										4,5			2	2,5	0,5
		Přírodopis										8	2	2	2	2	1
		Zeměpis										7	2	2	2	1	2
12	10	Hudební výchova	12	10	5	1	1	1	1	1		4	1	1	1	1	
		Výtvarná výchova			0	7	1	1	1	2	2		6	2	2	1	1
10	11	Výchova ke zdraví		10	0							2			1	1	0
		Tělesná výchova	10		10	2	2	2	2	2		8	2	2	2	2	0
					0												
5	4	Ekonomie domácnosti			0							1				1	1
		PC / ČSP	5	3	5	1	1	1	1	1		3	1	1	1		
Dis	Dis	Mediální výchova			0						1		1				1
9	18				0												
					0												
		Disponibilní	16	18	0												
118	122	0	118	122	118	21	22	24	25	26	11	122	28	30	32	32	18

Změna učebního plánu byla schválena ředitelem školy, pedagogickou radou 23. 6. 2019 a školskou radou 18.6.2019.

Popis změny: Došlo k přesunu Ekonomie domácnosti do 9. třídy. Naopak do osmé třídy byl přesunut předmět Člověk a svět práce, aby se žáci mohli dříve soustředit na volbu povolání a nebylo třeba ji realizovat v rámci jiných předmětů již v 8. ročníku.

Učební plán platný od školního roku 2018 (vložen k 1.9.2018)

Povinná dotace		Vzdělávací	I. st.		I. stupeň					II. stupeň					Z toho		
I.	II.		RVP	RVP	Celkem I. stupeň					Celkem II. stupeň						disponibilní	
		Předmět / Ročník			1	2	3	4	5	Disponibilní	6	7	8	9	disponibilní		
38	16	Český jazyk	33	15	42	9	9	9	8	7	4	19	5	4	5	5	
		Další cizí jazyk		6								6		2	2	2	
9	12	Anglický jazyk	9	12	11	1	1	3	3	3	2	13	4	3	3	3	
22	16	Matematika	20	15	24	4	5	5	5	5	4	19	4	5	5	5	
1	1	Informatika	1	1	1					1	1	1					
12		Přívuk	12		6	2	2	2			1						
		Vlastivěda			3				1	2							
		Přírodověda			4				2	2							
12				11													
		Dějepis										8,5	2	2	2	2,5	0,5
		Výchova k občanství										4	1	1	1	1	1
22				21													
		Fyzika										7	1	2	2	2	2
		Chemie										4,5			2	2,5	0,5
		Přírodopis										8	2	2	2	2	1
		Zeměpis										7	2	2	2	1	2
12	10	Hudební vých	12	10	5	1	1	1	1	1		4	1	1	1	1	
		Výtvarná výchova			7	1	1	1	2	2		6	2	2	1	1	0
10	11	Výchova ke zdraví		10	0												
		Výchova ke zdraví			0							2			1	1	0
		Tělesná vých	10		10	2	2	2	2	2		8	2	2	2	2	0
		Tělesná vých			0												
5	4	Ekonomie domácnosti			0							1			1	1	
		Člověk a svět	5	3	5	1	1	1	1	1		3	1	1	1	1	1
Dis 9	Dis 18	Mediální výchova			0							1		1		1	
		Mediální výchova			0												
		Mediální výchova			0												
		Mediální výchova			0												
		Mediální výchova			0												
		Mediální výchova			0												
Disponibilní			16	18	0												
118	122	0	118	122	118	21	22	24	25	26	11	122	28	30	32	32	

Změna učebního plánu byla schválena ředitelem školy, pedagogickou radou 23. 6. 2018 a školskou radou 18.6.2018.

Učební plán platný od školního roku 2016/2017

Vzdělávací oblast	Povinná dotace		Vzdělávací obory Předměty /Ročník	I. stupeň							II. stupeň					
	I.	II.		Celkem I. stupeň						Dispon.	Celkem II. II. stupeň					Z toho dispon.
					1	2	3	4	5			6	7	8	9	
Jazyk a jazyková komunikace	38	16	Český jazyk	42	9	9	9	8	7	9	19	5	4	5	5	4
			Další cizí jazyk							4		2	2	2	2	
			Anglický jazyk	11	1	1	3	3	3	2	14	4	3	4		
Matematika a její aplikace	22	16	Matematika	24	4	5	5	5	5	4	18	4	5	4	5	3
			Informatika	1					1	1	1					
Informační a komunikační technologie	1	1	Informatika	1					1		1					
			Prvouka	6	2	2	2			1						
			Vlastivěda	3			1	2								
			Přírodověda	4			2	2								
Člověk a jeho svět	12		Dějepis								8	2	2	2	2	1
			Výchova k občanství							4	1	1	1	1		
Člověk a společnost		12													1	
			Fyzika							7	1	2	2	2		2
			Chemie							4		2	2			
			Přírodopis							8	2	2	2	2		1
			Zeměpis							7	2	2	2	1		
Člověk a příroda		22													2	
Umění a kultura	12	10	Hudební výchova	5	1	1	1	1	1		4	1	1	1	1	1
			Výtvarná výchova	7	1	1	1	2	2		7	2	2	1	2	
				0												
Člověk a zdraví	10	11	Výchova ke zdraví	0							2		1	1	1	
				0												
			Tělesná výchova	10	2	2	2	2	2		8	2	2	2		2
				0												
Člověk a svět práce	5	4	Ekonomie domácností	0							1		1		1	
			Člověk a svět	5	1	1	1	1	1		3	1	1	1		

ŠVP Na společné cestě 2016 – aktualizace 2021

			<i>práce</i>																	
<i>Daší předměty:</i>	<i>Dis 9</i>	<i>Dis 18</i>	<i>Mediální výchova</i>			<i>0</i>								<i>1</i>	<i>1</i>					<i>1</i>
<i>Celkem:</i>	<i>118</i>	<i>122</i>		<i>0</i>	<i>0</i>	<i>118</i>	<i>21</i>	<i>22</i>	<i>24</i>	<i>25</i>	<i>26</i>	<i>16</i>	<i>122</i>	<i>28</i>	<i>30</i>	<i>32</i>	<i>32</i>			<i>18</i>

Učební plán pro mikrotřídy

Vzdělávací oblast	Povinná dotace		Vzdělávací obory Předměty /Ročník	I. stupeň							II. stupeň						
	I.	II.		Celkem I. stupeň						Dispon.	Celkem II. II. stupeň					Z toho dispon.	
					1	2	3	4	5			6	7	8	9		
Jazyk a jazyková komunikace	38	16	Český jazyk	42	10	8	9	8	7	9	19	5	4	5	5	4	
			Další cizí jazyk								4		2	2	2		
			Anglický jazyk	11	0	2	3	3	3	2	14	4	3	4	3		2
Matematika a její aplikace	22	16	Matematika	24	4	5	5	5	5	4	18	4	5	4	5	3	
			Informační a komunikační technologie	1	1	Informatika	1				1	1	1				
Člověk a jeho svět	12		Prvouka	6	2	2	2			1							
			Vlastivěda	3				1	2								
			Přírodověda	4				2	2								
Člověk a společnost		12	Dějepis								8	2	2	2	2	1	
			Výchova k občanství								4	1	1	1	1		
Člověk a příroda		22	Fyzika								7	1	2	2	2	2	
			Chemie								4		2	2			
			Přírodopis								8	2	2	2	2		1
			Zeměpis								7	2	2	2	1		
Umění a kultura	12	10	Hudební výchova	0							5	1	1	1	1	1	
			Výtvarná výchova	7	1	1	1	2	2	7	2	2	1	2			
Člověk a zdraví	10	11	Výchova ke zdraví	0							0	2		1	1		
			Tělesná výchova	10	2	2	2	2	2	8	2	2	2	2			
				0													
				0													
Člověk a svět práce	5	4	Ekonomie domácností	0							1		1		1		
			Člověk a svět práce	5	1	1	1	1	1	3	1	1	1				

ŠVP Na společné cestě 2016 – aktualizace 2021

<i>Dašší předměty:</i>	<i>Dis</i>	<i>Dis</i>	<i>Mediální výchova</i>							<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>					
	<i>9</i>	<i>18</i>		<i>0</i>													
<i>Celkem:</i>	<i>118</i>	<i>122</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>118</i>	<i>21</i>	<i>22</i>	<i>24</i>	<i>25</i>	<i>26</i>	<i>16</i>	<i>122</i>	<i>28</i>	<i>30</i>	<i>32</i>	<i>32</i>	<i>18</i>

Učební plán platný od školního roku 2013/2014

Vzdělávací oblast	Povinná dotace		Vzdělávací obory Předměty /Ročník	I. stupeň							II. stupeň					Z toho dispon.	
	I.	II.		Celkem I. stupeň						Dispon.	Celkem II. II. stupeň						
					1	2	3	4	5			6	7	8	9		
Jazyk a jazyková komunikace	38	16	Český jazyk	42	9	9	9	8	7	4	19	5	4	5	5	4	
			Další cizí jazyk								4	2	2				4
			Anglický jazyk	11	1	1	3	3	3	2	14	4	3	4	3		2
Matematika a její aplikace	22	16	Matematika	24	4	5	5	5	5	2	18	4	5	4	5	3	
			Informatika	1					1		1	1					
Informační a komunikační technologie	1	1	Informatika	1					1		1	1					
			Prvouka	6	2	2	2			1							
			Vlastivěda	3				1	2								
Člověk a jeho svět	12		Přírodověda	4				2	2								
			Dějepis								8	2	2	2	2		
			Výchova k občanství								4	1	1	1	1	1	
Člověk a společnost		12															
			Fyzika								7	1	2	2	2	2	
			Chemie								4			2	2		
			Přírodopis								8	2	2	2	2	2	
			Zeměpis								7	2	2	2	1	2	
Člověk a příroda		22															
			Hudební výchova	5	1	1	1	1	1		4	1	1	1	1		
			Výtvarná výchova	7	1	1	1	2	2		7	2	2	1	2	1	
Umění a kultura	12	10		0													
			Hudební výchova	5	1	1	1	1	1		4	1	1	1	1		
			Výtvarná výchova	7	1	1	1	2	2		7	2	2	1	2	1	
				0													
Člověk a zdraví	10	11		0													
			Výchova ke zdraví	0							2			1	1		
			Tělesná výchova	10	2	2	2	2	2		8	2	2	2	2		
				0													
Člověk a svět práce	5	4	Ekonomie domácnosti	0							1			1			
			Člověk a svět	5	1	1	1	1	1		3	1	1	1	1		

ŠVP Na společné cestě 2016 – aktualizace 2021

			<i>práce</i>																
<i>Volitelný předmět</i>	<i>Dis</i>	<i>Dis</i>	<i>Mediální výchova</i>		0						1	1							1
	9	18	<i>VP /druhý jazyk</i>		0						2		2						2
					0														
					0														
<i>Celkem:</i>	118	122		0	0	118	21	22	24	25	26	9	122	28	30	32	32		24

Učební plán platný od roku 2010 do roku 2013

Vytvořeno
20. 6. 2012

Platný plán hodinové dotace podle znění RVP 2007

Vzdělávací oblast	Povinná dotace		Vzdělávací obory Předměty /Ročník	I. stupeň						II. stupeň						
	I.	II.		Celkem I. stupeň	Z toho					Celkem II. stupeň	Z toho					
					1	2	3	4	5		Dispon.	6	7	8	9	Dispon.
Jazyk a jazyková komunikace	38	16														
			Český jazyk	42	9	9	9	8	7	4	20	5	5	5	5	5
			Anglický jazyk	11	1	1	3	3	3	2	14	4	3	4	3	2
Matematika a její aplikace	22	16														
			Matematika	24	4	5	5	5	5	2	18	4	5	4	5	3
Informační a komunikační technologie	1	1														
			Informatika	1					1		1	1				
Člověk a jeho svět	12		Prvouka	6	2	2	2			1						
			Vlastivěda	3				1	2							
			Přírodověda	4				2	2							
Člověk a společnost		12														
			Dějepis							8	2	2	2	2		
			Výchova k občanství							4	1	1	1	1	1	
člověk a příroda		22														
			Fyzika							7	1	2	2	2	2	
			Chemie							4			2	2		
			Přírodopis							8	2	2	2	2	2	
			Zeměpis							7	2	2	2	2	1	
Umění a kultura	12	10		0												
			Hudební výchova	5	1	1	1	1	1		4	1	1	1	1	
			Výtvarná výchova	7	1	1	1	2	2		7	2	2	1	2	
Člověk a zdraví	10	11		0												
			Výchova ke zdraví	0							2			1	1	
			Tělesná výchova	10	2	2	2	2	2		8	2	2	2	2	

ŠVP Na společné cestě 2016 – aktualizace 2021

				0															
			VP - Sportovní hry	0								1							1
Člověk a svět práce	5	4		0															1
			Člověk a svět práce	5	1	1	1	1	1			4	1	1	1	1			1
Volitelný předmět	Dis 9	Dis 18	VP	0															
				0								5		2	2	1			5
				0															
				0															
Celkem:	118	122	0	0	118	21	22	24	25	26	9	122	28	30	32	32			24

Učební plán platný do roku 2010

Učební plán pro 1. stupeň

UČEBNÍ PLÁN - 1.stupeň								
	předmět na vysvědčení	1. 2. 3. 4. 5.					disp. časová dotace	
Jazyk a jazyková komunikace	český jazyk a literatura	9	9	9	8	7	42	7
	Anglický jazyk	1	1	3	3	3	11	2
Matematika a její aplikace	matematika	4	5	5	5	5	24	4
Informační a komunikační technologie	informatika					1	1	
Člověk a jeho svět	Prvouka	2	2	2			13	1
	Přírodověda				2	2		
	Vlastivěda				1	2		
Umění a kultura	hudební výchova	1	1	1	1	1	5	
	výtvarná výchova	1	1	1	2	2	7	
Člověk a zdraví	tělesná výchova	2	2	2	2	2	10	
Člověk a svět práce	pracovní činnosti	1	1	1	1	1	5	
		2	2	2	2	2	11	
		1	2	4	5	6	8	14
pozn. * v pololetí se časová dotace obrací								

Učební plán pro 2. stupeň (2007-2010)

UČEBNÍ PLÁN - 2. STUPEŇ									
		6. 7. 8. 9.							
I.	Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk	5	5	5	5	20	20	
		Anglický jazyk	4	4	4	4	16	16	
II.	Matematika	Matematika	4	4	4	4	16	16	
III.	Informační tech.	Informační technologie	1	1	1	1	4	4	
IV.	Člověk a společnost	Dějepis	2	2	2	2	8	12	
		Výchova k občanství	1	1	1	1	4		
V.	Člověk a příroda	Fyzika	1	1	2	2	6	23	
		Chemie	0	0	2	2	4		
		Přírodopis	2	2	2	2	8		
		Zeměpis	2	1	1	1	5		
VI.	Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	1	4	10	
		Výtvarná výchova	2	2	1	1	6		
VII.	Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví	0	1	1	1	3	11	
		Tělesná výchova	2	2	2	2	8		
VIII.	Člověk a svět práce	Člověk a svět práce	1	1	1	1	4	4	
IX.	Volitelný předmět	Německý jazyk/semináře	0	2	2	2	6	6	disponibilní dotace
			0	0	0	0	0		informatika 6.ř
									informatika 7.ř
									informatika 8.ř
									informatika 9.ř
									český jazyk 6 - 9
			28	30	32	32	122	122	německý jazyk/semináře
									anglický jazyk 6 - 9
	Týdenní hodinová dotace		28-30	28-30	30-32	30-32			

5.0. VZDĚLÁVACÍ OBLASTI A PŘEDMĚTY

5. 1. Vzdělávací oblast jazyk a jazyková komunikace

5.1.1 Český jazyk a literatura

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

Charakteristika vyučovacího předmětu

Dotace vyučovacího předmětu **Český jazyk**: 1-3.ročník 9 hodin týdně, 4.ročník 8 hodin týdně, 5.ročník 7 hodin týdně.

Cílové zaměření

Znalosti získané v tomto předmětu jsou potřebné nejen pro kvalitní jazykové vzdělání, ale jsou důležité i pro úspěšné osvojování poznatků v dalších oblastech vzdělávání. Vytvářejí se předpoklady k efektivní mezilidské komunikaci, proto má tento předmět mezi vyučovacími předměty stěžejní postavení. Vytváříme podmínky pro zvládnutí základních jazykových jevů v ústní i písemné podobě, zejména k rozvíjení čtenářských schopností na základě porozumění čtenému textu (Čtenářská gramotnost). Některá témata je možné realizovat formou krátkodobých projektů, kde dochází k propojování s ostatními předměty. Velký důraz klademe na rozvoj komunikačních dovedností, motivujeme děti k návštěvám knihoven, divadelních představení a využívání dalších zdrojů informací, např. encyklopedií, slovníků a internetu.

Základem jazykového vyučování je naučit žáka věcně a správně se vyjadřovat a komunikovat, tím vytvářet podmínky pro vnímání okolního světa i sebe sama. Jazyková výchova, komunikační a slohová výchova a literární výchova se na 1.stupni vzájemně prolínají.

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

Kompetence k učení

Učitel:

- motivuje žáka k aktivnímu zapojování do vyučování využíváním vhodných způsobů, metod a strategií
- vede žáka k soustavnému zdokonalování čtenářských dovedností
- vede žáka k aplikaci naučených pravidel pravopisu a jejich vzájemnému propojování

Žák:

- získává pozitivní vztah k učení a hodnotí výsledky svého snažení
- učí se přesně vyjadřovat, zdokonaluje čtení a grafický projev
- poznává smysl a cíl učení

Kompetence k řešení problému

Učitel:

- vede žáka k vyhledávání různých řešení problémů

- snaží se o vzájemnou spolupráci mezi žáky
- vede žáka k zodpovědnosti za svá rozhodnutí a jejich výsledky

Žák:

- vnímá nejrůznější problémové situace ve škole
- vyhledává a volí vhodná řešení problémů, využívá k tomu vlastní úsudek, zkušenosti i získané vědomosti a dovednosti
- osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací

Kompetence komunikativní

Učitel:

- vede žáka k správnému a přesnému vyjadřování, k formulaci svých myšlenek v mluvené i písemné podobě
- rozšiřuje slovní zásobu žáka prostřednictvím probíraného učiva
- vede žáka k umění naslouchat druhým lidem a vhodným reakcím

Žák:

- vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v ústním i písemném projevu
- učí se základním komunikačním dovednostem
- naslouchá druhým lidem, vhodně reaguje, zapojuje se do diskuse

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- organizuje práci ve skupinách, ve dvojicích, v případě potřeby poskytne pomoc a učí o ni požádat
- vede žáka k pochopení potřeby spolupráce s druhými
- vede žáka k respektování názorů a myšlenek druhých

Žák:

- učí se pracovat ve skupině, dvojici, podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu
- učí se spolupráci s druhými, oceňuje zkušenosti jiných lidí, respektuje různá hlediska
- ovládá a řídí svoje chování

Kompetence občanské

Učitel:

- seznamuje žáka s naším slovesným dědictvím, vytváří pozitivní postoj k uměleckým dílům, využívá literatury naučné i vědecké
- podporuje tvořivost žáka a potřebu literárního projevu
- vede žáka ke zvládnutí komunikace ve vyhraněných situacích, k ohleduplnosti a taktu, respektování práv a povinností a dodržování pravidel slušného chování

Žák:

- respektuje, chrání a oceňuje naše tradice a kulturní i historické dědictví

- zapojuje se do kulturního dění, učí se hodnotit práci svoji i ostatních
- dodržuje pravidla slušného chování, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému nebo psychickému násilí

Kompetence pracovní

Učitel:

- vede žáka k organizování a plánování učení, k dokončování práce
- vede žáka k systematické přípravě, k udržování si pořádku v učebním prostoru, k dodržování hygienických pravidel při psaní a čtení
- požaduje dodržování dohodnutých postupů, termínů i kvality práce

Žák:

- utváří si pracovní návyky v samostatné i týmové činnosti
- zadané úkoly plní zodpovědně a práci dokončuje
- dodržuje dohodnutá pravidla

1. STUPEŇ

1. Komunikační a slohová výchova

Učivo¹

- 1.1. čtení - praktické čtení (technika čtení, čtení pozorné, plynulé, znalost orientačních prvků v textu); věcné čtení (čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova)
- 1.2. naslouchání - praktické naslouchání (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem); věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní - zaznamenat slyšené, reagovat otázkami)
- 1.3. mluvený projev - základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost), vyjadřování závislé na komunikační situaci; komunikační žánry: pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, zpráva, oznámení, vypravování, dialog na základě obrazového materiálu; základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování), mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta)
- 1.4. písemný projev - základní hygienické návyky (správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem); technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu); žánry písemného projevu: adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, omluvenka; zpráva, oznámení, pozvánka, vzkaz, inzerát, dopis, popis; jednoduché tiskopisy (příhláška, dotazník), vypravování

Očekávané výstupy – 1. období

Žák

1.1 plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti

Učivo: 1.1.1, 1.1.2;1.1.3

1.2 porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti

Učivo: 1.1.5 , 1.1.7, 1.1.8

1.3 respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru

Učivo: 1.1.5 , 1.1.7, 1.1.8

1.4 pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost

Učivo: 1.1.1

1.5 v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči

Učivo: 1.1.1

1.6 volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích

---

¹ (učivo vychází z RVP – dále rozpracováno v konkretizovaných oblastech viz konkretizované učivo)

- Učivo: 1.1.1 ,1.1.6,
1.7 na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev
 Učivo: 1.1.6,
1.8 zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním
 Učivo: 1.1.2
1.9 píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev
 Učivo: 1.1.2
1.10 píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení
 Učivo: 1.1.2

1.11 seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh
 Učivo: 1.1.2, 1.3.7

Očekávané výstupy – 2. období

Žák

- 1.12 čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas**
1.13 rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává
1.14 posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení
1.15 reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta
1.16 vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku
1.17 rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě
1.18 volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru
1.19 rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace
1.20 píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry
1.21 sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržáním časové posloupnosti

1. Komunikační a slohová výchova (konkretizované učivo)

	OV	PT	KK	ročník
1.1. Čtení				
1.1.1. Rozvoj fonetického sluchu	1.1., 1.3, 1.4, 1.5			1
1.1.2. Písmena malá, velká, tiskací, psací	1.1., 1.8, 1.9, 1.10			1
1.1.3. Slabiky otevřené, zavřené atd.	1.1.			1
1.1.4. Výcvik čtení -slabiky, slova, věty	1.1.			1,2

1.1.5. Plynulé čtení ,čtení s porozuměním	1.12., 1.2			2,3,4,5
1.1.6. Slovní přízvuk,intonace,frázování	1.12., 1.6, 1.7			2,3,4,5
1.1.7. Tiché čtení s porozuměním	1.12., 1.2, 1.3			3,4,5
1.1.8. Individuální četba	1.12., 1.2, 1.3			3,4,5

Konkretizované výstupy

Žák poznává jednotlivá písmena ve vztahu k jim odpovídajícím hláskám, rozlišuje písmo tiskací a psací, skládá a čte všechny druhy slabik, slov, vět, rozlišuje je sluchem i zrakem.

Přechází k plynulému čtení se slovním přízvukem, čte s porozuměním nahlas i potichu.

Čte dostatečně rychle, frázuje, dbá na barvu a sílu hlasu.

Vyhledává informace v encyklopediích, vede čtenářský deník, využívá školní knihovnu.

Využívá poznatků z četby. Zajímavé myšlenky zaznamenává a další texty vymýšlí.

Průřezová témata

3.1.1., 6.1.1.

Klíčové kompetence

K I - 2, K II - 2

		OV	PT	KK	ročník
1.2. Naslouchání	1.2.1. Poslech literárních textů pro děti				1,2,3,4,5
	1.2.2. Aktivní poslech a jeho záznam	1.13., 1.14.			4,5
	1.2.3. Využití vhodných TV pořadů				4,5
	1.2.4. Divadelní a filmová představení				1,2,3,4,5

Konkretizované výstupy

Žák skládá a rozkládá slova podle sluchu,naslouchá pohádkám,příběhům, vypráví podle obrázkové osnovy, porozumí mluveným pokynům přiměřené složitosti. Navštěvuje divadelní a filmová představení, beseduje o nich, hodnotí je.

Průřezová témata

3.1.2., 6.1.2.

Klíčové kompetence

K I -2,3, K II - 1, K III - 2

		OV	PT	KK	ročník
1.3. Mluvený projev	1.3.1.Základy techniky mluveného projevu	1.4., 1.5.			1,2,3
	1.3.2. Komunikační žánry:pozdrav,oslovení				1
	1.3.3. " : omluva,prosba,vzkaz	1.6.			2,3
	1.3.4. Vypravování,dialog	1.7., 1.19., 1.3			1,2,3,4,5
	1.3.5. Recitace,dramatizace	1.18.			1,2,3,4,5
	1.3.6. Osvojení zákl.komunik.pravidel	1.16., 1.17.			4,5
	1.3.7. Text a ilustrace	1.11.			2,3,4

1.3.8. Reprodukce přiměřeného textu	1.15.			4,5
1.3.9. Mimojazykové prostředky řeči				3,4,5
1.3.10. Osnova s časovou posloupností	1.21.			4,5

Konkretizované výstupy

Pečlivě vyslovuje, opravuje výslovnost, respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru.

Správně řadí slova ve větě, odpovídá na kontrolní otázky.

Volí vhodné tempo řeči, správně dýchá. Zná říkadla, rozpočítadla, recituje básně.

Užívá slušné oslovení, prosbu a poděkování. Vypráví pohádky, povídky, dodržuje posloupnost děje, dramaturguje, domýšlí příběhy. Vyjadřuje své postoje k přečtenému. Spojuje text s ilustrací.

Průřezová témata

1.1.3., 3.1.3., 4.1.3., 6.1.3.

Klíčové kompetence

KI - 1,2,3, K II - 1,2, K III - 1,3,4, K IV - 1,3

1.4. Písemný projev

	OV	PT	KK	ročník
1.4.1. Základní hygienické návyky	1.8.			1,2
1.4.2. Uvolňovací cviky				1
1.4.3. Psaní prvků písmen a číslic	1.9.			1
1.4.4. Technika psaní	1.9.			1,2,3,4,5
1.4.5. Druhy písemných projevů	1.10., 1.20.			2,3,4,5

Konkretizované výstupy

Žák si uvolňuje ruku, nacvičuje správné držení těla a psacího náčiní. Píše čáry, oblouky, zátrhy,

vlnovky, správné tvary písmen, interpunkční znaménka.

Spojuje písmena a slabiky, píše číslice. Píše velká písmena na začátku vět a používá

znaménka za větami. Píše čitelně, úhledně, přiměřeně rychle, provádí kontrolu, odstraňuje nedostatky.

Napiše krátký dopis a adresu.

Průřezová témata

1.1.4., 6.1.4.

Klíčové kompetence

KI - 3, K II - 1, K III - 4

2. Jazyková výchova

Očekávané výstupy – 1. období

Žák

- 2.1 rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky
- 2.2 porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná
- 2.3 porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost rozlišuje slovní druhy v základním tvaru
- 2.4 užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves
- 2.5 spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy
- 2.6 rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky
- 2.7 odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě - mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování

Očekávané výstupy – 2. období

Žák

- 2.8 porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová
- 2.9 rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku
- 2.10 určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu
- 2.11 rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary
- 2.12 vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty
- 2.13 odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí
- 2.14 užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje
- 2.15 píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách
- 2.16 zvládá základní příklady syntaktického pravopisu

Učivo

- zvuková stránka jazyka – sluchové rozlišení hlásek, výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin, modulace souvislé řeči (tempo, intonace, přízvuk)
- slovní zásoba a tvoření slov – slova a pojmy, význam slov, slova jednoznačná a mnohoznačná, antonyma, synonyma, homonyma; stavba slova (kořen, část předponová a příponová, koncovka)
- tvarosloví – slovní druhy, tvary slov
- skladba – věta jednoduchá a souvětí, základní skladební dvojice

- pravopis – lexikální, základy morfologického (koncovky podstatných jmen a přídavných jmen tvrdých a měkkých) a syntaktického (shoda přísudku s holým podmětem)

2. Jazyková výchova

	OV	PT	KK	ročník
2.1. Zvuková stránka jazyka	2.1.1. Věta, slovo, slabika, hláska - rozlišení	2.1.		1
	2.1.2. Rozvíjení znělého hlasu, artikulování, srozumitelné mluvení	2.1.		1
	2.1.3. Výslovnost hlásek a hlásk. skupin	2.1.		1
	2.1.4. Rozdělení hlásek, abeceda	2.1.		2,3
	2.1.5. Věta jako jednotka hlasového projevu	2.7.		2,3,4
	2.1.6. Melodie, tempo a přízvuk mluv. projevu	2.1.		2,3,4
	2.1.7. Spisovná výslovnost	2.5.		1,2,3,4,5
	2.1.8. Mateřský jaz. - prostředek dorozumívání	2.1.		2,3,4,5

Konkretizované výstupy

Rozlišuje hlásky, správně vyslovuje krátké a dlouhé samohlásky, vyjmenuje abecedu a učí se s ní pracovat. Správně píše znělé a neznělé souhlásky na konci i uvnitř slov a umí pravopis zdůvodnit. Aplikuje v praxi výslovnost a psaní slov se skupinami dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě.

Poznává význam slabiky pro dělení slov na konci řádku. Vyslovuje slova se správným přízvukem.

Průběžně si osvojuje mateřský jazyk jako nástroj dorozumívání.

Seznamuje se se slabikotvornými souhláskami r, l.

Průřezová témata

1.2.1., 3.2.1., 6.2.1., 6.2.5.

Klíčové kompetence

K III - 3

	OV	PT	KK	ročník
2.2. Slovní zásoba	2.2.1. Slovní význam - slovo nadřazené, podřazené a souřadné	2.2., 2.9.		2,3,4,5
	2.2.2. Pořádek slov ve větě			2
	2.2.3. Slovo a skutečnost, synonyma, antonyma, slova příbuzná	2.2., 2.9.		2,3,4
	2.2.4. Slova jednoznačná a mnohoznačná, spisovná a nespisovná, cit. zbarvená	2.9., 2.12.		4
	2.2.5. Třídění slov podle významu	2.3., 2.9.		3,4
	2.2.6. Stavba slova: kořen, přípona, předpona, koncovka	2.10.		4,5
	2.2.7. Slovo tvorný základ	2.10.		5

Konkretizované výstupy

Užívá různé podoby slova, poznává slova spisovná a nespisovná, mazlivá, hanlivá. koncovky. Vyznačuje slovo tvorný základ, odlišuje předpony a předložky.

Průřezová témata

Klíčové kompetence

K I - 2, K III - 1,2

	OV	PT	KK	ročník
2.3. Tvarosloví	2.3.1. Slovní druhy: podst. jména, slovesa, předložky	2.4.		2
	2.3.2. Ohebné a neohebné slov. druhy	2.4.		3
	2.3.3. Podstatná jm. obecná a vlastní	2.8.		3,4,5
	2.3.4. Tvary sloves, časování	2.5., 2.11.		3,4,5
	2.3.5. Vzory podst. jmen a jejich mluvň. kategorie.	2.5., 2.11.		3,4,5
	2.3.6. Přídavná jména	2.5., 2.11.		5
	2.3.7. Zájmena	2.11.		5
	2.3.8. Číslovky	2.11.		5

Konkretizované výstupy

Osvojuje si užívání a určování slovních druhů v jednoduchých případech. U podstatných jmen postupně určuje všechny mluvnické kategorie - rod (životnost), číslo pád a vzor, skloňuje podle vzoru. Vyhledává infinitiv v textu, určuje osobu, číslo a čas a způsobu sloves v určitém tvaru. Rozlišuje druhy přídavných jmen, zájmen a číslovek.

Průřezová témata

Klíčové kompetence

K I - 1,2, K II - 2, K III - 1

	OV	PT	KK	ročník
2.4. Skladba	2.4.1. Věta jednoduchá a souvětí	2.6.		2,3
	2.4.2. Druhy vět	2.7.		2
	2.4.3. Skladba věty jednoduché			
	zákl. sklad. dvojice, podmět a přísudek	2.13.		4,5
	2.4.4. Rozvíjející sklad. dvojice (přívlastek)	2.13.		5
	2.4.5. Spojování vět, doplňování souvětí,	2.6.,		
	spojky, spojovací výrazy	2.13., 2.14.		3,4,5

Konkretizované výstupy

Žák se vyjadřuje ústně i písemně, tvoří krátké souvislé projevy, píše jednoduché věty. Rozlišuje věty oznamovací, tázací, rozkazovací a přací, řadí věty podle děje. Určí věty a souvětí, spojuje věty pomocí spojek a spojovacích výrazů, doplňuje souvětí. Určuje základní větné členy a rozvíjející skladební dvojice. Seznamuje se s přímou řečí. Poznává holý, rozvitý a několikanásobný podmět a podmět nevyjádřený, holý, rozvitý a několikanásobný přísudek a přísudek jmenný.

Průřezová témata

1.2.6., 6.2.6., 6.2.7.

Klíčové kompetence

K I - 1,5, K III- 1

2.5. Pravopis

	OV	PT	KK	ročník
2.5.1./Y po tvrdých a měkkých souhláskách	2.8.			2
2.5.2.Psaní ú,ů	2.8.			2
2.5.3.Píše správně slabiky bě,pě,vě,mě	2.8., 2.10.			2,3,4,5
2.5.4.Velká písmena na začátku věty	2.8.			2
2.5.5.Pravopis vlastních jmen	2.8.			2,3,4
2.5.6.Vyjmenovaná slova	2.8., 2.16.			3,4,5
2.5.7.Koncovky podstatných jmen	2.16.			4,5
2.5.8.Koncovky příd.jmen tvrd.a měkkých	2.16.			5
2.5.9.Shoda přísudku s holým podmětem	2.17.			5

Konkretizované výstupy

Žák pamětně zvládá řady vyjmenovaných slov a používá je ve větách. Postupně si osvojuje i pravopis slov příbuzných k vyjmenovaným slovům.

Učí se psát i/y v přičestí minulém. Pracuje s Pravidly českého pravopisu.

Průřezová témata

1.2.8., 1.2.17., 6.2.8., 6.2.17.

Klíčové kompetence

KI - 1,2,4, K II - 3, K III - 1,2,3

3. Literární výchova

Učivo

- 3.1. poslech literárních textů**
- 3.2. zážitkové čtení a naslouchání**
- 3.3. tvořivé činnosti s literárním textem** - přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod
- 3.4. základní literární pojmy** - literární druhy a žánry: rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka, povídka; spisovatel, básník, kniha, čtenář; divadelní představení, herec, režisér; verš, rým, přirovnání

Očekávané výstupy - 1. období

- žák
- 3.1. čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku**
učivo: 3.1.1., 3.1.4., 3.4.1.-3.4.4.
- 3.2. vyjadřuje své pocity z přečteného textu**
učivo: 3.2.1.-3.2.3.
- 3.3. rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění**
učivo: 3.1.2., 3.1.3., 3.1.5., 3.4.1.-3.4.4.
- 3.4. pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností**
učivo: 3.2.4., 3.3.1.-3.3.3.

Očekávané výstupy - 2. období

- Žák
- 3.5. vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je**
učivo: 3.2.1.-3.2.3., 3.3.3., 3.3.4.
- 3.6. volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma**
učivo: 3.1.6., 3.1.7., 3.2.4., 3.3.2.
- 3.7. rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů**
učivo: 3.1.5., 3.4.5.
- 3.8. při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy**
učivo: 3.4.1.-3.4.5.

3. Literární výchova

		OV	PT	KK	ročník
3.1. Poslech literárních textů	3.1.1. Čtení ukázek ze Slabikáře, čítanek	3.1.			1,2,3,4,5
	3.1.2. Přednes básní	3.3.			1,2,3,4,5
	3.1.3. Odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	3.3.			1,2,3
	3.1.4. Místní pověsti	3.1.			3,4

3.1.5.Odlišení veršů od prózy	3.3.,3.7.			2,3,4
3.1.6.Postavy literárních děl	3.6.			4,5
3.1.7.Hlavní myšlenka čteného textu	3.6.			5

Konkretizované výstupy

Žák reprodukuje přečtený text,pracuje s říkadly,hádkami,příslovími a slovními hříčkami.

Vybrané texty dramatizuje. Poznává nejen pohádkové postavy, ale i hrdiny povídek s dětskou tematikou.

Snaží se v textu rozlišovat podstatné od méně podstatného, najít klíčová slova a pojmy.

Orientuje se v nabídce dětské literatury.

Průřezová témata

1.3.1., 4.3.1.,6.3.6.

Klíčové kompetence

KI -2,KII - 2,KIII - 1,2

3.2. Zážitekové čtení a naslouchání

	OV	PT	KK	ročník
3.2.1.Povídání nad literárním textem	3.2.,3.5.			2,3,4,5
3.2.2.Vyjádření pocitů z četby	3.2., 3.5.			3,4,5
3.2.3.Co rádi čteme	3.2., 3.5.			3,4,5
3.2.4.Knihy o přírodě a věcech,encyklopedie	3.4.,3.6.			3,4,5

Konkretizované výstupy

Žák podle vlastní četby doporučuje knihu spolužákům.Vyjadřuje svůj postoj k přečtenému textu.

Hlavní myšlenky zaznamenává do čtenářského deníku.

Poznatky z literárně naučného textu užívá i v jiných předmětech.

Průřezová témata

1.3.2., 1.3.5.,6.3.2., 6.3.5.

Klíčové kompetence

K I - 2, K II - 2, K III - 1,2

3.3. Tvořivé činnosti s literárním textem

	OV	PT	KK	ročník
3.3.1.Domýšlení příběhů	3.4.			2,3,4,5
3.3.2.Volná reprodukce slyšeného textu	3.4., 3.6.			3,4,5
3.3.3.Spojování textu s ilustrací	3.4., 3.5.			1,2,3,4
3.3.4.Besedy o shlédnutých kulturních poř.	3.5.			4,5

Konkretizované výstupy

Žák poznává další formy literárních útvarů - divadlo, filmová představení, televizní inscenace,

dětské seriály. Seznamuje se s časopisy, vhodnými pro jeho věk. Využívá nabídky místní knihovny.

Průřezová témata

1.3.4., 4.3.4., 3.3.5.

Klíčové kompetence

KI - 1, K II -2, K III - 1,2,3,4

	OV	PT	KK	ročník
3.4. Základní literární pojmy	3.4.1.Pojmy:řikadla,rozpočítadla,hádkanky, pohádky,básně,loutk.divadlo	3.1., 3.3.		1
	3.4.2.Pojmy:spisovatel,poezie,próza,divadlo	3.1., 3.3.		1,2
	3.4.3.Pojmy:literatura uměleck.a věcná	3.1., 3.3.		3
	3.4.4.Pojmy:lyrika,epika,pověst ,povídka,film	3.3., 3.8.		3,4
	3.4.5.Pojmy:bajka,divadelní žánry umělecké a neumělecké texty	3.7., 3.8.		4,5

Konkretizované výstupy

Žák se učí porozumět i dalším pojmům:maňáskové divadlo, ilustrace a ilustrátor, verš, rým, rytmus, přízvuk, vypravěč, příběh, děj, přirovnání,zosobnění,postava,prostředí,hlavní a vedlejší postavy, řeč autora a řeč postav, jeviště, herec, divák, dějství, konflikt a jeho řešení - komické a tragické, různé druhy filmů, televizní inscenace, scénář a režisér.

Průřezová témata

3.3.1., 4.1.3.

Klíčové kompetence

K I - 1, K III - 4

2. STUPEŇ

1. Komunikační a slohová výchova

Charakteristika předmětu:

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura se vyučuje jako samostatný předmět ve všech ročnících na 2. stupni. Má časovou dotaci 5 hodin týdně, v sedmém ročníku 4 hodiny, což je kompenzováno zřízením samostatného předmětu Mediální výchova.

Důraz je kladen na pravopisné, jazykovědné a slohové dovednosti, na čtení s porozuměním textu a vnímání literatury. Český jazyk a literatura je vyučován formou běžné vyučovací hodiny ve třídách. Předmět žáka směřuje k ovládnutí základních jazykových jevů pro dorozumívání v ústní i písemné podobě, k osvojování a rozvíjení čtenářských schopností, vede k využívání různých zdrojů informací.

Český jazyk je důležitý i pro úspěšné osvojování poznatků v dalších oblastech vzdělávání. Užívání češtiny jako mateřského jazyka v jeho mluvené i psané podobě umožňuje žákům poznat a pochopit společensko-kulturní vývoj lidské společnosti.

Vzdělávací obsah je rozdělen do tří složek: Komunikační a slohové výchovy, Jazykové výchovy a Literární výchovy. Ve výuce se však vzdělávací obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná.

V Komunikační a slohové výchově se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu různého typu vztahujícího se k nejrůznějším situacím. Ve vyšších ročnících se učí posuzovat také formální stránku textu a jeho výstavbu.

V jazykové výchově žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka. Český jazyk se tak od počátku vzdělávání stává nejen nástrojem získávání většiny informací, ale i předmětem poznávání.

V Literární výchově žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora a formulovat vlastní názory o přečteném díle. Postupně získávají a rozvíjejí základní čtenářské návyky i schopnosti tvořivé recepce, interpretace a produkce literárního textu. Žáci dospívají k takovým poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit jejich postoje, životní hodnotové orientace a obohatit jejich duchovní život.

Cíl:

Cílem je efektivní mezilidská komunikace, žáci se učí orientovat při vnímání okolního světa i sebe.

Dalším cílem výuky českého jazyka je zdokonalit ústní i písemné vyjadřování žáků natolik, aby byli schopni samostatně řešit jazykové a stylistické úkoly, jasně a věcně se správně vyjadřovat a smysluplně komunikovat.

KLÍČOVÉ KOMPETENCE:

Kompetence k učení:

učitel:

- vybírá vhodné způsoby pro efektivní vyučování, plánuje, organizuje vlastní učební hodiny
  - zdůrazňuje význam mateřského jazyka
  - vede žáky ke zdokonalování čtení a porozumění textu
  - stanovuje dílčí cíle v pravopise
  - zapojuje aktivně žáky do vyučovacího procesu
  - klade důraz na práci s odbornou literaturou
  - podporuje vlastní tvorbu žáků
  - vede žáka k vytvoření souvislostí
  - vede žáka k samostatnému vyhledávání informací
  - snaží se u žáka vypěstovat pozitivní vztah k učení
- žák:
- uvědomuje si význam mateřského jazyka
  - aktivně se účastní vyučovacího procesu
  - seznamuje se s odbornou literaturou
  - snaží se o vlastní tvorbu v mezích svých možností
  - žák sám vyhledává informace
  - žák má pozitivní vztah k učení
  - snaží se uvádět věci do souvislostí (společenskovední oblast)

Kompetence k řešení problému:

učitel:

- vede žáky k vzájemné spolupráci
- podporuje diskusi nad problémem
- podporuje sebekontrolu žáka
- využívá metod samostatné i skupinové práce

žák: - učí se vzájemně spolupracovat

- aktivně diskutuje nad problémem (vhodně vyjadřuje svůj názor)
- žák dokáže vhodnou formou zhodnotit druhé i sebe samého
- žák sám vyhledává témata případných problémů
- žák si vyhledává potřebné informace
- žák se zdokonaluje v porozumění čtenému textu

Kompetence komunikativní:

učitel:

- vede žáky k výstižnému a kultivovanému projevu jak v písemné, tak v mluvené podobě
- učí žáky zapojovat se vhodně do diskuse

- učí žáky ke spolupráci s ostatními
- učí žáky hodnotit vhodně svoji práci
- přípravou mluvních cvičení, referátů, psaním dopisů učí žáky formulovat myšlenky a názory výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- učí žáky vhodně reagovat na promluvy jiných lidí, zapojuje je do diskuse formou otázek
- rozvíjí v žácích schopnost argumentovat vhodnými připomínkami

žák:

- snaží se o kultivovaný projev
- snaží se zapojit do diskuse
- spolupracuje s ostatními
- hodnotí vhodně svoji práci
- snaží se vhodně argumentovat

Kompetence sociální a personální:

učitel:

- organizuje práci ve skupinách
- učí žáky vystihnout své pocity, nálady, případně se o ně podělit
- posiluje u žáků sebevědomí, fantazii, originalitu

žák:

- spolupracuje ve skupině, pozitivně ovlivňuje práci ve skupině
- podílí se na příjemné pracovní atmosféře ve skupině
- chápe potřebu spolupracovat s ostatními
- ovládá a řídí svoje jednání a chování
- žák hodnotí vlastní práci
- zdokonaluje se ve vyjadřovací pohotovosti

Kompetence občanské:

učitel:

- rozvíjí u žáka národní hrdost
- učí žáka pozitivnímu postoji k uměleckým dílům, smyslu pro kulturu a tvořivost

žák:

- projevuje zájem o kulturu, historii a lidskou tvořivost
- uvědomuje si význam českého národa a českého prostředí

Kompetence pracovní:

učitel:

- vede žáky k organizování a plánování učení

- zajímá se, jak žákům vyhovuje jeho způsob výuky
- požaduje dodržování dohodnuté kvality, postupů a termínů
- připravuje žáky na budoucnost

žák:

- využívá znalostí a zkušeností v rámci vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost
- používá dostupné materiály
- žáci si vzájemně vhodně kontrolují svoji práci
- uvědomují si význam dobrých jazykových znalostí a schopností pro život, chápe vztah mateřštiny a cizích jazyků

Učivo

- 1. 1 čtení** - praktické (pozorné, přiměřeně rychlé, znalost orientačních prvků v textu), věcné (studijní, čtení jako zdroj informací, vyhledávací), kritické (analytické, hodnotící), prožitkové
- 1. 2 naslouchání** - praktické (výchova k empatii, podnět k jednání), věcné (soustředěné, aktivní), kritické (objektivní a subjektivní sdělení, komunikační záměr mluvčího, manipulativní působení projevu, zvukové prostředky souvislého projevu a prostředky mimojazykové), zážitkové
- 1. 3 mluvený projev** - zásady dorozumívání (komunikační normy, základní mluvené žánry podle komunikační situace), zásady kultivovaného projevu (technika mluveného projevu, prostředky nonverbální a paralingvální); komunikační žánry: připravený i nepřipravený projev na základě poznámek nebo bez poznámek, referát, diskuse
- 1. 4 písemný projev** - na základě poznatků o jazyce a stylu, o základních slohových postupech a žánrech; vyjádření postoje ke sdělovanému obsahu, vlastní tvořivé psaní (komunikační žánry: výpisek, žádost, soukromý a úřední dopis, objednávka, teze, strukturovaný životopis, pozvánka, charakteristika, subjektivně zabarvený popis, výklad, úvaha)

Očekávané výstupy

Žák

1.1. odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji

učivo : 1.1.1. ,1.1.3. ,1.2.1., 1.2.4., 1.3.2., 1.3.7.

1.2. rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru

učivo : 1.1.1. ,1.2.3., 1.3.3., 1.3.7., 1.4.13.

1.3. rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj

učivo : 1.1.2., 1.1.4., 1.2.3., 1.3.1. – 1.3.4., 1.3.6., 1.3.8., 1.4.4.

1.4. dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci

učivo : 1.1.1., 1.1.4., 1.2.3., 1.3.2., 1.3.4., 1.3.8., 1.3.9., 1.4.12., 1.4.13.

1.5. odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru

učivo : 1.1.4., 1.2.3., 1.3.2., 1.3.8., 1.3.9.

1.6. v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních,

nonverbálních i paralingválních prostředků řeči

učivo : 1.2.3., 1.3.2., 1.3.4., 1.3.6.

1.7. zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu

učivo : 1.1.1., 1.3.7., 1.4.13.

1.8. využívá základy studijního čtení - vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát

učivo : 1.1.1., 1.1.3., 1.2.1., 1.2.4., 1.3.5., 1.3.6., 1.4.3.

1.9. uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování

učivo : 1.1.3., 1.2.1., 1.2.4., 1.2.5., 1.3.4. -1.3.6., 1.4.1. – 1.4.5., 1.4.7., 1.4.8., 1.4.10.

1.10. využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů

učivo : 1.2.2., 1.2.5., 1.3.3., 1.3.6., 1.4.2. – 1.4.12.

1. Komunikační a slohová výchova

1.1 Čtení

	OV	PT	KK	ročník
1.1.1. Hlavní myšlenka textu	1.1.,1.2.,1.4.,1.7.,1.8.			6
1.1.2. Jednoduchá úvaha	1.3.,1.7.			8
1.1.3. Výtah	1.1.,1.8.			8
1.1.4. Funkční styly (hov.,odbor., uměl., řeč.)	1.3.,1.4.,1.5.			9

Konkretizované výstupy

Žák dokáže vystihnout hlavní myšlenku textu, užívá vhodných jazykových prostředků, dokáže vyzdvihnout podstatu textu, a rozpozná základní funkční styly, dokáže s nimi pracovat vzhledem ke svému věku.

Průřezová témata

Tomuto učivo odpovídá částečně průřezové téma 1.1., hlavní průřezové téma je však číslo 6.

1.1.1., 1.2.3., 3.1.1.,3.1.5., 6.1.1. - 6.1.4., 6.2.2., 6.3.1. - 6.3.3., 6.4.1., 6.4.2., 6.6.1.

Klíčové kompetence

Učivo plní hlavně K I, K III a K IV.

K I - 1,2, K I - 2, K III - 1,2,3,4, K IV - 3

1.2. Naslouchání

	OV	PT	KK	ročník
1.2.1. Výpisky a výtah	1.1.,1.8.,1.9.			6
1.2.2. Vypravování	1.10.			7
1.2.3. Vhodné a nevhod. jazykových prostředků	1.2.,1.3.,1.4.,1.5.,1.6.			7
1.2.4. Jednoduchý výklad	1.1.,1.8.,1.9.			8
1.2.5. Charakteristika	1.9.,1.10.			9

Konkretizované výstupy

Žák vyhledává hlavní myšlenky textu, dokáže vzhledem k věku komunikovat s využitím vhodných jazykových prostředků s vrstevníky i s dospělými, v mluveném projevu vhodně využívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči.

Průřezová témata

Do tohoto učiva zasahuje zejména PT 1, 3 a 6.

1.1.1., 1.2.3., 1.2.5., 3.1.1., 3.1.4., 3.1.5., 3.2.6., 3.2.7., 6.1.1., 6.1.3. - 6.1.4., 6.4.1., 6.4.2.

Klíčové kompetence

Zde plníme částečně téměř všechny klíčové kompetence, tedy KI - V.

KI - 1,2, KII - 2, KIII - 1,2,3,4, KIV - 3, KV - 4

1.3. Mluvený projev

	OV	PT	KK	ročník
1.3.1. Vypravování	1.3.			6
1.3.2. Kultivovaný projev	1.1.,1.3.,1.4.,1.5.,1.6.			7
1.3.3. Líčení	1.2.,1.3.,1.10.			7
1.3.4. Připravený projev	1.3.,1.4.,1.6.,1.9,			7
1.3.5. Osnova vypravování-ústně	1.8.,1.9.			6
1.3.6. Referát	1.3.,1.8.,1.9.,1.10.			8
1.3.7. Diskuse	1.1.,1.2.,1.7.			9
1.3.8. Funkční styly	1.3.,1.4.,1.5.			9
1.3.9. Souhrnné poučení o slohu	1.4.,1.5.			8

Konkretizované výstupy

Žák rozliší základní slohové útvary, podá stručně a zřetelně informaci, dokáže vést kultivovanou diskusi, dokáže respektovat časovou posloupnost textu, odlišuje prvky vypravování, líčení popisu apod., pracuje s odborným textem. Dále žák dbá na členění textu do odstavců dle osnovy, dbá na ustálený pořádek slov, dodržuje pravidla týkající se zvukové stránky jazyka.

Průřezová témata

Do tohoto učiva zasahují přirozeně částečně PT 1, 3, 4, 6.

1.2.1., 1.2.3., 3.1.1., 3.1.4., 3.2.6., 3.2.7., 4.1.1., 4.2.3., 4.2.5., 4.2.8., 4.4.3., 4.4.4., 6.1.1. - 6.1.3., 6.2.1., 6.2.2.,6.2.4., 6.4.1., 6.4.2.

Klíčové kompetence

Zde jsou plněny KI - IV.

KI - 1,2,3, KII - 1,2,5, KIII - 1,2,3,4, KIV - 3,4, KIV - 2

1.4. Písemný projev

	OV	PT	KK	ročník
1.4.1. Osnova vypravování- písemně	1.9.			6
1.4.2. Popis a jeho funkce	1.9.,1.10.			6
1.4.3. Výpisky a výtah	1.8.,1.9.,1.10.			6
1.4.4. Zpráva a oznámení	1.3.,1.8.,1.10.			6
1.4.5. Dopis	1.9.,1.10.			6
1.4.6. Charakteristika	1.10.			7
1.4.7. Žádost	1.9.,1.10.			7
1.4.8. Životopis	1.9.,1.10.			7
1.4.9. Úvaha	1.10.			8
1.4.10. Výtah	1.9.,1.10.			8
1.4.11. Fejeton	1.10.			9
1.4.12. Proslov	1.4.,1.10.			9
1.4.13. Diskuse	1.2.,1.4.,1.7			9

Konkretizované výstupy

Žák chronologicky seznámí s textem, dokáže zformulovat stručnou zprávu a oznámení, dorozumí se kultivovaně a výstižně, formuluje svůj vlastní názor na problematiku, dokáže sám provádět jednoduchá řečnická cvičení, rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk. Dokáže sestavit vlastní životopis a sepsat stručnou žádost. Stejně tak dokáže žák objasnit podstatu většiny slohových funkčních stylů.

Průřezová témata

Do tohoto učiva zasahuje pouze PT 1 a PT 6.

1.1.1., 1.1.2., 1.1.5., 1.2.5., 6.1.1. - 6.1.4., 6.3.3., 6.4.2., 6.4.3.

Klíčové kompetence

V této části učiva jsou plněny klíčové kompetence zejména k učení K I, dále k řešení problémů K II, kompetence komunikativní K III, částečně kompetence sociální a personální K IV a kompetence pracovní K VI.

K I - 1,2,3,4, K II - 1,2,3,5, K III - 1,2,3,4,5, K IV - 3,4, K VI - 2

2. Jazyková výchova

Učivo

- 2.1. zvuková stránka jazyka** - zásady spisovné výslovnosti, modulace souvislé řeči (přízvuk slovní a větný), intonace, členění souvislé řeči (pauzy, frázování)
- 2.2. slovní zásoba a tvoření slov** - slovní zásoba a její jednotky, slohové rozvrstvení slovní zásoby, význam slova, homonyma, synonyma, obohacování slovní zásoby, způsoby tvoření slov
- 2.3. tvarosloví** - slovní druhy, mluvnické významy a tvary slov
- 2.4. skladba** - výpověď a věta, stavba věty, pořádek slov ve větě, rozvíjející větné členy, souvětí, přímá a nepřímá řeč, stavba textu
- 2.5. pravopis** - lexikální, morfologický, syntaktický
- 2.6. obecné poučení o jazyce** - čeština (jazyk národní, jazyk mateřský), skupiny jazyků (slovanské - především slovenština - a jiné, jazyky menšinové), rozvrstvení národního jazyka (spisovné a nespisovné útvary a prostředky), jazyk a komunikace (jazyková norma a kodifikace, kultura jazyka a řeči, původ a základy vývoje češtiny, jazykové příručky)

Očekávané výstupy

žák

2.1. spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova

učivo : 2.1.2., 2.1.4., 2.1.5., 2.2.9., 2.2.10., 2.6.1.

2.2. rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazérech

učivo : 2.1.1. – 2.1.3., 2.2.1. – 2.2.8., 2.2.10. – 2.2.13., 2.3.10., 2.6.7., 2.6.8., 2.6.11. – 2.6.13.

2.3. samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami

učivo : 2.1.2., 2.1.3., 2.2.1. – 2.2.5., 2.2.8. – 2.2.12., 2.3.10., 2.6.4. – 2.6.7., 2.6.10. – 2.6.13.

2.4. správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci

učivo : 2.1.4. – 2.1.6., 2.2.5. – 2.2.8., 2.3.1. – 2.3.5., 2.3.7. – 2.3.18., 2.4.29.

2.5. využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace

učivo : 2.1.1. – 2.1.3., 2.1.5., 2.1.6., 2.2.1., 2.2.3. – 2.2.5., 2.2.8., 2.2.11., 2.2.12., 2.4.1. – 2.4.29.

2.6. rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí

učivo : 2.4.1. – 2.4.29., 2.5.1., 2.5.5., 2.5.6.

2.7. v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí

učivo : 2.2.13., 2.3.1. – 2.3.7., 2.5.1. – 2.5.10.

2.8. rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití

učivo : 2.1.1., 2.6.1. – 2.6.3., 2.6.5. – 2.6.13.

2. Jazyková výchova

2.1. Zvuková stránka jazyka

	OV	PT	KK	ročník
2.1.1. Spisovná a nespisovná výslovnost	2.1.,2.2.,2.4.,2.5.,2.8.			6
2.1.2. obohacování slovní zásoby	2.2.,2.3.,2.5.			7
2.1.3. obohacování slovní zásoby	2.2.,2.3.,2.5.			8
2.1.4. hlásky, souhlásky, spodoby zněl.	2.1.,2.4.			9
slova neslabičná				
2.1.5. přízvuk	2.1.,2.4.,2.5.			9
2.1.6. větná melodie	2.4.,2.5.			9

Konkretizované výstupy

Žák se orientuje v obecném poučení o jazyce, dokáže vysvětlit obohacování slovní zásoby, spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova, není mu cizí modulace souvislé řeči (přízvuk slovní a větný), intonace, pauzy a frázování.

Průřezová témata

Nejvíce je zde využito PT 4 a PT 6.

1.2.3., 3.1.1., 4.1.1., 4.2.3., 4.4.6., 6.4.2., 6.6.1.

Klíčové kompetence

Zde je plněna pouze částečně K I, III, IV.

K I - 3,5, K III - 1,3, K VI - 3

2.2. Slovní zásoba a tvoření slov

	OV	PT	KK	ročník
2.2.1. slovo a sousloví, rčení	2.2.,2.3.,2.5.			7
2.2.2. jednoznačná, mnohoznačná slova	2.2.,2.3.			7
2.2.3. odborné názvy, názvosloví	2.2.,2.3.,2.5.			7
2.2.4. synonyma, antonyma, homonyma	2.2.,2.3.,2.5.			7
2.2.5. obohacování slovní zásoby	2.2.,2.3.,2.4.,2.5.			7
2.2.6. tvoření slov	2.2.,2.4.			7
2.2.7. odvozování slov	2.2.,2.4.			7
2.2.8. obohacování slovní zásoby	2.2.,2.3.,2.4.,2.5.			8
2.2.9. přejímání slov z cizích jazyků	2.1.,2.3.			8
2.2.10. rozvoj a jádro slovní zásoby	2.1.,2.2.,2.3.			9
2.2.11. odborné názvy	2.2.,2.3.,2.5.			9
2.2.12. synonyma, antonyma, homonyma	2.2.,2.3.,2.5.			9
2.2.13. stavba slova	2.2.,2.7.			9

Konkretizované výstupy

Žák dokazuje různé způsoby obohacování slovní zásoby, tvoří synonyma, antonyma, homonyma, dokáže vysvětlit odborné názvy, dokáže objasnit, jak bylo slovo vytvořeno. Dokáže členěně pracovat s Pravidly českého pravopisu a hlavně se Slovníkem spisovné češtiny.

Průřezová témata

Toto učivo plní PT 1 - komunikace, dále PT 4 a 6.
1.2.3., 3.1.1., 4.1.3., 4.2.3., 4.4.6., 6.3.3., 6.4.2., 6.6.1.

Klíčové kompetence

Zde jsou plněny klíčové kompetence týkající se orientace v textu, tedy K I, III, VI.
K I - 3,5, K III - 1,3, K VI - 3

2.3. Tvarosloví

	OV	PT	KK	ročník
2.3.1. slovní druhy	2.4.,2.7.			6
2.3.2. podstatná jména (abstrakt, konkrét.)	2.4.,2.7.			6
2.3.3. přídavná jména (T, M, P, jmen. tvary)	2.4.,2.7.			6
2.3.4. zájmena (druhy)	2.4.,2.7.			6
2.3.5. slovesa (podmiň. Způsob)	2.4.,2.7.			6
2.3.6. psaní velkých písmen	2.7.			7
2.3.7. skloňování zájmen	2.4.,2.7.			7
2.3.8. slovesný rod	2.4.			7
2.3.9. neohebné slovní druhy	2.4.			7
2.3.10. skloň. jmen přejatých	2.1.,2.2.,2.3.,2.4.			8
2.3.11. slovesný vid	2.4.			8
2.3.12. slovní druhy	2.4.			9
2.3.13. podstat. jména obecná, vlastní	2.4.			9
2.3.14. přídavná jména (T, M, P)	2.4.			9
2.3.15. zájmena, číslovky (druhy)	2.4.			9
2.3.16. příslovce (stup., spřežky)	2.4.			9
2.3.17. krácení kmenových samohlásek	2.4.			9
2.3.18. mluv. významy jmen, sloves	2.4.			9

Konkretizované výstupy

Žák správně třídí slovní druhy, pracuje se slovními druhy, dokáže určovat nové mluvnické kategorie, pochopí mluvnické významy a pracuje s tvary slov.

Průřezová témata

Klíčové kompetence

V tomto učivu plníme pouze K I - 2,3 a K VI - 3.
K I - 2,3, K VI - 3

2.4. Skladba

	OV	PT	KK	ročník
2.4.1. základní větné členy	2.5.,2.6.			6
2.4.2. rozvíjející větné členy	2.5.,2.6.			6
2.4.3. věta jednoduchá, souvětí	2.5.,2.6.			6
2.4.4. druhy vět dle postoje mluvčího	2.5.,2.6.			7
2.4.5. otázky doplňovací, zjišťovací	2.5.,2.6.			7

2.4.6. věty dvojčlenné, jednočlenné	2.5.,2.6.			7
2.4.7. větné členy (holé, rozvité, ...)	2.5.,2.6.			7
2.4.8. vyjádření podmětu, přísudku	2.5.,2.6.			7
2.4.9. předmět, příslovečné určení, přívlastek	2.5.,2.6.			7
2.4.10. seznámení s druhy VV	2.5.,2.6.			7
2.4.11 věta jednočlenná, souvětí	2.5.,2.6.			8
2.4.12. druhy VV	2.5.,2.6.			8
2.4.13. význam. poměry mezi VH	2.5.,2.6.			8
2.4.14. SS, poměry VH	2.5.,2.6.			8
2.4.15. význam. poměry v několikanásobném čl.	2.5.,2.6.			8
2.4.16. SS, SP	2.5.,2.6.			8
2.4.17. věty dle postoje mluvčího	2.5.,2.6.			9
2.4.18. věta jednoduchá, souvětí	2.5.,2.6.			9
2.4.19. mluvnický zápor	2.5.,2.6.			9
2.4.20 shoda, řízenost, přimykání	2.5.,2.6.			9
2.4.21. věta jednočlenná, dvojčlenná	2.5.,2.6.			9
2.4.22. sponová slovesa	2.5.,2.6.			9
2.4.23. přívlastek těsný, volný	2.5.,2.6.			9
2.4.24. doplněk	2.5.,2.6.			9
2.4.25. SS, SP, VV, VH	2.5.,2.6.			9
2.4.26. druhy VV, poměry VV	2.5.,2.6.			9
2.4.27. řeč přímá, nepřímá	2.5.,2.6.			9
2.4.28. samostatný větný člen	2.5.,2.6.			9
2.4.29. pořádek slov	2.4.,2.5.,2.6.			9

Konkretizované výstupy

Žák rozlišuje významové vztahy ve větě a v souvětí, zvládá větný rozbor, rozlišuje větu vedlejší a větu hlavní a poměry mezi nimi, dokáže odstranit skladební nedostatky. Dále žák využívá znalosti o oslovení, vsuvce a větě neúplné.

Průřezová témata

Těžištěm této části PT 6 - mediální výchova.

1.2.3., 6.1.4., 6.3.3., 6.6.1.

Klíčové kompetence

Toto učivo plní klíčovou kompetenci I, III, VI.

K I - 1,2,3, K III - 1,3,4,5, K VI - 2,3

2.5. Pravopis

	OV	PT	KK	ročník
2.5.1. interpunkce v souvětí	2.6.,2.7.			6
2.5.2. druhy přídavných jmen (T, M, P)	2.7.			6
2.5.3. psaní velkých písmen	2.7.			7
2.5.4. psaní předpon, přípon, koncovek	2.7.			7
2.5.5. interpunkce v souvětí	2.6.,2.7.			8
2.5.6. oddělení vět vedlejších	2.6.,2.7.			8
2.5.7. psaní obecních a cizích vlast. Jmen	2.7.			8
2.5.8. pravopis lexikální, skladeb., tvaroslovný	2.7.			9
2.5.9. písemné dělení slov (kořen)	2.7.			9
2.5.10. tvaroslovný pravopis	2.7.			9

Konkretizované výstupy

Žák samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, zvládá pravopis lexikální, morfologický, syntaktické jevy, kultivovaný písemný projev.

Průřezová témata

Do pravopisu zasahuje PT 1 a PT 6.

1.2.3., 6.1.4., 6.2.1.

Klíčové kompetence

Zde jsou uplatněny částečně K I, II a K IV.

K I - 2,5, K II - 2, K IV - 1,3,

2.6.Obecné poučení o jazyce

	OV	PT	KK	ročník
2.6.1. rozvrstvení národního jazyka	2.1.,2.8.			6
2.6.2. nářečí	2.8.			6
2.6.3. obecná čeština	2.8.			6
2.6.4. jazykové příručky	2.3.			6
2.6.5. slovanské jazyky	2.3.,2.8.			8
2.6.6. útvary českého jazyka	2.3.,2.8.			8
2.6.7. jazyková kultura	2.2.,2.3.,2.8.			8
2.6.8. řeč, jazyk, projev mluvený, psaný	2.2.,2.8.			9
2.6.9. slovanské jazyky	2.8.			9
2.6.10. vývoj jazyka (neologismy)	2.3.,2.8.			9
2.6.11. útvary českého jazyka	2.2.,2.3.,2.8.			9
2.6.12. jazykověda	2.2.,2.3.,2.8.			9
2.6.13. jazyková kultura	2.2.,2.3.,2.8.			9

Konkretizované výstupy

Žák orientuje se v jazykových příručkách, rozpozná slovanské a světové jazyky, získá přehled o vývoji jazyka, rozvíjí jazykový kultivovaný projev, rozlišuje spisovný jazyk, nářečí, obecnou češtinu a zdůvodní jejich využití. Zná pojem jazyková norma, kodifikace, kultura jazyka a řeči, původ a základy vývoje češtiny.

Průřezová témata

Do tohoto učiva zasahuje PT 1, 3, 4, 6.

1.2.1., 1.2.3., 3.1.2. - 3.1.4., 3.2.7., 4.1.2., 4.1.3., 4.2.3., 4.3.1., 4.4.3., 4.4.4., 4.4.6., 6.3.1., 6.3.2.

Klíčové kompetence

Zde jsou uplatněny klíčové kompetence I, V, VI, převažuje však kompetence komunikativní.

K I - 3, K III - 1,2,3,4,5, K V - 4, K VI - 2,3

3. Literární výchova

Učivo

- 3.1. tvořivé činnosti s literárním textem** - přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, záznam a reprodukce hlavních myšlenek, interpretace literárního textu, dramatizace, vytváření vlastních textů, vlastní výtvarný doprovod k literárním textům
- 3.2. způsoby interpretace literárních a jiných děl**
- 3.3. základy literární teorie a historie** - struktura literárního díla (námět a téma díla, literární hrdina, kompozice literárního příběhu), jazyk literárního díla (obrazná pojmenování; zvukové prostředky poezie: rým, rytmus; volný verš), literatura umělecká a věcná (populárně-naučná, literatura faktu, publicistické žánry)
- 3.4. literární druhy a žánry** - poezie, próza, drama, žánry lyrické, epické, dramatické v proměnách času - hlavní vývojová období národní a světové literatury, typické žánry a jejich představitelé

Očekávané výstupy

- **Žák**

3.1. uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla

učivo : 3.1.1. – 3.1.3., 3.1.5. – 3.1.10., 3.1.12., 3.2.1., 3.2.2., 3.3.1. – 3.3.3., 3.3.5. – 3.3.8., 3.4.4., 3.4.8.

3.2. rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora

učivo : 3.1.1. – 3.1.3., 3.1.5. – 3.1.9., 3.2.2., 3.3.2., 3.4.4.

3.3. formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo

učivo : 3.1.3. – 3.1.9., 3.1.11., 3.1.12., 3.2.1., 3.2.2., 3.2.6., 3.2.7.

3.4. tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie

učivo : 1.1.13., 3.2.3. – 3.2.5., 3.3.3., 3.3.5., 3.3.6., 3.4.9.

3.5. rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty

učivo : 3.2.5., 3.3.1., 3.3.2., 3.3.4., 3.3.11.

3.6. rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele

učivo : 3.2.4. – 3.2.7., 3.3.4., 3.3.7., 3.4.3., 3.4.5. – 3.4.7., 3.4.9. – 3.4.15.

3.7. uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře

učivo : 3.4.10. – 3.4.18.

3.8. porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování

učivo : 3.1.3., 3.1.11., 3.1.12., 3.3.1. – 3.3.4., 3.3.10., 3.3.16. – 3.4.18.

3.9. vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích

učivo : 3.1.3., 3.1.4., 3.1.9., 3.1.11.

3. Literární výchova

3.1. Tvořivé činnosti s lit. textem

	OV	PT	KK	ročník
3.1.1. interpretace ukázek z uč., čas.	3.1.,3.2.			6
3.1.2. individuální četba	3.1.,3.2.			6
3.1.3. besedy o četbě, o představení	3.1.,3.2.,3.3.			6
3.1.4. orientace v knihovně	3.3.			6
3.1.5. lyrika - vlastnosti hrdiny	3.1.,3.2.,3.3.			6
3.1.6. epika - pohádky, báje, pověsti	3.1.,3.2.,3.3.			6
3.1.7. lyrika - přírodní, milostná, politická	3.1.,3.2.,3.3.			7
3.1.8. epika - báje, legendy, povídky	3.1.,3.2.,3.3.			7
3.1.9. věcná literatura - fejetony, kroniky	3.1.,3.2.,3.3.			7
3.1.10. drama - předvádění	3.1.			7
3.1.11. diskuse o četbě	3.3.			8
3.1.12. vlastní postoj k problematice	3.1.,3.3.			8
3.1.13. tvorba vlastních textů	3.4.			8

Konkretizované výstupy

Žák reprodukuje přečtený text, zhodnotí hlavní postavy, odliší pověst od pohádky, vysvětlí pojem bajky, zdůvodní vztah literatury a života, poznává další formy - divadlo, filmová představení, dokáže zformulovat své dojmy. Žák vzhledem k věku dokáže pracovat s literárním textem, orientuje se v knihovně, uvědomuje si význam literatury.

Průřezová témata

K tomuto učivu jsou řazena PT 1, 3, 4.

1.1.1., 1.1.5., 1.2.3., 1.2.5., 3.1.1., 3.1.4., 3.1.5., 4.1.2., 4.1.3., 4.3.3., 4.3.4., 4.4.1., 4.4.2., 4.4.4.

Klíčové kompetence

Zde plníme kompetence zejména K I, III, VI.

K I - 1,2,3,4, K III - 1,2,4, K VI - 2,3

3.2. Způsoby interpretace lit. a jiných děl

	OV	PT	KK	ročník
3.2.1. interpretace ukázek z knihy	3.1.,3.3.			6
3.2.2. výklad textu	3.1.,3.2.,3.3.			7
3.2.3. jazyk básně	3.4.,3.6.			8
3.2.4. prvky kompozice	3.4.,3.6.			9
3.2.5. žánry a formy	3.4.,3.5.,3.6.			9
3.2.6. epika řeč autora, postav	3.3.,3.6.			9
3.2.7. předvádění dramatu	3.3.,3.6.			9

Konkretizované výstupy

Žák využívá znalostí k interpretaci textu, rozliší základní žánry a formy, dokáže zhodnotit řeč autora, jeho styl a formu.

Průřezová témata

Zde se uplatňuje převážně PT 4 - multikulturní výchova.

1.2.3., 4.1.1., 4.1.2.

Klíčové kompetence

Stěžejní jsou zde K I, K III se zaměřením na komunikaci.

K I - 1,2,3, K III - 1,2,3,4

3.3. Základy literární teorie a historie

	OV	PT	KK	ročník
3.3.1. struktura literárního díla	3.1.,3.5.			6
3.3.2. literární hrdina	3.1.,3.2.,3.5.			6
3.3.3. kompozice lit. příběhu	3.1.,3.4.			7
3.3.4. lit. umělecká a věcná	3.5.,3.6.			7
3.3.5. jazyk lit. díla	3.1.,3.4			8
3.3.6. výstavba textu	3.1.,3.4.			8
3.3.7. zvukové prostředky poezie	3.1.			8
3.3.8. básnické figury	3.1.,3.6.			8
3.3.9. prvky kompozice	3.1.,3.6.			8
3.3.10. žánry věcné literatury	3.6.			9
3.3.11. hudebnědivadelní žánry	3.6.			9
3.3.12. literatura hodnotná, konzumní	3.5.,3.6.			9

Konkretizované výstupy

Žák dokáže vysvětlit strukturu literárního díla, jazyk literárního díla, zná pojem literatura umělecká a věcná a dokáže s těmito pojmy pracovat, poznává vývojová období literatury včetně jednotlivých směrů a autorů. Žák chápe literaturu jako pomocníka při získávání životních hodnot.

Průřezová témata

V této části učiva se uplatňuje PT 6.

6.2.2. - 6.2.4.

Klíčové kompetence

Zde jsou hlavní kompetence učení K I? komunikativní K III, dále pracovní K VI.

K I - 1,2,5, K III - 1,2,3, K VI - 2,3

3.4. Literární druhy a žánry

	OV	PT	KK	ročník
3.4.1. poezie, próza, drama	3.6.			6
3.4.2. lyrika, epika, drama	3.6.			6
3.4.3. lyrika přírod., milostná, politická	3.6.			6

3.4.4. jazyk básně (lyrika)	3.1.,3.2.			6
3.4.5. žánry a formy (lyrika)	3.6.			6
3.4.6. epika - žánry - pohádky, bajky	3.6.			6
3.4.7. žánry věcné literatury (fejeton)	3.6.			7
3.4.8. drama (kompozice)	3.1.			7
3.4.9. tvorba pro děti	3.3.,3.4.,3.6.			7
3.4.10. lyrika - žánry, formy	3.6.,3.7.			8
3.4.11. představitelé lyriky	3.6.,3.7.			8
3.4.12. epika - žánry	3.6.,3.7.			8
3.4.13. autoři epiky	3.6.,3.7.			8
3.4.14. žánry věcné literatury	3.6.,3.7.			9
3.4.15. drama	3.6.,3.7.			9
3.4.16. hlavní vývojová období české lit.	3.7.			9
3.4.17. regionální literatura	3.7.			9
3.4.18. národní literatura	3.7.			9

Konkretizované výstupy

Žák zná základní literární směry a jejich významné představitele v české literatuře, rozlišuje základní literární druhy a žánry, zná hlavní vývojové etapy české literatury.

Průřezová témata

V tomto učivu velmi se promítá PT 3 a PT 4.

3.1.1. - 3.1.5., 3.2.7., 4.1.3. - 4.1.5., 4.4.2.

Klíčové kompetence

Hlavní je zde klíčová kompetence K I, K III a K VI.

K I - 1,2,5, K III - 1,2,3, K VI - 2,3

5.1.2 Cizí jazyk – Anglický jazyk

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

Časová dotace:

	1.r	2.r	3.r	4.r	5.r	6.r	7.r	8.r	9.r
Anglický jazyk	1	1	3	3	3	4	3	3	3

Obecná charakteristika předmětu Anglický jazyk

Předmět Anglický jazyk je jako samostatný předmět vyučován ve všech ročnících. Výuka probíhá zpravidla v kmenových třídách. Tam, kde je počet žáků vyšší, nebo si to vyžaduje složení žáků dle individuálních výkonů, jsou třídy rozděleny do skupin. Výuka je založena na modelu britské angličtiny. Na 1. stupni je největší důraz kladen na seznámení dětí s jazykem, a to především na jeho komunikativní úrovni. Vyučování je směřováno k praktickému využití jazyka v běžných životních situacích. V devátém ročníku je výuka rozšířena o hodinu konverzace.

Během výuky jsou žáci seznamováni s kulturou a reáliemi zemí, ve kterých je angličtina úředním jazykem. Důraz je kladen také na praktické využití znalostí angličtiny. Smyslem výuky anglického jazyka je poskytnout žákům možnost orientovat se v cizojazyčném prostředí a kultuře bez nepříjemné jazykové bariéry.

Cílem studia je vybavit studenta takovými jazykovými dovednostmi, které mu umožní nejen vyjadřovat své myšlenky a názory, a to jak ústní tak i písemnou formou, ale i porozumění rodilým mluvčím v běžných situacích.

Výuka na prvním stupni probíhá s důrazem na seznámení dětí s cizím jazykem a to zejména v oblasti základní běžné komunikace s požadovaným výstupem schopnosti praktického využití jazyka v běžných životních situacích. Na druhém stupni je pak zaměřena nejen na rozšíření gramatického povědomí a orientace ve struktuře cizího jazyka, ale v rámci hodin konverzace i na rozvoj širší slovní zásoby a schopnosti komunikace v různých oblastech lidského působení.

Výuka anglického jazyka se soustřeďuje na neustálé prohlubování znalostí a dovedností s cílem vytvořit u žáků žádoucí návyky, které budou sloužit k dalšímu rozvíjení jeho kompetencí v této oblasti.

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

Kompetence k učení

- budování pozitivního vztahu k cizímu jazyku
- vyhledávání informací a jejich následné použití
- záměrné používání naučených jazykových prostředků
- orientace v materiálech určených k výuce (slovníky) a práce s nimi
- schopnost užití poznatků získaných z výuky cizího jazyka i v jiných předmětech

Kompetence k řešení problémů

- pochopení ústní i písemné formy zadání úkolu

- při hledání vhodných postupů pro řešení nového úkolu používá již nabyté znalosti a dovednosti

Kompetence komunikativní

- komunikace ve vrstevnické skupině
- vhodné reakce na slovní podněty
- porozumění přiměřenému psanému textu a práce s ním
- souvislé vyjadřování slovní formou

Kompetence sociální a personální

- spolupráce ve vrstevnické skupině i v širším okolí
- poskytování pomoci a podpory
- budování sebedůvěry pozitivního náhledu na sebe sama
- zapojení do práce ve dvojicích a do skupinové práce
- respekt a zdvořilost k ostatním

Kompetence občanské

- respekt k tradicím svého národa
- budování respektu k tradicím ostatních národů
- budování kulturních hodnot

Kompetence pracovní

- používání slovníků a příruček
- plnění povinností
- používání PC a internetu při tvorbě projektů

1. STUPEŇ

Učivo

- 1.1. pravidla komunikace v běžných každodenních situacích** - pozdrav, poděkování, představování
- 1.2. jednoduchá sdělení** - adresa, blahopřání, pozdrav a dopis z prázdnin, omluva, žádost
- 1.3. tematické okruhy** - domov, rodina, škola, volný čas a zájmová činnost, povolání, lidské tělo, oblékání, nákupy, jídlo, bydliště, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí, tradice a zvyky, svátky, důležité zeměpisné údaje
- 1.4. slovní zásoba a tvoření slov** – žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů a umí ji používat v komunikačních situacích, práce se slovníkem, synonyma, antonyma, význam slov v kontextu, zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov
- 1.5. mluvnice - základní gramatické struktury a typy vět** - věta jednoduchá, tvorba otázky a záporu, pořádek slov ve větě (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)

Očekávané výstupy - 1. Období

1. Řečové dovednosti

- žák

1.1. vyslovuje a čte foneticky správně v přiměřeném rozsahu slovní zásoby, zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal

učivo: 1.1.1.-1.1.9.,1.2.1.-1.2.5.,1.3.1.-1.3.10.,1.4.1.-1.4.3.,1.5.1.-1.5.3.

1.2. rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně

učivo: 1.1.1.-1.1.9.,1.3.1.-1.3.10.,1.4.1.-1.4.3.,1.5.1.-1.5.3.

1.3. přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení

učivo: 1.1.1.-1.5.3.

1.4. pochopí obsah a smysl jednoduché, pomalé a pečlivě vyslovované konverzace dvou osob s dostatkem času pro porozumění, rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu

učivo: 1.1.4.-1.1.9.,1.2.2.,1.3.1.-1.3.10.,1.4.1.-1.4.3.,1.5.1.-1.5.3.

1.5. používá abecední slovník učebnice

učivo: 1.1.2.-1.1.5.,1.1.8.,1.1.9.,1.2.1.-1.2.5.,1.3.1.-1.3.10.,1.5.1.-1.5.3.

Očekávané výstupy - 2. Období

2 Poslech a čtení s porozuměním, Produktivní řečové dovednosti

- žák

2.1. rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a

týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu

učivo: 1.1.4.,1.1.5.,1.1.8.,1.1.9.,1.3.1.-1.3.10.,1.4.1.-1.4.3.,1.5.1.-1.5.3.

2.2. rozumí obsahu a smyslu jednoduchých autentických materiálů (časopisy, obrazové a poslechové materiály) a využívá je při své práci, rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu, rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu

učivo: 1.1.4.,1.1.5.,1.1.8.,1.1.9.,1.3.1.-1.3.10.

2.3. čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty obsahující známou slovní zásobu

učivo: 1.1.3.-1.1.5.,1.1.8.,1.1.9.,1.3.1.-1.3.10.,1.4.1.-1.4.3.,1.5.2.,1.5.3.

2.4. vyhledá v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům, potřebnou informaci a vytvoří odpověď na otázku, rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu

učivo: 1.1.3.-1.1.5.,1.1.8.,1.1.9.,1.3.1.-1.3.10.,1.4.1.,1.4.3.,1.5.2.-1.5.3.

2.5. používá dvojjazyčný slovník

učivo: 1.1.4.,1.1.5.,1.1.8.,1.1.9.,1.2.3.,1.3.1.-1.3.10.,1.4.1.-1.4.3.,1.5.2.

3. Mluvení a psaní

Očekávané výstupy - 2. období

• **žák**

3.1. napíše krátký text, sdělí, jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat, píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy, odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá, vyplní osobní údaje do formuláře

učivo: 1.2.3.,1.3.1.-1.3.10.

3.2. reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu a jednoduché konverzace

učivo: 1.1.4.,1.1.5.,1.1.8.,1.1.9.,1.3.1.-1.3.10.

3.3. obměňuje krátké texty se zachováním smyslu textu

učivo: 1.1.2.,1.2.3.-1.2.5.,1.3.4.-1.3.8.,1.4.1.-1.4.3.,1.5.2.-1.5.3.

4. Interaktivní řečové dovednosti

Očekávané výstupy - 2. období

• **žák**

4.1. se zapojí do jednoduchých rozhovorů

učivo: 1.1.4.,1.1.5.,1.1.8.,1.1.9.,1.2.4.,1.2.5.,1.3.1.-1.3.10.

2. STUPEŇ

Učivo

- 1.1. jednoduchá sdělení** - oslovení, reakce na oslovení, pozdrav, přivítání, rozloučení, představování, omluva, reakce na omluvu, poděkování a reakce na poděkování, prosba, žádost, přání, blahopřání, žádost o pomoc, službu, informaci, souhlas/nesouhlas, setkání, společenský program
- zvuková a grafická podoba jazyka** - rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládnutí pravopisu slov osvojené slovní zásoby
- 1.2. základní vztahy** - existenciální (Kdo?...), prostorové (Kde? Kam?...), časové (Kdy?...), kvalitativní (Jaký? Který? Jak?...), kvantitativní (Kolik?...)
- 1.3. tematické okruhy** - domov, rodina, bydlení, škola, volný čas a zájmová činnost, osobní dopis, formulář, dotazník, kultura, sport, péče o zdraví, stravovací návyky, pocity a nálady, příroda a město, nákupy a móda, počasí, společnost a její problémy, volba povolání, moderní technologie a média, cestování, realie příslušných jazykových oblastí a České republiky
- 1.4. slovní zásoba a tvoření slov** - rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem
- 1.5. gramatické struktury a typy vět, lexikální princip pravopisu slov (mluvnice)** - rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)

1. Čtení, poslech s porozuměním

Očekávané výstupy

- žák

1.1. čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu

učivo: 1.3.1.-1.3.17.

1.2. rozumí krátkým a jednoduchým textům a obsahu autentických materiálů s využitím vizuální opory, v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpovědi na otázky a požadované informace, vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech,

učivo: 1.2.1.-1.2.20.,1.3.1.-1.3.17.

1.3. rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojených témat

učivo: 1.1.1.-1.1.9.,1.2.1.-1.2.20.,1.3.1.-1.3.17.

1.4. odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu textu

učivo: 1.1.1.-1.1.9.,1.3.1.-1.3.17.

1.5. používá dvojjazyčný slovník, vyhledá informaci nebo význam slova ve vhodném výkladovém slovníku

učivo: 1.1.1.-1.1.9.,1.2.1.-1.2.20.,1.3.1.-1.3.17.,1.4.1.-1.4.15.,1.5.1.-1.5.19.

2. Produktivní řečové dovednosti

Očekávané výstupy

- žák

2.1. sestaví jednoduché (ústní i písemné) sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy, napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat

učivo: 1.1.1.-1.1.9.,1.3.1.-1.3.17.

2.2. písemně, gramaticky správně tvoří a obměňuje jednoduché věty a krátké texty, vyplní základní údaje o sobě ve formuláři, reaguje na jednoduché písemné sdělení

učivo: 1.2.1.-1.2.20.,1.4.1.-1.4.15.,1.5.1.-1.5.19.

2.3. stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy i konverzace

učivo: 1.3.1.-1.3.17.

2.4. vyžádá jednoduchou informaci

učivo: 1.1.3.,1.1.6.-1.1.9.,1.2.1.-1.2.20.,1.3.1.-1.3.17.

3. Interaktivní řečové dovednosti (mluvení)

Očekávané výstupy

- žák

3.1. zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích, mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech, vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního

učivo: 1.1.1.-1.1.9.,1.2.1.-1.2.20.,1.3.1.-1.3.17.

1. STUPEŇ

1. Receptivní, produktivní a interaktivní řečové dovednosti

	OV	PT	KK	ročník
1.1. Pravidla komunikace v každodenních situacích				
1.1.1. Pozdrav, poděkování, představení se	1.1.-1.3			1-3
1.1.2. Jednoduché rozhovory	1.1.-1.5.,3.3.			1-3
1.1.3. Věty oznamovací, ukazovací a tázací	1.1.-1.3.,1.5.,2.3.,2.4.			2,3,4
1.1.4. Přítomný prostý čas, rozhovory	1.1.-1.3.,1.5.,2.1.- 2.5.,3.2.,4.1.			4,5
1.1.5. Přítomný průběhový čas, rozhovory	1.1.-1.3.,1.5.,2.1.- 2.5.,3.2.,4.1.			4,5
1.1.6. Slovosled	1.1.-1.3.,1.4.			3
1.1.7. Nutnost vyjádřit podmět	1.1.-1.4.			3,5
1.1.8. Minulý čas, rozhovory	1.1.-1.5.,2.1.-2.5.,3.2.,4.1.			5
1.1.9. Budoucí čas	1.1.-1.5.,2.1.-2.5.,3.2.,4.1.			5

Konkretizované výstupy

Žák: pozdraví, rozloučí se, představí, osloví osoby, vyjádří souhlas a nesouhlas . Počítá do dvanácti, určí celé hodiny, udá svůj věk. Vyjmenuje anglickou abecedu, udá svou národnost, hláskuje své jméno

- 3. Pozdraví, představí se, zeptá se na jméno, národnost, věk, říká, jak se daří. Tvoří množné číslo podstatných jmen, popíše předmět – velikost, barvu, polohu. Vyjmenuje anglickou abecedu, hláskuje jména, pracuje se slovníky. Pozdraví, osloví učitele, určuje předměty ve škole, reaguje na pokyny učitele. Tvoří množné číslo podstatných jmen, vyjádří vlastnictví have got . Užívá vazbu there is, there are, časuje sloveso to be v obou číslech, popíše části těla, svoje oblečení, počítá do dvaceti, používá přivlastňovací zájmena v čísle jednotném.Počítá do 100, vyjadřuje oblibu ovoce a zeleniny,požádá o jídlo a pití, hovoří o zábavách dětí v parku, používá přivlastňovací pád, časuje sloveso can, vyjádří své schopnosti a dovednosti -4. Pojmenuje druhy sportu, vyjádří jejich oblibu, hovoří o sportovních aktivitách, používá přítomný prostý čas, pojmenuje dny v týdnu, názvy budov ve městě, zeptá se na cestu, popíše své bydliště. Vyjádří právě probíhající činnost, popíše postavy, činnost, používá přivlastňovací zájmena, popíše hlavní postavy pohádky, převypráví děj. Používá sloveso I want -5.

Průřezová témata

PT 1.1.1.

Klíčové kompetence

K I – 1,3 K III – 2,5 K IV – 1 K VI - 1

	OV	PT	KK	ročník
1.2. Jednoduchá sdělení				
1.2.1. Adresa	1.1.,1.3.,1.5.			3
1.2.2. Blahopřání	1.1.,1.3.-1.5.			4
1.2.3. Pozdrav a dopis z prázdnin	1.1.,1.3.,1.5.,2.5.,3.1., 3.3.			5
1.2.4. Omluva	1.1.,1.3.,1.5.,3.3.,4.1.			4
1.2.5. Žádost	1.1.,1.3.,1.5.,3.3.,4.1			5

Konkretizované výstupy

Žák: Ve formuláři vyplní jméno, bydliště věk – 3. Představí rodinu, popřeje k narozeninám, posoudí pravdivost tvrzení – 4. Požádá o zapůjčení věci, pojmenuje školní předměty, požádá o zapůjčení školních

pomůček, sestaví jednoduchý dopis se všemi náležitostmi, dokáže se omluvit a požádat o... - 5.

Průřezová témata

PT 1.1.5.

Klíčové kompetence

K IV - 2

1.3. Tematické okruhy

	OV	PT	KK	ročník
1.3.1. Domov	1.1.-1.5.,2.1.- 2.5.,3.1.,3.2.,4. 1.			1-5
1.3.2. Rodina	1.1.-1.5.,2.1.- 2.5.,3.1.,3.2.,4. 1.			1-5
1.3.3. Škola	1.1.-1.5.,2.1.- 2.5.,3.1.,3.2.,4. 1.			3,4,5
1.3.4. Volný čas a zájmová činnost	1.1.-1.5.,2.1.-2.5.,3.1.- 3.3.,4.1.			3,4,5
1.3.5. Oblékání	1.1.-1.5.,2.1.-2.5.,3.1.- 3.3.,4.1.			2-4
1.3.6. Nákupy	1.1.-1.5.,2.1.-2.5.,3.1.- 3.3.,4.1.			5
1.3.7. Příroda a počasí	1.1.-1.5.,2.1.-2.5.,3.1.- 3.3.,4.1.			3,4,5
1.3.8. Tradice a zvyky	1.1.-1.5.,2.1.-2.5.,3.1.- 3.3.,4.1.			5
1.3.9. Svátky	1.1.-1.5.,2.1.- 2.5.,3.1.,3.2.,4. 1.			1-5
1.3.10. Zeměpisné údaje	1.1.-1.5.,2.1.- 2.5.,3.1.,3.2.,4. 1.			3,4,5

Konkretizované výstupy

Žák: Pojmenuje školní předměty, udá jejich barvu, počet, vyjádří velikost a délku. Představí členy rodiny, pojmenuje běžné vybavení místností. Pojmenuje tradiční vánoční předměty, zazpívá vánoční písně, napíše jednoduché blahopřání. Pojmenuje běžné ovoce a zeleninu, používá slovesný tvar máme máte. Pojmenuje běžné potraviny a nápoje, vyjádří pocit hladu, žízně, libosti a nelibosti. Pojmenuje části lidského těla. Pojmenuje běžné části oblečení. Pojmenuje místnosti v bytě, vyjádří právě probíhající běžné domácí činnosti. – 3. Hovoří o nemoci, vyjadřuje svoje pocity. Popíše domov, hovoří o domácích činnostech, vyjádří zákaz – don't. Požádá o konkrétní zboží v obchodě. Popíše některá domácí zvířata, pracuje se slovníkem – 4. Pojmenuje části dne, hlavní jídla, popíše svůj obvyklý den. Popíše sebe, svou rodinu, své zájmy, charakterizuje roční období, popíše stav počasí. Seznámí se s britskými svátky. Zhodnotí svůj vztah k osobním počítačům, jejich význam. Popíše činnosti ve škole a ve volném čase. Popíše vybavení bytu nábytkem, doplňky a domácími přístroji. Popíše jednoduše místo svého bydliště. – 5.

Průřezová témata

PT 1.1.5., PT 1.2.3., PT 6.1.4., PT 6.7.3.

Klíčové kompetence

K I – 3, K III - 1

1.4. Slovní zásoba a tvoření slov

	OV	PT	KK	ročník
1.4.1. Synonyma	1.1.-1.3.,2.1.,2.3.-2.5.,3.3.			5
1.4.2. Antonyma	1.1.-1.3.,2.1.,2.3.-2.5.,3.3.			5
1.4.3. Význam slov v textu	1.1.-1.3.,2.1.,2.3.-2.5.,3.3.			3,4,5

Konkretizované výstupy

Žák: Pojmenuje hračky, vyjádří jejich polohu předložkami v, na, vedle.- 3. Porovná velikost, kvalitu a stáří školních potřeb. Používá v jednoduchých větách synonyma a antonyma – 5.

Průřezová témata

PT 1.1.1.

Klíčové kompetence

K I - 1,3

	OV	PT	KK	ročník
1.5.Zákl.gram.struktury a typy vět,zákl.lexikální princip pravopisu slov	1.5.1. Věta jednoduchá	1.1.-1.5.,2.1.		3
	1.5.2. Tvorba otázky a záporu	1.1.-1.5.,2.1.,2.3.-2.5.,3.3.		3,4,5
	1.5.3.Pořádek slov ve větě	1.1.-1.5.,2.1.,2.3.,3.3		3

Konkretizované výstupy

Žák: Klade jednoduché otázky a na ně odpovídá, dodržuje pořádek slov ve větě – 5.

Průřezová témata

PT 1.2.3.

Klíčové kompetence

K I – 1,3

2. STUPEŇ

1.1.Jednoduchá sdělení

	OV	PT	KK	ročník
1.1.1. Oslovení, reakce na oslovení	1.3.-1.5.,2.1.,3.1.			6
1.1.2. Pozdrav, přivítání, rozloučení	1.3.-1.5.,2.1.,3.1.			6
1.1.3.Představování	1.3.-1.5.,2.1.,3.1.			6
1.1.4.Omluva, reakce na omluvu	1.3.-1.5.,2.1.,3.1.			7
1.1.5. Poděkování, reakce na poděkování	1.3.-1.5.,2.1.,3.1.			7
1.1.6. Žádost o pomoc, službu, informaci	1.3.-1.5.,2.1.,3.1.			7
1.1.7.Setkání	1.3.-1.5.,2.1.,3.1.			7
1.1.8. Prosba, žádost, přání, blahopřání	1.3.-1.5.,2.1.,3.1.			8
1.1.9. Společenský program	1.3.-1.5.,2.1.,3.1.			9

Konkretizované výstupy

Žák: Užívá jednoduché obraty ke zdvořilému oslovení, pozvání, omluvě. Vyjádří se k přijetí či odmítnutí pozvání, k přijetí omluvy – 6. Při zřetelném projevu rozliší základní informace a rozpozná, o čem se mluví. Rozumí krátkým, jednoduchým osobním dopisům, zjistí, kde se nachází oslovení, přání, prosba, odhadne význam nových slov z kontextu textu. Napíše stručný osobní dopis a zařadí pozvání, poděkování, omluvu. Používá dvojjazyčný slovník – 7.V krátkých nahrávkách o běžných věcech i o vztazích mezi zeměmi rozpozná důležité informace. Používá obraty, kterými se zeptá na základní informace o veřejné dopravě a koupí si jízdenky, objedná místenky. S pomocí mapy nebo plánu se zeptá na cestu nebo poradí někomu jinému. Užívá obraty, kterými se zeptá na to, co lidé dělají v práci nebo ve škole a co ve volném čase, najde vhodné výrazy k odpovědím na takové otázky. Vyjádří jednoduše, jak se cítí, co ho bolí – 8. Užívá jednoduché obraty k otázkám o zálibách a dokáže na podobné otázky odpovídat. Vyjádří svůj názor, souhlas a nesouhlas s jinými lidmi. Když něčemu nerozumí, vyhledá výrazy, se kterými dokáže člověka velice jednoduše požádat, aby zopakoval, co řekl. Dokáže se ptát na to, co lidé dělali a také na takové otázky odpovídat. Účastní se krátké konverzace s rodilými mluvčími o tom, co ho zajímá - 9

Průřezová témata

PT 1.1.5., PT 1.2.3., PT 6.1.4.

Klíčové kompetence

K I – 1,2,4,5 K II – 2 K III – 2,3

1.2. Základní vztahy

	OV	PT	KK	ročník
1.2.1. Existenciální	1.2.,1.3.,1.5.,2.2.,2.4.,3.1.			6
1.2.2. Existenciální	1.2.,1.3.,1.5.,2.2.,2.4.,3.1.			7
1.2.3. Existenciální	1.2.,1.3.,1.5.,2.2.,2.4.,3.1.			8
1.2.4. Existenciální	1.2.,1.3.,1.5.,2.2.,2.4.,3.1.			9
1.2.5. Prostorové	1.2.,1.3.,1.5.,2.2.,2.4.,3.1.			6
1.2.6. Prostorové	1.2.,1.3.,1.5.,2.2.,2.4.,3.1.			7
1.2.7. Prostorové	1.2.,1.3.,1.5.,2.2.,2.4.,3.1.			8
1.2.8. Prostorové	1.2.,1.3.,1.5.,2.2.,2.4.,3.1.			9
1.2.9. Časové	1.2.,1.3.,1.5.,2.2.,2.4.,3.1.			6
1.2.10. Časové	1.2.,1.3.,1.5.,2.2.,2.4.,3.1.			7
1.2.11. Časové	1.2.,1.3.,1.5.,2.2.,2.4.,3.1.			8
1.2.12. Časové	1.2.,1.3.,1.5.,2.2.,2.4.,3.1.			9
1.2.13. Kvalitativní	1.2.,1.3.,1.5.,2.2.,2.4.,3.1.			6
1.2.14. Kvalitativní	1.2.,1.3.,1.5.,2.2.,2.4.,3.1.			7
1.2.15. Kvalitativní	1.2.,1.3.,1.5.,2.2.,2.4.,3.1.			8
1.2.16. Kvalitativní	1.2.,1.3.,1.5.,2.2.,2.4.,3.1.			9
1.2.17. Kvantitativní	1.2.,1.3.,1.5.,2.2.,2.4.,3.1.			6
1.2.18. Kvantitativní	1.2.,1.3.,1.5.,2.2.,2.4.,3.1.			7
1.2.19. Kvantitativní	1.2.,1.3.,1.5.,2.2.,2.4.,3.1.			8
1.2.20. Kvantitativní	1.2.,1.3.,1.5.,2.2.,2.4.,3.1.			9

Konkretizované výstupy

Žák: Určí význam běžných nápisů např.: na ulicích a na nádražích. Vyhledá jednoduché informace v jídelních lístcích a na informačních letáčcích. Používá autentické materiály ze země studovaného jazyka a běžně užívá slovníku cizích slov. Odhadne význam nových slov z kontextu textu – 8. Vyhledá neznámá slova ve slovníku cizích slov. Dokáže vyjádřit svůj názor, zážitky, dojmy a přání. Používá obraty vyjadřující svolení, omluvu a prosbu – 9.

Průřezová témata

PT 1.1.5., PT 1.2.2., PT 1.2.3., PT 6.1.4., PT 6.7.3., PT 6.7.4.

Klíčové kompetence

K I – 5 K II – 1 K III – 3.4 K IV – 3 K VI – 3

1.3. Tematické okruhy

	OV	PT	KK	ročník
1.3.1. Domov, rodina	1.1.-1.5.,2.1.,2.3.,2.4.,3.1.			6
1.3.2. Bydlení	1.1.-1.5.,2.1.,2.3.,2.4.,3.1.			6

	3.1.			
1.3.3. Škola	1.1.-1.5.,2.1.,2.3.,2.4., 3.1.			6
1.3.4. Volný čas a zájmová činnost	1.1.-1.5.,2.1.,2.3.,2.4., 3.1.			6
1.3.5. Stravování	1.1.-1.5.,2.1.,2.3.,2.4., 3.1.			7
1.3.6. Město	1.1.-1.5.,2.1.,2.3.,2.4., 3.1.			7
1.3.7. Nákupy	1.1.-1.5.,2.1.,2.3.,2.4., 3.1.			7
1.3.8. Počasí	1.1.-1.5.,2.1.,2.3.,2.4., 3.1.			7
1.3.9. Osobní popis	1.1.-1.5.,2.1.,2.3.,2.4., 3.1.			8
1.3.10. Sport	1.1.-1.5.,2.1.,2.3.,2.4., 3.1.			8
1.3.11. Péče o zdraví	1.1.-1.5.,2.1.,2.3.,2.4., 3.1.			8
1.3.12. Oblékání	1.1.-1.5.,2.1.,2.3.,2.4., 3.1.			8
1.3.13. Cestování	1.1.-1.5.,2.1.,2.3.,2.4., 3.1.			8
1.3.14. Formulář, dotazník	1.1.-1.5.,2.1.,2.3.,2.4., 3.1.			9
1.3.15. Příroda	1.1.-1.5.,2.1.,2.3.,2.4., 3.1.			9
1.3.16. Člověk a společnost	1.1.-1.5.,2.1.,2.3.,2.4., 3.1.			9
1.3.17. Sociokulturní prostředí příslušných jazykových oblastí a ČR	1.1.-1.5.,2.1.,2.3.,2.4., 3.1.			9

Konkretizované výstupy

Žák: Rozliší základní informace o lidech, jejich rodině, bydlišti, práci a koníčcích. Rozumí krátkým jednoduchým textům. Odhadne význam nových slov z kontextu textu. Popíše sebe, svou rodinu a další lidi. Sestaví jednoduchý popis míst a různých předmětů. Reprodukuje přiměřeně obtížný text – 6. Domluví se s kamarády na tom, co budou dělat, kam půjdou a kdy se sejdou. Užívá jednoduché obraty k objednání jídla a pití. Vysvětlí, co chce, zeptá se na cenu např. v obchodě nebo na poště – 7. Vysvětlí, co má a nemá rád, popíše, co pravidelně dělá, co si nejraději obléká, jaké je venku počasí a kde se nachází. Reprodukuje přiměřeně obtížný text – 8. Dokáže porozumět jednoduchému popisu cesty. V jednoduchých textech nachází konkrétní informace ze života lidí studovaného jazyka. Vysvětlí jednoduchý návod, např. jak použít veřejný telefon. Odhadne význam nových slov z kontextu textu – 9.

Průřezová témata

PT 1.1.1., PT 1.1.5., PT 1.2.1., PT 1.2.3., PT 3.1.1., PT 3.1.4., PT 3.1.5., PT 3.2.4., PT 3.3.1., PT 3.3.2., PT 4.3.1., PT 4.3.2., PT 4.4.3., PT 4.4.5., PT 4.4.6., PT 5.2.1., PT 5.2.2., PT 5.2.6., PT 6.5.4.

Klíčové kompetence

K I – 2 K II – 1 K III – 1,2,3,4 K IV – 1,2
K V – 5 K VI – 1,3

1.4. Slovní zásoba a tvoření slov

	OV	PT	KK	ročník
1.4.1. Stupňování přídavných jmen	1.5.,2.2.			6
1.4.2. Osobní a přivlastňovací zájmena	1.5.,2.2.			6
1.4.3. Nepravidelné tvary významových sloves	1.5.,2.2.			6
1.4.4. Zájmena přivlastňovací samostatná	1.5.,2.2.			7
1.4.5. Zájmena neurčitá	1.5.,2.2.			7
1.4.6. Nepravidelné tvary významových sloves	1.5.,2.2.			7
1.4.7. Zájmena zvrtná	1.5.,2.2.			8
1.4.8. Nepravidelné tvary významových sloves	1.5.,2.2.			8
1.4.9. Gerundium s fázovými slovesy a slovesy libosti a nelibosti	1.5.,2.2.			8
1.4.10. Verbonominální konstrukce – have a chat	1.5.,2.2.			8

1.4.11. Nepravdivelné tvary významových sloves	1.5.,2.2.			9
1.4.12. Nejfrekventovanější frázová slovesa	1.5.,2.2.			9
1.4.13. Vyjádření změny stavu – get, turn, become	1.5.,2.2.			9
1.4.14. Tvorba příslovcí	1.5.,2.2.			9
1.4.15. Spojky	1.5.,2.2.			9

Konkretizované výstupy

Průřezová témata

PT 1.1.1., PT 1.2.3., PT 6.5.1., PT 6.5.4., PT 6.6.2.

Klíčové kompetence

KI_1,3,5 KIII - 1,3,4 KVI - 1

1.5.
Gram.struktury
a typy
vět, lexikální
princip
pravopisu slov

	OV	PT	KK	ročník
1.5.1. Základní principy užívání členů v kontextu	1.5.,2.2.			6
1.5.2. Užití přivlastňovacího pádu – rozšíření	1.5.,2.2.			6
1.5.3. Vyjádření 2.p. vazbou – of	1.5.,2.2.			6
1.5.4. Přítomný čas prostý	1.5.,2.2.			6
1.5.5. Přítomný čas průběhový	1.5.,2.2.			6
1.5.6. Minulý čas prostý	1.5.,2.2.			6
1.5.7. Budoucí čas prostý	1.5.,2.2.			6
1.5.8. Předložka na konci doplňovací otázky	1.5.,2.2.			7
1.5.9. Dovětky	1.5.,2.2.			7
1.5.10. Kvantifikace nepočítatelných podst. Jmen – a cup of milk	1.5.,2.2.			7
1.5.11. Zástupně one ones	1.5.,2.2.			7
1.5.12. Slovesa modální	1.5.,2.2.			7
1.5.13. Budoucí čas, blízká budoucnost	1.5.,2.2.			7
1.5.14. Předpřítomný prostý čas	1.5.,2.2.			7
1.5.15. Trpný rod	1.5.,2.2.			7
1.5.16. Řeč přímá a nepřímá – slovosled	1.5.,2.2.			8
1.5.17. Opisné tvary modálních sloves	1.5.,2.2.			8
1.5.18. Předpřítomný průběhový čas	1.5.,2.2.			9
1.5.19. Souvětí podřadné, druhy vedlejších vět	1.5.,2.2.			9

Konkretizované výstupy

Žák: Sestaví stručný popis nějaké události nebo své cesty. Vyhledá neznámá slova ve slovníku cizích slov. Napíše dopis s blahopřáním – 8. Používá známé výrazy k vyprávění, co dělal v minulosti. Popíše jednoduchými obraty prostředí, ve kterém se nachází. Sestaví vyprávění o svých plánech do budoucna. Reprodukuje přiměřeně obtížný text – 9.

Průřezová témata

Klíčové kompetence

KI - 1,3,5 KIII - 3 KVI - 1

5.1.3. Další cizí jazyk – Německý jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Výuka je realizována v 7. – 9. Ročníku v časové dotaci 2 hodiny týdně jako druhý cizí jazyk. Cílem výuky je osvojení si základních gramatických jevů německého jazyka, získání přiměřené slovní zásoby, získání zájmu o cizí jazyk a utváření pozitivního vztahu k tomuto předmětu. Žáci se učí správně vyslovovat a číst, rozumí jednoduchým pokynům a větám, adekvátně na ně reagují, rozlišují grafickou a mluvenou podobu slova, pochopí obsah a smysl jednoduché, pomalé a pečlivě vyslovované konverzace dvou osob s dostatkem času pro porozumění, používají abecední slovník učebnice.

Vyučování německého jazyka probíhá v návaznosti na další předměty – český jazyk, zeměpis, přírodopis a hudební výchovu. Převládajícími metodami výuky jsou poslech nahrávek a samostatná skupinová práce. K objasnění gramatiky je použito pracovních sešitů, ve kterých se procvičuje učivo a slovní zásoba z učebnice.

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

Kompetence k učení

Učitel:

- zajistí pro výuku odborný materiál, seznamuje žáky se zdroji informací, využívá mezipředmětových vztahů
- střídá různé metody a formy práce
- podporuje zvědavost, motivuje k aktivnímu přístupu ke vzdělávání
- pozitivně motivuje žáka vidět smysl učení

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- zařazuje práci se slovníky a pracovními sešity, podněcuje diskuzi
- vytváří prostor pro samostatnou práci, usměrňuje ji podle schopností každého jedince
- předkládá konkrétní situace k použití cizího jazyka nebo jeho porozumění
- vede žáky k toleranci vůči jiným lidem

Kompetence komunikativní

Učitel:

- vede žáky k osvojování si a prohlubování slovní zásoby
- vede žáky k hlasitému čtení se správnou výslovností a intonací
- procvičuje orientaci ve slyšeném textu proneseném rodilým mluvčím
- směřuje žáky k vytváření jednoduchého samostatného projevu na dané téma
- prohlubuje znalost slovní zásoby podle daného tématu
- vede žáky k aktivnímu využívání slovní zásoby z předcházejícího období
- učí žáky reagovat na jednoduché pokyny učitele

- využívá jednoduchých frází ze života
- opravuje grafickou podobu, výslovnost, vybírá texty přiměřené schopnostem žáků, pracuje s chybou

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- Povzbuzuje k aktivitě ty, kteří to potřebují
- podporuje vzájemnou pomoc žákům
- chválí žáky za sebemenší pokrok, vhodně je motivuje, povzbuzuje
- vede je k hodnocení a sebehodnocení
- využívá skupinové práce
- vytváří zdravou atmosféru v kolektivu
- podporuje sebedůvěru žáka

Kompetence občanské

Učitel:

- vede žáky k pochopení významu znalosti cizího jazyka pro osobní život
- vytváří možné situace praktického života
- vede žáky k vyhledávání informací

Průřezová témata

7. ročník		
Učivo	Očekávané výstupy	
Wer ist das? Wie heißt du?	Seznamuje se se správnou výslovností	
Základní pokyny	Učí se na základě odposlechu	
Pozdravy /Grüße/	Osvojuje si základní slovní zásobu a je schopen ji využít	
Das Abc	Seznamuje se s reáliemi německy mluvících zemí	
Slovesa ve 3. osobě č. j.	Učí se rozlišovat mluvenou a grafickou podobu slov	
Člen určitý a neurčitý	Učí se pracovat se slovníkem	
Otázky zjišťovací	Rozumí jednoduchým pokynům v cizím jazyce	
Meine Familie	Dokáže pohovořit o své rodině, škole	
Wie alt sind die Leute?		
Farben		
Zählen und Rechnen		
Časování slovesa haben		
Imperativ ve 2. os. č.j. a č.mn.		
Wie ist das Wetter		
Zájmena přivlastňovací: mein, dein		
Slovosled věty oznamovací		
Unsere Schule		
Unser Klassenraum		

8. ročník		
Učivo	Očekávané výstupy	Průřezová témata
Způsobové sloveso können	Umí klást a odpovídat na jednoduché otázky	
Přivlastňovací zájemna: mein, dein, sein, ihr, unser, euer	Dokáže reagovat v rozhovoru	
Was wir essen?	Umí aktivně používat slovní zásobu	
Meine Hobbys	Je schopen obměňovat vzorové dialogy	
Způsobové sloveso müssen	Umí číst s porozuměním	
Sloveso lesen	Dokáže sestavit jednoduchý text (dopis, telefonní hovor, informace o bydlení,...)	
Rechnen	Učí se pracovat se slovníkem	
Předložky in, mit, für, von	Umí krátce pohovořit o počasí, ročních obdobích, volném čase,...	
Vier Jahreszeit		
Zdvořilý rozkaz		
Číslovky 1 - 20		
Časové údaje		
Sieben Tage, Eine Woche		
Sloveso essen		
Sloveso fernsehen		

9. ročník		
Učivo	Očekávané výstupy	Průřezová témata
3. pád	Dokáže pohovořit o sobě, své rodině, představit své spolužáky	
Pořádek slov ve větě	Rozumí jednoduchým pokynům	
Tázací věta	Chápe jednoduché texty, využívá poznanou slovní zásobu	
Způsobová slovesa müssen, können	Využívá aktivně slovní zásobu	
Imperativ ve 2. os. č.j. a č.mn.	Dokáže sestavit jednoduché dialogy (škola, volný čas,...)	
Sloveso fahren	Umí sestavit otázky k cestování	
Časování pravidelných sloves	Má osvojena fonetická pravidla	
Vazba ich möchte	Umí aktivně pracovat se slovníkem, hlavně v písemném projevu	
Rámcová konstrukce věty	Učí se pracovat s podstatnými jmény v množném čísle (nakupování,...)	
Podstatná jména v 1., 3., a 4. pádě		
Předložky mit, von, zu		
Složená podstatná jména		
3. a 4. pád osobních zájmen ich, du wir, ihr		
Časování sein, haben		
Množné číslo podst. jmen		
Základní číslovky 21 - 100		
Osobní zájmena er, sie, es, sie, Si eve 3. A 4. pádě		
Předložky aus, bei, nach		

5.1.4. Další cizí jazyk – Ruský jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Ruský jazyk je vyučovací předmět, který reprezentuje jeden ze školou nabízených jazyků v rámci oboru Další cizí jazyk. Jeho postupné osvojování pomáhá žáku snižovat jazykové bariéry a přispívá tak ke zvýšení mobility žáka jak v jeho osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění.

Výuka je realizována v 7. – 9. Ročníku v časové dotaci 2 hodiny týdně. Požadavky na vzdělání v rámci ŠVP k dosažení úrovně A1 Společného evropského referenčního rámce pro jazyky. Cílem výuky je tedy osvojení si základních gramatických jevů ruského jazyka, získání přiměřené slovní zásoby, získání zájmu o cizí jazyk a utváření pozitivního vztahu k tomuto předmětu. Žáci se učí správně vyslovovat a číst, rozumí jednoduchým pokynům a větám, adekvátně na ně reagují, rozlišují grafickou a mluvenou podobu slova, pochopí obsah a smysl jednoduché, pomalé a pečlivě vyslovované konverzace dvou osob s dostatkem času pro porozumění, používají abecední slovník učebnice.

Vyučování ruského jazyka probíhá v návaznosti na další předměty – český jazyk, zeměpis, přírodopis, výtvarnou a hudební výchovu. Převládajícími metodami výuky jsou poslech nahrávek a samostatná skupinová práce. K objasnění gramatiky je použito učebnice a pracovních sešitů, přičemž v pracovních sešitech se procvičuje učivo a slovní zásoba z učebnice.

7. ročník	
Učivo	Očekávané výstupy
Zvuková a grafická podoba jazyka	Úvod do fonetické stránky jazyka – vyslovuje hlásky odlišné od českého jazyka, uvědomuje si odlišnost ruské výslovnosti v porovnání s českou
Slovní zásoba	Osvojuje si základní slovní zásobu k probíraným tématům a umí ji používat v komunikačních situacích
Základní pokyny	Rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele
Azbuka	Umí číst a psát písmena azbuky
Vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov	Učí se rozlišovat mluvenou a grafickou podobu slov
Tázací věty	Umí správně mluvnicky a foneticky vytvořit jednoduchou otázku a odpověď, rozumí jednoduchým dialogům
Časování pravidelných sloves	Správně používá tvary sloves
Rodina	Sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného a rodiny, odpovídá na jednoduché otázky
Škola	Osvojuje si základní slovní zásobu k tématu, učí se pracovat se slovníkem
Domácí zvířata	Rozumí slovům a jednoduchým větám
Volný čas	Rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech
Jídlo	Používá vybranou slovní zásobu k tématu
Příroda	Osvojuje si základní slovní zásobu
Počasí	Rozumí slovům a jednoduchým větám
Barvy	Používá základní slovní zásobu
Osobní zájmena	Dokáže sestavit jednoduché dialogy
Privlastňovací zájmena	Rozumí krátkému jednoduchému textu
Základní číslovky	Používá základní slovní zásobu
Reálie z rusky mluvících zemí	Osvojuje si základní slovní zásobu

8. ročník		
Učivo	Očekávané výstupy	
Tvary sloves a jejich časování	Je schopen vést jednoduchou konverzací	
Minulý čas sloves	Dokáže reagovat v rozhovoru	
Vyprávění o sobě	Umí aktivně používat slovní zásobu	
Koníčky	Je schopen obměňovat vzorové dialogy	
Ruské svátky	Umí číst s porozuměním	
Čas – rok – roční období	Dokáže sestavit jednoduchý text	
Moje oblíbené město	Pracuje se slovníkem	
1. - 3. pád podstatných jmen jednotného čísla	Používá slovní zásobu k tématům	
1. - 3. pád osobních zájmen	Umí sestavit jednoduchý dialog	

9. ročník		
Učivo	Očekávané výstupy	
Skloňování podstatných jmen jednotného čísla dle vzorů	Dokáže pohovořit o sobě, své rodině, představit své spolužáky	
Časování pravidelných sloves	Rozumí jednoduchým pokynům	
Časování nepravidelných sloves dle vzorů – seznámení s odlišnostmi	Využívá základní slovní zásobu	
Zvratná slovesa	Osvojuje si slovní zásobu	
Množné číslo podstatných jmen – seznámení s tvary	Dokáže sestavit jednoduché dialogy (rodina, škola, volný čas,...)	
Skloňování zájmen	Umí sestavit otázky k tématům	
Řadové číslovky	Dokáže používat základní slovní zásobu v rozhovoru	
Skloňování přídavných jmen	Umí aktivně pracovat se slovníkem, hlavně v písemném projevu	
Oblékání	Učí se pracovat s podstatnými a přídavnými jmény v množném čísle	
Nakupování	Je schopen vést jednoduchou konverzací	
Cestování	Používá základní slovní zásobu	
Reálie z ruský mluvících zemí	Používá slovní zásobu dle tématu	

Učitel:

- Zajistí pro výuku odborný materiál
- Seznamuje žáky se zdroji informací
- Využívá mezipředmětových vztahů
- Střídá různé vyučovací metody a formy výuky
- Podporuje zvědavost, motivuje k aktivnímu přístupu ke vzdělání
- Pozitivně motivuje žáka vidět smysl učení

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- Zařazuje práci se slovníky a pracovními sešity, podněcuje diskuzi
- Vytváří prostor pro samostatnou práci, usměrňuje ji podle schopností každého jedince
- Předkládá konkrétní situace k použití cizího jazyka, nebo jeho porozumění
- Vede žáky k toleranci vůči jiným lidem

Kompetence komunikativní

Učitel:

- Vede žáky k osvojování si a prohlubování slovní zásoby
- Vede žáky k hlasitému čtení se správnou výslovností a intonací, upozorňuje na správný přízvuk u nové slovní zásoby
- Procvičuje orientaci ve slyšeném projevu, proneseném rodilým mluvčím, na dané téma
- Směřuje žáky k vytváření jednoduchého samostatného projevu na dané téma
- Prohlubuje znalost slovní zásoby dle daného tématu
- Vede žáky k aktivnímu využívání slovní zásoby z předchozího období, rozšiřuje také slovní zásobu pasivní
- Učí žáky reagovat na jednoduché pokyny
- Využívá jednoduchých frází z každodenních situací
- Opravuje grafickou podobu, výslovnost, vybírá texty přiměřené schopnostem žáků, pracuje s chybou

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- Povzbuzuje k aktivitě ty, kteří to potřebují
- Podporuje vzájemnou spolupráci a pomoc žáků
- Chválí žáky za sebemenší pokrok, vhodně je motivuje, povzbuzuje k dalšímu rozvoji
- Vede je k hodnocení ostatních, ale také k sebehodnocení
- Využívá projektového vyučování, skupinové a kooperativní práce
- Vytváří zdravou a tvůrčí atmosféru v kolektivu
- Podporuje sebedůvěru žáka

Kompetence občanské

Učitel:

- Vede žáky k pochopení významu znalosti cizího jazyka pro osobní i profesní život
- Vytváří možné situace praktického života
- Vede žáky k samostatnému vyhledávání informací

5.2 Matematika a její aplikace

5.2.1 Matematika a její aplikace – 1. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět realizující vzdělávací oblast matematika a její aplikace se nazývá **Matematika**. Vzdělávání v matematice je především zaměřeno na výchovu přemýšlivého člověka, který umí používat znalosti z matematiky v různých situacích občanského a profesního života. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě, vytváří předpoklady pro další úspěšné studium. Klade důraz na důkladné porozumění základních myšlenkových postupů a pojmů matematiky a jejich vzájemných vztahů. Žáci si postupně osvojují některé pojmy, algoritmy, terminologie, symboliku a způsoby užití. Výuka matematiky je spojena i s rozvíjením finanční gramotnosti žáků. Podporuje u žáků důvěru v jejich schopnosti, vychovává k vytrvalosti, kritičnosti a týmové spolupráci. Do výuky jsou průběžně zařazována průřezová témata v souvislosti s aktuálními situacemi a problémy současného světa.

Vyučovacímu předmětu je na 1. stupni věnována časová dotace:

4 hodiny týdně v 1. ročníku, ve 2. až 5. ročníku 5 hodin týdně.

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu

1. Číslo a početní operace – pojem číslo, dovednosti v pamětném a písemném počítání, vlastnosti základních operací s čísly, práce s chybou
2. Závislosti, vztahy a práce s daty- osvojení dovedností souvisejících se zpracováním dat, závislosti a zápisy v běžném životě, jednoduché tabulky a diagramy
3. Geometrie v rovině a v prostoru – základní orientace v rovině a prostoru, poznávání, určování, modelování a znázornění útvarů v rovině i prostoru
4. Nestandardní aplikační úlohy a problémy – rozvíjení logického myšlení, přechod od konkrétního myšlení k abstraktnímu

KLÍČOVÉ KOMPETENCE na

Kompetence k učení

Žák:

- přesné a stručné vyjadřování užíváním matematického jazyka
- samostatné pozorování a porovnávání získaných výsledků
- rozvoj abstraktního, exaktního, kombinatorického a logického myšlení

Učitel:

- vede žáky k ověřování postupů a výsledků činnosti
- předkládá metody, kterými docházejí k řešením a závěrům
- zadává vhodné slovní úlohy a příklady z běžného života, tím motivuje k využívání matematických poznatků a dovedností v praxi

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- vedení k vnímání problémových situací, učení je rozpoznávat
- ukázání různých zdrojů informací, které mohou vést k řešení problémů , jejich ověřování a srovnávání
- posuzování správnosti nalezeného řešení, zkoušky a ověřování

Učitel:

- vytváří podnětné situace, které žáky vedou k tomu, aby o daném problému přemýšleli, řešili jej a svá řešení zaznamenali
- rozvíjí logické myšlení a úsudek žáků

Kompetence komunikativní

Žák:

- rozvíjení dovednosti správně, logicky a výstižně formulovat své myšlenky
- používání symbolů a pojmů
- orientace v grafech, tabulkách, diagramech
- vedení k využívání širokých možností informačních a komunikačních prostředků

Učitel:

- vede žáky k výstižnému a kultivovanému projevu
- podněcuje žáky k argumentaci
- důslednou kontrolou podporuje u žáků čtení slovních úloh s porozuměním a interpretaci výsledků

Kompetence sociální a personální

Žák:

- vedení žáků ke schopnosti pracovat ve dvojici nebo menší pracovní skupině při vyhledávání informací nebo jejich zpracování
- vedení k pomoci a kolegiální radě, respektování názorů a myšlenek druhých
- budování sebedůvěry žáka a jeho samostatný rozvoj

Učitel:

- hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat svůj pokrok
- organizací skupinové práce vede žáky k tomu, aby si rozdělili úlohy podle matematických znalostí a dovedností jednotlivých členů skupiny
- organizuje vyučovací hodinu tak, aby v případě, že zadanou úlohu žáci rychle vyřeší, nabídli svoji pomoc pomalejšímu spolužákovi

Kompetence občanské

Žák:

- vedení k ohleduplnosti a taktu, respektování práva a povinností
- učení hodnocení a sebehodnocení
- ověřování svých řešení a zodpovědnost za ně

Učitel:

- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- vede žáky k prezentaci jejich názorů a myšlenek

- povzbuzováním a odpovídajícím hodnocením podporuje zájem o matematiku a snahu zlepšovat své výsledky

Kompetence pracovní

Žák:

- využívání matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech
- snaha o úplné dokončení práce
- práce podle návodů, předem stanoveného postupu, umožnění hledat postup vlastní

Učitel:

- informuje žáky o existenci moderních technologií
- vede žáky k využívání znalostí v běžné praxi
- vede žáky k efektivnímu naplánování plnění úkolů

1. Číslo a početní operace

Učivo

- 1.1 přirozená čísla, celá čísla, desetinná čísla, zlomky
- 1.2 zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění (číselná osa, teploměr, model)
- 1.3 násobilka
- 1.4 vlastnosti početních operací s čísly
- 1.5 písemné algoritmy početních operací

Očekávané výstupy - 1. období

žák

- **1.1. používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků**
  - učivo: 1.1.1.-1.1.9.
- **1.2 čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti**
  - učivo: 1.1.1. – 1.1.4., 1.2.2.-1.2.3.
- **1.3 užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose**
  - učivo: 1.1.1.-1.1.9., 1.2.1.-1.2.3.
- **1.4 provádí v paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly**
  - učivo: 1.1.5.- 1.1.8., 1.3.3.-1.3.7., 1.5.1., 1.5.2.
- **1.5 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace**
  - učivo: 1.1.5.-1.1.6., 1.3.3.-1.3.7.

Očekávané výstupy - 2. období

žák

- **1.6 využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení**
  - učivo: 1.1.5., 1.1.6., 1.1.8., 1.3.1.-1.3.7., 1.4.1.-1.4.2., 1.5.1., 1.5.2.
- **1.7 provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel:**
  - učivo : 1.1.5., 1.1.6., 1.1.13.-1.1.17., 1.3.3.- 1.3.7., 1.4.1., 1.4.2., 1.5.1., 1.5.2.
- **1.8 zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel**
  - učivo: 1.1.7., 1.1.18., 1.1.19.
- **1.9 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel**
  - učivo: 1.1.13., 1.1.16., 1.1.17., 1.3.5.-1.3.7., 1.4.1., 1.4.2., 1.5.2.
- **1.10 modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku**
- **1.11 porovnává, sčítá a odčítá zlomky se stejným základem v oboru kladných čísel**
- **1.12 přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty**
- **1.13 porozumí významu znaku „ - „ pro zápis celého záporného čísla a toto**

číslo vyznačí na číselné
- **ose**

1. Číslo a početní operace

	OV	PT	KK	ročník
1.1. Přirozená čísla, celá čísla, desetinná čísla, zlomky	1.1.1. Číselná řada, číselná osa, rozmezí-100 až +100	1.1., 1.2.		1,2,3,4,5
	1.1.2. Vztahy menší, větší, rovno	1.2.		1,2,3,4,5
	1.1.3. Číslice	1.2.		1
	1.1.4. Znaménka <, >, =, +, -	1.2.		1
	1.1.5. Součet čísel	1.4.		1,2,3,4,5
	1.1.6. Rozdíl čísel	1.4.		1,2,3,4,5
	1.1.7. Zaokrouhlování	1.8.		2,3,4,5
	1.1.8. Závorky, pořadí početních výkonů	1.7.		2,3,4,5
	1.1.9. Rozklad čísel	1.4., 1.7.		1,2,3,4,5
	1.1.10. Zlomek, celek, část	1.2.		4
	1.1.11. Číselník, jmenovatel, zlomková čára	1.2.		4
	1.1.12. Polovina až setina	1.2.		4,5
	1.1.13. Sčítání zlomků se stejným jmenovatelem	1.7., 1.9.		4
	1.1.14. Zlomky se jmenovatelem 10, 100 a zápis desetinným číslem	1.2.		5
	1.1.15. Desetinná čárka	1.2.		5
	1.1.16. Sčítání, odčítání desetinných čísel	1.7., 1.9.		5
	1.1.17. Násobení, dělení desetinných čísel	1.7., 1.9.		5
	1.1.18. Odhad výsledku	1.8.		2,3,4,5
	1.1.19. Kontrola výpočtu	1.8.		2,3,4,5

Konkretizované výstupy

Žák: umí spočítat prvky daného souboru, porovnávat čísla a soubory prvků, sčítat a odečítat, užívat násobení a dělení, rozkládat čísla, zaokrouhlovat, vyznačit zlomky, sčítat zlomky se stejným jmenovatelem, poznat desetinné číslo, sčítat i odčítat desetinná čísla, násobit a dělit desetinná čísla

Průřezová témata

Klíčové kompetence

	OV	PT	KK	ročník
1.2. Zápis čísel v desítkové soustavě, Číselná osa	1.2.1 Číselná řada, číselná osa	1.3		1,2,3,4,5
	1.2.2. Vztahy menší, větší, rovno	1.2.		1,2,3,4,5
	1.2.3. Číslice	1.2.		1,2,3,4,5

Konkretizované výstupy

Žák: umí se orientovat v číselné řadě, porovnávat čísla a soubory, orientovat se na číselné ose

Průřezová témata

Klíčové kompetence

	OV	PT	KK	ročník
1.3. Násobilka	1.3.1. Násobek	1.4		2

1.3.2. Činitel, záměna činitelů	1.4			2
1.3.3. Násobilka	1.4., 1.6.			2,3,4
1.3.4. Dělení	1.4.			2,3,4
1.3.5. Vztahy mezi násobením a dělením	1.5., 1.9.			2,3,4,5
1.3.6. Násobení a dělení dvojciferných čísel jednociferným	1.4., 1.7., 1.9.			3
1.3.7. Dělení se zbytkem	1.7., 1.9.			3

Konkretizované výstupy

Žák: umí užívat automaticky spoje všech násobitek, násobit a dělit dvojciferné číslo jednociferným, určovat neúplný podíl

Průřezová témata

Klíčové kompetence

		OV	PT	KK	ročník
1.4. Vlastnosti početních operací s přirozenými čísly	1.4.1. Vlastnosti sčítání a odčítání	1.9			4,5
	1.4.2. Vlastnosti násobení a dělení	1.9			4,5

Konkretizované výstupy

Žák: poznává vlastnosti sčítání, odčítání, násobení, dělení, chápe vztahy mezi sčítáním a odčítáním, násobením a dělením

Průřezová témata

Klíčové kompetence

		OV	PT	KK	ročník
1.5. Písemné algoritmy početních operací	1.5.1. Písemné algoritmy sčítání, odčítání	1.5, 1.7.			3,4,5
	1.5.2. Písemné algoritmy násobení, dělení	1.7., 1.9.			4,5

Konkretizované výstupy

Žák: umí písemně sčítat a dočítat, násobit a dělit

Průřezová témata

Klíčové kompetence

2. Závislosti, vztahy a práce s daty

Učivo

- 2.1 závislosti a jejich vlastnosti
- 2.2 diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády

Očekávané výstupy - 1. období

žák

- 2.1 orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času
- učivo: 2.1.1.
- 2.2 popisuje jednoduché závislosti z praktického života
- učivo: 2.1.2.
- 2.3 doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel
- učivo: 2.1.3.,

Očekávané výstupy - 2. období

žák

- 2.4 vyhledává, sbírá a třídí data
  - učivo: 2.2.1.
- 2.5 čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy
- učivo: 2.2.2.

	OV	PT	KK	ročník
2.1. Závislosti a jejich vlastnosti				
2.1.1 Orientace v čase, převody jednotek	2.1.			2,3,4,5
2.1.2 Závislosti z praktického života	2.2.			2,3,4,5
2.1.3 Tabulky, schémata, posloupnosti čísel	2.3.			2,3,4,5

Konkretizované výstupy

Žák: umí základní časové jednotky, číst časové údaje na různých typech hodin, sledování jednoduchých závislostí na čase

Průřezová témata

Klíčové kompetence

	OV	PT	KK	ročník
2.2. Diagramy, grafy, tabulky a jízdní řády				
2.2.1 Vyhledávání, sběr a třídění dat	2.2., 2.4.			3,4,5
2.2.2. Čtení a sestavování jednoduchých tabulek	2.2. - 2.5.			3,4,5

Konkretizované výstupy

Žák: dokáže číst a sestavovat tabulky různých závislostí, umí sestavit a číst jednoduché grafy

Průřezová témata

Klíčové kompetence

3. Geometrie v rovině a v prostoru

Učivo

- 3.1 základní útvary v rovině - lomená čára, přímka, polopřímka, úsečka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh, čtyřúhelník, mnohoúhelník
- 3.2 základní útvary v prostoru - kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec
- 3.3 délka úsečky; jednotky délky a jejich převody
- 3.4 obvod a obsah obrazce
- 3.5 vzájemná poloha dvou přímek v rovině
- 3.6 osově souměrné útvary

Očekávané výstupy - 1. období

žák

- **3.1 rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci**
- učivo: 3.1.1., 3.1.2., 3.2.1., 3.3.1., 3.4.1.
- **3.2 porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky**
- učivo: 3.1.1., 3.1.2., 3.2.1., 3.3.1.-3.3.3., 3.4.1., 3.4.2.
- **3.3 rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině**
- učivo: 3.1.1., 3.1.2., 3.2.1., 3.4.1., 3.6.1.-3.6.4.

Očekávané výstupy - 2. období

žák

- **3.4 narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce**
- učivo. 3.1.2., 3.4.1.
- **3.5 sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran**
- učivo: 3.1.1., 3.3.1.-3.3.3., 3.4.1., 3.4.2., 3.4.3.
- **3.6 sestrojí rovnoběžky a kolmice**
- učivo. 3.5.1., 3.5.3.
- **3.7 určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu**
- učivo: 3.4.4.-3.4.8., 3.5.2.
- **3.8 rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru**
- učivo: 3.6.1.-3.6.4., 3.5.2.

3.1. Základní útvary v rovině

	OV	PT	KK	ročník
3.1.1. Lomená čára, přímka, polopřímka, úsečka	3.5.			1,2,3
3.1.2. Čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh, kružnice, čtyřúhelník, mnohoúhelník	3.1., 3.4.			1,2,3

Konkretizované výstupy

Žák: umí kreslit křivé a rovné čáry, rýsovat úsečku, přímku, polopřímku, poznává základní útvary v rovině-čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh, kružnici, mnohoúhelník

Průřezová témata

Klíčové kompetence

		OV	PT	KK	ročník
3.2. Základní útvary v prostoru	3.2.1. Kvádr, krychle, jehlan, kužel, koule, válec	3.1			1,2

Konkretizované výstupy

Žák: poznává geometrická tělesa-kvádr, krychle, jehlan, kužel, koule, válec

Průřezová témata

Klíčové kompetence

3.3. Délka úsečky, jednotky délky a převody

		OV	PT	KK	ročník
	3.3.1. Úsečka, body	3.2., 3.5.			2
	3.3.2. Délka úsečky	3.2., 3.5.			2
	3.3.3. Jednotky cm, m	3.2.			2

Konkretizované výstupy

Žák: umí odhadnout a měřit délku úsečky, převádět jednotky délky

Průřezová témata

Klíčové kompetence

3.4. Obvod a obsah obrazce

		OV	PT	KK	ročník
	3.4.1. Rovinné obrazce (čtverec, obdélník, trojúhelník, čtyřúhelník)	3.1.			3
	3.4.2. Strana, obvod rovinného obrazce	3.5.			3
	3.4.3. Jednotky délky mm, km	3.2.			3
	3.4.4. Obsah čtverce a obdélníku	3.7.			4
	3.4.5. Síť kvádrů a krychle	3.7.			4
	3.4.6. Jednotky obsahu mm ² , cm ² , m ² , a, ha, km ²	3.7.			4
	3.4.7. Konstrukce krychle a kvádrů	3.7.			5
	3.4.8. Povrch krychle a kvádrů	3.7.			5

Konkretizované výstupy

Žák: umí měřit a určovat obvod a obsah rovinného obrazce, převádět jednotky obsahu, vypočítat povrch kvádrů a krychle

Průřezová témata

Klíčové kompetence

3.5. Vzájemná poloha dvou přímek v rovině

		OV	PT	KK	ročník
	3.5.1. Rovnoběžky, různoběžky, průsečík	3.4, 3.6.			3
	3.5.2. Čtvercová síť	3.7., 3.8.			2,3

3.5.3. Kolmice	3.6.			4
----------------	------	--	--	---

Konkretizované výstupy

Žák: umí poznat rovnoběžky, různoběžky a kolmice, označit průsečík

Průřezová témata

Klíčové kompetence

3.6. Osově souměrné
útvary

	OV	PT	KK	ročník
3.6.1. Osa souměrnosti	3.3., 3.8.			4
3.6.2. Souměrné útvary	3.3., 3.4., 3.8.			4
3.6.3. Rovnoramenný trojúhelník	3.3., 3.4., 3.8.			4
3.6.4. Rovnostranný trojúhelník	3.3., 3.4., 3.8.			4

Konkretizované výstupy

Žák: umí poznat souměrný útvar, užívat osu souměrnosti, nakreslit souměrný útvar, poznává rovnoramenný a rovnostranný trojúhelník

Průřezová témata

Klíčové kompetence

4. Nestandardní aplikační úlohy a problémy

Učivo

- 4.1 slovní úlohy
- 4.2 číselné a obrázkové řady
- 4.3 magické čtverce
- 4.4 prostorová představivost

Očekávané výstupy - 2. období

žák

4.1 řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky

- učivo: 4.1.1.-4.1.8., 4.2.1., 4.2.2., 4.3.1., 4.4.1.-4.4.2.

	OV	PT	KK	ročník
4.1. Slovní úlohy	4.1.1. Řešení složitějších slovních úloh v oboru do 20	4.1.		1,2
	4.1.2. Řešení a vytváření slovních úloh na + a - více než dvou čísel	4.1.		2,3,4
	4.1.3. Řešení slovních úloh s nadbytečnými či nepostačujícími údaji	4.1.		2,3,4
	4.1.4. Úlohy kombinatorické povahy	4.1.		2,3,4
	4.1.5. Řešení slovních úloh vedoucích k více řešením	4.1.		3,4,5
	4.1.6. Řešení slovních úloh na více početních výkonů	4.1.		2,3,4,5
	4.1.7. Složitější slovní úlohy s užitím desetinných čísel	4.1.		5
	4.1.8. Slovní úlohy na výpočet obvodů, obsahů, povrchů	4.1.		4,5

Konkretizované výstupy

Žák: řeší a vytváří jednoduché slovní úlohy, řeší složitější slovní úlohy a úlohy s nadbytečnými nebo nepostačujícími údaji, řeší slovní úlohy s více početními výkony, řeší slovní úlohy na výpočet obvodů, obsahů, povrchů

Průřezová témata

Klíčové kompetence

	OV	PT	KK	ročník
4.2. Číselné a obrázkové řady	4.2.1. Dvojková soustava	4.1.		4,5
	4.2.2. Další číselné soustavy	4.1.		4,5

Konkretizované výstupy

Žák: se seznamuje s dvojkovou číselnou soustavou a dalšími číselnými soustavami

Průřezová témata

Klíčové kompetence

	OV	PT	KK	ročník
4.3. Magické čtverce	4.3.1. Řešení úsudkem a logikou			4,5

Konkretizované výstupy

Žák: řeší úsudkem a logikou různé matematické obrazce a řady

Průřezová témata

Klíčové kompetence

4.4. Prostorová
představitost

	OV	PT	KK	ročník
4.4.1. Propedeutika pojmu objem tělesa pomocí stavebnic	4.1.			5
4.4.2. Modelování těles z daných sítí	4.1.			5

Konkretizované výstupy

Žák: umí modelovat tělesa za pomoci stavebnic, určovat objem pomocí jednotkové krychle

Průřezová témata

Klíčové kompetence

5.2.1 Matematika a její aplikace – 2. stupeň

Obecná charakteristika předmětu Matematiky

Vyučovací předmět **matematika** na 2. stupni navazuje na předmět matematika na 1. stupni. Matematice je věnována 4 hodinová dotace v 6. a 8. ročníku, 5 ti hodinová dotace v ročnících 7. a 9.

Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace je v základním vzdělávání založena především na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití matematiky v reálných situacích. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě a umožňuje tak získávat matematickou gramotnost.

Výuka probíhá převážně v kmenových učebnách, k procvičování nejrůznějších úkolů lze využívat počítačovou učebnu s výukovými programy a výukové programy přístupné on-line. Během výuky žáci i učitel používají všechny dostupné vyučovací pomůcky.

Předmět rozvíjí vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě, analyticko-syntetické myšlení, logiku, tvořivost a schopnost řešit problém. Ve vyučovacím procesu využíváme skupinové formy i práci frontální. Klademe důraz na samostatnou práci žáků, na řešení problémů, na práci ve skupinách, ve dvojicích, sebekontrolu, počtářské soutěže s důrazem na činnostní charakter učení.

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

Kompetence k učení

Žák:

- rozvíjení paměti žáků prostřednictvím numerických výpočtů a osvojováním si nezbytných matematických vzorců a algoritmů
- rozvíjení abstraktního a exaktního myšlení osvojováním si a využíváním základních matematických pojmů a vztahů k poznávání jejich charakteristických vlastností a na základě těchto vlastností k určování a zařazování pojmů
- přesné a stručné vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symboliky, prováděním rozborů a zápisů při řešení úloh a zdokonaluje grafický projev

Učitel:

- vhodné numerické výpočty, úlohy řešené s použitím vzorců a matematické symboliky
- užívání matematického jazyka
- ústní i písemné opakování matematické symboliky, rozborů a zápisy konstrukčních úloh
- grafický projev – konstrukční úlohy, rýsování grafů a diagramů (kontrola pečlivosti)

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- rozvíjení kombinatorického a logického myšlení ke kritickému usuzování a srozumitelné a věcné argumentaci prostřednictvím řešení matematických problémů

- provádění rozboru problému a plánu řešení, odhadování výsledků, volbě správného postupu k vyřešení problému a vyhodnocování správnosti výsledku vzhledem k podmínkám úlohy nebo problému, hledání možnosti dalších řešení

- samostatné posuzování správnosti nalezeného řešení, provádění zkoušek, ověřování a vytváření dalších úloh, které je možné řešit nalezeným postupem rozvíjení důvěry ve vlastní schopnosti, sebekontrola, systematickosti, vytrvalost a přesnost

Učitel:

- vhodné matematické problémy, ústní posuzování, rozbor možností řešení

Kompetence komunikativní

Žák:

- přesné a stručné vyjadřování pomocí matematického jazyka včetně symboliky, provádění rozborů a zápisů při řešení úloh, zdokonalování grafického projevu

- orientace v grafech, tabulkách, diagramech

- vystižný, souvislý a kultivovaný projev

Učitel:

- vhodné matematické problémy, konstrukční úlohy, práce s grafy, tabulkami, diagramy, slovní ústní a písemné vyjadřování, používání matematické symboliky

Kompetence občanské

Žák:

- vnímání složitosti reálného světa a jeho porozumění k rozvíjení zkušenosti s matematickým modelováním (matematizací reálných situací) . vyhodnocování matematického modelu a hranic jeho použití k poznání, že realita bývá často složitější než její matematický model daný model může být vhodný pro různorodé situace a jedna situace může být vyjádřena různými modely

- při zpracovávání informací je veden ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení

- Učí se hodnotit svoji práci a práci ostatních veden k ohleduplnosti a taktu, respektuje práva a povinnosti

- ověřuje svá řešení a zodpovídá za ně

Učitel:

- řešení úloh z reálného světa, skupinová práce, práce ve dvojicích, společné hodnocení výsledků, diskuze o problémech

Kompetence pracovní

Žák:

- užití matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech

- plnění zadaných úkolů zodpovědně, snaha o úplné dokončení práce

- poznávání a rozvíjení svých schopností i reálných možností

- umět získané vědomosti a dovednosti uplatnit při profesní orientaci

Učitel:

- využívání matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech
- odhady, měření a porovnávání velikostí a vzdáleností, orientace

Kompetence sociální a personální

Žák:

- rozvíjení důvěry ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh, soustavná sebekontrola při každém kroku postupu řešení, rozvíjení systematickosti, vytrvalosti a přesnosti, vytváření dovednosti vyslovovat hypotézy na základě zkušenosti nebo pokusu a jejich ověřování nebo vyvracení pomocí protipříkladů
- rozvíjení spolupráce při řešení problémových a aplikovaných úloh vyjadřujících situace z běžného života a následně k využití získaného řešení v praxi
- poznávání možností matematiky a skutečnosti, že k výsledku lze dospět různými způsoby

Učitel:

- zadávání problémových úloh, skupinová práce, diskuze při řešení úloh, účast žáků v matematických soutěžích

1. Číslo a proměnná

Učivo

- 1.1 dělitelnost přirozených čísel - prvočíslo, číslo složené, násobek, dělitel, nejmenší společný násobek, největší společný dělitel, kritéria dělitelnosti
- 1.2 celá čísla - čísla navzájem opačná, číselná osa
- 1.3 desetinná čísla, zlomky - rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě; převrácené číslo, smíšené číslo, složený zlomek
- 1.4 poměr - měřítko, úměra, trojčlenka
- 1.5 procenta - procento, promile; základ, procentová část, počet procent; jednoduché úrokování
- 1.6 mocniny a odmocniny - druhá mocnina a odmocnina
- 1.7 výrazy - číselný výraz a jeho hodnota; proměnná, výrazy s proměnnými, mnohočleny
- 1.8 rovnice - lineární rovnice, soustava dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými

Očekávané výstupy

žák

- 1.1. provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu**
učivo: 1.2.1. – 1.2.7., 1.3.5. – 1.3.7., 1.3.16., 1.3.17, 1.6.1. – 1.6.5., 1.6.9.,
- 1.2. zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor**
učivo: 1.3.3., 1.3.4., 1.3.7., 1.6.3., 1.6.6.,
- 1.3. modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel**
učivo: 1.1.1. – 1.1.8.,
- 1.4 užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek - část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)**
učivo : 1.3.1., 1.3.2., 1.3.8. – 1.3.15., 1.3.19., 1.3.20., 1.4.1., 1.4.5., 1.4.12., 1.5.1. – 1.5.3.
- 1.5 řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů**
učivo : 1.4.1. – 1.4.8., 1.4.11., 1.4.12.,
- 1.6 řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)**
učivo : 1.5.1. – 1.5.5.,
- 1.7. matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenů na součin pomocí vzorců a vytýkáním**
učivo : 1.6.7., 1.6.8., 1.7.1. – 1.7.11.,
- 1.8. formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav**
učivo : 1.8.1. – 1.8.6.,
- 1.9. analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel**

učivo : 1.1.8., 1.2.2., 1.3.2., 1.4.5. – 1.4.8., 1.4.1., 1.4.12., 1.5.3. – 1.5.5., 1.7.3., 1.8.5., 1.8.6.,

1. Číslo a proměnná

1.1.1.

	OV	PT	KK	ročník
1.1. Dělitelnost přirozených čísel	1.1.1. Násobek, dělitel	1.3-		6
	1.1.2. Znak dělitelnosti 2, 3, 5, 9, 10,	1.3.		6
	1.1.3. Prvočísla, čísla složená	1.3.		6
	1.1.4. Rozklad čísla na prvočinitele	1.3,		6
	1.1.5. Společný dělitel, (D)	1.3.		6
	1.1.6. Společný násobek, (n)	1.3.		6
	1.1.7. Čísla soudělná a nesoudělná	1.3.		6
	1.1.8. Slovní úlohy s využitím (D) a (n)	1.3., 1.9.	1.1.3.	6

Konkretizované výstupy

Žák : dokáže vysvětlit pojem násobek, dělitel, prvočíslo, číslo složené; pozná dělitelnost podle znaků dělitelnosti; užívá algoritmus rozkladu čísla na součin prvočísel; určí nejmenší společný násobek a největší společný dělitel; poznatků využívá k řešení úloh z praxe

Průřezová témata

1.1.1., 1.1.3.

Klíčové kompetence

	OV	PT	KK	ročník
1.2. Celá čísla	1.2.1. Čísla kladná, záporná	1.1.		7
	1.2.2. Užití záporných čísel v praxi	1.1., 1.9.		7
	1.2.3. Čísla navzájem opačná	1.1.		7
	1.2.4. Absolutní hodnota čísla	1.1.		7
	1.2.5. Uspořádání čísel na číselné ose	1.1.		7
	1.2.6. Sčítání a odčítání celých čísel	1.1.		7
	1.2.7. Násobení a dělení celých čísel	1.1.		7

Konkretizované výstupy

Žák : vysvětlí pojem celé číslo, číslo kladné, záporné; dokáže znázornit celé číslo na číselné ose; rozumí a používá znaky nerovnosti; určí číslo opačné; sčítá, odčítá, násobí a dělí celá čísla; chápe význam pojmu absolutní hodnota a dokáže ji určit

Průřezová témata

1.1.1.

Klíčové kompetence

	OV	PT	KK	ročník
1.3. Desetinná čísla, zlomky	1.3.1. Desetinná čísla	1.4.		6
	1.3.2. Znázorňování na číselné ose	1.4.		6
	1.3.3. Porovnávání desetinných čísel	1.2.		6
	1.3.4. Zaokrouhlování des. čísel	1.2.		6
	1.3.5. Sčítání a odčítání des. čísel	1.1.		6
	1.3.6. Násobení a dělení 10, 100, ...	1.1.		6
	1.3.7. Násobení a dělení des. čísel	1.1.		6
	1.3.7. Užití kalkulátoru	1.2.		6
	1.3.8. Převádění jednotek	1.4.		6
	1.3.9. Rozvinutý zápis čísla	1.4.		6
	1.3.10. Zlomek, základní tvar	1.4.		7
	1.3.11. Rozšiřování a krácení	1.4.		7
	1.3.12. Zobrazení na číselné ose	1.4.		7
	1.3.13. Společný jmenovatel	1.4.		7
	1.3.14. Převrácené číslo	1.4.		7
	1.3.15. Smíšená čísla	1.4.		7
	1.3.16. Sčítání a odčítání zlomků	1.1.		7
	1.3.17. Násobení a dělení zlomků	1.1.		7
	1.3.19. Převádění zlomků a des. čísel	1.4.		7
	1.3.20. Slovní úlohy se zlomky	1.4., 1.9.	1.1.3.	7

Konkretizované výstupy

Žák : chápe a dokáže vysvětlit pojem desetinné číslo, čte a zapisuje desetinné číslo, znázorní desetinné číslo na číselné ose; porovnává tato čísla pomocí znaků nerovnosti, zaokrouhluje s danou přesností; převádí desetinná čísla na zlomky a obráceně; sčítá, odčítá, násobí a dělí číslem přirozeným i desetinným; využívá kalkulátorů; převádí jednotky délky a hmotnosti v oboru desetinných čísel.

Dokáže vysvětlit vztah desetinného čísla a zlomku; znázorní zlomek graficky; vyjádří celek pomocí zlomku, převádí smíšená čísla na zlomky a nepravé zlomky na smíšená čísla; zlomky krátí a rozšiřuje; porovnává zlomky podle velikosti, znázorní je na číselné ose.

Provádí základní početní operace s racionálními čísly, upravuje složený zlomek, řeší slovní úlohy .

Průřezová témata 1.1.1., 1.1.3.

Klíčové kompetence

	OV	PT	KK	ročník
1.4. Poměr	1.4., 1.5.			7

1.4.2. Převrácený poměr	1.5.			7
1.4.3. Postupný poměr	1.5.			7
1.4.4. Krácení a rozšiřování poměru	1.5.			7
1.4.5. Změna v daném poměru	1.4., 1.5., 1.9.			7
1.4.6. Měřítko plánu a mapy	1.5., 1.9.			7
1.4.7. Přímá úměrnost	1.5., 1.9., 2.3.			7
1.4.8. Nepřímá úměrnost	1.5., 1.9., 2.3.			7
1.4.9. Soustava souřadnic	2.4.			7
1.4.10. Graf přímé a nepřímé úměrnosti	2.1., 2.3., 2.4.			7
1.4.11. Trojčlenka	1.5., 1.9.			7
1.4.12. Slovní úlohy z praxe	1.4., 1.5., 1.9.	1.1.3.		7

Konkretizované výstupy

Žák : chápe a objasní pojem poměr a postupný poměr, provádí úpravy poměru pomocí krácení a rozšiřování; vypočítává díly celku určené daným poměrem, provádí změny v daném poměru, vysvětlí pojem měřítko plánu a mapy, využívá jej při řešení praktických úloh; rozhoduje o přímé či nepřímé úměrnosti ve vztahu dvou veličin, dokáže toto rozhodnutí zdůvodnit; sestrojí graf, řeší slovní úlohy pomocí poměru a trojčlenky.

Průřezová témata 1.1.1., 1.1.3.,

Klíčové kompetence

1.5. Procenta

	OV	PT	KK	ročník
1.5.1. Procenta, základ, část	1.4., 1.6.	5.4.1.		7
1.5.2. Promile	1.4. 1.6.,			7
1.5.3. Užití ve slovních úlohách	1.4., 1.6., 1.9.			7
1.5.4. Jednoduché úrokování	1.6., 1.9.,			7
1.5.5. Řešení slovních úloh na úrok	1.6., 1.9.	1.1.3.		7
1.5.6. Diagramy	2.1., 2.2., 2.4.			7

Konkretizované výstupy

Žák : dokáže vysvětlit pojmy procento, základ, procentová část, počet procent; vypočítá jedno procento z daného základu, použije algoritmus výpočtu procentové části, základu a počtu procent; chápe pojem promile, řeší slovní úlohy; aplikuje zásady jednoduchého úrokování, získané znalosti používá při řešení příkladů z praxe

Průřezová témata 1.1.1., 1.1.3., 5.4.1., 3.3.3.

Klíčové kompetence

		1.1.1.			
		OV	PT	KK	ročník
1.6. Mocniny a odmocniny	1.6.1. Druhá mocnina	1.1.			8
	1.6.2. Určování pomocí tabulek	1.1.			8
	1.6.3. Určování pomocí kalkulačtoru	1.2.			8
	1.6.4. Druhá odmocnina	1.1.			8
	1.6.5. Určování pomocí tabulek	1.1.			8
	1.6.6. Určování pomocí kalkulačtoru	1.2.			8
	1.6.7. Mocniny s přirozeným mocnitelem	1.7.			8
	1.6.8. Početní operace s mocninami	1.7.			8
	1.6.9. Zápis čísel v des. soustavě	1.1.			8

Konkretizované výstupy

Žák : vysvětlí význam druhé mocniny a odmocniny, určí druhou mocninu a odmocninu pomocí tabulek a kalkulačtoru; vypočítává mocniny s přirozeným exponentem, používá pravidla a algoritmy pro počítání s mocninami, provádí základní početní operace s mocninami, umocní součin, podíl, mocninu, zapisuje číslo v desítkové soustavě pomocí mocnin tvaru $a \cdot 10$ na n -tou, chápe mocninu s exponentem 0

Průřezová témata

1.1.1.

Klíčové kompetence

		1.1.1			
		OV	PT	KK	ročník
1.7. Výrazy	1.7.1. Číselný výraz a jeho hodnota	1.7.			8
	1.7.2. Výrazy s proměnnou	1.7.			8
	1.7.3. Zápis slovní úlohy pomocí proměnné	1.7.			8
	1.7.4. Mnohočlen	1.7.			8
	1.7.5. Početní operace s mnohočleny	1.7.			8
	1.7.6. Vzorce a jejich užití	1.7.			8
	1.7.7. Rozklad mnohočlenů na součin	1.7.			8
	1.7.8. Lomený výraz	1.7.			9
	1.7.9. Definiční obor	1.7.			9
	1.7.10. Početní operace s lomenými výrazy	1.7.			9
	1.7.11. Složený lomený výraz	1.7.			9

Konkretizované výstupy

Žák : vysvětlí pojmy výraz číselný, s proměnnou, jednočlen, mnohočlen, člen výrazu, rovnost dvou výrazů; určuje hodnotu daného číselného výrazu, zapíše slovní text pomocí výrazů s proměnnými; provádí základní početní operace s mnohočleny, vytýká vhodný výraz z mnohočlenu, zná a umí používat vzorce pro druhou mocninu součtu a rozdílu, vzorce pro rozdíl druhých mocnin, pomocí vzorců upraví daný výraz

Průřezová témata

1.1.1.

Klíčové kompetence

1.1.1.

		OV	PT	KK	ročník
1.8. Rovnice	1.8.1. Rovnost	1.8.			8
	1.8.2. Ekvivalentní úpravy	1.8.			8
	1.8.3. Lineární rovnice s jednou neznámou	1.8.			8
	1.8.4. Soustava rovnic se dvěma neznámými	1.8.			9
	1.8.5. Slovní úlohy řešené lineární rovnicí	1.8., 1.9.	1.1.3.		8
	1.8.6. Slovní úlohy řešené soustavou rovnic	1.8., 1.9.			9

Konkretizované výstupy

Žák : vysvětlí pojmy rovnost dvou výrazů, proměnná, neznámá, řešení rovnice; řeší rovnice pomocí základních ekvivalentních úprav, používá algoritmus řešení rovnic ke správnému řešení, matematicky správně a účelně zapíše postup řešení, provádí zkoušku dosazením do rovnice; řeší slovní úlohy - provede rozbor a zápis, sestaví a řeší rovnici., ověří reálnost výsledku; vyjádří neznámou ze vzorce; řeší rovnice s neznámou ve jmenovateli, alespoň jednou metodou řeší soustavu dvou rovnic se 2 neznámými

Průřezová témata 1.1.1., 1.1.3.

Klíčové kompetence

2. Závislosti, vztahy a práce s daty

Učivo

- 2.1.závislosti a data** - příklady závislostí z praktického života a jejich vlastnosti, nákresy, schémata, diagramy, grafy, tabulky; četnost znaku, aritmetický průměr
2.2.funkce - pravoúhlá soustava souřadnic, přímá úměrnost, nepřímá úměrnost, lineární funkce

Očekávané výstupy

žák

2.1 vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data

učivo : 1.5.6., 2.2.1. – 2.1.4., 2.2.4.,

2.2 porovnává soubory dat

učivo : 1.5.6., 2.1.1., 2.1.2.

2.3 určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti

učivo : 1.4.7., 1.4.8., 1.4.10., 2.2.1., 2.2.2.,

2.4 vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem

učivo : 1.4.9., 1.4.10., 1.5.6., 2.2.3. – 2.2.12.,

2.5 matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů

učivo : 2.1.3., 2.1.4., 2.2.5., 2.2.8., 2.2.10., 2.2.12.,

2. Závislosti, vztahy a práce s daty

		1.1.1.			
		1.1.1.			
		OV	PT	KK	ročník
2.1 Závislosti a data	2.1.1. Statistické soubory	2.1., 2.2.	2.3.1.	K II	8
	2.1.2. Statistické šetření	2.2.	3.3.3	K II	8
	2.1.3. Aritmetický průměr	2.1., 2.5.	5.4.1.	K II	8
	2.1.4. Diagramy - sloupkový, kruhový	2.1., 2.5.		K II	8

Konkretizované výstupy

Žák : vysvětlí základní statistické pojmy - jednotka, soubor, znak, četnost, průměr, modus, medián; vypočítá aritmetický průměr, provádí jednoduchá statistická šetření, zapisuje je do tabulky a vyjádří je sloupkovým či kruhovým diagramem; čte tabulky a grafy, čte a sestavuje diagramy a grafy - bodové, spojnicové, sloupcové, kruhové

Průřezová témata

Do okruhu je možné částečně vložit PT 2.3.1., PT 3.3.3., PT 5.4.1.,

1.1.1.

Klíčové kompetence

Tematický okruh směřuje k utváření především kompetencí K II., dále k K III - 3, částečně K I - 2 a K VI -4

1.1.1.

	OV	PT	KK	ročník
2.2 Funkce				
2.2.1. Přímá úměrnost	2.3.			7
2.2.2. Nepřímá úměrnost	2.3.			7
2.2.4. Graf přímé a nepřímé úměrnosti	2.1., 2.4			7
2.2.5. Funkce, definiční obor	2.4., 2.5.			9
2.2.6. Graf funkce	2.4.			9
2.2.7. Rostoucí, klesající, konstantní funkce	2.4.			9
2.2.8. Lineární funkce	2.4., 2.5.			9
2.2.9. Graf lineární funkce	2.4.			9
2.2.10. Kvadratická funkce	2.4., 2.5.			9
2.2.11. Graf kvadratické funkce	2.4.			9
2.2.12. Goniometrické funkce, graf funkcí	2.4., 2.5.			9

Konkretizované výstupy

Žák : rozezná funkční vztah od jiných vztahů, vysvětlí pojem lineární funkce, vyjádří danou funkci tabulkou, rovnicí, grafem; sestrojí graf lineární funkce, používá funkci při řešení slovních úloh; obdobně řeší kvadratickou funkci; definuje goniometrickou funkci ostrého úhlu, pomocí funkcí vypočítává daný prvek pravouhlého trojúhelníku, aplikuje výpočty v úlohách z praxe

Průřezová témata

1.1.1.

3.3.3.

Klíčové kompetence

3. Geometrie v rovině a prostoru

Učivo

- 3.1. rovinné útvary** - přímka, polopřímka, úsečka, kružnice, kruh, úhel, trojúhelník, čtyřúhelník (lichoběžník, rovnoběžník), pravidelné mnohoúhelníky, vzájemná poloha přímek v rovině (typy úhlů), shodnost a podobnost (věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků)
- 3.2. metrické vlastnosti v rovině** - druhy úhlů, vzdálenost bodu od přímky, trojúhelníková nerovnost, Pythagorova věta
- 3.3. prostorové útvary** - kvádr, krychle, rotační válec, jehlan, rotační kužel, koule, kolmý hranol
- 3.4. konstrukční úlohy** - množiny všech bodů dané vlastnosti (osa úsečky, osa úhlu, Thaletova kružnice), osová souměrnost, středová souměrnost

Očekávané výstupy

žák

3.1. zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů, využívá potřebnou matematickou symboliku

učivo: 3.1.1., 3.1.4., 3.1.16., 3.1.17., 3.1.19., 3.1.21., 3.1.26. – 3.1.30., 3.1.34., 3.2.5. – 3.2.9.

3.2. charakterizuje a třídí základní rovinné útvary

učivo : 3.1.1., 3.1.6. – 3.1.10., 3.1.14., 3.1.15., 3.1.18., 3.1.20.,

3.3. určuje velikost úhlu měřením a výpočtem

učivo : 3.1.1. – 3.1.5., 3.2.1. – 3.2.3., 3.2.9.,

3.4. odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů

učivo : 3.1.1., 3.1.15. – 3.1.17., 3.1.19., 3.1.26. – 3.1.28., 3.2.8., 3.2.9.,

3.5. využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh

učivo : 3.1.22., 3.1.23., 3.4.2., 3.4.3., 3.4.7., 3.4.8., 3.4.12. – 3.4.17.

3.6. načrtne a sestrojí rovinné útvary

učivo : 3.4.7., 3.4.8., 3.4.12., 3.4.13., 3.4.16., 3.4.17.

3.7. užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků

učivo : 3.1.11. – 3.1.13., 3.1.29. – 3.1.32.

3.8. načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osově souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar

učivo : 3.4.1. – 3.4.6., 3.4.9., 3.4.10.,

3.9. určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti

učivo : 3.3.1., 3.3.6., 3.3.8., 3.3.9., 3.3.10., 3.3.13., 3.3.16., 3.3.19., 3.3.22.,

3.10 . odhaduje a vypočítá objem a povrch těles

učivo : 3.3.2., 3.3.3., 3.3.5., 3.3.12., 3.3.15., 3.3.18., 3.3.21., 3.3.23.,

3.11. načrtne a sestrojí síť základních těles

učivo : 3.3.4., 3.3.11., 3.3.14., 3.3.17., 3.3.20.,

3.12. načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině

učivo : 3.3.1., 3.3.7. – 3.3.10., 3.3.12., 3.3.13., 3.3.16., 3.3.18., 3.3.19., 3.3.21., 3.3.22.,

3.13. analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu

učivo : 3.2.8., 3.2.9., 3.3.6., 3.3.12., 3.3.15., 3.3.18., 3.3.21., 3.3.23.

3. Geometrie v rovině a prostoru

1.1.1.

		OV	PT	KK	ročník
3.1. Rovinné útvary	3.1.1. Základní geometrické útvary - opakování	3.1. – 3.4.	6.1.4.		6
	3.1.2. Úhel	3.3.			6
	3.1.3. Úhly vedlejší a vrcholové	3.3.			6
	3.1.4. Početní operace s úhly (graficky)	3.1., 3.3.			6
	3.1.5. Úhly vedlejší a vrcholové	3.3.			6
	3.1.6. Trojúhelník, pojmy	3.2.			6
	3.1.7. Druhy trojúhelníků podle stran a úhlů	3.2.			6
	3.1.8. Výška trojúhelníka	3.2.			6
	3.1.9. Těžnice a těžiště trojúhelníka	3.2.			6
	3.1.10. Kružnice opsaná a vepsaná	3.2.			6
	3.1.11. Shodnost geometrických útvarů	3.7.			7
	3.1.12. Shodnost trojúhelníků	3.7.			7
	3.1.13. Věty o shodnosti trojúhelníků	3.7.			7
	3.1.14. Rovnoběžník a jeho vlastnosti	3.2.			7
	3.1.15. Obdélník, čtverec, kosodélník, kosočtverec	3.2., 3.4.			7
	3.1.16. Obvod a obsah rovnoběžníku	3.1., 3.4.	6.1.4.		7
	3.1.17. Obsah trojúhelníka	3.1., 3.4.	6.1.4.		7
	3.1.18. Lichoběžník a jeho vlastnosti, druhy	3.2.			7
	3.1.19. Obvod a obsah lichoběžníku	3.1., 3.4.	6.1.4.		7
	3.1.20. Kružnice a kruh	3.2.			8
	3.1.21. Vzájemná poloha přímky a kružnice	3.1.			8

3.1.22. Thalétova kružnice	3.5.			8
3.1.23. Konstrukce tečny z daného bodu	3.5.			8
3.1.24. Tětiva	3.1.			8
3.1.25. Vzájemná poloha dvou kružnic	3.1.			8
3.1.26. Obsah kruhu, délka kružnice	3.1., 3.4.	6.1.4.		8
3.1.27. Slovní úlohy na výpočet obsahu a obvodu	3.1., 3.4.	6.1.4., 1.1.3.		8
3.1.28. Oblouk kružnice, kruhová výseč	3.1., 3.4.			8
3.1.29. Podobnost	3.7.	6.1.4.		9
3.1.30. Poměr podobnosti	3.1., 3.7.			9
3.1.31. Podobnost trojúhelníků	3.7.			9
3.1.32. Věty o podobnosti trojúhelníků	3.7.			9
3.1.33. Dělení úsečky v daném poměru	3.1.			9
3.1.34. Technické výkresy, plány, mapy	3.1.			9

Konkretizované výstupy

Žák : rýsuje plnou, čárkovanou, čerchovanou čáru, rozhoduje, ve kterých případech ji použije; dodržuje základní pravidla správného rýsování, sestruje dvě rovnoběžky, kolmici z bodu k přímkce, pomocí kružítka střed a osu úsečky; správně popisuje geometrické útvary technickým písmem; od ruky kreslí rovinné i prostorové útvary; vysvětlí, co je velikost úhlu, jednotky - stupeň, minuta; rozliší druhy úhlů, vyznačí a narýsuje úhel pravý, přímý, ostrý, tupý; přenesení úhel, porovnává jej, sestrojí různé velikosti a změří pomocí úhlooměru; sestrojí osu úhlu; rozeznává dvojice vedlejších a vrcholových úhlů, provádí početní operace výpočtem i graficky.

Rozlišuje druhy trojúhelníků podle velikostí úhlů nebo délek stran, určí součet úhlů v trojúhelníku, vypočítá třetí úhel; vysvětlí výšku, těžnici, kružnici opsanou i vepsanou.

Vysvětlí pojem shodnosti rovinných geometrických útvarů, shodnost trojúhelníků, rozumí větám shodnosti trojúhelníků.

Rozlišuje jednotlivé druhy čtyřúhelníků, rovnoběžníků a lichoběžníků, vypočítává obvod a obsah těchto útvarů a trojúhelníku pomocí vzorců, řeší slovní úlohy vedoucí k výpočtu obvodu a obsahu. Vysvětlí rozdíl mezi kružnicí a kruhem, rozumí pojmu průměr a poloměr a vztahu mezi nimi, vypočítá obvod a obsah kruhu, délku kružnice pomocí vzorců; určí vzájemnou polohu přímky a kružnice, vzájemnou polohu dvou kružnic, určí a sestrojí tečnu, sečnu a tětivu.

Vysvětlí pojmy podobnost rovinných útvarů, podobnost trojúhelníků a matematicky je vyjádří; rozpozná podobné rovinné útvary, správně podobnost zapíše pomocí matematické symboliky; určí poměr podobnosti, na základě poměru podobnosti určí velikost dalších útvarů, použije poměru podobnosti při práci s plány a mapami.

Průřezová témata 1.1.1., 1.1.3, 6.1.4.

Klíčové kompetence

1.1.1.

3.2. Metrické vlastnosti v rovině

	OV	PT	KK	ročník
3.2.1. Velikost úhlu, měření velikosti	3.3.			6
3.2.2. Druhy úhlů (přímý, ostrý, pravý, tupý)	3.3.			6
3.2.3. Početní operace s úhly (výpočet)	3.3.			6
3.2.4. Trojúhelníková nerovnost	3.1.			6
3.2.5. Výpočet vnitřních úhlů trojúhelníku	3.1., 3.3.			6
3.2.6. Pythagorova věta	3.1.	6.1.4.		8
3.2.7. Její algebraický a geometrický význam	3.1.			8
3.2.8. Užití Pythagorovy věty v praxi	3.1., 3.4., 3.13.,	1.1.3.		8
3.2.9. Užití goniometrických funkcí	3.3., 3.4., 3.13.,	1.1.3.		9

Konkretizované výstupy

Žák : vysvětlí, co je velikost úhlu, jednotky - stupeň, minuta; rozliší druhy úhlů, provádí početní operace výpočtem i graficky;
 určí součet úhlů v trojúhelníku; určí, zda trojúhelník lze sestavit užitím trojúhelníkové nerovnosti;
 vysvětlí Pythagorovu větu a objasní, kde se používá, vypočítá třetí stranu pravoúhlého trojúhelníka pomocí Pythagorovy věty, řeší úlohy z praxe;
 chápe a vysvětlí pojem goniometrické funkce, dokáže vyhledat hodnoty těchto funkcí, užívá funkcí k řešení úloh z praxe

Průřezová témata 1.1.1., 1.1.3., 6.1.4.

Klíčové kompetence

3.3. Prostorové útvary

	1.1.1.			
	OV	PT	KK	ročník
3.3.1. Krychle a kvádr - opakování pojmů	3.9., 3.12.			6
3.3.2. Objem krychle a kvádru	3.10.	6.1.4.		6
3.3.3. Jednotky objemu, převádění jednotek	3.10.			6
3.3.4. Síť krychle a kvádru	3.11.			6
3.3.5. Povrch krychle a kvádru	3.10.			6
3.3.6. Objem a povrch ve slovních úlohách	3.13.	1.1.3.		6
3.3.7. Zobrazení krychle a kvádru	3.12.			6
3.3.8. Stěnová a tělesová úhlopříčka	3.9., 3.12.			6
3.3.9. Hranol	3.9., 3.12.			7
3.3.10. Typy hranolů	3.9., 3.12.			7
3.3.11. Síť hranolů	3.11.			7
3.3.12. Objem a povrch hranolů	3.10., 3.12., 3.13.	6.1.4.		7
3.3.13. Válec	3.9., 3.12.			8
3.3.14. Síť válce	3.11.			8
3.3.15. Objem a povrch válce	3.10., 3.13.	6.1.4.		8
3.3.16. Jehlan	3.9., 3.12.			9
3.3.17. Síť jehlanu	3.11.			9

3.3.18. Objem a povrch jehlanu	3.10.,3.12., 3.13.,	6.1.4.		9
3.3.19. Kužel	3.9., 3.12.			9
3.3.20. Síť kužele	3.11.			9
3.3.21. Objem a povrch kužele	3.10.,3.12., 3.13.	6.1.4.		9
3.3.22. Koule	3.9,			9
3.3.23. Objem a povrch koule	3.10., 3.13.	6.1.4.		9

Konkretizované výstupy

Žák : pozná a popíše kvádr, krychli a hranol, načrtne je°vypočítá povrch kvádrů, krychle podle matematických vzorců; určí jednotky objemu a převádí je, určí objem a kvádrů a krychle výpočtem podle vzorců, řeší slovní úlohy na výpočet objemu těles, používá kalkulačtor pro základní početní operace; načrtne válec, vypočítá povrch a objem válce, řeší slovní úlohy z praxe; vysvětlí pojmy a základní vlastnosti jehlanu, kužele a koule, načrtne tato tělesa, vypočítá povrch a objem těchto těles, vyhledává a vypočítává potřebné informace pro řešení slovních úloh

Průřezová témata 1.1.1. . 1.1.3., 6.1.4.

Klíčové kompetence

		1.1.1.			
		OV	PT	KK	ročník
3.4. Konstrukční úlohy	3.4.1. Osová souměrnost	3.8.			6
	3.4.2. Osa souměrnosti	3.5., 3.8.			6
	3.4.3. Konstrukce obrazu v osově souměrnosti	3.5., 3.8.			6
	3.4.4. Osy osově souměrných obrazců	3.8.			6
	3.4.5. Osa úsečky, osa úhlu	3.8.			6
	3.4.6. Sestrojení os stran a úhlů trojúhelníku	3.8.			6
	3.4.7. Konstrukce trojúhelníku ze tří stran	3.5., 3.6.	6.1.4.		6
	3.4.8. Konstrukce trojúhelníků podle sss,sus,usu	3.5., 3.6., 3.7.	6.1.4.		7
	3.4.9. Středová souměrnost	3.8.			7
	3.4.10. Konstrukce obrazu ve stř. souměrnosti	3.8.	6.1.4.		7
	3.4.11. Užití vlastností, řešení úloh z praxe	3.8., 3.13.			7
	3.4.12. Konstrukce rovnoběžníků	3.5., 3.6.	6.1.4.		7
	3.4.13. Konstrukce lichoběžníků	3.5., 3.6.	6.1.4.		7
	3.4.14. Množiny bodů dané vlastnosti	3.5.			8
	3.4.15. Sestrojování množin dané vlastnosti	3.5.			8
	3.4.16. Řešení konstrukčních úloh	3.5., 3.6.	6.1.4.		8
	3.4.17. Složitější konstrukční úlohy	3.5., 3.6.			8

Konkretizované výstupy

Žák : určí vlastnosti útvarů v osově a středové souměrnosti, sestrojí obraz daného geometrického útvaru ve středové a osově souměrnosti, rozpozná útvary souměrné podle středu a osy, dodržuje správného rýsování; určí množiny bodů dané vlastnosti, vysvětlí Thaletovu kružnici a využívá je

ke konstrukcím; sestrojí trojúhelníky a čtyřúhelníky zadané několika prvky, řeší konstrukční úlohy:
přesnost, určí počet řešení

Průřezová témata 1.1.1. , 6.1.4.

Klíčové kompetence

4. Nestandardní aplikační úlohy a problémy

Učivo

- 4.1. číselné a logické řady
- 4.2. číselné a obrázkové analogie
- 4.3. logické a netradiční geometrické úlohy

Očekávané výstupy

žák

4.1 užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací

učivo :

4.2 řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí

učivo:

4. Nestandardní aplikační úlohy a problémy

1.1.1.

		OV	PT	KK	ročník
4.1. Číselné řady	4.1.1. Číselné a logické řady				6
4.2. Číselné a obrázkové analogie	4.2.1. Číselné a obrázkové analogie				6
4.3. Logické a netradiční geometrické úlohy	4.3.1. Logické a netradiční geometrické úlohy				6
	4.3.2. Slovní úlohy řeší netradičními postupy		1.1.3.		8,9

Konkretizované výstupy

Žák : doplní číselnou, logickou či obrázkovou řadu a určí krok, který řadu doplňuje; doplní početní tabulku, čtverec nebo hvězdice; rozdělí geometrický útvar na jiné, jejichž vlastnosti jsou dány; řeší slovní úlohy úsudkem a logikou, vysvětlí způsob řešení

Průřezová témata 1.1.1., 1.1.3.

Klíčové kompetence

5.3 Informační a komunikační technologie

5.3.1 Informatika

Charakteristika

Předmět Informatika (Inf) dává možnost žákům rozvíjet informatické myšlení a porozumět základním principům digitálních technologií. Získat základní dovednosti v pochopení moderních informačních technologií, orientaci ve světě informací a zkušenosti s programováním. Žáci se učí pracovat s informacemi a využívat je při dalším vzdělávání i v praktickém životě. Předmět Inf umožňuje osvojit si výpočetní techniku, vyhledávat a zpracovat informace prostřednictvím médií. Také urychluje aktualizaci znalostí a vhodně doplňuje standardní učební texty v ostatních předmětech. Znalosti získané v Informatice umožňují žákům používat výpočetní techniku ve všech vzdělávacích oblastech celého základního vzdělávání. V tomto vyučovacím předmětu se využívají výchovné a vzdělávací strategie, které žákům umožňují utváření a rozvíjení klíčových kompetencí.

Cíle

Cílem předmětu Informatiky je poskytnout žákům základní orientaci v možnostech využití informační a počítačové techniky v praxi, naučit je používat počítač jako pracovní nástroj pro jednoduché aplikace, formovat jejich algoritmické myšlení a vést je k systematickému přístupu k řešení problémů. Předmět také připravuje žáky k využívání informační a počítačové techniky při výuce jiných předmětů.

Časová dotace

Předmět Informatika je vyučován ve čtvrtém a pátém ročníku na prvním stupni a v šestém a osmém ročníku na druhém stupni během druhého stupně. Časová dotace dle učebního plánu je jedna hodina týdně v uvedených ročnících. Cílem přechodné etapy (2021 – 2024) připravit kompletní revizi výuky informatiky a připravit se na aktualizovanou podobu výuky informatiky. V praxi je v rozvrhu jedna hodina týdně případně v je výuka v rozvrhu upravena tak, aby se vytvářely dvouhodinové bloky jednou za 14 dní spojená dvouhodina.

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

Kompetence k učení

Učitel

- motivuje žáky k samostatnému objevování možností využití informačních a komunikačních technologií
- vede žáky k pořizování poznámek vedoucích k praktické práci s výpočetní technikou

Žák:

- je veden k samostatnému objevování možností využití informačních a komunikačních technologií
- učí se pořizovat si takové poznámky, které mu pak pomohou při praktické práci s výpočetní technikou

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- vede žáky k tvořivému přístupu při řešení úkolů a problémových úloh
- vede žáky praktické realizaci nabízených úloh

Žák:

- je veden k tvořivému přístupu při řešení úkolů a problémových úloh
- učí se řešení nejen nacházet, ale také prakticky realizovat

Kompetence komunikativní

Učitel

- vede žáky ke komunikaci na dálku a k využívání vhodných technologií
- vede žáky k dodržování vžitých konvencí a pravidel

Žák:

- učí se pro komunikaci na dálku využívat vhodné technologie
- při komunikaci se učí dodržovat vžité konvence a pravidla

Kompetence sociální a personální

Učitel

- vede žáky při projektech, či pracovat v týmu

Žák:

- při práci je veden k radě či pomoci, při projektech se učí pracovat v týmu
- učí se hodnotit svoji práci i práci ostatních

Kompetence občanské

Učitel

- seznamuje žáky s vazbami na legislativu a obecné morální zákony
- vede žáky ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení

Žák:

- je seznamován s vazbami na legislativu a obecné morální zákony
- je při zpracovávání informací veden ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení

Kompetence pracovní

Učitel

- vede žáky k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel pro práci s výpočetní technikou
- pomáhá žákům s hledáním informací důležitých pro jejich další profesní růst

Žák:

- dodržuje bezpečnostní a hygienická pravidla pro práci s výpočetní technikou
- může využít ICT pro hledání informací důležitých pro svůj další profesní růst

4. ROČNÍK

Digitální technologie - 4. ROČNÍK

Očekávané výstupy

1. najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu
2. dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi
3. najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu
4. propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí
5. dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi

Učivo

digitální zařízení, zapnutí/vypnutí zařízení/aplikace, ovládání myši, kreslení čar, vybarvování, používání ovladačů, ovládání aplikací (schránka, krok zpět, zoom), kreslení bitmapových obrázků, psaní slov na klávesnici, editace textu, ukládání práce do souboru, otevírání souborů přehrávání zvuku, využití digitálních technologií v různých oborech, ergonomie, ochrana digitálního zařízení a zdraví uživatele, práce se soubory, propojení technologií, internet, sdílení dat, cloud, technické problémy a přístupy k jejich řešení

4. ROČNÍK

Data, informace a modelování - 4. ROČNÍK

Očekávané výstupy

6. popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji
7. vyčte informace z daného modelu

Učivo

Piktogramy, emodži, kód, přenos na dálku, šifra, pixel, rastr, rozlišení, tvary, skládání obrazce

UČIVO	UČIVO RVP	OV
Poučení o bezpečnosti, seznámení s počítačovou učebnou	1.1 , 1.2 , 1.6	1
Office 365 – přístupové údaje, Word, Excel, Teams, Outlook, OneDrive	1.3	1
Práce se stanicí – přihlašování/odhlašování, odpojování, ukládání souborů, odevzdávání, sdílení souborů s učitelem	1.3	1
Chování na internetu	1.3	1

Digitální zařízení	1.2 , 1.3	1
Zapnutí/vypnutí zařízení/aplikace	1.3	1
Ovládání myši	1.7	2
Kreslení čar, vybarvování	1.5	1
Používání ovladačů	1.2	7
Ovládání aplikací (schránka, krok zpět, zoom)	1.5	4,5,6
Kreslení bitmapových obrázků	1.5, 1.4	4,5,6
Psaní slov na klávesnici	1.4 ,	7
Editace textu	1.4,	7
Ukládání práce do souboru	1.12	7
Otevírání souborů	1.12	7
Přehrávání zvuku	1.3 , 1.12	7
Využití digitálních technologií v různých oborech	1.3 , 1.12	7
Ergonomie, ochrana digitálního zařízení a zdraví uživatele		
Práce se soubory	1.8	2
Propojení technologií, internet	1.8 , 1.9	4
Sdílení dat, cloud	1.10	4
Technické problémy a přístupy k jejich řešení	1.10	5
Piktogramy, emodži	1.10	5
Kód	1.10 , 1.12	5
Přenos na dálku, šifra	1.7	2
Pixel, rastr, rozlišení	1.9	6
Pixel, rastr, rozlišení	1.8	4
Tvary, skládání obrazce	1.5	3
Opakování	1.12	4
Základy programování	1.12	4
	1.8	3
	1.7	2 , 3
	1.8	5
	1.3	3
	1.3 , 1.8	3

5. ROČNÍK

Digitální technologie - 5. ROČNÍK

Očekávané výstupy

1. najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu
2. dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi
3. najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu
4. propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí
5. dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi

Učivo

digitální zařízení, zapnutí/vypnutí zařízení/aplikace, ovládání myši, kreslení čar, vybarvování, používání ovladačů, ovládání aplikací (schránka, krok zpět, zoom), kreslení bitmapových obrázků, psaní slov na klávesnici, editace textu, ukládání práce do souboru, otevírání souborů přehrávání zvuku, využití digitálních technologií v různých oborech, ergonomie, ochrana digitálního zařízení a zdraví uživatele, práce se soubory, propojení technologií, internet, sdílení dat, cloud, technické problémy a přístupy k jejich řešení

5. ROČNÍK

Data, informace a modelování - 5. ROČNÍK

Očekávané výstupy

6. popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji
7. vyčte informace z daného modelu

Učivo

Piktogramy, emodži, kód, přenos na dálku, šifra, pixel, rastr, rozlišení, tvary, skládání obrazce

UČIVO	UČIVO RVP	OV
poučení o bezpečnosti, seznámení s počítačovou učebnou	1.1 , 1.2 , 1.6	1
Office 365 – přístupové údaje, Word, Excel, Teams, Outlook, OneDrive	1.3	1
Práce se stanicí – přihlašování/odhlašování, odpojování, ukládání souborů, odevzdávání, sdílení souborů s učitelem	1.3	1
Chování na internetu	1.3	1

Digitální zařízení	1.2 , 1.3	1
Zapnutí/vypnutí zařízení/aplikace	1.3	1
Ovládání myši	1.7	2
Kreslení čar, vybarvování	1.5	1
Používání ovladačů	1.2	7
Ovládání aplikací (schránka, krok zpět, zoom)	1.5	4,5,6
Kreslení bitmapových obrázků	1.5, 1.4	4,5,6
Psaní slov na klávesnici	1.4 ,	7
Editace textu	1.4,	7
Ukládání práce do souboru	1.12	7
Otevírání souborů	1.12	7
Přehrávání zvuku	1.3 , 1.12	7
Využití digitálních technologií v různých oborech	1.3 , 1.12	7
Ergonomie, ochrana digitálního zařízení a zdraví uživatele		
Práce se soubory	1.8	2
Propojení technologií, internet	1.8 , 1.9	4
Sdílení dat, cloud	1.10	4
Technické problémy a přístupy k jejich řešení	1.10	5
Piktogramy, emodži	1.10	5
Kód	1.10 , 1.12	5
Přenos na dálku, šifra	1.7	2
Pixel, rastr, rozlišení	1.9	6
Tvary, skládání obrazce	1.8	4
Opakování	1.5	3
Základy programování	1.12	4
	1.12	4
	1.8	3
	1.7	2 , 3
	1.8	5
	1.3	3
	1.3 , 1.8	3

6. ROČNÍK

Informační systémy - 6. ROČNÍK

Očekávané výstupy

1. uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat
2. pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data

Učivo

Data, druhy dat, doplňování tabulky a datových řad, kritéria kontroly dat, řazení dat v tabulce, vizualizace dat v grafu, ovládání aplikací (schránka, krok zpět, zoom), Kreslení bitmapových obrázků

Základy programování - 6. ROČNÍK

Očekávané výstupy

- 3. sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů**
- 4. popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení**
- 5. v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy**
- 6. ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu**

Učivo

Příkazy a jejich spojování, opakování příkazů, pohyb a razítkování, ke stejnému cíli vedou různé algoritmy, vlastní bloky a jejich vytváření, kombinace procedur, kreslení čar, pevný počet opakování, ladění, hledání chyb, vlastní bloky a jejich vytváření, změna vlastností postavy pomocí příkazu, náhodné hodnoty, čtení programů

Kódování a šifrování dat a informací - 6. ROČNÍK

Očekávané výstupy

- 7. navrhuje a porovnává různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu**

Učivo

Přenos informací, standardizované kódy, znakové sady, přenos dat, symetrická šifra, identifikace barev, barevný model, vektorová grafika, zjednodušení zápisu, kontrolní součet, binární kód, logické A a NEBO

Práce s daty - 6. ROČNÍK

Očekávané výstupy

- 8. získá z dat informace, interpretuje data, odhaluje chyby v cizích interpretacích dat**
- 9. sám evidenci vyzkouší a následně zhodnotí její funkčnost, případně navrhne její úpravu**

Učivo

Data v grafu a tabulce, evidence dat, názvy a hodnoty v tabulce, kontrola hodnot v tabulce, filtrování, řazení a třídění dat, porovnání dat v tabulce a grafu, řešení problémů s daty

UČIVO	UČIVO RVP	OV
poučení o bezpečnosti, seznámení s počítačovou učebnou	1. 1., 1. 7.	1, 4
Office 365 – přístupové údaje, Word, Excel, Teams, Outlook, OneDrive	1. 6.	1, 4
Práce se stanicí – přihlašování/odhlašování, odpojování, ukládání souborů, odevzdávání, sdílení souborů s učitelem	1. 3.	1
Chování na internetu	1. 1.	1
Data, druhy dat	1. 7.	1, 4
Doplňování tabulky a datových řad	1. 2.	2
Kritéria kontroly dat	1. 2.	2
Řazení dat v tabulce	1. 2.	1, 4
Vizualizace dat v grafu	1. 2., 1. 7.	1, 4
Ovládání aplikací (schránka, krok zpět, zoom)	1. 4., 1. 6.	6
Kreslení bitmapových obrázků	1. 2., 1. 3., 1. 7.	5
Příkazy a jejich spojování	1. 6.	2, 3
Opakování příkazů	1. 2.	2
Pohyb a razítkování	1. 2.	2, 5
Ke stejnému cíli vedou různé algoritmy	1. 5., 1. 6.	2, 3
Vlastní bloky a jejich vytváření	1. 6.	2, 3, 6
Kombinace procedur	1. 5., 1. 6.	5, 6
Kreslení čar		
Pevný počet opakování		
Přenos informací, standardizované kódy		
Znakové sady		
Identifikace barev, barevný model		
Vektorová grafika		
Zjednodušení zápisu, kontrolní součet		
Binární kód, logické A a NEBO		
Data v grafu a tabulce		
Evidence dat, názvy a hodnoty v tabulce		
Kontrola hodnot v tabulce		
Filtrování, řazení a třídění dat		
Porovnání dat v tabulce a grafu		
Řešení problémů s daty		
Ladění, hledání chyb		
Vlastní bloky a jejich vytváření		
Změna vlastností postavy pomocí příkazu		
Náhodné hodnoty		
Čtení programů		
Opakování		

8. ROČNÍK

Algoritmizace a programování - 8. ROČNÍK

Očekávané výstupy

- 1. přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen**
- 2. vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému**
- 3. v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za něj; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné**
- 4. ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu**

Učivo

Příkazy a jejich spojování, opakování příkazů, pohyb a razítkování, ke stejnému cíli vedou různé algoritmy, vlastní bloky a jejich vytváření, kombinace procedur, kreslení čar, pevný počet opakování, ladění, hledání chyb, vlastní bloky a jejich vytváření, změna vlastností postavy pomocí příkazu, náhodné hodnoty, čtení programů, opakování, větvení programu, rozhodování, grafický výstup, souřadnice, podprogramy s parametry, proměnné, tvorba webu, HTML, CSS

8. ROČNÍK

Hromadné zpracování dat - 8. ROČNÍK

Očekávané výstupy

- 5. vymezí problém a určí, jak při jeho řešení využije evidenci dat; na základě doporučeného i vlastního návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat a nastaví pravidla a postupy pro práci se záznamy v evidenci dat**
- 6. nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce, aby mohl odpovědět na položenou otázku; využívá funkce pro automatizaci zpracování dat**

Učivo

Relativní a absolutní adresy buněk, použití vzorců u různých typů dat, funkce s číselnými vstupy, funkce s textovými vstupy, vkládání záznamu do databázové tabulky, řazení dat v tabulce

UČIVO	UČIVO RVP	OV
poučení o bezpečnosti, seznámení s počítačovou učebnou	1.1 , 1.2 , 1.6	1
Office 365 – přístupové údaje, Word, Excel, Teams, Outlook, OneDrive	1.3	1
Práce se stanicí – přihlašování/odhlašování, odpojování, ukládání souborů, odevzdávání, sdílení souborů s učitelem	1.3	1
Chování na internetu	1.3	1
Přenos informací, standardizované kódy	1.2 , 1.3	1
Znakové sady	1.3	1
Přenos dat, symetrická šifra	1.7	2
Příkazy a jejich spojování	1.5	1
Opakování příkazů	1.2	7
Pohyb a razítkován	1.5	4,5,6
Ke stejnému cíli vedou různé algoritmy	1.5, 1.4	4,5,6
Vlastní bloky a jejich vytváření	1.4 ,	7
Kombinace procedur	1.4,	7
Kreslení čar	1.12	7
Pevný počet opakování	1.12	7
Ladění, hledání chyb	1.3 , 1.12	7
Vlastní bloky a jejich vytváření	1.3 , 1.12	7
Změna vlastností postavy pomocí příkazu		
Náhodné hodnoty	1.8	2
Čtení programů	1.8 , 1.9	4
Relativní a absolutní adresy buněk	1.10	4
Použití vzorců u různých typů dat	1.10	5
Funkce s číselnými vstupy	1.10	5
Funkce s textovými vstupy	1.10 , 1.12	5
Vkládání záznamu do databázové tabulky	1.7	2
Řazení dat v tabulce	1.9	6
Větvení programu, rozhodování	1.8	4
Grafický výstup, souřadnice	1.5	3
Podprogramy s parametry	1.12	4
Proměnné	1.12	4
Tvorba webu	1.8	3
HTML, CSS	1.7	2 , 3
Opakování	1.8	5
	1.3	3
	1.3 , 1.8	3

5.4 Člověk a jeho svět

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Člověk a jeho svět** je jedinou vzdělávací oblastí RVP ZV, která je koncipována pouze pro 1. stupeň základního vzdělávání. Tato komplexní oblast vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví, bezpečí a dalších témat. Uplatňuje pohled do historie i současnosti a směřuje k dovednostem pro praktický život. Svým široce pojatým syntetickým (integrovaným) obsahem spoluutváří povinné základní vzdělávání na 1. stupni.

Vzdělávání v oblasti Člověk a jeho svět rozvíjí poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získané ve výchově v rodině a v předškolním vzdělávání. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti a utváří se tak jejich prvotní ucelený obraz světa. Poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují s místně i časově vzdálenějšími osobami i jevy a se složitějšími ději. Učí se vnímat lidi a vztahy mezi nimi, všimnout si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvarů a přírodních jevů, soustředěně je pozorovat a přemýšlet o nich a chránit je. Na základě poznání sebe a svých potřeb a porozumění světu kolem sebe se žáci učí vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům (včetně situací ohrožení), učí se vnímat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti. Při osvojování poznatků a dovedností ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět se žáci učí vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných.

Podmínkou úspěšného vzdělávání v dané oblasti je vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací při osvojování potřebných dovedností, způsobů jednání a rozhodování. K tomu významně přispívá i osobní příklad učitelů. Propojení této vzdělávací oblasti s reálným životem a s praktickou zkušeností žáků se stává velkou pomocí i ve zvládnutí nových životních situací i nové role školáka, pomáhá jim při nalézání jejich postavení mezi vrstevníky a při upevňování pracovních i režimových návyků.

Vzdělávací oblast tak připravuje základy pro specializovanější výuku ve vzdělávacích oblastech *Člověk a společnost*, *Člověk a příroda* a ve vzdělávacím oboru *Výchova ke zdraví*.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru **Člověk a jeho svět** je členěn do *pěti tematických okruhů*. Propojováním tematických okruhů je možné vytvářet v ŠVP různé varianty vyučovacích předmětů a jejich vzdělávacího obsahu².

V tematickém okruhu *Místo, kde žijeme* se žáci učí na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí v něm chápat organizaci života v rodině, ve škole, v obci, ve společnosti. Učí se do tohoto každodenního života vstupovat s vlastní aktivitou a představami, hledat nové i zajímavé věci a bezpečně se v tomto světě pohybovat. Důraz je kladen na praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků (např. v dopravní výchově). Různé činnosti a úkoly by měly

² Je možné tradičně vytvářet jeden předmět v 1. - 3. ročníku (tj. přiřazovat očekávaným výstupům pro 1. období vhodné učivo vybrané z jednotlivých tematických okruhů) a dva předměty ve 4. a 5. ročníku (tj. tematické okruhy 1, 2 a 3 využít jako základ pro Vlastivědu a okruhy 4 a 5 pro Přírodovědu), je však možné vytvářet jen jeden předmět i ve 4. a 5. ročníku nebo jeden souvislý předmět od 1. do 5. ročníku. Není nutno se vždy striktně držet tematických okruhů, podle potřeby je lze různě strukturovat, propojovat učivo a přiřazovat ho k očekávaným výstupům

přirozeným způsobem probudit v žácích kladný vztah k místu jejich bydliště, postupně rozvíjet jejich národní cítění a vztah k naší zemi.

V tematickém okruhu *Lidé kolem nás* si žáci postupně osvojují a upevňují základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, uvědomují si význam a podstatu pomoci a solidarity mezi lidmi, vzájemné úcty, snášenlivosti a rovného postavení mužů a žen. Poznávají, jak se lidé sdružují, baví, jakou vytvářejí kulturu. Seznamují se základními právy a povinnostmi, se světem financí, ale i s problémy, které provázejí soužití lidí, celou společnost nebo i svět (globální problémy). Celý tematický okruh tak směřuje k prvotním poznatkům a dovednostem budoucího občana demokratického státu.

V tematickém okruhu *Lidé a čas* se žáci učí orientovat v dějích a v čase. Poznávají, jak a proč se čas měří, jak události postupují v čase a utvářejí historii věcí a dějů. Učí se poznávat, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase. V tematickém okruhu se vychází od nejnámějších událostí v rodině, obci a regionu a postupuje se k nejdůležitějším okamžikům v historii naší země. Podstatou tematického okruhu je vyvolat u žáků zájem o minulost, o kulturní bohatství regionu i celé země. Proto je důležité, aby žáci mohli samostatně vyhledávat, získávat a zkoumat informace z dostupných zdrojů, především pak od členů své rodiny i od lidí v nejbližším okolí, aby mohli společně navštěvovat památky, sbírky regionálních i specializovaných muzeí, veřejnou knihovnu atd.

V tematickém okruhu *Rozmanitost přírody* žáci poznávají Zemi jako planetu sluneční soustavy, kde vznikl a rozvíjí se život. Poznávají velkou rozmanitost i proměnlivost živé i neživé přírody naší vlasti. Jsou vedeni k tomu, aby si uvědomili, že Země a život na ní tvoří jeden nedílný celek, ve kterém jsou všechny hlavní děje ve vzájemném souladu a rovnováze, kterou může člověk snadno narušit a velmi obtížně obnovovat. Na základě praktického poznávání okolní krajiny a dalších informací se žáci učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat a hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu, hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody, zlepšení životního prostředí a k trvale udržitelnému rozvoji.

V tematickém okruhu *Člověk a jeho zdraví* žáci poznávají především sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Poznávají zdraví jako stav bio-psycho-sociální rovnováhy života. Žáci se seznamují s tím, jak se člověk vyvíjí a mění od narození do dospělosti, co je pro člověka vhodné a nevhodné z hlediska denního režimu, hygieny, výživy, mezilidských vztahů atd. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci a poskytování první pomoci. Osvojují si bezpečné chování a vzájemnou pomoc v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel. Žáci si postupně uvědomují, jakou odpovědnost má každý člověk za své zdraví a bezpečnost i za zdraví jiných lidí. Žáci docházejí k poznání, že zdraví je důležitá hodnota v životě člověka.

Potřebné vědomosti a dovednosti ve vzdělávacím oboru *Člověk a jeho svět* získávají žáci především tím, že pozorují názorné pomůcky, přírodu a činnosti lidí, hrají určené role, řeší modelové situace atd.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti

- orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního rozpočtu
- orientaci ve světě informací a k časovému a místním propojování historických, zeměpisných a kulturních informací
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenovávání pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě respektu a společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, k plnění povinností a společných úkolů
- samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní a bezkonfliktní komunikaci v méně běžných situacích, k bezpečné komunikaci prostřednictvím elektronických medií, k poznávání a ovlivňování své jedinečnosti (možností a limitů)
- utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně
- přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět
- poznávání podstaty zdraví i příčin jeho ohrožení, vzniku nemocí a úrazů a jejich předcházení
- poznávání a upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých, včetně chování při mimořádných událostech.

5.4.1 Prvouka

Charakteristika vyučovacího předmětu Prvouka

časová dotace předmětu:

1. ročník – 2 hodiny
2. ročník – 2 hodiny
3. ročník – 2 hodiny

Vede žáky k získávání základních informací o světě kolem nich. Učí žáky o vztazích v rodině, mezi spolužáky, o vzájemné toleranci ve společnosti i o zásadách bezpečného chování. Buduje pozitivní vztah k přírodě a k ochraně přírody. Poskytuje informace, jak se chovat za mimořádných událostí, jak pečovat o své zdraví.

Seznamuje s orientací na mapě.

Charakteristika vyučovacího předmětu Přírodověda

časová dotace předmětu:

4. ročník – 2 hodiny
5. ročník – 2 hodiny

Předmět prohlubuje již získané informace o přírodě a jejích zákonitostech. Vede žáky k vnímání současných problémů týkající se ekologie, důležitosti ochrany životního prostředí a ke správnému chování při mimořádných událostech.

Charakteristika vyučovacího předmětu Vlastivěda

časová dotace předmětu:

4. ročník – 1 hodina
5. ročník – 2 hodiny

Předmět prohlubuje již získané informace o vlasti, vede žáky k chápání významu vlastenectví a národní příslušnosti, k vědomí, jak se chovat podle platných společenských norem, zákonů a demokratických principů. Upevňuje v žácích podstatu tolerance, snášenlivosti, solidarity a rovnosti postavení všech lidí. Seznamuje blíže s dějinami našeho státu, učí žáky orientovat se v čase a chronologicky řadit děje a události, orientovat se na mapě, popsat polohu ČR v evropských i světových souvislostech.

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

Kompetence k učení

žák :

- při individuální i skupinové práci žák volí vhodné metody a strategie učení, pozoruje a experimentuje
- samostatně vyhledává a třídí informace
- dokáže používat obecně používané symboly, znaky a termíny, aplikuje je i v jiných předmětech
- zná cíl a smysl učení, dokáže posoudit vlastní pokroky

učitel :

- zadává úkoly, které jsou žáci schopni plnit samostatně i ve skupinách
- učí žáky vyhledávat informace
- srozumitelně vysvětlí používané symboly, znaky a termíny

Kompetence k řešení problémů

žák:

- samostatně řeší problémy, nebojí se překonávat překážky
- jedná tak, aby neohrozil bezpečí své i druhých

učitel:

- pomáhá žákům překonávat překážky
- vede žáky k utváření zdravého sebevědomí

Kompetence komunikativní

žák:

- správně formuluje a prosazuje své myšlenky a názory
- dokáže naslouchat druhým a porozumět jim
- rozvíjí slovní zásobu

učitel:

- pomáhá formulovat myšlenky a názory žáků
- řídí diskuse
- dává vhodné podněty pro rozvíjení slovní zásoby žáků

Kompetence sociální a personální

žák:

- spolupracuje ve skupině
- spolupodílí se na vytváření příjemné atmosféry
- pracuje tolerantně, ohleduplně, citlivě k sobě i ostatním

učitel:

- podporuje spolupráci žáků
- povzbuzuje v žácích sebedůvěru, ohleduplnost k ostatním a vzájemnou pomoc

Kompetence občanské

žák:

- zodpovědně se rozhoduje podle dané situace
- dokáže podle svých možností pomoci druhým v krizových situacích a v situacích ohrožujících život a zdraví
- zná a respektuje naše kulturní a historické tradice
- chrání přírodu a chápe ekologické souvislosti spojené s kvalitou životního prostředí

učitel:

- vede žáky k ochraně zdraví svého i druhých
- prakticky s dětmi cvičí chování a poskytování pomoci v krizových situacích
- vede žáky k národnímu uvědomění
- buduje v žácích pozitivní vztah k přírodě a životnímu prostředí

Kompetence pracovní

žák:

- správně využívá získané pracovní návyky a znalosti ke svému dalšímu rozvoji
- rozvíjí své podnikatelské myšlenky

učitel:

- dbá na dodržování správných pracovních návyků
- pomáhá rozvíjet žákovy podnikatelské myšlenky

1. STUPEŇ

1Místo, kde žijeme

Učivo

- 1.1. **domov** - prostředí domova, orientace v místě bydliště
- 1.2. **škola** - prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy, riziková místa a situace
- 1.3. **obec (město), místní krajina** - její části, poloha v krajině, minulost a současnost obce (města), význačné budovy, dopravní síť
- 1.4. **okolní krajina (místní oblast, region)** - zemský povrch a jeho tvary, vodstvo na pevnině, rozšíření půd, rostlinstva a živočichů, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu a životní prostředí, orientační body a linie, světové strany
- 1.5. **regiony ČR** - Praha a vybrané oblasti ČR, surovinové zdroje, výroba, služby a obchod
- 1.6. **naše vlast** - domov, krajina, národ, základy státního zřízení a politického systému ČR, státní správa a samospráva, státní symboly, armáda ČR
- 1.7. **Evropa a svět** - kontinenty, evropské státy, EU, cestování
- 1.8. **mapy obecně zeměpisné a tematické** - obsah, grafika, vysvětlivky

Očekávané výstupy - 1. období

žák

- 1.1. **vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí**

učivo: 1.1.2., 1.1.3., 1.1.4., 1.1.5., 1.1.8., 1.1.10., 1.2.7., 1.2.8., 1.3.12., 1.8.1.

- 1.2. **začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)**

učivo: 1.1.3., 1.1.4., 1.1.5., 1.1.8., 1.1.10., 1.3.1., 1.3.2., 1.3.3., 1.3.4., 1.3.8., 1.3.12., 1.4.6.

- 1.3. **rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost**

učivo: 1.3.6., 1.3.7., 1.3.8., 1.3.9., 1.4.1., 1.4.2., 1.4.3., 1.4.4., 1.5.1., 1.5.2., 1.5.5., 1.5.6., 1.6.6., 1.6.8., 1.6.10.

Očekávané výstupy - 2. období

žák

- 1.4. **určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu**

učivo: 1.4.1., 1.6.1., 1.6.6.

- 1.5. **určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad**

učivo: 1.4.5., 1.4.7., 1.4.8., 1.8.1., 1.8.2.

- 1.6. **bezpečného pohybu a pobytu v přírodě**

učivo: 1.4.8., 1.6.6., 1.6.7., 1.6.10., 1.7.1., 1.7.3., 1.7.4., 1.8.2., 1.8.3., 1.8.4., 1.8.5.

- 1.7. **rozlišuje mezi náčrt, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje**

o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokouli

učivo: 1.5.2., 1.5.4., 1.5.7., 1.5.8., 1.6.1., 1.6.2., 1.6.3.

1.8. vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického

učivo: 1.1.9., 1.1.11., 1.3.10., 1.5.2., 1.6.7., 1.6.8., 1.6.9., 1.7.3.

1.9. zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích

učivo: 1.5.2.

1.10. rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam

učivo: 1.6.1., 1.6.4., 1.6.5.

1. Místo, kde žijeme

	OV	PT	KK	ročník
1.1. Domov	1.1.1. Domov - místo, kde bydlím, kde nalézám ochranu, pochopení, soukromí, radost			1,2,3
	1.1.2. Bydliště - adresa, telefon	1.1.		1,2,3
	1.1.3. Dům - jeho označení, členění byt - jednotlivé místnosti, jejich funkce a vybavení	1.1., 1.2.		1,2,3
	1.1.4. Okolí bydliště - nejbližší ulice, parky, náměstí, významné budovy, místo pro hry, nejbližší stanice hromadné dopravy, pošta, (telefon), zdravotní zařízení, obchody apod.	1.1., 1.2.		1,2,3
	1.1.5. Prostředí v okolí bydliště, činnosti zlepšující a zhoršující prostředí - ochrana zeleně, úklid, odpady, ničení budov, soch apod. (malování, rozbíjení)	1.1., 1.2.		1,2,3
	1.1.6. Vztahy v místě bydliště - kamarádké, sousedské, neosobní, host, hostitelské povinnosti, chování k hostům, důvěra a opatrnost v osobních vztazích			1,2,3
	1.1.7. Společné činnosti rodiny vytvářející pocit domova - stolování, domácí práce, hra, vyprávění, návštěva kina, divadla, ZOO, výlety, víkendové pobyty atd.			1,2,3
	1.1.8. Popis domova a jeho okolí (slovesem, kresbou)	1.1., 1.2.		1,2,3
	1.1.9. Porovnávání (výměna) zkušeností	1.8.		1,2,3

z rodinných činností, návštěv (slovem, kresbou, scénkou)				
1.1.10. Co v okolí mého bydliště zlepšuje, zhoršuje životní prostředí, jak já mohu příspěť (výměna nápadů, vlastních zkušeností, ukázky vhodných a nevhodných příkladů při vycházkách)	1.1., 1.2.		KV - 5	1,2,3
1.1.11. Zážitky z návštěv kina, divadla, výstavy, výletu apod. (slovem, kresbou, scénkou apod.)	1.8.			1,2,3

Konkretizované výstupy

Žák: popíše okolí bydliště, zjistí svoji adresu, zajímavosti v místě bydliště.

Průřezová témata

Klíčové kompetence

K I - 4, K V - 4, K V - 5,

1.2. Škola

	OV	PT	KK	ročník
1.2.1. Vstup do školy - změna v dosavadním způsobu života				1,2,3
1.2.2. Nové vztahy - ke spolužákům, učitelům, pracovníkům školy				1,2,3
1.2.3. Učení - základní činnost ve škole (poznávání, nové návyky, dovednosti, spolupráce, úkoly apod.), pomůcky, vhodné oblečení				1,2,3
1.2.4. Prostory školy a jejich funkce - učebny, šatny, ředitelna, sborovna, kabinety, odpočinkové prostory, sportoviště, okolí školy				1,2,3
1.2.5. Školní režim a řád, jak je škola organizována - rozvrh hodin, přestávky, volné dny, prázdniny, stravování, pohyb v prostorách školy aj.				1,2,3
1.2.6. Vhodné prostředí pro práci a odpočinek ve škole, zdravé pracovní a odpočinkové návyky - sezení, stání, nošení školní tašky, pohybová aktivita aj.				1,2,3
1.2.7. Bezpečná cesta do školy a ze školy, riziková místa a situace	1.1.			1,2,3

činnost chodce v silničním provozu				
1.2.8. Poznávání prostorů školy, orientace ve škole a nejbližším okolí	1.1.			1,2,3
1.2.9. Bezpečný příchod do školy a odchod ze školy podle dopravních značek a světelné signalizace				1,2,3
1.2.10. Osvojování vhodného chování ke spolužákům (k chlapcům, k dívkám), učitelům, jiným osobám, způsobu vstupu do různých místností ve škole, chování v jídelně apod.			K V - 2	1,2,3
1.2.11. Osvojování způsobů a možností vyjádřit svá přání, názory, problémy				1,2,3
1.2.12. Ukázky nevhodnějších pracovních a odpočinkových poloh, správného nošení aktovky, vhodné relaxace apod.				1,2,3
1.2.13. Upevňování základních režimových návyků - stravování, pitný režim, osobní hygiena apod.				1,2,3

Konkretizované výstupy

Žák : popíše okolí školy, rozpozná svoji školu a spolužáky, zapíše adresu školy, objasní základy společenského styku, určí svoje pracovní místo, navrhne správné polohy při běžných činnostech ve škole i doma, zdůvodní důležitost správného držení těla, objasní termíny ohleduplnost a kamarádství, vymezí hry dětí, objasní základy dopravní výchovy, popíše bezpečnou cestu do školy, rozliší dopravní prostředky, rozpozná možná nebezpečí v nejbližším okolí.

Průřezová témata

2.1.1., 2.1.3., 2.1.5.

Klíčové kompetence

K I - 4, K II - 1, K IV - 1, K V - 2

1.3. Obec, místní krajina

	OV	PT	KK	ročník
1.3.1. Název obce a jejích částí, poloha v krajině, směry do sousedních obcí (části obce)	1.2.			1,2,3
1.3.2. Označení obce, centrum, význačné orientační body v obci	1.2.			1,2,3
1.3.3. Hlavní komunikační síť - označení ulic, orientační a informační tabule, hromadná a osobní doprava, nejčastější dopravní	1.2.			1,2,3

značky v obci, světelná signalizace				
1.3.4. Významná místa v obci a jejich význam - obecní (městský) úřad, policie, hasiči, nemocnice, pošta, nádraží, obchody, výrobní podniky - označování významných budov, důležitá telefonní čísla 150, 155, 158, 112	1.2.			1,2,3
1.3.5. Kulturní a společenský život v obci - škola, knihovna, muzeum, kostel, kino, divadlo, sportoviště aj.			K V - 4	1,2,3
1.3.6. Historická a památná místa v obci - zámek, radnice apod.	1.3.			1,2,3
1.3.7. Životní prostředí v obci - ochrana zeleně, péče o památky, znečišťující vlivy	1.3.	5.4.1.	K V - 5	1,2,3
1.3.8. Základní orientace v obci nebo její nejbližší části, poznávání významných míst (při vycházkách, na fotografiích ap.)	1.2., 1.3.			1,2,3
1.3.9. Konkrétní pomoc při udržování životního prostředí obce, např. starost o část zeleně v blízkosti školy apod.	1.3.	5.4.1.	K V - 5	1,2,3
1.3.10. Zážitky z návštěv kulturních a historických míst, ze společenských, kulturních a sportovních akcí v obci (slovem, kresbou, dramatizací)	1.8.		K V - 4	1,2,3
1.3.11. Vytváření kartiček (osobních seznamů, které mohou mít stále u sebe) s důležitými telefonními čísly				1,2,3
1.3.12. Vytváření jednoduchých orientačních náčrtků obce	1.1., 1.2.			1,2,3

Konkretizované výstupy

Žák: zjistí minulost naší obce, najde místo pro volný čas, kulturu, služby a sport.

Průřezová témata

5.1.7., 5.4.1.

Klíčové kompetence

K I - 4, K V - 4, K V - 5

1.4. Okolní krajina

	OV	PT	KK	ročník
1.4.1. Krajina v okolí obce, typ krajiny - rovina, pahorkatina, hory	1.4., 1.3.			1,2,3
1.4.2. Povrch krajiny - tvářnost krajiny, vodní toky a plochy, rostliny kryt, živočichové	1.3.			1,2,3

v místní krajině				
1.4.3. Osídlení, doprava, průmyslové stavby,	1.3.			1,2,3
využití půdy, rekreační oblasti				
1.4.4. Lidské zásahy v krajině, jejich vliv	1.3.	5.3.6.		1,2,3
na životní prostředí, ochrana krajiny,				
chráněné oblasti				
1.4.5. Orientace ve volné krajině podle	1.5.			1,2,3
přírodních úkazů, kompasu, buzoly,				
určování světových stran				
1.4.6. Pozorování a popis místní krajiny	1.2., 1.3.			1,2,3
1.4.7. Vyhledávání orientačních bodů	1.5.			1,2,3
v krajině, zhotovování jednoduchých náčrtků,				
chůze k blízkému objektu podle kompasu,				
turistického značení				
1.4.8. Práce s mapou, plánem - porovnávání	1.6., 1.5.			1,2,3
se skutečností, čtení základních údajů				
z plánu obce, turistické mapy				

Konkretizované výstupy

Žák: určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu, určí světové strany podle buzoly, v přírodě a podle mapy.

Průřezová témata

5.1.7., 5.3.6.

Klíčové kompetence

K 1 - 4

1.5. Regiony ČR

	OV	PT	KK	ročnífk
1.5.1. Obec ve vyšším územním a správním celku, místní krajina, místní oblast, okres, region	1.3.			4,5
1.5.2. Zeměpisná poloha a přírodní tvářnost místní krajiny a regionu (povrch, podnebí, vodstvo, rostlinstvo, živočišstvo, využití půdy), seznámení s mapou místní oblasti	1.8., 1.3., 1.7., 1.9.			4,5
1.5.4. Významné zemědělské, průmyslové, rekreační a chráněné oblasti regionu, významná kulturní střediska regionu, místní	1.7.			4,5

stavební, umělecké aj. památky				
1.5.5. Hospodářské aktivity v místní krajině, významné výrobní podniky a služby v regionu, práce, bydlení, odpočinek a zájmové vyžití	1.3.			4,5
1.5.6. Životní prostředí místní krajiny a regionu, důležité údaje o jeho narušení, ochraně a tvorbě	1.3.			4,5
1.5.7. Náš region v minulosti, místní pověsti, významné události a jejich místa, významní předkové regionu	1.7.			4,5
1.5.8. Regionální zvláštnosti, regionální tradice, lidová tvorba v regionu, význam regionu	1.7.		K V - 4	4,5

Konkretizované výstupy

Žák: vyhledává typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury jednoduchým způsobem, posuzuje jejich význam z hlediska přírodního, historického, správného a vlastnického,
zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti a v jiných zemích.

Průřezová témata

Klíčové kompetence

K I - 4, K V - 4

	OV	PT	KK	ročník
1.6. Naše vlast				
1.6.1. Domov, vlast, národ, národní hrdost, vlastenectví, cizina	1.4., 1.7., 1.10.		K V - 4	4,5
1.6.2. Soužití národů a národností v jedné zemi, rovnocennost národů a národností, nejdůležitější národnostní menšiny České republiky	1.7., 1.10.		K V - 1	4,5
1.6.3. Národnostní bohatství (přírodní zdroje, kulturní památky, národní tvořivost), národní zvyklosti, tradice a symboly	1.7., 1.10.			4,5
1.6.4. Česká státnost, státní symboly (znak, hymna, vlajka), státní svátky, státní instituce, základní státoprávní pojmy (prezident, parlament, poslanec, vláda, ministr, premiér, volby), armáda ČR	1.9., 1.10.		K V - 2	4,5
1.6.5. Významné osobnosti politického života České republiky	1.9., 1.10.			4,5
1.6.6. Naše vlast - Česká republika,	1.3., 1.4., 1.6.	3.2.1.		4,5

její poloha v Evropě, přírodní podmínky území,				
podnebí, vodstvo, rostlinstvo, živočišstvo				
1.6.7. Oblasti České republiky,	1.8., 1.6.			4,5
jejich zeměpisná tvářnost, přírodní				
podmínky, významná místa, významné				
památky				
1.6.8. Významná města, významná	1.8., 1.3.			4,5
zemědělská, průmyslová, rekreační a				
kulturní střediska, chránění oblasti přírody				
naší vlasti				
1.6.9. Přírodní a společenské atraktivity	1.8.			4,5
cestovního ruchu a rekreace v jednotlivých				
oblastech České republiky				
1.6.10. Současný stav životního prostředí	1.3., 1.6.		K V - 5	4,5
v České republice				

Konkretizované výstupy

Žák: charakterizuje státoprávní uspořádání České republiky, rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, pozná symboly našeho státu a jejich význam.

Průřezová témata

3.2.1.

Klíčové kompetence

K I - 4, K V - 1, K V - 2, K V - 4, K V - 5

1.7. Evropa a svět

	OV	PT	KK	ročník
1.7.1. Sousední státy České republiky,	1.6.	3.1.3.		4,5
jejich poloha, přírodní podmínky, hospodářská				
a společenská vyspělost				
1.7.2. Oblasti cestovního ruchu na území	1.8.	3.1.1., 3.2.6.		4,5
sousedních států České republiky, vzájemné				
vztahy mezi Českou republikou a jejími				
sousedy				
1.7.3. Česká republika na mapě Evropy,	1.8., 1.6.			4,5
významné evropské státy, významná				
evropská města a střediska cestovního ruchu				
1.7.4. Česká republika na mapě světa,	1.6.			4,5
orientační seznámení s polohou světadílů				
a oceánů na Zemi				

Konkretizované výstupy

Žák: popíše polohu České republiky v Evropě, vyhledá na mapě evropské státy, významná evropská města, jednotlivé státy dokáže charakterizovat,

orientuje se v mapě, rozlišuje mezi náčrtý, plány a základními typy map, vyhledává jednotlivé údaje.

Průřezová témata

3.1.1., 3.1.3., 3.1.4., 3.1.5., 3.2.1., 3.2.3., 3.2.4., 3.2.6.

Klíčové kompetence

K I - 4

**1.8. Mapy
obecně
zeměpisné a
tematické**

	OV	PT	KK	ročník
1.8.1. Pozorování, orientace a cvičení v terénu místní krajiny	1.5., 1.1.			4,5
1.8.2. Kresba jednoduchých plánek, schémat, tabulek,náčrtů apod.	1.5., 1.6.			4,5
1.8.3. Činnosti s rozmanitými druhy map, plánů a plánek, čtení map	1.6.			4,5
1.8.4. Orientace na plánech obcí, měst, na mapách regionů, na mapách České republiky, Evropy a na mapě světa	1.6.			4,5
1.8.5. Činnosti s rozmanitými obrazovými materiály, audiovizuálními pořady, písemnými památkami, diapozitivy, modely	1.6.			4,5
1.8.6. Besedy k rozhlasovým a televizním pořadům				4,5
1.8.7. Četba vhodné umělecké i věcné literatury				4,5

Konkretizované výstupy

Žák: dokáže popsat světadily a určí jejich polohu na Zemi,
vyhledává jednotlivé údaje v zeměpisných mapách.

Průřezová témata

Klíčové kompetence

K I - 4

2.Lidé kolem nás

Učivo

- 2.1. rodina** - postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny, práce fyzická a duševní, zaměstnání
- 2.2. soužití lidí** - mezilidské vztahy, komunikace, principy demokracie, obchod, firmy, zájmové spolky, politické strany, církve, pomoc nemocným, sociálně slabým, společný „evropský dům“
- 2.3. chování lidí** - vlastnosti lidí, pravidla slušného chování – ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality, rizikové situace, rizikové chování, předcházení konfliktům
- 2.4. právo a spravedlnost** - základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy, protiprávní jednání a korupce, právní ochrana občanů a majetku včetně nároku na reklamaci, soukromého vlastnictví, duševních hodnot
- 2.5. vlastnictví** - soukromé, veřejné, osobní, společné; hmotný a nehmotný majetek; rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti; hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení; banka jako správce peněz, úspory, půjčky
- 2.6. kultura** - podoby a projevy kultury, kulturní instituce, masová kultura a subkultura
- 2.7. základní globální problémy** - významné sociální problémy, problémy konzumní společnosti, nesnášenlivost mezi lidmi, globální problémy přírodního prostředí

Očekávané výstupy - 1. období

žák

2.1 rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům

učivo: 2.1.1., 2.1.2., 2.2.3., 2.2.6., 2.3.1.

2.2. odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností

učivo: 2.1.6., 2.1.8., 2.1.9., 2.1.10., 2.1.11., 2.1.12., 2.1.13.

Očekávané výstupy - 2. období

žák

2.4. vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)

učivo: 2.1.2., 2.1.3., 2.2.1., 2.2.2., 2.2.4., 2.2.5., 2.3.1., 2.3.2., 2.3.3.

2.5. rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl, dohodne se na společném postupu řešení

učivo: 2.1.2., 2.2.5., 2.2.6., 2.2.7., 2.3.2., 2.3.3.

2.6. rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy

učivo: 2.1.6., 2.2.2., 2.2.3., 2.2.4., 2.2.5., 2.2.7., 2.5.1., 2.5.2., 2.6.1.

2.7. orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost

realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy

učivo: 2.1.3., 2.1.5., 2.1.8., 2.1.11., 2.4.1., 2.4.2., 2.5.2.,

2.8. poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města)

učivo: 2.7.1., 2.7.2., 2.7.3.

2.Lidé kolem nás

	OV	PT	KK	ročník	
2.1. Rodina	2.1.1. Příbuzenské vztahy v rodině - otec, matka, syn, dcera, bratr, sestra, prarodiče, širší příbuzenské vztahy, podobnosti ve vzhledu, zvyčích apod.	2.1.			1,2,3
	2.1.2. Vztahy mezi členy rodiny - úcta, pomoc, vzájemné pochopení, ochrana, chování k mladším a starším členům rodiny, komunikace s blízkým členem rodiny a s méně známou osobou	2.1., 2.4., 2.5.			1,2,3
	2.1.3. Život rodiny - řád (pravidla) rodinného života, rozdělení rolí v rodině, práva a povinnosti členů rodiny, jejich podíl na chodu domácnosti, společné činnosti rodiny, péče o nemocné a handicapované členy rodiny, péče o domácí zvířata a rostliny, péče o vybavení bytu, majetek apod.	2.4., 2.7.			1,2,3
	2.1.4. Významné události v rodině - narození nového člena, setkávání, oslavy				1,2,3
	2.1.5. Problémy v rodině - rozchod rodičů, smrt člena rodiny aj.	2.7.			1,2,3
	2.1.6. Vyjadřování příbuzenských vztahů v rodině a činností jednotlivých členů rodiny (slovem, kresbou, dramatizací)	2.2., 2.6.			1,2,3
	2.1.7. Významné události v rodině, život v rodině (vyjádření vlastních zážitků slovem, kresbou apod.)				1,2,3
	2.1.8. Pracovní činnosti lidí, různá povolání, tělesná a duševní práce, stálá a sezónní práce, dělba práce, nezaměstnanost	2.2., 2.7.			1,2,3
	2.1.9. Výsledky práce a jejich ochrana, předměty, nápady, jiné hodnoty	2.2.			1,2,3
	2.1.10. Práce pro sebe, pro jiné, organizace práce, pracovní vztahy, vedoucí a podřízení,	2.2.			1,2,3

odpovědnost za výsledky práce				
2.1.11. Úcta k práci, odměna za práci - mzda, plat, ocenění, radost z práce	2.2., 2.7.			1,2, 3
2.1.12. Pracovní režim, doba práce a odpočinku, pracovní volno, dovolená, prázdniny	2.2.			1,2, 3
2.1.13. Pracovní prostředí a jeho vliv na kvalitu práce, vhodné a nevhodné (škodlivé) prostředí	2.2.			1,2, 3
2.1.14. Volný čas a jeho využití - hry, kulturní zájmy, koníčky, cestování a poznávání jiných zemí, sporty apod.				1,2, 3
2.1.15. Vhodně a nevhodně trávený volný čas, aktivní a pasivní odpočinek, způsoby rekreace, dostatek pohybových aktivit				1,2, 3
2.1.16. Poznávání jednotlivých povolání při vycházkách v obci				1,2, 3
2.1.17. Znázorňování představ o jednotlivých profesích (slovem, kresbou, pohybem, dramatizací)				1,2, 3
2.1.18. Příklady bezpečnosti při práci v různých profesích (na vycházce, na obrázcích, vlastní zkušenosti apod.)				1,2, 3
2.1.19. Předávání vzájemných informací (zkušeností) z provozování různých pracovních a zájmových činností				1,2, 3
2.1.20. V jakém prostředí pracuji, hraji si (slovem, kresbou)				1,2, 3
2.1.21. Co dělám ve volném čase (výměna zkušeností - slovem, scénkou, kresbou, ukázkami vlastních výtvorů apod.)				1,2, 3

Konkretizované výstupy

Žák: rozpozná blízké příbuzenské vztahy, pojmenuje a popíše povolání rodičů, osvojí si úctu k práci a jejím výsledkům, váží si práce své i druhých lidí, rozvrhne svůj volný čas, své zájmy.

Průřezová témata

3.1.1., 4.2.5.

Klíčové kompetence

	OV	PT	KK	ročník
2.2. Soužití lidí	2.2.1. Člověk tvor společenský,	2.4.		1,2, 3

potřeba vzájemné pomoci, dorozumění,				
poznávání jiných				
2.2.2. Vzájemné seznamování lidí - blízkých,	2.4., 2.6.			1,2, 3
známých, cizích				
2.2.3. Vztahy mezi lidmi - přátelské,	2.1., 2.6.			1,2, 3
neutrální, nepřátelské, konflikty mezi lidmi,				
smírné a násilné řešení				
2.2.4. Další témata týkající se vzájemných	2.4., 2.6.			1,2, 3
vztahů mezi lidmi				
2.2.5. Praktické seznamování a komunikace	2.4., 2.5.,			1,2, 3
mezi lidmi	2.6.			
2.2.6. Příklady řešení konfliktních situací	2.1., 2.5.			1,2, 3
mezi lidmi (ve třídě) dohodou, nenásilným				
způsobem				
2.2.7. Sdružování lidí do spolků a zájmových	2.6., 2.5.			1,2, 3
skupin, společenská zájmová činnost				

Konkretizované výstupy

Žák: projevuje se jako budoucí občan, chápe význam rodiny, toleranci, soužití lidí na Zemi, "evropský dům"

Průřezová témata

1.1.1., 1.2.1., 1.2.2., 1.2.3., 2.1.4., 2.2.5., 2.3.3., 3.2.4., 3.3.5., 3.1.1., 4.2.2., 4.2.7., 4.2.8., 4.3.1., 4.3.2., 4.3.3., 4.3.5., 4.3.6., 4.4.4., 4.4.5., 4.5.1., 4.5.2.,

Klíčové kompetence

K II - 1, K II - 2, K II - 3, K II - 4, K II - 5, K III - 2, K III - 5, K IV - 1, K IV - 2, K V - 1,

2.3. Chování lidí

	OV	PT	KK	ročník
2.3.1. Podobnost a odlišnost lidí - původ,	2.1., 2.4.			1,2, 3
barva pleti, jazyk, povolání a společenské				
zařazení, schopnosti, povahové vlastnosti				
(kladné, záporné)				
2.3.2. Základní společenská pravidla	2.4., 2.5.			1,2, 3
chování mezi lidmi - ve škole, doma,				
na veřejnosti, negativní projevy chování,				
jejich příčiny, předcházení, usměrňování				
2.3.3. Procvičování základů společenského	2.4., 2.5.			1,2, 3
chování - v modelových i konkrétních				
situacích, ve škole i mimo školu				

Konkretizované výstupy

Žák: popíše a osvojí si základní pravidla slušného chování ve společnosti a rodině.

Průřezová témata

1.1.1., 1.2.1., 2.1.2., 2.1.3., 2.4.4., 4.1.1., 4.1.2., 4.1.3., 4.1.4., 4.1.5., 4.2.4., 4.2.6., 4.3.1., 4.3.2., 4.3.3., 4.3.5., 4.3.6., 4.4.4., 4.5.1., 4.5.2.

Klíčové kompetence

K II - 1, K II - 2, K II - 3, K II - 4, K II - 5, K III - 2, K III - 5, K IV - 4, K V - 1, K V - 3

		OV	PT	KK	ročník
2.4. Vlastnictví	2.4.1. Vlastnictví soukromé, veřejné, osobní, společné	2.7.			3,4,5
	2.4.2. Používání peněz v běžných situacích	2.7.			3,4,5

Konkretizované výstupy

Žák: dokáže rozlišit různé formy vlastnictví, používá peníze v běžných situacích.

Průřezová témata

Klíčové kompetence

		OV	PT	KK	ročník
2.5. Právo a spravedlnost	2.5.1. Základní lidská práva, práva dítěte (Úmluva o právech dítěte), práva a povinnosti žáků školy	2.6.			1,2,3,4,5
	2.5.2. Protiprávní jednání, právní ochrana občanů a majetku, soukromého vlastnictví, duševních hodnot	2.6., 2.7.			1,2,3,4,5

Konkretizované výstupy

Žák: zná základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy, řídí se jimi.

Průřezová témata

1.1.2., 2.2.2., 2.4.2., 3.3.5., 4.2.1., 4.5.5.

Klíčové kompetence

K V - 2

		OV	PT	KK	ročník
2.6. Kultura	2.6.1. Základy olympijské myšlenky, chování fair play ve sportu (konkrétní ukázky a aplikace v pohybových činnostech dětí)	2.6.			1,2,3
	2.6.2. Podoby a projevy kultury, kulturní instituce, masová kultura a subkultura				1,2,3,4,5

Konkretizované výstupy

Žák: osvojuje si čestné chování fair play.

Průřezová témata

4.1.3., 4.1.5., 4.2.3.,

Klíčové kompetence

K VI - 2

		OV	PT	KK	ročník
2.7. Základní globální problémy	2.7.1. Významné sociální problémy, problémy konzumní společnosti, nesnášenlivost mezi lidmi	2.8.			1,2,3,4,5
	2.7.2. Mír, přátelské vztahy mezi lidmi různých zemí	2.8.			1,2,3,4,5
	2.7.3. Globální problémy přírodního prostředí	2.8.			1,2,3,4,5

Konkretizované výstupy

Žák: dokáže popsat některé globální problémy, navrhne možnosti řešení pro zlepšení životního prostředí.

Průřezová témata

2.2.5., 3.3.5., 4.3.1., 4.3.2., 4.3.3., 4.3.5., 4.3.6., 5.4.3.

Klíčové kompetence

3. Lidé a čas

Učivo

- 3.1. orientace v čase a časový řád** - určování času, čas jako fyzikální veličina, dějiny jako časový sled událostí, kalendáře, letopočet, generace, denní režim, roční období
- 3.2. současnost a minulost v našem životě** - proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života, státní svátky a významné dny
- 3.3. regionální památky** - péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost
- 3.4. báje, mýty, pověsti** - minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj

Očekávané výstupy - 1. období

žák

- 3.1. využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti**
učivo: 3.1.1., 3.1.7., 3.2.2., 3.2.6.-3.2.16.
- 3.2. pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije**
učivo: 3.3.1., 3.4.1.
- 3.3. uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost**
učivo: 3.2.2.-3.2.16.

Očekávané výstupy - 2. období

žák

- 3.4. pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy**
učivo: 3.1.1., 3.1.7., 3.2.3.
- 3.5. využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek**
učivo: 3.3.1.
- 3.6. rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik**
3.2.6.-3.2.16., 3.3.1.
- 3.7. srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik**
učivo: 3.2.6.-3.2.16., 3.3.1.
- 3.8. objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů**
učivo: 3.2.1., 3.2.2.

3.2.4. Časové vztahy v životě - vrstevníci, mladý, dospělý, starý	3.3.			1,2,3,4,5
3.2.5. Respektování časových potřeb vlastních, ale i jiných lidí, zvířat a rostlin v rodině, ve škole	3.3.			1,2,3,4,5
3.2.6. Nejstarší osídlení naší vlasti, způsob života Slovanů	3.1., 3.3., 3.6., 3.7.			3,4,5
3.2.7. První státní útvary na našem území, Velká Morava, český přemyslovský stát, počátky křesťanství, Cyril a Metoděj, Svatý Václav, počátky českého království	3.1., 3.3. 3.6., 3.7.			
3.2.8. Český stát za vlády Karla IV., hospodářský rozkvět, rozvoj vzdělanosti a kultury, způsob života lidí	3.1., 3.3. 3.6., 3.7.			
3.2.9. České země a způsob života v době husitství a v době Jiřího z Poděbrad	3.1., 3.3. 3.6., 3.7.			
3.2.10. České země a způsob života v období habsburské monarchie, nejvýznamnější události a osobnosti	3.1., 3.3. 3.6., 3.7.			
3.2.11. Počátky utváření novodobého českého národa, národní obrození a jeho významní představitelé	3.1., 3.3. 3.6.			
3.2.12. České země ve druhé polovině 19. století, nástin hospodářského, politického, společenského a kulturního rozvoje	3.1., 3.3. 3.6., 3.7.			
3.2.13. První světová válka, vznik Československé republiky, nástin hospodářského, společenského, politického a kulturního života, významné osobnosti	3.1., 3.3. 3.6., 3.7.			
3.2.14. Druhá světová válka, zánik Československé republiky, české země v období nacistické okupace, obnovení republiky	3.1., 3.3. 3.6., 3.7.			
3.2.15. Československá republika po druhé světové válce, poválečná léta, období totality, obnova demokratického vývoje, vznik a rozpad České a Slovenské Federativní Republiky, vznik české republiky	3.1., 3.3. 3.6., 3.7.			
3.2.16. Charakteristika současné vývojové etapy České republiky	3.1., 3.3. 3.6., 3.7.			

Konkretizované výstupy

Žák: zapíše datum narození, uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí, porovnává práci a odpočinek, vysvětlí minulost, současnost a budoucnost, orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti a využívá regionálních specifik, charakterizuje svými slovy vývojové etapy historie naší vlasti, srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti, popíše vznik a vývoj českého státu, zná hlavní postavy našich dějin.

Průřezová témata

Klíčové kompetence

K I - 4, K V - 4,

		OV	PT	KK	ročník
3.3. Regionální památky	3.3.1. Péče o památky, lidé a obory	3.2., 3.5.,		K I - 4	1,2,3,4,5
	zkoumající minulost	3.6., 3.7.			

Konkretizované výstupy

Žák: využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti.

Průřezová témata

5.3.5.

Klíčové kompetence

K I - 4, K V - 4,

		OV	PT	KK	ročník
3.4. Báje, mýty, pověsti	3.4.1. Staré české pověsti a historická	3.2.			3,4,5
	skutečnost				

Konkretizované výstupy

Žák: převypráví vlastními slovy některé české pověsti, zná místa s nimi spjatá.

Průřezová témata

Klíčové kompetence

K V - 4

4. Rozmanitost přírody

Učivo

- 4.1. **látky a jejich vlastnosti** - třídění látek, změny látek a skupenství, vlastnosti, porovnávání látek a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek
- 4.2. **voda a vzduch** - výskyt, vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě, vlastnosti, složení, proudění vzduchu, význam pro život
- 4.3. **nerosty a horniny, půda** - některé hospodářsky významné horniny a nerosty, zvětrávání, vznik půdy a její význam
- 4.4. **Vesmír a Země** - sluneční soustava, den a noc, roční období
- 4.5. **rostliny, houby, živočichové** - znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka
- 4.6. **životní podmínky** - rozmanitost podmínek života na Zemi; význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi; podnebí a počasí
- 4.7. **rovnováha v přírodě** - význam, vzájemné vztahy mezi organismy, základní společenstva
- 4.8. **ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody** - odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, živelné pohromy a ekologické katastrofy, rizika v přírodě – rizika spojená s ročními obdobími a sezónními činnostmi, mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi

Očekávané výstupy - 1. období

žák

4.1. pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích

učivo: 4.3.4., 4.4.3., 4.5.9., 4.5.21., 4.6.4., 4.6.5.

4.2. roztrídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě

učivo: 4.3.1., 4.3.2., 4.3.3., 4.5.1., 4.5.14., 4.5.25., 4.5.26., 4.5.27., 4.5.28.

4.3. provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti

změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů

učivo: 4.1.1.-4.1.8., 4.2.1., 4.2.2.

Očekávané výstupy - 2. období

žák

4.4. objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka

učivo: 4.3.1., 4.5.6., 4.5.7., 4.5.20., 4.5.23., 4.5.24., 4.6.6., 4.7.3., 4.7.4., 4.7.5., 4.7.7., 4.8.1., 4.8.2.

4.5. vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období

učivo: 4.4.1., 4.4.2., 4.4.3., 4.4.5.

4.6. zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy

učivo: 4.5.3., 4.5.4., 4.5.5., 4.5.10., 4.5.11., 4.5.12., 1.5.13., 1.5.15.-4.5.20., 4.5.22., 4.6.1., 4.6.3., 4.6.7., 4.7.1.-4.7.4., 4.7.6., 4.7.7.

4.7. zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat

učivo: 4.5.3., 4.5.4., 4.5.5., 4.5.8., 4.5.10.-4.5.13., 4.5.15.-4.5.20., 4.5.22., 4.6.1., 4.6.3., 4.6.6., 4.7.4., 4.7.7., 4.8.1., 4.8.2.

4.8. založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu

učivo: 4.1.3.

4.9. stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí; v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit

učivo: 4.8.1., 4.8.2.

4. Rozmanitost přírody

		OV	PT	KK	ročník
4.1. Látky a jejich vlastnosti	4.1.1. Základní vlastnosti předmětů:	4.3.			3,4,5
	skupenství, tvar, rozměr, hmotnost, teplota,				
	struktura (povrch), barva, lesk, vůně aj.				
	4.1.2. Pozorování a porovnávání vlastností	4.3.			3,4,5
	vody, vzduchu a přírodnin				
	4.1.3. Jednoduché fyzikální a chemické	4.3., 4.8.		KI - 4	3,4,5
	pokusy s použitím základních měřících				
	pomůcek: vah, teploměrů, měřítka (pásma),				
	zkumavek, kalibrovaných nádobek apod.				
	vyjádření, zaznamenávání zjištěných				
	skutečností (slovem, písemně, kresbou)				
	4.1.4. Pozorování a porovnávání předmětů	4.3.		KI - 4	3,4,5
	a jejich vlastností				
	4.1.5. Vyvozování závěrů z pozorování	4.3.		KI - 4	3,4,5
	4.1.6. Měření vlastností látek - praktické	4.3.		KI - 4	3,4,5
	uplatňování a využívání poznatku				
	a dovedností				
	4.1.7. Magnet, magnetická síla, kompas	4.3.			3,4,5
	4.1.8. Oheň, jeho vlastnosti, ochrana				3,4,5
	před požáry, popálením, ochrana	4.3.,			
před bleskem					

Konkretizované výstupy

Žák: zjistí základní vlastnosti látek a změny látek, třídí a porovnává látky, poznává jejich skupenství, měří veličiny s praktickým užíváním jednotek,

provádí pozorování a jednoduché pokusy.

Průřezová témata

Klíčové kompetence

K I - 4, K II - 3

4.2. Voda a vzduch

	OV	PT	KK	ročník
4.2.1. Voda, její výskyt, vlastnosti, formy, čistota a úprava vody, ochrana vodních zdrojů	4.3.			1,2,3
4.2.2. Vzduch, jeho vlastnosti, proudění vzduchu, čistota a ochrana ovzduší - počasí, změny počasí	4.3.			1,2,3

Konkretizované výstupy

Žák: popíše koloběh vody v přírodě, složení vzduchu.

Průřezová témata

5.2.1., 5.2.2.

Klíčové kompetence

4.3. Nerosty a horniny, půda

	OV	PT	KK	ročník
4.3.1. Neživá příroda, přírodniny	4.4., 4.2.			1,2,3
4.3.2. Nejznámější nerosty a horniny, které se vyskytují v blízkém okolí, jejich vlastnosti a výskyt, hospodářsky důležité horniny a nerosty	4.2.			1,2,3
4.3.3. Půda, její vznik a vlastnosti, využívání a ochrana půdy	4.2.			1,2,3
4.3.4. Změny neživé přírody (roční období, délka dne)	4.1.			1,2,3,4,5

Konkretizované výstupy

Žák: popíše půdu, její součásti a její význam pro život, rozliší vybrané horniny a nerosty, vysvětlí příčiny zvětrávání.

Průřezová témata

Klíčové kompetence

4.4. Vesmír a Země

	OV	PT	KK	ročník
4.4.1. Slunce a jeho planety, postavení Země	4.5.			3,4,5
4.4.2. Pohyb Země kolem Slunce a otáčení Země kolem osy	4.5.			3,4,5

4.4.3. Střídání ročních období a střídání dne a noci	4.1., 4.5.			3,4,5
4.4.4. Model Země - glóbus				3,4,5
4.4.5. Slunce jako zdroj světla a tepla základních podmínek života	4.5.			3,4,5
4.4.6. Práce s globusem, znázornění pohybu planet (hra)				3,4,5
4.4.7. Návštěva planetária (podle možností)				3,4,5

Konkretizované výstupy

Žák: vysvětlí význam Slunce pro život na Zemi, vyhledá vhodné encyklopedie, popíše postavení Země ve vesmíru, uvede důsledky pohybu Země kolem osy a kolem Slunce, vysvětlí střídání dne noci, ročních období, ukáže pohyb Země a planet na glóbusu.

Průřezová témata

Klíčové kompetence

4.5. Rostliny, houby, živočichové

	OV	PT	KK	ročník
4.5.1. Živá příroda, jedinečnost života na Zemi, podmínky života organismů	4.2.			1,2,3
4.5.2. Život, jeho různé podoby a formy				1,2,3
4.5.3. Rostliny - znaky života, jejich životní potřeby a projevy, průběh života rostlin	4.6., 4.7.			1,2,3
4.5.4. Známé a snadno dostupné druhy rostlin, stavba těla a jeho částí u některých druhů rostlin, funkce jednotlivých částí rostlin	4.6., 4.7.			1,2,3
4.5.5. Sledování života rostlin, jejich reakce na světlo, teplo, vodu, samostatné pěstování některé rostliny	4.6., 4.7.		KI - 4	1,2,3
4.5.6. Pozorování práce na poli, v sadu, parku, zahradě apod. (podle možností), popis pozorovaných skutečností (slovem, kresbou)	4.8., 4.4.		KI - 4	1,2,3
4.5.7. Význam rostlin pro člověka - okrasné, užitkové, péče o rostliny v přírodě, v domácnosti, chráněné, ohrožené rostliny	4.4.			1,2,3
4.5.8. Popis a určování některých rostlin a jejich částí podle charakteristických znaků, práce s obrazy, modely květů a plodů	4.7.			1,2,3
4.5.9. Rostliny v přírodě v zimě,	4.1.			4,5

např. jehličnany, trvalky (přečkávání				
nepříznivých podmínek na příkladech				
4.5.10. Výtrusné a semenné rostliny (stavba	4.7., 4.6.			4,5
těla, rozmnožování, byliny, dřeviny)				
4.5.11. Rozmanitost rostlin a hub na podzim,	4.7., 4.6.			4,5
poznávání stavby těla (orgány) a způsobu				
života, životní podmínky, přizpůsobování				
změnám prostředí, závislost výskytu na				
podmínkách prostředí				
4.5.12. Výživa rostlin, rostlina kulturní a planá,	4.7., 4.6.			4,5
bylina jednoletá, dvouletá, vytrvalá, dřeviny				
(keře, stromy jehličnaté a listnaté), rostliny				
jedovaté, užitkové a léčivé				
4.5.13. Plevel a jejich poznávání	4.7., 4.6.			4,5
4.5.14. Druh a odrůda	4.2.			4,5
4.5.15. Houby (základní stavba, výživa),	4.7., 4.6.			4,5
jedlé, nejedlé a jedovaté houby				
4.5.16. Živočišná říše - znaky života	4.7., 4.6.			1,2,3
živočichů, jejich životní potřeby a projevy,				
průběh a způsob života				
4.5.17. Základní skupiny živočichů, stavba	4.7., 4.6.			1,2,3
těla vybraných živočichů, funkce jednotlivých				
částí těla				
4.5.18. Živočichové ve volné přírodě	4.7., 4.6.			1,2,3
4.5.19. Živočichové chovaní lidmi - užitková,	4.7., 4.6.			1,2,3
hospodářská, domácí zvířata	4.8.			
4.5.20. Chráněné a ohrožené druhy	4.7., 4.6.,			1,2,3
živočichů, péče o živočichy v přírodě a zajetí	4.8., 4.4.			
4.5.21. Pozorování a porovnávání životních	4.1.		KI - 4	1,2,3
projevů různých živočichů v přírodě v				
různých ročních obdobích (podle možností),				
vyjádření pozorovaných skutečností (slovem,				
kresbou)				
4.5.22. Popis a určování známých zvířat	4.7., 4.6.			1,2,3
podle typických znaků, práce s obrazy,				
modely zvířat				
4.5.23. Péče o drobná nenáročná zvířata	4.8., 4.4.			1,2,3
ve škole, doma - zaznamenávání růstu a				
projevů živočichů (slovem, kresbou)				
4.5.24. Domácí zvířata - kočka, pes (etologie,	4.8., 4.4.			4,5
chov)				
4.5.25. Principy třídění přírodnin a jeho	4.2.			4,5
význam pro poznávání přírody				

4.5.26. Rozlišovat organismy podle diakritických znaků uvedené skupiny	4.2.			4,5
4.5.27. Třídění živočichů podle jejich příbuznosti a podobnosti (bezobratlí a obratlovci)	4.2.			4,5
4.5.28. Učit se poznávat další rostliny a živočichy	4.2.			4,5

Konkretizované výstupy

Žák: pozoruje přírodu, rozpozná některé přírodniny, pozná znaky života, životní potřeby, způsob života, stavbu těla a funkci jednotlivých částí těla rostlin a živočichů, porovná na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky organismy třídí do známých skupin, využívá k tomu jednoduché klíče a atlasy, rozlišuje rostliny na výtrusné a semenné (byliny a dřeviny), zařadí rostliny kvetoucí a nekvetoucí, vyjmenuje hospodářské a léčivé byliny, rozlišuje živočichy na bezobratlé a obratlovce, určí některé zástupce živočichů, pozná a pojmenuje některá domácí zvířata a jejich mláďata, rozezná pokojové rostliny, zeleninu, ovoce, rozpozná život živočichů a rostlin v jednotlivých ročních obdobích, navrhne pomoc živočichům v přírodě za nepříznivých situací,

Průřezová témata

5.1.1., 5.1.2.

Klíčové kompetence

K I - 4

4.6. Životní podmínky

	OV	PT	KK	ročník
4.6.1. Základní oblasti Země (studené, mírné, teplé) a rozdíly v rozvoji života v těchto oblastech	4.6., 4.7.			4,5
4.6.2. Podnebí, počasí				4,5
4.6.3. Rozmanitost přírody v Evropě a ve světě	4.6., 4.7.			4,5
4.6.4. Proměny přírody v jednotlivých ročních obdobích, reakce organismů na roční období	4.1.			4,5
4.6.5. Pozorování proměn přírody v jednotlivých ročních obdobích, pravidelné pozorování počasí - průběžné zaznamenávání - kalendář přírody	4.1.		KI - 4	4,5
4.6.6. Botanické a zoologické zahrady	4.7., 4.4.			4,5
4.6.7. Samostatné vyhledávání organismů žijících v různých částech světa (atlasy, mapy, literatura)	4.7., 4.6.			4,5

4.6.8. Soutěže, kvízy (např. zařazování organismů do jednotlivých podnebných pásů)				4,5
--	--	--	--	-----

Konkretizované výstupy

Žák: vyjmenuje nezbytné podmínky života, popíše základní projevy života, provádí praktické činnosti v terénu (sestaví sbírky přírodnin, pěstuje rostliny, zakládá herbáře, vede si stručný zápis o pozorování.

Průřezová témata

5.1.1., 5.1.2., 5.1.3., 5.2.1., 5.2.2., 5.2.3., 5.3.2.

Klíčové kompetence

K I - 3, K I - 4, K II - 2, K II - 3

4.7. Rovnováha v přírodě

	OV	PT	KK	ročník
4.7.1. Rozmanitost života ve vybraných přírodních celcích (např. les, potok, rybník, louka, zahrada, pole)	4.6.			4,5
4.7.2. Příklady nejčastějších jarních rostlin, živočichů a hub ve sledovaných přírodních celcích a společenstvech, jejich poznávání	4.6.			4,5
4.7.3. Vzájemná závislost organismů a neživé přírody v přírodních společenstvech	4.4., 4.6.			4,5
4.7.4. Vlivy člověka na přírodní společenstva	4.4., 4.7.,			4,5
4.7.5. Význam přírodních celků pro člověka (zemědělství, lesnictví a vodní hospodářství)	4.4.			4,5
4.7.6. Pozorování života jednotlivých organismů, jejich rozlišování	4.6.		K I - 4	4,5
4.7.7. Vycházka a pozorování polních prací, život lesa, rybníka apod.	4.6., 4.7.,		K I - 4	4,5
	4.4.			

Konkretizované výstupy

Žák: zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionu, zdůvodní podstatné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly přizpůsobení organismů prostředí, rozliší základní ekosystémy (les, potok, louka, zahrada), uvede jejich charakteristiku, popíše některé základní práce v zemědělství, vodním hospodářství a lesnictví, vysvětlí vztahy organismů a neživé přírody (například při získávání potravy, úkryty atd.)

Průřezová témata

5.1.1., 5.1.2., 5.1.3., 5.2.1., 5.2.5., 5.2.7.

Klíčové kompetence

K I - 4, K II - 2, K II - 3

OV	PT	KK	ročník
----	----	----	--------

		4.4., 4.7., 4 .9 .			
4.8. Ohleduplné chování k přírodě a ochrana	4.8.1. Vztah člověka a přírody, citlivé a účelné využívání přírody, necitlivé zásahy do přírody, ochrana přírody, péče o přírodu				1,2,3
přírody	4.8.2. Vlivy člověka na prostředí, ochrana přírody a prostředí	4.4., 4.7., 4 .9 .			4,5

Konkretizované výstupy

Žák: popíše životní prostředí člověka, doloží příklady zásad ochrany přírody a životního prostředí a uplatňuje je v praktickém životě,
navrhne ochranu živočichů a rostlin, ochranu životního prostředí
zhodnotí odpovědnost lidí, příčiny a důsledky živelných pohrom a ekologických katastrof,
zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí a zdraví člověka podporovat nebo poškozovat.

Průřezová témata

5.1.1., 5.1.2., 5.1.3., 5.1.7., 5.1.8., 5.2.1., 5.2.2., 5.2.3., 5.2.4., 5.2.5., 5.2.7.,
5.3.1., 5.3.2., 5.3.3., 5.3.4., 5.3.5., 5.3.6., 5.3.7., 5.4.1., 5.4.2., 5.4.3.

Klíčové kompetence

K I - 3, K II - 2, K II - 3, K V - 5, K VI - 2

5. Člověk a jeho zdraví

Učivo

- 5.1. lidské tělo** – stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, základy lidské reprodukce, vývoj jedince
- 5.2. péče o zdraví** – zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim, nemoci přenosné a nepřenositelné, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS), drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc, při drobných poraněních, osobní, intimní a duševní hygiena
- 5.3. partnerství, manželství, rodičovství, základy sexuální výchovy** – rodina, vztahy v rodině, partnerské vztahy, osobní vztahy, etická stránka vztahů, etická stránka sexuality
- 5.4. návykové látky a zdraví** – návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost, odmítání návykových látek, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických medií
- 5.5. osobní bezpečí, krizové situace** – vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí, označování nebezpečných látek, bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky, předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky), šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích
- 5.6. přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví** – služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku
- 5.7. mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená** – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru); integrovaný záchranný systém

Očekávané výstupy - 1. období

žák

5.1. uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví

učivo: 5.1.1., 5.2.3., 5.2.13., 5.2.14., 5.2.17.

5.2. rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času, uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných

učivo: 5.5.1., 5.5.2., 5.5.6.

5.3. chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné, ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek

učivo: 5.3.11., 5.3.12., 5.4.8., 5.4.9., 5.4.10., 5.5.1., 5.5.2., 5.5.4., 5.5.6., 5.5.7., 5.5.8., 5.5.9., 5.6.1., 5.6.2.

5.4. reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech

5.7.1., 5.7.2., 5.7.3.

Očekávané výstupy - 2. období

žák

5.6. využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života

učivo: 5.1.2., 5.1.3., 5.1.4., 5.1.6.-5.1.9., 5.3.4.

5.7. rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození

učivo: 5.1.5., 5.3.2., 5.3.5.

5.8. účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob

učivo: 5.2.13.

5.9. uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události, vnímá dopravní situaci správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista

5.5.1., 5.7.3.

5.10. předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek

učivo: 5.4.4.

5.11. uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou

učivo: 5.2.1., 5.2.2., 5.2.6.-5.2.9., 5.2.11., 5.2.18., 5.4.2., 5.4.7.

5.12. rozpozná život ohrožující zranění, ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc

učivo: 5.2.12., 5.2.15., 5.2.16., 5.2.19.

5.13. uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku

učivo: 5.3.3., 5.3.8., 5.3.9., 5.3.10.

5. Člověk a jeho zdraví

	OV	PT	KK	ročník
5.1. Lidské tělo	5.1.1. Člověk nejméně inteligentnější živočichů,	5.1.		
	společné a odlišné znaky, potřeby a projevy			1,2,3
	člověka a jiných živočichů - řeč, myšlení			
	5.1.2. Vrozené biologické rozdíly mezi lidmi	5.6.		
	(věk, pohlaví, výška, barva pleti,			1,2,3
	barva vlasů a očí apod.)			
	5.1.3. Lidská postava, stavba těla a jeho	5.6.		
	části, nejdůležitější vnější a vnitřní ústrojí			1,2,3
	a orgány, jejich funkce			
	5.1.4. Lidské smysly - zrak, sluch, hmat,	5.6.		
	čich, chuť			1,2,3
	5.1.5. Průběh lidského života	5.7.		
	5.1.6. Základní životní potřeby a projevy			
	člověka			1,2,3
	5.1.6. Určování jednotlivých částí těla, které	5.6.		
je vidět, jejich popis podle skutečnosti			1,2,3	

nebo modelu (slovem, kresbou)				
5.1.7. Pozorování lidí, nalézání rozdílů	5.6.			1,2,3
podobností mezi nimi, rozdíly mezi lidmi				
a jinými živočichy				
5.1.8. Sledování vlastních projevů,	5.6.			1,2,3
dovedností, vlastností, rozpoznávání				
a porovnávání rozdílů				
5.1.9. Činnosti přibližující význam smyslů,	5.6.			1,2,3
činnosti s omezením smyslů (poznávání věcí				
se zavázanýma očima, v rukavicích apod.)				

Konkretizované výstupy

Žák: Popíše své tělo a péči o něj, pojmenuje správně části svého těla včetně pohlavních orgánů a jejich důležitost.

Průřezová témata

Klíčové kompetence

5.2. Péče o zdraví

	OV	PT	KK	ročník
5.2.1. Rozmanitost stravy - potraviny	5.11.			1,2,3,
rostlinné a živočišné, tekutiny, pochutiny				4,5
5.2.2. Vliv stravy na zdraví, preference	5.11.			1,2,3,
určitých druhů potravin - celozrnné pečivo,				4,5
ryby, ovoce, zelenina				
5.2.3. Denní stravovací a pitný režim, jeho	5.1.			1,2,3,
význam pro zdraví				4,5
5.2.4. Rodinný stůl a stolování				1,2,3,
				4,5
5.2.5. Nákup, přenášení a skladování				1,2,3,
potravin				4,5
5.2.6. Zařazování jednotlivých potravin	5.11.			1,2,3,
do skupin - masové, mléčné výrobky,				4,5
obiloviny, luštěniny, zelenina, ovoce aj.				
5.2.7. Sestavení seznamu potravin a nápojů	5.11.			1,2,3,
prospívajících a neprospívajících zdraví				4,5
5.2.8. Sestavování jednoduchého jídelníčku	5.11.			1,2,3,
z potravin podporujících zdraví,				4,5
jeho porovnání s vlastním jídelníčkem				
(s pomocí učitele)				
5.2.9. Zdraví a nemoc, běžné nemoci	5.11.			1,2,3,
a jejich obvyklé příznaky, ochrana proti				4,5
nemocem, očkování				
5.2.10. Chování nemocného doma, u lékaře				1,2,3,
a v nemocnici				4,5
5.2.11. Základní pravidla při užívání léků,	5.11.			1,2,3,

nebezpečí nevhodného užívání léků				4,5
5.2.12. Zdravotnická zařízení v nejbližším okolí a jejich činnost	5.12.			1,2,3,
5.2.13. Zdravý denní režim - práce, odpočinek, pohyb, stravování, spánek aj.	5.1., 5.8.			1,2,3,
5.2.14. Základní hygienické návyky, intimní hygiena, péče o zevnějšek	5.1.			1,2,3,
5.2.15. Drobná poranění, první pomoc	5.12.		K V - 3	1,2,3,
uložení materiálu pro první pomoc v domácnosti (ve škole), přivolání pomoci dospělého- lékaře				4,5
5.2.16. Měření teploty, ošetření drobných poranění, stavění krvácení				
5.2.17. Pravidelné provádění základních hygienických návyků a péče o zevnějšek v průběhu denního režimu	5.1.			1,2,3
5.2.18. Návčik dechových a pohybových kompenzačních cvičení využitelných ve vyučovacích hodinách i při sedavých činnostech doma	5.11.			
5.2.19. Návčik přivolání první pomoci a komunikace s lékařem - výstižné popsání poranění	5.12.		KV - 3	1,2,3
				4,5

Konkretizované výstupy

Žák: vysvětlí důležitost péče o zdraví, otužování, objasní základy osobní hygieny, popíše správnou volbu oblečení, rozezná správnou výživu, vysvětlí pojem zdravý životní styl, zná důležitost pohybu pro zdraví, vymezí pojem nemoc, úraz, popíše prevenci nemocí a úrazů, používá základní úkony první pomoci, užívá základní telefonní čísla na přivolání pomoci, aplikuje základy duševní hygieny.

Průřezová témata

1.1.2., 1.1.3., 1.1.4., 1.2.5., 4.1.2., 4.2.7., 5.4.2., 6.1.1., 6.2.2., 6.2.3., 6.5.4.

Klíčové kompetence

K IV - 4, K V - 3, K VI - 2

**5.3. Partnerství,
manželství,
rodičovství,**

	OV	PT	KK	ročník
5.3.1. Rodina ve světě zvířat - biologické a sociální funkce				1,2,3

**základy
sexuální výchovy**

5.3.2. Lidská rodina - kdo do ní patří, funkce rodiny, typy rodin, rodinná atmosféra	5.7.			1,2,3, 4,5
5.3.3. Vztahy mezi lidmi - kamarádství, láska	5.13.			1,2,3, 4,5
5.3.4. Tělesný vzhled - mužský a ženský pól v přírodě, základní anatomické odlišnosti mužského a ženského těla, správné pojmy pro označení jednotlivých částí těla, včetně pohlavních orgánů	5.6.			1,2,3, 4,5
5.3.5. Vznik a vývoj jedince - početí, narození, chování k novorozenci (elementární informace)	5.7.			1,2,3, 4,5
5.3.6. Sledování rodičů v živočišné říši o potravu pro mláďata, jejich zdraví a bezpečí (v přírodě, ve filmu)				1,2,3, 4,5
5.3.7. Jednotlivý členové rodiny v základních rolích a vztazích (situační hry)				1,2,3, 4,5
5.3.8. Osvojování způsobů přátelského (uctivého) chování ve třídě a mimo školu - ke kamarádům, k dívkám, k těhotným ženám, novorozencům, starým lidem apod.	5.13.			1,2,3, 4,5
5.3.9. Osvojování asertivního chování, vyjednávání v kontaktu se spolužáky (interakční hry)	5.13.			1,2,3, 4,5
5.3.10. (sexuální) chování mezi lidmi (mazlení, objímání, líbání)	5.13.			1,2,3, 4,5
5.3.11. Sexuální zneužívání, zásady bezpečného chování na veřejně přístupných místech	5.3.			1,2,3, 4,5
5.3.12. Osvojování dovednosti říci "NE" nabídkám neznámých lidí, chování a dotýkání, které nechci (v modelových situacích)	5.3.			1,2,3, 4,5

Konkretizované výstupy

Žák: ví, kdo patří do rodiny, popíše části lidského těla včetně pohlavních orgánů, popíše vývoj jedince, osvojí si přátelské a asertivní chování v rodině, ve škole i mimo ni, zná zásady bezpečného chování.

Průřezová témata

Klíčové kompetence

**5.4. Návykové
látky a zdraví**

	OV	PT	KK	ročník
5.4.1. Přírodní látky, jejich prospěšnost, škodlivost - léčivé minerální vody, léčivé rostliny, jedovaté rostliny a houby apod.				1,2,3, 4,5
5.4.2. Běžné léky, vitaminy, zásady jejich užívání, riziko užívání léků bez doporučení lékaře a vědomí rodičů	5.11.			1,2,3, 4,5
5.4.3. Poznávání jedovatých rostlin - na				1,2,3,

vycházkách, obrazech, modelech				4,5
5.4.4. Návuk dovednosti odmítat cigarety, alkohol a drogy (řešení modelových situací)	5.10.			1,2,3, 4,5
5.4.5. Poznávání základních údajů o domácích přípravcích v domácnosti podle údajů na obalech				1,2,3, 4,5
5.4.6. Chemické prostředky užívané v domácnosti a správná manipulace s nimi (lepidla, mycí a čistící prostředky, barvy, laky, rozpouštědla aj.), označování zdraví škodlivých výrobků a výrobků ekologicky a zdravotně nezávadných				1,2,3, 4,5
5.4.7. Tabák, alkohol, káva, drogy a jejich škodlivé účinky na zdraví	5.11.			1,2,3, 4,5
5.4.8. Dar od cizího člověka jako možný zdroj škodlivých látek	5.3.			1,2,3, 4,5
5.4.9. Instituce pomáhající při problémech s návykovými látkami - dětská krizová centra, linky důvěry	5.3.			1,2,3, 4,5
5.4.10. Komunikace s linkou důvěry, dětským krizovým centrem (modelové situace)	5.3.			1,2,3, 4,5

Konkretizované výstupy

Žák: posoudí negativní vztah ke kouření, alkoholu, drogám, násilí a hracím automatům, ví, že se musí chránit před stykem s cizí krví (úrazy, injekční stříkačky aj.)

Průřezová témata

6.1.1., 6.2.2., 6.2.3.

Klíčové kompetence

5.5. Osobní bezpečí, krizové situace

	OV	PT	KK	ročník
5.5.1. Bezpečné chování v různých prostředích - sám doma, sám na ulici, sám v dopravních prostředcích, ve výtahu atd.	5.2., 5.3., 5.9.			1,2,3, 4,5
5.5.2. Bezpečné chování při různých činnostech - při práci, sportu, zábavě atd.	5.2., 5.3.			1,2,3, 4,5
5.5.3. Nebezpečí zneužití mladšího a slabšího - šikanování, týrání a zastrašování				1,2,3, 4,5
5.5.4. Nebezpečí pramenící z neznalosti věcí, prostředí, situace, osob	5.3.			1,2,3, 4,5
5.5.5. Brutalita ve filmech a kreslených seriálech				1,2,3, 4,5

5.5.6. Osvojování způsobů bezpečného chování při různých činnostech (při vycházkách mimo školu v modelových situacích)	5.2., 5.3.			1,2,3, 4,5
5.5.7. Návčik vhodného chování při snaze neznámého člověka o navazování kontaktů (v modelových situacích)	5.3.			1,2,3, 4,5
5.5.8. Osvojování rozhodných způsobů odmítání různých návrhů a lákání cizími osobami (v modelových situacích)	5.3.			1,2,3, 4,5
5.5.9. Procvičování dovednosti přivolat pomoc dospělého a policie	5.3.			1,2,3, 4,5

Konkretizované výstupy

Žák: zná a dodržuje zásady bezpečného chování, poradí si v krizových situacích (šikana, týrání)

Průřezová témata

6.1.1., 6.2.2., 6.2.3.

Klíčové kompetence

K V - 3

		OV	PT	KK	ročník
5.6. Přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví	5.6.1. Instituce pomáhající při problémech s návykovými látkami - dětská krizová centra, linky důvěry	5.3.			1,2,3, 4,5
	5.6.2. Komunikace s linkou důvěry, dětským krizovým centrem (modelové situace)	5.3.			1,2,3, 4,5

Konkretizované výstupy

Žák: ví, jak komunikovat s linkou důvěry a dalšími službami odborné pomoci.

Průřezová témata

Klíčové kompetence

		OV	PT	KK	ročník
5.7. Mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená	5.7.1. Různé situace hromadného ohrožení	5.4.			1,2,3, 4,5
	5.7.2. Osvojování správného chování při situacích hromadného ohrožení	5.4.			1,2,3, 4,5
	5.7.3. Modelové situace upevňující informace o správném chování při hromadném ohrožení	5.4., 5.9.			1,2,3, 4,5

Konkretizované výstupy

Žák: si osvojí správné chování při situacích hromadného ohrožení.

Průřezová témata

Klíčové kompetence

5.5 Člověk a společnost

5.5.1 Dějepis

Vyučovaný předmět dějepis je součástí vzdělávací oblasti Člověk a společnost. V ZŠ a MŠ Chelčického je vyučován v rozsahu 2 hodin týdně od 6. do 8. třídy, v 9. třídě je posílen jednou hodinou ve vybraném jednom pololetí, tedy v celkovém rozsahu 8,5 hodin na II. stupni.

V základním vzdělávání vybavuje dějepis žáka znalostmi a dovednostmi potřebnými pro jeho aktivní zapojení do života demokratické společnosti. Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci poznali dějinné, sociální a kulturně historické aspekty života lidí v jejich rozmanitosti, proměnlivosti a ve vzájemných souvislostech. Seznamuje žáky s vývojem společnosti a s důležitými společenskými jevy a procesy, které se promítají do každodenního života a mají vliv na utváření společenského klimatu. Zaměřuje se na utváření pozitivních občanských postojů, rozvíjí vědomí přináležetosti k evropskému civilizačnímu a kulturnímu okruhu a podporuje přijetí hodnot, na nichž je současná demokratická Evropa budována. Důležitou součástí vzdělávání v dané vzdělávací oblasti je prevence rasistických, xenofobních a extrémistických postojů, výchova k toleranci a respektování lidských práv, k rovnosti mužů a žen a výchova k úctě k přírodnímu a kulturnímu prostředí i k ochraně uměleckých a kulturních hodnot.

Ve vzdělávací oblasti Člověk a společnost se u žáků formují dovednosti a postoje důležité pro aktivní využívání poznatků o společnosti a mezilidských vztazích v občanském životě. Žáci se učí rozpoznávat a formulovat společenské problémy v minulosti i současnosti, zjišťovat a zpracovávat informace nutné pro jejich řešení, nacházet řešení a vyvozovat závěry, reflektovat je a aplikovat v reálných životních situacích.

Vzdělávací oblast Člověk a společnost zahrnuje vzdělávací obory Dějepis a Výchova k občanství. Ve svém vzdělávacím obsahu navazuje přímo na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět. Přesahy dané vzdělávací oblasti se promítají i do jiných vzdělávacích oblastí a do celého života školy a mají přímou vazbu zejména na společenskovědní část vzdělávacího oboru Zeměpis, který je v zájmu zachování jeho celistvosti umístěn ve vzdělávací oblasti Člověk a příroda.

Vzdělávací obor Dějepis přináší základní poznatky o konání člověka v minulosti. Jeho hlavním posláním je kultivace historického vědomí jedince a uchování kontinuity historické paměti, především ve smyslu předávání historické zkušenosti. Důležité je zejména poznávání dějů, skutků a jevů, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj společnosti a promítly se do obrazu naší současnosti.

Důraz je kladen především na dějiny 19. a 20. století, kde leží kořeny většiny současných společenských jevů. Významně se uplatňuje zřetel k základním hodnotám evropské civilizace. Podstatné je rozvíjet takové časové a prostorové představy i empatie, které umožňují žákům lépe proniknout k pochopení historických jevů a dějů. Žáci jsou vedeni k poznání, že historie není jen uzavřenou minulostí ani shlukem faktů a definitivních závěrů, ale je kladením otázek, jimiž se současnost prostřednictvím minulosti ptá po svém vlastním charakteru a své možné budoucnosti. Obecné historické problémy jsou konkretizovány prostřednictvím zařazování dějin regionu i dějin místních.

Zvláštní pozornost je soustředěna na studium totalitních režimů ve 20. století v souvislosti s národní zkušeností ale i s celosvětovými zkušenostmi.

Výchovně vzdělávací strategie

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společenství
- utváření a upevňování vědomí evropské sounáležitosti a místa České republiky v evropské civilizaci a kultuře
- odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn
- promýšlení souvislosti událostí a jejich řazení v historickém čase
- hledání a nalité paralely v historickém dění a porovnává je se současností v evropském i celosvětovém měřítku
- utváření pozitivního hodnotového systému opřené o historickou zkušenost
- rozlišování mýtů a skutečnosti, rozpoznávání projevů a příčin subjektivního výběru a hodnocení faktů i ke snaze o objektivní posouzení společenských jevů současnosti i minulosti
- vytváření schopnosti využívat jako zdroj informací různorodé verbální i neverbální texty společenského a společenskovedního charakteru
- rozvíjení orientace v mnohotvárnosti historických, sociokulturních, etických, politických, právních a ekonomických faktů tvořících rámec každodenního života; k poznávání a posuzování každodenních situací a událostí ve vzájemných vazbách a širších souvislostech včetně souvislostí mezinárodních a globálních
- úctě k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům; k rozvíjení respektu ke kulturním či jiným odlišnostem (zvláštnostem) lidí, skupin i různých společenství
- získávání orientace v aktuálním dění v ČR, EU a ve světě, k rozvíjení zájmu o veřejné záležitosti
- utváření vědomí vlastní identity a identity druhých lidí, k rozvíjení realistického sebepoznávání a sebehodnocení, k akceptování vlastní osobnosti i osobnosti druhých lidí
- uplatňování aktivního přístupu k ochraně zdraví, života, majetku při běžných , rizikových i mimořádných událostí i poznávání otázek obrany státu.
- utváření pozitivních vztahů k opačnému pohlaví v prostředí školy i mimo školu, k rozpoznávání stereotypního nahlížení na postavení muže a ženy v rodině, v zaměstnání i v politickém životě, k vnímání předsudků v nazírání na roli žen ve společnosti
- rozpoznávání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost nebo odporujících základním principům demokratického soužití; ke zvyšování odolnosti vůči myšlenkové manipulaci
- uplatňování vhodných prostředků komunikace k vyjadřování vlastních myšlenek, citů, názorů a postojů, k zaujímání a obhajování vlastních postojů a k přiměřenému obhajování svých práv

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

Aplikace klíčových kompetencí na předmět dějepis:

K1 – Kompetence k učení

Učitel:

- pokládá otázky, vede žáky k hledání odpovědí, odhalování různých procesů a tím vede žáka k užívání vhodných způsobů a strategií k učení
- kontroluje výsledky pozorování, hodnotí
- rozvíjí zájem o minulost
- zadává úkoly, které vyžadují poznatky i z ostatních předmětů
- vede žáky k používání vhodné terminologie

Žák:

- KI – 1 - vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie. Vytváří referáty, prezentace ve kterých používá osvojené učivo, které propojuje s ostatním učivem z jiných předmětů.
- KI – 2 - vyhledává a třídí informace a na jejich základě chápe kontext dějin a historický vývoj. Systematizuje učivo a tím si usnadňuje jeho chápání. Pracuje s časovou osou.
- KI – 3 Používá odborné termíny, názvosloví, poznává základní znaky historických slohů, zazařuje jevy do určitého období.
- KI – 4 - Samostatně pozoruje a porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje na základě studia dobových textů a zařazuje. Odhaluje či vyvozuje příčiny či důsledky historických událostí.
- KI – 5 - Kriticky hodnotí výsledky svého učení, vyhodnocuje svou práci a provádí sebehodnocení. Poznává smysl učení a jeho cíl.

KII – Kompetence k řešení problémů

- KII – 1 - Chápe problémy v souvislostech – osobní, školní, společenské i problémy v historických souvislostech. Žák přemýšlí o jejich příčinách a uvědomuje si následky.
- KII – 2 - vyhledává informace k řešení problémů, pracuje s učebními pomůckami i s odbornou literaturou (či historií popularizující)
- KII – 3 Samostatně řeší problémy – volí vhodné způsoby řešení a učitel ponechává volnost v hledání cesty vyřešení problémů, maximálně využívá textových materiálů, internetu, map, obrazů, zvukových nahrávek, filmů.
- KII – 4 Prakticky ověřuje správnost svých postupů při řešení problémů, úspěšné postupy vhodně opakuje.

- KII – 5 Provádí kritiku textů, historicky uvážlivě zařazuje, přiřazuje, poznává, svá tvrzení obhájí na základě argumentace. Opírá se o encyklopedie, textové učební materiály.

K III – Kompetence komunikativní

- Výuka dějepisu je založená na komunikaci mezi žákem a učitelem, komunikaci mezi žáky na bázi kooperace při řešení různých úloh. Učitel komunikuje s žáky s respektem, který vyžaduje i naopak.
- Vyučující vyžaduje formulaci s přijatelnou přesností, logickým sledem a co nejvýstižněji.
- Učitel ukládá cvičení zaměřená na terminologickou přesnost a ve kterých žáci používají odborné termíny a pojmy, přiřazují je a uvědomují si jejich význam. Rozšiřují si slovní zásobu v požadovaném oboru a doplňují do vět vhodná slova.
- Učitel žákům předkládá texty a textové materiály, které společně rozebírají a vyhodnocují, aby si žák uvědomil požadované.
- Seznamuje žáky s prací s historickou mapou a obrázkovými materiály.

Žák:

- K III – 1 formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, výstižně, souvisle a kultivovaně.
- K III – 2 naslouchá a respektuje názory, argumentaci a postoje druhých.
- K III – 3 rozumí různým typům textů a záznamům, užívaných gest (například i historických postav)
- K III – 4 využívá informační a komunikační prostředky a technologie – například internet.
- K III – 5 navazuje vztahy se spolužáky a s učitelem

K IV - Kompetence sociální a personální

- Při výuce dějepisu se zařazují metody práce ve dvojicích a ve skupinách. Učitel vytváří skupiny pro diskusi a vede žáky k vzájemnému respektu. Moderuje diskusi, vytváří prostředí pro ní adekvátní prostředí a situace.
- Učitel dává žákům zpětnou vazbu a cíleně vede k upevnování jejich pozitivní představy o sobě samém. Dává zvládnutelné úkoly, jichž zvládnutím žák získává a upevňuje své kompetence.

Žák:

- K IV - 1 - účinně spolupracuje ve skupině, respektuje pravidla, účastní se na jejich vytváření formou diskuse před zadáním úkolu
- K IV – 2 - vytváří skupiny stejné úrovně, přispívá k příjemné atmosféře
- K IV – 3 - přispívá k diskusi, účastní se debaty celé třídy, oceňuje zkušenosti druhých, respektuje různá hlediska.

- KIV – 4 Úspěšným zvládnutím učiva dějepisu si upevňuje pozitivní představu o sobě samém, ovládá a řídí své jednání a dosahuje pocitu sebeuspokojení.

KV – Kompetence občanské

- Základem občanské kompetence je znalost pojmů, které přímo souvisí s vyučováním dějepisu – demokracie, spravedlnost, rovnost, občanství, občanská práva a jejich dokumentová podoba (Listina základních lidských práv), porušování lidských práv v historii a současném světě, totalitní režimy a jejich projevy.
- K V – 1 Respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen se vcítit do situací ostatních.
- K V – 2 Seznamuje se zavedením zákonů a právních norem do života lidí (Chammurabbiho zákoník, zákony dvanáctiesek, zavedení ústav, chápe jejich základní principy
- K V – 3 Seznamuje se krizovými situacemi a jak na ně reagovat.
- K V – 4 Respektuje, chrání a oceňuje naše tradice, kulturní i historické dědictví. Cíleně se seznamuje s procesem vytváření našeho kulturního a historického dědictví

K VI – Kompetence pracovní

Dodržuje vymezená pravidla, plní své povinnosti a závazky, chová se hospodárně ke školním zdrojům, rozvíjí své myšlení.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

1. Člověk v dějinách

Učivo

1.1. význam zkoumání dějin, získávání informací o dějinách; historické prameny

1.2 historický čas a prostor

Očekávané výstupy

žák

1.1. uvede konkrétní příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků

učivo: 1.1.1. - 1.1.2.

1.2. uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány

učivo: 1.1.3. - 1.1.4

1.3. orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu

učivo: 1.2.1. - 1.2.1.

	OV	PT	KK	ročník
1.1. Význam zkoumání dějin, získávání informací o dějinách, historické prameny	1.1.1. Proč a jak poznáváme minulost	1.1		6
	1.1.2. Úkol historické vědy, práce historika	1.1		6
	1.1.3. Hmotné a písemné prameny	1.2		6
	1.1.4. Archivy, muzea, galerie a knihovny	1.2	2.1.4	6

Konkretizované výstupy

Žák: vysvětlí význam studia historie, popíše úkoly historické vědy a práci historika, charakterizuje prameny písemné a hmotné, uvede příklady institucí zabývajících se historií (musea, archívy, galerie atp.).

Průřezová témata

2.1.4

	OV	PT	KK	ročník
1.2. Historický čas a prostor	1.2.1. Vnímání historického času, časová osa	1.3		6
	1.2.1. Periodizace dějin (hlavní období historie)	1.3		6

Konkretizované výstupy

Žák: zakreslí údaje do časové osy, vyčte z časové osy informace, vyjmenuje základní historická období lidských dějin

2. Počátky lidské společnosti

Učivo

2.1.člověk a lidská společnost v pravěku

Očekávané výstupy

žák

2.1 charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu

učivo: 2.1.3. - 2.1.4.

2.2 objasní význam zemědělství, dobytkářství a zpracování kovů pro lidskou společnost

učivo: 2.1.4.

2.3 uvede příklady archeologických kultur na našem území

učivo: 2.1.4. - 2.1.5.

	OV	PT	KK	ročník
2.1 Člověk a lidská společnost v Pravěku	2.1.1. Výklady vzniku člověka v mýtech a náboženstvích			6
	2.1.2. Vědecký výklad vzniku člověka			6
	2.1.3. Vývoj člověka	2.1		6
	2.1.4. Charakteristika paleolitu, neolitu doby kovů	2.1.-2.3	5.2.1; 5.3.1	6
	2.1.5. Významná naleziště v českých zemích a Evropě	2.3		6

Konkretizované výstupy

Žák: popíše vývojové fáze vzniku člověka, uvede příklady možných výkladů vzniku života a člověka na Zemi, charakterizuje život pravěkých lidí a na mapě ukáže lokality významných nalezišť na našem území, srovná pokrok v životě pravěkých lidí v období paleolitu a neolitu.

Průřezová témata

5.2.1, 5.3.1

3. Nejstarší civilizace a kořeny evropské kultury

Učivo

- 3.1. nejstarší starověké civilizace a jejich kulturní odkaz
- 3.2. antické Řecko a Řím
- 3.3. střední Evropa a její styky s antickým Středomořím

Očekávané výstupy

žák

3.1. rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací

Učivo: 3.1.1.- 3.1.2., 3.2.1., 3.2.8.

3.2. uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví

Učivo: 3.1.2., 3.1.3. 3.2.5, 3.2.7., 3.2.16.

3.3. demonstuje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci, zrod křesťanství a souvislost s judaismem

Učivo: 3.1.2. 3.2.14.

3.4. porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie

Učivo: 3.1.2., 3.2.3., 3.2.9., 3.2.11. - 3.2.13.

3. Nejstarší civilizace a kořeny evropské kultury

	OV	PT	KK	ročník
3.1. Nejstarší starověké civilizace a jejich kulturní odkaz	3.1.1. Vznik nejstarších starověkých států (v oblasti Mezopotámie a Předního východu, Indie a Čína)	3.1,	5.3.1	6
	3.1.2. Podrobnější vývoj států, kultury a života společnosti ve starověké Mezopotámii a Egyptě	3.1-3.4		6
	3.1.3. Kultura nejstarších starověkých států (způsob obživy, písmo, základy věd, náboženství, umění, památky)	3.2		6

Konkretizované výstupy

Žák: Vysvětlí vznik státu v souvislosti se zemědělstvím, uvede příklady nejstarších států, na příkladu popíše uspořádání společnosti v některém ze starověkých států, uvede přínos nejstarších civilizací lidstvu a charakterizuje jejich kulturu.

Průřezová témata

5.3.1

	OV	PT	KK	ročník
3.2. Antické Řecko a Řím	3.2.1. Zrod kultury v Řecku - nejstarší období dějin (mýty a báje), mykénská a krétská kultura, způsob života a hospodaření.	3.1., 3.2.,	3.3.1	6
	3.2.2. Námořní obchod a kolonizace, styky s okolním	-		6

světem.				
3.2.3. Státní zřízení a život v řeckých polis (Athény a Sparta).	3.4.	2.4.1		6
3.2.4. Řecko-perské války, příčiny, průběh a jejich důsledky; boj o nadvládu v Řecku	-			6
3.2.5. Řecká klasická kultura (vědy, umění, náboženství, sportovní hry) a její	3.4.			6
3.2.6. Helénské období dějin Řecka - říše Alexandra Makedonského	-			6
3.2.7. Přínos řecké antické kultury pro rozvoj evropské civilizace.	3.2.	3.3.1		6
3.2.8. Přírodní podmínky a osídlení Apeninského poloostrova, počátky dějin Říma a Etruskové	3.1.			6
3.2.9. Doba královská a počátky republiky, nejstarší období římských dějin v mýtech a legendách	3.4.			6
3.2.10. Boj o nadvládu na poloostrově a ve Středomoří	-			6
3.2.11. Řím v období republiky, státní zřízení, složení společnosti	3.4.	2.4.1		6
3.2.12. Hospodářská a politická krize římské republiky, občanské války, povstání otroků a zánik republiky - Caesar.	3.4.			6
3.2.13. Augustus a počátek principátu, státní zřízení v době císařství	3.4.			6
3.2.14. Územní rozsah říše, obrana hranice, boj s barbary	3.3.			6
3.2.15. Krize římské říše, dominát, rozdělení říše a pád říše západořímské	3.4.			6
3.2.16. římská kultura a její vliv na vývoj evropské civilizace	3.2.	3.3.1		6

Konkretizované výstupy

Žák: charakterizuje státní zřízení v řeckých polis a Římě, uvede významné postavy antiky, popíše polohu a přírodní podmínky Řecka a Říma, charakterizuje tamní náboženské poměry, popíše zrod křesťanství a jeho sepjetí s judaismem, na časové ose znázorní základní formy vlády v Římě a vhodně zakreslí významné postavy (Caesar, Augustus, Diocletianus), vysvětlí funkci jednotlivých úřadů a institucí v republice (konzulové, senát, diktátor, tribun lidu), vypráví o životě oblíbeného antického hrdiny (např. Spartakus, Caesar, Augustus...), vysvětlí pojem „občanská válka“, charakterizuje postavení společenských vrstev, popíše rozsah římského impéria, doloží na příkladech význam některých provincií pro Řím, zdůvodní rozdělení říše a zánik říše západořímské.

Průřezová témata

2.4.1, 3.3.1

3.3. Střední Evropa a její styky s antickým Středomořím

	OV	PT	KK	ročník
3.3.1. Keltové a Germáni na našem území a jejich styky s vyspělými kulturami Středomoří				6

Konkretizované výstupy

Žák uvede formu styků prvních stálých obyvatel našeho území s vyspělými civilizacemi antiky.

4. Křesťanství a středověká Evropa

Učivo

- 4.1 nový etnický obraz Evropy
- 4.2. tvářeni států ve východoevropském a západoevropském kulturním okruhu a jejich specifický vývoj
- 4-3 islám a islámské říše ovlivňující Evropu (Arabové, Turci)
- 4.4 Velká Morava a český stát, jejich vnitřní vývoj a postavení v Evropě
- 4.5 křesťanství, papežství, císařství, křížové výpravy
- 4.6 struktura středověké společnosti, funkce jednotlivých vrstev
- 4.7 kultura středověké společnosti - románské a gotické umění a vzdělanost

Očekávané výstupy

žák

4.1. popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států

Učivo: 4.1., 4.2.1. - 4.2.4.,

4.2. porovná základní rysy západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní oblasti

Učivo: 4.2.1. - 4.2.4, 4.3.1. - 4.3.3.,

4.3. objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech

Učivo: 4.4.1. - 4.4.11

4.4. vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám

Učivo: 4.4.10. , 4.5.2. - 4.5.4.,

4.5. ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury

Učivo: 4.7.1. - 4.7.2.

4. Křesťanství a středověká Evropa

	OV	PT	KK	ročník
4.1.1. Osídlení Evropy po rozpadu západořímské říše - stěhování národů	4.1.	3.2.1		6
4.1.2. Způsob života „barbarských kmenů“ a jejich romanizace, přijímání křesťanství	4.1.	3.3.1		6

4.1. Nový etnický obraz Evropy

Konkretizované výstupy

Žák: ukáže na mapě umístění nejvýznamnějších barbarských říší; vysvětlí na příkladu, co je to romanizace a zdůvodní přijímání křesťanství germánskými kmeny; popíše život barbarů za hranicemi impéria, vysvětlí termín „stěhování národů“ a uvede jeho příčiny a důsledky pro Evropu.

Průřezová témata

3.2.1, 3.3.1

OV	PT	KK	ročník
----	----	----	--------

4.2. Utváření států ve východoevrop. západoevr. Kulturním okruhu a jejich specifický vývoj

4.2.1. Říše francká	4.1., 4.2.,			6-7
4.2.2. Říše byzantská				6-7
4.2.3. Usazení Slovanů a jejich kultura, vznik prvních států				6-7
4.2.4. Kočovně a loupeživé národy - Vikingové a Maďaři -				7

Konkretizované výstupy

Žák : Žák objasní úlohu franckého a byzantského státu a vyčte z mapy, jaké dnešní státy leží na jejich území, popíše život kočovných a loupeživých národů.

Průřezová témata

3.3.1., 3.3.2.

4.3. Islám a islámské říše ovlivňující Evropu - Arabové a Turci

	OV	PT	KK	ročník
4.3.1. Vznik islámu a sjednocení Arabů, vznik islámské říše,	4.2.			7
4.3.2. Kulturní dědictví arabské říše		3.1.5		7
4.3.3. Vpád Turků do Evropy, zánik byzantské říše a další islámská expanze				7

Konkretizované výstupy

Žák: popíše znaky islámského náboženství a způsob života arabského obyvatelstva, na mapě ukáže území arabské civilizace, uvede, vysvětlí historické důvody současných konfliktů v arabském světě.

Průřezová témata

4.2.3., 4.3.5., 3.1.5

4.4. Velká Morava a český stát, jejich vnitřní vývoj a postavení v Evropě

	OV	PT	KK	ročník
4.4.1. Příchod Slovanů do Střední Evropy, vznik kmenového svazu - kupec Sámó	4.3.			7
4.4.2. Velkomoravská říše - vznik, územní rozsah, politický vývoj, zánik říše	4.3.			7
4.4.3. Christianizace Velké Moravy, Cyrilometodějská misie, Kultura a dědictví velkomoravské říše.	4.3.			7
4.4.4. Počátky a rozvoj českého státu za první Přemyslovců	4.3.	3.1.3		7
4.4.5. Formování církevní správy, šíření křesťanství v Čechách, zrod české křesťanské kultury	4.3.			7
4.4.6. Vzestup a úpadek české státnosti v 11. - 12. století	4.3.			7
4.4.7. Rozvoj českého státu za posledních Přemyslovců	4.3.			7
4.4.8. České země za vlády Lucemburků	4.3.			7
4.4.9. Rozmach za vlády Karla IV.	4.3.			7
4.4.10. Opravné hnutí v církvi, nástup husitství, revoluce a války, výsledky husitské revoluce	4.3., 4.4.			7
4.4.11. České země v době pohusitské, Jiří z Poděbrad a utvoření stavovské monarchie za vlády jagellonských králů.	4.3., 5.2.			7

Konkretizované výstupy

Žák: Uvede jména nejvýznamnějších českých panovníků a dynastií vládnoucích v Čechách, charakterizuje základní období českých dějin - (počátky českého státu, krize české státnosti, rozmach státu, husitská revoluce a pohusitské Čechy) - vysvětlí jejich příčiny a projevy.

Průřezová témata

2.1.4, 3.1.3

4.5. Křesťanství,
papežství,
císařství a
křížové výpravy.

	OV	PT	KK	ročník
4.5.1. Přehled dějin významných evropských států - Anglie, Francie, Německo, Polsko, Uher a Kyjevské Rusi a jejich vývoj během středověku	-			7
4.5.2. Vznik Svaté říše římské a expanzivní politika císařů a jejich střet s papežstvím, územní rozsah říše, germanizace v Polabí a Pobaltí.	4.4.			7
4.5.3. Organizace církve, význam a moc papežství, kacířství.	4.4			7
4.5.4. Křížové výpravy do Svaté země	4.4.	3.2.3, 3.2.4		7

Konkretizované výstupy

Žák: Popíše vývoj v nejvýznamnějších státech středověké Evropy, postavení českého státu v Evropě i v rámci Svaté říše římské, charakterizuje úlohu církve a její postavení ve středověké společnosti, uvede důsledky křížových výprav do Svaté země.

Průřezová témata

3.2.3, 3.2.4,

4.6. Struktura
středověké
společnosti,
funkce
jednotlivých
vrstev

	OV	PT	KK	ročník
4.6.1. Společnost raného a vrcholného středověku – feudální společnost	4.5			7
4.6.2. Zemědělství a venkov, kolonizace	-	5.3.1		7
4.6.3. Řemeslná výroba, vznik měst a jejich postavení, společnost uvnitř měst	-	2.3.2		7
4.6.4. Vzdělanost středověké společnosti - vznik univerzit	-			7

Konkretizované výstupy

Žák: popíše složení středověké společnosti, charakterizuje úlohu jednotlivých společenských vrstev, popíše život středověkého člověka, vysvětlí příčiny vzestupu zemědělské výroby a růstu populace, charakterizuje středověké město a jeho význam, uvede příklady středověkých řemesel, vysvětlí úlohu cechů.

Průřezová témata

2.3.2; 5.3.1

4.7. Kultura
středověké
společnosti -
románské a
gotické umění

	OV	PT	KK	ročník
4.7.1. Románská kultura	4.5			7
4.7.2. Gotická kultura	4.5			7
4.7.3 Středověká vzdělanost	4.5			7

Konkretizované výstupy

Žák uvede příklady gotických a románských památek na našem území, vyjmenuje znaky jednotlivých uměleckých slohů.

Průřezová témata

5. Objevy a dobývání, Počátky nové doby

Učivo

- 5.1 renesance, humanismus, husitství, reformace a jejich šíření Evropou
- 5.2 zámořské objevy a počátky dobývání světa
- 5.3 český stát a velmoci v 15. - 18. století
- 5.4 barokní kultura a osvícenství

Očekávané výstupy

žák

5.1. vysvětlí znovuoobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve včetně reakce církve na tyto požadavky

Učivo: 5.1.1. - 5.1.2,

5.2. vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život

Učivo: 4.4.11., 5.3.4

5.3. popíše a demonstuje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky

Učivo: 5.2.1. - 5.2.2.

5.4. objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie

Učivo: 5.3.3. - 5.3.4., 5.3.9. - 5.3.10..

5.5. objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky

Učivo: 5.1.3.,

5.6. na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus, konstituční monarchie, parlamentarismus

Učivo: 5.3.6. - 5.3.9.

5.7. rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek

Učivo: 5.4.1. - 5.4.2.

5. Objevy a dobývání, Počátky nové doby

	OV	PT	KK	ročník
5.1. Renesance humanismus, reformace a jejich šíření Evropou	5.1.1. Renesance a humanismus, kultura a umění na počátku novověku (15.- 16. století)	5.1.	3.3.1	7
	5.1.2. Náboženská reformace - od husitství ke vzniku protestantství, katolická protireformace	5.1.		7
	5.1.3. Náboženské konflikty v Evropě, Třicetiletá válka.	5.5.		7

Konkretizované výstupy

Žák: objasní kořeny renesance, charakterizuje její umění i myšlenkový svět, uvede příklady uměleckých děl a významných osobností (vědců i umělců), vysvětlí důvody reformace a uvede její příklady, vysvětlí příčiny náboženských konfliktů.

Průřezová témata

3.3.1		OV	PT	KK	ročník
5.2. Zámořské objevy a dobývání světa	5.2.1. Objevné plavby - průběh a důsledky	5.3.	3.2.3 3.3.2		7
	5.2.2. Mimorevropské civilizace a jejich střetání s evropskými dobyvateli, vznik koloniálních říší	5.3.	3.2.4		7

Konkretizované výstupy

Žák: vysvětlí příčiny námořních výprav, uvede jejich důsledky, na mapě ukáže nejvýznamnější objevy a výpravy,

Průřezová témata

3.2.3, 3.2.4

		OV	PT	KK	ročník
5.3. Český stát a velmoci v 15. - 18. století	5.3.1. Vzestup habsburské dynastie, hegemonie Španělska a povstání v Nizozemí	5.4.	2.4.1		7
	5.3.2. Počátky absolutních monarchií v Anglii a Francii a další oslabování Svaté říše římské	5.5.			7
	5.3.3. Vznik středoevropské habsburské monarchie a postavení českých zemí.	5.4.			7
	5.3.4. Český stát v předbělohorské době - společnosti, hospodářství, náboženství a kultura	5.2., 5.4.			7
	5.3.5. České stavovské povstání a třicetiletá válka, její důsledky pro české země	5.5.			7
	5.3.6. Revoluce v Anglii a občanská válka, utvoření konstituční monarchie	5.6.	2.4.1		7
	5.3.7. Francie a panovnický absolutismus, Ludvík XIV.	5.6.			7
	5.3.8. Vznik nových velmocí - Ruska a Pruska.	5.6.			7
	5.3.9. Habsburské soustátí v 17. - 18. století	5.4., 5.6.			7
	5.3.10. České země v rámci habsburské monarchie	5.4.			7

Konkretizované výstupy

Žák: popíše vývoj v Evropě, charakterizuje situaci v Čechách před třicetiletou a po třicetileté válce, v 16. století, vysvětlí formy vlády – stavovská monarchie, absolutismus, popíše náboženskou situaci v dobách reformace a protireformace, Vysvětlí příčiny války a její důsledky, vyjmenuje významné panovníky z toho období.

Průřezová témata

		OV	PT	KK	ročník
5.4. Barokní kultura a osvícenství	5.4.1. Barokní kultura - životní styl, umění	5.7.			7
	5.4.2. Barokní umění v Čechách	5.7.			7
	5.4.3. Osvícenství - rozvoj vzdělanosti a filozofie	6.1.			8
	5.4.4. Osvícenští panovníci a styl jejich vlády	6.1.			8
	5.4.5. České země za vlády Marie Terezie a Josefa II.	6.1.			8

Konkretizované výstupy

Žák: Charakterizuje kulturu baroka a osvícenství, uvede příklady osobností a uměleckých památek, charakterizuje vládu osvětských monarchů a uvede jejich příklady.

Průřezová témata

6. Modernizace společnosti

Učivo

- 6.1. Velká francouzská revoluce a napoleonské období, jejich vliv na Evropu a svět; vznik USA
- 6.2. industrializace a její důsledky pro společnost; sociální otázka
- 6.3. národní hnutí velkých a malých národů; utváření novodobého českého národa
- 6.4. revoluce 19. století jako prostředek řešení politických, sociálních a národnostních problémů
- 6.5. politické proudy (konzervatismus, liberalismus, demokratismus, socialismus), ústava, politické strany, občanská práva
- 6.6. kulturní rozrůzněnost doby
- 6.7. konflikty mezi velmocemi, kolonialismus

Očekávané výstupy

žák

- 6.1. vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti
Učivo: 5.4.3. - 5.4.5., 6.1.3., 6.2.1. - 6.2.5., 6.3.1. 6.6.1. - 6.6.3.
- 6.2. objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých společenských struktur v Evropě na straně druhé
Učivo: 6.1.1. - 6.1.2., 6.3.1.,
- 6.3. porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů
Učivo: 6.3.2., 6.3.4., 6.4.2.,
- 6.4. charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin; uvede požadavky formulované ve vybraných evropských revolucích
Učivo: 6.2.4. - 6.2.5., 6.3.3., 6.4.1.,
- 6.5. na vybraných příkladech demonstruje základní politické proudy
Učivo: 6.5.2. - 6.5.3., 6.3.5.,
- 6.6. vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií
Učivo: 6.1.3., 6.3.6. , 6.7.1. - 6.7.7.

6. Modernizace společnosti

	OV	PT	KK	ročník
6.1. Velká francouzská revoluce a napoleonské	6.1.1. Francouzská revoluce - příčiny, průběh a výsledky	6.2.	2.4.1; 2.4.2; 2.4.3, 2.4.4	
	6.1.2. Vliv francouzské revoluce a napoleonských válek na evropské země	6.2.		

období, jejich vliv na Evropu ; vznik USA	6.1.3. Vznik USA	6.1., 6.6.	3.2.3		

Konkretizované výstupy

Žák: vysvětlí příčiny, popíše průběh a uvede výsledky francouzské revoluce, vypráví o životě císaře Napoleona, uvede příklady významných válečných střetů a bitev, popíše vznik USA a jejich největší problémy.

Průřezová témata

2.2.2., 2.4.1; 2.4.2; 2.4.3, 2.4.4, 3.2.3

6.2. Industrializace a její důsledky pro společnost; sociální otázka

	OV	PT	KK	ročník
6.2.1. Vědecký pokrok v 17. - 18. století jako předpoklad průmyslové revoluce	6.1.			8.
6.2.2. Průmyslová revoluce v Evropě a její důsledky (ekologie, společnost, výroba, doprava)	6.1.			8.
6.2.3. Průmyslová revoluce v českých zemích	6.1.			8.
6.2.4. Sociální otázka v 19. století - postavení buržoazie a proletariátu	6.1., 6.4			8.
6.2.5. Dělnické hnutí - marxismus a socialismus.	6.1., 6.4.			8.

Konkretizované výstupy

Žák: Charakterizuje hospodářský a technický vývoj v 17.- 19. století, charakterizuje proces průmyslové revoluce a uvede její důsledky, uvede příklady využití parního stroje, vysvětlí ekologické dopady průmyslové revoluce, popíše společnost v období kapitalismu, vysvětlí příčiny vzniku dělnického hnutí, charakterizuje marxismus, uvede projevy nastupující průmyslové epochy v Čechách, příklady slavných průmyslových podniků a prosperujících odvětví.

Průřezová témata

5.3.,

Klíčové kompetence

6.3. Národní hnutí velkých a malých národů; utváření novodobného českého národa

	OV	PT	KK	ročník
6.3.1. Formování občanské společnosti a novodobých národů	6.1, 6.2.			8.
6.3.2. Národní obrození - charakteristika jeho etap a představitelů	6.3.			8.
6.3.3. Národní hnutí v Evropě a vlna revolucí - národy podrobené a rozdrobené.	6.4.	3.3.2		8.
6.3.4. České země během revoluce a v období Bachova absolutismu	6.3.			8.
6.3.5. Vývoj české politické scény v Rakousku a Rakousko-Uhersku a její hlavní směry a představitelé	6.6.			8.
6.3.6. Sjednocení Německa a Itálie	6.6.			8.

Konkretizované výstupy

Žák : vysvětlí pojem občanská společnost, charakterizuje proces národního obrození, uvede příklady národního hnutí v Evropě a jejich cíle, popíše vývoj české politické scény v Rakousku.

Průřezová témata

2.2.1, 2.2.4, 3.3.2

Klíčové kompetence

6.4. Revoluce

	OV	PT	KK	ročník
6.4.1. Vlna revolucí v 19. století - národní a	6.4.			8.

19. století jako prostředek řešení politických, sociálních a národnostních problémů

sociální hnutí - národy podrobené a rozdrobené.				
6.4.2. České země a revoluce 1848	6.4., 6.3.			8.
6.4.3. Americká společnost a její problémy, občanská válka, indiánská a černošská otázka.				8.

Konkretizované výstupy

Žák: uvede příčiny revolucí v Evropě a občanské války v USA, charakterizuje etnickou otázku v USA v 19. století a dnes.

Průřezová témata

4.3

6.5. Politické proudy (konzervatismus, liberalismus, demokratismus, socialismus), ústava, politické strany, občanská práva

	OV	PT	KK	ročník
6.5.1. Formování občanské společnosti a novodobých národů				8.
6.5.2. Politické proudy a ideologie : liberalismus, konzervatismus, nacionalismus a socialismus	6.5.			8.
6.5.3. Politický a společenský život v druhé polovině 19. století - nová politická hnutí - anarchismus, feminismus atd.	6.5.			8.

Konkretizované výstupy

Žák: charakterizuje zásadní politické a názorové směry vzniklé v 19. století a uvede platnost a aktuálnost jejich myšlenek v současném světě.

Průřezová témata

2.2.1; 2.2.2; 2.2.3;
2.3.1, 2.4.2;

6.6. Kulturní rozrůzněnost doby

	OV	PT	KK	ročník
6.6.1. Kultura období francouzské revoluce - klasicismus a empír	6.1.			8
6.6.2. Období romantismu - historizující stavební slohy	6.1.			8
6.6.3. Kultura občanské společnosti - zrod moderního umění	6.1.			8

Konkretizované výstupy

Žák: uvede příklady uměleckých směrů, umělců a děl přelomu 19. a 20. století, na příkladech umění ukáže myšlenkové směry společnosti 19. století, pozná a zařadí významné stavby do příslušného uměleckého slohu.

Průřezová témata

6.7. Konflikty mezi velmocemi, kolonialismus

	OV	PT	KK	ročník
6.7.1. Uspořádání Evropy na vídeňském kongresu a koncert velmocí	6.6.			8
6.7.2. Vznik císařství rakouského a jeho postavení v Evropě v období Metternichovského absolutismu	6.6.			8
6.7.3. Konflikty v Evropě v 50. - 60. letech, krymská válka, sjednocení Itálie a Německa; vznik Rakousko-Uherska.	6.6.			8

6.7.4. Charakteristika vývoje v západní, střední, východní a jihovýchodní Evropě, USA a Japonsku	6.6.			8
6.7.5. Mezinárodní vztahy a vznik aliancí - Spolek a Dohoda.	6.6.			8
6.7.6. Dělení světa, vývoj v koloniálních a závislých zemích	6.6.			8
6.7.7. Cesta k první světové válce - Evropa a svět na počátku 20. století	6.6.			8

Konkretizované výstupy

Žák: popíše uspořádání Evropy a jeho proměny v 19. století, uvede významné postavy mezinárodního dění, vysvětlí příčiny hlavních konfliktů mezi velmocemi, na mapě ukáže koloniální panství hlavních mocností, místa významných střetů mezi státy, uvede příčiny světové války, správě zařadí hlavní členské státy aliancí před světovou válkou.

Průřezová témata

2.4.4

7. Moderní doba

Učivo

- 7.1. první světová válka a její politické, sociální a kulturní důsledky
- 7.2. nové politické uspořádání Evropy a úloha USA ve světě; vznik ČSR, její hospodářsko- politický vývoj, sociální a národnostní problémy
- 7.3. mezinárodně politická a hospodářská situace ve 20. a 30. letech; totalitní systémy -komunismus, fašismus, nacismus - důsledky pro Československo a svět
- 7.4. druhá světová válka, holocaust; situace v našich zemích, domácí a zahraniční odboj; politické, mocenské a ekonomické důsledky války

Očekávané výstupy

žák

- 7.1. *na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky*

Učivo: 7.1.1., 7.4.1. - 7.4.2.

- 7.2. *rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů*

Učivo: 7.1.2., 7.3.3., 7.3.6.

- 7.3. *charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu*

Učivo: 7.3.2., - 7.3.4.,

- 7.4. *na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv*

Učivo: 7.3.3., 7.4.3. - 7.4.4.,

- 7.5. *zhodnotí postavení ČSR v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí*

Učivo: 7.2.2. - 7.2.3., 7.2.5., 7.3.5., 7.3.7., 7.4.5. - 7.4.7., 8.3.1. - 8.3.12.

7. Moderní doba

	OV	PT	KK	ročník
7.1. První světová válka a její politické, sociální a kulturní důsledky	7.1.1. První světová válka - cíle mocností , průběh bojů, situace uvnitř válčících států	7.1	3.3.2	8
	7.1.2. Ruské revoluce a jejich význam a důsledky	7.2		8
	7.1.3. Konec války a její výsledky			8

Konkretizované výstupy

Žák: objasní příčiny konfliktu, vysvětlí rozdíl mezi záminkou k válce a objektivními příčinami, popíše průběh války, charakterizuje způsob válčení a uvede příklady nových zbraní a jejich vliv na počet obětí a způsob vedení války, vysvětlí význam hospodářství a dopady války na civilní obyvatelstvo.

Průřezová témata

2.4.4, 3.3.2,

7.2. Nové politické uspořádání Evropy a úloha USA ve světě; Vznik ČSR, její hospodářsko-politický vývoj, sociální a národnostní problémy.

	OV	PT	KK	ročník
7.2.1. Pařížská konference - vznik Versailleského mírového systému				8-9
7.2.2. České země za války - cesta ke vzniku ČSR	7.5.			8-9
7.2.3. ČSR a její mezinárodní postavení	7.5	2.2.4, 2.2.5		8-9
7.2.4. Politický systém ČSR, politické strany, jejich cíle a představitelé				8-9
7.2.5. Vnitřní a zahraniční politika ČSR	7.5			
7.2.6. Národnostní složení republiky a s tím související problémy, sociální otázka v ČSR.		4.1.5; 4.2.3; 4.3.1, 4.3.3		8-9

Konkretizované výstupy

Žák: popíše uspořádání Evropy, uvede mírové podmínky pro Německo, na mapě ukáže hlavní územní změny a nové státy, charakterizuje politický systém ČSR, vysvětlí národnostní problematiku vzniklé čs. republiky, charakterizuje hospodářský vývoj státu a jeho zahraniční politiku.

Průřezová témata

2.2.4, 2.2.5, 4.1.5; 4.2.3; 4.3.1, 4.3.3

Klíčové kompetence

7.3. Mezinárodně politická a hospodářská situace ve 20. a 30. letech; Totalitní systémy - komunismus, fašismus, nacismus - důsledky pro ČSR

	OV	PT	KK	ročník
7.3.1. Evropa a svět mezi válkami				9.
7.3.2. Totalitní společnosti - fašismus a komunismus, autokratické režimy	7.3.	4.3.6		9.
7.3.3. Cesta Hitlera k moci, vznik třetí říše a mezinárodní dopady	7.2., 7.3., 7.4.			9.
7.3.4. Vznik SSSR, stalinismus	7.4.			9.
7.3.5. Boj proti fašismu v Evropě i ČSR	7.3, 7.5.			9.
7.3.6. Zhroucení versailleského systému, neúspěchy a krach kolektivní bezpečnosti, politika usmířování -	7.5., 7.2.,			9.
7.3.7. Mnichov a jeho důsledky pro ČSR; druhá republika	7.5.			9.

Průřezová témata

4.3.6

7.4. Druhá světová válka, holocaust; situace v našich zemích, domácí a zahraniční odboj; politické, mocenské a ekonomické důsledky války

	OV	PT	KK	ročník
7.4.1. Vypuknutí druhé světové války - válečné operace v Evropě 1939 - 41	7.1			9.
7.4.2. Válka na východní frontě, zapojení USA do konfliktu, obrat ve válce a vítězství protihitlerovské koalice	7.1.			9.
7.4.3. Život v okupované Evropě, odboj a kolaborace.	7.4.			9.
7.4.4. Protektorát Čechy a Morava - zřízení, instituce, správa, hospodářství	7.4.			9.
7.4.5. Domácí a zahraniční odboj a jeho pronásledování, atentát na Heydricha, jeho důsledky a význam;	7.5.			9.
7.4.6. ČS. vojenské jednotky během války, osvobození ČSR.	7.5.			9.
7.4.7. Výsledky a důsledky války.	-			9.

--	--	--	--	--

8. Rozdělený a integrující se svět

Učivo

- 8.1. studená válka, rozdělení světa do vojenských bloků reprezentovaných supervelmocemi; politické, hospodářské, sociální a ideologické soupeření
- 8.2. vnitřní situace v zemích východního bloku (na vybraných příkladech srovnání s charakteristikou západních zemí)
- 8.3. Československo od únorového převratu do r. 1989, vznik ČR
- 8.4. rozpad koloniálního systému, mimoevropský svět
- 8.5. problémy současnosti
- 8.6. věda technika a vzdělání jako faktory vývoje; sport a zábava

Očekávané výstupy

žák

8.1. vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků

Učivo: 8.1.1. - 8.1.3., 8.2.1. - 8.2.3., 8.4.2.,

8.2. vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce

Učivo: 8.1.3., 8.2.3.,

8.3. posoudí postavení rozvojových zemí

Učivo: 8.4.1., 8.4.2.,

8.4. prokáže základní orientaci v problémech současného světa

Učivo: 8.4.3., 8.5.1. - 8.5.2., 8.6.1. - 8.6.4.

8. Rozdělený a integrující se svět

	OV	PT	KK	ročník
8.1.1. Poválečné uspořádání světa, postupimská konference	8.1.			9
8.1.2. Rozpad protihitlerovské koalice, počátek studené války, Marshallův plán.	8.1.			9
8.1.3. Rozdělení světa do táborů demokracie a komunismu, vznik vojenských paktů, zostřování napětí a hlavní krize mezinárodních vztahů.	8.1., 8.2.,			9
8.1. Studená válka, rozdělení světa do vojenských bloků reprezentovaných supervelmocemi				9

Konkretizované výstupy

Žák popíše rozdělení světa na jednotlivé tábory a přiřadí jednotlivé státy. . Uvede nejvýznamnější představitele světové politiky. Vysvětlí termíny Trumenova doktrína, Marsahlův plán, sovětizace. Uvede příklady krizí ve světové politice po roce 1945.

Průřezová témata

Klíčové kompetence

8.2. Vnitřní situace v zemích východního bloku (na vybraných příkladech srovnání s charakteristicko u západních zemí)

	OV	PT	KK	ročník
8.2.1. Vývoj sovětského bloku, krize a jejich překonávání, ekonomické problémy.	8.1., 8.2.			9
8.2.2. Zhroucení komunistických režimů v Evropě, rozpad SSSR.	8.1.			9
8.2.3. Západ ve studené válce, hospodářský a politický vývoj.	8.1., 8.2.,			9
8.2.4. Životní styl obyvatelstva na východě a západě.	-	5.3.1,5.3.2, 5.3.3, 5.3.4		9
				9

Konkretizované výstupy

Žák : vysvětlí pojem celé číslo, číslo kladné, záporné; dokáže znázornit celé číslo na číselné ose; rozumí a používá znaky nerovnosti; určí číslo opačné; sčítá, odčítá, násobí a dělí celá čísla; chápe význam pojmu absolutní hodnota a dokáže ji určit

Průřezová témata

5.3.1,5.3.2, 5.3.3, 5.3.4

Klíčové kompetence

8.3. Československo od únorového převratu do r. 1989, vznik ČR

	OV	PT	KK	ročník
8.3.1.Obnovení ČSR, jeho mezinárodní postavení a zahraniční politika.	7.5.			9
8.3.2. Etnická otázka obnovené ČSR, „odsun a vyhnání“, vyrovnávání se s dědictvím války.	7.5.		K II - 1 KV - 1	9
8.3.3. Zápas demokratických sil s komunisty. Cesta k únoru 1948.	7.5.			9
8.3.4. Nastolení komunistické moci, sovětizace ČSR.	7.5.			9
8.3.4. ČSR v období stalinismu, teror, procesy a třídní boj)	7.5.		KV - 1	9
8.3.5. Změny v hospodářství, kolektivizace venkova, znárodnování, změny v průmyslu.	7.5.	5.3.1,5.3.2, 5.3.3, 5.3.4		9
8.3.6. Uvolnění v 60. letech.	7.5.			9
8.3.7. Pražské jaro a jeho potlačení - invaze vojsk varšavské smlouvy.	7.5.			9
8.3.8. Normalizace.	7.5.			9
8.3.9. Protikomunistický odboj a jeho práce a pronásledování, Charta 77.	7.5.			9
8.3.10. Zhroucení komunistického režimu, růst protestního hnutí, listopad 89,	7.5.			9
8.3.11. Obnovení demokracie, vznik politické plurality, obnovení tržního hospodářství.	7.5.		KV - 5	9
8.3.12. Rozpad ČSFR, vznik ČR a její současné problémy.	7.5.			9

Konkretizované výstupy

Průřezová témata

5.3.1,5.3.2, 5.3.3, 5.3.4

Klíčové kompetence

K II - 1.
K V - 4
K V - 1

Žák přemýšlí o nesrovnalostech a formuluje řešení problému, naplňuje řešení problému a využívá úsudku.
Žák respektuje a ocení naše tradice a kulturní a historické dědictví.
Žák odmítá útlak a hrubé zacházení, váží si hodnot druhých, respektuje

přesvědčení druhých

8.4. Rozpad koloniálního systému, mimoevropský svět

	OV	PT	KK	ročník
8.4.1. Koloniální panství po druhé světové válce a pozvolná dekolonizace.	8.3.			9
8.4.2. Vznik třetího světa a jeho problémy.	8.1., 8.3.,	2.4.1		9
8.4.3. Lokální konflikty v druhé polovině 20. stol.	8.4.			9

Konkretizované výstupy

Průřezová témata

2.4.1

8.5. Problémy současnosti

	OV	PT	KK	ročník
8.5.1. Pluralita světových kultur a globalizace.	8.4.			9
8.5.2. Globální problémy lidstva	8.4:			9
8.5.3 Současné dění ve světě v historických souvislostech	8.4			9

Průřezová témata

8.6. Věda, technika a vzdělání jako faktory vývoje; sport a zábava

	OV	PT	KK	ročník
8.6.1. Vědecký pokrok ve 20. století	8.4.			9
8.6.2. Kosmický program a závody ve zbojení	8.4.			9
8.6.3. Vznik nových vědeckých disciplin - kybernetika a genetika.	8.4.			9
8.6.4. Umění ve 20. století, originalita a masová kultura, umění a konzumní společnost.	8.4.			9
				9

Konkretizované výstupy

5.5.2 Výchova k občanství

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

Obecná charakteristika předmětu

Vzdělávací obor Výchova k občanství se zaměřuje na vytváření kvalit, které souvisejí s orientací žáků v sociální realitě a s jejich začleňováním do různých společenských vztahů a vazeb. Otevírá cestu k realistickému sebepoznání a poznávání osobnosti druhých lidí a k pochopení vlastního jednání i jednání druhých lidí v kontextu různých životních situací. Seznamuje žáky se vztahy v rodině a širších společenstvích, s hospodářským životem, a rozvíjí jejich orientaci ve světě financí. Přibližuje žákům úkoly důležitých politických institucí a orgánů, včetně činností armády, a ukazuje možné způsoby zapojení jednotlivců do občanského života. Učí žáky respektovat a uplatňovat mravní principy a pravidla společenského soužití a přebírat odpovědnost za vlastní názory, chování a jednání i jejich důsledky. Rozvíjí občanské a právní vědomí žáků, posiluje smysl jednotlivců pro osobní i občanskou odpovědnost a motivuje žáky k aktivní účasti na životě demokratické společnosti. Tato vzdělávací oblast přispívá také k rozvoji finanční gramotnosti a k osvojení pravidel chování při běžných rizikových situacích i při mimořádných událostech.

Předmět občanská výchova je vyučován ve všech ročnících II. stupně v dotaci 1 hodina týdně. Učivo se dělí do několika učebních celků: Člověk ve společnosti, Člověk jako jedinec, Stát a hospodářství, Stát a právo, Mezinárodní vztahy, globální svět.

Mezi klíčovými kompetencemi v předmětu občanská výchova jde o postupné formování a rozvíjení občanského profilu žáků (komplexní rozvoj žákovy osobnosti, úcta k hodnotám, vlastenectví a kulturnímu dědictví), orientaci ve významných okolnostech společenského života, utváření vztahu žáků ke skutečnosti (globálním problémům, ekonomickým vztahům a jejich dopadům, toleranci vůči odlišným národům a rasám), formování vědomí odpovědnosti za vlastní život (prevence sociálně patologických jevů ve společnosti), vedení k sebepoznávání.

Vyučovací hodina je realizována jako: skupinové vyučování, diskuze, výklad, reprodukce textu, samostatná práce, testy, dramatizace, video, dotazníky.

Cíl:

Předmět se zaměřuje na vytváření kvalit, které souvisejí s orientací žáků v sociální realitě, otvírá cestu k realistickému sebepoznání a poznávání osobností druhých lidí.

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

Kompetence k učení

Učitel:

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení je efektivně využívá v procesu učení, operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislosti

Žák:

- má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- vnímá problémové situace ve škole, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností

Žák:

- ověřuje prakticky správnost řešení problémů, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů, kriticky myslí

Kompetence komunikativní

Učitel:

- iniciuje zájem o náměty, zkušenosti žáků, vede žáky k výstižnému, souvislému problému, podněcuje žáky k argumentaci, vytváří příležitosti pro komunikaci mezi žáky

Žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory souvisle a kultivovaně, učí se naslouchat promluvám druhých lidí, komunikuje na odpovídající úrovni, umí využívat ke komunikaci vhodné technologie

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok, vede žáky ke kritickému přístupu jejich činnosti

Žák:

- účinně spolupracuje ve skupině, přispívá k diskusi, upevňuje dobré mezilidské vztahy, umí hodnotit svoji práci i práci ostatních

Kompetence občanské

Učitel:

- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování, vede žáky k prezentaci jejich myšlenek a názorů,

Žák:

- zná legislativu a obecné morální zákony a dodržuje je, respektuje názory ostatních, formuje volní a charakterové vlastnosti

Kompetence pracovní

Učitel:

- požaduje dodržování stanovené kvality práce, vede žáky k využívání znalostí v běžné praxi, informuje žáky o existenci a šíření moderních technologií

Žák:

- plní povinnosti a závazky, využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost

1. Člověk ve společnosti

Učivo

- 1.1. naše škola** - život ve škole, práva a povinnosti žáků, význam a činnost žákovské samosprávy, společná pravidla a normy; vklad vzdělání pro život
- 1.2. naše obec, region, kraj** - důležité instituce, zajímavá a památná místa, významní rodáci, místní tradice; ochrana kulturních památek, přírodních objektů a majetku
- 1.3. naše vlast** - pojem vlasti a vlastenectví; zajímavá a památná místa, co nás proslavilo, významné osobnosti; státní symboly, státní svátky, významné dny
- 1.4. kulturní život** - rozmanitost kulturních projevů, kulturní hodnoty, kulturní tradice; kulturní instituce; masová kultura, prostředky masové komunikace, masmédia
- 1.5. lidská setkání** - přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, rovnost a nerovnost, rovné postavení mužů a žen; lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi, potřební lidé ve společnosti
- 1.6. vztahy mezi lidmi** - osobní a neosobní vztahy, mezilidská komunikace; konflikty v mezilidských vztazích, problémy lidské nesnášenlivosti
- 1.7. zásady lidského soužití** - morálka a mravnost, svoboda a vzájemná závislost, pravidla chování; dělba práce a činností, výhody spolupráce lidí

Očekávané výstupy

žák

- 1.1. objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání**
Učivo: 1.3.1.-1.3.6.
- 1.2. rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu**
Učivo: 1.3.1.-1.3.6., 1.7.1. – 1.7.4.
- 1.3. zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování a aktivně proti němu vystupuje**
Učivo: 1.7.1. – 1.7.4.
- 1.4. zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z ní vybírá akce, které ho zajímají**
Učivo: 1.4.1. – 1.4.7
- 1.5. kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí**
Učivo: 1.4.1. – 1.4.7.
- 1.6. zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu**
Učivo: 1.5.1. – 1.5.3., 1.6.1. – 1.6.4., 1.7.1. – 1.7.4.
- 1.7. uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem**
Učivo: 1.5.1. – 1.5.3, 1.6.1. – 1.6.4., 1.7.1. – 1.7.4.
- 1.8. objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám**
Učivo: 1.5.1. – 1.5.3., 1.6.1. 1.6.4., 1.7.1. -1.7.4.
- 1.9. rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivost**

Učivo: 1.5.1. – 1.5.3., 1.6.1. – 1.6.4.1.7.1. -1.7.4.

1.10. posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci

Učivo: 1.1.1.- 1.1.3.,1.2.1. – 1.2.5., 1.6.1. 1.6.4., 1.7.1. -1.7.4.

1. Člověk ve společnosti

	OV	PT	KK	ročník
1.1. Naše škola		2.1.1, 2.1.2; 2 . 1 . 3		
	1.1.1. Život v naší škole, školní řád, režim školy, význam a úkoly školní samosprávy	1.10.		6
	1.1.2. Vklad základní školy pro život, všeobecné vzdělávání a jeho význam	1.10.	2.2.1	6
1.1.3. Prosociální aspekt iniciativy a tvořivosti ve školním prostředí a v rodině, psychická a fyzická pomoc, ochota ke spolupráci, přátelství	1.10.			

Konkretizované výstupy

Průřezová témata

2.1.1, 2.1.2; 2.1.3, 2.2.1

Klíčové kompetence

	OV	PT	KK	ročník
1.2. Naše obec, region, kraj	1.2.1. Obec, obecní samospráva, orgány	1.7. – 1.10.	2.3.2	6
	1.2.2. Naše obec v minulosti a přítomnosti, společenský život, místní tradice	1.7. – 1.10	3.1.5	6
	1.2.3. Demokratické prvky řízení obce, komunální volby	1.7. – 1.10	2.3.1	6
	1.2.4. Náš region, zvláštnosti, tradice, osobnosti v minulosti a přítomnosti	1.7. 1.10	3.3.1	6
	1.2.5. Pozitivní vzory versus pochybné idoly – vliv reálných vzorů, prosociální vzory ve veřejném životě, vzory ve vlastní rodině, smysl autority, vztah k autoritě	1.7. – 1.10		

Konkretizované výstupy

Průřezová témata

Klíčové kompetence

	OV	PT	KK	ročník
1.3. Naše vlast	1.3.1. Co nás navzájem spojuje, vztah k vlasti	1.1.,1.2.	4.2.1	6
	1.3.2. Mateřský jazyk, cizí jazyky, národnostní menšiny	1.1.,1.2.	4...	6
	1.3.3. pověsti o počátcích národa, slavní předkové, významné události a místa, co nás proslavilo, národní hrdost	1.1.,1.2.		6
	1.3.4. národní bohatství, národní zvyklosti a tradice	1.1.,1.2.		6
	1.3.5. Rok v proměnách - svátky a tradice,	1.1.,1.2.		6

národní obyčeje				
1.3.6. Tradice české státnosti, státní instituce a symboly, státní správa, prezident, vláda, parlament, volby	1.1.,1.2.	2.2.2, 2.3.1, 2.3.3.		6-7

Konkretizované výstupy

Průřezová témata

Klíčové kompetence

1.4. kulturní život

	OV	PT	KK	ročník
1.4.1. Projevy kultury v životě jednotlivců a společnosti, kultura hmotná a duchovní, základní součásti kultury.	1.4., 1.5.	4.1		7
1.4.2. Kulturní instituce v rámci obce, regionu, státu, jejich význam, úkoly a náplň.	1.4.,1.5			7
1.4.3. Zábavní kultura, masová kultura, masmedia a jejich přínost a možná nebezpečí	1.4,1.5.	6.6.2		7
1.4.4. Kulturní bohatství národa, kulturní památky, jazyková kultura, lidová slovesnost, lidové písemnictví	1.4.,1.5.			6-7
1.4.5. Kulturní sounáležitost (společný jazyk, zvyky a dějiny), kulturní tradice a obyčeje, zvyky.	1.4.,1.5.	4.3.1, 4.3.2		7
1.4.6. Kulturní rozmanitost a svěbytnost, vzájemné obohacování kultur, problémy prolínání kultur.	1.4.,1.5.	4.3.3, 4.3.4, 4.3.6		7
1.4.7. Podpora pozitivního působení televize a médií – nabídka pozitivních vzorů v médiích, kritický přístup k působení médií, eliminace vlivu agrese, rozlišování mezi realitou a pseudorealitou, účinná obrana proti manipulaci médií a volný čas, duchovní rozměr člověka- tolerance k lidem s jiným světovým názorem	1.4.,1.5.			7

Konkretizované výstupy

Průřezová témata

4.1.1 – 4.1.5

Klíčové kompetence

1.5. lidská setkání

	OV	PT	KK	ročník
1.5.1. Přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi	1.6. – 1.9.	1.2.1		6-7
1.5.2. Rovnost a nerovnost mezi lidmi, práva žen a mužů, lidská solidarita.	1.6. – 1.9.	4.5		6-7
1.5.3. Úcta k lidské osobě – lidská práva, zdroje lidských práv, svoboda, rovnost, pozitivní hodnocení druhých v obtížných situacích, občanská zralost	1.6. – 1.9.	2.4.2.		6-7

Konkretizované výstupy

Průřezová témata

4.5

Klíčové kompetence

		OV	PT	KK	ročník
1.6. vztahy mezi lidmi -	1.6.1. Člověk a začleňování do společnosti, osobní a neosobní vztahy, společenské vztahy a jejich typy, vztahy ve skupinách, společenská role člověka	1.6. - 1.10.	1.2		7-8
	1.6.2. společenské hodnoty a normy, společenské vzorce chování, zásady společenského styku, pravidla kulturního chování	1.6. 1.10.			8
	1.6.3. mezilidské vztahy, komunikace, asertivita	1.6. 1.10.	4.2		7-8
	1.6.4. význam lidské spolupráce, vstřícné způsoby komunikace ve veřejném, pracovním a soukromém životě člověka	1.6. 1.10.			8

Konkretizované výstupy

Průřezová témata

Klíčové kompetence

		OV	PT	KK	ročník
1.7. Zásady lidského soužití	1.7.1. člověk a mravnost, uplatňování mravních hodnot v praktickém životě	1.2., 1.3., 1.6. -1.10			8
	1.7.2. Mravní rozhodování, mravní odpovědnost, svědomí, mravní profil člověka	1.2., 1.3., 1.6. -1.10.			8
	1.7.3. Morálka a mravnost, řád společnosti, morálka a právo, svoboda člověka, mravní a právní normy, jejich vzájemné vztahy.	1.2., 1.3., 1.6. -1.10.	1.2.5.		8
	1.7.4. Etické hodnoty – zdroje etiky, osobní zodpovědnost, smysl života, svědomí a jeho rozvoj	1.2.,1.3., 1.6. -1.10.	1.2.5.		8

Konkretizované výstupy

Průřezová témata

Klíčové kompetence

2. Člověk jako jedinec

Učivo

- 2.1. podobnost a odlišnost lidí** - projevy chování, rozdíly v prožívání, myšlení a jednání; osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti, charakter; vrozené předpoklady, osobní potenciál
- 2.2. vnitřní svět člověka** - vnímání, prožívání, poznávání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí, systém osobních hodnot, sebehodnocení; stereotypy v posuzování druhých lidí
- 2.3. osobní rozvoj** - životní cíle a plány, životní perspektiva, adaptace na životní změny, sebezvědomí; význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji

Očekávané výstupy

žák

2.1. objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života

Učivo: 2.1.1.-2.1.4., 2.2.1.-2.2.5.

2.2. posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek

Učivo: 2.1.1.-2.1.4., 2.2.1.-2.2.5.

2.3. rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání

Učivo: 2.1.1.-2.1.4., 2.2.1.-2.2.5.

2.4. popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru

Učivo: 2.1.1.-2.1.4., 2.2.1.-2.2.5.

2. Člověk jako jedinec

	OV	PT	KK	ročník
2.1. Vývoj člověka, podobnost a odlišnost lidí, rodina.	2.1.1. Projevy chování a prožívání člověka	2.1.-2.4.	1.1.2	8
	2.1.2. Fáze lidského života, vývoj člověka v hlavních etapách, jeho duševní a sociální proměny	2.1.-2.4.		8
	2.1.3. Proměny člověka v období dospívání, duševní zrání a jeho úskalí. Problémy dospívající mládeže.	2.1.-2.4.		8
	2.1.4. Charakter člověka, vrozené předpoklady, osobní potenciál.	2.1.-2.4.		8
	2.1.5. Rodina a její význam ve vývoji člověka, rodinný život, náhradní rodičovská péče.			6
	2.1.6. Manželství a konflikty v rodině, rozvody.			6
Rodina – komunikace v rodině, úcta k členům rodiny, úcta ke stáří				

Konkretizované výstupy

Průřezová témata

Klíčové kompetence

		OV	PT	KK	ročník
2.2. Vnitřní svět člověka	2.2.1. Vnímání a prožívání, rozdíly v prožívání, myšlení a jednání, citový život člověka.	2.1.-2.4.	1.1.1.		8
	2.2.2. Osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti člověka, osobní nedostatky a způsoby jejich překonávání.	2.1.-2.4.			8
	2.2.3. Systém osobních hodnot.	2.1.-2.4.			8
	2.2.4. Sebehodnocení a hodnocení druhých, stereotypy v posuzování druhých.	2.1.-2.4.			8
	2.2.5. Náročné životní situace a způsoby jejich řešení.	2.1.-2.4.			8

Konkretizované výstupy

Průřezová témata

Klíčové kompetence

		OV	PT	KK	ročník
2.3. Osobní rozvoj	2.3.1. Všestranný rozvoj jedince a jeho předpoklady; citovný, rodinný, pracovní a občanský život; životní perspektivy, aspirace, plány a cíle.	2.1.-2.4.	1.2.4		9
	2.3.2. příprava na obživu a společenské uplatnění, vzdělání všeobecné a odborné.	2.1.-2.4.			9
	2.3.3. Zásady zodpovědné volby povolání, význam osobních předpokladů, schopností, dovedností, vlastností a zájmů.	2.1.-2.4.			9
	2.3.4. Způsoby získávání profesních informací, význam pracovních úřadů, hledání zaměstnání	2.1.-2.4.			9
	2.3.5. Člověk v pracovním vztahu, pracovní smlouva, právní náležitosti pracovního vztahu,	2.1.-2.4.			9

Konkretizované výstupy

Průřezová témata

Klíčové kompetence

3. Stát a hospodářství

Učivo

- 3.1.majetek, vlastnictví** - formy vlastnictví; hmotné a duševní vlastnictví, jejich ochrana; hospodaření s penězi, majetkem a různými formami vlastnictví
- 3.2.peníze** - funkce a podoby peněz, formy placení;
- 3.3.hospodaření** - rozpočet domácnosti, úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing; rozpočet státu, typy rozpočtu a jejich odlišnosti, význam daní
- 3.4.banky a jejich služby** - aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění, produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků
- 3.5.výroba, obchod, služby** - jejich funkce a návaznost
- 3.6.principy tržního hospodářství** - nabídka, poptávka, trh; tvorba ceny, inflace; podstata fungování trhu; nejčastější právní formy podnikání

Očekávané výstupy

žák

- 3.1. rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady**
- 3.2. sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů, hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti, dodržuje zásady hospodárnosti, a vyhýbá se rizikům v hospodaření s penězi**
- 3.3. na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení**
- 3.4. vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít**
- 3.5. uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu**
- 3.6. na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz**
- 3.7. rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané**
- 3.8. rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti**

3. Stát a hospodářství

	OV	PT	KK	ročník
3.1. Majetek a vlastnictví	3.1.1. Peníze a majetek v životě člověka, jejich místo mezi ostatními hodnotami, peníze jako zdroj obživy a majetku			7

3.1.2. Zdroje získávání majetku, tvorba majetku a jeho využívání, ochrana majetku	3.1.,3.3.,3.4.,3.7.			7
3.1.3. Ekonomické hodnoty – rozumné nakládání s penězi, vztah mezi ekonomikou a etikou, rozvíjení ekonomických ctností –šetrnost, podnikavost	3.3.			

Konkretizované výstupy

Průřezová témata

Klíčové kompetence

	OV	PT	KK	ročník
3.2.1. Funkce a podoby peněz	3.3.-3.7.			7
3.2.2. Formy placení, půjčky, úspory, vklady, základní typy účtů a jejich účel;	3.3.-3.7.			9
3.2.3. Rozpočet rodiny a jeho plánování, příjmy a výdaje, kapesné a jeho účel	3.3.-3.7.			9
3.2.4. Státní rozpočet, význam daní	3.3.-3.7.			9

3.2. Peníze

Konkretizované výstupy

Průřezová témata

Klíčové kompetence

	OV	PT	KK	ročník
3.3.1. Lidské potřeby a jejich ekonomické uspokojování - spotřeba, směna	3.4. -3.7.			8
3.3.2. Dělná práce, výroba, služby, podnikání	3.4. -3.7.			8

3.3. Výroba, obchod a služby

Konkretizované výstupy

Průřezová témata

Klíčové kompetence

	OV	PT	KK	ročník
3.4.1. Tržní vztahy, nabídka a poptávka, druhy trhu	3.7.			9
3.4.2. Podnikání a jeho formy	3.7.			9

3.4. Principy tržního hospodaření

Konkretizované výstupy

Průřezová témata

Klíčové kompetence

**3.5. Národní
hospodářství,
hospodářská
úloha státu**

3.5.1. Struktura národního hospodářství, jeho odvětví a sektory.	3.3., 3.5.			9
3.5.2. Hospodářská politika státu, její cíle a nástroje,	3.3.,3.5.			9
3.5.3. Národní důchod, státní rozpočet, daňový systém, ČNR a bankovní sektor	3.3.,3.5.			9

Konkretizované výstupy

Průřezová témata

Klíčové kompetence

4. Stát a právo

Učivo

- 3.4.právní základy státu** - znaky státu, typy a formy státu; státní občanství ČR; Ústava ČR; složky státní moci, jejich orgány a instituce, obrana státu
- 3.5.státní správa a samospráva** - orgány a instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly
- 3.6.principy demokracie** - znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu; politický pluralismus, sociální dialog a jejich význam; význam a formy voleb do zastupitelstev
- 3.7.lidská práva** - základní lidská práva, práva dítěte, jejich ochrana; úprava lidských práv a práv dětí v dokumentech; poškozování lidských práv, šikana, diskriminace
- 3.8.právní řád České republiky** - význam a funkce právního řádu, orgány právní ochrany občanů, soustava soudů; právní norma, předpis, publikování právních předpisů
- 3.9.protiprávní jednání** - druhy a postihy protiprávního jednání včetně korupce, trestní postižitelnost; porušování předpisů v silničním provozu, porušování práv k duševnímu vlastnictví
- 3.10.právo v každodenním životě** - význam právních vztahů; důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající; základní práva spotřebitele; styk s úřady

Očekávané výstupy

žák

- 4.1. rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky**

Učivo: 4.1.1.,4.2.1.4.3.4.,4.4.4.

- 4.2. rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu**

Učivo:4.2.2.,4.4.2.,4.4.3.,4.5.4.

- 4.3. objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů**

Učivo:4.3.1.

- 4.4. vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů**

Učivo:4.2.3, 4.3.2.,4.4.1.,4.4.2.,4.4.3.,4.4.8.

- 4.5. přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, rozumí povinnostem občana při zajišťování obrany státu**

Učivo: 4.1.2.,4.2.3.,4.3.3.,4.3.4.,4.4.8.,4.5.1.,4.5.2.5.7.1.,5.7.2.

- 4.6. objasní význam právní úpravy důležitých vztahů - vlastnictví, pracovní poměr, manželství**

Učivo:4.5.1.,4.5.2.,5.7.1.,5.7.2.

- 4.7. provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky, uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy - osobní přeprava; koupě, oprava či pronájem věci**

Učivo: 4.1.3.,4.5.1.,4.5.2.,4.5.3.,5.7.1.,5.7.2.

4.8. dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují a uvědomuje si rizika jejich porušování

Učivo: 4.1.3.,4.4.5.,4.4.6.,4.4.7.,4.5.1.,4.5.2.,4.5.3.,5.6.1.,5.6.2.5.7.1.,5.7.2.

4.9. rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů

Učivo: 4.1.3., 4.3.4.,4.4.5.,4.4.6.,4.4.7.,4.5.1.,4.5.2.,5.6.1.,5.6.2.5.7.1.,5.7.2.

4.10. rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady

Učivo: 4.1.3.,4.3.6.,4.4.7.,4.5.1.,4.5.2.,5.6.1.,5.6.2.

4.11. diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání

Učivo:4.3.5.,4.4.5.,4.4.6.,4.4.7

4. Stát a právo

	OV	PT	KK	ročník
4.1. Právní základy státu	4.1.1. Stát, státní příslušnost, vznik státu, typy státu, jejich znaky, politické zřízení a symboly suverenity státu	4.1.	3.2.5	7
	4.1.2. Vznik práva, druhy právních norem, ústava, zákony	4.5.		8-9
	4.1.3. Člověk jako subjekt práva, nabývání práva a povinností, právní způsobilost	4.7.-4.10.		7-8-9

Konkretizované výstupy

Průřezová témata

Klíčové kompetence

	OV	PT	KK	ročník
4.2. Státní správa a samospráva	4.2.1. Státní uspořádání a forma v ČR. .	4.1.	2.2.4	7
	4.2.2. Dělení moci v ČR, orgány státní moci - jejich význam a úloha. Legislativní, výkonné a soudní orgány státní moci,	4.2.		8
	4.2.3. Zastupitelské orgány, jejich význam, voby do zastupitelských sborů, charakteristika volební soustavy ČR.	4.4.	4.5.3.,6.5.5.	8-9
	4.2.3. Orgány ochrany státu a občanů - policie a armáda - jejich význam, úloha a jejich úkoly.	4.5.		8-9

Konkretizované výstupy

Průřezová témata

2.3.2

Klíčové kompetence

OV	PT	KK	ročník
----	----	----	--------

4.3. Principy demokracie

4.3.1. Demokracie a další typy výkonu moci ve státě v historii a dnes, zrození demokracie a její podoba v historii a současnosti.	4.3.	2.4		8-9
4.3.2. Demokratické základy státu, dělba moci a její význam.	4.4.			8-9
4.3.3. Totalita a demokracie - dnes a v minulosti, různé podoby totalitních režimů, srovnání totality s demokracií.	4.5.			8-9
4.3.4. Pluralitní politický život v ČR, spektrum politických stran v současnosti, politické strany - význam jejich existence, srovnání politických stran a jejich programů	4.1.,4.4.			9
4.3.5 politická kultura v naší zemi a v zahraničí, aktuální problémy politického života v zemi, korupce a vulgarita	4.9.,4.10., 4.1 1.			9
4.3.6. Ochrana demokracie a její možnosti, ohrožení demokracie.	4.9.,4.10.			9

Konkretizované výstupy

Průřezová témata

Klíčové kompetence

4.4. Lidská práva, člověk jako občan - jeho práva a povinnosti.

	OV	PT	KK	ročník
4.4.1. Lidská práva univerzální a specifická, práva dítěte, nezletilých, mladistvých, postižených, nemocných, starých aj.)	4.5.			7
4.4.2. Lidská práva v dokumentech, Všeobecná deklarace lidských práv, Ústavní listina práv a svobod	4.2.,4.5.,4.7.			7
4.4.3. Ochrana lidských práv, problémy v oblasti lidských práv ve světě i ČR, porušování lidských práv v naší blízkosti - šikana, diskriminace aj.	4.2.,4.5.,4.7.			7
4.4.4. Respektování lidských práv jako předpoklad zapojení ČR do mezinárodních struktur	4.1.			7
4.4.5. Člověk jako občan, práva občana, význam znalostí občanských práv a povinností	4.8.			7
4.4.6. Nabývání a ztráta občanství, základní práva a povinnosti občanů	4.8,4.9,4.10.			7
4.4.7. Občanský zákoník, občanský život člověka, ochrana občanských práv.	4.8.,4.9,4.10.			7
4.4.8. Uplatnění komplexní prosociálnosti – bída světa, informovanost o situaci zemí třetího světa, vztah k menšinám, využití prosociálnosti v multikulturní společnosti	4.5.			

Konkretizované výstupy

Průřezová témata

Klíčové kompetence

4.5. Právní řád ČR

	OV	PT	KK	ročník
4.5.1. Právní řád, jeho organizace, význam a funkce, právní odpovědi.	4.5.-4.10.			9
4.5.2. právní normy, předpisy a jejich publikace.	4.5.-4.10.			9

4.5.3. ústava a Listina základních lidských práv,	4.7,4.8.			9
4.5.4. orgány právní ochrany občanů, soustava soudů	4.2.			9

Konkretizované výstupy

Průřezová témata

Klíčové kompetence

	OV	PT	KK	ročník
5.6.1. Druhy a postihy protiprávního jednání, trestní postizitelnost, porušování předpisů a jejich postih (např. silniční provoz či porušování práv duševního vlastnictví)	4.8.-4.10.			8
5.6.2. Nejzávažnější protispolečenské jevy, hlavní příčiny a projevy, postihy a prevence	4.8.-4.10.			8

4.6. Protiprávní jednání

Konkretizované výstupy

Průřezová témata

Klíčové kompetence

	OV	PT	KK	ročník
5.7.1. Význam právních vztahů, důležité právní vztahy a závázky	4.5.-4.9.			8
5.7.2. Styk s úřady, vyplňování úředních dokumentů a formulářů	4.5.-4.9.			8

4.7. Právo v každodenním životě

Konkretizované výstupy

Průřezová témata

Klíčové kompetence

5. Mezinárodní vztahy, globální svět

Učivo

- 5.1.evropská integrace** - podstata, význam, výhody; Evropská unie a ČR
- 5.2.mezinárodní spolupráce** - ekonomická, politická a bezpečnostní spolupráce mezi státy, její výhody; významné mezinárodní organizace (Rada Evropy, NATO, OSN aj.)
- 5.3.globalizace** - projevy, klady a zápory; významné globální problémy,
- 5.4.včetně válek a terorismu, možnosti jejich řešení**

Očekávané výstupy

žák

- 5.1. popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování**

Učivo:5.1.1.,5.1.2.,5.1.3.,5.2.1.,5.2.2.,5.2.3.

- 5.2. uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy, včetně zajišťování obrany státu a účasti v zahraničních misích**

Učivo:5.1.1.,5.1.2.,5.1.3.,5.2.1.,5.2.2.,5.2.3.

- 5.3. uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory**

Učivo:5.3.1-5.3.5..

- 5.4. uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva**

Učivo:5.3.1-5.3.5.

- 5.5. objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni - v obci, regionu**

Učivo:5.3.1.-5.3.5.

- 5.6. uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání, objasní roli ozbrojených sil ČR při zajišťování obrany státu a při řešení krizí nevojenského charakteru**

Učivo:5.2.1.

5. Mezinárodní vztahy, globální svět

	OV	PT	KK	ročník
5.1. Evropská integrace	5.1.1. Důvody začleňování států do mezinárodních struktur, integrační snahy a procesy v současném světě	5.1.,5.2.	3.3.3.	9
	5.1.2. Dějiny evropské integrace, její význam, příčiny a problémy v minulosti a současnosti	5.1.,5.2.		9
	5.1.3. Orgány Evropské unie a postavení ČR v nich.	5.1.,5.2.		8-9

Konkretizované výstupy

Průřezová témata

Klíčové kompetence

	OV	PT	KK	ročník
5.2. Mezinárodní spolupráce	5.2.1. Mezinárodní vztahy a postavení ČR.	5.1.,5.2.5.6.		9
	5.2.2. Významné mezinárodní instituce a jejich úloha (UNESCO, NATO, OSN, UNICEF atd).	5.1.,5.2.		7-8-9
	5.2.3. Zahraniční politika ČR a její nástroje a cíle. Zahraniční obchod.	5.1.,5.2.		9

Konkretizované výstupy

Průřezová témata

Klíčové kompetence

	OV	PT	KK	ročník
5.3. Globalizace	5.3.1. Významné planetární problémy, způsoby řešení hlavních problémů na osobní, národní i mezinárodní úrovni	5.3.-5.5.	5.3	9
	5.3.2. Vztah kultury a přírody, dějinná odpovědnost člověka za osud planety	5.3.-5.5.		9
	5.3.3. Důsledky lidského zasahování do přírody (vyčerpávání přírodních zdrojů a porušování přírodní rovnováhy)	5.3.-5.5.		9
	5.3.4. Devastace životního prostředí, skládky a význam třídění odpadu	5.3.-5.5.		9
	5.3.5. Ochrana přírody a životního prostředí – úcta k životu ve všech jeho formách, citový vztah člověka k přírodě, zodpovědnost za životní prostředí	5.3.-5.5.		

Konkretizované výstupy

Průřezová témata

Klíčové kompetence

5.6 Člověk a příroda

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Člověk a příroda** zahrnuje okruh problémů spojených se zkoumáním přírody. Poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům a jejich zákonitostem. Dává jim tím i potřebný základ pro lepší pochopení a využívání současných technologií a pomáhá jim lépe se orientovat v běžném životě.

V této vzdělávací oblasti dostávají žáci příležitost poznávat přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Na takovém poznání je založeno i pochopení důležitosti udržování přírodní rovnováhy pro existenci živých soustav, včetně člověka. Vzdělávací oblast také významně podporuje vytváření otevřeného myšlení (přístupného alternativním názorům), kritického myšlení a logického uvažování.

Vzdělávací obory vzdělávací oblasti Člověk a příroda, jimiž jsou **Fyzika, Chemie, Přírodopis a Zeměpis**, svým činnostním a badatelským charakterem výuky umožňují žákům hlouběji porozumět zákonitostem přírodních procesů, a tím si uvědomovat i užitečnost přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě. Zvláště významné je, že při studiu přírody specifickými poznávacími metodami si žáci osvojují i důležité dovednosti. Jedná se především o rozvíjení dovednosti soustavně, objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat a měřit, vytvářet a ověřovat hypotézy o podstatě pozorovaných přírodních jevů, analyzovat výsledky tohoto ověřování a vyvozovat z nich závěry. Žáci se tak učí zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti či vztahy mezi nimi, klást si otázky (Jak? Proč? Co se stane, jestliže?) a hledat na ně odpovědi, vysvětlovat pozorované jevy, hledat a řešit poznávací nebo praktické problémy, využívat poznání zákonitostí přírodních procesů pro jejich předvídání či ovlivňování.

Ve výše zmíněných vzdělávacích oborech žáci postupně poznávají složitost a mnohotvárnost skutečnosti, podstatné souvislosti mezi stavem přírody a lidskou činností, především pak závislost člověka na přírodních zdrojích a vlivy lidské činnosti na stav životního prostředí a na lidské zdraví. Učí se zkoumat změny probíhající v přírodě, odhalovat příčiny a následky ovlivňování důležitých místních i globálních ekosystémů a uvědoměle využívat své přírodovědné poznání ve prospěch ochrany životního prostředí a principů udržitelného rozvoje. Komplexní pohled na vztah mezi člověkem a přírodou, jehož významnou součástí je i uvědomování si pozitivního vlivu přírody na citový život člověka, utváří - spolu s fyzikálním, chemickým a přírodopisným vzděláváním - také vzdělávání zeměpisné, které navíc umožňuje žákům postupně odhalovat souvislosti přírodních podmínek a života lidí i jejich společenství v blízkém okolí, v regionech, na celém území ČR, v Evropě i ve světě.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Zeměpis, který má přírodovědný i společenskovední charakter, je, v zájmu zachování celistvosti oboru, umístěn celý v této vzdělávací oblasti.

Vzdělávací oblast Člověk a příroda navazuje na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět, která na elementární úrovni přibližuje přírodovědné poznávání žákům 1. stupně základního vzdělávání, a kooperuje především se vzdělávacími oblastmi Matematika a její aplikace, Člověk a společnost, Člověk a zdraví a Člověk a svět práce a přirozeně i s dalšími vzdělávacími oblastmi.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- zkoumání přírodních faktů a jejich souvislostí s využitím různých empirických metod poznávání (pozorování, měření, experiment) i různých metod racionálního uvažování
- potřebě klást si otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, správně tyto otázky formulovat a hledat na ně adekvátní odpovědi
- způsobu myšlení, které vyžaduje ověřování vyslovovaných domněnek o přírodních faktech více nezávislými způsoby
- posuzování důležitosti, spolehlivosti a správnosti získaných přírodovědných dat pro potvrzení nebo vyvrácení vyslovovaných hypotéz či závěrů
- zapojování do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům, ke svému zdraví i zdraví ostatních lidí
- porozumění souvislostem mezi činnostmi lidí a stavem přírodního a životního prostředí
- uvažování a jednání, která preferují co nejefektivnější využívání zdrojů energie v praxi, včetně co nejširšího využívání jejich obnovitelných zdrojů, zejména pak slunečního záření, větru, vody a biomasy
- utváření dovedností vhodně se chovat při kontaktu s objekty či situacemi potenciálně či aktuálně ohrožujícími životy, zdraví, majetek nebo životní prostředí lidí

5.6.1 Fyzika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět fyzika je vyučován od 6. do 9. ročníku. V 6. ročníku s dotací 1 hodina týdně a od 7. do 9. ročníku 2 hodiny týdně.

Výuka probíhá v odborné pracovně. Učitel i žáci využívají všechny dostupné pomůcky uložené v učebně i ve dvou přilehlých kabinetech.

V předmětu fyzika si žáci osvojují, především na základě pozorování, měření a experimentování, fyzikální pojmy, veličiny a zákonitosti potřebné k porozumění fyzikálních jevů a procesů, vyskytujících se v přírodě, běžném životě i v technické a technologické praxi. Předmět přispívá k rozvoji rozumových schopností žáků, schopnosti uplatnění názorného poznání v praxi, přesnému vyjadřování. Spolu s ostatními přírodovědnými předměty směřuje výuka fyziky k tomu, aby si žáci uvědomovali hodnotu vědeckého poznání a jeho využití v praktickém životě.

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

Kompetence k učení

Žák:

- rozvíjení paměti při numerických výpočtech
- rozvíjení abstraktního myšlení při osvojování pojmů
- umět měřit různé vlastnosti objektů a výsledky zpracovávat
- provádět fyzikální experimenty
- vyslovovat hypotézy a odhady

Učitel:

- vhodné fyzikální úlohy řešené pomocí vzorců
- objekty vhodné k měření
- vést žáky ke správnému rýsování grafů, přesnosti, dokončení práce
- jednoduché fyzikální experimenty

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- rozpoznat problém
- volba správného postupu a vyhodnocení
- hledání dalších možností řešení
- sebekontrola, vytrvalost, systematickosti, přesnost

Učitel:

- vhodné problémy, některé i s více způsoby řešení
- vede žáky k ústnímu i písemnému vyhodnocení situace

Kompetence komunikativní

Žák:

- umět diskutovat, argumentovat
- schopnost vyslechnout názory i schopnost přijmout jiný názor
- výstižný, souvislý a kultivovaný projev

Učitel:

- vhodné problémy

- práce s tabulkami a grafy
- dohled na správné slovní vyjadřování

Kompetence občanská

Žák:

- učí se hodnotit svoji práci
- ověřuje svá řešení a zodpovídá za ně
- uvědomuje si potřebu šetrného nakládání s přírodními zdroji
- poznává způsoby ochrany zdraví a životního prostředí

Učitel:

- vhodné úlohy z reálného světa
- skupinová práce
- společné hodnocení výsledků
- diskuze o problémech

Kompetence pracovní

Žák:

- dodržování pracovních postupů a správných způsobů řešení
- vytrvalost, sebekontrola, schopnost dokončení práce
- dodržování zásad bezpečnosti práce s fyzikálními přístroji a zařízeními

Učitel:

- vede žáky k využívání získaných poznatků a dovedností při praktických činnostech a při laboratorních pracích
- vhodné objekty pro odhady, měření a pozorování fyzikálních jevů

Kompetence sociální a personální

Žák:

- rozvíjení systematičnosti, vytrvalosti a přesnosti
- vytváření schopnosti vyslovovat hypotézy na základě zkušenosti nebo pokusu
- dodržování pravidel a postupů práce
- rozvíjení spolupráce při řešení problémů

Učitel:

- zadávání problémových úloh
- skupinová práce
- diskuze o problému
- účast ve fyzikálních soutěžích

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

1. Látky a tělesa

Učivo

1.1. měřené veličiny - délka, objem, hmotnost, teplota a její změna, čas

1.2. skupenství látek - souvislost skupenství látek s jejich částicovou stavbou; difúze

Očekávané výstupy

žák

1.1. změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa

Učivo: 1.1.1., 1.1.2., 1.1.3., 1.1.4., 1.1.5.

1.2. uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí

Učivo: 1.2.1., 1.2.2., 1.2.3., 1.2.4.

1.3. předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty

Učivo: 1.2.5., 1.2.6.

1.4. využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů

Učivo: 1.1.1., 1.1.3.

1. Látky a tělesa

	OV	PT	KK	ročník
1.1. Měřené veličiny	1.1.1. fyzikální veličina, číselná hodnota a jednotka veličiny, délka, objem, hmotnost, hustota látky	1.1., 1.4.		6
	1.1.2. měření délky, objemu a hmotnosti těles, aritmetický průměr	1.1.		6
	1.1.3. měření hustoty látek	1.1., 1.4.		6
	1.1.4. měření teploty	1.1.		6
	1.1.5. měření času	1.1.		6

Konkretizované výstupy

Žák : umí rozlišit na příkladech pojmy látka a těleso, určit druh látky (tělesa), určit vodorovnost plochy libelou, měřit délku délkovými měřidly, objem odměrnými válci, hmotnost na váhách, uvést jednotky měření, zapsat výsledek, určit hustotu látky ze změřené hmotnosti a objemu, uvést jednotky hustoty, vyhledávat hustoty látek v tabulkách, měřit teplotu a čas, uvést jejich jednotky, zapsat výsledek, užívat různé druhy teploměřů, užívat stopky

Průřezová témata

PT 1.1.1.

Klíčové kompetence

K I – 2, K I – 3, K II – 3, K VI - 1

	OV	PT	KK	ročník
1.2. Skupenství látek	1.2.1. látky a tělesa, částicová stavba látek	1.2.		6
	1.2.2. atom, molekula, pohyb částic, složení atomu, iont	1.2.		6
	1.2.3. částicové složení látek	1.2.		6
	1.2.4. difúze	1.2.		6
	1.2.5. vlastnosti látek	1.3.		6
	1.2.6. změny objemu těles při zahřívání a ochlazování	1.3.		K II - 3 6

Konkretizované výstupy

Žák : umí uvést složení atomu , elektronový náboj částic, charakterizovat iont a molekulu, charakterizovat pojem neustálého a neuspořádaného pohybu částic, uvést jevy, které ho potvrzují, charakterizovat hlavní rozdíly mezi částicovým složením látek pevných, kapalných a plyných
 - umí usoudit, zda se objem tělesa při dané změně teploty zvětší či zmenší a využívat této znalosti při řešení problémů a úloh, uvést jednotku teploty, změřit teplotu i rozdíl teplot teploměrem a zapsat výsledek

Průřezová témata

PT 1.1.1.

Klíčové kompetence

K I - 2

2. Pohyb těles, síla

Učivo

- 2.1. pohyby těles - pohyb rovnoměrný a nerovnoměrný; pohyb přímočarý a křivočarý
- 2.2. gravitační pole a gravitační síla - přímá úměrnost mezi gravitační silou a hmotností tělesa
- 2.3. tlaková síla a tlak - vztah mezi tlakovou silou, tlakem a obsahem plochy, na niž síla působí
- 2.4. třecí síla - smykové tření, ovlivňování velikosti třecí síly v praxi
- 2.5. výslednice dvou sil stejných a opačných směrů
- 2.6. Newtonovy zákony - první, druhý (kvalitativně), třetí
- 2.7. rovnováha na páce a pevné kladce

Očekávané výstupy

žák

2.1. rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu

Učivo: 2.1.1., 2.1.3.

2.2. využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles

Učivo: 2.1.2., 2.1.3., 2.1.4.

2.3. změří velikost působící síly

Učivo: 2.2.1., 2.2.2., 2.3.1., 2.3.2., 2.3.3., 2.4.1., 2.4.2., 2.4.3.

2.4. určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici

Učivo: 2.2.1., 2.2.3., 2.3.2., 2.3.3., 2.4.1., 2.5.1., 2.5.2., 2.5.3., 2.7.1.

2.5. využívá Newtonovy zákony pro objasňování či předvídání změn pohybu těles při působení stálé výsledné síly v jednoduchých situacích

Učivo: 2.6.1., 2.6.2.

2.6. aplikuje poznatky o otáčivých účincích síly při řešení praktických problémů

Učivo: 2.7.1., 2.7.2., 2.7.3.

2. Pohyb těles, síla

	OV	PT	KK	ročník
2.1.1. klid a pohyb těles	2.1.			7
2.1.2. dráha, čas a jeho jednotka, rychlost a její jednotka, délka trajektorie	2.2.			7
2.1.3. měření dráhy a času	2.1., 2.2.			7
2.1.4. pohyb rovnoměrný a nerovnoměrný, průměrná rychlost	2.2.			7

7

Konkretizované výstupy

Žák : umí objasnit klid a pohyb tělesa, z konkrétního příkladu poznat, zda je těleso v klidu nebo v pohybu vzhledem k jinému tělesu, změřit uraženou dráhu a zapsat výsledek, uvést jednotky času, změřit čas a zapsat výsledek, rozeznat z předložených hodnot pohyb rovnoměrný a nerovnoměrný, experimentálně určit rychlost rovnoměrného pohybu, určit průměrnou rychlost, používat vzorce pro

výpočet rychlosti, dráhy a času při řešení úloh, vzájemně převádět jednotky rychlosti, vyjádřit grafem závislost dráhy na čase a pracovat s grafem při vyhledávání rychlosti, dráhy a času

Průřezová témata

PT 1.1.1., PT 5.3.2.

Klíčové kompetence

K I – 2, K I – 3, K II – 3, K III - 2

	OV	PT	KK	ročník
2.2. Gravitační pole, gravitační síla	2.2.1. gravitační síla a její účinky	2.3., 2.4., 7.1.		7
	2.2.2. vztah mezi gravitační silou a hmotností tělesa	2.3., 7.1.		7
	2.2.3. gravitační pole	2.4., 7.1.		7

Konkretizované výstupy

Žák : umí posoudit, které dva objekty na sebe působí, charakterizovat gravitační sílu jako působení gravitačního pole, které působí kolem každého tělesa, používat vztah mezi gravitační silou a hmotností při řešení úloh, pracovat s veličinou g jako charakteristikou gravitačního pole a její jednotkou N/kg

Průřezová témata

PT 1.1.1.

Klíčové kompetence

K I – 2, K II - 3

	OV	PT	KK	ročník
2.3. Tlaková síla, tlak	2.3.1. vzájemné působení těles a jeho projevy	2.3.		7
	2.3.2. síla, její jednotka a znázornění	2.3., 2.4.		7
	2.3.3. tlaková síla, tlak a jeho jednotka	2.3., 2.4.		7

Konkretizované výstupy

Žák : umí posoudit, které dva objekty na sebe působí, uvést přibližnou charakteristiku jednotky síly newton, její násobky a díly, znázornit sílu orientovanou úsečkou ze známé velikosti, směru a působíště, z orientované úsečky určit sílu a zapsat výsledek
- určit pomocí olovnice svislý směr, charakterizovat tlakovou sílu, uvést hlavní jednotku tlaku, její násobky a díly, používat vztah pro tlak $p=F/S$ při řešení problémů a úloh

Průřezová témata

PT 1.1.1.

Klíčové kompetence

K I – 2, K I – 3, K II – 3, K III - 2

	OV	PT	KK	ročník
2.4. Třecí síla	2.4.1. tření, třecí síla a její měření	2.3., 2.4.		7
	2.4.2. závislost třecí síly na tlakové síle a materiálu stykových ploch	2.3.		7
	2.4.3. účinky třecí síly, význam tření v praxi	2.3.		7

Konkretizované výstupy

Žák : umí využívat poznatek o tom, že třecí síla je přímo úměrná tlakové síle, souvisí s materiálem a drsností styčných ploch, ale ne s jejich obsahem

Průřezová témata

PT 1.1.1.

Klíčové kompetence

K I – 2, K II – 3, K III - 2

2.5. Výslednice dvou sil stejných a opačných směrů

	OV	PT	KK	ročník
2.5.1. skládání sil stejného směru	2.4.			7
2.5.2. skládání sil opačného směru, rovnováha sil	2.4.			7
2.5.3. těžiště tělesa a jeho vlastnosti	2.4.			7

Konkretizované výstupy

Žák : umí znázornit sílu orientovanou úsečkou, určit graficky i výpočtem výslednici dvou sil působících na těleso ve stejných či opačných směrech, charakterizovat těžiště tělesa jako působiště gravitační síly působící na těleso a určit experimentálně těžiště tělesa, využít poznatek, že poloha těžiště v tělese závisí na rozložení látky v něm, pro objasňování praktických situací

Průřezová témata

PT 1.1.1.

Klíčové kompetence

K I – 2, K I – 3, K II - 3

2.6. Newtonovy zákony

	OV	PT	KK	ročník
2.6.1. pohybové zákony : první, druhý, třetí	2.5.			7
2.6.2. pozorování experimentů potvrzujících platnost pohybových zákonů	2.5.			7

Konkretizované výstupy

Žák : umí objasnit podstatu prvního pohybového zákona pokud na těleso nepůsobí výsledná síla, objasnit podstatu druhého pohybového zákona, závislost změny rychlosti na velikosti působící síly a na hmotnosti tělesa, objasnit podstatu třetího pohybového zákona, kde síly jimiž na sebe působí dvě tělesa, jsou stejně velké, ale opačné, použít pohybové zákony pro objasňování běžných situací i při řešení problémů a úloh

Průřezová témata

PT 1.1.1.

Klíčové kompetence

K I – 2, K II – 3, K III - 2

2.7. Rovnováha na páce a pevné kladce

	OV	PT	KK	ročník
2.7.1. rameno síly, moment síly a jeho jednotka	2.4., 2.6.			7
2.7.2. páka a její vlastnosti	2.6.			7

2.7.3. pevná kladka a její vlastnosti	2.6.			7

Konkretizované výstupy

Žák : umí určit rameno síly, je-li dáno působíště síly a osa otáčení tělesa, použít vztah pro moment síly pro řešení problémů a úloh, uvést jednotku momentu síly, experimentálně určit moment síly ze změřené síly a ramene síly, poznat , zda síly působící na těleso jsou v rovnováze, vyjádřit rovnováhu na páce a kladce pevné a využít toho k objasňování funkce páky a kladky pevné v praxi

Průřezová témata

PT 1.1.1.

Klíčové kompetence

K I – 2, K I -3, K II – 3, K III - 2

3. Mechanické vlastnosti tekutin

Učivo

3.1.Pascalův zákon - hydraulická zařízení

3.2.hydrostatický a atmosférický tlak - souvislost mezi hydrostatickým tlakem, hloubkou a hustotou kapaliny; souvislost atmosférického tlaku s některými procesy v atmosféře

3.3.Archimédův zákon - vztaková síla; potápění, vznášení se a plování těles v klidných tekutinách

Očekávané výstupy

žák

3.1. využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů

Učivo: 3.1.1., 3.1.2., 3.1.3., 3.2.1, 3.2.2., 3.2.3., 3.2.4., 3.3.1., 3.3.2.

3.2 předpoví z analýzy sil působících na těleso v klidné tekutině chování tělesa v ní

Učivo: 3.3.1.,3.3.2., 3.3.3.

3. Mechanické vlastnosti tekutin

	OV	PT	KK	ročník
3.1. Pascalův zákon	3.1.1. působení tlakové síly na kapalinu v klidu	3.1.		7
	3.1.2 Pascalův zákon	3.1.		7
	3.1.3. pozorování jevů potvrzujících Pascalův zákon	3.1.		7

Konkretizované výstupy

Žák : umí objasnit podstatu Pascalova zákona a používat ho při řešení problémů a úloh, především těch, které souvisejí s principem hydraulického lisu

Průřezová témata

PT 1.1.1.

Klíčové kompetence

K I - 2, K II - 3, K III - 2

	OV	PT	KK	ročník
3.2.Hydrostatický a atmosférický tlak	3.2.1. působení gravitační síly na kapalinu v klidu	3.1.		7
	3.2.2. hydrostatický tlak	3.1.		7
	3.2.3. působení gravitační síly na atmosféru	3.1.		7
	3.2.4. atmosférický tlak	3.1.		7

Konkretizované výstupy

Žák : umí charakterizovat hydrostatický tlak jako tlak způsobený gravitační silou působící na klidnou kapalinu v nádobě a používat vztah pro výpočet hydrostatického tlaku při řešení problémů a úloh , charakterizovat atmosférický tlak jako tlak vyvolaný v atmosféře gravitační silou a objasnit podstatu jeho určení pomocí Torricelliho pokusu, změřit atmosférický tlak aneroidem, ze znalosti tlaku v uzavřené nádobě a tlaku atmosférického určit zda je v nádobě přetlak či podtlak, změřit tlak v uzavřeném prostoru

Průřezová témata

PT 1.1.1., PT 5.2.2.

Klíčové kompetence

K I – 2, K I – 3, K II – 3, K III - 2

3.3.. Archimédův zákon

	OV	PT	KK	ročník
3.3.1. vztlková síla v kapalinách a v plynech	3.1, 3.2..			7
3.3.2. Archimédův zákon	3.1., 3.2.			7
3.3.3. podmínky plování, vznášení se a potápění těles, vztah mezi gravitační a vztlkovou silou působící na těleso v kapalině	3.2.			7

Konkretizované výstupy

Žák: umí objasnit vznik tlakové síly při ponoření tělesa do kapaliny či plynu, určit její velikost a směr v konkrétních situacích, objasnit podstatu Archimedova zákona a používat ho při řešení problémů a úloh, z porovnání velikostí gravitační síly a vztlkové síly působících na těleso v kapalině (či plynu) určit, zda se těleso bude potápět, vznášet nebo plovat

Průřezová témata

PT 1.1.1.

Klíčové kompetence

K I – 2, K I – 3, K II – 3, K III - 2

4. Energie

Učivo

- 4.1. formy energie** - pohybová a polohová energie; vnitřní energie; elektrická energie a výkon; výroba a přenos elektrické energie; jaderná energie, štěpná reakce, jaderný reaktor, jaderná elektrárna; ochrana lidí před radioaktivním zářením
- 4.2. přeměny skupenství** - tání a tuhnutí, skupenské teplo tání; vypařování a kapalnění; hlavní faktory ovlivňující vypařování a teplotu varu kapaliny
- 4.3. obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie**

Očekávané výstupy

žák

4.1. určí v jednoduchých případech práci vykonanou silou a z ní určí změnu energie tělesa

Učivo: 4.1.1., 4.1.2., 4.1.3.,

4.2. využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem

Učivo: 4.1.1., 4.1.5.

4.3. využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh

Učivo: 4.1.2., 4.2.3., 4.1.7., 4.2.1., 4.2.2., 4.2.3., 4.2.4., 4.3.1.

4.4. určí v jednoduchých případech teplo přijaté či odevzdané tělesem

Učivo: 4.1.4.

4.5. zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí

Učivo: 4.1.6., 4.1.7., 4.1.8., 4.3.1.

4. Energie

	OV	PT	KK	ročník
4.1.1. práce, výkon, pohybová a polohová energie a jejich jednotky,	4.1., 4.2.			8
4.1.2. vzájemné přeměny a přenos pohybové a polohové energie	4.1., 4.3.			8
4.1.3. vnitřní energie tělesa a její souvislost s teplotou tělesa, změna vnitřní energie konáním práce a tepelnou výměnou	4.1.			8
4.1.4. teplo a jeho jednotka, teplo předané tělesu (bez změny skupenství), měrná tepelná kapacita	4.4.			8
4.1.5. elektrická práce (energie), elektrický výkon, elektrický spotřebič	4.2.			8
4.1.6. výroba elektrické energie, elektrárna, přenosová soustava elektrické energie	4.5.			8
4.1.7. jaderná energie, jaderné záření, radionuklidy, štěpení jader uranu, řetězová reakce, jaderný reaktor, jaderná elektrárna	4.3., 4.5.			9
4.1.8. ochrana před jaderným zářením	4.5.			9

Konkretizované výstupy

Žák : umí uvést hlavní jednotku práce, výkonu, uvést některé jejich díly a násobky, použít vztahy pro výpočet práce a výkonu při řešení problémů a úloh, určit elektrickou práci a výkon, objasnit souvislost mezi konáním práce, pohybovou a polohovou energií tělesa, porovnat pohybové energie tělesa využitím znalosti jejich rychlostí a hmotností, užívat vztah pro výpočet polohové gravitační energie tělesa při řešení problémů a úloh, určit ze zadané hodnoty poklesu nebo vzrůstu polohové energie pokles nebo vzrůst pohybové energie, charakterizovat vnitřní energii tělesa, porovnat vnitřní energii tělesa ze znalosti teplot tělesa, charakterizovat změny vnitřní energie a uvést příklady z praxe, charakterizovat změnu vnitřní energie při tepelné výměně, určit teplo přijaté (odevzané) tělesem při stálém skupenství, charakterizovat některé z forem tepelné výměny a uvést příklady z praxe, charakterizovat elektrickou energii jako energii elektrického pole, charakterizovat elektrický spotřebič, uvést hlavní složky soustavy výroby a přenosu elektrické energie a jejich funkce, charakterizovat jadernou energii, charakterizovat radionuklidy a uvést jejich rozdělení na přirozené a umělé, charakterizovat jaderné záření a způsoby ochrany před ním, charakterizovat štěpení jádra atomu jako jeho rozpad na více částí, charakterizovat řetězovou reakci uvést hlavní části jaderné elektrárny, charakterizovat nepříznivé vlivy výroby elektrické energie v tepelných a jaderných elektrárnách na životní prostředí

Průřezová témata

PT 1.1.1., PT 5.2.6., PT 5.2.7., PT 5.3.2., PT 5.3.3.,
PT 5.3.4., PT 5.4.2.

Klíčové kompetence

K I – 2, K I – 3, K II – 3, K III - 2

4.2. Přeměny skupenství

	OV	PT	KK	ročník
4.2.1. tání a tuhnutí krystalické látky, teplota tání, skupenské teplo tání	4.3.			8
4.2.2. vypařování a var, teplota varu	4.3.			8
4.2.3. kapalnění	4.3.			8
4.2.4. souvislost změn vnitřní energie těles a změn jejich čističové stavby se změnami skupenství	4.1., 4.3.			8

Konkretizované výstupy

Žák : umí uvést základní skupenské přeměny látek, charakterizovat souvislost těchto přeměn se změnami vnitřní energie a čističové struktury látek a využít uvedených znalostí při objasňování jevů v přírodě i v každodenní praxi, vyhledávat teploty skupenských přeměn v tabulkách, charakterizovat skupenské teplo tání a při řešení problémů a úloh využívat poznatku, že skupenské teplo tání je přímo úměrné hmotnosti tělesa, charakterizovat hlavní faktory, na nichž závisí rychlost vypařování kapaliny a využít těchto poznatků při řešení problémů a úloh, charakterizovat hlavní faktory, na nichž závisí teplota varu kapaliny a využívat tyto poznatky při řešení problémů a úloh, charakterizovat nasycenost vzduchu vodní parou a objasnit jevy spojené s kapalněním vodní páry ve vzduchu

Průřezová témata

PT 1.1.1.

Klíčové kompetence

K I – 2, K I – 3, K II - 3

4.3. Obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie

	OV	PT	KK	ročník
4.3.1. Výroba elektrické energie a její vlivy na životní prostředí	4.3., 4.5.			8, 9

Konkretizované výstupy

Žák : umí charakterizovat nepříznivé vlivy výroby elektrické energie v tepelných elektrárnách na životní prostředí (znečišťování ovzduší, vody apod.)

Průřezová témata

PT 1.1.1., PT 5.2.6., PT 5.2.7., PT 5.3.3., PT 5.3.4.,
PT 5.4.1.

Klíčové kompetence

K I - 2, K II - 1, K III - 2, K V - 5

5. Zvukové děje

Učivo

5.1.vlastnosti zvuku - látkové prostředí jako podmínka vzniku šíření zvuku, rychlost šíření zvuku v různých prostředích; odraz zvuku na překážce, ozvěna; pohlcování zvuku; výška zvukového tónu

Očekávané výstupy

žák

5.1. rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku

Učivo: 5.1.1., 5.1.2., 5.1.3.

5.2. posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí

Učivo: 5.1.2.

5. Zvukové děje

	OV	PT	KK	ročník
5.1.1.podstata zvuku, zdroj zvuku, šíření zvuku v různých prostředích, rychlost zvuku	5.1.			8
5.1.2. tón, výška tónu, hlasitost zvuku, hluk a jeho negativní vliv na zdraví člověka	5.1., 5.2.			8
5.1.3. odraz zvuku na překážce, zvuková ozvěna	5.3.			8

5.1. Vlastnosti zvuku

Konkretizované výstupy

Žák : umí charakterizovat zdroj zvuku jako chvějící se těleso vyvolávající v prostředí sluchem vnímatelný rozruch (zvuk), charakterizovat šíření zvuku v prostředí jako proces zhušťování a zředování prostředí, spojený s přenosem energie, uvést, že rychlost zvuku závisí na druhu prostředí, v němž se zvuk šíří, na teplotě prostředí a využívat těchto poznatků při řešení problémů a úloh, charakterizovat tón a výšku tónu jako jeho kmitočet, charakterizovat hlasitost zvuku jako energii zvukového rozruchu s ohledem na citlivost sluchového ústrojí, a uvést, hlasitost zvuku závisí na vzdálenosti našeho ucha od zdroje zvuku a na prostředí, v němž se zvuk šíří, charakterizovat hluk a možnosti potlačování nadměrného hluku v našem životním prostředí, charakterizovat odraz zvuku a objasnit vznik ozvěny

Průřezová témata

PT 1.1.1., PT 5.4.1., PT 5.4.2.

Klíčové kompetence

K I – 2, K I – 3, K II – 3, K III – 2, K V - 5

6. Elektromagnetické a světelné děje

Učivo

- 6.1. elektrický obvod** - zdroj napětí, spotřebič, spínač
- 6.2. elektrické a magnetické pole** - elektrická a magnetická síla; elektrický náboj; tepelné účinky elektrického proudu; elektrický odpor; stejnosměrný elektromotor; transformátor; bezpečné chování při práci s elektrickými přístroji a zařízeními
- 6.3. vlastnosti světla** - zdroje světla; rychlost světla ve vakuu a v různých prostředích; stín, zatmění Slunce a Měsíce; zobrazení odrazem na rovinném, dutém a vypuklém zrcadle (kvalitativně); zobrazení lomem tenkou spojkou a rozptylkou (kvalitativně); rozklad bílého světla hranolem

Očekávané výstupy

žák

- 6.1. sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu**
Učivo: 6.1.3., 6.2.7.
- 6.2. rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí**
Učivo: 6.1.1., 6.1.2., 6.2.3., 6.2.5.
- 6.3. rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností**
Učivo: 6.2.1., 6.2.2.
- 6.4. využít Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických problémů**
Učivo: 6.2.4., 6.2.5.
- 6.5. využít prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní**
Učivo: 6.2.6.
- 6.6. zapojí správně polovodičovou diodu**
Učivo: 6.2.2.
- 6.7. využít zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh**
Učivo: 6.3.1., 6.3.2.
- 6.8. rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od kolmice, a využít této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami**
Učivo: 6.3.1., 6.3.3., 6.3.4., 6.3.5.

6. Elektromagnetické a světelné děje

	OV	PT	KK	ročník
6.1. Elektrický obvod	6.1.1. elektrické napětí a jeho jednotka	6.2.		8
	6.1.2. zdroje elektrického napětí	6.2.		8
	6.1.3. elektrický obvod a jeho hlavní součásti	6.1.		8

Konkretizované výstupy

Žák : umí uvést hlavní jednotku napětí, její díly a násobky, měřit stejnosměrné napětí v elektrickém obvodu voltmetrem, sestavit jednoduchý a rozvětvený obvod a nakreslit jeho schéma, uvést zdroje stejnosměrného elektrického napětí a jejich základní části

Průřezová témata

PT 1.1.1.

Klíčové kompetence

K I – 2, K II - 3

6.2. Elektrické a magnetické pole

	OV	PT	KK	ročník
6.2.1. elektrický náboj a jeho jednotka, elektrická síla a elektrické pole	6.3.			8
6.2.2. vodiče a izolanty, polovodiče	6.3., 6.6.			8, 9
6.2.3. elektrický proud stejnosměrný a střídavý a jejich základní charakteristiky, tepelné účinky elektrického proudu, měření proudu a napětí	6.2.			8, 9
6.2.4. Ohmův zákon pro kovy, odpor vodiče a jeho jednotka, souvislost odporu s délkou, průřezem, materiálem a teplotou vodiče, podstata vedení elektrického proudu v kovech	6.4.			8
6.2.5. výsledné napětí, proud a odpor vodičů spojených za sebou a vedle sebe, reostat	6.2., 6.4..			8
6.2.6. magnety přírodní a umělé, magnetické póly, cívka s proudem v magnetickém poli, stejnosměrný elektromotor, elektromagnetická indukce, transformátor, alternátor	6.5.			8
6.2.7. bezpečné zacházení s elektrickými spotřebiči	6.1.			9

Konkretizované výstupy

Žák : umí ověřit existenci elektrického pole a charakterizovat elektrickou sílu jako působení elektrického pole na těleso, uvést hlavní jednotku elektrického náboje a některé její díly, rozlišit pokusně vodič od izolantu, měřit elektrické napětí voltmetrem a proud ampérmetrem, objasnit podstatu Ohmova zákona pro kovy a používat jej při řešení problémů a úloh, uvést hlavní jednotku elektrického odporu a některé její násobky, určovat odpor ze změřeného proudu a napětí, uvést, že odpor vodiče závisí na délce, teplotě, průřezu a materiálu vodiče a využít těchto poznatků při řešení problémů a úloh, objasnit podstatu reostatu a jeho užití, určit výsledné napětí, proud a odpor vodičů spojených za sebou a vedle sebe

- ověřit existenci magnetického pole a charakterizovat magnetickou sílu, uvést druhy magnetických pólů u magnetu či cívky s proudem, charakterizovat magnetické pole Země, určit magnetické póly u magnetu či cívky s proudem, znázornit magnetické pole pomocí indukčních čar, objasnit podstatu stejnosměrného elektromotoru, objasnit podstatu elektromagnetické indukce, charakterizovat střídavý proud a princip jeho vzniku, charakterizovat periodu a kmitočet střídavého proudu, určit kmitočet a periodu, charakterizovat a změřit efektivní proud ampérmetrem určeným pro měření střídavého proudu, objasnit podstatu a funkci alternátoru, objasnit podstatu a funkci transformátoru, objasnit a dodržovat pravidla bezpečné práce s elektrickými zařízeními

Průřezová témata

PT 1.1.1., PT 5.2.6., PT 5.2.7., PT 5.3.3., PT 5.4.1., PT 5.4.2.

Klíčové kompetence

K I – 2, K I – 3, K II – 3, K III – 2, K VI - 1

6.3. Vlastnosti

	OV	PT	KK	ročník
6.3.1. zdroje světla, šíření světla v různých	6.7., 6.8.			7

světla

optických prostředích, stín a jeho vznik, zatmění Slunce a Měsíce, rychlost světla, optická prostředí				
6.3.2. odraz světla, zobrazení zrcadly (rovinná a kulová), ohnisková vzdálenost	6.7.			7, 9
6.3.3. lom světla ke kolmici a od kolmice, čočky, zobrazení čočkami (spojka, rozptylka), ohnisko a ohnisková vzdálenost čočky	6.8.			7, 9
6.3.4. lupa, optické vlastnosti oka	6.8.			7, 9
6.3.5. rozklad bílého světla optickým hranolem, spektrum	6.8.			7

Konkretizované výstupy

Žák: umí charakterizovat zdroj světla, rozlišit mezi zdrojem světla a tělesem pouze světlo odrážejícím, charakterizovat bodový a plošný zdroj světla, charakterizovat optická prostředí, objasnit a načrtnout vznik rozbíhavého a rovnoběžného svazku paprsků, objasnit vznik stínu za tělesem, objasnit a načrtnout vznik zatmění Slunce a Měsíce, uvést rychlost světla a její závislost na hustotě prostředí, charakterizovat zákon odrazu světla a použít ho především při objasňování zobrazení předmětu rovinným a kulovým zrcadlem, charakterizovat pojem ohniska a ohniskové vzdálenosti kulových zrcadel a čoček, charakterizovat lom světla ke kolmici a od kolmice, použít znalosti o lomu světla při objasňování zobrazení předmětu tenkou čočkou (spojkou, rozptylkou), změřit ohniskovou vzdálenost tenké čočky, objasnit princip zobrazení lupou a oční čočkou, objasnit krátkozrakost, dalekozrakost oka a podstatu odstranění těchto vad brýlemi, objasnit lom světla na optickém hranolu a objasnit rozklad bílého světla hranolem

Průřezová témata

PT 1.1.1.

Klíčové kompetence

K I – 2, K I – 3, K II – 3, K III – 2, K VI – 1

5.6.2 Chemie

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět chemie je realizován v 8. a 9. ročníku s časovou dotací 2 vyučovací hodiny týdně. V 9. ročníku je posílena výuka jednou hodinou po dobu jednoho pololetí. Výuka probíhá v odborné učebně chemie, která je vybavena interaktivní tabulí, některé hodiny pak v laboratoři s přípojkou plynu do laboratorních stolů.

Chemie svým umožňuje žákům hlouběji porozumět zákonitostem přírodních procesů, a tím si uvědomovat i užitečnost přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě. Zvláště významné je, že při studiu přírody specifickými poznávacími metodami si žáci osvojují i důležité dovednosti pozorovat, experimentovat, měřit, vytvářet a ověřovat hypotézy o podstatě pozorovaných přírodních jevů, analyzovat výsledky tohoto ověřování a vyvozovat z nich závěry.

Vzdělávání v předmětu chemie

- vede žáky k poznávání chemie a přírodních věd jako systému, jehož součástí jsou navzájem propojeny a ovlivňují se
- směřuje žáky k vytváření souboru informací o chemických látkách a jejich reakcích
- umožňuje žákům získávat elementární vědomosti, dovednosti a návyky o bezpečném a ekonomickém zacházení s chemickými látkami
- vede žáky k pochopení, že bez základních znalostí chemických látek a reakcí se člověk neobejde v žádné oblasti své činnosti
- vede žáky k využívání získaných poznatků v praxi, ochraně životního prostředí a vlastního zdraví

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

1. Kompetence k učení

Žák

- umí samostatně provádět a pozorovat jednoduché chemické pokusy, porovnávat získané výsledky, poznat vybrané chemické látky
- vyhledává a třídí informace o chemických látkách a dějích
- operuje s běžně užívanými chemickými pojmy, znaky a symboly a uvádí věci do souvislostí, vytváří si komplexnější pohled na různé přírodní jevy
- porozumí souvislostem mezi činností lidí a stavem životního prostředí
- vybírá vhodné způsoby a metody učení, poznává smysl a cíl učení, kriticky umí zhodnotit výsledky svého učení a diskutovat o nich

Učitel

- zadává vhodné otázky a úkoly, vyhledávání informací
- používá a vyžaduje správnou terminologii
- vede k pochopení principu chemického názvosloví

-motivuje demonstračními i žákovskými pokusy, vede k jejich správnému a bezpečnému provádění

2. Kompetence k řešení problémů

Žák

-vnímá nejrůznější problémové situace ve škole nebo mimo ni, hledá způsob řešení na základě vlastního úsudku a zkušenosti

-samostatně řeší problémy, hledá a volí postupy k jejich řešení

- posuzuje důležitost, spolehlivost a správnost získaných přírodovědných dat

Učitel

- vede k samostatnosti a logickému uvažování

3. Kompetence komunikativní

Žák

-vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu

-rozumí různým typům textů a záznamům

Učitel:

- vede ke schopnosti přijímat jiný názor a věcně diskutovat

- vede ke správnému používání chemické terminologie a výstižnému vyjadřování

4. Kompetence sociální a personální

Žák

-při experimentální práci chápe potřebu spolupracovat s druhými, podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, v případě potřeby poskytne pomoc, respektuje různé názory, čerpá poučení z práce ostatních

Učitel:

- stanovuje pravidla práce a kontroluje jejich dodržování

- vede k významu práce v týmu

5. Kompetence občanské

Žák

-rozhoduje se zodpovědně podle dané situace

-poskytne podle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích a situacích ohrožujících zdraví člověka

Učitel:

- na modelových situacích ukazuje způsob ochrany zdraví a životního prostředí

6. Kompetence pracovní

Žák

- umí používat bezpečně a účinně dostupné chemikálie (zejména běžně prodávané látky hořlavé, toxické nebo žíravé)
- umí používat základní laboratorní pomůcky a dodržovat pravidla bezpečné práce
- poznává mnohostranné využití chemie v různých oblastech lidské činnosti
- získané znalosti a zkušenosti využije k vlastnímu rozvoji a přípravě na budoucnost

Učitel:

- vyžaduje dodržování pravidel bezpečnosti při práci
- vede k využívání poznatků v praxi

1. Pozorování, pokus a bezpečnost práce

Učivo

- 1.1. vlastnosti látek** - hustota, rozpustnost, tepelná a elektrická vodivost, vliv atmosféry na vlastnosti a stav látek.
- 1.2. zásady bezpečné práce** - ve školní pracovně (laboratoři) i v běžném životě
- 1.3. nebezpečné látky a přípravky** - R-věty, S-věty, varovné značky a jejich význam
- 1.4. mimořádné události** - havárie chemických provozů, úniky nebezpečných látek

Očekávané výstupy

žák

1.1 určí společné a rozdílné vlastnosti látek

učivo: 1.1.1.- 1.1.5.

1.2. pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí

učivo: 1.1.1.-1.1.5., 1.2.1., 1.2.2., 1.3.1.-1.3.3.,

1.3. objasní nejefektivnější jednání v modelových příkladech havárie s únikem nebezpečných látek

učivo: 1.4.1.-1.4.3.

1. Pozorování, pokus a bezpečnost práce

		OV	PT	KK	ročník
1.1.Vlastnosti látek	1.1.1. Látky a tělesa	1.1., 1.2.			8
	1.1.2. určování vlastností látek	1.1., 1.2.	PT 1.2.3., PT 1.2.4.		8
	1.1.3. Rozlišování látek podle vlastností	1.1., 1.2.	PT 1.1.1.		8
	1.1.4. Pozorování a pokus v chemii	1.1., 1.2.	PT 1.2.3., PT 1.2.4.		8
	1.1.5. Vyhledávání vlastností látek v tabulkách	1.1., 1.2.	PT 1.1.1.		8

Konkretizované výstupy

Žák : dovede podle vlastností látek (barva, zápach, vzhled, hustota, rozpustnost, zahřívání, teplota tání a varu) rozlišovat známé látky, rozpozná skupenství látek a jejich změny (tání, tuhnutí, vypařování, zkapalnění, sublimace), umí vyhledávat některé vlastnosti látek v tabulkách

Průřezová témata

PT 1.1.1

Klíčové kompetence

		OV	PT	KK	ročník
1.2.Zásady bezpečné práce	1.2.1. Bezpečnost práce v chemické laboratoři	1.2.	PT 1.1.3.		8, 9
	1.2.2. Bezpečnost při práci s běžně používanými látkami	1.2.	PT 1.1.3.		8,9

Konkretizované výstupy

Žák : dovede uvést zásady bezpečné práce v chemické laboratoři, zná zásady bezpečné práce s nebezpečnými látkami a látkami používanými v běžném životě

Průřezová témata

PT 1.1.1.

Klíčové kompetence

		OV	PT	KK	ročník
1.3. Nebezpečné látky a přípravky	1.3.1 Označení nebezpečných látek a přípravků	1.2.			8,9
	1.3.2. R – věty, S –věty	1.2.			8,9
	1.3.3. Význam varovného značení	1.2.			8,9

Konkretizované výstupy

Žák: zná původní a nové označení nebezpečných látek a přípravků, zná další význam varovného značení, význam R- vět a S -vět

Průřezová témata

PT 1.1.1.

Klíčové kompetence

		OV	PT	KK	ročník
1.4. Mimořádné události	1.4.1 Havárie chemických provozů	1.3.			8,9
	1.4.2. Únik chemických látek	1.3.			8,9
	1.4.3. Chemický poplach	1.3.			8,9

Konkretizované výstupy

Žák: zná pravidla bezpečného chování při mimořádných událostech – havárie chemických provozů, únik nebezpečných látek, rozpozná vyhlášení chemického poplachu, umí použít ochranné prostředky

Průřezová témata

PT 1.1.1. PT 5.4.1.

Klíčové kompetence

2. Směs

Učivo

- 2.1.směsi** - různorodé, stejnorodé roztoky; hmotnostní zlomek a koncentrace roztoku; koncentrovanější, zředěnější, nasycený a nenasycený roztok; vliv teploty, míchání a plošného obsahu pevné složky na rychlost jejího rozpouštění do roztoku; oddělování složek směsí (usazování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace)
- 2.2.voda** - destilovaná, pitná, odpadní; výroba pitné vody; čistota vody
- 2.3.vzduch** - složení, čistota ovzduší, ozonová vrstva

Očekávané výstupy

žák

2.1.rozlišuje směsi a chemické látky

učivo: 2.1.1.- 2.1.5.

2.2. vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení

učivo: 2.1.7., 2.1.8.

2.3. vysvětlí základní faktory ovlivňující rozpouštění pevných látek

učivo: 2.1.6.

2.4. navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi

učivo: 2.1.9.

2.5. rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití

učivo: 2.2.1.- 2.2.7.

2.6. uvede příklady znečišťování vody a vzduchu v pracovním prostředí a domácnosti, navrhne nejvhodnější preventivní opatření a způsoby likvidace znečištění

učivo: 2.2.5., 2.2.7., 2.3.1.- 2.3.5.

2. Směsi

	OV	PT	KK	ročník
2.1.Směsi				
2.1.1. Směsi a jejich složky	2.1.	PT 1.1.1.		8
2.1.2. Směsi stejnorodé (roztoky)	2.1.	PT 1.1.1.		8
2.1.3. Směsi různorodé (suspenze, emulze, pěna aerosol)	2.1.	PT 1.1.1.		8
2.1.4. Roztok koncentrovanější a zředěnější	2.1.	PT 1.1.1.		8
2.1.5. Roztok nasycený a nenasycený	2.1.	PT 1.1.1.		8
2.1.6. Vliv různých faktorů na rozpouštění látek	2.3.	PT 1.1.1.		8
2.1.7. Hmotnostní zlomek	2.2.	PT 1.1.1.		8
2.1.8. Procentová koncentrace roztoků	2.2.	PT 1.1.1.		8
2.1.9. Oddělování složek směsí	2.4.	PT 1.2.4., PT 1.2.5.		8

Konkretizované výstupy:

Žák: dovede rozlišovat směsi(jejich složky) a chemicky čisté látky, různé druhy různorodých směsí (suspenze, emulze, pěna, aerosol), umí příklady kapalných, pevných a plyných roztoků, ve správných souvislostech umí používat pojmy koncentrovanější a zředěnější, nasycený a nenasycený roztok, rozpouštědlo, rozpouštěná látka, umí aplikovat poznatky o vlivu teploty, míchání a povrchu rozpouštěné látky na rychlost rozpouštění, umí vypočítat složení roztoků (hmotnostním zlomkem a v procentech), umí vysvětlit princip oddělování složek směsí (usazováním, filtrací, destilací, krystalizací), umí správně použít a samostatně sestavit filtrační aparaturu a provést filtraci

Průřezová témata

PT 1.1.1.

Klíčové kompetence

2.2. Voda

	OV	PT	KK	ročník
2.2.1. Voda v přírodě	2.5.			8
2.2.2. Voda destilovaná	2.5.			8
2.2.3. Voda pitná	2.5.	.		8
2.2.4. Voda užitková	2.5.			8
2.2.5. Voda odpadní	2.5., 2.6.			8
2.2.6. Úprava pitné vody ve vodárnách	2.5.	.		8
2.2.7. Znečišťování vod	2.5., 2.6.	.		8

Konkretizované výstupy

Žák: dovede rozlišit různé formy vody v přírodě a uvést jejich význam pro existenci života na Zemi, umí rozlišit správné použití vody destilované, pitné, užitkové, popsat výrobu pitné vody ve vodárnách, zná chemický vzorec vody, umí uvést příklady znečišťování vody na Zemi

Průřezová témata

PT 1.1.1, PT 5.2.1.

Klíčové kompetence

2.3. Vzduch

	OV	PT	KK	ročník
2.3.1. Složení vzduchu	2.6.			8
2.3.2. Čistota ovzduší	2.6.			8
2.3.3. Význam vzduchu	2.6.			8
2.3.4. Zdroje znečištění vzduchu	2.6.			8
2.3.5. Nežádoucí jevy v atmosféře	2.6.			8

Konkretizované výstupy

Žák: zná složení vzduchu, význam jednotlivých složek vzduchu pro život na Zemi, dovede vysvětlit pojmy emise, imise, smog, teplotní inverze, umí uvést příklady zdrojů znečišťování vzduchu, vysvětlit skleníkový efekt (příčiny , důsledky) význam vzduchu jako suroviny chemického průmyslu

Průřezová témata

PT1.1.1., PT 5.2.2.

Klíčové kompetence

3. Částicové složení látek a chemické prvky

Učivo

- 3.1. částicové složení látek** - molekuly, atomy, atomové jádro, protony, neutrony, elektronový obal a jeho změny v chemických reakcích, elektrony
- 3.2.prvky** - názvy, značky, vlastnosti a použití vybraných prvků, skupiny a periody v periodické soustavě chemických prvků; protonové číslo
- 3.3.chemické sloučeniny** - chemická vazba, názvosloví jednoduchých anorganických a organických sloučenin

Očekávané výstupy

žák

3.1. používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech

učivo: 3.1.1.- 3.1.4.

3.2.rozlišuje chemické prvky a chemické sloučeniny a pojmy užívá ve správných souvislostech

učivo: 3.2.1.- 3.2.6., 3.3.1- 3.3.3.

3.3.orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti

učivo: 3.2.3.-3.2.5..

3. Částicové složení látek a chemické prvky

		OV	PT	KK	ročník
3.1. Částicové Složení látek	3.1.1. Stavba atomu	3.1.			8
	3.1.2. Stavba molekuly	3.1.			8
	3.1.3. Stavba iontů	3.1.			8
	3.1.4. Vznik iontů	3.1.			8

Konkretizované výstupy:

Žák: dovede používat pojmy atom, molekula, iont, zná jejich strukturu (protony , neutrony, elektrony, atomové jádro, elektronový obal) umí zapsat vznik iontů (kationty, anionty)

Průřezová témata:

PT 1.1.1.

Klíčové kompetence:

		OV	PT	KK	ročník
3.2. Prvky	3.2.1. Názvy a značky vybraných prvků	3.2.	PT 1.1.1.		8
	3.2.2. Protonové a nukleonové číslo	3.2.			8
	3.2.3. Periodická soustava prvků	3.2., 3.3.			8
	3.2.4. Orientace v periodické soustavě prvků	3.2., 3.3.			8

3.2.5. Vlastnosti prvků	3.2., 3.3.			8
3.2.6. Použití prvků	3.2.			8

Konkretizované výstupy

Žák: umí používat vybrané značky a názvy prvků, protonové číslo, dokáže se orientovat v periodické soustavě prvků (periody, skupiny, elektronegativita, protonové číslo, nukleonové číslo, kovy, nekovy, polokovy), umí popsat rozdíly mezi kovy, nekovy, a polokovy a uvést vlastnosti a použití vybraných prvků

Průřezová témata

PT 1.1.1.

Klíčové kompetence

	OV	PT	KK	ročník
3.3. Chemické sloučeniny				
3.3.1. Chemická vazba	3.2.			8
3.3.2. Chemická sloučenina	3.2.			8
3.3.3. Názvosloví chemických sloučenin	3.2.	PT 1.1.4.		8,9

Konkretizované výstupy

Žák: umí používat pojem chemická látka, sloučenina, chemická vazba, elektronegativita, dokáže rozlišit chemickou značku vzorec a odvodit z nich složení látky nebo molekuly

Průřezová témata

PT 1.1.1.

Klíčové kompetence

4. Chemické reakce

Učivo

- 4.1. chemické reakce** - zákon zachování hmotnosti, chemické rovnice, látkové množství, molární hmotnost
- 4.2. klasifikace chemických reakcí** - slučování, neutralizace, reakce exotermní a endotermní
- 4.3. faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí** - teplota, plošný obsah povrchu výchozích látek, katalýza
- 4.4. chemie a elektřina** - výroba elektrického proudu chemickou cestou

Očekávané výstupy

žák

- 4.1. rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání**
učivo: 4.1.1.- 4.1.5., 4.2.1.- 4.2.8., 4.4.1- 4.4.3.
- 4.2. přečte chemické rovnice a s užitím zákona zachování hmotnosti vypočítá hmotnost výchozí látky nebo produktu**
učivo: 4.1.1.- 4.1.7.
- 4.3. aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu**
učivo: 4.3.1.- 4.3.3.

4. Chemické reakce

		OV	PT	KK	ročník
4.1. Chemické reakce	4.1.1. Chemický děj	4.1.,			8
	4.1.2. Reaktanty a produkty	4.1.,			8
	4.1.3. Zákon zachování hmotnosti	4.1.,	PT 1.1.1.		8
	4.1.4. Chemické rovnice	4.1.,	PT 1.1.1.		8
	4.1.5. Látkové množství	4.1.,			8
	4.1.6. Molární hmotnost	4.2.			9

4.1.7. Výpočty z chemických rovnic	4.2.			9
------------------------------------	------	--	--	---

Konkretizované výstupy:

Žák: dovede rozlišit reaktanty a produkty, vysvětlit chemický děj, vysvětlit zákon zachování hmotnosti, zapsat jednoduché chemické reakce chemickou rovnicí (včetně použití látkového množství), dokáže vypočítat a vyhledat v tabulkách molární hmotnost látky, vypočítat hmotnost látky z chemické rovnice

Průřezová témata

PT 1.1.1.

Klíčové kompetence

		OV	PT	KK	ročník
4.2. Klasifikace chemických reakcí	4.2.1. Slučování a rozklad	4.1.			8
	4.2.2. Neutralizace	4.1.	PT 1.2.2., PT 1.2.4.		9
	4.2.3. Srážecí reakce	4.1.	PT 1.2.2., PT1.2.4.		9
	4.2.4. Exotermické reakce	4.1.			9
	4.2.5. Endotermické reakce	4.1.			9
	4.2.6. Redoxní reakce	4.1.			9
	4.2.7. Výroba železa a oceli	4.1.			9
	4.2.8. Koroze	4.1.			9

Konkretizované výstupy

Žák: dovede přecístit a rozpoznat různé typy chemických reakcí, vysvětlit jejich podstatu a uplatnění v praxi, umí provést bezpečně neutralizaci (zná její produkty) dokáže vysvětlit pojmy oxidace a redukce, reakce exotermické a endotermické, redoxní, umí popsat výrobu surového železa a oceli, dovede vysvětlit podstatu koroze, vyjmenovat činitele, kteří jí ovlivňují, umí vysvětlit ochranu předmětů před korozi

Průřezová témata

PT 1.1.1.

Klíčové kompetence

		OV	PT	KK	ročník
4.3. Faktory ovlivňující rychlost	4.3.1. Vliv teploty	4.3.			8
	4.3.2. Vliv plošného obsahu povrchu	4.3.			8
	4.3.3. Vliv katalyzátoru	4.3.			8

Konkretizované výstupy

Žák: umí posoudit vliv různých činitelů na průběh rychlosti chemických reakcí a jejich využití v praxi a při

předcházení nebezpečného průběhu reakcí, umí vysvětlit pojem katalyzátor

Průřezová témata:

PT 1.1.1.

Klíčové kompetence

4.4. Chemie a elektřina

	OV	PT	KK	ročník
4.4.1. Oxidace a redukce	4.1.			9
4.4.2. Galvanické články	4.1.			9
4.4.3. Elektrolýza	4.1.			9

Konkretizované výstupy

Žák: umí vysvětlit oxidaci a redukci jako podstatu redoxních reakcí, vysvětlit podstatu elektrolýzy a reakcí v galvanických člancích, umí uvést jejich praktické využití jako zdrojů elektrické energie

Průřezová témata

PT 1.1.1., PT 5.2.6.

Klíčové kompetence

5. Anorganické sloučeniny

Učivo

- 5.1. oxidy a halogenidy-** názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů a halogenidů
- 5.2. kyseliny a hydroxidy** - kyselost a zásaditost roztoků; vlastnosti, vzorce, názvy a použití vybraných prakticky významných kyselin a hydroxidů
- 5.3. soli kyslíkaté a nekyslíkaté** - vlastnosti, použití vybraných solí, oxidační číslo, názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných halogenidů

Očekávané výstupy

žák

5.1. porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, halogenidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí

učivo: 5.1.1.- 5.1.5., 5.2.1.- 5.2.9., 5.3.1.- 5.3.6., 7.2.1., 7.3.1.- 7.3.5.

5.2. vysvětlí vznik kyselých dešťů, uvede jejich vliv na životní prostředí a uvede opatření, kterými jim lze předcházet

učivo: 5.2.9., 5.1.3.

5.3. orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi

učivo: 5.2.3., 5.2.6.- 5.2.8.

5. Anorganické sloučeniny

	OV	PT	KK	ročník
5.1. Oxidy, halogenidy				
5.1.1. Princip názvosloví sloučenin	5.1.			8
5.1.2. Názvosloví oxidů	5.1.			8
5.1.3. Vlastnosti vybraných oxidů	5.1., 5.2.			8
5.1.4. Význam vybraných oxidů	5.1.			8
5.1.5. Použití vybraných oxidů	5.1.			8

Konkretizované výstupy

Žák: dovede určit oxidační číslo prvku, zapsat vzorech a název oxidů, popsat vlastnosti a použití nejvýznamnějších oxidů (oxid uhelnatý, uhličitý, vápenatý, křemičitý, oxidy síry a dusíku) umí posoudit jejich vliv na životní prostředí

Průřezová témata

PT 1.1.1.

Klíčové kompetence

OV	PT	KK	ročník
----	----	----	--------

5.2. Kyseliny a hydroxidy

5.2.1. Názvosloví kyselin	5.1.			8
5.2.2. Vlastnosti a použití kyselin	5.1.			8
5.2.3. Kyselost roztoků	5.1., 5.3.			8
5.2.4. Názvosloví hydroxidů	5.1.			8
5.2.5. Vlastnosti a použití hydroxidů	5.1.			8
5.2.6. Zásaditost roztoků	5.1., 5.3.			8
5.2.7. Indikátory	5.1., 5.3.			8
5.2.8. pH roztoků	5.1., 5.3.			8
5.2.9. Kyselé deště	5.1., 5.2.			8

Konkretizované výstupy

Žák: dovede zapsat názvy a vzorce některých bezkyslíkatých a kyslíkatých kyselin a hydroxidů, popsat vlastnosti a použití vybraných sloučenin (kyselina sírová, dusičná, chlorovodíková, hydroxid sodný, vápenatý, draselný, amonný), dovede popsat, jak se ředí kyseliny rozpouští hydroxidy, umí poskytnout 1.pomoc při poleptání, umí rozlišit kyselé a zásadité roztoky pomocí indikátorů, orientuje se ve stupnici pH, dovede vysvětlit, jak vznikají kyselé deště a jak jim předcházet, umí vysvětlit význam neutralizace v praxi

Průřezová témata

PT 1.1.1., PT 5.2.2.

Klíčové kompetence

5.3. Soli kyslíkaté a nekyslíkaté

	OV	PT	KK	ročník
5.3.1. Soli bezkyslíkatých kyselin	5.1.			8
5.3.2. Názvosloví solí bezkyslíkatých kyselin	5.1.			8
5.3.3. Vlastnosti a použití solí bezkyslíkatých kyselin	5.1.			8
5.3.4. Soli kyslíkatých kyselin	5.1.			9
5.3.5. Názvosloví solí kyslíkatých kyselin	5.1.			9
5.3.6. Vlastnosti a použití solí kyslíkatých kyselin	5.1.			9

Konkretizované výstupy

Žák: umí rozlišit látky patřící mezi soli kyselin, umí zapsat názvy a vzorce solí bezkyslíkatých kyselin (halogenidy, sulfidy) a názvy a vzorce vybraných solí kyslíkatých kyselin, zná vlastnosti použití a praktický význam solí kyselin

Průřezová témata

PT 1.1.1.

Klíčové kompetence

6. Organické sloučeniny

Učivo

- 6.1. uhlovodíky** - příklady v praxi významných alkanů, uhlovodíků s vícenásobnými vazbami a aromatických uhlovodíků
- 6.2. paliva** - ropa, uhlí, zemní plyn, průmyslově vyráběná paliva
- 6.3. deriváty uhlovodíků** - příklady v praxi významných alkoholů a karboxylových kyselin
- 6.4. přírodní látky** - zdroje, vlastnosti a příklady funkcí bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů v lidském těle

Očekávané výstupy

žák

- 6.1. rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití**
učivo: 6.1.1.- 6.1.4.
- 6.2. zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy**
učivo: 6.2.1.- 6.2.5.
- 6.3. rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití**
učivo: 6.3.1.- 6.3.5.
- 6.4. orientuje se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy a koncových produktů biochemického zpracování, především bílkovin, tuků, sacharidů.**
učivo: 6.4.1.- 6.4.5.
- 6.5. určí podmínky postačující pro aktivní fotosyntézu**
učivo: 6.4.5.
- 6.6. uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů**
učivo: 6.4.1.- 6.4.4.

6. Organické sloučeniny

		OV	PT	KK	ročník
6.1. Uhlovodíky	6.1.1. Alkany	6.1.			9
	6.1.2. Alkeny	6.1.			9
	6.1.3. Alkiny	6.1.			9
	6.1.4. Areny	6.1.			9

Konkretizované výstupy

Žák: dovede umí rozlišit organické a anorganické látky, nejjednodušší uhlovodíky ze skupiny alkanů, alkenů, alkinů a arenů, umí uvést jejich vzorce (strukturní, racionální, molekulové), vlastnosti a využití v Praxi

Průřezová témata

PT 1.1.1.

Klíčové kompetence

	OV	PT	KK	ročník
6.2. Paliva	6.2.1. Uhlí	6.2.		9
	6.2.2. Ropa	6.2.		9
	6.2.3. Zemní plyn	6.2.		9
	6.2.4. Průmyslově vyráběná paliva	6.2.		9
	6.2.5. Alternativní zdroje energie	6.2.		9

Konkretizované výstupy

Žák: umí uvést příklady přírodních a vyrobených paliv jako zdrojů energie, popsat zpracování ropy a výrobu benzínu, posoudit vliv paliv (včetně pohonných látek) na životní prostředí

Průřezová témata

PT 1.1.1., PT 5.2.6., PT 5.2.7.

Klíčové kompetence

	OV	PT	KK	ročník
6.3. Deriváty uhlovodíků	6.3.1. Halogenové deriváty	6.3.		9
	6.3.2. Alkoholy	6.3.		9
	6.3.3. Aldehydy a ketony	6.3.		9
	6.3.4. Karboxylové kyseliny	6.3.		9
	6.3.5. Estery	6.3.		9

Konkretizované výstupy.

Žák: dovede rozlišit pojmy uhlovodík a derivát uhlovodíku, uhlovodíkový zbytek a charakteristická skupina, dovede zapsat vzorce vybraných derivátů, uvést jejich vlastnosti a použití, umí vyjmenovat reaktanty a produkty esterifikace a odlišit je od ostatních reakcí

Průřezová témata

PT 1.1.1.

Klíčové kompetence

	OV	PT	KK	ročník
6.4. Přírodní látky	6.4.1. Sacharidy	6.4., 6.6.		9
	6.4.2. Tuky	6.4., 6.6.		9
	6.4.3. Bílkoviny	6.4., 6.6.		9
	6.4.4. Vitamíny	6.4., 6.6.		9
	6.4.5. Fotosyntéza	6.4., 6.5.		9

Konkretizované výstupy

Žák: dovede vysvětlit průběh fotosyntézy (výchozí látky a produkty) její význam při vzniku organických látek, umí uvést zdroje a vlastnosti sacharidů, tuků, bílkovin, vitamínů, umí posoudit různé potraviny z hlediska zdravé výživy

Průřezová témata

PT 1.1.1.

Klíčové kompetence

7. Chemie a společnost

Učivo

- 7.1.chemický průmysl v ČR - výrobky, rizika v souvislosti s životním prostředím, recyklace surovin, koroze
- 7.2.průmyslová hnojiva
- 7.3.tepelně zpracovávané materiály - cement, vápno, sádra, keramika
- 7.4.plasty a syntetická vlákna - vlastnosti, použití, likvidace
- 7.5.detergenty a pesticidy, insekticidy
- 7.6.hořlaviny - význam tříd nebezpečnosti
- 7.7.léčiva a návykové látky

Očekávané výstupy

žák

- 7.1. **zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi**
učivo: 7.1.1.- 7.1.5.
- 7.2. **aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe**
učivo: 7.6.1.- 7.6.3.
- 7.3. **orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka**
učivo: 7.2.1., 7.3.1.- 7.3.5., 7.4.1.- 7.4.3., 7.5.1.- 7.5.3., 7.7.1.,7.7.2.

7. Chemie a společnost

	OV	PT	KK	ročník
7.1. Chemický průmysl v ČR				
7.1.1. Předmět chemie	7.1.			8
7.1.2. Význam chemického průmyslu	7.1.			8
7.1.3. Suroviny chemického průmyslu	7.1.			8
7.1.4. Střediska chemické výroby	7.1.			8
7.1.5. Recyklace surovin	7.1.			8

Konkretizované výstupy

Žák: umí zařadit chemii mezi přírodní vědy, ví čím se zabývá a jaký je její význam v životě člověka, dovede vyjádřit význam chemické výroby, jaké využívá přírodní suroviny, jaké výrobky vyrábí, zná případy středisek chemické výroby, umí zhodnotit význam chemické výroby a rizika pro společnost, dovede vysvětlit význam recyklace surovin

Průřezová témata

PT 1.1.1. , PT 5.2.7., PT 5.3.3., PT 5.3.4.,

Klíčové kompetence

		OV	PT	KK	ročník
7.2. Průmyslová hnojiva	7.2.1. Průmyslová hnojiva	7.3., 5.1.	.		9

Konkretizované výstupy

Žák: dovede uvést význam a druhy průmyslových hnojiv

Průřezová témata

PT 1.1.1., 5.2.3.

Klíčové kompetence

		OV	PT	KK	ročník
7.3. Tepelně zpracované materiály	7.3.1. Sádra	7.3., 5.1.			9
	7.3.2. Vápno	7.3., 5.1.			9
	7.3.3. Cement	7.3., 5.1.			9
	7.3.4. Beton	7.3., 5.1.			9
	7.3.5. Keramika	7.3., 5.1.			9

Konkretizované výstupy

Žák: dovede popsat složení stavebních pojiv (sádra, vápno, cement, beton), popsat výrobu páleného a hašeného vápna, vysvětlit pojem keramika a uvést příklady využití keramiky

Průřezová témata

PT 1.1.1. PT 5.3.3.

Klíčové kompetence

		OV	PT	KK	ročník
7.4. Plasty a syntetická vlákna	7.4.1. Plasty	7.3.			9
	7.4.2. Syntetická vlákna	7.3.			9
	7.4.3. Vliv plastů a syntetických vláken na životní prostředí	7.3.			9

Konkretizované výstupy

Žák: rozpozná plasty a syntetická vlákna od dalších látek, umí vyjmenovat příklady plastů a syntetických vláken, uvést jejich vlastnosti, použití a znát jejich výhody nevýhody při jejich používání, umí posoudit jejich vliv na životní prostředí

Průřezová témata

PT 1.1.1., PT 3.3.4.

Klíčové kompetence

		OV	PT	KK	ročník
7.5. Detergenty, Pesticidy,	7.5.1. Detergenty	7.3.			9
	7.5.2. Pesticidy	7.3.			9

insekticidy	7.5.3. Insekticidy	7.3.	.		9
-------------	--------------------	------	---	--	---

Konkretizované výstupy

Žák: dovede uvést příklady detergentů, pesticidů, insekticidů, vysvětlit jejich účinek a bezpečné používání

Průřezová témata

PT 1.1.1.,3.3.4.,

Klíčové kompetence

		OV	PT	KK	ročník
7.6. Hořlaviny	7.6.1. Hořlaviny	7.2.			8
	7.6.2. Označení hořlavin	7.2.			8
	7.6.3. Hašení požáru	7.2.			8

Konkretizované výstupy

Žák: dovede uvést příklady hořlavin, zná jejich označení, umí uvést zásady bezpečné práce s hořlavinami, dovede vysvětlit princip hašení požárů vyjmenovat druhy hasících látek a hasících přístrojů, zná telefonní číslo hasičů

Průřezová témata

PT 1.1.1

Klíčové kompetence

		OV	PT	KK	ročník
7.7. Léčiva a návykové látky	7.7.1. Léčiva	7.3.			9
	7.7.2. Návykové látky	7.3.			9

Konkretizované výstupy

Žák: zná význam a druhy léčiv, zásady jejich správného používání, umí uvést příklady volně a nezákonně prodávaných drog

Průřezová témata

PT 1.1.1.

Klíčové kompetence

5.6.3 Přírodopis

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

Charakteristika vyučovacího předmětu

Přírodopis se vyučuje v 6.- 9. ročníku s časovou dotací 2 hodiny týdně. Výuka probíhá v odborné učebně chemie, některé hodiny pak v kmenových třídách. Odborná učebna je vybavena počítačem s připojením k internetu a interaktivní tabulí. Žáci během hodin a laboratorních prací mikroskopují, používají lupy, přírodniny a další pomůcky, které jsou součástí školních sbírek. Nedílnou součástí výuky jsou během školního roku naučné pořady, exkurze, výstavy a naučné vycházky do přírody.

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu:

- motivuje žáky k zájmu o přírodu
- na příkladech ukazuje základní souvislosti přírodních dějů a vzájemnou propojenost jednotlivých složek přírody
- vede žáky k pochopení postavení člověka v přírodě
- ukazuje negativní vliv člověka na přírodu
- ukazuje, jak je možné se zapojit do ochrany životního prostředí v každodenním životě
- ukazuje chování a možnost přežití v krizových situacích
- seznamuje se základními pravidly první pomoci
- seznamuje žáky s životem a stavbou organismů
- posiluje úctu k životu v jakékoliv formě
- podporuje využití získaných poznatků v praxi
- vede žáky k práci ve skupinách a dodržování pravidel bezpečnosti práce

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

1. Kompetence k učení

ŽÁK:

- využívá získaných poznatků k řešení problémů v praxi
- umí samostatně nebo ve skupině vyhledávat nové poznatky, třídit je a využívat
- je schopen používat odbornou terminologii, pozorovat a experimentovat
- je schopen hodnotit výsledky své práce

UČITEL

- zadává vhodné samostatné úlohy
- používá a vyžaduje používání správné terminologie
- hodnotí výsledky pozorování a experimentování, vede k vytváření komplexnějšího pohledu na přírodní jevy

2. Kompetence k řešení problému

ŽÁK

- na základě svých zkušeností hledá nová řešení zadaných úkolů
- ověřuje správnost svých výsledků

- využívá získaných postupů při řešení problémů z praxe
- využívá různých zdrojů informací

UČITEL

- vede k logickému úsudku při řešení problémů
- vyžaduje využívání různých informačních zdrojů

3. Kompetence komunikativní

ŽÁK:

- komunikuje ve skupinách, spolupracuje při řešení zadaných úkolů
- prezentuje výsledky své práce, přijímá pochvalu, kritiku a poučí se z vlastních chyb
- užívá správně biologickou terminologii

UČITEL

- vede k výstižnému a odborně správnému vyjadřování
- řídí práci ve skupinách a komunikaci mezi členy

4. Kompetence sociální a personální

ŽÁK:

- pracuje ve skupině, respektuje názor druhých, spolupracuje s ostatními
- prezentuje výsledky celé skupiny před spolužáky
- aktivně hodnotí svou práci pro skupinu

UČITEL

- vyžaduje dodržování pravidel bezpečnosti při práci
- vede diskusi, poskytuje pomoc při práci

5. Kompetence občanská

ŽÁK:

- dodržuje pravidla slušného chování
- respektuje bezpečnostní a hygienická pravidla
- chrání své zdraví i zdraví svých spolužáků
- užívá základní pravidla udržování kvalitního životního prostředí
- chrání přírodu

UČITEL

- vede žáky k vzájemné toleranci a ohleduplnosti
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování

6. Kompetence pracovní

ŽÁK:

- při práci dokáže chránit své zdraví
- vykonává samostatně zadanou práci
- umí hodnotit výsledky své práce

UČITEL

- vede získání pracovních návyků a používání ochranných prostředků a jejich využívání v praxi

1. Obecná biologie a genetika

Učivo

- 1.1.vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam** - výživa, dýchání, růst, rozmnožování, vývin, reakce na podněty; názory na vznik života
- 1.2.základní struktura života** - buňky, pletiva, tkáně, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné
- 1.3.význam a zásady třídění organismů**
- 1.4.dědičnost a proměnlivost organismů** - podstata dědičnosti a přenos dědičných informací, gen, křížení
- 1.5.viry a bakterie** - výskyt, význam a praktické využití

Očekávané výstupy

žák

- 1.1. rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů**
učivo: 1.1.1.- 1.1.4.
- 1.2. popíše základní rozdíly mezi buňkou rostlin, živočichů a bakterií a objasní funkci základních organel**
učivo: 1.2.1.- 1.2.3., 4.1.1., 8.2.2.
- 1.3. rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) rostlin i živočichů**
učivo: 1.2.4.- 1.2.7., 4.1.3
- 1.4. třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek**
učivo: 1.3.1., 1.3.2.
- 1.5. vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti**
učivo: 1.4.5., 1.4.6., 8.2.5.
- 1.6.uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů**
učivo: 1.4.1.- 1.4.7.
- 1.7. uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka**
učivo: 1.5.1.- 1.5.4.

1. Obecná biologie a genetika

		OV	PT	KK	ročník
1.1.Vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam	1.1.1. Názory na vznik života	1.1.			6, 9
	1.1.2. Vývoj života	1.1.			6, 9
	1.1.3. Rozmanitost života	1.1.			6, 9
	1.1.4. Projevy života	1.1.			6

Konkretizované výstupy

Žák : se dovede orientovat v názorech na vznik života na Zemi (stvoření, vývoj) , objasnit rozmanitost života v závislosti na přírodních podmínkách, vyjmenovat projevy života (výživa, dýchání, rozmnožování, vývin, dráždivost

Průřezová témata

Klíčové kompetence

		OV	PT	KK	ročník
1.2. Základní struktura života	1.2.1. Rostlinné buňky	1.2.			6,7
	1.2.2. Živočišné buňky	1.2.			6,7
	1.2.3. Bakteriální buňky	1.2.			6,7
	1.2.4. Pletiva	1.3.			6,7
	1.2.5. Tkáně	1.3.			6,7
	1.2.6. Orgány a orgánové soustavy	1.3.			6,7
	1.2.7. Druhy organismů	1.3.			6,7

Konkretizované výstupy

Žák : dokáže popsat a rozlišit stavbu rostlinné, živočišné a bakteriální buňky, způsob jejich výživy, vysvětlit pojmy pletiva, tkáně, orgány , orgánové soustavy a uvést jejich příklad, dovede třídít organismy podle počtu buněk (jednobuněčné, mnohobuněčné)

Průřezová témata

PT 1.1.1.

Klíčové kompetence

		OV	PT	KK	Ročník
1.3. Význam a zásady třídění organismů	1.3.1. Význam třídění organismů	1.4.			6,7
	1.3.2. Taxonomické jednotky	1.4.			6,7

Konkretizované výstupy

Žák : dokáže vysvětlit zásady a význam třídění organismů, dokáže zařadit vybrané druhy organismů do základních taxonomických jednotek (druh, rod, čeleď, řád, třída, kmen nebo oddělení)

Průřezová témata

Klíčové kompetence

		OV	PT	KK	Ročník
1.4. Dědičnost a Proměnlivost organismů	1.4.1. Genetika	1.6.			8
	1.4.2. Dědičnost	1.6.			8
	1.4.3. Proměnlivost	1.6.			8

1.4.4. Geny	1.6.			8
1.4.5. Dělení buněčného jádra	1.6., 1.5.			8
1.4.6. Pohlavní rozmnožování	1.6., 1.5.			8
1.4.7. Význam genetiky	1.6.			8

Konkretizované výstupy

Žák : dokáže objasnit pojmy genetika, dědičnost, chromozom, gen, dělení buněčného jádra, proměnlivost, umí vysvětlit rozdíl mezi pohlavním a nepohlavním rozmnožováním (uvést příklady), umí objasnit princip Přenosu dědičných vlastností a jeho důsledků, umí uvést příklady vlivu prostředí na celkové utváření organismů

Průřezová témata

PT 1.1.1.1.

Klíčové kompetence

1.5. Viry a bakterie

	OV	PT	KK	Ročník
1.5.1 Viry	1.7.			6, 8
1.5.2. Význam virů	1.7.			6, 8
1.5.3. Bakterie	1.7.			6, 8
1.5.4. Význam bakterií	1.7.			6, 8

Konkretizované výstupy

Žák :umí vysvětliv výskyt a význam virů, umí uvést příklady nemocí, které způsobují, dovede popsat bakteriální buňku, Jejich význam z hlediska vývoje, uvést příklady pro člověka významných bakterií (půdní, hnilobné, symbiotické, potravinářsky významné) a škodlivých (choroboplodných bakterií), umí uvést příklady ochrany člověka před škodlivými viry a bakteriemi, dovede vysvětlit pojem reducent

Průřezová témata

PT1.1.1.1.

Klíčové kompetence

2. Biologie hub

Učivo

- 2.1. houby bez plodnic** - základní charakteristika, pozitivní a negativní vliv na člověka a živé organismy
- 2.2. houby s plodnicemi** - stavba, výskyt, význam, zásady sběru, konzumace a první pomoc při otravě houbami
- 2.3. lišejníky** - stavba, symbióza, výskyt a význam

Očekávané výstupy

žák

2.1 rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků

učivo: 2.2.1.- 2.2.5., 8.1.2.

2.2. vysvětlí různé způsoby výživy hub a jejich význam v ekosystémech a místo v potravních řetězcích

učivo: 2.1.1.- 2.1.4., 2.2.1.- 2.2.5.

2.3. objasní funkci dvou organismů ve stélce lišejníků

učivo: 2.3.1.- 2.3.3.

2. Biologie hub

	OV	PT	KK	ročník
2.1. Houby bez plodnic				
2.1.1.Charakteristika hub	2.2.			6
2.1.2. Kvasinky	2.2.			6
2.1.3. Houby vřeckovýtrusné	2.2.			6
2.1.4. Vliv na člověka a organismy	2.2.	PT 1.1.1.		6

Konkretizované výstupy

Žák : dovede popsat kvasinky, vysvětlit jejich význam pro člověka, uvést příklad vřeckovýtrusných hub,

Vysvětlit pojem houby hniložijné a cizopasně, vysvětlit jejich význam v přírodě i pro člověka

Průřezová témata

PT 1.1.1.

Klíčové kompetence

	OV	PT	KK	ročník
2.2. Houby s plodnicemi				
2.2.1. Stopkovýtrusné houby	2.1., 2.2.			6
2.2.2. Naše běžné houby	2.1., 2.2.			6
2.2.3. Zásady sběru a konzumace hub	2.1., 2.2.			6
2.2.4. První pomoc při otravě houbami	2.1., 2.2.	PT 1.1.5.		6
2.2.5. Význam hub	2.1., 2.2.			6

Konkretizované výstupy

Žák : dovede popsat stavbu těla vřeckovýtusných hub, jejich výživu, rozmnožování a umí poznat vybrané druhy hub, dokáže rozlišit známější jedovaté houby od jedlých, zná zásady správného sběru hub a konzumace hub, umí poskytnout 1. pomoc při otravě houbami

Průřezová témata

PT 1.1.1.

Klíčové kompetence

	OV	PT	KK	ročník
2.3. Lišejníky				
2.3.1. Stavba stélky	2.3.			6
2.3.2. Symbióza	2.3.			6
2.3.3. Význam v přírodě	2.3.			6

Konkretizované výstupy

Žák: na příkladu lišejníku dovede vysvětlit pojem symbióza, umí vysvětlit pojem stélka , určit některé druhy lišejníků, zná jejich význam a výskyt v přírodě

Průřezová témata

PT1.1.1., PT 5.2.2.

Klíčové kompetence

3. Biologie rostlin

Učivo

- 3.1. anatomie a morfologie rostlin** - stavba a význam jednotlivých částí těla vyšších rostlin (kořen, stonek, list, květ, semeno, plod)
- 3.2. fyziologie rostlin** - základní principy fotosyntézy, dýchání, růstu, rozmnožování
- 3.3. systém rostlin** - poznávání a zařazování daných zástupců běžných druhů řas, mechorostů, kaprad'orostů (plavuně, přesličky, kapradiny), nahosemenných a krytosemenných rostlin (jednoděložných a dvouděložných); jejich vývoj a využití hospodářsky významných zástupců
- 3.4. význam rostlin a jejich ochrana**

Očekávané výstupy

žák

- 3.1. odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům**
učivo: 3.1.1.- 3.1.13.
- 3.2. porovná vnější a vnitřní stavbu jednotlivých orgánů a uvede praktické příklady jejich funkcí a vztahů v rostlině jako celku**
učivo: 3.1.1.- 3.1.13.
- 3.3. vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin**
učivo: 3.2.1.- 3.2.4.
- 3.4. rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů**
učivo: 3.3.1.- 3.3.15., 8.1.2., 8.2.6.
- 3.5. odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí**
učivo: 3.3.1.- 3.3.15., 3.4.1., 3.4.2.

3. Biologie rostlin

	OV	PT	KK	ročník
3.1. Anatomie a morfologie	3.1.1. Přechod rostlin na souš	3.1.	PT 5.1.4.	6
	3.1.2. Stavba mechů	3.1., 3.2.		6
	3.1.3. Stavba dnešních kapradin	3.1., 3.2.		6
	3.1.4. Stavba plavuní	3.1., 3.2.		6
	3.1.5. Stavba přesliček	3.1., 3.2.		6
	3.1.6. Pletiva, orgány rostlin	3.1., 3.2.		6
	3.1.7. Kořen	3.1, 3.2.		6
	3.1.8. Stonek	3.1., 3.2.		6
	3.1.9. List	3.1., 3.2.		6
	3.1.10. Květ	3.1., 3.2.		6
	3.1.11. Plod	3.1., 3.2.		6

3.1.12. Semeno	3.1., 3.2.			6
3.1.13. Rozmnožování rostlin	3.1., 3.2.			6

Konkretizované výstupy

Žák dovede vysvětlit přechod rostlin na souš, rozlišit základní orgány mechů (lodyžka, lístky), u kapradí (podzemní stonek, list), výtrusy a jejich umístění na rostlině, objasnit pojem vyšší rostlina v porovnání s nižší rostlinou, dokáže popsat kořen, jeho tvary a druhy, rozlišit a popsat druhy stonků (dužnaté, dřevnaté, lodyha, stvol, stéblo, oddenek), nakreslit a popsat list a jeho žilnatinu, popsat květ (okvětí, kalich, koruna tyčinky, pestík), zná význam květu při pohlavním rozmnožování, vznik plodu, umí rozlišit dužnaté a suché plody, některá semena nahosemenných a krytosemenných rostlin

Průřezová témata

PT 1.1.1., 5.1.4.

Klíčové kompetence

3.2. Fyziologie rostlin

	OV	PT	KK	ročník
3.2.1. Fotosyntéza	3.3.	PT 5.2.2.		6
3.2.2. Dýchání	3.3.	PT 5.2.2.		6
3.2.3. Růst	3.3.			6
3.2.4. Rozmnožování	3.3.			6
Konkretizované výstupy				

Žák : dovede vysvětlit jaké látky rostlina přijímá při fotosyntéze a jaké fotosyntézou vznikají, jaké látky potřebuje pro dýchání a jaké vydechuje, zná podmínky potřebné pro fotosyntézu, umí vysvětlit rozdíl mezi pohlavním a nepohlavním rozmnožováním, vysvětlit rozdíl mezi opylením a oplozením

Průřezová témata

PT 1.1.1., 5.2.2.

Klíčové kompetence

3.3. Systém rostlin

	OV	PT	KK	ročník
3.3.1. Plankton, producenti	3.4., 3.5., 4.2	PT 5.1.4.		6, 7
3.3.2. Jednobuněčné řasy	3.4., 3.5.	PT 5.1.4.		6
3.3.3. Mnohobuněčné řasy	3.4., 3.5.	PT 5.1.4.		6
3.3.4. Význam nižších rostlin	3.4., 3.5.	PT 5.1.4.		6
3.3.5. Mechorosty	3.4., 3.5.			6
3.3.6. Kapradiny	3.4., 3.5.	PT 5.2.7.		6
3.3.7. Přesličky	3.4., 3.5.	PT 5.2.7.		6
3.3.8. Plavuně	3.4., 3.5.	PT 5.2.7.		6
3.3.9. Rozdíl mezi nahosemennými a krytosemennými rostlinami	3.4., 3.5.			6
3.3.10. Jehličnany	3.4., 3.5.			6
3.3.11. Cykasy	3.4., 3.5.			6

3.3.12. Rozdíl mezi jednodělož. a dvoudělož. rostlinami	3.4., 3.5.			6
3.3.13. rostliny jednodomé a dvoudomé	3.4., 3.5.			6
3.3.14. Příklady čeledí rostlin	3.4., 3.5.			6
3.3.15. Hospodářsky významné rostliny	3.4., 3.5.	PT 3.2.1., PT 5.3.1.		6
3.3.16 Les	3.4., 3.5.	PT 5.1.1., PT 5.1.6.		

Konkretizované výstupy

Žák : dovede vysvětlit pojem plankton a jeho význam v přírodě, pojem producent, popsat stavbu těla jednobuněčných řas (krásnoočko, zrněnka), uvést příklady mnohobuněčných řas (šroubatka, žabí vlas, rudochy, chaluhy), uvést několik druhů mechtů, kapradin, plavuň vidlačku a přesličku rolní, vysvětlit význam prvohorních kaprad'orostů z hlediska vývoje a významu (černé uhlí, zkameněliny), dovede vysvětlit pojmy nahosemenné a krytosemenné, jednoděložné a dvouděložné rostliny (příklady), umí vyjmenovat některé druhy jehličnanů a vysvětlit význam lesa, zná příklady některých čeledí rostlin a v nich vybraných druhů rostlin (hvězdčovitité, růžovité, brukvovité, hvězdčovitité, bobovité, miříkovité, lilkovité, liliovité, lipnicovité), zná základní údaje o významu a pěstování hospodářsky významných rostlin, dovede určit některé druhy bylin a dřevin, dovede pracovat s atlasy a určovacími klíči

Průřezová témata

PT 1.1.15.1.1., PT 5.1.4., PT 5.1.6

Klíčové kompetence

3.4. Význam

Rostlin a jejich ochrana

	OV	PT	KK	ročník
3.4.1. Význam rostlin	3.5.	PT 1.1.1., PT 5.3.1.		6
3.4.2. Ochrana rostlin	3.5.	PT 1.1.3., PT 3.2.1.		6
Konkretizované výstupy				

Žák :dovede vysvětlit význam rostlin v přírodě a pro život člověka, zdůvodnit nutnost ochrany některých druhů rostlin a ochrany celých území

Průřezová témata

PT 1.1.1., PT 5.3.1.

Klíčové kompetence

4. Biologie živočichů

Učivo

- 4.1. stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla** - živočišná buňka, tkáň, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné, rozmnožování
- 4.2. vývoj, vývin a systém živočichů** - významní zástupci jednotlivých skupin živočichů - prvoci, bezobratlí (žahavci, ploštenci, hlísti, měkkýši, kroužkovci, členovci), strunatci (paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci, savci)
- 4.3. rozšíření, význam a ochrana živočichů** - hospodářsky a epidemiologicky významné druhy, péče o vybrané domácí živočichy, chov domestikovaných živočichů, živočišná společenstva
- 4.4. projevy chování živočichů**

Očekávané výstupy

žák

- 4.1. porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů**
učivo: 4.1.1.- 4.1.7., 4.2.1.- 4.2.15.
- 4.2. rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin**
učivo: 3.3.1., 4.2.1.- 4.2.15., 8.1.2.
- 4.3. odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí**
učivo: 4.4.1.- 4.4.3., 8.2.4.
- 4.4. zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy**
učivo: 4.3.1.- 4.3.4.

4. Biologie živočichů

		OV	PT	KK	ročník
4.1. Stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí Těla	4.1.1. Živočišná buňka	4.1., 1.2.			7
	4.1.2. Tkáň	4.1.			7
	4.1.3. Orgány a orgánové soustavy	4.1., 1.3.			7
	4.1.4. Jednobuněční živočichové	4.1.			7
	4.1.5. Mnohobuněční živočichové	4.1.			7
	4.1.6. Rozmnožování jednobuněč. živočichů	4.1.			7
	4.1.7. Rozmnožování mnohobuněč. živočichů	4.1.			7

Konkretizované výstupy

Žák: dovede popsat živočišnou buňku, vysvětlit pojmy tkáň, orgán, orgánová soustava (včetně příkladů), umí uvést zástupce jednobuněčných a mnohobuněčných živočichů, vysvětlit princip pohlavního a nepohlavního rozmnožování

Průřezová témata

PT 1.1.1.1.

Klíčové kompetence

4.2. Vývoj,
vývin a systém
živočichů

	OV	PT	KK	ročník
4.2.1. Prvoci	4.1., 4.2.	PT 5.1.4.		7
4.2.2. Žahavci (nezmar, sasanky, medúzy)	4.1., 4.2.			7
4.2.3. Ploštěnci	4.1., 4.2.			7
4.2.4. Hlísti	4.1., 4.2.			7
4.2.5. Měkkýši (plži, mlži, hlavonožci)	4.1., 4.2.			7
4.2.6. Kroužkovci	4.1., 4.2.			7
4.2.7. Členovci (trilobiti, pavoukovi, koryši, hmyz)	4.1., 4.2.			7
4.2.8. Ostnokožci	4.1., 4.2.			
4.2.9. Strunatci	4.1., 4.2.			
4.2.10. Paryby	4.1., 4.2.			7
4.2.11. Ryby	4.1., 4.2.			7
4.2.12. Obojživelníci (bezocasí, ocasatí)	4.1., 4.2.			7
4.2.13. Plazi (ještěři, hadi, krokodýli)	4.1., 4.2.			7
4.2.14. Ptáci	4.1., 4.2.			7
4.2.15. Savci	4.1., 4.2.			7
4.2.16. Zoologie	4.1.			7

Konkretizované výstupy

Žák: dovede vysvětlit životní projevy jednobuněčných organismů (prvoků), popsat jejich stavbu na příkladech prvoků (trepka, měňavka), umí stručně charakterizovat znaky, stavba a život vybraných žahavců, ploštěnců (/ tasemnice) kroužkovců (pijavka lékařská, koňská, nítěnky) měkkýšů (hlemýžď zahradní , plovatka bahenní, slimáček polní, perlotvorka mořská, perlorodka říční, sepie mořská), umí popsat vnější a vnitřní stavbu těla členovců (koryšů, pavoukoců, hmyzu),ostnokožců, dovede porovnat životní

projevy členovců a vysvětlit škodlivost a užitečnost některých organismů. Dokáže vysvětlit pojmy predátor vnější a vnitřní cizopasník na konkrétních případech.

Dovede vysvětlit rozdíl mezi strunatci a obratlovci, popsat stavbu a funkci vnitřních orgánových soustav ryb a srovnat je s bezobratlými, vysvětlit přizpůsobení ryb prostředí, umí určit některé z našich i mořských. Ryb, umí srovnávat diakritické znaky různých druhů ryb, zjišťovat jejich odlišnost ve srovnání s obojživelníky,zhodnotit význam obojživelníků v přírodě a důvody jejich ochrany, umí porovnat obojživelníky s plazy (vnější a vnitřní stavba) určit vybrané druhy našich i cizokrajních plazů, umí poskytnout 1.pomoc při uštknutí hadem

Dovede popsat ptačí pero, vejce ptáků, vnější a vnitřní stavbu těla ptáků, porovnat je s dalšími obratlovci, dokáže určit běžné druhy ptáků rozlišit zdroje potravy ptáků, umí vysvětlit nebezpečí škodlivých látek pro ptáky.

Dovede popsat kostru, orgány a orgánové soustavy vybraných savců (porovnat je s ostatními třídami obratlovců a vytknout rozdíly mezi nimi), určit vybrané typické zástupce savců z jednotlivých ekosystémů

u nás i ve světě, umí uvést některé kriticky ohrožené druhy savců u nás i ve světě.

Průřezová témata

PT 1.1.1., PT 5.1.4.

Klíčové kompetence

	OV	PT	KK	ročník
4.3. Rozšíření, význam a ochrana živočichů	4.3.1. Hospodářsky významné druhy	4.4.		7
	4.3.2. Péče o domácí živočichy	4.4.	PT 1.1.3.	7
	4.3.3. Chov domestikovaných živočichů	4.4.	PT 1.1.3.	7
	4.3.4. Epidemiologicky významné druhy	4.4.	PT 3.2.1.	7
Konkretizované výstupy				

Žák : dovede uvést příklady hospodářsky důležitých živočichů a jejich význam (tur domácí, prase domácí kur domácí, husa domácí, kachna domácí ,) umí charakterizovat chov vybraných domácích živočichů a péči o ně, dovede vyjmenovat epidemiologicky významné druhy živočichů, umí vysvětlit nebezpečí škodlivých látek v přírodě pro živočichy a objasnit princip jejich ochrany

Průřezová témata

PT 1.1.1.

Klíčové kompetence

	OV	PT	KK	ročník
4.4. Projevy chování živočichů	4.4.1. Etologie	4.3.		8
	4.4.2. Chování vrozené	4.3.		8
	4.4.3. Chování naučené	4.3.		8
Konkretizované výstupy				

Žák :umí vysvětlit pojem etologie, charakterizovat vrozené chování živočichů a chování naučené, dovede uvést příklady na chování ptáků a savců (komunikace, sociální chování, tahy ptáků)

Průřezová témata

PT 1.1.1.

Klíčové kompetence

5. Biologie člověka

Učivo

- 5.1.fylogeneze a ontogeneze člověka** - rozmnožování člověka
- 5.2.anatomie a fyziologie** - stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla, orgány, orgánové soustavy (opěrná, pohybová, oběhová, dýchací, trávicí, vylučovací a rozmnožovací, řídicí), vyšší nervová činnost, hygiena duševní činnosti
- 5.3.nemoci, úrazy a prevence** - příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí; závažná poranění a život ohrožující stavy, epidemie
- 5.4.životní styl** - pozitivní a negativní dopad prostředí a životního stylu na zdraví člověka

Očekávané výstupy

žák

5.1.určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy

učivo: 5.2.1.- 5.2.14.

5.2 orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka

učivo: 5.1.1.- 5.1.5., 8.2.1., 8.2.3.

5.3. objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří

učivo: 5.1.6.- 5.1.7.

5.4. rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby,objasní význam zdravého způsobu života

učivo: 5.3.1.- 5.3.5., 5.4.1., 5.4.2.

5.5. aplikuje první pomoc při poranění a jiném poškození těla

učivo 5.3.6.- 5.3.8.

5. Biologie člověka

		OV	PT	KK	ročník
5.1. Fylogeneze a ontogeneze člověka	5.1.1. Názory na vznik člověka	5.2.			8
	5.1.2. Živočišní předchůdci člověka	5.2.			8
	5.1.3. Přímí předchůdci člověka	5.2.			8
	5.1.4 Lidské rasy	5.2.	PT 4.3.2., PT 4.3.6.		8
	5.1.5. Antropologie	5.2.			8
	5.1.6. Rozmnožování člověka	5.3.			8
	5.1.7. Vývin člověka	5.3.	PT 1.2.1.		8

Konkretizované výstupy

Žák: dovede uvést příklady názorů na vznik člověka, umí stručně charakterizovat hlavní etapy jeho vývoje,

Umí vysvětlit vznik lidských ras, objasnit vývin jedince od jeho početí až do stáří

Průřezová témata

PT 1.1.1., PT 4.3.2., PT 4.3.6.

Klíčové kompetence

	OV	PT	KK	ročník
5.2. Anatomie a fyziologie				
5.2.1. Opěrná soustava	5.1.			8
5.2.2. Pohybová soustava	5.1.			8
5.2.3. Oběhová soustava	5.1.			8
5.2.4. Dýchací soustava	5.1.			8
5.2.5. Trávicí soustava	5.1.			8
5.2.6. Zdravý životní styl	5.1.			8
5.2.7. Vylučovací soustava	5.1.			8
5.2.8. Rozmnožovací soustava	5.1.			8
5.2.9. Odpovědnost k rodičovství	5.1.			8
5.2.10. Kůže	5.1.			8
5.2.11. Nervová soustava	5.1.			8
5.2.12. Žlázy s vnitřním vyměšováním	5.1.			8
5.2.13. Smyslové ústroje (oko, ucho, čich ,hmat chuť)	5.1.			8
5.2.14. Hygiena duševní činnosti	5.1.	PT 1.1.4.		8

Konkretizované výstupy

Žák: dovede stručně popsat stavbu a funkci těla člověka (včetně vnitřních orgánů) popsat zásady hygieny jednotlivých orgánových soustav, dovede objasnit pojmy transfuze, krevní skupiny, vysvětlit možné vlivy atmosféry a stresu na zdraví člověka

Průřezová témata

PT 1.1.1.

Klíčové kompetence

	OV	PT	KK	ročník
5.3. Nemoci, úrazy, prevence				
5.3.1. Nakažlivé nemoci	5.4.	PT 3.2.1.		8
5.3.2. Příčiny a příznaky nakažlivých nemocí	5.4.			8
5.3.3. AIDS	5.4.	PT 1.1.4.		8
5.3.4. Imunita	5.4.			8
5.3.5. Prevence	5.4.			8
5.3.6. Závažná poranění	5.5.			8
5.3.7. Život ohrožující stavy	5.5.	PT 5.4.2.		8
5.3.8. 1.pomoc při poranění	5.5.	PT1.1.3., , PT 1.2.3.		8

Konkretizované výstupy

Žák: dovede rozlišit vstupní brány nemocí, uvést příklady nakažlivých nemocí, umět zachovávat zásady prevence, umí vysvětlit pojmy imunita, prevence, epidemie, karanténa, alergie, infarkt, umí poskytnout 1.pomoc v běžných situacích včetně transportu postiženého, zná jednoduché cviky proti únavě a bolestem

páteře

Průřezová témata

PT 1.1.1.1., PT 5.4.2.

Klíčové kompetence

	OV	PT	KK	ročník
5.4. Životní styl				
5.4.1. Pozitivní dopad na zdraví člověka	5.4.	PT 1.1.4.		8
5.4.2. Negativní dopad na zdraví člověka	5.4.	PT 1.1.4.		8

Konkretizované výstupy

Žák: dovede uvést pozitivní a negativní dopady životního stylu na zdraví člověka (vliv přepínání, stresu, kouření drog, umí vysvětlit možné vlivy emisí, imisí, kyselých dešťů a narušování ozonoféry na zdraví člověka

Průřezová témata

PT 1.1.1.1.

Klíčové kompetence

6. Neživá příroda

Učivo

- 6.1. **Země** - vznik a stavba Země
- 6.2. **nerosty a horniny** - vznik, vlastnosti, kvalitativní třídění, praktický význam a využití zástupců, určování jejich vzorků; principy krystalografie
- 6.3. **vnitřní a vnější geologické procesy** - příčiny a důsledky
- 6.4. **půdy** - složení, vlastnosti a význam půdy pro výživu rostlin, její hospodářský význam pro společnost, nebezpečí a příklady její devastace, možnosti a příklady rekultivace
- 6.5. **vývoj zemské kůry a organismů na Zemi** - geologické změny, vznik života, výskyt typických organismů a jejich přizpůsobování prostředí
- 6.6. geologický vývoj a stavba území ČR - Český masiv, Karpaty
- 6.7. **podnebí a počasí ve vztahu k životu** – význam vody a teploty prostředí pro život, ochrana a využití přírodních zdrojů, význam jednotlivých vrstev ovzduší pro život, vlivy znečištěného ovzduší a klimatických změn na živé organismy a člověka
- 6.8. **mimořádné události způsobené přírodními vlivy** – příčiny vzniku mimořádných událostí, přírodní světové katastrofy, nejčastější mimořádné přírodní události v ČR (povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, laviny náledí) a ochrana před nimi

Očekávané výstupy

žák

- 6.1. **objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života**
učivo: 6.1.1.- 6.1.3.
- 6.2. **rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek**
učivo: 6.2.1.- 6.2.15, 8.1.2.
- 6.3. **rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody**
učivo: 6.3.1.- 6.7.9.
- 6.4. **porovná význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy, rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy v naší přírodě**
učivo: 6.4.1.- 6.4.6.
- 6.5. **rozlišuje jednotlivá geologická období podle charakteristických znaků**
učivo: 6.5.1.- 6.5.5., 6.6.1.-6.6.2.
- 6.6. **uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy a možné dopady i ochranu před nimi**
učivo: 6.7.1., 6.7.2., 7.1.3.

6. Neživá příroda

	OV	PT	KK	ročník
6.1. Země	6.1.1. Planeta Země – vznik, vývoj	6.1.		9

6.1.2. Vnitřní stavba Země	6.1.			9
6.1.3. Obaly Země	6.1.	PT 5.2.1., PT 5.2.2.		9

Konkretizované výstupy

Žák: dovede diskutovat o názorech na vznik Země a složení vesmíru, umí vysvětlit vývoj Země, popsat vnitřní stavbu Země (geosféry) a vnější obaly Země (atmosféra, hydrosféra, biosféra)

Průřezová témata

PT 1.1.1., PT 5.2.1., PT 5.2.2.

Klíčové kompetence

6.2. Nerosty a horniny

	OV	PT	KK	ročník
6.2.1. Vznik nerostů	6.2.			9
6.2.2. Fyzikální vlastnosti nerostů	6.2.			9
6.2.3. Chemické vlastnosti nerostů	6.2.			9
6.2.4. Krystalografie	6.2.			9
6.2.5. Třídění nerostů	6.2.			9
6.2.6. Určování nerostů	6.2.	PT 1.2.4.		9
6.2.7. Význam nerostů	6.2.	PT 5.2.7.		9
6.2.8. Použití nerostů	6.2.			9
6.2.9. Vznik hornin	6.2.			9
6.2.10. Horniny vyvřelé	6.2.			9
6.2.11. Horniny usazené	6.2.			9
6.2.12. Horniny přeměněné	6.2.			9
6.2.13. Určování hornin	6.2.	PT 1.2.4.		9
6.2.14. Využití hornin	6.2.	PT 5.2.7		9

Konkretizované výstupy

Žák: umí určit a stručně popsat běžné druhy nerostů a hornin, určit fyzikální a chemické vlastnosti nerostů umí vysvětlit vznik nerostů a hornin a jejich praktické využití, umí vysvětlit pojmy nerost, hornina, hornina vyvřelá, usazená, přeměněná, geologické vědy

Průřezová témata

PT 1.1.1., PT 5.2.7.

Klíčové kompetence

6.3. Vnitřní a vnější geologické procesy

	OV	PT	KK	ročník
6.3.1. Sopečná činnost	6.3.			9
6.3.2. Pohyb litosférických desek	6.3.			9
6.3.3. Zeměměření	6.3.			9
6.3.4. Vrásnění	6.3.			9
6.3.5. Vliv vody na povrch Země	6.3.			9

6.3.6. Vliv organismů na povrch země	6.3.			9
6.3.7. Vliv gravitace na povrch Země	6.3.			9
6.3.8. Chemické zvětrávání	6.3.			9
6.3.9. Důsledky geologických dějů – mimořádné události, dopady, ochrana	6.3.			9

Konkretizované výstupy

Žák: dovede vysvětlit původ vnitřních geologických dějů a jejich důsledky (sopečná činnost, zemětřesení, pohyb litosférických desek, vrásnění), dovede objasnit přetváření zemského povrchu vlivem vody, gravitace, organismů, dovede charakterizovat mimořádné události způsobené přírodními jevy a způsob ochrany před nimi

Průřezová témata

PT 1.1.1.

Klíčové kompetence

6.4. Půdy

	OV	PT	KK	ročník
6.4.1. Pedologie	6.4.			9
6.4.2. Vznik půd	6.4.			9
6.4.3. Složení a vlastnosti půd	6.4.			9
6.4.4. Půdní typy	6.4.			9
6.4.5. Půdní druhy	6.4.			9
6.4.6. Význam půd a jejich znečišťování	6.4.	PT 5.1.2., PT 5.2.3.		9

Konkretizované výstupy

Žák: dovede objasnit vznik půd a význam půdotvorných činitelů při jejich vzniku, zná složení půd, dovede rozlišit některé půdní typy a druhy, uvede příklady hospodářského významu půd, nebezpečí devastace

Průřezová témata

PT 1.1.1., PT 5.1.2., PT 5.2.3.

Klíčové kompetence

6.5. Vývoj

Zemské kůry a organismů na Zemi

	OV	PT	KK	ročník
6.5.1. Vznik života na Zemi	6.5.			9
6.5.2. Vývoj organismů	6.5.			9
6.5.3. Vývoj zemské kůry	6.5.			9
6.5.4. Geologické éry	6.5.			9
6.5.5. Přizpůsobování se organismů prostředí	6.5.			9

Konkretizované výstupy

Žák: dovede vysvětlit vznik života na Zemi, shrnout poznatky o vývoji organismů a zemské kůry v geologických érách prvohor, druhohor, třetihor, čtvrtohor, umí objasnit, jak se organismy přizpůsobovali prostředí

Průřezová témata

PT 1.1.1.1., PT 5.2.1., PT 5.2.2.

Klíčové kompetence

	OV	PT	KK	ročník
6.6. Geologický vývoj a stavba Území ČR				
6.6.1. Český masív	6.3.	PT 5.4.1.		9
6.6.2. Západní Karpaty	6.3.			9

Konkretizované výstupy

Žák: se dovede orientovat v geologické stavbě České republiky, zná pojmy Český masív, Karpaty, umí vysvětlit jejich vznik a vývoj

Průřezová témata

PT 1.1.1.1., PT 5.2.7.

Klíčové kompetence

	OV	PT	KK	ročník
6.7. Podnebí a počasí ve vztahu k životu				
6.7.1. Vliv podnebí na rozvoj ekosystémů	6.6.	PT 5.4.3.		6-9
6.7.2. Vliv počasí na rozvoj ekosystémů	6.6.	PT 5.4.3.		6-9

Konkretizované výstupy

Žák: dovede vysvětlit význam pojmů podnebí, počasí a umí uvést příklady jejich vlivu na život organismů

Průřezová témata

PT 1.1.1.1.

Klíčové kompetence

7. Základy ekologie

Učivo

- 7.1. organismy a prostředí** - vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím; populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy, potravní řetězce, rovnováha v ekosystému
- 7.2. ochrana přírody a životního prostředí** - globální problémy a jejich řešení, chráněná území

Očekávané výstupy

žák

- 7.1. uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi**
učivo: 7.1.1.- 7.1.3.
- 7.2. rozlišuje a uvede příklady systémů organismů - populace, společenstva, ekosystémy a objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému**
učivo: 7.1.2.- 7.1.6.
- 7.3. vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam**
učivo: 7.1.7., 7.1.8.
- 7.4. uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému**
učivo: 7.2.1., 7.2.3.

7. Základy ekologie

	OV	PT	KK	ročník
7.1. Organismy a prostředí				
7.1.1. Ekologie	7.1.	PT 5.3.6.		9
7.1.2. Vztahy mezi organismy	7.1, 7.2..			9
7.1.3. Vztahy mezi organismy a prostředím	7.1., 7.2., 6.6			9
7.1.4. Společenstva	7.2.			9
7.1.5. Populace	7.2.			9
7.1.6. Ekosystémy a jejich složky	7.2.	PT 5.2.5.		9
7.1.7. Potravní řetězce	7.3.			9
7.1.8. Rovnováha v ekosytsému	7.3.			9

Konkretizované výstupy

Žák: dovede vysvětlit pojmy ekologie, společenstvo, populace, ekosystém, živé a neživé složky) ekosystému, umí uvést vzájemné vztahy mezi organismy (neutralismus, konkurence, parazitismus, predace),

vztahy mezi organismy a prostředím, umí vysvětlit podstatu jednoduchých potravních řetězců a jejich význam v ekosystému

Průřezová témata

PT 1.1.1.1., PT 5.2.5.

Klíčové kompetence

	OV	PT	KK	ročník
7.2. Ochrana přírody a životního				
7.2.1. Globální problémy	7.4.	PT 3.3.4.		9
7.2.2. Chráněná území	7.4.	PT 5.2.4.		9
7.2.3. Ochrana přírody	7.4.	PT 5.3.5.		9

Konkretizované výstupy

Žák: dovede diskutovat o globálních problémech životního prostředí, umí zdůvodnit nutnost ochrany přírody ,dovede uvést různé typy chráněných území (národní parky, přírodní rezervace, chráněné krajinné oblasti), význam botanických a zoologických zahrad

Průřezová témata

PT 1.1.1.1., PT 5.2.4., PT 5.3.5.

Klíčové kompetence

8. Praktické poznávání přírody

Učivo

8.1. praktické metody poznávání přírody - pozorování lupou a mikroskopem (případně dalekohledem), zjednodušené určovací klíče a atlasy, založení herbáře a sbírek, ukázky odchyty některých živočichů, jednoduché rozčleňování rostlin a živočichů

8.2. významní biologové a jejich objevy

Očekávané výstupy

žák

8.1. aplikuje praktické metody poznávání přírody

učivo: 8.1.1.- 8.1.5.

8.2. dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody

učivo: 8.1.1.- 8.1.5.

8. Praktické poznávání přírody

	OV	PT	KK	ročník
8.1. Praktické metody	8.1.1. Pozorování lupou	8.1., 8.2.		6-9
	8.1.2. Pozorování mikroskopem	8.1., 8.2.		6- 9
poznávání přírody	8.1.3. Práce s určovacími klíči a atlasy	8.1., 8.2., 6.2., 4.2., 3.4., 2.1..		6, 7, 9,
	8.1.4. Zakládání herbářů a sbírek	8.1., 8.2.		6, 7, 9
	8.1.5. Odchyt živočichů	8.1., 8.2.		7

Konkretizované výstupy

Žák: umí zacházet s lupou a mikroskopem, dovede pozorovat trvalé mikroskopické preparáty, připravit si dočasné mikroskopické preparáty, umí provést nákres pozorovaných objektů, dovede popsat mikroskop procvičí si práci s jednoduchými určovacími klíči a atlasy, vyzkouší se založit herbář nebo sbírku, seznámí se s odchytom živočichů

Průřezová témata

PT 1.1.1

Klíčové kompetence

	OV	PT	KK	ročník
8.2. Významní biologové a jejich objevy	8.2.1. Charles Darwin	5.2.		8
	8.2.2. Jan Evangelista Purkyně	1.2.		6
	8.2.3. Aleš Hrdlička	5.2.		8
	8.2.4. Konrád Lorenz	4.3.		8
	8.2.5. Johan Gregor Mendel	1.5.		8

8.2.6. Carl Linné	3.4.			6

Konkretizované výstupy

Žák: umí uvést příklady významných vědců a jejich objevů

Průřezová témata

PT 1.1.1.1.

Klíčové kompetence

5.6.4 Zeměpis (Geografie)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Zeměpis je vyučovací předmět, který má přírodovědný i společenskovední charakter. Obsahově vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda a ze vzdělávacího oboru Zeměpis (geografie) v RVP-ZV. Vyučování má návaznost na vědomosti, které si žáci osvojili v předmětu prvouka a vlastivěda na I. stupni základní školy. Učební látka se člení podle ročníků do těchto učebních celků: vesmír, kartografie, fyzická geografie v šestém ročníku, regionální geografie jednotlivých kontinentů a oceánů v sedmém ročníku, geografie se zaměřením na Českou republiku v osmém ročníku a sociální geografii v ročníku devátém. Učivo má přímou spojitost na předměty jako je dějepis, přírodopis, výchova k občanství, výchova ke zdraví. Odkaz na problémy současného světa je zachycen náměty z oblasti Multikulturní výchovy, Osobnostní a Sociální výchovy, Výchovy demokratického občana, Výchovy k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Mediální výchovy a Environmentální výchovy.

V předmětu zeměpis je upevňována komunikace a spolupráce, směřující ke kooperativnímu vyučování. Zeměpis motivuje žáky pro následující vzdělávání, jasnému a zřetelnému vyjadřování vědomosti, názorů, postojů a ke zdravému životnímu stylu. Žáci se SVP jsou vzděláváni dle individuálních plánů.

Cíle

Cílem je, aby si žáci osvojili základní vědomosti o vesmíru, o sluneční soustavě a o Zemi jako vesmírném tělese, dále získat důležité poznatky o znázornění povrchu Země, o světadílech a oceánech, o jednotlivých regionech a státech světa. Žáci zkoumají vztahy mezi přírodními a společenskými složkami krajinné sféry. Studují a prohlubují si dovednosti potřebné pro práci s mapami, různými informačními zdroji. Dalším cílem je, aby výsledky své práce dokázali prezentovat, obhájit a aplikovat v praktickém životě, učí se spolupracovat při řešení problémů s ostatními.

Časová dotace

Předmět zeměpis se učí ve všech ročnících druhého stupně. V šestém až osmém ročníku je časová dotace dvě hodiny týdně, v devátém pouze jedna hodina.

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

Kompetence k učení

Učitel:

- směřuje žáky k užívání správné terminologie
- zadává úkoly, při kterých žáci vyhledávají informace z různých zdrojů
- vede k aplikaci získaných vědomostí do praxe

Žák:

- používáním a rozpoznáváním odborné terminologie si rozšiřuje strukturu vlastních znalostí
- na podkladě zeměpisných dat vyhledává a člení informace, které používá i prakticky
- učí se propojovat vědomosti o známých jevech a tvarech s teoretickými poznatky

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- poskytuje možné návody k řešení geografických otázek
- motivuje žáky k samostatnému používání zdrojů informací
- vede žáky ke kritickému myšlení a logickému uvažování

Žák:

- učí se vyhledávat vlastní způsoby k řešení geografických otázek
- osvojuje si dovednosti s atlasy, encyklopediemi, mapami, internetem
- učí se kriticky posuzovat vlastní výkon a obhajovat svoje způsoby řešení

Kompetence komunikativní

Učitel:

- zařazuje diskuzi, vede žáky ke kultivované argumentaci
- vede žáky k přesnému a výstižnému vyjadřování
- využívá při práci různé typy textů, informačních a komunikačních prostředků

Žák:

- ve spolupráci s ostatními žáky se učí adekvátním způsobem prosazovat a obhajovat své výsledky
- učí se formulovat výsledky skupiny s použitím odborné terminologie
- využívá přístupných zdrojů informací

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- vytváří příznivé klima třídy
- poskytuje prostor pro diskusi
- dodává žákům sebedůvěru

Žák:

- účinně spolupracuje v kolektivu
- zdokonaluje se ve schopnosti hájit výsledky práce skupiny
- podporuje méně výkonné spolužáky

Kompetence občanské

Učitel:

- vede žáky k reakci na společenské a přírodní dění
- učí žáky k toleranci a ohleduplnosti
- poskytne návody k možnému předcházení živelním katastrofám

Žák:

- uvědomuje si základní vzájemné vztahy podmínek života na Zemi
- respektuje přesvědčení jiných lidí, je schopen empatie, odmítá útlak, hrubé zacházení
- chápe své možnosti k předcházení živelním katastrofám

Kompetence pracovní

Učitel:

- vede žáky k využívání znalostí v běžné praxi

- vyžaduje dodržování vymezených pravidel
- požaduje dodržování stanovené kvality práce

Žák:

- využívá své znalosti v běžné praxi
- dodržuje vymezená pravidla
- plní povinnosti a závazky

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

1. Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie

Učivo

1.1. komunikační geografický a kartografický jazyk

1.2 geografická kartografie a topografie

Očekávané výstupy

žák

1.1. organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů

Učivo:1.1.1., 1.1.2., 1.1.3., 1.2.2., 1.2.4.

1.2. používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii

Učivo:1.1.2.

1.2. přiměřeně hodnotí geografické objekty, jevy a procesy v krajinné sféře, jejich určité pravidelnosti, zákonitosti a odlišnosti, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává hranice (bariéry) mezi podstatnými prostorovými složkami v krajině

Učivo:1.1.3., 1.2.1., 1.2.2., 1.2.3., 1.2.4., 1.2.5.

1.3. vytváří a využívá osobní myšlenkové (mentální) schémata a myšlenkové (mentální) mapy pro orientaci v konkrétních regionech, pro prostorové vnímání a hodnocení míst, objektů, jevů a procesů v nich, pro vytváření postojů k okolnímu světu

Učivo:1.2.1., 1.2.6.

1. Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie

	OV	PT	KK	ročník
1.1. komunikační geografický a kartografický jazyk	1.1.1. mapa	1.1.		6
	1.1.2. měřítko mapy, druhy map, obsah map	1.1., 1.2.,1.4.		6
	1.1.3 zeměpisné atlasy	1.1., 1.3.		6

Konkretizované výstupy

Žák: umí rozeznávat druhy map podle měřítko a obsahu, vyjádřit způsob znázornění výškopisu a polohopisu na mapách, porozumět a pracovat s pojmy: výškopis, vrstevnice, výšková kóta, nadmořská výška, smluvené značky. Aplikovat na konkrétních příkladech praktické činnosti s mapami: určování světových stran na mapách, orientace mapy podle světových stran, čtení obsahu mapy. Orientovat se v zeměpisných atlasech.

Průřezová témata

PT 1.1.1.

Klíčové kompetence

K I – 2, K I – 3, K II – 3

**1.2.geografická
kartografie a
topografie**

	OV	PT	KK	ročník
1.2.1.glóbus, měřítko glóbusu	1.3., 1.4.			6
1.2.2. poledníky a rovnoběžky, zeměpisná síť	1.1., 1.3.			6
1.2.3 trvání dne a noci, roční období	1.3.			6
1.2.4 určování zeměpisné polohy, zeměpisné souřadnice, zeměpisná délka a šířka	1.1., 1.3.			6
1.2.5. časová pásma	1.3.			6
1.2.6. praktické činnosti s mapami a plány	1.4.		K II - 3	6

Konkretizované výstupy

Žák: umí porozumět pojmům glóbus, měřítko glóbusu, poledníky, místní poledník, hlavní poledník, rovnoběžky, zeměpisná síť, rovník, obratníky, polární kruhy, letní a zimní slunovrat, jarní a podzimní rovnodennost, polární den a noc, zeměpisná délka a šířka, časová pásma, smluvený čas a datová mez. Umí určovat zeměpisnou polohu na mapách podle údajů zeměpisné šířky a délky. Pochopí smysl časových pásem, umí vysvětlit příčiny rozdílného času jednotlivých míst na Zemi.

Průřezová témata

PT 1.1.1.

Klíčové kompetence

K I – 2, K I-3, K II – 4, K III – 1

2. Přírodní obraz Země

Učivo:

- 2.1. Země jako vesmírné těleso
- 2.2. Krajinná sféra
- 2.3. Systém přírodní sféry na planetární úrovni
- 2.4. Systém přírodní sféry na regionální úrovni

Očekávané výstupy

žák

2.1. zhodnotí postavení Země ve vesmíru a srovnává podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy

Učivo: 2.1.1., 2.1.2., 2.1.3., 2.1.4.,

2.2. prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů

Učivo: 2.1.4., 2.2.3.

2.3. rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu

Učivo: 2.2.1., 2.2.2., 2.2.3., 2.3.1., 2.4.1.

2.4. porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost

Učivo: 2.2.3., 2.3.1., 2.4.1.

2. Přírodní obraz Země

	OV	PT	KK	ročník
2.1. Země jako vesmírné těleso	2.1.1. vznik vesmíru, vývoj poznávání vesmíru	2.1.		6
	2.1.2 Slunce a sluneční soustava	2.1.		6
	2.1.3. Měsíc	2.1.		6
	2.1.4. tvar a rozměry Země, pohyby Země	2.1., 2.2.		6

Konkretizované výstupy

Žák: umí charakterizovat na elementární úrovni vesmír a sluneční soustavu (postavení Slunce ve vesmíru a ve sluneční soustavě, planety sluneční soustavy), porozumět pojmům: planetky, družice planet, meteorická tělesa, Galaxie, charakterizovat polohu, povrch a pohyb Měsíce, fáze Měsíce, posoudit postavení Země ve vesmíru, tvar a rozměry Země, objasnit důsledky pohybů Země kolem zemské osy a kolem Slunce pro život na Zemi, pro střídání dne a noci a střídání ročního období.

Průřezová témata

PT 1.1.1., PT 5.3.2.

Klíčové kompetence

K I – 2, K I – 3, K II – 3

	OV	PT	KK	ročník
2.2. Krajinná sféra	2.2.1 geografická sféra	2.3.		6
	2.2.2. přírodní sféra a její složky	2.3.		6

2.2.3. litosféra, atmosféra, hydrosféra, pedosféra, biosféra	2.2., 2.3., 2.4.			6

Konkretizované výstupy

- Žák: umí určit jednotlivé složky krajinné sféry, orientovat se v jevech a procesech v litosféře, v rozložení prvků v litosféře, objasnit s porozuměním stavbu zemského tělesa, proces zemětřesení, sopečné činnosti, vznik pohoří, zvětrávání, činnost větru, vody, ledovců na utváření zemského povrchu
- orientovat se v procesech v atmosféře, porozumět pojmům: počasí, meteorologické prvky, celkový oběh vzduchu v atmosféře, tlak a proudění vzduchu, podnebí podnebné pásy, víte, pasáty, monzuny, ochrana ovzduší
  - orientovat se v procesech v hydrosféře, porozumět pojmům: oceány a moře, pohyby mořské vody, voda na pevnině, vodní toky, ledovce, podpovrchová voda, prameny, bezodtoké oblasti, jezera, bažiny, nádrže, vyhledat na mapách světové oceány, nejvýznamnější světová moře, řeky, jezera, nádrže, ledovce
  - orientovat se v procesech pedosféry, porozumět pojmům: složení půdy, půdní profil, humus, mateční horniny, typy a druhy půd, význam a ochrana půd
  - orientovat se v procesech biosféry, určit a lokalizovat geografické šířkové pásma (tropické deštné lesy, savany, pouště a polopouště, stepi a lesostepi, lesy mírného pásu, tundra, polární oblasti), objasnit uspořádání rostlinstva a živočišstva na Zemi v závislosti na zeměpisné šířce a nadmořské výšce v jednotlivých částech světa a vlivy na přírodní krajinu.

Průřezová témata

PT 1.1.1.

Klíčové kompetence

K I – 2, K I – 3, K II - 3

2.3. Systém přírodní sféry na planetární úrovni

	OV	PT	KK	ročník
2.3.1. geografické pásy, šířkové pásma, výškové stupně	2.3., 2.4.			6

Konkretizované výstupy

- Žák: umí určit a lokalizovat geografická šířková pásma (tropické deštné lesy, savany, pouště a polopouště, stepi a lesostepi, lesy mírného pásu, tundra, polární oblasti), objasnit uspořádání rostlinstva a živočišstva na Zemi v závislosti na zeměpisné šířce a nadmořské výšce v jednotlivých částech světa a vlivy na přírodní krajinu.

Průřezová témata

PT 1.1.1.

Klíčové kompetence

K I – 2, K I – 3, K II – 3

2.4. Systém přírodní sféry na regionální úrovni

	OV	PT	KK	ročník
2.4.1. přírodní oblasti Země	2.3., 2.4.			6

Konkretizované výstupy

- Žák: umí objasnit uspořádání rostlinstva a živočišstva na Zemi v závislosti na zeměpisné šířce a nadmořské výšce v jednotlivých částech světa a vlivy na přírodní krajinu.

Průřezová témata

PT 1.1.1.

Klíčové kompetence

K I – 2, K II – 3, K III - 2

3. Regiony světa

Učivo:

3.1. Světadíly, oceány, makroregiony světa

3.2. Modelové regiony světa

Očekávané výstupy

žák

3.1. rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa

Učivo: 3.1.1., 3.1.2., 3.1.3., 3.1.4., 3.2.1.

3.2. lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny

Učivo: 3.1.1., 3.1.2., 3.1.3., 3.1.4., 3.2.1.

3.3. porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států

Učivo: 3.1.1., 3.1.2., 3.1.3., 3.1.4., 3.2.1.

3.4. zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich

Učivo: 3.1.4., 3.2.1.

3. Regiony světa

	OV	PT	KK	ročník
3.1.1. přehled oceánů	3.1., 3.2., 3.3.			7
3.1.2. polární kraje	3.1., 3.2., 3.3.			7
3.1.3. Afrika, Austrálie, Amerika, Asie, Rusko, Evropa	3.1., 3.2., 3.3.			7
3.1.4. Politické a hospodářské rozdělení Evropy (jižní, severní, střední, východní, jihovýchodní)	3.1., 3.2., 3.3., 3.4.			7

3.1. Světadíly, oceány, makroregiony světa

Konkretizované výstupy

Žák: umí vyjmenovat a vyhledat na mapě světa jednotlivé světadíly a oceány na Zemi, určit jejich zeměpisnou polohu a porovnat jejich rozlohu. Umí charakterizovat význam a hospodářské využití oceánů, stav a problémy životního prostředí oceánů. Určí a vyhledá polární oblasti, uvést jejich mimořádný význam pro tvorbu a ochrany životního prostředí. Charakterizuje polohu, rozlohu, členitost pobřeží, povrch, podnebí, charakter a rozmístění vodstva, rostlinstva a živočišstva, přírodních zdrojů, obyvatelstva a hospodářských aktivit v Africe, Austrálii, Americe, Asii a Rusku. Umí popsat zeměpisnou polohu a rozlohu Evropy, členitost pobřeží, povrch, podnebí, rozložení vodstva, rostlinstva a živočišstva, přírodních zdrojů, obyvatelstva a hospodářských aktivit v Evropě, objasnit aktuální politické a hospodářské rozdělení Evropy, rozlišovat více zeměpisných podrobností o střední Evropě, zejména o sousedních státech ČR, zhodnotit aktuální stav životního prostředí v jednotlivých oblastech Evropy.

Průřezová témata

PT 1.1.1.

Klíčové kompetence

K I – 2, K II – 3, K III - 2

3.2. Modelové regiony světa

	OV	PT	KK	ročník
3.2.1. vybrané modelové přírodní, společenské, hospodářské a enviromentální problémy, možnosti jejich řešení	3.1., 3.2.,3.3.,3.4.			7,9

Konkretizované výstupy

Žák: umí zhodnotit aktuální stav životního prostředí v jednotlivých oblastech světa, posoudit aktuální demografickou, politickou a hospodářskou pozici jednotlivých států ve světě, charakterizovat kulturní a zeměpisné oblasti světa, najít hlavní koncentrace obyvatelstva, průmyslové a zemědělské činnosti.

Průřezová témata

PT 1.1.1., PT 5.2.2.

Klíčové kompetence

K I – 2, K I – 3, K II – 3, K III - 2

4. Společenské a hospodářské prostředí

Učivo:

4.1 Obyvatelstvo světa

4.2. Globalizační společenské, politické a hospodářské procesy

4.3. Světové hospodářství

4.4. Regionální společenské, politické a hospodářské útvary

Očekávané výstupy

žák

3 4.1. posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, růst, pohyby a dynamiku růstu a pohybů, zhodnotí na vybraných příkladech mozaiku multikulturního světa

Učivo: 4.1.1., 4.1.2., 4.2.1., 4.2.2.,

4 4.2. posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel

Učivo: 4.1.1., 4.1.2.

5 4.3. zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje

Učivo: 4.3.1., 4.3.2., 4.3.3., 4.3.4., 4.3.5.

6 4.4. porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit

Učivo: 4.3.1., 4.3.2., 4.3.3., 4.3.4., 4.3.5.

7 4.5. porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků

Učivo: 4.2.1., 4.2.2., 4.3.1., 4.3.2., 4.3.3., 4.3.4., 4.3.5, 4.4.1., 4.4.2., 4.4.3., 4.4.4., 4.4.5., 4.4.6., 4.4.7.

4.6. lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech

Učivo: 4.4.1., 4.4.2., 4.4.3., 4.4.4., 4.4.5., 4.4.6., 4.4.7.

4. Společenské a hospodářské prostředí

		OV	PT	KK	ročník
4.1. Obyvatelstvo světa	4.1.1. orientace na atlasových a nástěnných mapách obyvatelstva a hospodářství světa	4.1., 4.2.			9
	4.1.2. činnosti se statistickými materiály, srovnávání absolutních a relativních údajů o obyvatelstvu	4.1., 4.2..			9

Konkretizované výstupy

Žák: umí orientovat se v počtu a rozmístění obyvatelstva na Zemi, v údajích o růstu počtu obyvatel, o stěhování a ukazatelích společenského a hospodářského pohybu obyvatelstva, o existenci a rozmístění lidských ras, národů, jazyků a náboženství na Zemi.

Průřezová témata

PT 1.1.1., PT 5.2.6., PT 5.2.7., PT 5.3.2., PT 5.3.3., PT 5.3.4., PT 5.4.2.

Klíčové kompetence

K I – 2, K I – 3, K I – 4, K II – 3, K III - 2

	OV	PT	KK	ročník
4.2. Globalizační společenské, politické a hospodářské procesy	4.2.1. konkretizace složek krajiny a pojmů z krajinné ekologie	4.1., 4.5.		6, 9
	4.2.2. pozorování a zjišťování vlivu společenských a hospodářských aktivit na krajinu a životní prostředí	4.1., 4.5.		6, 9

Konkretizované výstupy

Žák: umí používat s porozuměním pojmy: geografická sféra, přírodní sféra, společenská, hospodářská technická sféra, krajina, přírodní krajina, kulturní krajina, životní prostředí, určit a pojmenovat jednotlivé složky životního prostředí krajiny: živé a neživé složky prostředí, přírodní a hospodářské prvky v obytném, pracovním a rekreačním prostředí, slovně vyjádřit, že ekosystém je základní stavební a funkční jednotka přírody, porozumět pojmům: ekotop, populace, společenstvo, posoudit jak společenské a hospodářské vlivy lidské společnosti působí dlouhodobě v prostoru a čase na krajinu a životní prostředí, uvést kladné a záporné konkrétní příklady, zhodnotit vlivy průmyslových a zemědělských aktivit na změny v krajině, objasnit vlivy urbanizace, dopravy, cestovního ruchu a rekreačních aktivit na krajinu a životní prostředí.

Průřezová témata

PT 1.1.1.

Klíčové kompetence

K I – 2, K I – 3, K II - 3

	OV	PT	KK	ročník
4.3. Světové hospodářství	4.3.1. světové zemědělství (rybolov, lesní a vodní hospodářství)	4.3., 4.4., 4.5.		9
	4.3.2. světový průmysl	4.3., 4.4., 4.5.		9
	4.3.3. rozmístění dopravy a spojů	4.3., 4.4., 4.5.		9
	4.3.4. cestovní ruch	4.3., 4.4., 4.5.		9
	4.3.5. světový trh a mezinárodní obchod	4.3., 4.4., 4.5.		9

Konkretizované výstupy

Žák: umí zhodnotit hlavní charakter, funkci a rozmístění světového zemědělství, rybolovu a vodního hospodářství, konkretizovat charakter a rozmístění světové průmyslové výroby podle odvětví, lokalizovat nejvýznamnější průmyslové oblasti světa, charakterizovat význam a postavení dopravy ve světě, určit hlavní světové trasy a dopravní uzly, druhy dopravy, určit činitele ovlivňující rozmístění rekreace a cestovního ruchu ve světě, zhodnotit význam světového trhu mezinárodního obchodu pro další rozvoj světového hospodářství.

Průřezová témata

PT 1.1.1., PT 5.2.6., PT 5.2.7., PT 5.3.3., PT 5.3.4., PT 5.4.1.

Klíčové kompetence

K I – 2, K II – 1, K III – 2, K V - 5

	OV	PT	KK	ročník
4.4. Regionální společenské, politické a hospodářské útvary	4.4.1. hlavní a periferní hospodářské oblasti světa	4.5., 4.6.		9
	4.4.2. hospodářská uskupení	4.5., 4.6.		9

4.3.3. hlavní světová konfliktní ohniska	4.5., 4.6.			9
4.4.4. státy světa podle politického systému a podle politické moci	4.5., 4.6.			9
4.4.5. nové státy na mapě světa	4.5., 4.6.			9
4.4.6. státy podle státního zřízení a formy vlády	4.5., 4.6.			9
4.4.7. státy podle stupně rozvoje	4.5., 4.6.			9

Konkretizované výstupy

Žák: umí rozeznávat státy světa podle svrchovanosti, podle zeměpisné polohy, podle počtu obyvatelstva, podle průběhu a tvaru státních hranic, podle správního členění, podle státního zřízení a formy vlády, jmenovat konkrétní územní příklady států s demokratickým politickým systémem, států s totalitním režimem, s diktaturou a vládou jedné politické strany, charakterizovat státy podle stupně rozvoje, uvést příklady nejvýznamnějších politických, vojenských a hospodářských uskupení států světa, charakterizovat činnost OSN, EU a NATO, objasnit pojem neutrální politika, lokalizovat na politické mapě světa aktuální příklady politických národnostních a náboženských konfliktů ve světě, určit a vyhledat na politické mapě světa nově vzniklé stát, oblasti a regiony.

Průřezová témata

PT 1.1.1., PT 5.2.6., PT 5.2.7., PT 5.3.3., PT 5.3.4., PT 5.4.1.

Klíčové kompetence

K I – 2, K II – 1, K III – 2

5. Životní prostředí

Učivo:

5.1. Krajina

5.2. Vztah příroda a společnost

Očekávané výstupy

žák

8 5.1.porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin

Učivo:5.1.1., 5.5.2.

9 5.2.uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorov rozmístění hlavních ekosystémů (biomů)

Učivo: 5.1.1., 5.5.2.

10 5.3.uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí

Učivo:5.2.1., 5.2.2., 5.2.3.

5. Životní prostředí

	OV	PT	KK	ročník
5.1.1. krajina, základní složky, základní pojmy	5.1., 5.2.			6,9
5.1.2. krajina a činnost lidské společnosti	5.1., 5.2.			6,9

Konkretizované výstupy

Žák: umí zdůvodnit, že poškozování krajiny a životního prostředí vlivem dlouhodobého účinku společenských a hospodářských aktivit vzniká spolupůsobením a násobením těchto činitelů, uvést konkrétní příklady poškozování ovzduší, vod a půdy.

Průřezová témata

PT 1.1.1., PT 5.2.6., PT 5.2.7., PT 5.3.2., PT 5.3.3., PT 5.3.4., PT 5.4.2.

Klíčové kompetence

K I – 2, K I – 3, K II – 3, K III – 2, KV-5

	OV	PT	KK	ročník
5.2.1. světové ekologické problémy	5.3.			6, 9
5.2.2. zásady ochrany přírody	5.3.			6, 8, 9
5.2.3. chráněná území přírody	5.3.			6,8, 9

Konkretizované výstupy

Žák: umí pojmenovat a objasnit hlavní současné civilizační rizika a světové ekologické problémy, naznačit hlavní ekologické přístupy k řešení problematiky životního prostředí, vysvětlit pojem trvale udržitelný rozvoj lidské společnosti, vyjádřit svými slovy hlavní zásady ochrany přírody a životního prostředí, uvést chráněná území ochrany přírody v místní krajině a v místní oblasti, nejvýznamnější velkoplošná chráněná území přírody v České republice (NP, CHKO), některé nejvýznamnější přírodní národní parky ve světě.

Průřezová témata

PT 1.1.1., PT 5.2.6., PT 5.2.7., PT 5.3.2., PT 5.3.3., PT 5.3.4., PT 5.4.2.

Klíčové kompetence

K I – 2, K I – 3, K II – 3, K III – 2, KV-5

6. Česká republika

Učivo:

6.1. Místní region

6.2. Česká republika

6.3. Regiony České republiky

Očekávané výstupy

žák

11 6.1. vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy

Učivo: 6.1.1., 6.2.3., 6.3.2., 6.3.3.

12 6.2. hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu, možnosti dalšího rozvoje, přiměřeně analyzuje vazby místního regionu k vyšším územním celkům

Učivo: 6.1.2., 6.2.3., 6.2.4.

13 6.3. hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu

Učivo: 6.1.1., 6.1.2., 6.2.3., 6.2.4., 6.2.5.

14 6.4. lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit

Učivo: 6.2.4., 6.2.5., 6.3.1.

6.5. uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států

Učivo: 6.1.1., 6.2.4., 6.2.5., 6.3.1.

6. Česká republika

	OV	PT	KK	ročník
6.1. Místní region				
6.1.1. ČR na mapě Evropy	6.1., 6.3., 6.5.			6, 8, 9
6.1.2. přírodní podmínky ČR	6.2., 6.3.			8

Konkretizované výstupy

Žák: charakterizovat zeměpisnou polohu a rozlohu území ČR v kontextu Evropy, určit sousední státy ČR, orientovat se v přírodních podmínkách ČR, popsat povrch a jeho členění, vznik a vývoj reliéfu, vyhledat na mapách horopisné celky, charakterizovat rozmístění vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva.

Průřezová témata

PT 1.1.1.

Klíčové kompetence

K I – 2, K II – 3, KV-5

	OV	PT	KK	ročník
6.2. Česká republika				
6.2.1. zeměpisná rozloha a poloha	6.3.			8
6.2.2. obyvatelstvo a sídla	6.3.			8
6.2.3. hospodářství	6.2., 6.3.			8
6.2.4. činnosti s pracovními sešity	6.1., 6.2., 6.3., 6.4.,			8

	6.5.			
6.2.5. orientace na atlasových a nástěnných mapách ČR	6.3., 6.4., 6.5.			8

Konkretizované výstupy

Žák: umí zhodnotit údaje o rozmístění hlavních hospodářských aktivit v ČR, průmysl, zemědělství, doprava a spoje, služby obyvatelstvu, rekreace a cestovní ruch, zahraniční obchod, pojmenovat a ukázat na mapě jednotlivé geografické celky a charakterizovat jejich přírodní, sídelní a hospodářské předpoklady, osobitosti, zvláštnosti a kulturní zajímavosti.

Průřezová témata

PT 1.1.1., PT 5.2.6., PT 5.2.7., PT 5.3.3., PT 5.4.1., PT 5.4.2.

Klíčové kompetence

K I – 2, K I – 3, K II – 3, K III – 2, KV-5, K VI - 1

6.3. Regiony České republiky

	OV	PT	KK	ročník
6.3.1. oblasti ČR	6.4., 6.5.			8,9
6.3.2. můj domov	6.1.			6,8
6.3.3. zeměpisná cvičení a pozorování v místní krajině	6.1.			6,8,9

Konkretizované výstupy

Žák: umí pojmenovat jednotlivé geografické celky a charakterizovat jejich přírodní, sídelní a hospodářské předpoklady, osobitosti, zvláštnosti a kulturní zajímavosti, posoudit současnou funkci jednotlivých oblastí ČR, charakterizovat hlavní přírodní a kulturní předpoklady jednotlivých oblastí ČR pro domácí a zahraniční cestovní ruch, vymezit a konkretizovat území místní krajiny a místní oblasti a charakterizovat přírodní, sídelní, hospodářské, kulturní a ekologické poměry těchto území.

Průřezová témata

PT 1.1.1.

Klíčové kompetence

K I – 2, K I – 3, K II – 3, K III - 2, K VI - 1

7. Terénní geografická výuka, praxe a aplikace

Učivo:

7.1. Cvičení a pozorování v terénu místní krajiny, geografické exkurze

7.2. Ochrana člověka při ohrožení zdraví a života

Očekávané výstupy

žák

15 7.1 . ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu

Učivo:7.1.1., 7.1.4., 7.1.5.

16 7.2. aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny

Učivo: 7.1.1., 7.1.2., 7.1.4., 7.1.5.

17 7.3. uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě

Učivo:7.1.2., 7.1.3.

7. Terénní geografická výuka, praxe a aplikace

		OV	PT	KK	ročník
7.1. Cvičení a pozorování v terénu místní krajiny, geografické exkurze	7.1.1. praktická topografie při pohybu v terénu	7.1., 7.2.			6, 9
	7.1.2. praxe s mapami	7.2., 7.3.			6, 7, 8, 9
	7.1.3. zásady pohybu a pobytu v přírodě	7.3.			6, 9
	7.1.4. azimut-pochodový úhel	7.1., 7.2.			6
	7.1.5. situační náčrtky a plánky v krajině	7.1., 7.2.			6, 7, 9

Konkretizované výstupy

Žák: umí určit světové strany, orientovat se v krajině pomocí mapy a buzoly, určit odhad vzdáleností, orientovat se v turistických mapách, pracovat s měřítkem mapy.

Průřezová témata

PT 1.1.1.

Klíčové kompetence

K I – 4, K II – 3, K II – 4, K II – 5, K III – 5

		OV	PT	KK	ročník
7.2. Ochrana člověka při ohrožení zdraví a života	7.2.1. Bezpečnost při pohybu a pobytu v přírodě	7.3.			8

Konkretizované výstupy

Žák: se dokáže bezpečně pohybovat ve volné přírodě.

Průřezová témata

PT 1.1.1., PT 5.2.6., PT 5.2.7., PT 5.3.3., PT 5.4.1., PT 5.4.2.

Klíčové kompetence

K I – 4, K II – 3, K II – 4, K II – 5, K III – 2

5.7 Umění a kultura

5.7.1 Hudební výchova - 1. stupeň

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět hudební výchova se vyučuje v 1.– 5. ročníku jako samostatný předmět. Časová dotace je 1. hodina týdně.

Cílové zaměření předmětu

Rozvoj hudebního cítění žáků a jejich hudebních dovedností prostřednictvím různých hudebních aktivit:

- vokální činnosti (dechová cvičení, intonační cvičení, nácvik jednohlasu a vícehlasu, sólového a sborového zpěvu)
- rytmické činnosti (rytmická ozvěna, rytmický jednohlas a vícehlas, vlastní rytmická tvořivost – otázka, odpověď)
- instrumentální činnosti (hra na Orffovské nástroje, jednoduché rytmické nástroje)
- hudebně-pohybové činnosti (pochod, tanec, vlastní pohybová tvořivost)
- poslechové činnosti (vytváření schopnosti vnímat hudební dílo, orientovat se v jeho stavbě, rozpoznávání výrazových prostředků, hudebních nástrojů, sólové a orchestrální hry, sólového a sborového zpěvu, jednoduché slovní vyjádření emocionálního prožitku)
- orientace v notovém zápisu (notová osnova, houslový klíč, hodnoty not, stupnice C dur, pohyb melodie)
- Seznamování se širokým spektrem hudebních stylů a žánrů minulosti i současnosti
- Seznamování se s hudební kulturou jiných národů
- Rozvoj a upevňování správných návyků při návštěvě kulturních akcí, např. koncert, divadelní představení

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

Kompetence k učení

Učitel:

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody k nácviku hudebních činností a vhodný hudební materiál s ohledem na věk a hudební vyspělost žáků
- plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, motivuje žáky k vytváření si pozitivního vztahu k hudbě
- je ochoten věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení

Žák:

- aktivně se účastní nácviku hudebních činností, rozvíjí své schopnosti a využívá jich v tvůrčích činnostech
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly
- vytváří si komplexnější pohled na společenské a kulturní jevy
- vytváří si pozitivní vztah k hudbě
- na základě rozvíjených činností se pokouší o vlastní sebevyjádření

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- rozpoznává problematický vztah k hudbě u některých žáků způsobený vlivem nepodnětného prostředí, nedostatečným kontaktem s přínosnou a kvalitní hudbou
- využívá získané vědomosti a dovednosti k řešení problémů

Žák :

- spolupracuje s učitelem na zmírnění, případně překonání svých problémů, nenechá se odradit nezdarem a sleduje svůj individuální pokrok

Kompetence komunikativní

Učitel:

- kultivovaným projevem inspiruje žáka k vlastnímu zdokonalování hudebního projevu
- pohotově reaguje na žákovy potřeby
- užívá srozumitelných gest, zvuků, textů, hudebních záznamů a obrazových materiálů
- využívá nejnovějších technologií ke zkvalitnění výuky

Žák:

- aktivně reaguje na podněty učitele i ostatních žáků
- kultivovaně vyjadřuje své emocionální prožitky
- rozumí používaným gestům, grafickým záznamům v hudbě a aktivně je využívá

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- vytváří pravidla spolupráce ve skupině a pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- podněcuje žáky k vytváření příjemné atmosféry při tvůrčích činnostech a vede tím žáky k upevnování dobrých mezilidských vztahů
- vytváří u žáků potřebu spolupracovat a spoluprožívat emocionální prožitek
- vytváří u žáka pozitivní představu o sobě samém, podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj, podněcuje rozvoj pocitu sebeuspokojení a sebeúcty
- vede žáka k respektování individuálních odlišností spolužáků

Žák :

- dodržuje pravidla spolupráce ve skupině a pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- spolupodílí se na vytváření příjemné atmosféry při tvůrčích činnostech
- aktivně spolupracuje s ostatními žáky a učitelem
- respektuje ostatní spolužáky a jejich individuální odlišnosti

Kompetence občanské

Učitel :

- respektuje a chrání naše tradice a kulturní i historické dědictví a čerpá z něj vhodné náměty a hudební materiál pro výuku
- vede žáky k vytváření pozitivního postoje k uměleckým dílům, rozvíjí u nich smysl pro kulturu a tvořivost
- vede žáky k aktivnímu zapojení do kulturního dění

Žák :

- váží si kulturních hodnot vytvořených v minulosti a historického dědictví svého národa i národů jiných
- aktivně přistupuje ke kulturnímu dění

Kompetence pracovní

Učitel:

- dodržuje bezpečnostní pravidla při využívání technického vybavení
- vede žáka k uvědomělému dodržování zásad bezpečného chování při hudebně-pohybových činnostech a hraní na jednoduché nástroje
- vede žáka k uvědomělému dodržování zásad správného zpěvu a uchování zdravého hlasu u žáků
- adaptuje se na změněné pracovní podmínky
- vede žáka k ochraně kulturního prostředí a kulturních hodnot

Žák :

- dodržuje pravidla bezpečného chování při provozování hudebních činností
- vědomě dbá na dodržování zásad správného zpěvu
- adaptuje se na změněné pracovní podmínky

1. STUPEŇ

Očekávané výstupy - 1. období

žák

1. *zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase*
2. *rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem*
3. *využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře*
4. *reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie*
5. *rozdělňuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby*
6. *rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální*

Očekávané výstupy - 2. období

žák

7. *zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlas v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti*
8. *orientuje se v zápisu jednoduché písně či skladby a podle svých individuálních schopností a dovedností ji realizuje*
9. *využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní*
10. *rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby*
11. *vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché předehry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace*
12. *rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metroritmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny*
13. *ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace*

Učivo

VOKÁLNÍ ČINNOSTI

- **pěvecký a mluvní projev** - pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv), hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu
- **hudební rytmus** - realizace písní ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu
- **dvojhlas a vícehlas** - prodleva, kánon, lidový dvojhlas apod.
- **intonace, vokální improvizace** - diatonické postupy v durových a mollových tóninách (V., III. a I. stupeň, volné nástupy VIII. a spodního V. stupně apod.), hudební hry (ozvěna, otázka - odpověď apod.)

- **grafický záznam vokální hudby** - čtení a zápis rytmického schématu písně, orientace v notovém (grafickém) záznamu jednoduché melodie, její reprodukce

INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI

- **hra na hudební nástroje** - reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých hudebních nástrojů z Orffova instrumentáře, zobcových fléten, keyboardů apod.
- **rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace** - tvorba předeher, meziher a doher s využitím tónového materiálu písně, hudební doprovod (akcentace těžké doby v rytmickém doprovodu, ostinato, prodleva), hudební hry (ozvěna, otázka - odpověď), jednodílná písňová forma (a - b)
- **grafický záznam melodie** - rytmické schéma jednoduché skladby (její části - motivku, tématu apod.), záznam melodie a její reprodukce, využití notačních programů

HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI

- **taktování, pohybový doprovod znějící hudby** - dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance
- **pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby** - pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků
- **orientace v prostoru** - pamětné uchování a reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách

POSLECHOVÉ ČINNOSTI

- **kvality tónů** - délka, síla, barva, výška
- **vztahy mezi tóny** - souzvuk, akord
- **hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem** - rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace, pohyb melodie (melodie vzestupná a sestupná), zvukomalba, metrické, rytmické, dynamické, harmonické změny v hudebním proudu
- **hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj**
- **hudební styly a žánry** - hudba taneční, pochodová, ukolébavka apod.
- **hudební formy** - malá písňová forma, velká písňová forma, rondo, variace
- **interpretace hudby** - slovní vyjádření (jaká je to hudba a proč je taková)

1. Vokální činn

Učivo			OV	PT	KK	Ročník
1.1.Pěvecký a mluvní projev	1.1.1.	Dýchání,výslovnost,hlasová hygiena	1,7			1.-5.
	1.1.2.	Zpěv sólo,skupiny	1,5,7,8,			1.-5.
	1.1.3.	Ozvěna,vzestupná a sestupná řada	1,2,4-8,			1.-5.
		hudební,dialog,melodizace textu				
	1.1.4.	Dynamika,tempo,reakce na dirigenta	1,2,7,7,			1.-5.
	1.1.5.	Hymna ČR	1			1.-5.
	1.1.6.	Počátky dvojhlasu,kánon	2,7			1.-5.
	1.1.7.	Orientace v notovém záznamu	1,3,4,7,8,			1.-5.
		Konkretizované výstupy				
		Žák projevuje zájem o zpěv,uvolněně, podle svých schopností zpívá ve skupině,sólo,správně tvoří tón,				
		zopakuje slyšené motivy,při zpěvu správně dýchá.				
1.2.Hudební rytmus	1.2.1.	Hodnoty not	2,3,8,9			2.-5.
	1.2.2.	Hra na tělo	2,4			1.-5.
	1.2.3.	Hra doprovodů na orfovské nástroje	2,3			1.-5.
		Konkretizované výstupy				
		Žák reaguje na dirigenta,vytleskává rytmus textů,používá dětský instrumentář a improvizované nástroje				
		k rytmizaci textů,doprovodu zpěvu i reprodukováných ukázek.				
1.3.Dvojhlas a vícehlas	1.3.1.	Průprava k dvojhlasu,kánon	2,7,8			3.-5.
1.4.Intonace,vokální improvizace	1.4.1.	Hudební hry (5.3.a 1.stupeň)	2			2.-5.
	1.4.2.	Hudební hry(ozvěna,otázka-odpověď)	2,3,9			1.-5.
1.5.Grafický záznam vokální hudby	1.5.1.	Stoupání a klesání melodie	4,8			1.-5.
	1.5.2.	Orientace v notovém záznamu	1,8,9,10			1.-5.

2. INSTRUMENTALNÍ ČINNOSTI

Učivo			OV	PT	KK	ročník
2.1.Hra na hudební nástroje	2.1.1.	Reprodukce motivů jednoduchých skladbiček	2,4,8,9			1.-5.
		pomocí nástrojů z Orffova instrumentáře				
	2.1.2.	Hra melodických doprovodů s využitím 1.a 5.stupně	2,3,8,9			
	2.1.3.	Rytmické doprovody ve 2/4 a 3/4 taktu s využitím	2,3,8,9			2.-5.
		hodnot půlových,čtvrt'ových i osminových				
	2.1.6.	Doprovod T a D	2,3,8,9			2.-5.
2.2.Rytmizace,melodizace a stylizace, hudební improvizace	2.2.1.	Akcentace těžké doby v rytmičném doprovodu	2,3,5,8,			1.-5.
			9,12			
	2.2.2.	Hudební hry (ozvěna,otázka-odpověď)	1,2,3,7,9			1.-5.

3.HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI

3.1.Taktování,pohybový doprovod znějící hudby	3.1.1.	Hudebně pohybové hry	4,12			1.-4.
	3.1.2.	Prvky hry na tělo do rytmu nebo jako doprovod	2,4,5,8,12			1.-5.
	3.1.3.	Pohybové vyjádření hudebního výrazu a nálady (tempo,dynamika)	4,5,11,12			1.-5.
	3.1.4.	Taneční kroky:třídobá chůze v kruhu, přísuvný krok	4,5,11			2.-5.
	3.1.5.	Tance starší i moderní (ve dvojicích) Polka,menuet,mazurka,figury populární taneční hudby	4,5,12,13			1.-5.
3.2.Pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby	3.2.1.	Pochod,pochod s hudebním doprovodem	4,5			1.-3.
	3.2.2.	Ukolébavka	4,5			1.-3.
	3.2.3.	Různé druhy chůze s hudebním doprovodem	4,5,11,12			1.-3.
3.3.Orientace v prostoru	3.3.1.	Taneční pohyb po kruhu	4,12			2.-5.
	3.3.2.	Taneční pohyb v řadě a zástupu	4,12			1-5.
	3.3.3.	Pamětné uchování a reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách	4,12			1.-5.

4. POSLECHOVÉ ČINNOSTI

4.1.Kvality tónů	4.1.1.	Rozlišování tónů a zvuků	3,6			1.-5.
	4.1.2.	Rozlišování délky,síly,výšky tónů	2,3,5,			1.-5.
4.2.Vztahy mezi tóny	4.2.1.	Souzvuk,akord	2,3,5			2..-5.
4.3.Hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem	4.3.1.	Rytmus,melodie,harmonie,barva,kontrast a gradace,pohyb melodie,zvukomalba, metrické ,rytmické,dynamické,harmonické změny v proudu hudby	4.5.11.			2.-5.
4.4.Hudba vokální, instrumentální, hlas, hudební nástroj	4.4.1.	Určování hudebních nástrojů:flétna,klavír, housle, kytara,trubka,klarinet,pozoun,kontrabas, baskytara,bubny,violoncello,lesní roh,tuba, cembalo,pikola,hoboj,fagot,saxofon	6			1.-5.
	4.4.2.	Rozlišování hlasů (dětský,ženský,mužský)	6			2.-5.
	4.4.3.	Poslech dětského sboru r' capela a s doprovodem	6			1.-5.
4.5.Hudební styly a žánry	4.5.1.	Hudba taneční,pochodová,ukolébavka, Dokáže v klidu vyslechnout krátké hudební ukázky různých žánrů	5,6,11,12			1.-5.
	4.5.2.	Zdůvodnění nutnosti tolerance v hudbě i jiných oblastech života	5,6,11			1.-5.
	4.5.3.	Správný výraz zpěvu písně žertovné, lyrické a hymnické	4,11			1.-5.
	4.5.4.		2,5,7,11			1.-5.
4.6.Hudební formy	4.6.1.	Vokální hry s obměnami čtyřtaktové fráze	1,4,10			3.-5.
	4.6.2.	Motiv,předvěti,závěti	10			3.,4.,5.
	4.6.3.	Dílovoť v hudbě(dvojdílnost,trojdílnost, malá hudební forma)	10			4.,5.
4.7.Interpretace hudby	4.7.1.	Slovní vyjádření (Jaká je to hudba,proč je taková) Lidové kapely,rocková kapela,symfonický orchestr, jazzový orchestr,hudba v chrámu,na zámku, k tanci Významní skladatelé,hudební skupiny, tělesa.	5,10,11			2.-5.

5.7.1 Hudební výchova - 2. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu

Hudební výchova jako samostatný předmět je vyučována ve všech ročnících

2. stupně s 1 hodinovou dotací týdně.

Vzdělávací obsah a jeho směřování:

- Prohloubení a zdokonalení získaných dovedností ve vokálních, instrumentálních, poslechových a hudebně – pohybových činnostech
- Využití individuálních dovedností žáka při všech hudebních aktivitách (pěveckých, intonačních, poslechových, rytmických, instrumentálních, pohybových, hudebně – tvořivých)
- Rozvíjení celkové hudebnosti žáka
- Orientace v hudebních obdobích, stylech a žánrech současnosti a minulosti
- Pochopení hudebního jazyka jako specifické formy komunikace
- Hledání souvislostí mezi hudbou a jinými druhy umění
- Pochopení hudební kultury různých národů a národností
- Návštěva koncertů, tvorba skupinových projektů, vyhledávání informací z různých zdrojů – encyklopedie, práce s PC

Očekávané výstupy

žák

- 1.1. využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách*
- 1.2. uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého*
- 1.3. reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace*
- 1.4. orientuje se v zápise písní a skladeb různých stylů a žánrů, tyto písně či skladby na základě individuálních schopností a získaných dovedností svým způsobem realizuje*
- 1.5. rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu*
- 1.6. orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku*
- 1.7. zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami*
- 1.8. vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění*

Učivo

VOKÁLNÍ ČINNOSTI

- 1.1. pěvecký a mluvní projev** - rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová hygiena, hlasová nedostatečnost a některé způsoby její nápravy, mutace, vícehlasý a jednohlasý zpěv, deklamace, techniky vokálního projevu (scat, falzet apod.), jejich individuální využití při zpěvu i při společných vokálně instrumentálních aktivitách
- 1.2. intonace a vokální improvizace** - diatonické postupy v durových a mollových tóninách, improvizace jednoduchých hudebních forem
- 1.3. hudební rytmus** - odhalování vzájemných souvislostí, využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu
- 1.4. orientace v notovém (grafickém) záznamu melodie, reprodukce zapsané melodie**
- 1.5. rozvoj hudebního sluchu a hudební představitosti** - reprodukce tónů, převádění melodií z nezpěvné do zpěvné polohy, zachycování rytmu popřípadě i melodie zpívané (hrané) písně pomocí grafického (notového) záznamu
- 1.6. reflexe vokálního projevu** - vlastní vokální projev a vokální projev ostatních, hledání možností nápravy hlasové nedostatečnosti (transpozice melodie, využití jiné hudební činnosti)

INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI

- 2.1. hra na hudební nástroje** - nástrojová reprodukce melodií (motivků, témat, písní, jednoduchých skladeb), hra a tvorba doprovodů s využitím nástrojů Orffova instrumentáře, keyboardů a počítače, nástrojová improvizace (jednoduché hudební formy)
- 2.2. záznam hudby** - noty, notační programy (např. Capella, Finale, Sibelius) a další způsoby záznamu hudby
- 2.3. vyjadřování hudebních i nehupebních představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje** - představy rytmické, melodické, tempové, dynamické, formální
- 2.4. tvorba doprovodů pro hudebně dramatické projevy**

HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI

- 3.1. pohybový doprovod znějící hudby** - taktování, taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění
- 3.2. pohybové vyjádření hudby v návaznosti na sémantiku hudebního díla** - pantomima, improvizace
- 3.3. pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby** - tempové, dynamické rytmicko-metrické, harmonické
- 3.4. orientace v prostoru** - pamětné uchování a reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách

POSLECHOVÉ ČINNOSTI

- 4.1. orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby** - postihování hudebněvýrazových prostředků, významné sémantické prvky užitá ve skladbě (zvukomalba, dušmalba, pohyb melodie, pravidelnost a nepravidelnost hudební formy) a jejich význam pro pochopení hudebního díla
- 4.2. hudební dílo a její autor** - hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehupebními díly, dobou vzniku, životem autora, vlastními zkušenostmi (inspirace, epigonství, kýč, módnost a modernost, stylová provázanost)
- 4.3. hudební styly a žánry** - chápání jejich funkcí vzhledem k životu jedince i společnosti, kulturním tradicím a zvykům
- 4.4. interpretace znějící hudby** - slovní charakterizování hudebního díla (slohové a stylové zařazení apod.), vytváření vlastní soudů a pr

1. Vokální činnosti

	OV	PT	KK	ročník
1.1. Pěvecký a mluvní projev	1.1.1. Opakování metodicky správného dýchání a práce s dechem, nasazení tonu, tvoření brumenda, neutrálního vokálu-vokalizace, pěvecké dělení slov-frázování	1.1., 1.2.	PT1.1.2., 1.1.3., 1.1.4.,	6
	1.1.2. Upevnování již osvojených pěveckých dovedností, rozšiřování hlasového rozsahu, nácvik staccato, legata.	1.1., 1.2.	PT1.1.2., 1.1.3., 1.1.4.,	7
	1.1.3. Hlasová hygiena v době mutace-upravování písní do nižší toniny, zohlednění chlapců ve vyšších polohách, jemné nasazování tonu ve spolupráci s dechem.	1.1., 1.2.	PT1.1.2., 1.1.3., 1.1.4.,	7
	1.1.4. Hlasová hygiena v době mutace upravování písní do nižší toniny, zohlednění chlapců ve vyšších polohách, jemné nasazování tonu ve spolupráci s dechem	1.1., 1.2.	PT1.1.2., 1.1.3., 1.1.4.,	8
	1.1.5. Hlasová hygiena v době mutace upravování písní do nižší toniny, zohlednění chlapců ve vyšších polohách, jemné nasazování tonu ve spolupráci s dechem	1.1., 1.2.	PT1.1.2., 1.1.3., 1.1.4.,	9
	1.1.6. Intonace-durová a mollová tercie, snižování, zvyšování tonu, kvintakord dur, moll.	1.1., 1.2.	PT1.1.1.-1.1.5.,	6
	1.1.7. Jednoduchý dvojhlas v terciích (v dur, moll), nácvik příslušných písní	1.1., 1.2.	PT1.1.1.-1.1.5.,	6
	1.1.8. Jednoduchý dvojhlas v terciích (v dur, moll), nácvik příslušných písní	1.1., 1.2.	PT1.1.1.-1.1.5.,	7

Konkretizované výstupy

Zák si osvojuje správné návyky pěveckého dýchání, správného nasazení a tvorby tonu, dle svých schopností se snaží o správnou výslovnost a intonaci, dle sluchových možností je schopen alespoň sborového dvojhlasu.

Průřezová témata

1.1.1-1.1.5.

Klíčové kompetence

KI-1-5, KII-1-5, KIII-3-5, KIV-1-4, KV-4, KVI-1-3

	OV	PT	KK	ročník
1.2. Intonace a vokální improvizace	1.2.1. Tvořivé hudební hry s lidovým dvojhlasem v lidových písních- rozvoj harmonického citění, nácvik příslušných písní	1.1., 1.2., 1.3.	PT1.1.1.-1.1.5.,	6
	1.2.2. Tvořivé hudební hry s lidovým dvojhlasem v lidových písních a počátek trojhlasu- rozvoj harmonického citění, nácvik příslušných písní	1.1., 1.2., 1.3.	PT1.1.1.-1.1.5.,	7
	1.2.3. Melodizace a rytmizace krátkých textů- rozvoj melodického a rytmického citění	1.1., 1.2., 1.3.	PT1.1.1.-1.1.5.,	6

Konkretizované výstupy

Zak se snaží o sborový dvojhlas a trojhlas v lidových písních, rytmizuje krátkou říkanku, vytvoří vlastní melodii.

Průřezová témata

1.1.1-1.1.5.

Klíčové kompetence

KI-1-5, KII-1-5, KIII-3-5, KIV-1-4, KV-4, KVI-1-3

OV	PT	KK	ročník
----	----	----	--------

1.3.Hudební rytmus	1.3.1.Vytleskávání čtvrtových,půlových a celých hodnot	1.1.,1.3.	PT1.1.1.-1.1.5.,		6
	1.3.2.Vytleskávání osminových hodnot,tečkovaného rytmu a triol	1.1.,1.3.	PT1.1.1.-1.1.5.,		7
	1.3.3.Vytleskávání synkop	1.1.,1.3.	PT1.1.1.-1.1.5.,		8
	1.3.4.Upevňování osvojených rytmických dovedností	1.1.,1.3.	PT1.1.1.-1.1.5.,		9

Konkretizované výstupy

Zák je schopen zopakovat krátké rytmické cvičení,vytleskává dle notového zápisu ,metrum taktu dvou,tří,čtyřčtvrtového.

Průřezová témata

1.1.1.-1.1.5.,

Klíčové kompetence

KI-1-5,KII-1-5,KIII-3-5,KIV-1-4,KV-4,KVI-1-3

	OV	PT	KK	ročník
1.4.Orientace v notovém záznamu melodie,reprodukce zapsané melodie	1.4.1. Práce s knihou a zpěvníky Já písnička a učebnicí HV-sledování pohybu melodie v písni nebo orchestrální skladbě.	1.1.,1.2.,1.4.	PT1.1.1.,1.1.3.	6
	1.4.2. Práce s knihou a zpěvníky Já písnička a učebnicí HV-sledování pohybu melodie v písni nebo orchestrální skladbě.	1.1.,1.2. 1.4.	PT1.1.1.,1.1.3.	7
	1.4.3. Práce s knihou a zpěvníky Já písnička a učebnicí HV-sledování pohybu melodie v písni nebo orchestrální skladbě.	1.1.,1.2. 1.4.	PT1.1.1.,1.1.3.	8
	1.4.4. Práce s knihou a zpěvníky Já písnička a učebnicí HV-sledování pohybu melodie v písni nebo orchestrální skladbě.	1.1.,1.2. 1.4.	PT1.1.1.,1.1.3.	9

Konkretizované výstupy

Zák je schopen se orientovat v jednodušších notových zápisech např. lidových písni,je schopen určit nástup nástroje v partitūře (na příkladech v učebnicích Hv-součástí poslechových skladeb)

Průřezová témata

1.1.1.,1.1.3.

Klíčové kompetence

KI-1,3,5,KII-1-5,KIII-3,4,KIV-1-4,KV-4,KVI-1-3

	OV	PT	KK	ročník
1.5.Rozvoj hudebního sluchu a hudební představitosti	1.5.1. Terciové postupy v dur,moll,kvintakord	1.1.,1.2.	PT1.1.1.,1.1.3.	6
	1.5.2. Terciové postupy v dur,moll,kvintakord	1.1.,1.2.	PT1.1.1.,-1.1.4.,	7

1.5.3. Reprodukce zahraničního tonu, převádění z nezpěvné polohy do zpěvné polohy	1.1.,1.2.	PT1.1.1.,-1.1.4.,		6
1.5.4. Reprodukce zahraničního tonu, melodie, převádění z nezpěvné polohy do zpěvné polohy i melodie	1.1.,1.2.	PT1.1.1.,-1.1.4.,		7
1.5.5. Zopakování rytmu i melodie, zachycování pomocí notového zápisu	1.1.,1.2.,1.3.,1.4.	PT1.1.1.,-1.1.4.,		7
1.5.6. Zopakování rytmu i melodie, zachycování pomocí notového zápisu	1.1.,1.2.,1.3.1.4.,	PT1.1.1.,-1.1.4.,		8

Konkretizované výstupy

Zák je dle svých sluchových schopností schopen reprodukce tonu, převedení zahraničního tonu z vysoké nebo nízké nezpěvné polohy převést do své hlasové polohy, zazpívat tercií a kvintakord v dur a moll, ve sboru harmonicky. Je schopen reprodukce krátkého melodického a rytmického úseku.

Průřezová témata

1.1.1.-1.1.4.

Klíčové kompetence

KI-1-5, KII-1-5, KIII-3-5, KIV-1-4, KV-4, KVI-1-3

1.6. Reflexe vokálního projevu

	OV	PT	KK	ročník
1.6.1. Zpěv jednotlivce, hodnocení projevu skupiny	1.1.,1.2.,1.4.			6
1.6.2. . Zpěv jednotlivce, hodnocení projevu skupiny	1.1.,1.2.,1.4.			7
1.6.3. . Zpěv jednotlivce, hodnocení projevu skupiny	1.1.,1.2.,1.4.			8
1.6.4. . Zpěv jednotlivce, hodnocení projevu skupiny	1.1.,1.2.,1.4.			9

Konkretizované výstupy

Zak je schopen na základě svých schopností dle zásad správného zpěvu výše uvedených reprodukovat naučenou lidovou, moderní píseň. Moderní píseň, též zhodnotit výkony ostatních.

Průřezová témata

PT1.1.1.,-1.5.,1.2.1.,1.2.2.,1.2.3.,4.1.1.,4.2.6.,4.2.8.,4.4.3.,4.4

Klíčové kompetence

KI-1-5, KII-1-5, KIII-3-5, KIV-1-4, KV-4, KVI-1-3

Učivo

2. Instrumentální činnosti

2.1. Hra na hudební nástroje

	OV	PT	PT	KK	ročník
2.1.1. Reprodukce jednoduchých melodií, motivů, témat písní, skladbiček		1.1.,1.3.	1.1.1.,-1.1.5.,		6
2.1.2. Reprodukce jednoduchých melodií, motivů, témat písní, skladbiček		1.1.,1.3.	1.1.1.,-1.1.5.,		7

2.1.3. Reprodukce jednoduchých melodií,motivů,témat písní,skladbiček	1.1.,1.3.	1.1.1.,- 1.1.5.,		8
2.1.4. Reprodukce jednoduchých melodií,motivů,témat písní,skladbiček	1.1.,1.3.	1.1.1.,- 1.1.5.,		9
2.1.5. Tvorba doprovodů s využitím Orfových nástrojů,nástrojová improvizace-využití not-hodnot osminových,čtvrtových ,půlových v lidových i moderních písních.	1.1.,1.3.	1.1.1.,- 1.1.5.,		6
2.1.6. Využití tečkovaného rytmu,triol,opakování dovedností ze 6.ročníku	1.1.,1.3.	1.1.1.,- 1.1.5.,		7
2.1.7. Využití tečkovaného rytmu,triol,opakování dovedností ze 6.,7.ročníku	1.1.,1.3.	1.1.1.,- 1.1.5.,		8
2.1.8. Využití tečkovaného rytmu,triol,opakování dovedností ze 6.-8..ročníku	1.1.,1.3.	1.1.1.,- 1.1.5.,		9

Konkretizované výstupy

Zák může dle svých individuálních schopností doprovodit písně rytmicky s použitím Orfova instrumentáře,využívá celých,půlových,čtvrtových,osminových hodnot,reprodukovat rytmy písní,využít tečkovaného rytmu,triol ,využít akcentování lehkých i těžkých dob v taktu.

Průřezová témata

1.1.1.-1.1.5.

Klíčové kompetence

KI-1-5,KII-1-5,KIII-3-5,KIV-1-4,KV-4,KVI-1-3_

2.2.Záznam hudby

	OV	PT	KK	ročník
2.2.1.Seznámení se s vývojem a různými způsoby notových záznamů v historii	1.4.	3.3.1.,		8
2.2..2. Seznámení se s vývojem a různými způsoby notových záznamů v historii	1.4.	3.3.1.,		9

Konkretizovaný výstup

Zák je seznámen se způsoby notových záznamů v historii od rané hudby až po současnost

Průřezová témata

3.3.1.,

Klíčové kompetence

KI-1-5,KII-1-5,KIII-3-5,KIV-1-4,KV-4,KVI-1-3_

	OV	PT	KK	ročník
2.3. Vyjadřování hudebních i nehudebních představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje	2.3.1. Představy rytmické, melodické, tempové- improvizace-vyjadřování pocitu, představ pomocí Orfových nástrojů, klavíru, kláves.	1.1., 1.3.	1.1.1., -1.1.5.	6
	2.3.2. Představy rytmické, melodické, tempové- improvizace vyjadřování pocitu, představ pomocí Orfových nástrojů, klavíru, kláves	1.1., 1.3.	1.1.1., -1.1.5	7
	2.3.3. Představy rytmické, melodické, tempové- improvizace vyjadřování pocitu, představ pomocí Orfových nástrojů, klavíru, kláves	1.1., 1.3.	1.1.1., -1.1.5	8
	2.3.4. Představy rytmické, melodické, tempové- improvizace vyjadřování pocitu, představ pomocí Orfových nástrojů, klavíru, kláves	1.1., 1.3.	1.1.1., -1.1.5	9

Konkretizované výstupy

Zák rozvíjí na základě improvizace svoji hudební představivost, cítění a aktivně se seberealizuje

Průřezová témata

1.1.1., -1.1.5

Klíčové kompetence

KI-1-5, KII-1-5, KIII-3-5, KIV-1-4, KV-4, KVI-1-3_

	OV	PT	KK	ročník
2.4. Tvorba doprovodů pro hudebně-dramatické projevy	2.4.1. Na základě nabytých zkušeností v oblastech hudebního rytmu a hry na hudební nástroje	1.1., 1.3.	1.1.1.-1.1.5	8

Konkretizované výstupy

Zák rozvíjí na základě improvizace svoji hudební představivost, cítění a aktivně se seberealizuje

Průřezová témata

1.1.1.-1.1.5

Klíčové kompetence

KI-1-5, KII-1-5, KIII-3-5, KIV-1-4, KV-4, KVI-1-3_

	OV	PT	KK	ročník
3. Hudebně pohybové činnosti 3.1.1. Pohybový doprovod znějící hudby	3.1.1. Taktování dvoučtvrtových, tříčtvrtových, taktů, taneční kroky polky a valčíku	1.1., 1.5. 1.6.,	1.1.1., -1.1.5.	6
	3.1.2. Opakování dovedností ze	1.1., 1.5. 1.6.,	1.1.1., -1.1.5.	7

6. ročníku, taktování čtyřčtvrtových, tříosminových taktů, staccato, legato, taneční kroky valz, makarena,				
3.1.3. Opakování dovedností, kroky blues, vlastní pohybové ztvárnění,	1.1., 1.5.1.6.,	1.1.1., -1.1.5.		8
3.1.4. Opakování nabytých dovedností, vlastní improvizace (možnost čerpat z jaz., modern. tance.	1.1., 1.5.1.6.,	1.1.1., -1.1.5. 1.2.1., 1.2.2., 3.1.5., 4.1.1., 4.1.3., 4.1.4., 4.2.3., 4.3.1.		9
Konkretizované výstupy				
Zak umí taktovat v základních taktech, umí základní krok polky a valčíku				

Průřezová témata

1.1.1., -1.1.5., 1.2.1., 1.2.2., 3.1.5., 4.1.1.,

4.1.3., 4.1.4., 4.2.3., 4.3.1

Klíčové kompetence

KI-1-5, KII-1-5, KIII-4,5, KV-4, KVI-1-3,

3.2. Pohybové vyjádření hudby v návaznosti na sématiku hudebního díla

	OV	PT	KK	ročník
3.2.1. Pantomima, improvizace, vyjádření emocionálního zážitku pohybem	1.1., 1.5.1.6.,	1.1.1-1.1.5., 1.2.1., 4.1.1.,		6
3.2.2. . Pantomima, improvizace, vyjádření emocionálního zážitku pohybem	1.1., 1.5.1.6.,	1.1.1-1.1.5., 1.2.1., 4.1.1.,		7
3.2.3. Pantomima, improvizace, vyjádření emocionálního zážitku pohybem	1.1., 1.5.1.6.,	1.1.1-1.1.5., 1.2.1., 4.1.1.,		8
3.2.4. Pantomima, improvizace, vyjádření emocionálního zážitku pohybem	1.1., 1.5.1.6.,	1.1.1-1.1.5., 1.2.1., 4.1.1.,		9

Konkretizované výstupy

Zák vyjadřuje na základě improvizace svůj pocit, představu a myšlenku, rozvíjí tak rytmické a pohybové citění a fantazii.

Průřezová témata

1.1.1-1.1.5., 1.2.1., 4.1.1.,

Klíčové kompetence

KI-1-5, KII-1-5, KIII-4,5, KV-4, KVI-1-3,

3.3. Pohybové reakce na změny v hudbě

	OV	PT	KK	ročník
3.3.1. Tempové, dynamické, rytmickometrické, harmonické	1.1., 1.5., 1.6.,			6
3.3.2 Tempové, dynamické, rytmickometrické, harmonické	1.1., 1.5., 1.6			7

Konkretizované výstupy

Zák je schopen reagovat na změny hudby v tempu, rytmu a harmonii a může na základě svých individuálních pohybových schopností tyto změny vyjádřit pohybem.

Průřezová témata

1.1.1-1.1.5., 1.2.1., 4.1.1.,

Klíčové kompetence

KI-1-5, KII-1-5, KIII-4,5, KV-4, KVI-1-3

3.4. Orientace v prostoru

	OV	PT	KK	ročník
3.4.1. Pamětné uchování, reprodukce pohybů prováděných při tanci, pohybových hrách	1.1., 1.5., 1.6.,	1.1.1., -1.1.5.		6
Konkretizované výstupy				
Zák je schopen si zapamatovat krátkou krokovou sekvenci nebo choreografii.				
Průřezová témata				
1.1.1-1.1.5., 1.2.1., 4.1.1.,				
Klíčové kompetence				
KI-1-5, KII-1-5, KIII-4,5, KV-4, KVI-1-3				

4. poslechové činnosti

OV

PT

4.1. Orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby

4.1.1. Postihování hudebně výrazových prostředků- zvukomalba, pohyb melodie, pravidelnost a nepravidelnost hudební 1.6., 1.7., 1.8.,

formy-pochopení

4.1.2.Postihování hudebně výrazových prostředků-zvukomalba,pohyb 1.6.,1.7.,1.8.,

melodie,pravidelnost a nepravidelnost hudební formy-pochopení

4.1.3.Postihování hudebně výrazových prostředků-zvukomalba,pohyb 1.6.,1.7.,1.8.,

melodie,pravidelnost a nepravidelnost hudební formy-pochopení

4.1.4.Postihování hudebně výrazových prostředků-zvukomalba,pohyb 1.6.,1.7.,1.8.,

melodie,pravidelnost a nepravidelnost hudební formy-pochopení

Konkretizované výstupy

Zák může rozpoznat na základě poslechu ukázky určité skladby,zda se jedna o sonátu,operu,či symfonii...,všímá si použití výrazových prostředků v ukázkách různých období a stylů na základě dobové hudební rétoriky a tehdejších instrumentálních možností.

Průřezová témata

Klíčové kompetence

Ki-2-5,Kiii-3-5,Kiv-1-4,KV-4,

C

4.2.Hudební dílo a její autor

4.2.1.Hudební skladba-forma- opera, opereta,muzikál,balet,melodram,div.hr a,film a role nástrojů v hudbě lidové i vážné 1.6.,1.7.,1.8.,

4.2.2.Rozšíření o fugu,sonátu,symfonii,koncert,kantátu 1.6.,1.7.,1.8.,

4. 2.3.Hudební skladba-doba vzniku,život autora,stylová provázanost(modnost,modernost) 1.6.,1.7.,1.8.,

4.2.4. .Hudební skladba-doba vzniku,život autora,stylová provázanost(modnost,modernost) 1.6.,1.7.,1.8.,

4.2.5. .Hudební skladba-doba vzniku,život autora,stylová provázanost(modnost,modernost) 1.6.,1.7.,1.8.,

Konkretizované výstupy

Zák se orientuje na základě přijatých informací v kulturních slozích,dokáže zařadit hudební skladatele do

*Jednotlivých období, v souvislosti s politickou situací v Evropě i ve světě dokáže pochopit význam postojů
Některých autorů, následně význam jejich důležitých hudebních děl.*

Průřezová témata

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

Kompetence k učení

Žák :

- Používá obecně užívané hudební termíny
- Vyhledává a třídí informace podle svých individuálních hudebních dovedností a schopností
- Získané znalosti uvádí do souvislostí, propojuje do širších celků

Učitel:

- Seznamuje žáky se základními hudebními pojmy
- Učí žáky vyhledávat a třídít informace, pracovat s informačními zdroji
- Vede k využívání zkušeností a znalostí žáků z jiných předmětů

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- Samostatně zpracovává a co nejvhodněji řeší problém, který je mu předkládán
- Učí se tvořivě pracovat, samostatně a kriticky přemýšlet
- Na základě své individuální hudební vyspělosti nachází ve znějící skladbě hudebně – výrazové prostředky, charakterizuje je a srovnává
- Interpretuje hudební prožitky a zaujímá k nim postoj na základě vlastních schopností a zkušeností

Učitel:

- Zařazuje problémové úkoly a organizuje projektové vyučování
- Předkládá dostatečné množství námětů k samostatnému zpracování
- Vede žáky ke správnému způsobu řešení problémů a využívání získaných vědomostí k řešení problému

Kompetence komunikativní

Žák:

- Prezentuje a obhájí své názory a postoje v rámci diskuze a práce ve skupině
- Toleruje názor druhých při práci ve skupině

Učitel:

- Organizuje práci ve skupinách
- Umožňuje žákovi samostatný hudební projev před skupinou žáků (vokální, instrumentální, pohybový)

Kompetence sociální a personální

Žák:

- Při skupinové práci efektivně spolupracuje , respektuje názory druhých
- Učí se respektovat pravidla při práci ve skupině, snaží se je dodržovat
- Učí se podílet na vytváření přátelské atmosféry

- Projevuje radost z vlastní tvořivé činnosti

Učitel:

- Podporuje talentované žáky (soutěže) jako pozitivní příklad ostatním
- Podporuje sebedůvěru žáků při vystupování před spolužáky
- Vede žáky k tvořivé spolupráci ve skupinách a dvojicích

Kompetence občanské

Žák:

- Oceňuje a chrání naši hudební tradici
- Poznává hudební kulturu jiných zemí, učí se respektovat odlišnosti
- Respektuje hudební vkus a názor ostatních lidí

Učitel:

- Prostřednictvím hudebního působení (skladeb českých hudebních skladatelů) rozvíjí vlastenectví a pocit sounáležitosti
- Pomáhá vytvářet pozitivní vztah k umění
- Motivuje k hudební tvořivosti
- Vede žáky k aktivnímu zapojení do kulturního dění

Kompetence pracovní

Žák:

- Vytváří si pozitivní vztah k hudebním činnostem
- Dodržuje dohodnutá pravidla (bezpečnostní a hygienická)
- Užívá hudební nástroje a pomůcky

Učitel:

- Vede žáky ke správnému používání hlasu a hudebních nástrojů
- Podporuje propojení předmětu s praktickým životem (návštěva koncertu) a využití hudebních znalostí a dovedností v další praxi
- Vede k soustředění na pracovní výkon a jeho dokončení

5.7.2 Výtvarná výchova

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Umění a kultura umožňuje žákům jiné než pouze racionální poznávání světa a odráží nezastupitelnou součást lidské existence - umění a kulturu. Kulturu, jako procesy i výsledky duchovní činnosti, umožňující chápat kontinuitu proměn historické zkušenosti, v níž dochází k socializaci jedince a jeho projekci do společenské existence, i jako neoddelitelnou součást každodenního života (kultura chování, oblékání, cestování, práce). Umění, jako proces specifického poznání a dorozumívání, v němž vznikají informace o vnějším a vnitřním světě a jeho vzájemné provázanosti, které nelze formulovat a sdělovat jinými než uměleckými prostředky.

Vzdělávání v této oblasti přináší umělecké osvojování světa, tj. osvojování s estetickým účinkem. V procesu uměleckého osvojování světa dochází k rozvíjení specifického cítění, tvořivosti, vnímavosti jedince k uměleckému dílu a jeho prostřednictvím k sobě samému i k okolnímu světu. Součástí tohoto procesu je hledání a nalézání vazeb mezi druhy umění na základě společných témat, schopnosti vcítit se do kulturních potřeb ostatních lidí a jimi vytvořených hodnot a přistupovat k nim s vědomím osobní účasti. V tvořivých činnostech jsou rozvíjeny schopnosti nonverbálního vyjadřování prostřednictvím tónu a zvuku, linie, bodu, tvaru, barvy, gesta, mimiky atp.

V etapě základního vzdělávání je oblast Umění a kultura zastoupena vzdělávacími obory Hudební výchova a Výtvarná výchova. Vzdělávací oblast lze rozšířit o doplňující vzdělávací obor Dramatická výchova, který je možno na úrovni školního vzdělávacího programu realizovat formou samostatného vyučovacího předmětu, projektu, kurzu apod. (viz kapitola 5.10)

Na 1. stupni základního vzdělávání se žáci seznamují prostřednictvím činností s výrazovými prostředky a s jazykem hudebního a výtvarného umění, ale také umění dramatického a literárního. S nimi se učí tvořivě pracovat, užívat je jako prostředků pro sebevyjádření. Poznávají zákonitosti tvorby, seznamují se s vybranými uměleckými díly, učí se je vzhledem ke svým zkušenostem chápat a výpovědi sdělované uměleckým dílem rozpoznávat a interpretovat.

S přechodem na 2. stupeň základního vzdělávání se otevírá cesta širšímu nazírání na kulturu a umění. Připomínají se historické souvislosti a společenské kontexty ovlivňující umění a kulturu. Inspirací k činnostem se stávají také díla literární a dramatická (divadlo, film), tvorba multimediální i samotné znakové systémy. Nalézání vztahů mezi jednotlivými druhy umění a uplatňování různorodosti výrazových prostředků při hledání variant řešení společně zvolených témat umožňují projekty. Ty otevírají společný prostor pro získání dovedností a poznatků překračujících rámec jednotlivých oborů a přispívají tak k osobitějšímu a originálnějšímu sebevyjádření i hlubšímu porozumění uměleckému dílu.

Výtvarná výchova pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy, které jsou nezastupitelným nástrojem poznávání a prožívání lidské existence. Tvořivý přístup k práci s nimi při tvorbě, vnímání a interpretaci vychází zejména z porovnávání dosavadní a aktuální zkušenosti žáka a umožňuje mu uplatňovat osobně jedinečné pocity a prožitky.

Výtvarná výchova přistupuje k vizuálně obraznému vyjádření (a to jak samostatně vytvořenému, tak přejatému) nikoliv jako k pouhému přenosu reality, ale jako

k prostředku, který se podílí na způsobu jejího přijímání a zapojování do procesu komunikace.

V etapě základního vzdělávání je výtvarná výchova postavena na tvůrčích činnostech - tvorbě, vnímání a interpretaci. Tyto činnosti umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, cítění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii, intuici a invenci. K jejich realizaci nabízí výtvarná výchova vizuálně obrazné prostředky (dále jen prostředky) nejen tradiční a ověřené, ale i nově vznikající v současném výtvarném umění a v obrazových médiích. Tvůrčími činnostmi (rozvíjením smyslové citlivosti, uplatňováním subjektivity a ověřováním komunikačních účinků) založenými na experimentování je žák veden k odvaze a chuti uplatnit osobně jedinečné pocity a prožitky a zapojit se na své odpovídající úrovni do procesu tvorby a komunikace.

Obsahem Rozvíjení smyslové citlivosti jsou činnosti, které umožňují žákovi rozvíjet schopnost rozeznávat podíl jednotlivých smyslů na vnímání reality a uvědomovat si vliv této zkušenosti na výběr a uplatnění vhodných prostředků pro její vyjádření.

Obsahem Uplatňování subjektivity jsou činnosti, které vedou žáka k uvědomování si a uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě, vnímání a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření.

Obsahem Ověřování komunikačních účinků jsou činnosti, které umožňují žákovi utváření obsahu vizuálně obrazných vyjádření v procesu komunikace a hledání nových i neobvyklých možností pro uplatnění výsledků vlastní tvorby, děl výtvarného umění i děl dalších obrazových médií.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace
- chápání umění a kultury v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelné součásti lidské existence; k učení se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, cítění, prožívání a představy; k rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevů a potřeb a k utváření hierarchie hodnot
- spoluvytváření vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech, k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností
- uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince; k tvořivému přístupu ke světu, k možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a k obhacování emocionálního života
- zaujímání osobní účasti v procesu tvorby a k chápání procesu tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě

Charakteristika vyučovacího předmětu pro 1. STUPEŇ

Výtvarná výchova podchycuje a rozvíjí zájem o výtvarné umění. Seznamuje žáky se základními pojmy a zákonitostmi při používání různých výtvarných technik. Učí chápat umělecký proces jako způsob poznání a komunikace a užívat různorodé umělecké vyjadřovací prostředky.

Časová dotace

v 1. – 3. ročníku - 1 hodina týdně

v 4. – 5. ročníku - 2 hodiny týdně

Vyučovací předmět výtvarná výchova je úzce spjat s ostatními předměty všech vzdělávacích oblastí.

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

Kompetence k učení

Žák:

- při teoreticky zaměřených hodinách si vytváří takové učební materiály, aby je dále mohl využívat pro své vlastní studium
- při své tvorbě poznává vlastní pokroky a při konečném výstupu se dokáže zpětně uvědomit problémy s realizací

Učitel:

- nabízí užívat termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí
- propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- přemýšlí o různorodosti interpretací téhož vizuálně obrazného vyjádření a zaujímá k nim svůj postoj
- je schopen obhájit svá rozhodnutí při zadání výtvarného úkolu
- řešit problém související s výběrem výtvarné techniky, materiálů a pomůcek

Učitel:

- zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- ukazuje různé zdroje informací a vede k ověřování a srovnávání

Kompetence komunikativní

Žák:

- tvořivě pracuje ve skupině
- vyjadřuje svůj názor vhodnou formou a toleruje názor druhých

Učitel:

- dává žákům dostatek prostoru pro vyjádření jeho názoru různými formami komunikace
- dohlíží na dodržování etiky komunikace

Kompetence sociální a personální

Žák:

- tvořivě pracuje ve skupině

- respektuje pravidla při práci v týmu, dodržuje je a svou činností pozitivně ovlivňuje kvalitu práce

Učitel:

- buduje sebevědomí žáka a podle potřeby žákům v činnostech pomáhá
- umožňuje každému žákovi zažít úspěch
- v průběhu výuky zohledňuje rozdíly v pracovním tempu jednotlivých žáků

Kompetence občanské

Žák:

- při propagaci školních akcí vytváří plakáty a upoutávky, kterými prezentuje školu
- respektuje názory druhých a prezentuje výsledky své práce
- chápe a respektuje estetické požadavky na životní prostředí

Učitel:

- vede k poznávání kulturních tradic a dědictví
- podporuje občanské cítění žáků

Kompetence pracovní

Žák:

- vytváří si pozitivní vztah k manuálním činnostem
- při práci s výtvarným materiálem dodržuje bezpečnostní a hygienická pravidla
- rozvíjí systematickosti a vytrvalost při vypracování zadaných samostatných i skupinových úkolů

Učitel:

- vede žáky ke správným způsobům užití materiálů, nástrojů a vybavení
- požaduje dodržování dohodnutých postupů a kvality práce

1. Rozvíjení smyslové citlivosti

Učivo

- **1.1 prvky vizuálně obrazného vyjádření** - linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury - jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru
- **1.2 uspořádání objektů do celků** - uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření
- **1.3 reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly** - vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových a vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly
- **1.4 smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření** - umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama)

Očekávané výstupy

žák

1.1. rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ

učivo: 1.1.1.-1.1.4., 1.1.8., 1.1.9, 1.2.1., 2.2.5., 2.2.6.

1.2. v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace

učivo: 1.1.1.-1.1.9., 1.2.4., 2.1.2., 2.1.5., 2.2.5., 2.2.6., 2.3.1.

1.3. vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky

učivo: 1.1.9., 1.3.1.-1.3.5., 1.4.1., 1.4.2., 2.1.3., 2.2.8.

1.4. interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností

učivo: 1.4.1., 1.4.2., 2.1.1., 2.1.4., 2.2.1.-2.2.3., 2.2.7., 2.2.8., 2.3.1., 2.3.2., 3.1.1., 3.1.2., 3.1.3., 3.4.1.-3.4.4.

1.5. na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil

učivo: 1.2.1., 1.2.4., 2.2.1., 2.2.2., 2.2.5., 3.1.1., 3.1.2., 3.1.3., 3.2.1., 3.2.2., 3.2.3., 3.2.4., 3.3.1., 3.3.2., 3.4.1.-3.4.4.

Očekávané výstupy - 2. období

žák

1.6. při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné)

učivo: 1.1.1.-1.1.4., 1.1.9., 1.2.3.

1.7. užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie a barevné plochy; v objemovém vyjádření modelování a sochařský postup; v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model

učivo: 1.1.5.-1.1.7., 1.2.1.-1.2.5., 2.1.1., 2.1.4., 2.3.1.,2.3.2.

1.8. při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy

učivo: 1.1.3., 1.4.1., 2.1.3., 3.3.1., 3.3.2.

1.9. nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě

učivo: 1.1.9., 1.2.1.-1.2.5., 1.3.1.-1.3.5., 2.1.2., 2.1.3., 2.1.5., 2.2.4.

1.10. osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění)

učivo: 1.4.2., 2.2.1., 2.2.2., 2.2.4., 2.2.7., 2.2.8., 3.4.1.-3.4.4.

1.11. porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace

učivo: 2.1.1., 2.1.4., 2.2.3., 2.2.8., 3.1.1., 3.1.2., 3.1.3., 3.2.1., 3.2.2., 3.2.3., 3.2.4., 3.3.1., 3.3.2., 3.4.1.-3.4.4.

1.12. nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil

učivo: 2.2.3., 3.1.1., 3.1.2., 3.1.3., 3.2.1., 3.2.2., 3.2.3., 3.2.4., 3.3.1., 3.3.2.

1. Rozvíjení smyslové citlivosti

		OV	PT	KK	ročník
1.1. Prvky vizuálně obrazného vyjádření	1.1.1. Barvy základní a podvojně, barevný kontrast a harmonie	1.1.,1.2.,1.6.			1.-3.
	1.1.2. Elementární poučení o teorii barev	1.1.,1.2.,1.6.			1.-3.
	1.1.3. Pozorování přírodních útvarů, rozlišování a hodnocení tvarů, barvy, struktury (otiskování v barvě, frotáž, kresba, vryp...)	1.1.,1.2.,1.6, 1.8.			1.-5.
	1.1.4. Poznávání různých druhů linií (přítlak, odlehčení, násobení linií)	1.1.,1.2.,1.6.			1.-5.
	1.1.5. Poznávání základních vlastností plastických materiálů	1.2.,1.7..			1.-3.
	1.1.6. Rozvíjení citu pro prostor, poznávání základních prostorových útvarů	1.2.,1.7.			1.-3.
	1.1.7. Rozvíjení smyslu pro výtvarný rytmus (rytmické řazení, otisky, vystřihování)	1.2.1.7.			1.-5.
	1.1.8. Pozorování běžných objektů (seznámení s proporcemi, barvami, tvary...)	1.1.,1.2.,1.6.			1.-5.
	1.1.9. Spontánní hra a experimenty s materiály (přírodními, odpadovými, zbytkovými...)	1.1.,1.2.,1.3., 1.9.			1.-5.

Konkretizované výstupy

Žák: pozná různé druhy tvarů, rozpozná různorodé přírodní a umělé materiály, seznamuje se s rozličnými postupy, technikami a nástroji, kombinuje a využívá vizuálně obrazné elementy a prostředky (barva, linie, modelování), dokáže míchat a překrývat barvy, rozezná teplé, studené, světlé a tmavé barvy, vnímá přírodní tvary a pracuje s přírodními materiály, samostatně se vyjadřuje výtvarným způsobem, umí se soustředit na svoji výtvarnou činnost, začít a dokončit výtvarný úkol,

Průřezová témata PT 1.1.1., 1.1.2., 1.1.5., 6.7.3.

Klíčové kompetence K IV 1 - 4, K VI 1 - 2

	OV	PT	KK	ročník	
1.2. Uspořádání objektů do celků	1.2.1. Vyhledávání a výtvarné dotváření přírodnin na základě představ	1.2.,1.5., 1.7.,1.9.			1.-5.
	1.2.2. Panelové stavebnice, makety domů, stromů, obytné prostory	1.7., 1.9.			4.-5.
	1.2.3. Rozvíjení prostorového vidění, cítění a vyjadřování na základě pozorování jevů	1.6.,1.7.,1.9.			1.-5.
	1.2.4. Řešení úkolů dekorativního charakteru v ploše (symetrie, asymetrie)	1.2.,1.5., 1.7.,1.9.			1.-5.
	1.2.5. Hry podporující tvořivost, fantazii a obrazovou paměť (skládání obrazců, zdobení objektů...)	1.7.,1.9.			1.-5.

Konkretizované výstupy

Žák: umí sestavit předměty do neobvyklých souvislostí, vytváří nové předměty, kombinuje linii, tvar, objem a objekty, zdůvodní a obhájí výtvarné pojetí, vede dialog, porovnává vlastní interpretaci, umí se inspirovat, řeší přiměřené úkoly v plošných i prostorových pracích, uplatňuje při práci představivost a fantazii

Průřezová témata PT 1.1.1., 1.1.2., 1.1.5., 6.7.3.

Klíčové kompetence K I 4, K IV 1 - 4, K VI 1

	OV	PT	KK	ročník	
1.3. Reflexe a vztahy zrakového vnímání k ostatním smyslům	1.3.1. Vizuálně obrazná vyjádření podnětů sluchových	1.3., 1.9.			1.-3.
	1.3.2. Vizuálně obrazná vyjádření podnětů čichových a chuťových	1.3., 1.9.			1.-3.
	1.3.3. Vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových a pohybových	1.3., 1.9.			1.-3.
	1.3.4. Motivované hry podporující rozvoj a vnímání všemi smysly	1.3., 1.9.			1.-3.
	1.3.5. Rozvoj koordinace ruky a oka při výtvarných činnostech (kresba, malba, střihání, modelování...)	1.3., 1.9.			1.-3.

Konkretizované výstupy

Žák: se vyjadřuje výtvarně na základě svého pohybového a sluchového vnímání, vnímá události různými smysly, uvědomuje si podíl zraku na jejím vnímání, uplatňuje svoji osobitost při vyjádření nových a neobvyklých pocitů a prožitků, svobodně volí a kombinuje prostředky, samostatně se vyjadřuje výtvarným způsobem, ovládá koordinaci ruky a oka při práci s výtvarnými pomůckami

Průřezová témata PT 1.1.1., 1.1.2., 1.1.5., 1.2.3., 4.1.1.

Klíčové kompetence K I 4, K IV 1 - 4

	OV	PT	KK	ročník	
1.4. Smyslové účinky vizuálně	1.4.1. Výtvarné vyjádření vjemů a postojů ke skutečnosti na základě vlastního prožitku ...	1.3.,1.4., 1.8.			1.-5.
	1.4.2. Umělecká výtvarná tvorba na základě prožitku - tiskoviny, plakáty, film ...	1.3.,1.4.,1.10.			1.-5.

Konkretizované výstupy

Žák: umí se výtvarně vyjadřovat na základě svého prožitku, uplatňuje osobitost v přístupu k realitě, používá současné technické zobrazovací prostředky podle podmínek školy, poznává možnosti akční tvorby – fotografie, reklama, plakát, tiskoviny, účastní se výzdoby školy a třídy

Průřezová témata PT 1.1.1., 1.1.2., 1.1.5., 1.2.3.,
4.2.8., 6.1.1., 6.7.3.

Klíčové kompetence K III 4, K IV 1 – 4, K V 1

2. Uplatňování subjektivity

Učivo

- **2.1 prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností**, -manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby
- **2.2 typy vizuálně obrazných vyjádření** - jejich rozlišení, výběr a uplatnění - hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, sochařství, plastika, animovaný film, comics, fotografie, elektronický obraz, reklama
- **2.3 přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením** - hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, založené na smyslovém vnímání)

2. Uplatňování subjektivity

	OV	PT	KK	ročník
2.1. Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie	2.1.1. Pozorování přírody a činnosti lidí, vztah postav a prostředí	1.4.,1.7.,1.11.		4-5.
	2.1.2. Malba vycházející ze skutečnosti i z představ	1.2., 1.9.		1-5.
	2.1.3. Rozvíjení smyslu pro krásu přírody a vztahu k životnímu prostředí	1.3.,1.8.,1.9.		1-5.
	2.1.4. Zpřesňování vyjádření proporcí lidské postavy	1.4.,1.7,1.11.		4-5.
	2.1.5. Výtvarné vyjádření hlavy pohádkových bytostí (vyjádření nálad, emocí, fantazie)	1.2.,1.9.		1-5.
	2.1.6. Svět pohádek a oblíbených hrdinů	1.2.,1.9.		1-5.
	2.1.7. Kouzelná zvířata	1.2.,1.9.		1-3.
	2.1.8. Lidé a jejich povolání (pohyb těla, akční malba)	1.2.,1.9.		4-5.
	2.1.9. Abstraktní forma vyjadřování (vyjadřování emocí, barevné skvrny, linie, obrazce...)	1.3., 1.9.		4-5.

Konkretizované výstupy

Žák: experimentuje s kompozičními přístupy a principy, člení, rozkládá a syntetizuje přírodní tvary v prostoru a ploše, při tvorbě rozlišuje reálný a duchovní prostor, uplatňuje také své fantazijní představy, vědomě volí nástroje a techniky pro konkrétní výtvarné vyjádření, samostatně se vyjadřuje výtvarným způsobem, umí vyjádřit své prožitky a pocity výtvarným způsobem – kresbou, malbou i dalšími způsoby, inspiruje se světem zvířat, přírody i fantazií pohádek, aktivně pracuje s vyjádřením lidské postavy a jejími proporcemi

Průřezová témata PT 1.1.1., 1.1.2., 1.1.5.,

1.2.3., 4.1.1., 6.7.3.

Klíčové kompetence K III 1 - 5

	OV	PT	KK	ročník
2.2. Typy vizuálně obrazných vyjádření	2.2.1. Výtvarné vyprávění od popisu děje k charakteristice postav a jejich vztahů	1.4.,1.5.,1.10.		4 - 5.
	2.2.2. Aktivní práce s ilustrací (besedy, porovnávání, prohlížení, vlastní tvorba)	1.4.,1.5.,1.10.		1-5.
	2.2.3. Poznávání různých vyjadřovacích prostředků porovnáním různých ilustrací	1.4.,1.11.,1.12.		1-5.
	2.2.4. Hračka, loutka, maňásek v životě dítěte (výtvarná hodnota, materiály, tvar...)	1.9.,1.10.		1-5.
	2.2.5. Písmeno jako dekorativní prvek	1.1.,1.2.1.5.,1.11.		1-3.

2.2.6. Činnosti zaměřené na poznávání obrazně znakových systémů (písmena, piktogramy, symboly)	1.1., 1.2.1.5., 1.11.			4.-5.
2.2.7. Seznámení s různými výtvarnými směry, technikami, pomůckami dle možností školy (comics, fotografie, reklama, animovaný film...)	1.4., 1.10., 1.11.			1.-5.
2.2.8. Body-art (ukázka různých způsobů tvorby, malba rukama, otisky částí těla)	1.3., 1.4., 1.10., 1.11.			1.-5.

Konkretizované výstupy

Žák: se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností, uplatňuje své fantazijní představy, volí vědomě vhodné nástroje a techniky, uplatňuje osobitost v přístupu k realitě, používá atypické materiály i nástroje, pracuje aktivně s ilustrací, projevuje zájem o knihy, časopisy, animovaný film, poznává naše přední ilustrátory

Průřezová témata PT 1.1.1., 1.1.2., 1.1.5.,
1.2.3., 6.7.3.

Klíčové kompetence K IV 1 – 4, K V 1

2.3. Přístupy k vizuálně obrazným

	OV	PT	KK	ročník
2.3.1. Vnímání vizuálně obrazných vyjádření z hlediska statického a dynamického	1.2., 1.4., 1.7.			4.-5.
2.3.2. Vnímání vizuálně obrazných vyjádření z hlediska vizuálního a haptického	1.4., 1.7.			1.-5.

Konkretizované výstupy

Žák: uplatňuje vztah zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly, využívá a rozvíjí svoji fantazii při tvorbě, Vnímá události různými smysly

Průřezová témata PT 1.1.1., 1.1.2., 1.1.5.,
1.2.3., 4.2.8., 6.7.3.

Klíčové kompetence K IV 1 - 4

3. Ověřování komunikačních účinků

Učivo

- 3.1 osobní postoj v komunikaci** - jeho utváření a zdůvodňování; odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) v rámci skupin, v nichž se dítě pohybuje; jejich porovnávání s vlastní interpretací
- 3.2 komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření** - v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje (ve škole i mimo školu); vysvětlování výsledků tvorby podle vlastních schopností a zaměření
- 3.3 proměny komunikačního obsahu** - záměry tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření i děl výtvarného umění
- 3.4 historické, sociální a kulturní souvislosti**

3. Ověřování komunikačních účinků

		OV	PT	KK	ročnífk
3.1. Osobní postoj v komunikaci	3.1.1. Vytváření vlastního osobního postoje a hodnocení svých výtvarných děl	1.4.,1.5.,1.11.,1.12.			1.-5.
	3.1.2. Vytváření vlastního osobního postoje v rámci hodnocení přejatých výtvarných děl	1.4.,1.5.,1.11.,1.12.			1.-5.
	3.1.3. Rozvoj estetického vnímání, cítění a prožívání	1.4.,1.5.,1.11.,1.12.			1.-5.

Konkretizované výstupy

Žák: zdůvodní a obhájí své výtvarné pojetí, vede dialog, porovnává vlastní interpretace s interpretací uznávanou, umí se inspirovat,

Průřezová témata PT 1.1.1., 1.1.2., 1.1.5., 4.2.8., 6.7.3.

Klíčové kompetence K III 1 - 5

		OV	PT	KK	ročnífk
3.2. Komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření	3.2.1. Vysvětlování výsledků tvorby podle vlastních schopností a zaměření	1.5.,1.11.,1.12.			1.-5.
	3.2.2. Návštěvy galerií a výstav, využití témat k besedám	1.5.,1.11.,1.12.			1.-5.
	3.2.3. Výtvarné činnosti a akce umožňující samostatné vyjadřování (volná spontánní kresba, malba, modelování ...)	1.5.,1.11.,1.12.			1.-5.
	3.2.4. Kooperativní výtvarné činnosti (tvorba ve dvojici a kolektivu)	1.5.,1.11.,1.12.			1.-5.

Konkretizované výstupy

Žák: umí vysvětlit a obhájit výsledky své tvorby podle svých schopností a zaměření, vede dialog, vyjadřuje se k tvorbě své i druhých, a toleruje jejich způsoby výtvarného vyjádření, aktivně spolupracuje se svými vrstevníky ve dvojici i větším kolektivu

Průřezová témata PT 1.1.1., 1.1.2., 1.1.5., 4.2.8., 6.7.3.

Klíčové kompetence K I 4, K III 1 - 5

	OV	PT	KK	ročník
3.3. Proměny				
3.3.1. Poznávání a srovnávání žánrů současného a historického výtvarného umění	1.5.,1.8.,1.11.,1.12.			4.-5.
komunikačního obsahu				
3.3.2. Porovnávání různé interpretace výtvarných děl, výstavy, galerie, návštěvy památek	1.5.,1.8.,1.11.,1.12.			4.-5.

Konkretizované výstupy

Žák: vyjadřuje se k tvorbě druhých, dokáže tolerovat jiné způsoby výtvarného vyjádření, porovnává vlastní interpretace s vrstevníky i s interpretacemi uznávanými

Průřezová témata PT 1.1.1., 1.1.2., 1.1.5., 4.2.8., 6.7.3.

Klíčové kompetence K I 4, K III 1 - 5

	OV	PT	KK	ročník
3.4. Historické, sociální a kulturní souvislosti				
3.4.1. Hračky současné a minulé, krajové varianty lidových hraček	1.4.,1.5.,1.10.,1.11.			1.-3.
3.4.2. Poznávání některých aspektů kultury odívání a kultury bydlení	1.4.,1.5.,1.10.,1.11.			4.-5.
3.4.3. Lidové umění a jeho dekor	1.4.,1.5.,1.10.,1.11.			1.-5.
3.4.4. Tradice, zvyky, oslavy ve výtvarném umění	1.4.,1.5.,1.10.,1.11.			1.-5.

Konkretizované výstupy

Žák: inspiruje se jinými kulturami i historickým dědictvím, hledá v nich zdroj pro svá vlastní vizuálně obrazná vyjádření, umí se výtvarně vyjadřovat k našim tradicím, zvykům i oslavám

Průřezová témata PT 1.1.1., 1.1.2., 1.1.5., 4.1.1., 4.2.6., 4.2.8., 6.7.3.

Klíčové kompetence K I 4, K IV 1 - 4, K V 4

Doporučené výtvarné techniky a materiály:

kresba : pero, dřívko, tužka, uhl, rudka, voskovka, pastelky, křída, tuš, přírodní materiály (větvička, uhlík, kámen...)

malba: tempera, krycí vodová barva, akvarel, vitrážové barvy

kombinované techniky: koláž, textilní techniky, modelování, kašírování, tiskátka, vrypy, kombinace přírodních materiálů, Dotváření, decoupage, odlévání

materiály: modelovací hlína, modurit, těsto, přírodní materiály (kaménky, tráva, písek, plody...) špejle, krabičky, panelové stavebnice, makety domů, razítka, sádra, dřevo, plasty, textil, vlna , koudel, sláma

Charakteristika vyučovacího předmětu pro 2. STUPEŇ

Vzdělávání vede žáka k:

- pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání umění jako prostředku komunikace
- chápání umění a kultury v jejich vzájemné provázanosti a poznání uměleckých hodnot
- tolerantnímu přístupu k různým kulturním hodnotám minulosti a současnosti, hodnotám různých skupin, národů a etnik
- uvědomění si sama sebe jako svobodného jedince
- nalézání a vyjadřování osobních prožitků a postojů k jevům v mnohotvárném světě

Časová dotace hodin

- 6. ročník - 2. hodiny
- 7. ročník - 2. hodiny
- 8. ročník - 1 hodina
- 9. ročník - 2 hodiny

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

Kompetence k učení

Žák

- samostatně pozoruje, řeší výtvarné problémy
- poznatky využívá v dalších výtvarných a uměleckých činnostech

Učitel

- zadává jednotlivé úkoly tak, aby si každý žák zorganizoval sám svoji činnost

Kompetence k řešení problémů

Žák

- samostatně zpracovává a řeší problémy související s výtvarnou činností (výběr výtvarné techniky, materiálů, pomůcek)
- hledá nejvhodnější řešení výtvarných problémů

Učitel

- úkoly jsou zadávány tak, aby žákům umožňovaly volbu různých postupů

Kompetence komunikativní

Žák

- při práci ve skupině vyjadřuje svůj názor a dokáže jej obhájit
- toleruje názor druhých

Učitel

- vytváří prostor pro střetávání různých názorů
- dbá na dodržování vhodné úrovně komunikace

Kompetence sociální a personální

Žák

- podílí se na vytváření pravidel práce ve skupině
- pozitivně ovlivňuje její kvalitu
- v případě potřeby poskytuje pomoc
- ovládá svoje chování

Učitel

- dodává žákům sebedůvěru a podle potřeby jí pomáhá
- umožňuje každému zažít úspěch
- zohledňuje rozdíly v pracovním tempu

Kompetence občanské

Žák

- respektuje a chrání naše tradice a kulturní dědictví
- projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům
- aktivně se zapojuje do kulturního dění

Učitel

- podporuje občanské cítění žáků
- vede žáky k obohacování slovní zásoby z výtvarné oblasti

Kompetence pracovní

Žák

- používá bezpečně a účinně materiály a pracovní pomůcky
- dodržuje vymezená pravidla
- adaptuje se na nové nebo změněné pracovní podmínky

Učitel

- vede žáky ke správnému použití materiálů a nástrojů
- požaduje dodržování dohodnutých postupů

1. Rozvíjení smyslové citlivosti

Učivo

- **1.1 prvky vizuálně obrazného vyjádření** - linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury - jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru
- **1.2 uspořádání objektů do celků** - uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření
- **1.3 reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly** - vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových a vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly
- **1.4 smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření** - umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama)

Očekávané výstupy

žák

1.1. rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ

učivo: 1.1.1.-1.1.4., 1.1.8., 1.1.9, 1.2.1., 2.2.5., 2.2.6.

1.2. v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace

učivo: 1.1.1.-1.1.9., 1.2.4., 2.1.2., 2.1.5., 2.2.5., 2.2.6., 2.3.1.

1.3. vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky

učivo: 1.1.9., 1.3.1.-1.3.5., 1.4.1., 1.4.2., 2.1.3., 2.2.8.

1.4. interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností

učivo: 1.4.1., 1.4.2., 2.1.1., 2.1.4., 2.2.1.-2.2.3., 2.2.7., 2.2.8., 2.3.1., 2.3.2., 3.1.1., 3.1.2., 3.1.3., 3.4.1.-3.4.4.

1.5. na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil

učivo: 1.2.1., 1.2.4., 2.2.1., 2.2.2., 2.2.5., 3.1.1., 3.1.2., 3.1.3., 3.2.1., 3.2.2., 3.2.3., 3.2.4., 3.3.1., 3.3.2., 3.4.1.-3.4.4.

Očekávané výstupy - 2. období

žák

1.6. při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné)

učivo: 1.1.1.-1.1.4., 1.1.9., 1.2.3.

1.7. užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie a barevné plochy; v objemovém vyjádření modelování a sochařský postup; v prostorovém vyjádření uspořádání

prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model

učivo: 1.1.5.-1.1.7., 1.2.1.-1.2.5., 2.1.1., 2.1.4., 2.3.1.,2.3.2.

1.8. při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy

učivo: 1.1.3., 1.4.1., 2.1.3., 3.3.1., 3.3.2.

1.9. nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě

učivo: 1.1.9., 1.2.1.-1.2.5., 1.3.1.-1.3.5., 2.1.2., 2.1.3., 2.1.5., 2.2.4.

1.10. osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění)

učivo: 1.4.2., 2.2.1., 2.2.2., 2.2.4., 2.2.7., 2.2.8., 3.4.1.-3.4.4.

1.11. porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace

učivo: 2.1.1., 2.1.4., 2.2.3., 2.2.8., 3.1.1., 3.1.2., 3.1.3., 3.2.1., 3.2.2., 3.2.3., 3.2.4., 3.3.1., 3.3.2., 3.4.1.-3.4.4.

1.12. nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil

učivo: 2.2.3., 3.1.1., 3.1.2., 3.1.3., 3.2.1., 3.2.2., 3.2.3., 3.2.4., 3.3.1., 3.3.2.

2. stupeň

Očekávané výstupy

žák

1.3 vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků

užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie

užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích - počítačová grafika, fotografie, video, animace

vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádřeních

rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu

interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků

porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného

vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů

ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci

1. Rozvíjení smyslové citlivosti

	OV	PT	KK	ročník
1.1. Prvky vizuálně obrazného vyjádření	1.1.1. Barvy základní a podvojně, barevný kontrast a harmonie	1.1.,1.2.,1.6.		
	1.1.2. Elementární poučení o teorii barev	1.1.,1.2.,1.6.		
	1.1.3. Pozorování přírodních útvarů, rozlišování a hodnocení tvarů, barvy, struktury (otiskování v barvě, frotáž, kresba, vrypy...)	1.1.,1.2.,1.6.,1.8.		
	1.1.4. Poznávání různých druhů linií (přítlak, odlehčení, násobení linií)	1.1.,1.2.,1.6.		
	1.1.5. Poznávání základních vlastností plastických materiálů	1.2.,1.7..		
	1.1.6. Rozvíjení citu pro prostor, poznávání základních prostorových útvarů	1.2.,1.7.		
	1.1.7. Rozvíjení smyslu pro výtvarný rytmus (rytmické řazení, otisky, vystřihování)	1.2.1.7.		
	1.1.8. Pozorování běžných objektů (seznámení s proporcemi, barvami, tvary...)	1.1.,1.2.,1.6.		
	1.1.9. Spontánní hra a experimenty s materiály (přírodními, odpadovými, zbytkovými...)	1.1.,1.2.,1.3.,1.9.		

Konkretizované výstupy

Žák: pozná různé druhy tvarů, rozpozná různorodé přírodní a umělé materiály, seznamuje se s rozličnými postupy, technikami a nástroji, kombinuje a využívá vizuálně obrazné elementy a prostředky (barva, linie, modelování), dokáže míchat a překrývat barvy, rozezná teplé, studené, světlé a tmavé barvy, vnímá přírodní tvary a pracuje s přírodními materiály, samostatně se vyjadřuje výtvarným způsobem, umí se soustředit na svoji výtvarnou činnost, začít a dokončit výtvarný úkol,

Průřezová témata PT 1.1.1., 1.1.2., 1.1.5., 6.7.3.

Klíčové kompetence K IV 1 - 4, KVI 1 - 2

	OV	PT	KK	ročník
1.2. Uspořádání objektů do celků	1.2.1. Vyhledávání a výtvarné dotváření přírodnin na základě představ	1.2.,1.5.,1.7.,1.9.		
	1.2.2. Panelové stavebnice, makety domů, stromů, obytné prostory	1.7., 1.9.		
	1.2.3. Rozvíjení prostorového vidění, citění a vyjadřování na základě pozorování jevů	1.6.,1.7.,1.9.		
	1.2.4. Řešení úkolů dekorativního charakteru v ploše (symetrie, asymetrie)	1.2.,1.5.,1.7.,1.9.		
	1.2.5. Hry podporující tvořivost, fantazii a obrazovou paměť (skládání obrazců, zdobení objektů...)	1.7.,1.9.		

Konkretizované výstupy

Žák: umí sestavit předměty do neobvyklých souvislostí, vytváří nové předměty, kombinuje linii, tvar, objem a objekty, zdůvodní a obhájí výtvarné pojetí, vede dialog, porovnává vlastní interpretaci, umí se inspirovat, řeší přiměřené úkoly v plošných i prostorových pracích, uplatňuje při práci představivost a fantazii

Průřezová témata PT 1.1.1., 1.1.2., 1.1.5., 6.7.3.

Klíčové kompetence K I 4, K IV 1 – 4, K VI 1

1.3. Reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly

	OV	PT	KK	ročník
1.3.1. Vizualně obrazná vyjádření podnětů sluchových	1.3., 1.9.			
1.3.2. Vizualně obrazná vyjádření podnětů čichových a chuťových	1.3., 1.9.			
1.3.3. Vizualně obrazná vyjádření podnětů hmatových a pohybových	1.3., 1.9.			
1.3.4. Motivované hry podporující rozvoj a vnímání všemi smysly	1.3., 1.9.			
1.3.5. Rozvoj koordinace ruky a oka při výtvarných činnostech (kresba, malba, stříhání, modelování...)	1.3., 1.9.			

Konkretizované výstupy

Žák: se vyjadřuje výtvarně na základě svého pohybového a sluchového vnímání, vnímá události různými smysly, uvědomuje si podíl zraku na jejím vnímání, uplatňuje svoji osobitost při vyjádření nových a neobvyklých pocitů a prožitků, svobodně volí a kombinuje prostředky, samostatně se vyjadřuje výtvarným způsobem, ovládá koordinaci ruky a oka při práci s výtvarnými pomůckami

Průřezová témata PT 1.1.1., 1.1.2., 1.1.5., 1.2.3.,

4.1.1.

Klíčové kompetence K I 4, K IV 1 – 4

1.4. Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření

	OV	PT	KK	ročník
1.4.1. Výtvarné vyjádření vjemů a postojů ke skutečnosti na základě vlastního prožitku ...	1.3., 1.4., 1.8.			
1.4.2. Umělecká výtvarná tvorba na základě prožitku – tiskoviny, plakáty, film ...	1.3., 1.4., 1.10.			

Konkretizované výstupy

Žák: umí se výtvarně vyjadřovat na základě svého prožitku, uplatňuje osobitost v přístupu k realitě, používá současně technické zobrazovací prostředky podle podmínek školy, poznává možnosti akční tvorby – fotografie, reklama, plakát, tiskoviny, účastní se výzdoby školy a třídy

Průřezová témata PT 1.1.1., 1.1.2., 1.1.5., 1.2.3.,

4.2.8., 6.1.1., 6.7.3.

Klíčové kompetence K III 4, K IV 1 – 4, K V 1

2. Uplatňování subjektivity

Učivo

- **2.1 prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností**, -manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby
- **2.2 typy vizuálně obrazných vyjádření** - jejich rozlišení, výběr a uplatnění - hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, sochařství, plastika, animovaný film, comics, fotografie, elektronický obraz, reklama
- **2.3 přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením** - hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, založené na smyslovém vnímání)

2. Uplatňování subjektivity

	OV	PT	KK	ročník
2.1. Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie	2.1.1. Pozorování přírody a činnosti lidí, vztah postav a prostředí	1.4.,1.7.,1.11.		
	2.1.2. Malba vycházející ze skutečnosti i z představ	1.2., 1.9.		
	2.1.3. Rozvíjení smyslu pro krásu přírody a vztahu k životnímu prostředí	1.3.,1.8.,1.9.		
	2.1.4. Zpřesňování vyjádření proporcí lidské postavy	1.4.,1.7,1.11.		
	2.1.5. Výtvarné vyjádření hlavy pohádkových bytostí (vyjádření nálad, emocí, fantazie)	1.2.,1.9.		
	2.1.6. Svět pohádek a oblíbených hrdinů	1.2.,1.9.		
	2.1.7. Kouzelná zvířata	1.2.,1.9.		
	2.1.8. Lidé a jejich povolání (pohyb těla, akční malba)	1.2.,1.9.		
	2.1.9. Abstraktní forma vyjadřování (vyjadřování emocí, barevné skvrny, linie, obrazce...)	1.3., 1.9.		

Konkretizované výstupy

Žák: experimentuje s kompozičními přístupy a principy, člení, rozkládá a syntetizuje přírodní tvary v prostoru a ploše, při tvorbě rozlišuje reálný a duchovní prostor, uplatňuje také své fantazijní představy, vědomě volí nástroje a techniky pro konkrétní výtvarné vyjádření, samostatně se vyjadřuje výtvarným způsobem, umí vyjádřit své prožitky a pocity výtvarným způsobem – kresbou, malbou i dalšími způsoby, inspiruje se světem zvířat, přírody i fantazií pohádek, aktivně pracuje s vyjádřením lidské postavy a jejími proporcemi

Průřezová témata PT 1.1.1., 1.1.2., 1.1.5.,
1.2.3., 4.1.1., 6.7.3.

Klíčové kompetence K III 1 - 5

	OV	PT	KK	ročník
2.2. Typy vizuálně obrazných vyjádření	2.2.1. Výtvarné vyprávění od popisu děje k charakteristice postav a jejich vztahů	1.4.,1.5.,1.10.		
	2.2.2. Aktivní práce s ilustrací (besedy, porovnávání, prohlížení, vlastní tvorba)	1.4.,1.5.,1.10.		
	2.2.3. Poznávání různých vyjadřovacích prostředků porovnáním různých ilustrací	1.4.,1.11.,1.12.		
	2.2.4. Hračka, loutka, maňásek v životě dítěte (výtvarná hodnota, materiály, tvar...)	1.9.,1.10.		
	2.2.5. Písmo jako dekorativní prvek	1.1.,1.2.1.5.,1.11.		

2.2.6. Činnosti zaměřené na poznávání obrazně znakových systémů (písmena, piktogramy, symboly)	1.1., 1.2.1.5., 1.11.			
2.2.7. Seznámení s různými výtvarnými směry, technikami, pomůckami dle možností školy (comics, fotografie, reklama, animovaný film...)	1.4., 1.10., 1.11.			
2.2.8. Body-art (ukázka různých způsobů tvorby, malba rukama, otisky částí těla)	1.3., 1.4., 1.10., 1.11.			

Konkretizované výstupy

Žák: se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností, uplatňuje své fantazijní představy, volí vědomě vhodné nástroje a techniky, uplatňuje osobitost v přístupu k realitě, používá atypické materiály i nástroje, pracuje aktivně s ilustrací, projevuje zájem o knihy, časopisy, animovaný film, poznává naše přední ilustrátory

Průřezová témata PT 1.1.1., 1.1.2., 1.1.5.,
1.2.3., 6.7.3.

Klíčové kompetence K IV 1 – 4, K V 1

2.3. Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením

	OV	PT	KK	ročník
2.3.1. Vnímání vizuálně obrazných vyjádření z hlediska statického a dynamického	1.2., 1.4., 1.7.			
2.3.2. Vnímání vizuálně obrazných vyjádření z hlediska vizuálního a haptického	1.4., 1.7.			

Konkretizované výstupy

Žák: uplatňuje vztah zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly, využívá a rozvíjí svoji fantazii při tvorbě, Vnímá události různými smysly

Průřezová témata PT 1.1.1., 1.1.2., 1.1.5.,
1.2.3., 4.2.8., 6.7.3.

Klíčové kompetence K IV 1 - 4

3. Ověřování komunikačních účinků

Učivo

- 3.5 osobní postoj v komunikaci** - jeho utváření a zdůvodňování; odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) v rámci skupin, v nichž se dítě pohybuje; jejich porovnávání s vlastní interpretací
- 3.6 komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření** - v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje (ve škole i mimo školu); vysvětlování výsledků tvorby podle vlastních schopností a zaměření
- 3.7 proměny komunikačního obsahu** - záměry tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření i děl výtvarného umění
- 3.8 historické, sociální a kulturní souvislosti**

3. Ověřování komunikačních účinků

	OV	PT	KK	ročník
3.1. Osobní postoj v komunikaci				
3.1.1. Vytváření vlastního osobního postoje a hodnocení svých výtvarných děl	1.4.,1.5.,1.11.,1.12.			
3.1.2. Vytváření vlastního osobního postoje v rámci hodnocení přejatých výtvarných děl	1.4.,1.5.,1.11.,1.12.			
3.1.3. Rozvoj estetického vnímání, cítění a prožívání	1.4.,1.5.,1.11.,1.12.			

Konkretizované výstupy

Žák: zdůvodní a obhájí své výtvarné pojetí, vede dialog, porovnává vlastní interpretace s interpretací uznávanou, umí se inspirovat,

Průřezová témata PT 1.1.1., 1.1.2., 1.1.5., 4.2.8., 6.7.3.

Klíčové kompetence K III 1 - 5

	OV	PT	KK	ročník
3.2. Komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření				
3.2.1. Vysvětlování výsledků tvorby podle vlastních schopností a zaměření	1.5.,1.11.,1.12.			
3.2.2. Návštěvy galerií a výstav, využití témat k besedám	1.5.,1.11.,1.12.			
3.2.3. Výtvarné činnosti a akce umožňující samostatné vyjadřování (volná spontánní kresba, malba, modelování ...)	1.5.,1.11.,1.12.			
3.2.4. Kooperativní výtvarné činnosti (tvorba ve dvojici a kolektivu)	1.5.,1.11.,1.12.			

Konkretizované výstupy

Žák: umí vysvětlit a obhájit výsledky své tvorby podle svých schopností a zaměření, vede dialog, vyjadřuje se k tvorbě své i druhých, a toleruje jejich způsoby výtvarného vyjádření, aktivně spolupracuje se svými vrstevníky ve dvojici i větším kolektivu

Průřezová témata PT 1.1.1., 1.1.2., 1.1.5., 4.2.8., 6.7.3.

Klíčové kompetence K I 4, K III 1 - 5

	OV	PT	KK	ročník
3.3. Proměny komunikačního obsahu	3.3.1. Poznávání a srovnávání žánrů současného a historického výtvarného umění	1.5.,1.8.,1.11., 1.12.		
	3.3.2. Porovnávání různé interpretace výtvarných děl, výstavy, galerie, návštěvy památek	1.5.,1.8.,1.11., 1.12.		

Konkretizované výstupy

Žák: vyjadřuje se k tvorbě druhých, dokáže tolerovat jiné způsoby výtvarného vyjádření, porovnává vlastní interpretace s vrstevníky i s interpretacemi uznávanými

Průřezová témata PT 1.1.1., 1.1.2., 1.1.5., 4.2.8., 6.7.3.

Klíčové kompetence K I 4, K III 1 - 5

	OV	PT	KK	ročník
3.4. Historické, sociální a kulturní souvislosti	3.4.1. Hračky současné a minulé, krajové varianty lidových hraček	1.4.,1.5.,1.10., 1.11.		
	3.4.2. Poznávání některých aspektů kultury odívání a kultury bydlení	1.4.,1.5.,1.10., 1.11.		
	3.4.3. Lidové umění a jeho dekor	1.4.,1.5.,1.10., 1.11.		
	3.4.4. Tradice, zvyky, oslavy ve výtvarném umění	1.4.,1.5.,1.10., 1.11.		

Konkretizované výstupy

Žák: inspirovuje se jinými kulturami i historickým dědictvím, hledá v nich zdroj pro svá vlastní vizuálně obrazná vyjádření, umí se výtvarně vyjadřovat k našim tradicím, zvykům i oslavám

Průřezová témata PT 1.1.1., 1.1.2., 1.1.5., 4.1.1.,
4.2.6., 4.2.8., 6.7.3.

Klíčové kompetence K I 4, K IV 1 – 4, K V 4

Doporučené výtvarné techniky a materiály:

kresba : pero, dřívko, tužka, uhl, rudka, voskovka, pastelky, křída, tuš, přírodní materiály (větvička, uhlík, kámen...)

malba: tempera, krycí vodová barva, akvarel, vitrážové barvy

kombinované techniky: koláž, textilní techniky, modelování, kašírování, tiskátka, vrypy, kombinace přírodních materiálů, Dotváření, decoupage, odlévání

materiály: modelovací hlína, modurit, těsto, přírodní materiály (kaménky, tráva, písek, plody...) špejle, krabičky, panelové stavebnice, makety domů, razítka, sádra, dřevo, plasty, textil, vlna , koudel, sláma

5.8. Člověk a zdraví

5.8.1. Výchova ke zdraví

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací obor Výchova ke zdraví je samostatný vyučovací předmět na II. stupni ZŠ. Je vyučován v 8. ročníku 1 hodinu týdně a v 9. ročníku 1 hodinu týdně (výuka může probíhat i ve dvouhodinových blocích jednou za 14 dnů dle aktuálního rozvrhu ve školním roce). Výchova ke zdraví vybavuje žáka znalostmi a dovednostmi potřebnými pro jeho aktivní zapojení do života a zdravý životní styl.

Zaměřuje se na:

utváření pozitivních postojů ke svému zdraví, rozvíjení vědomí o kvalitách lidského života a podporu přijetí zásad zdravé výživy

prevenci patologických jevů, užívání psychotropních a návykových látek

zásady tělesného a duševního zdraví, základy první pomoci

orientaci v sociální realitě i v začleňování do různých společenských vztahů a vazeb

sebezpoznání i poznání druhých, pochopení jednání vlastního i druhých

základní hygienické, stravovací, pracovní i jiné zdravotně preventivními návyky

orientaci v základních otázkách sexuality a uplatňování odpovědného sexuálního chování

respektování morálních principů a pravidel společenského soužití, odpovědnost za vlastní názory, chování a jednání i s důsledky

dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví člověka za mimořádných situacích

Cílové zaměření vzdělávacího oboru

formování pozitivního vztahu k vlastnímu zdraví a celoživotní odpovědnosti za podporu a ochranu zdraví vůči sobě i druhým

utváření pozitivních mezilidských vztahů v rodině a v širším společenství založených na úctě, toleranci a empatii

utváření odpovědného (neohrožujícího a nepoškozujícího) chování vůči sobě, ostatním, přírodě a životnímu prostředí, k předvídání a analyzování důsledků vlastního chování a jednání v různých situacích (sexuální chování, sexuální kriminalita, projevy násilí, návykové látky aj.)

osvojení sociálních dovedností a modelů chování v souvislosti se sociálně patologickými jevy a k napravování (korigování) chybných rozhodnutí

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

žák:

Kompetence k učení

- vyhledává, třídí a hodnotí informační zdroje související s podporou a ochranou zdraví a na základě jejich pochopení je využívá v praktickém životě
- využívá poznatků z různých předmětů

Kompetence k řešení problémů

- vnímá nejrůznější problémové situace související se zdravím člověka (mimořádné situace, krizové situace), vyvozuje z nich závěry vzhledem ke svému chování, rozhodování a jednání
- vyhledává informace k řešení problémů, argumentuje svá rozhodnutí

Kompetence komunikativní:

- při řešení dílčích úkolů, problémových a krizových situací uplatňuje osvojené modely specifických komunikativní dovedností
- účinně se zapojuje do diskuse
- uplatňuje bezpečné a odpovědné chování s ohledem na zdraví své i druhých
- učí se dovednostem odmítat škodlivé látky

Kompetence sociální a personální

- učí se spolupráci ve dvojicích i větších skupinách
- učí se vytvářet příjemnou atmosféru v týmu
- dodržuje pravidla slušného chování (ohleduplnost, úcta) vůči druhým
- v případě potřeby poskytne první pomoc

Kompetence občanské

- rozhoduje se podle dané situace, respektuje názory ostatních
- rozhodují se v zájmu podpory a ochrany zdraví
- prokazuje odpovědnost ochránit zdraví své i jiných

Kompetence pracovní

- ovládá základní postupy poskytování první pomoci a dodržuje pravidla bezpečnosti práce a ochrany zdraví při různých činnostech

Učivo

1. Vztahy mezi lidmi a formy soužití

- 1.1. **vztahy ve dvojici** - kamarádství, přátelství, láska, partnerské vztahy, manželství a rodičovství
- 1.2. **vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity** - rodina, škola, vrstevnická skupina, obec, spolek

2. Změny v životě člověka a jejich reflexe

- 2.1. **dětství, puberta, dospívání** - tělesné, duševní a společenské změny
- 2.2. **sexuální dospívání a reprodukční zdraví** - zdraví reprodukční soustavy, sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivost, předčasná sexuální zkušenost; promiskuita; problémy těhotenství a rodičovství mladistvých; poruchy pohlavní identity

3. Zdravý způsob života a péče o zdraví

- 3.1. **výživa a zdraví** - zásady zdravého stravování, pitný režim, vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví; poruchy příjmu potravy
- 3.2. **vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví** - kvalita ovzduší a vody, hluk, osvětlení, teplota
- 3.3. **tělesná a duševní hygiena, denní režim** - zásady osobní, intimní a duševní hygieny, otužování, denní režim, vyváženost pracovních a odpočinkových aktivit, význam pohybu pro zdraví, pohybový režim
- 3.4. **ochrana před přenosnými chorobami** - základní cesty přenosu nákaz a jejich prevence, nákazy respirační, přenosné potravou, získané v přírodě, přenosné krví a sexuálním kontaktem, přenosné bodnutím hmyzu a stykem se zvířaty
- 3.5. **ochrana před chronickými nepřenositelnými chorobami a před úrazy** - prevence kardiovaskulárních a metabolických onemocnění; preventivní a léčebná péče; odpovědné chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů (úrazy v domácnosti, při sportu, na pracovišti, v dopravě), základy první pomoci

4. Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence

- 4.1. **stres a jeho vztah ke zdraví** - kompenzační, relaxační a regenerační techniky k překonávání únavy, stresových reakcí a k posilování duševní odolnosti
- 4.2. **auto-destruktivní závislosti** - psychická onemocnění, násilí mířené proti sobě samému, rizikové chování (alkohol, aktivní a pasivní kouření, zbraně, nebezpečné látky a předměty, nebezpečný internet), násilné chování, těžké životní situace a jejich zvládání, trestná činnost, dopink ve sportu
- 4.3. **skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita** - šikana a jiné projevy násilí; formy sexuálního zneužívání dětí; kriminalita mládeže; komunikace se službami odborné pomoci
- 4.4. **bezpečné chování a komunikace** - komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi, bezpečný pohyb v rizikovém prostředí, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií, sebeochrana a vzájemná pomoc v rizikových situacích a v situacích ohrožení
- 4.6. **dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví** - bezpečné prostředí ve škole, ochrana zdraví při různých činnostech, bezpečnost v dopravě, rizika silniční a

železniční dopravy, vztahy mezi účastníky silničního provozu vč. zvládnání agresivity, postup v případě dopravní nehody (tísňové volání, zajištění bezpečnosti)

4.7. manipulativní reklama a informace - reklamní vlivy, působení sekt

4.8. ochrana člověka za mimořádných událostí - klasifikace mimořádných situací, varovný signál a jiné způsoby varování, základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace, činnost pro mimořádné události, prevence vzniku mimořádných událostí

5. Hodnota a podpora zdraví

5.1. celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci - složky zdraví a jejich interakce, základní lidské potřeby a jejich hierarchie

5.2. podpora zdraví a její formy - prevence a intervence, působení na změnu kvality prostředí a chování jedince, odpovědnost jedince za zdraví, podpora zdravého životního stylu, programy podpory zdraví

6. Osobnostní a sociální rozvoj

6.1. sebepoznání a sebepojetí - vztah k sobě samému, vztah k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí, utváření vědomí vlastní identity

6.2. seberegulace a sebeorganizace činností a chování - cvičení sebereflexe, sebekontroly, sebeovládání a zvládnání problémových situací; stanovení osobních cílů a postupných kroků k jejich dosažení; zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností pro řešení problémů v mezilidských vztazích; pomáhající a prosociální chování

6.3. psychohygienu - sociální dovednosti pro předcházení a zvládnání stresu, hledání pomoci při problémech

6.4. mezilidské vztahy, komunikace a kooperace - respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhého, empatie; chování podporující dobré vztahy, aktivní naslouchání, dialog, efektivní a asertivní komunikace a kooperace v různých situacích, dopad vlastního jednání a chování

Očekávané výstupy

žák:

1. respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě

učivo: 1.1.1. – 1.1.5., 6.4.1. - 6.4.8., 6.2.5., 6.2.6.

2. vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví

učivo: 1.1.5., 1.2.1. - 1.2.5., 5.2.5.

3. vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotu zdraví

učivo: 2.1.1. - 2.1.3., 3.3.1., 6.1.2., 6.4.4.

4. posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví

učivo: 5.2.3.

5. usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví

učivo: 5.2.4., 5.2.5.

6. vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků,

rodiny i v nejbližším okolí

učivo: 6.3.2.

- 7. dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky**

učivo: 3.1.1. - 3.1.4., 3.5.1., 3.5.2.

- 8. uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc**

učivo: 2.1.3., 3.4.1. - 3.4.6., 3.5.2., 4.3.1. - 4.3.4., 6.2.4.

- 9. projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce**

učivo: 2.1.1. - 2.1.3., 5.2.4., 5.2.5., 6.1.1., 6.1.4.

- 10. samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím**

učivo: 4.1.1. - 4.1.3., 6.3.1.

- 11. respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví**

učivo: 2.1.1. - 2.1.3., 2.2.2., 6.4.1.

- 12. respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování**

učivo: 2.2.1. - 2.2.7.

- 13. uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika, spojená se zneužíváním návykových látek, a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým**

učivo: 4.2.2., 4.3.1. - 4.3.4., 4.4.1.- 4.4.4.

- 14. vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi**

učivo: 4.4.1. - 4.4.4., 4.6.1., 4.6.2.

- 15. projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc**

učivo: 3.5.4., 4.5.1. - 4.5.7., 4.7.1. - 4.7.6.

- 16. uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí**

učivo: 4.7.1. - 4.7.6.

1. vztahy mezi lidmi, formy soužití

	OV	PT	KK	ročník
1.1. vztahy ve dvojici	1.1.1. kamarádství	1		8.
	1.1.2. přátelství	1		8.
	1.1.3. láska	1		8.
	1.1.4. partnerské vztahy	1		8.
	1.1.5. manželství a rodičovství	1, 2		8.
1.2. vztahy a pravidla v prostředí komunity	1.2.1. rodina	2		8.
	1.2.2. škola	2		8.
	1.2.3. vrstevnická skupina	2		8.
	1.2.4. obec	2		8.
	1.2.5. spolek	2		8.

Konkretizované výstupy

žák:

Respektuje přijatá pravidla soužití mezi vrstevníky a partnery, pozitivní komunikaci a kooperaci. Přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v širším společenství. Vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví.

Průřezová témata

PT 1.1.1., PT 2.1.2., PT 2.1.3.,
PT 4.2.2.

2. Změny v životě člověka a jejich reflexe

	OV	PT	KK	ročník
2.1. dětství, puberta, dospívání	2.1.1. tělesné změny	3, 9, 11		8.
	2.1.2. duševní změny	3, 9, 11		8.
	2.1.3. společenské změny	3, 8, 9, 11		8.
2.2. sexuální dospívání a rep. zdraví	2.2.1. zdraví reprodukční soustavy	12		9.
	2.2.2. sexualita, formování osobnosti	11, 12		9.
	2.2.3. zdrženlivost	12		9.
	2.2.4. předčasná sex. zkušenost	12		9
	2.2.5. promiskuita	12		9.
	2.2.6. těhotenství a rodičovství	12		9.
	2.2.7. poruchy pohlavní identity	12		9.

Konkretizované výstupy

žák:

Optimálně reaguje na fyziologické změny v období dospívání a kultivovaně se chová k opačnému pohlaví. Pochopí odlišnosti mezi dospíváním chlapců a dívek, chápe význam těchto odlišností v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a životními cíli mladých lidí. Přijímá odpovědnost za bezpečné sexuální chování. Posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých.

Průřezová témata

PT 1.1.1.

Klíčové kompetence

3. Zdravý způsob života, péče o zdraví

	OV	PT	KK	ročník
3.1. výživa a zdraví	3.1.1. zásady zdravého stravování	7		8.
	3.1.2. pitný režim	7		8.
	3.1.3. vliv životních podmínek a stravování na zdraví	7		8.
	3.1.4. poruchy příjmu potravy	7		8.
3.2. vliv vněj. a vnitř. prostředí na zdraví	3.2.1. kvalita ovzduší a vody			9.
	3.2.2. hluk			9.
	3.2.3. osvětlení			9.
	3.2.4. teplota			9.
3.3. tělesná a duševní hygiena, denní režim	3.3.1. zásady os., int., duš., hygieny	3		8.
	3.3.2. otužování			8.
	3.3.3. denní režim			8.
	3.3.4. vyváženost prac. a odp. aktivit			8.
	3.3.5. význam pohybu pro zdraví			8.
	3.3.6. pohybový režim			8.
3.4. ochrana před přenosnými chorobami	3.4.1. zákl. cesty přen. nákaz, prev.	8		8.
	3.4.2. nákazy respirační	8		8.
	3.4.3. nákazy přenosné potravou	8		8.
	3.4.4. nákazy získané v přírodě	8		8.
	3.4.5. nákazy přen. krví a sex. kont.	8		8.
	3.4.6. nákazy přen. bod. hmyz., zvíř.	8		8.
3.5. ochrana před chronick. nepřenosiými chorobami a před úrazy	3.5.1. prevence kardiov. a metab. on.	7		9.
	3.5.2. preventivní a léčebná péče	7, 8		9.
	3.5.3. odpovědné chov. v sit. úrazu			9.
	3.5.4. základy první pomoci	15		9.

Konkretizované výstupy

žák:

Usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví. Dává do souvislosti složení stravy a způsoby stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky. Posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví. Vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí.

Dokáže naplánovat správný režim dne, respektující zdravý životní styl. V souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a životními cíli mladých lidí přijímá odpovědnost za bezpečné sexuální chování.

Průřezová témata

PT 1.1.1., PT 5.4.2.

Klíčové kompetence

4. Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence

	OV	PT	KK	ročník
4.1. stres a jeho vliv na zdraví	4.1.1. techniky k překonání únavy	10		8.
	4.1.2. zvládání stresových situací	10		8.
	4.1.3. posilování duševní odolnosti	10		8.
4.2. auto-destruktivní závislosti	4.2.1. psychická onemocnění			8.
	4.2.2. rizikové chování	13		
	4.2.3. násilné chování			8.
	4.2.4. těžké životní situace, zvládání			8.
	4.2.5. trestná činnost			8.
	4.2.6. dopink ve sportu			9.
4.3. skryté formy a stupně ind. násilí a zneuž. sex.kriminalita	4.3.1. šikana a jiné projevy násilí	8, 13		8.
	4.3.2. formy sex. zneužívání dětí	8, 13		8.
	4.3.3. kriminalita mládeže	8, 13		8.
	4.3.4. komun. se služb. odb. pomoci	8, 13		8.
4.4. bezpečné chování a komunikace	4.4.1. komun. s vrst. a nezn. lidmi	13, 14		9.
	4.4.2. bezpeč. pohyb v rizik. prostředí	13, 14		9.
	4.4.3. nebezp. komun. pr. el. médií	13, 14		9.
	4.4.4. sebeochr. a vz. pomoc v riz. s.	13, 14		9.
4.5. dodržov. pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví	4.5.1. bezpečné prostředí ve škole	15		9.
	4.5.2. ochr. zdraví při různ. činnost.	15		9.
	4.5.3. bezpečnost v dopravě	15		9.
	4.5.4. rizika siln. a železn. dopravy	15		9.
	4.5.5. vztahy mezi účast. siln.provozu	15		9.
	4.5.6. zvládání agresivity	15		9.
	4.5.7. postup v případě dopr. nehody	15		9.
4.6. manipul. reklama a informace	4.6.1. reklamní vlivy	14		9.
	4.6.2. působení sekt	14		9.
4.7. ochrana čl. za mimoř. událostí	4.7.1. klasifikace mimoř. událostí	15, 16		9.
	4.7.2. var. sign. a jiné způsoby var.	15, 16		9.
	4.7.3. zákl. úkoly ochrany obyvatel.	15, 16		9.
	4.7.4. evakuace	15, 16		9.
	4.7.5. činnost po mimořádné události	15, 16		9.
	4.7.6. prevence vzniku mimoř. udál.	15, 16		9.

Konkretizované výstupy

žák:

Dává do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka. Uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě

nebo druhým. Projevuje odpovědné chování v situacích ohrožení zdraví, osobního bezpečí, při mimořádných událostech; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc. Vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi.

Průřezová témata

PT 1.1.1.

Klíčové kompetence

5. Hodnota a podpora zdraví

	OV	PT	KK	ročník
5.1. celostní pojetí čl.	5.1.1. složky zdraví a jejich interakce			9.
	5.1.2. hierarchie lid. potřeb			9.
5.2. podpora zdraví a její formy	5.2.1. prevence a intervence			8.
	5.2.2. změna kvality prostředí - chov.			8.
	5.2.3. odpověd. jedince za své zdraví	4		8.
	5.2.4. podpora zdravého živ. stylu	5, 9		8.
	5.2.5. programy podpory zdraví	2, 5, 9		8.

Konkretizované výstupy

žák:

Projevuje odpovědné chování v situacích ohrožení zdraví, osobního bezpečí. Projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce. Uvědomuje si základní rozdíly v pohybové úrovni a výkonnosti různých skupin lidí, změřit tepovou frekvenci, dodržuje základní pravidla bezpečnosti, ochrany zdraví a hygieny při pohybových činnostech, chápe význam pravidelné kontroly zdravotního stavu a profesionální pomoci při úpravě pohybové činnosti v průběhu života.

Průřezová témata

PT 1.1.1.

Klíčové kompetence

6. Osobnostní a sociální rozvoj

	OV	PT	KK	ročník
6.1. sebepoznání a sebepojetí	6.1.1. vztah k sobě samému	9		8.
	6.1.2. vztah k druhým lidem	3		8.
	6.1.3. zdravé a vyrovnané sebepojetí			8.
	6.1.4. utváření zdravé identity	9		8.
6.2. seberegulace, sebeorganizace činností a chování	6.2.1. cvičení sebereflexe			9.
	6.2.2. cvičení sebekontroly			9.
	6.2.3. sebeovlád. a zvládnání probl. s.			9.
	6.2.4. stanovení a dosažení os. cílů	8		9.
	6.2.5. postoje, dovedn. pro řeš. probl.	1		9.
	6.2.6. pomáhající a prosociální chov.	1		9.
6.3. psychohyg.	6.3.1. soc. dov. pro předch.,zvlád. str.	10		9.
	6.3.2. hledání pomoci při problémech	6		9.
6.4. mezilidské vztahy, komunikace a kooperace	6.4.1. respekt. sebe sama i druhých	1, 11		8.
	6.4.2. přijímání názorů druhého	1		8.
	6.4.3. empatie	1		8.
	6.4.4. chov. podporující dobré vztahy	1, 2		8.
	6.4.5. aktivní naslouchání	1		8.
	6.4.6. dialog	1		8.
	6.4.7. asertivní komun., kooperace	1		8.
	6.4.8. dopad vlast. jednání a chování	1		8.

Konkretizované výstupy

žák:

Samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonání únavy a předcházení stresovým situacím. Zná techniky, které mu umožní adekvátně reagovat a ovládat se v problematických situacích, je dostatečně sebekritický, chápe potřeby a ví jak jednat s odlišnými skupinami lidí, má zdravé hodnotové postoje, umí naslouchat druhým, použít pravidla asertivity.

Průřezová témata

PT 1.1.1., PT 1.1.2., PT 1.1.3., PT 1.1.4., PT 1.2.2., PT 1.2.3., PT 1.2.4., PT 4.2.7.

Klíčové kompetence

5.8.2. Tělesná výchova – 1. STUPEŇ

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět tělesná výchova je vyučován jako samostatný předmět v časové dotaci 2 hodiny týdně v každém ročníku. Tělesná výchova je také realizována např. v kurzu plavání ve v počtu 40 lekcí 2. – 4. ročník (dle domluvy kapacit sportovního areálu), v různých sportovních soutěžích, na školách v přírodě. Významné je prolínání pohybových činností do dalších oblastí vzdělávání např. hudební výchovy, estetické výchovy, poznávání a ochrany přírody, dopravní výchovy.

Žáci cvičí s přihlédnutím k dané sportovní činnosti v malé nebo velké tělocvičně, ve venkovním sportovním areálu nebo v přírodním areálu vrchu Parukářky, který také poskytuje možnost v zimě, za příznivých sněhových podmínek, provozovat některé zimní sporty.

V tělesné výchově se děti učí osvojovat nové pohybové dovednosti, využívat různé sportovní nářadí a náčiní. Také se učí spolupracovat v týmu, tvořivosti, překonávat překážky, objektivnosti, rychlému rozhodování a odpovědnosti za zdraví své i svých kamarádů a celkově vede žáky k trvalému osvojení zdravého životního stylu.

V hodinách žáci korigují jednostranné zatížení střídáním činností pro zdravý rozvoj tělesné zdatnosti a výkonnosti a učí se respektovat pohybové možnosti své i ostatních, stejně jako zdravotní a pohybová omezení.

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

Kompetence k učení

Žák:

- získává pozitivní vztah k pohybovým aktivitám
- získává návyk pravidelného využívání pohybových činností různého zaměření
- porovnává své pohybové výkony s předchozími
- ví, kde je možné získat informace o TV a sportu

Učitel:

- vede žáky k dodržování pravidel a správných postupů
- pozoruje správné provádění cviků
- kontroluje bezpečnost
- sleduje pokrok žáků

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- řídí se pravidly bezpečného chování v hodinách
- přiměřeně reaguje v krizových situacích (např. úraz)
- učí se obhájit svá rozhodnutí
- vhodně reaguje na nesportovní chování

Učitel:

- klade otevřené otázky vedoucí k řešení problémů
- dohlíží na fair play
- koordinuje chování žáků v krizových situacích

Kompetence komunikativní

Žák:

- učí se spolupráci v týmu (soutěže)
- učí se reagovat na základní povely
- postupně zvládá organizovat jednoduché pohybové soutěže a činnosti

Učitel:

- vede žáky k ohleduplnosti k ostatním
- dohlíží a usměrňuje je při hrách ke spolupráci s ostatními

Kompetence sociální a personální

Žák:

- dodržuje pravidla
- nepřehlíží přestupky
- respektuje slabší
- sleduje dopad vlastního jednání a chování
- zvládá týmovou práci

Učitel:

- dodává žákům sebedůvěru
- motivuje každého žáka k lepšímu výkonu přiměřeně k jeho možnostem
- chválí i sebemenší pokrok a úspěch

Kompetence občanské

Žák:

- učí se být ohleduplný a taktní
- učí se rozlišovat práva a povinnosti vyplývající z různých rolí- hráč, rozhodčí
- respektuje názory ostatních
- snaží se zlepšovat svoji tělesnou zdatnost

Učitel:

- vede žáka k uvědomění si důležitosti vlivu sportu na zdraví
- motivuje žáky k začlenění pohybu do každodenního programu

Kompetence pracovní

Žák:

- dbá na udržování sportovního náradí a náčiní
- správné užívání jednotlivého náradí a náčiní

Učitel:

- dohlíží na přípravu a úklid sportovního náradí a náčiní
- sleduje přiměřené oblečení a obutí k dané sportovní aktivitě
- kontroluje hygienu po sportu
- svými pokyny směřuje činnosti vedoucí ke stanovenému cíli
- hodnocení provádí tak, aby si žák uvědomil svoje pokroky

Učivo

1. Činnosti ovlivňující zdraví

- 1.1. význam pohybu pro zdraví - pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu
- 1.2. příprava organismu - příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení
- 1.3. zdravotně zaměřené činnosti - správné držení těla, správné zvedání zátěže; průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití
- 1.4. rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu
- 1.5. hygiena při TV - hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity
- 1.6. bezpečnost při pohybových činnostech - organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umyvárnách, bezpečná příprava a ukládání nářadí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV

2. Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností

- 2.1. pohybové hry - s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity; využití hraček a netradičního náčiní při cvičení; pohybová tvořivost
- 2.2. základy gymnastiky - průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na nářadí odpovídající velikosti a hmotnosti
- 2.3. rytmické a kondiční formy cvičení pro děti - kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance
- 2.4. průpravné úpoly - přetahy a přetlaky
- 2.5. základy atletiky - rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem
- 2.6. základy sportovních her - manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné hry, utkání podle zjednodušených pravidel minisportů
- 2.7. turistika a pobyt v přírodě - přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody
- 2.8. plavání - (základní plavecká výuka) hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob (plavecká technika), prvky sebezáchrany a dopomoci tonoucímu
- 2.9. lyžování, bruslení (podle podmínek školy) - hry na sněhu a na ledě, základní techniky pohybu na lyžích a bruslích

3. Činnosti podporující pohybové učení

- 3.1. komunikace v TV - základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály
- 3.2. organizace při TV - základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí
- 3.3. zásady jednání a chování - fair play, olympijské ideály a symboly
- 3.4. pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností - her, závodů,

soutěží

3.5. měření a posuzování pohybových dovedností - měření výkonů, základní pohybové testy

3.6. zdroje informací o pohybových činnostech

Očekávané výstupy - 1. období

žák

1.1. spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti

učivo: 1.1.1., 1.1.2., 1.2.1., 1.2.2., 1.3.1., 1.3.2., 1.3.3.

učivo: 2.5.4., 2.5.5., 2.5.6., 2.6.2., 2.6.5., 2.6.6., 2.7.1., 2.7.2., 2.9.1., 2.10.1.

učivo: 3.3.2., 3.3.4., 3.4.1., 3.4.2., 3.4.5.

1.2. zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení

učivo: 1.2.1., 1.2.2., 1.3.1., 1.3.2., 1.3.3., 1.4.1., 1.4.2., 1.4.3., 1.4.4., 1.4.5.,

učivo: 2.1.1., 2.1.2., 2.1.3., 2.1.4., 2.1.5., 2.1.6., 2.1.7., 2.1.8., 2.2.1., 2.2.2., 2.2.3., 2.2.5., 2.3.3., 2.3.4., 2.3.6., 2.4.1., 2.5.4., 2.5.5., 2.5.6., 2.6.2., 2.6.5., 2.6.6., 2.8.1.

učivo: 3.2.1.

1.3. spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích

učivo: 2.3.1., 2.3.5., 2.4.1., 2.6.4., 2.6.5., 2.6.6., 2.7.2.

učivo: 3.2.3., 3.2.4., 3.3.3., 3.4.4.

1.4. uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy

učivo: 1.5.1., 1.5.2., 1.6.1., 1.6.3., 1.6.4., 1.6.5., 1.6.6.,

učivo: 2.3.2., 2.5.3., 2.6.1.,

učivo: 3.2.3., 3.2.4., 3.3.3., 3.4.4.

1.5. reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci

učivo: 1.6.1., 1.6.2., 1.6.5.,

učivo: 2.5.1., 2.6.3., 2.7.1., 2.7.2., 2.7.6., 2.8.1., 2.9.1., 2.10.1.

učivo: 3.2.5., 3.3.4., 3.4.2., 3.4.5.

Očekávané výstupy - 2. období

žák

2.1. podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti

učivo: 1.1.1., 1.1.2., 1.2.1., 1.2.2., 1.4.1., 1.4.2., 1.4.3., 1.4.4.

učivo: 2.1.1., 2.1.2., 2.1.3., 2.1.4., 2.1.5., 2.1.6., 2.1.7., 2.1.8., 2.2.2., 2.2.3., 2.2.4., 2.4.1., 2.5.4., 2.5.5., 2.5.6., 2.6.2., 2.6.5., 2.6.6., 2.7.1., 2.7.3., 2.7.4.

2.2. zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením

učivo: 1.1.2., 1.3.1., 1.3.2., 1.3.3., 1.2.1., 1.2.2., 1.2.3., 1.2.4., 1.2.5.

učivo: 2.2.1., 2.4.1.

učivo: 3.2.5., 3.3.4., 3.4.2., 3.4.5.

2.3. zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her

učivo: 1.4.5.

učivo: 2.1.5.,2.1.6.,2.2.2.,2.2.3.,2.2.5.,2.3.1.,2.3.3.,2.3.4.,2.3.5.,2.3.6.,2.6.2.,2.6.3.,2.6.4.,2.6.5.,
2.6.6.,2.9.1.,2.10.1.

učivo: 3.4.3.,3.5.1.

2.4. uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka

učivo: 1.5.1.,1.5.2.,1.6.3.,1.6.4.,1.6.5.,1.6.6.

učivo: 2.3.2.,2.5.3.,2.6.1.,2.7.1.,2.7.3.,2.7.5.,2.7.6.,2.9.1.,2.10.1.

učivo: 3.2.3.,3.2.4.,3.2.6.,3.3.3.,3.4.4.

2.5. jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti

učivo: 3.5.2.

2.6. jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví

učivo: 2.5.4.,2.5.5.,2.5.6.,2.6.3.,2.6.4.

učivo: 3.3.1.

2.7. užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení

učivo: 1.3.1.,1.3.2.,1.3.3.,1.6.1.,1.6.2.

učivo: 2.3.6.,2.5.1.,2.7.4.,

učivo: 3.1.3.

2.8. zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěže na úrovni třídy

učivo: 2.5.2.,2.6.3.,2.7.4.,2.7.5.

učivo: 3.2.7.,3.5.1.

2.9. změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky

učivo: 1.4.1.

učivo: 2.5.2.

učivo: 3.5.2.,3.5.3.

2.10. orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace

učivo: 1.1.3.

učivo: 3.6.1.,3.6.2.

1. Činnosti ovlivňující zdraví

	OV	PT	KK	ročník
1.1. Význam pohybu pro zdraví	1.1.1. Vhodné množství pohybu a jeho rozložení v režimu dne	1.1.,2.1.		1,2,3,4,5
	1.1.2. Preventivní význam zdravotně zaměřených činností	1.1.,2.1.,2.2.		1,2,3,4,5
	1.1.3. Příležitosti pro TV a sport ve škole a mimo školu	1.1.,2.10.		1,2,3,4,5

Konkretizované výstupy

Žák: si uvědomuje důležitost pohybového režimu, zvládá správné držení těla a cvičení kompenzační a relaxační.

Průřezová témata

Klíčové kompetence

K I - 1, 5

		OV	PT	KK	ročník
1.2. Příprava organismu	1.2.1. Konkrétní účinky jednotlivých druhů cvičení	1.1.,1.2.,2.1.,			1,2,3,4,5
		2.2.			
	1.2.2. Protahovací a napínací cvičení,	1.1.,1.2.,2.1.,			1,2,3,4,5
	dechová a přípravná cvičení	2.2.			

Konkretizované výstupy

Žák: zvládá rozcvičení, zklidnění po zátěži.

Průřezová témata

Klíčové kompetence

K I - 5, K II - 4

		OV	PT	KK	ročník
1.3. Zdravotně zaměřené činnosti	1.3.1. Cvičení kompenzační	1.1.,1.2.,2.2.,			1,2,3,4,5
		2.7.			
	1.3.2. Cvičení pro správné držení těla	1.1.,1.2.,2.2.,			1,2,3,4,5
		2.7.			
	1.3.3.Cvičení vyrovnávací - korektivní	1.1.,1.2.,2.2.,			1,2,3,4,5
		2.7.			

Konkretizované výstupy

Žák: zvládá správné držení těla a cvičení kompenzační a relaxační, reaguje na základní pokyny, signály a gesta učitele.

Průřezová témata

4.1.1.,5.4.2.

Klíčové kompetence

K I - 3, K II - 4

		OV	PT	KK	ročník
1.4. Rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu	1.4.1. Rychlostně silová cvičení	1.2.,2.1.,2.9.			1,2,3,4,5
	1.4.2.Cvičení pro rozvoj kloubní pohyblivosti a pohybové obratnosti	1.2.,2.1.			1,2,3,4,5
	1.4.3. Psychomotorická cvičení	1.2.,2.1.			1,2,3,4,5
	1.4.4. Cvičení motivační, tvořivá, napodobivá	1.2.,2.1.			1,2,3,4,5
	1.4.5. Náměty pro cvičení v jiných předmětech (HV)	1.2.,2.1.,2.3.			1,2,3,4,5

Konkretizované výstupy

Žák: zvládá správné držení těla, reaguje na základní pokyny, signály a gesta učitele, dokáže

spojit pohyb s hudebním doprovodem.

Průřezová témata

1.1.5.

Klíčové kompetence

K I - 3, 5

	OV	PT	KK	ročník
1.5. Hygiena při TV	1.5.1. Příprava pro pohybovou činnost	1.4.,2.4.		1,2,3,4,5
	1.5.2. Pravidelné mytí po TV	1.4.,2.4.		1,2,3,4,5

Konkretizované výstupy

Žák: se dovede samostatně převléct do cvičebního úboru, zvládá osobní hygienu poTV.

Průřezová témata

1.1.3.

Klíčové kompetence

	OV	PT	KK	ročník
1.6. Bezpečnost při pohybových činnostech	1.6.1. Základní pojmy spojené s osvojovacími činnostmi, cvičebními prostory a vybavením	1.4.,1.5.,2.7.		1,2,3,4,5
	1.6.2. Smluvené povely, signály, znamení a gesta při TV a sportu	1.5.,2.7.		1,2,3,4,5
	1.6.3. Základní zásady bezpečného pohybu a chování při TV a sportu	1.4.,2.4.		1,2,3,4,5
	1.6.4. Příprava a úklid nářadí a náčiní	1.5.		1,2,3
	1.6.5. První pomoc při drobných poraněních, přivolání pomoci	1.4.,2.4.		1,2,3,4,5
	1.6.6. Vhodné a nevhodné prostředí pro TV	1.4.		1,2,3

Konkretizované výstupy

Žák: reaguje na základní pokyny, signály a gesta učitele, zvládá manipulaci s nářadím a náčiním, umí ošetřit drobná poranění a přivolat pomoc.

Průřezová témata

1.1.3.,1.2.3.,5.4.2.

Klíčové kompetence

K I - 3, K V - 3, K VI - 1

2. Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností

	OV	PT	KK	ročník
2.1. Pohybové hry	2.1.1. Pohybové hry pro osvojování různých způsobů lokomoce	1.2.,2.1.		1,2,3,4,5
	2.1.2. Pohybové hry pro manipulaci s různým náčiním	1.2.,2.1.		1,2,3,4,5
	2.1.3. Pohybové hry pro ovlivňování kondičních a koordinačních předpokladů	1.2.,2.1.		1,2,3,4,5
	2.1.4. Pohybové hry pro zdokonalování nových pohybových dovedností	1.2.,2.1.		1,2,3,4,5
	2.1.5. Pohybové hry soutěživé a bojové	1.2.,2.1.,2.3.		1,2,3,4,5
	2.1.6. Pohybové hry pro rozvoj pohybové představitivosti a tvořivosti	1.2.,2.1.,2.3.		1,2,3,4,5
	2.1.7. Pohybové hry kontaktní	1.2.,2.1.		1,2,3,4,5
	2.1.8. Pohybové hry se specifickým účinkem	1.2.,2.1.		1,2,3,4,5

Konkretizované výstupy

Žák: si uvědomuje různá nebezpečí při hrách a snaží se jim zabránit, zvládá několik pohybových her a je schopen je hrát se spolužáky i mimo TV, umí samostatně tvořit varianty pohybových her.

Průřezová témata

1.1.3.,1.1.5.,1.2.3.,1.2.5.,4.2.2.,4.2.6.,4.2.8.,6.7.3.

Klíčové kompetence

K IV - 1, 2, K V - 3

	OV	PT	KK	ročník
2.2. Základy gymnastiky	2.2.1. Svalové napětí a uvolnění těla	1.2.,2.2.		1,2,3,4,5
	2.2.2. Akrobacie-kotoul vpřed a vzad, stoj na ruku (průpravná cv.,návčik)	1.2.,2.1.,2.3.		1,2,3,4,5
	2.2.3. Přeskok-návčik gymnastického odrazu z trampolíny,z můstku	1.2.,2.1.,2.3.		1,2,3,4,5
	2.2.4. Hrazda-ručkování ve visu,průpravná cvičení pro přešvihy ze shybu stojmo	2.1.		4,5
	2.2.5. Kladinka-chůze	1.2.,2.3.		1,2,3,4,5

Konkretizované výstupy

Žák: uplatňuje pravidla bezpečnosti při gym. činnostech, soustředí se na cvičení, zvládá základní gym. držení těla, aktivně se zapojuje do pohybových činností.

Průřezová témata

4.1.1.

Klíčové kompetence

K I - 5 , K VI - 1

	OV	PT	KK	ročník
2.3 Rytmické a kondiční cvičení pro děti	2.3.1. Základní pojmy spojené s hudebním a rytmičtým doprovodem	1.3.,2.3.		1,2,3,4,5
	2.3.2. Vhodné oblečení a obutí pro tanec a zásady bezpečnosti	1.4.,2.4.		1,2,3,4,5
	2.3.3. Vnímání a prožívání rytmu,tempa a melodie	1.2.,2.3.		1,2,3,4,5
	2.3.4. Základní estetický pohyb těla nápodoba pohybem a tvořivé vyjádření pohybem	1.2.,2.3.		1,2,3,4,5
	2.3.5. Držení partnerů při tanci,vzájemné chování při tanci	1.3.,2.3.		1,2,3,4,5
	2.3.6. Základy cvičení s náčiním,základní taneční krok 2/4 , 3/4 , základní tance	1.2.,2.3.,2.7.		1,2,3,4,5

Konkretizované výstupy

Žák: zvládá základní tance založené na kroku poskočném, přísuvném a přeměnném, tvořivě vyjadřuje rytmus pohybem.

Průřezová témata

1.1.3.,1.1.5.,4.1.2.,4.1.3.,4.2.2.

Klíčové kompetence

K IV - 2 , K V - 4

	OV	PT	KK	ročník
2.4 .Průpravné úpoly	2.4.1. Zařazovat průpravné přetahy a přetlaky v rámci témat 2.1. "Pohybové hry"	1.2.,1.3.,2.1., 2.3.		1,2,3,4,5

Konkretizované výstupy

Žák: uvědomuje si různá nebezpečí při hrách a snaží se jim zabránit.

Průřezová témata

Klíčové kompetence

K IV - 2

	OV	PT	KK	ročník
2.5. Základy atletiky	2.5.1. Základní pojmy týkající se běhů, hodů, skoků,zjednodušené startovní povely a signály	1.5.,2.7.		1,2,3,4,5
	2.5.2. Pomůcky pro měření výkonů, úprava doskoku,startovní povely a zaznamenávání	2.8.,2.9.		4.,5.

výkonů				
2.5.3. Vhodné oblečení a základy bezpečnosti při atletice	1.4.,2.4.			1,2,3,4,5
2.5.4. Běh - rychlý běh 20 m až 60 m , běh v terénu do 10 min.,základy nízkého a polovysokého startu	1.1.,1.2.			1,2,3
-běžecká abeceda,rychlý běh do 60 m ,vytrvalý běh do 1000 m , běh v terénu do 15 min., nízký a polovysoký start	2.1.,2.6.			4,5
2.5.5. Skok - skok do dálky z rozběhu, spojení rozběhu s odrazem	1.1.,1.2.			1,2,3
-skok do dálky (odraz z břevna)	2.1.,2.6.			4,5
2.5.6. Hod - hod míčkem z místa ,z chůze a z rozběhu	1.1.,1.2.			1,2,3
- spojení rozběhu s hodem	2.1.,2.6.			4,5

Konkretizované výstupy

Žák: uplatňuje pravidla bezpečnosti při TV, reaguje na základní pokyny, signály, gesta učitele, zvládá základní techniky atletických disciplín, dovede změřit a zapsat výkony.

Průřezová témata

1.1.3.,4.1.1.,4.3.2.

Klíčové kompetence

K I - 3, 5 , K V - 3

2.6. Základy sportovních her

	OV	PT	KK	ročník
2.6.1. Základní sportovní hry , bezpečnost a hygiena	1.4.,2.4.			1,2,3,4,5
2.6.2. Držení míče a manipulace s míčem a základní přihrávky rukou a nohou	1.1.,1.2.,2.1., 2.3.			1,2,3,4,5
2.6.3. Pravidla miniher , základní spolupráce ve hře, základní organizace utkání	1.5.,2.3.,2.6., 2.8.			1,2,3,4,5
2.6.4. Utkání podle zjednodušených pravidel	1.3.,2.3.,2.6.			1,2,3,4,5
2.6.5. Přihrávky, pohyb s míčem, chytání míče,driblink	1.1.,1.2.,1.3., 2.1.,2.3.			1,2,3,4,5
2.6.6. Střelba na koš , na branku	1.1.,1.2.,1.3., 2.1.,2.3.			1,2,3,4,5

Konkretizované výstupy

Žák: zvládá základní pojmy označující náčiní a části hřiště, zvládá základní způsoby házení a chytání míče, uplatňuje základní znalosti sportovních her v praxi, dokáže se dohodnout na jednoduché taktice vedoucí k úspěchu.

Průřezová témata

1.2.2.,1.2.3.,4.2.6.,6.7.3.

Klíčové kompetence

K IV - 1, 2, KV - 1, 3

	OV	PT	KK	ročník
2.7. Turistika a pobyt v přírodě	2.7.1. Vhodné vybavení , první pomoc , bezpečnost a hygiena při turistice	1.1.,1.5.,2.1., 2.4.		1,2,3,4,5
	2.7.2. Chůze v terénu do 8 km , chůze a běh po vyznačené trase , hry v přírodě	1.1.,1.3.,1.5.		.1,2,3
	2.7.3. Pohyb v náročnějším terénu , lékárnička a KPZ , čtení z mapy , první pomoc při závažnějších úrazech	2.1.,2.4.		4,5
	2.7.4. Chůze v terénu do 15 km , chůze a běh po vyznačené trase i podle mapy a příprava pochodové trasy	2.1.,2.7.,2.8.		4,5
	2.7.5. Zakládání tábořiště , ochrana přírody	2.4.,2.8.		4,5
	2.7.6. Přeprava v různých dopravních prostředcích	1.5.,2.4.		1,2,3,4,5

Konkretizované výstupy

Žák: zvládá přesun v hromadných dopravních prostředcích, zvládá pohyb a orientaci v přírodě, umí se v přírodě chovat ekologicky.

Průřezová témata

1.2.2.,4.2.6.,5.3.5.,5.4.2.

Klíčové kompetence

K V - 5

	OV	PT	KK	ročník
2.8. Plavání	2.8.1. Základní plavecká výuka probíhá pod vedením plaveckých instruktorů ve formě plaveckého kurzu ve 2. a 3. tř. ZŠ	1.2.,1.5.		2,3

Konkretizované výstupy

Žák: překonává strach z vody, zvládá základní plavecké disciplíny.

Průřezová témata

4.1.1.

Klíčové kompetence

K II - 4

	OV	PT	KK	ročník
2.9. Lyžování a bruslení	2.9.1. Hry na sněhu v rámci vycházek nebo ŠvP	1.1.,1.5., 2.3.,2.4.		1,2,3, 4,5

Konkretizované výstupy

Žák: aktivně se účastní pohybových her na sněhu.

Průřezová témata

1.1.5.,1.2.3.

Klíčové kompetence

2.10. Další pohybové činnosti

	OV	PT	KK	ročník
2.10.1. Podle podmínek školy	1.1.,1.5.,			1,2,3,
	2.3.,2.4.			4,5

Konkretizované výstupy

Žák: zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti, uplatňuje hlavní zásady bezpečnosti.

Průřezová témata

Klíčové kompetence

3. Činnosti podporující pohybové učení

3.1. Komunikace v TV

	OV	PT	KK	ročník
3.1.1. Základní pojmy spojené s osvojovacími činnostmi, cvičebními prostory a vybavením	1.5.			1,2,3
3.1.2. Smluvené signály, povely, znamení, gesta aj. prostředky komunikace při TV	1.5.			1,2,3
3.1.3. Základní pojmy spojené s novými pohybovými činnostmi a prostředím	2.7.			4,5

Konkretizované výstupy

Žák: zvládá základní pojmy, povely a signály spojené s TV.

Průřezová témata

1.2.3.

Klíčové kompetence

K I - 3

OV	PT	KK	ročník
----	----	----	--------

3.2. Organizace v TV

3.2.1. Základní zásady bezpečného pohybu a chování při TV	1.2.			1,2,3,
3.2.2. Základní organizační činnosti na smluvené povelky a signály	1.5.			1,2,3,
3.2.3. Základy bezpečného chování při přípravě a úklidu nářadí a náčiní	1.4.,2.4.			1,2,3,4,5
3.2.4. Vytvoření základních návyků při přípravě pro pohybovou činnost	1.4.,2.4			1,2,3,4,5
3.2.5. Uvědomování si vhodného a nevhodného prostředí pro TV, vhodných a nevhodných pohyb. Činností	2.1.,2.2.			4,5
3.2.6. Uvědomování si bezpečnosti chování a pohybu i v méně známých prostorech	1.5.,2.4.			1,2,3,4,5
3.2.7. Základní organizace utkání - losování, zahájení, počítání skóre, ukončení utkání	1.3.,2.8.			1,2,3,4,5

Konkretizované výstupy

Žák: zvládá základy bezpečného chování při manipulaci s nářadím a náčiním, umí zorganizovat utkání.

Průřezová témata

1.1.3.,1.2.3.,5.4.2.

Klíčové kompetence

K IV - 1, K VI - 1

3.3. Zásady jednání a chování

	OV	PT	KK	ročník
3.3.1. Osvojení si zásad fair play chování při TV, olympijské ideály a symboly	2.6.			4,5
3.3.2. Ekologické chování při TV v přírodě	1.1.			1,2,3
3.3.3. Osvojení si správného jednání při poranění (přivolání pomoci, ošetření drobných poranění)	1.4.,2.4.			1,2,3,4,5
3.3.4. Uvědomování si škodlivého vlivu kouření, pití alkoholu a požívání drog na zdraví a pohybovou výkonnost	1.1.,2.1.			1,2,3,4,5

Konkretizované výstupy

Žák: si osvojí zásady fair play, zná vlivy škodící zdraví.

Průřezová témata

1.2.5.,5.3.5.,5.4.2.,6.7.3.

Klíčové kompetence

K V - 2, 3, 5

OV	PT	KK	ročník
----	----	----	--------

3.4. Pravidla zjednodušených osvojených pohybových činností

3.4.1. Uvědomování si významu pohybu pro zdraví a vývoj organismu žáka	1.1.,2.2.			1,2,3,4,5
3.4.2. Uvědomování si vhodného množství pohybu a jeho rozložení v režimu dne	1.1.,2.2.			1,2,3,4,5
3.4.3. Osvojení si her, závodů a soutěží	1.3.,2.3,			1,2,3,4,5
3.4.4. Uvědomování si významu přípravy organismu před cvičením	1.4.,2.4.			1,2,3,4,5
3.4.5. Uvědomování si různých funkcí pohybu ve zdravém životním stylu	1.1.,2.1.,2.2.			1,2,3,4,5
3.4.6. Osvojení si pravidel osobní hygieny při různých pohybových aktivitách	1.4.,2.4.			1,2,3,4,5

Konkretizované výstupy

Žák: si osvojí pravidla her, závodů a soutěží, zná pravidla osobní hygieny.

Průřezová témata

1.1.3.,1.2.3.,4.2.6.,4.2.8.

Klíčové kompetence

K IV - 1, 2

3.5. Měření a posuzování pohybových dovedností

	OV	PT	KK	ročník
3.5.1. Organizace některých činností a soutěží, rozhodování	1.3.,2.3.,2.8.			1,2,3,4,5
3.5.2. Sledování základních výkonů a jejich záznam	2.5.,2.9.			4,5
3.5.3. Základní způsoby měření a zaznamenávání výkonů, pomůcky pro měření výkonů	2.9.			4,5

Konkretizované výstupy

Žák: umí měřit a zaznamenat výkony, zorganizuje jednoduchou soutěž.

Průřezová témata

6.7.3.

Klíčové kompetence

K II - 3 , K VI - 1

3.6. Zdroje informací o pohybových činnostech

	OV	PT	KK	ročník
3.6.1. Sledování školních informací o TV a sportu	2.10.			4,5
3.6.2. Sledování základních zdrojů informací o TV a sportu (časopisy, knihy, televize a rozhlas)	2.10.			4,5

Konkretizované výstupy

Žák: sleduje informace o TV a sportu.

Průřezová témata

6.5.4.

Klíčové kompetence

K III - 4, 5

5.8.2. Tělesná výchova – 2. STUPEŇ

Charakteristika tělesné výchovy

Cílem tělesné výchovy na 2. stupni je vést žáky k poznání vlastních pohybových možností a zájmů, umět samostatně ohodnotit úroveň své zdatnosti a zvládnout zařadit do denního režimu pohybové činnosti pro uspokojování vlastních pohybových potřeb a pro regeneraci sil. Je důležité zařadit motivační hodnocení žáků, které právě vychází ze somatotypu žáka a z posuzování osobních výkonů každého jednotlivce. Neméně důležitým cílem je vytvářet návyky zdravého životního stylu, upevňovat týmové vztahy a chovat se v rámci pravidel fair-play, podporovat a rozvíjet pohybové nadání jednotlivců a naopak vyrovnávat pohybový deficit méně zdatných žáků.

Výuka tělesné výchovy probíhá ve 2 hodinové dotaci týdně.

V zimních měsících probíhá týdenní lyžařský kurz.

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

Kompetence k učení

- vyhledává a třídí informace
- plánuje a organizuje vlastní činnost
- operuje s obecně užívanou tělocvičnou terminologií a názvoslovím

Kompetence k řešení problémů

- rozpozná a pochopí problém
- samostatně řeší problémy a volí vhodné způsoby řešení
- je schopen svá rozhodnutí obhájit
- uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

Kompetence komunikativní

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu
- účinně se zapojuje do diskuse
- obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje

Kompetence sociální a personální

- účinně spolupracuje ve skupině
- podílí se na vytváření pravidel v týmu
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu
- v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá

Kompetence občanské

- respektuje názory jiných
- je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- aktivně se zapojuje do sportovních aktivit
- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace

Kompetence pracovní

- dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky
- využívá znalostí a zkušeností v praxi
- adaptuje se na změněné nebo nové podmínky

1. Činnosti ovlivňující zdraví

Učivo

- 1.1. význam pohybu pro zdraví** - rekreační a výkonnostní sport, sport dívek a chlapců
- 1.2. zdravotně orientovaná zdatnost** - rozvoj ZOZ, kondiční programy, manipulace se zatížením
- 1.3. prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí** - průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení
- 1.4. hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech** - v nestandardním prostředí, první pomoc při TV a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách, improvizované ošetření poranění a odsun raněného

Očekávané výstupy

žák

- 1.1.aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem**
učivo: 1.2.1., 1.2.2., 1.3.1.
- 1.2.usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program**
učivo: 1.1.1., 1.2.1., 1.3.3.
- 1.3.samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností -zatěžovanými svaly**
učivo: 1.2.3., 1.3.4.
- 1.4.odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší**
učivo: 1.1.2., 1.4.2.
- 1.4. uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost**
učivo: 1.1.1., 1.4.1., 1.4.2.

1. Činnosti ovlivňující zdraví

		OV	PT	KK	ročník
1.1. význam pohybu pro zdraví	1.1.1. rekreační a výkonnostní sport	1.2.	1.1.3.		6 - 9
	1.1.2. sport dívek a chlapců	1.5.	1.1.3.	KIV - 2	6 - 9
1.2. zdravotně orient. zdatnost	1.2.1. rozvoj ZOZ	1.1., 1.2.			6 - 9
	1.2.2. kondiční programy	1.1.			6 - 9
	1.2.3. manipulace se zatížením	1.3.			6 - 9
1.3. prevence a korekce jednostr. zatížení a sval. dysbalancí	1.3.1. průpravná zdravotně zaměřená cvičení	1.1.			6 - 9
	1.3.2. kompenzační zdravotně zaměřená cvičení			KIV - 4	
	1.3.3. vyrovnávací zdravotně zaměřená cvičení	1.2.			
	1.3.4. relaxační cvičení, denní režim	1.3.	1.1.1.		

1.4. hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech	1.4.1. hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech v nestandardních prostředích	1.5.			
	1.4.2. hyg. a bezp. při TV a sportu v různém prostředí a různých klimatických podm.	1.4., 1.5.	1.2.3.		
	1.4.3. improvizované ošetření poranění a odsun zraněného				

Konkretizované výstupy

žák:

změří srdeční frekvenci, posoudí praktické jednání a rozhodování i ve vypjatých situacích, sestaví svůj pohybový režim, pravidelně se věnuje pohybové aktivitě, připraví se samostatně pro různou pohybovou činnost, sestaví svůj individuální ozdravný program a vytvoří denní režim v souladu se zásadami zdravého živ. stylu, odmítá škodlivé látky včetně dopingu

Průřezová témata

1.1.1., 1.2.3., 1.1.3.

Klíčové kompetence

K IV – 2, K IV - 4

2. Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností

Učivo

- 2.1. pohybové hry** - s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity
- 2.2. gymnastika** - akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na nářadí
- 2.3. estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem** - základy rytmické gymnastiky, cvičení s náčiním; kondiční formy cvičení pro daný věk žáků; tance
- 2.4. úpoly** - základy sebeobrany, základy aikidó, judó, karatedó
- 2.5. atletika** - rychlý běh, vytrvalý běh na dráze a v terénu, základy překážkového běhu, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem nebo granátem, vrh koulí
- 2.6. sportovní hry** (alespoň dvě hry podle výběru školy) - herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, utkání podle pravidel žákovské kategorie
- 2.7. turistika a pobyt v přírodě** - příprava turistické akce, přesun do terénu a uplatňování pravidel bezpečnosti silničního provozu v roli chodce a cyklisty, chůze se zátěží i v mírně náročném terénu, táboření, ochrana přírody, základy orientačního běhu, dokumentace z turistické akce
- 2.8. plavání** - další plavecké dovednosti, další plavecký způsob (plavecká technika), dovednosti záchranného a branného plavání, prvky zdravotního plavání a plavecký sportů, rozvoj plavecké vytrvalosti (*Toto učivo není povinné, záleží na aktuální situaci a možnosti vyučujících realizovat*)
- 2.9. lyžování** běžecké lyžování, lyžařská turistika, sjezdové lyžování, bezpečnost pohybu v zimní horské krajině, jízda na vleku

Očekávané výstupy

žák

2.1. zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech

učivo: 2.1.1., 2.1.2., 2.2.1., 2.2.2., 2.2.3., 2.3.1. - 2.3.4., 2.4.1. - 2.4.4., 2.5.1. - 2.5.6., 2.6.1. - 2.6.4., 2.7.1., 2.7.2., 2.7.3. 2.7.4., 2.7.6., 2.7.8., 2.8.1. - 2.8.5., 2.9.1. - 2.9.5.

2.2. posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny

učivo: 2.4.1., 2.4.2., 2.4.3., 2.4.4., 2.6.3., 2.7.2., 2.7.5., 2.7.8.

2. Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností

		OV	PT	KK	ročník
2.1. pohybové hry	2.1.1. hry s různým zaměřením	2.1.	1.1.1.	KIV - 2	6 - 9
	2.1.2. netradiční pohybové hry a aktivity	2.1.	1.1.2.	KIV - 2	6 - 9
2.2. gymnastika	2.2.1. akrobacie	2.1.			6 - 9
	2.2.2. přeskoky	2.1.			6 - 9
	2.2.3. cvičení s náčiním a na nářadí	2.1.			6 - 9
2.3. estetické a kondiční formy cvičení s hudbou	2.3.1. základy rytmické gymnastiky	2.1.			6 - 9
	2.3.2. cvičení s náčiním	2.1.			6 - 9

a rytmičtým doprovodem	2.3.3. kondiční formy cvičení pro daný věk	2.1.			
	2.3.4. tance, aerobik	2.1.			
2.4. úpoly	2.4.1. základy sebeobrany	2.1., 2.2.	1.1.2.		6 - 9
	2.4.2. základy aikido	2.1., 2.2.		KIV - 4	6 - 9
	2.4.3. judo	2.1.			6 - 9
	2.4.4. karate	2.1., 2.2.	1.1.3.		6 - 9
2.5. atletika	2.5.1. organizace soutěží, význam atl. základní povely	2.1.			6 - 9
	2.5.2. rychlý a vytrvalý běh na dráze a v terénu	2.1.			6 - 9
	2.5.3. základy překážkového běhu	2.1.			6 - 9
	2.5.4. skok do dálky	2.1.			6 - 9
	2.5.5. hod míčkem nebo granátem	2.1.			6 - 9
	2.5.6. vrh koulí	2.1.			6 - 9
2.6. sportovní hry	2.6.1. herní činnost jednotlivce	2.1.	1.2.2.	KIV - 2	6 - 9
	2.6.2. herní kombinace	2.1.			6 - 9
	1.6.3. herní systémy	2.1.			6 - 9
	2.6.4. utkání podle pravidel žákovské kategorie	2.1.			6 - 9
2.7. turistika a pobyt v přírodě	2.7.1. příprava turistické akce	2.1.			6 - 9
	2.7.2. přesun v terénu a uplatí. pravidel bezp. V roli chodce a cyklisty	2.1., 2.2.		KIV - 3	6 - 9
	2.7.3. chůze se zátěží (i v mírně náročném terénu)	2.1.	5.4.2.		6 - 9
	2.7.4. táboření	2.1.	1.2.1.		6 - 9
	2.7.5. ochrana přírody	2.2	5.4.2.	KIV - 1	6 - 9
	2.7.6. základy orientačního běhu	2.1.			6 - 9
	2.7.8. dokumentace z turistické akce	2.1., 2.2.			6 - 9
2.7. plavání (nepovinné realizovat!)	2.8.1. další plavecké dovednosti	2.1.			6 - 9
	2.8.2. další plavecký způsob (technika)	2.1.			6 - 9
	2.8.3. dovednosti záchranného a branného plavání	2.1.			6 - 9
	2.8.4. prvky zdravotního plavání a plav. sportů	2.1.			6 - 9
	2.8.5. rozvoj plavecké vytrvalosti	2.1.			6 - 9
2.9. lyžování	2.9.1. základy teorie běžeckého lyžování	2.1.			6 - 9
	2.9.2. lyžařská turistika	2.1.	5.4.2.		6 - 9
	2.9.3. sjezdové lyžování	2.1.			6 - 9
	2.9.4. bezpečnost pohybu v zimní horské krajině	2.1.			6 - 9
	2.9.5. jízda na vleku	2.1.			6 - 9

Konkretizované výstupy

žák:

zhodnotí zdravotní a rozvojový význam plavání, používá 1 – 2 plavecké výstupy, předvede 1. pomoc při záchraně tonoucího

zařadí lyžování jako vhodnou pohybovou i společenskou činnost, provede ošetření lyží, předvede

1. pomoc při úrazu na lyžích, ukáže jednoduché prvky při jízdě

rozpozná základní herní činnost jednotlivce a kombinace a uplatňuje je ve hře, určí taktiku hry a dodržuje ji za pomoci spoluhráčů a učitele, rozliší několik her z každé skupiny, aplikuje herní dovednosti a samostatně posuzuje hru, zdůvodní význam poh. Her pro navazování a upevňování mezilidských vztahů, snaží se o fair play jednání, má radost ze hry (ne z prohry jiného), rozpozná, kt. hra je vhodná pro určitý věk, počet hráčů, prostředí, objasní, rozpozná základní rozdíly mezi jednotlivými druhy sport. Her (kolektivní, individuální, brankové, síťové, pálkové,..), provede základní údržbu náčiní a úpravu hřišť před utkáním a po utkání rozpozná význam atletiky jako vhodné průpravy pro jiné sporty, provede organizaci jednotlivých soutěží

používá aktivně osvojované pojmy, ovládá bezpečně záchranu a pomoc při osvojovaných gymn.

Cvicích, provede stoj na rukou, přemet stranou, roznožku přes náradí, výmyk, základní cvičební

prvky na kladině, ukáže gymnast. Prvky a užívá při přípravě krátké sestavy

provádí zdravotně pohybové a kulturně estetické funkce pohybu s hudebním doprovodem, ukáže základní aerobní cvičení s hudbou

zvládne základní prvky sebeobraného cvičení

Průřezová témata

1.1.1., 1.1.2., 1.1.3., 1.2.1., 1.2.2., 5.4.2.

Klíčové kompetence

K IV - 1, K IV - 2, K IV -3, K IV - 4

3.Činnosti podporující pohybové učení

Učivo

- 3.1. komunikace v TV** - tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky, základy grafického zápisu pohybu, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech
- 3.2. organizace prostoru a pohybových činností** - v nestandardních podmínkách; sportovní výstroj a výzbroj - výběr, ošetřování
- 3.3. historie a současnost sportu** - významné soutěže a sportovci, olympismus - olympijská charta
- 3.4 pravidla osvojovaných pohybových činností** - her, závodů, soutěží
- 3.5. zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech**
- 3.6. měření výkonů a posuzování pohybových dovedností** - měření, evidence, vyhodnocování

Očekávané výstupy

žák

- 3.1. užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu**
učivo: 3.1.1. – 3.1.7.
- 3.2. naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky - čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu**
učivo: 3.3.1., 3.3.2.
- 3.3. dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji**
učivo: 3.4.1., 3.4.2., 3.4.3.
- 3.4.rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora**
učivo: 3.4.2., 3.1.7.
- 3.3. sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí**
učivo: 3.2.1., 3.6.2., 3.6.3.
- 3.4. zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže**
učivo: 3.2.1., 3.2.2., 3.4.2., 3.4.3.
- 3.5. zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci**
učivo: 3.6.1., 3.6.2.

3.Činnosti podporující pohybové učení

		OV	PT	KK	ročník
3.1. komunikace v tělesné výchově	3.1.1. tělocvičné názvosloví osvojovaných činností	3.1.			6 - 9
	3.1.2. smluvené povely	3.1.			6 - 9
	3.1.3. signály	3.1.			6 - 9
	3.1.4. gesta	3.1.			6 - 9
	3.1.5. značky	3.1.			6 - 9

	3.1.6. základní grafický zápis pohybu	3.1.			6 - 9
	3.1.7. vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohyb. činnostech	3.4.	1.1.1.	KIV - 3	6 - 9
3.2. organizace prostoru a pohybových činností	3.2.1. organizace v nestandardních podmínkách	3.5., 3.6.			6 - 9
	3.2.2. sportovní výstroj a výzbroj	3.6.			6 - 9
	3.2.3. ošetření sportovní výstroje	3.6.			6 - 9
3.3. historie a současnost sportu	3.3.1. významné soutěže a sportovci	3.2.			6 - 9
	3.3.2. olympismus, olymp. charta	3.2.			6 - 9
3.4. pravidla osvojovaných poh. činností	3.4.1. pravidla vybraných her	3.3.	1.1.4.		6 - 9
	3.4.2. pravidla závodů	3.3., 3.4., 3.6.	1.1.4.		6 - 9
	3.4.3. soutěže	3.3., 3.6.	1.1.4.	KIV - 4, KV - 5	6 - 9
3.5. zásady jednání a chování v různém sport. prostředí a při různých sport. činnostech				KIV - 4, KV - 5	6 - 9
3.6. měření výkonů a posuzování poh. dovedností	3.6.1. měření	3.7.			6 - 9
	3.6.2. evidence	3.5., 3.7.			6 - 9
	3.6.3. vyhodnocování	3.5.			6 - 9

Konkretizované výstupy

žák:

zná pojmy olymp. disciplin, zná historii olymp. her a jejich zákl. myšlenku, umí vést základní evidenci sport. výkonů, zná povely a signály užívané při různých sport. činnostech, ovládá pravidla a strategii vybraných her (fotbal, košíková házená,..)

Průřezová témata

1.1.1., 1.1.4., 5.4.2.

Klíčové kompetence

k IV - 2, K IV - 3, K IV - 4, K V - 5

5.9. Člověk a svět práce

5.9.1 Pracovní činnosti (1. – 5. třída)

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

Charakteristika vyučovacího předmětu

Časová dotace předmětu je v každém ročníku I. stupně 1 vyučovací hodina týdně.

Vede žáky k získávání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků. Náplň vychází z konkrétních situací, při kterých přicházejí žáci do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou. Cíleně se zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky.

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

Kompetence k učení

Žák :

- má pozitivní vztah k práci
- cítí smysl a cíl učení a umí posoudit vlastní pokrok
- utváří si pracovní návyky v individuální i týmové práci

Učitel :

- zadává úkoly, které jsou žáci schopni samostatně plnit
- pozoruje pokrok žáků
- vede žáky, aby pracovali s odbornou literaturou

Kompetence k řešení problému

Žák :

- promýšlí pracovní postupy
- používá vhodné nástroje, nářadí a pomůcky
- pracuje vytrvale, tvořivě a cíleně

Učitel :

- vede žáky ke kreativě
- vede žáky k organizaci a plánování práce a používání vhodných pomůcek
- cílí pozornost k dokončování zadaných úkolů

Kompetence komunikativní

Žák :

- správně, logicky a výstižně formuluje pracovní plány
- využívá informační a komunikační prostředky
- používá správné technické názvosloví

Učitel :

- rozvíjí dovednost formulovat své myšlenky
- vede žáky ke kooperaci s výstižnou formulací
- seznamuje žáky s rozličnými nástroji, nářadím a pomůckami

Kompetence sociální a personální

Žák :

- pracuje ve skupinách
- vytváří si pozitivní představu o sobě a své práci

Učitel :

- vede k vzájemné spolupráci
- podporuje sebedůvěru a sebeúctu každého žáka

Kompetence občanské

Žák :

- orientuje se v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické i duševní práce
- respektuje pravidla při práci a umí přivolat pomoc při zranění
- chápe základní ekologické souvislosti
- chrání a oceňuje naše kulturní tradice a historické dědictví

Učitel :

- vede k poznání, že technika je spjata s pracovní činností člověka
- podle potřeby pomáhá žákům
- vyžaduje dodržování pravidel slušného a bezpečného chování
- seznamuje s důsledky pracovních činností člověka v životním prostředí

Kompetence pracovní

Žák :

- využívá získané znalosti a zkušenosti k vlastnímu rozvoji a přípravě na budoucnost
- dodržuje bezpečnostní a hygienická pravidla při práci
- dodržuje technologický postup, plní povinnosti, chrání zdraví

Učitel :

- hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok
- jasnými pokyny vede k dodržování pravidel bezpečnosti a hygieny
- vede žáky ke správným způsobům užití materiálů a nástrojů

1. Práce s drobným materiálem

Učivo

- 1.1. **vlastnosti materiálu** (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.)
- 1.2. **pracovní pomůcky a nástroje** - funkce a využití
- 1.3. **jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce**
- 1.4. **lidové zvyky, tradice, řemesla**

Očekávané výstupy - 1. období

žák

- 1.1. **vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů**

učivo : 1.1.1.,1.3.1.

- 1.2. **pracuje podle slovního návodu a předlohy**

učivo : 1.2.1.

Očekávané výstupy - 2. období

žák

- 1.3. **vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu**

učivo : 1.3.1.

- 1.4. **využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic**

učivo: 1.4.1.

- 1.5. **volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu**

učivo : 1.2.1.

- 1.6. **udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu**

učivo:1.3.1., 1.3.2., 1.3.3., 1.3.4.

1. Práce s drobným materiálem

		OV	PT	KK	ročník
1.1. Vlastnosti materiálu	1.1.1. Tvar, barva, povrch, tvrdost,	1.1.-1.4.	1.1.3., 1.1.5.	K IV - 1, 2, 3	1.2.3.4.5.
	rozlišování přírodních technických				
	materiálů				

Konkretizované výstupy

Žák : pozná různé druhy materiálu, porovná vlastnosti materiálu. Ověří si vlastnosti v praxi.

Průřezová témata

1.1.3., 1.1.5.

Klíčové kompetence

K IV - 1, 2, 3

	OV	PT	KK	ročník
1.2. Pracovní pomůcky a nástroje	1.2.1. Seznamování se základními nástroji a pomůckami (nůžky,tupá jehla, lepidlo, nit)	1.5.	K VI - 1	1.2.3.

Konkretizované výstupy

Žák: rozpozná jednoduché pracovní pomůcky, náradí a dovede s nimi zacházet.

Průřezová témata

Klíčové kompetence

K VI - 1

	OV	PT	KK	ročník
1.3. Jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce	1.3.1. Drobný materiál - stříhání, ohýbání, spojování, propichování, navlékání, lisování, slepování, lisování	1.1., 1.2., 1.3.	1.1.3., 1.1.5.	1.2.3.4.5.
	1.3.2. Modelovací hmota - hnětání, válení, stlačování, přidávání, ubírání, dělení	1.1., 1.2., 1.3.	1.1.3., 1.1.5.	
	1.3.3. Papír a karton - překládání, skládání, stříhání, trhání, vystřihování, nalepování, odměřování, obkreslování podle šablony, jednoduché, kartonážní práce	1.1., 1.2., 1.3.	1.1.3., 1.1.5.	
	1.3.4. Textil - odměření a navlečení nitě,uzlík, šití stehem předním, zadním, obnitkovacím, křížkovým, stonkovým,sešívání předním a zadním stehem v šev,obruba,přišití háčku, očka,poutka, navlékání nitě, šňůrky, látání, práce s jednoduchým stříhem, jednoduché pracovní postupy,drobná úprava oděvu, jednoduchý výrobek z textilu	1.1., 1.2., 1.3.	1.1.3., 1.1.5.	

Konkretizované výstupy

Žák: naučí se jednoduchý pracovní postup. Napodobí průběh předváděné práce. Odhadne jednoduchou pracovní operaci a postup.

Průřezová témata

1.1.3., 1.1.5.

Klíčové kompetence

K I - 1, K IV - 1, 2, K VI - 1

	OV	PT	KK	ročník
1.4. Lidové zvyky, tradice, řemesla	1.4.1. Poznání na základě přímých ukázek videa a filmu, návštěvy muzeí, exkurzí, ukázky	1.4.	3.1.5.	K V - 4
				1.2.3.4.5.

tkaní, drhání, batikování, modrotisk, kraslice,				
vizovické pečivo, práce se slámou,				
vyřezávání				

Konkretizované výstupy

Žák : vyrobí výrobek vážící se k lidovým tradicím, k ročnímu období.

Průřezová témata

3.1.5.

Klíčové kompetence

K V - 4

2. Konstrukční činnosti

Učivo

- 2.1. stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů
- 2.2. práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem

Očekávané výstupy - 1. období

žák

- 2.1. zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi
- učivo :2.1.1.

Očekávané výstupy - 2. období

žák

- 2.2. provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž
- učivo : 2.1.,2.

- 2.3. pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu
- učivo : 2.1.2.

- 2.4. dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu
- učivo : 2.1.1., 2.1.2.

2. Konstrukční činnosti

		OV	PT	KK	ročník
2.1. Stavebnice, sestavování modelů	2.1.1. Návod a sestavování stavebnic podle předlohy, představy	2.1., 2.2.	1.1.3., 1.1.5.		1.2.3.4.5.

Konkretizované výstupy

Žák : dovede bezpečně zacházet s díly stavebnice.

Průřezová témata

1.1.3., 1.1.5.

Klíčové kompetence

K IV - 1, 2, K VI - 1

		OV	PT	KK	ročník
2.2. Práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem	2.1.2. Sestavování modelů, vytváření vlastních plošných a prostorových kompozic	2.3.	1.2.2., 1.2.3.		2.3.4.5.

Konkretizované výstupy

Žák : Dovede si zdůvodnit jednoduchý pracovní postup.

Průřezová témata

1.2.2., 1.2.3.

Klíčové kompetence

K IV - 1, 2, K VI - 1

3. Pěstitelské práce

Učivo

- 3.1. základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo**
- 3.2. pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina aj.)**
- 3.3. pěstování pokojových rostlin**
- 3.4. rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie**

Očekávané výstupy - 1. období

žák

- 3.1. provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování**
učivo 3.1.1.,3.2.1.
- 3.2. pečuje o nenáročné rostliny**
učivo . 3.2.1,3.3.1.

Očekávané výstupy - 2. období

žák

- 3.3. provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování**
učivo : 3.1.1.,3.2.1.
- 3.4. ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny**
učivo: 3.3.1.
- 3.5. volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní**
učivo: 3.3.1.
- 3.6. dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu**
učivo:3.1.1., 3.2.1.,3.3.1.

3. Pěstitelské práce

	OV	PT	KK	ročnk
3.1. Základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, nástroje, pomůcky	3.1.1, 3.3.	1.1.3.,1.2.3.,		1.2.3.4.5.
klíčivost,růst,rychlení, rozmnožování,		1.2.4.,5.3.1.,		
exkurze do zahradnictví, sadu, na pole,		5.2.3.		
úprava půdy,šetř, sázení,ošetřování během				
vegetace, jednocení, hnojení, sklízení				
pomůcky: květináč, truhlík, koněvka, kolíky,				
hrábě, motyčka, lopatka, váza, nůžky				

Konkretizované výstupy

Žák: pozná jednoduché pěstitelské práce. Povede si jednoduché kolektivní záznamy.

Průřezová témata

1.1.3.,1.2.3., 1.2.4., 5.3.1., 5.2.3.

Klíčové kompetence

KI - 4, KIV - 1,2, KVI - 1,3

3.2. Pěstování
rostlin ze
semen
v místnosti,
na zahradě

	OV	PT	KK	ročník
3.2.1. Pěstování některých plodin (hrách,	3.2., 3.3.	1.1.3.,1.2.3.,		1.2.3.4.5.
fazole, ředkvička, letničky, zelenina)		1.2.4.,5.3.1.,		
		5.2.3.		

Konkretizované výstupy

Žák : dokáže vypěstovat jednoduché plodiny.

Průřezová témata

1.1.3.,1.2.3., 1.2.4., 5.3.1., 5.2.3.

Klíčové kompetence

KI - 4, KIV - 1,2, KVI - 1,3

3.3. Pěstování
pokojových
rostlin

	OV	PT	KK	ročník
3.3.1. Zalévání, kypření, rosení, hnojení ,	3.3., 3.5.	1.1.3.,1.2.3.,		1.2.3.4.5.
rozmnožování,hydroponie,řez, jednoduchá		1.2.4.,5.3.1.,		
vazba květin		5.2.3.		

Konkretizované výstupy

Žák : naučí se starat o pokojové rostliny, dovede je pojmenovat.

Průřezová témata

1.1.3.,1.2.3., 1.2.4., 5.3.1., 5.2.3.

Klíčové kompetence

KI - 4, KIV - 1,2, KVI - 1,3

3.4. Rostliny
jedovaté,
rostliny jako
drogy, alergie

	OV	PT	KK	ročník
	3.3.	5.4.2.		3.4.5.

Konkretizované výstupy

Žák: zná jedovaté a nebezpečné pokojové květiny.

Průřezová témata

5.4.2.

Klíčové kompetence

KV - 1, 2

4. Příprava pokrmů

Učivo

- 4.1. základní vybavení kuchyně
- 4.2. výběr, nákup a skladování potravin
- 4.3. jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování
- 4.4. technika v kuchyni - historie a význam

Očekávané výstupy - 1. období

žák

4.1. připraví tabuli pro jednoduché stolování

učivo : 4.3.

4.2. chová se vhodně při stolování

učivo : 4.3.

Očekávané výstupy - 2. období

žák

4.3. orientuje se v základním vybavení kuchyně

učivo: 4.1.,4.4.

4.4. připraví samostatně jednoduchý pokrm

učivo: 4.2.,4.3.

4.5. dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování

učivo: 4.3.

4.6. udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni

učivo: 4.1.,4.2.,4.3.,4.4.

4. Příprava pokrmů

	OV	PT	KK	ročník
4.1. Základní vybavení kuchyně	4.1.1. Základní vybavení kuchyně,	1.1.3., 1.1.5.,		4.,5.
	bezpečná obsluha elektrických a plynových			
	spotřebičů, udržování pořádku a čistoty,			
	čistící prostředky			

Konkretizované výstupy

Žák: orientuje se v základním vybavení kuchyně. Udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny.

Průřezová témata

1.1.3., 1.1.5.,

Klíčové kompetence

K IV - 1, 2, 3, 4, K VI - 1, 2, 3

	OV	PT	KK	ročník	
4.2. Výběr, nákup a skladování potravin	4.2.1. Výběr a nákup potravin a jejich skladování, příprava jednoduchých snídaní, přesnídávek, jednoduché pohoštění ze studené kuchyně, úprava ovoce, zeleniny za studena, nápoje	4.4., 4.6.	1.2.2., 1.2.3., 1.2.5.		4.5.

Konkretizované výstupy

Žák: připraví samostatně jednoduchý pokrm.

Průřezová témata

1.2.2., 1.2.3., 1.2.5.

Klíčové kompetence

K IV - 1, 2, 3, 4, K VI - 1, 2, 3

	OV	PT	KK	ročník	
4.3. Jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování	4.3.1. Jednoduché prostírání pro běžné stolování, slavnostní prostírání (narozeniny, vánoce), obsluha a chování u stolu, zdobné prvky při úpravě stolu, vazba a úprava květin	4.1., 4.2., 4.5., 4.6.	1.1.5., 1.2.2., 1.2.3., 1.2.4.		3.4.5.

Konkretizované výstupy

Žák: zvládá jednoduchou úpravu stolu pro běžné i slavnostní příležitosti.

Průřezová témata

1.1.5., 1.2.2., 1.2.3., 1.2.4.,

Klíčové kompetence

K IV - 1, 2, 3, 4, K VI - 1, 2, 3

	OV	PT	KK	ročník	
4.4. Technika v kuchyni, historie a význam	4.4.1. základní vybavení kuchyně, bezpečná obsluha elektrických a plynových spotřebičů	4.3.	1.1.1.		3.4.5.

Konkretizované výstupy

Žák: zná moderní vybavení kuchyně, technické výhody oproti minulosti.

Průřezová témata

1.1.1.

Klíčové kompetence

K IV - 1, 2, 3, 4, K VI - 1, 2, 3

5.9.2. Člověk a svět práce

Cílové zaměření

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k:

- pozitivnímu vztahu k práci a k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- osvojení základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí, k organizaci a plánování práce a k používání vhodných nástrojů, nářadí a pomůcek při práci i v běžném životě
- vytrvalosti a soustavnosti při plnění zadaných úkolů, k uplatňování tvořivosti a vlastních nápadů při pracovní činnosti a k vynakládání úsilí na dosažení kvalitního výsledku
- poznání, že technika jako významná součást lidské kultury je vždy úzce spojena s pracovní činností člověka
- autentickému a objektivnímu poznávání okolního světa, k potřebné sebedůvěře, k novému postoji a hodnotám ve vztahu k práci člověka, technice a životnímu prostředí
- chápání práce a pracovní činnosti jako příležitosti k seberealizaci a k rozvíjení podnikatelského myšlení
- orientaci v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce a osvojení potřebných poznatků a dovedností významných pro možnost uplatnění, pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další životní a profesní orientaci

PODMÍNKY ŠKOLY A ZAŘAZENÍ TÉMAT

Pro výuku na druhém stupni naší školy jsme se rozhodli po zhodnocení podmínek pro zařazení těchto tematických celků, které jsou zvoleny dle aktuálního personálního zajištění výuky:

- Práce s technickými materiály (6. ročník)
- Příprava pokrmů (6. ročník)
- Pěstitelské práce a chovatelství (7. ročník)
- Ekonomika domácnosti (8. nebo 9. ročník)
- Svět práce (8. nebo 9. ročník)

Výuka probíhá v 6., 7., 8. i 9. Ročníku pro chlapce i dívky v hodinové dotaci.

Práce s technickými materiály: ve škole je průměrně vybavená dílna pro ruční obrábění dřeva, kovů a plastů. V jednoletém kurzu se žáci seznámí se základními technickými pojmy, čtením jednoduchých technických výkresů, a vlastnostmi zmíněných tří materiálů.

Vyrobí několik jednoduchých výrobků, seznámí se tedy s pracovními nástroji a postupy. Rovněž jsou seznámeni s bezpečností práce a 1.pomocí při úrazu.

Dojde k posílení nejen pracovních kompetencí, ale i k posílení trpělivosti, pečlivosti, schopnosti spolupráce.

Pěstitelství a chovatelství: škola vlastní pouze pozemek, ne zahradu. Proto se výuka zaměří na podmínky a pěstování okrasných dřevin, pokojových rostlin.

Žáci se seznámí s užitím rostlin pro výzdobu a významem a možnostmi pěstování léčivých bylin.

Ve velkoměstech se rozmáhá chovatelství drobných domácích mazlíčků, koček a psů, proto bude část kurzu věnována i tomuto tématu (především ve formách referátů). Výuka se rovněž zaměří na bezpečné chování vůči neznámým zvířatům.

Příprava pokrmů: Škola disponuje průměrně vybavenou cvičnou kuchyňkou, kterou plánujeme modernizovat.

Žáci se seznámí s vybavením kuchyně – nádobí, náčiní, moderní elektrické spotřebiče, bezpečnost a hygiena, udržování pořádku a čistoty, první pomoc při úrazech v kuchyni (popálení, opaření, řezné rány).

Dále s výběrem, nákupem, cenou, jakostí potravin a jejich skladování, rozlišování potravin (druhy masa, zelenina, ovoce), sestavování jídelníčku.

Prakticky se seznámí s přípravou pokrmů – studená kuchyně, základní způsoby tepelné úpravy, základní postupy při přípravě pokrmů a rovněž úpravou stolu a stolování – obsluha a chování u stolu, slavnostní stolování, zdobné prvky.

Ekonomika domácnosti: Finanční gramotnost je soubor znalostí, dovedností a hodnotových postojů občana nezbytných k tomu, aby finančně zabezpečil sebe a svou rodinu v současné společnosti a aktivně vystupoval na trhu finančních produktů a služeb. Finančně gramotný občan se orientuje v problematice peněz a cen a je schopen odpovědně spravovat osobní/rodinný rozpočet, včetně správy finančních aktiv a finančních závazků s ohledem na měnící se životní situace. Zahrnuje gramotnost peněžní, cenovou a rozpočtovou. Ekonomika domácnosti je předmět, který sdružuje jak finanční a ekonomickou gramotnost, tak i záležitosti s touto problematikou spojené.

Svět práce: Tomuto tématu se budeme věnovat v deváté třídě. Zabývat se budeme především správnou motivací k volbě další vzdělávací cesty, dobré volbě.

Sebezpoznáním a sebeprezentací a seznámením se se základními podmínkami pro vznik pracovněprávního vztahu a seznámením se se základy drobného podnikání.

Využijeme samostatné práce (začlenění rodičů), práce ve skupinách, exkurzí. Využijeme her a technik usnadňujících sebezpoznání a sebehodnocení. Zabývat se budeme také akčním plánováním.

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

Kompetence k učení

Žáci:

- poznávají smysl a cíl učení, umí posoudit vlastní pokrok, kriticky zhodnotí výsledky své práce a diskutují o nich, osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky z různých oblastí práce a používání vhodných nástrojů, náradí a pomůcek.

Učitel:

- zadává úkoly, které umožní volbu různých postupů, umožňuje žákům používat různé materiály, vhodné pracovní nástroje a pomůcky, sleduje pokrok u jednotlivých žáků, přistupuje k jednotlivým žákům přísně individuálně.

Kompetence k řešení problémů

Žáci:

- promýšlí pracovní postupy, zamýšlí se nad více možnostmi řešení, poznatky aplikují v praxi

Učitel:

- zajímá se o náměty žáků, klade otevřené otázky, zadává úkoly, které umožní volbu různých postupů

Kompetence komunikativní

Žáci:

- při komunikaci používají správné technické názvosloví, využívá informační zdroje k získání nových poznatků

Učitel:

- zadává úkoly, při kterých žáci spolupracují, učí žáky argumentovat a obhajovat vhodnou formou výsledky své práce a zároveň poslouchat názor jiných, klade důraz na dodržování etikety komunikace

Kompetence sociální a personální

Žáci:

- pracují ve skupinách, spolupracují při řešení problémů, učí se věcně argumentovat

Učitel:

- každému žákovi umožňuje zažít úspěch, dodává žákům sebedůvěru

Kompetence občanské

Žáci:

- respektují pravidla při práci, dokáží přivolat pomoc při zranění, chápou základní ekologické souvislosti

Učitel:

- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování. dbá na důsledné dodržování práv a povinností žáků, které stanovuje školní řád a řády školní dílny a cvičné kuchyně, vytváří u žáků kladný vztah k práci, vede je k odpovědnosti za kvalitu práce, učí žáky, jak postupovat při zranění, u žáků rozvíjí znalosti, dovednosti a hodnotové postoje občana klade důraz na ekologické myšlení, vedeme žáky k třídění odpadů a k ochraně životního prostředí, vede žáky k objektivnímu sebehodnocení a posouzení svých reálných možností při volbě povolání.

Kompetence pracovní

Žáci:

- dodržují bezpečnostní a hygienická pravidla při práci, používají bezpečně a účinně nástroje, vybavení, materiály. dodržují technologický postup a pravidla, plní povinnosti, myslí na ochranu svého zdraví a zdraví druhých, dbá na ochranu životního prostředí, své znalosti využívá v běžné praxi

Učitel:

- vede žáky k dodržování pravidel bezpečnosti a hygieny práce, ke správným způsobům využití materiálů a pracovních pomůcek a nástrojů, zohledňuje diference v pracovním tempu a schopnostech žáků, podle potřeby žákům pomáhá. vedeme žáky k dodržování vymezených pravidel, dohodnuté kvality a úplnému dokončení práce, vede žáky k dodržování bezpečnostních pravidel a technologické kázně, vedeme žáky k ochraně zdraví, seznamujeme žáky s různými profesemi.

1. Práce s technickými materiály

Učivo

- 1.1. vlastnosti materiálu, užití v praxi (dřevo, kov, plasty, kompozity)
- 1.2. pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování
- 1.3. jednoduché pracovní operace a postupy
- 1.4. organizace práce, důležité technologické postupy
- 1.5. technické náčrty a výkresy, technické informace, návody
- 1.6. úloha techniky v životě člověka, zneužití techniky, technika a životní prostředí, technika a volný čas, tradice a řemesla

Očekávané výstupy

žák

- 1.1. provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň
učivo : 1.1.1. – 1.1.3., 1.3.1. – 1.3.3., 1.4.1. – 1.4.5.
- 1.2. řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí
učivo : 1.2.1. – 1.2.3., 1.3.1. – 1.3.3., 1.4.1. – 1.4.5.
- 1.3. organizuje a plánuje svoji pracovní činnost
učivo 1.3.1. – 1.3.3., 1.4.1. – 1.4.5.
- 1.4. užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku
učivo : 1.5.1., 1.5.2.
- 1.5. dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu
učivo : 1.3.1. – 1.3.3., 1.4.1. – 1.4.5.

1. Práce s technickými materiály

		OV	PT	KK	ročník
1.1. vlastnosti technických materiálů	1.1.1. Dřevo	1.1.	5.2.7.		6
	1.1.2. Kov	1.1.	5.2.7.		6
	1.1.3. Plasty	1.1.	5.2.7.		6
1.2. pracovní pomůcky, nástroje a nářadí pro ruční opracování	1.2.1. nástroje pro práci se dřevem	1.2.		K VI - 1	6
	1.2.2. nástroje pro práci s kovy	1.2.		K VI - 1	6
	1.2.3. nástroje pro práci s plasty	1.2.		K VI - 1	6
1.3. jednoduché pracovní operace a postupy	1.3.1. práce se dřevem	1.1 – 1.5.		KV – 3, K VI - 1	6
	1.3.2. práce s kovem a drátem	1.1. – 1.5.		KV – 3, K VI - 1	6
	1.3.3. práce s plasty	1.1. – 1.5.		KV – 3, K VI - 1	6
1.4. organizace práce, důležité technologické	1.4.1. výrobek ze dřeva	1.1. - 1.5.		KVI – 1, KII – 3, KV – 3,	6
	1.4.2. výrobek z kovu (drátu)	1.1. - 1.5.		KVI – 1, KII – 3, KV – 3,	6

postupy	1.4.3. výrobek z plastu	1.1. - 1.5.	KVI – 1, KII – 3, KV – 3,	6
	1.4.4.výrobek – kombinace dřevo + kov	1.1. - 1.5.	KVI – 1, KII – 3, KV – 3,	6
	1.4.5.samostatná tvořivá práce	1.1. - 1.5.	KVI – 1, KII – 3, KV – 3, KIII - 3	6
1.5. Technické náčrty a výkresy	1.5.1. čtení TV	1.4.	KIII - 3	6
	1.5.2. tvorba jednoduchého techn.náčrtu	.1.4.	KIII - 3	6
1.6. Tradice a řemesla, Vývoj techniky	Exukze do techn. muzea			
				6

Konkretizované výstupy

Žák :

plánuje svou činnost, dodržuje zásady bezpečnosti a ochrany při práci a technologickou kázeň, osvojí si základní dovednosti při práci s technickými materiály(orysování, řezání, vrtání, broušení, spojování, povrchová úprava), umí číst technický výkres, samostatně zhotovit jednoduchý výrobek podle techn. náčrtu(včetně samostatného stanovení pracovního postupu), umí poskytnout 1.pomoc při úrazu, zná základní technické pojmy a vlastnosti technických materiálů, orientuje se v základním vývoji techniky(exkurze do TM)

Průřezová témata 5.2.7.,4.5.3.

Klíčové kompetence K II – 3, K III – 3. K V – 3, K VI - 1

2. Pěstitelské práce a chovatelství

Učivo

- 2.1. základní podmínky pro pěstování** - půda a její zpracování, výživa rostlin, ochrana rostlin a půdy
- 2.2.zelenina** - osivo, sadba, výpěstky, podmínky a zásady pěstování; pěstování vybraných druhů zeleniny
- 2.3.okrasné rostliny** - základy ošetřování pokojových květin, pěstování vybraných okrasných dřevin a květin; květina v exteriéru a interiéru (hydroponie, bonsaje), řez, jednoduchá vazba, úprava květin
- 2.4.ovocné rostliny** - druhy ovocných rostlin, způsob pěstování, uskladnění a zpracování
- 2.5. léčivé rostliny, koření** - pěstování vybrané rostliny; rostliny a zdraví člověka; léčivé účinky rostlin, rostliny jedovaté; rostliny jako drogy a jejich zneužívání; alergie
- 2.6.chovatelství** - chov zvířat v domácnosti, podmínky chovu, hygiena a bezpečnost chovu; kontakt se známými a neznámými zvířaty

Očekávané výstupy

žák

- 2.1.volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin**
učivo : 2.1.1. – 2.1.3. 2.2.1., 2.2.2., 2.3.1. – 2.3.4., 2.4.1. – 2.4.3., 2.5.1.
- 2.2. pěstuje a využívá květiny pro výzdobu**
učivo : 2.3.1. - 2.3.4.
- 2.3. používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu**
učivo : 2.3.1. – 2.3.4.
- 2.4. prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty**
učivo : 2.6.1.
- 2.5. dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty a otravy**
učivo : 2.3.1. – 2.3.4., 2.5.2., 2.5.3., 2.6.2.

2 Pěstitelské práce a chovatelství

		OV	PT	KK	ročník
2.1.základní podmínky pro pěstování vybraných druhů rostlin	2.1.1. půda a její zpracování	2.1.	5. 1.8.5.2.3.		7
	2.1.2. výživa rostlin	2.1.			7
	2.1.3. ochrana rostlin a půdy	2.1.	5.3.5.		7
2.2. zelenina	2.2.1. osivo, sadba, výpěstky	2.1.			7
	2.2.2. podmínky a zásady pěstování zeleniny	2.1.			7
2.3. okrasné rostliny	2.3.1. základy ošetřování pokojových rostlin	2.1.,2.2.,2.3.,2.5.	5-3.5.		7
	2.3.2. pěstování vybraných okrasných dřevin a rostlin	2.1.,2.2., 2.3., 2.5.		kVI - 1	7
	2.3.3. květina v exteriéru a interiéru	2.1.,2.2., 2.3.		kVI - 1	7
	2.3.4. řez, jednoduchá vazba a úprava květin	2.1.,2.2. 2.3., 2.5			7

2.4. ovocné rostliny	2.4.1. druhy ovocných rostlin	2.1.		7
	2.4.2. způsoby pěstování ovocných rostlin	2.1.		7
	2.4.3. uskladnění a zpracování ovoce	2.1.		7
2.5. léčivé rostliny a koření	2.5.1. pěstování vybraných rostlin	2.1.	KVI - 1	7
	2.5.2. rostliny a zdraví člověka	2.5.		7
	2.5.3. rostlina jako droga	2.5.	KV - 3	7
2.6. chovatelství	2.6.1. chov zvířat v domácnosti	2.4.		7
	2.6.2. kontakt se známými i neznámými zvířaty	2.5.	KV - 3	7

Konkretizované výstupy

Žák :

dodržuje technologickou kázeň při práci na zahradě i v interiéru, dodržuje hygienická pravidla a bezpečnostní předpisy, dovede ošetřovat pokojové rostliny, orientuje se v problematice rostlin a zdraví člověka (pěstitelský pokus s léčivkami, prodidrog. prevence), umí užívat rostliny v interiéru (ozdobná vazba, řez), zvládá jednoduché pracovní postupy při péči o okolí školy (dřeviny, trávničky), má základní znalosti o chovu drobných domácích „mazlíčků“, ví jak se chovat k neznámému zvířeti, zná 1. pomoc při úrazech způsobených zvířaty

Průřezová témata 5.2.3., 5.3.5., 4.5.3.

Klíčové kompetence KV - 3, KVI - 1

3. Příprava pokrmů

Učivo

- 3.1. vybavení kuchyně** – nádobí, náčiní, moderní elektrické spotřebiče, bezpečnost a hygiena, udržování pořádku a čistoty, první pomoc při úrazech v kuchyni (popálení, opaření, řezné rány)
- 3.2. potraviny** – výběr, nákup, cena, jakost, množství, jejich skladování, rozlišování (druhy masa, zelenina, ovoce), sestavování jídelníčku
- 3.3. příprava pokrmů** – studená kuchyně, základní způsoby tepelné úpravy, základní postupy při přípravě pokrmů
- 3.4. úprava stolu a stolování** – obsluha a chování u stolu, slavnostní stolování, zdobné prvky

3. Příprava pokrmů

	OV	PT	KK	ročník
3.1. vybavení kuchyně	3.1.1. obsluha moderních elektrických spotřebičů,	1.1.1., 1.1.3.		6
	3.1.2. , udržování pořádku a čistoty			
	3.1.3. první pomoc při úrazech			
3.2. výběr a nákup potravin	3.2.1. nákup potravin dle ceny, jakosti, množství,	1.2.1. 1.2.2. 1.2.3..		6
	3.2.2. sestaví jídelníček v souladu se zásadami zdravé výživy			
3.3. příprava pokrmů	3.3.1. Studená kuchyně, příprava pokrmu	1.1.5.		6
	3.3.2. Teplá kuchyně, příprava pokrmu			
3.4. úprava stolu a stolování	3.4.1. Obsluha a chování u stolu	1.1.3., 1.1.4., 1.1.5.		6
	3.4.2. Slavnostní stolování			

Konkretizované výstupy

Žák: samostatně obsluhuje elektrické spotřebiče, udržuje pořádek a čistotu, poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni, nákup potravin dle ceny, jakosti, množství, sestavení jídelníčku v souladu se zásadami zdravé výživy, Žák: připraví samostatně pokrm z teplé i studené kuchyně

Průřezová témata 1.1.5., 1.2.1., 1.2.2., 1,2,3., 1.1.4., 4.5.3.

4. Svět práce

Učivo

- 4.1. trh práce** - povolání lidí, druhy pracovišť, pracovních prostředků, pracovních objektů, charakter a druhy pracovních činností; požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní; rovnost příležitostí na trhu práce
- 4.2. volba profesní orientace** - základní principy; sebepoznávání: osobní zájmy a cíle, tělesný a zdravotní stav, osobní vlastnosti a schopnosti, sebehodnocení, vlivy na volbu profesní orientace; informační základna pro volbu povolání, práce s profesními informacemi a využívání poradenských služeb
- 4.3. možnosti vzdělávání** - náplň učebních a studijních oborů, přijímací řízení, informace a poradenské služby
- 4.4. zaměstnání** - pracovní příležitosti v obci (regionu), způsoby hledání zaměstnání, psaní životopisu, pohovor u zaměstnavatele, problémy nezaměstnanosti, úřady práce; práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů
- 4.5. podnikání** - druhy a struktura organizací, nejčastější formy podnikání, drobné a soukromé podnikání

Očekávané výstupy

žák

4.1. orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí

učivo : 4.1.1., 4.1.2., 4.3.1., 4.4.2., 4.4.5.

4.2. posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy

učivo : 4.1.3., 4.1.4., 4.2.1., 4.2.2.

4.3. využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání

učivo : 4.1.4., 4.1.5., 4.2.3., 4.3.2.

4.4. prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce

učivo : 4.4.1., 4.4.3., 4.4.4.

4.5. vytvoří si základní představy o drobném podnikání

učivo : 4.4.6., 4.5.1. - 4.5.3.

4. Svět práce

		OV	PT	KK	ročnífk
4.1. trh práce	4.1.1. znaky povolání	4.1.		KVI - 3	8/9
	4.1.2. druhy pracovišť	4.1.			8/9
	4.1.3. požadavky na osobnost při volbě povolání	4.2.	1.1.1., 1.1.2.	KIV-4	8/9
	4.1.4. kvalifikační požadavky pro různá povolání	4.2., 4.3.		KVI - 3	8/9
	4.1.5. rovnost příležitostí na trhu práce	4.3.	3.2.7.		8/9
4.2. volba profesní orientace	4.2.1. osobní zájmy a cíle, těl. Aduševní stav, schopnosti	4.2.		KV I-3	8/9
	4.2.2. sebepoznání a sebehodnocení	4.2.	1.1.2.	KIV - 4	8/9

	4.2.3.informační základna pro volbu povolání, využití poradenských služeb	4.3.		KI-2, KVI-3	8/9
4.3.možnosti vzdělávání	4.3.1.náplň studijních a učebních oborů	4.1.		KVI - 3	8/9
	4.3.2. přijímací řízení	4.3.		KVI - 3	8/9
	4.3.3. informace a poradenské služby	4.3.	2.1.5.	KVI - 3	8/9
4.4. zaměstnání	4.4.1. způsoby hledání zaměstnání	4.4.	3.2.7.		8/9
	4.4.2.pracovní příležitosti v regionu	4.1.	4.2.5.		8/9
	4.4.3. psaní životopisu, průvodního dopisu	4.4.	1.1.5.,6.6.1.	KIII - 1	8/9
	4.4.4. pohovor u zaměstnavatele	4.4.	1.2.3.,6.7.3.	KIII - 2	8/9
	4.4.5. nezaměstnanost	4.1.			8/9
	4.4.6. práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů	4.5.			8/9
4.5. podnikání	4.5.1. druhy a struktura zaměstnavatelských organizací	4.5.		KVI - 4	8/9
	4.5.2. nejčastější formy soukr. podnikání	4.5.		KVI - 4	8/9
	4.5.3. živnostenské podnikání	4.5.		KVI - 4	8/9

Konkretizované výstupy

Žák :

Zná osobní i kvalifikační požadavky na různé druhy povolání, má konkrétní představu o základních druzích pracovišť – využití obrázkového testu profesní orientace, zná základní úkoly ÚP, Je schopen posoudit své možnosti v oblastech profesní orientace , umí využít informačních a poradenských služeb v této oblasti, využívá informace poradenské služby při volbě další vzděl. cesty(exkurze na IPS ÚP), orientuje se v základní nabídce středních škol a v systému přijímacího řízení,

Zná a prakticky ovládá způsoby sebeprezentace na trhu práce, ví jak řešit svou případnou nezaměstnanost, je seznámen s existencí zákoníku práce, zná práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů(pracovní smlouva, podmínky výpovědi,..), zná druhy podnikatelských subjektů, orientuje se v základních požadavcích na administrativu a účetnictví v drobném podnikání

Průřezová témata

1.1.1., 1.1.2., 1.2.3., 3.2.7., 1.1.5., 2.1.5. 4.5.3., 4,2,5,, 6,6,1,, 6.7.3.

Klíčové kompetence

K I – 2, K III – 1,2,, K IV – 4, K VI – 3,4

5.9.3. Ekonomika domácnosti

Charakteristika předmětu

Ekonomika domácnosti je předmět, který sdružuje jak finanční a ekonomickou gramotnost, tak i záležitosti s touto problematikou spojené. Jako správa osobních/rodinných financí zahrnuje finanční gramotnost tři složky: gramotnost peněžní, cenovou a rozpočtovou. Finančně gramotný občan chápe základní ekonomické souvislosti, orientuje se na trhu finančních produktů a služeb a je schopen odpovědně spravovat osobní nebo rodinný rozpočet, včetně správy finančního majetku a finančních závazků s ohledem na měnící se životní situace“. Pro oblast bankovních služeb lze finanční gramotnost definovat jako chápání základních bankovních pojmů a souvislostí, schopnost orientaci v nabídce bankovních produktů, odpovědné rozhodování a nakládání s finančními prostředky. Učivu finanční a ekonomické gramotnosti je věnována 1 hodina týdně samostatného předmětu v osmém ročníku. Výuka probíhá převážně v kmenové třídě, případně v PC učebně či učebně s interaktivní tabulí, vždy dle potřeby a charakteru probíraného učiva. Spolu s tím je toto téma probíráno napříč předměty v různých ročnících jako průřezové téma.

Žáci se v jednotlivých činnostech setkají se širokým spektrem forem práce:

- individuální i skupinová práce
- hry, modelové situace, „experimenty“
- učitelem moderované celotřídní debaty
- práce s médii (video, tisk, internet)
- projekty
- exkurze
- konzultace

Ekonomika domácnosti rozšiřuje nabídku ŠVP o náš vlastní okruh, který rozpracovává témata finanční gramotnosti z ostatních předmětů v jeden samostatný předmět přiložený k ČSP.

DEFINICE FINANČNÍ GRAMOTNOSTI³

Finanční gramotnost je soubor znalostí, dovedností a hodnotových postojů občana nezbytných k tomu, aby finančně zabezpečil sebe a svou rodinu v současné společnosti a aktivně vystupoval na trhu finančních produktů a služeb. Finančně gramotný občan se orientuje v problematice peněz a cen a je schopen odpovědně spravovat osobní/rodinný rozpočet, včetně správy finančních aktiv a finančních závazků s ohledem na měnící se životní situace.

Definice finanční gramotnosti je strukturovaná. Finanční gramotnost jako správa osobních/rodinných financí zahrnuje **tři složky**: gramotnost peněžní, cenovou a rozpočtovou.

Peněžní gramotnost představují kompetence nezbytné pro správu hotovostních a bezhotovostních peněz a transakcí s nimi a dále správu nástrojů k tomu určených (např. běžný účet, platební nástroje apod.).

Cenovou gramotnost představují kompetence nezbytné pro porozumění cenovým mechanismům a inflaci.

Rozpočtovou gramotnost představují kompetence nezbytné pro správu osobního/rodinného rozpočtu (např. schopnost vést rozpočet, stanovovat finanční cíle a rozhodovat o alokaci finančních zdrojů) a zahrnuje i schopnost zvládat různé životní situace z finančního hlediska. Rozpočtová gramotnost zahrnuje vedle výše popsané obecné složky také dvě složky specializované: **správu finančních aktiv** (např. vkladů, investic a pojištění) a **správu finančních závazků** (např. úvěrů nebo leasingu). To předpokládá v obou případech orientaci na trhu různě komplikovaných finančních produktů a služeb, schopnost mezi sebou jednotlivé produkty či služby porovnávat a volit ty nejvhodnější s ohledem na konkrétní životní situaci.

---

³ www.rvp.cz

Probírané učivo a jeho časové rozvržení s tematickými okruhy a průřezovými tématy:

Probírané učivo je označeno symboly U1 – U14, s uvedením vždy příslušného tematického okruhu T1 – T16 a náležitými očekávanými výstupy OV1 - OV15.

(U1) Hmotný a nehmotný majetek, ochrana vlastnictví, externality

T7, T9, T10

(OV9) Vysvětlí, jak se bránit v případě porušení práv spotřebitele

(U2) Formy bydlení

T4, T10, T11

(U3) Dělbá práce v ekonomice, export, import, (HDP)

(U4) Vstupy, výstupy, trh a tržní mechanismus, koloběh zboží a služeb

T5

(U5) Různé podoby firem, typy živností, trh práce, nezaměstnanost

T10

(U6) Trh, tržní formování ceny,

T5

(OV2) Odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze

(OV4) Na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH

(U7) Slevy, reklama, reklamace

T4, T5, T8, T10

(OV9) Vysvětlí, jak se bránit v případě porušení práv spotřebitele

(U8) Peníze, hotovostní a bezhotovostní platební styk, druhy platebních karet

T1, T2, T4, T13

(OV1) Používá peníze v běžných situacích

(OV3) Na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení

(OV11) Uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení

(U9) ČNB, komerční banky

T1, T3, T13

(OV14) Vysvětlí význam úroku placeného a přijatého

(U10) Termínový vklad, akcie, stavební spoření, podílový list, úroky, pojišťovna, spoření

T1, T3, T4, T7, T9, T11, T13, T14, T15, T16

(OV10) Vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vrátet dluhy

(OV12) Uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky

(OV14) Vysvětlí význam úroku placeného a přijatého

(OV15) Uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít

(U11) Výnosy aktiv, osobní a domácí rozpočet, inflace a reálný a nominální výdělek

T1, T4, T6, T7, T9, T11, T14, T16

(OV5) Objasní vliv inflace na hodnotu peněz

(OV6) Na příkladu ukáže, proč není možné realizovat všechny chtěné výdaje

(OV7) Sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje domácnosti, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů

(OV8) Objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu

(U12) Úvěr, půjčka, splátky, pokuty, penále, rizika, os. bankrot, exekuce, fin. poradenství, další pomoc

T2, T3, T4, T7, T9, T10, T12, T16

(OV10) Vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vrátet dluhy

(OV13) Uvede a porovná nejčastější způsoby krytí deficitu

(U13) Daně, veřejná ekonomika, veřejný rozpočet, zisk a náklady, hrubá a čistá mzda

(OV4) Na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH

(OV8) Objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu

(U14) Spotřební koš průměrné české domácnosti, statistika, plánování strategické a operativní, ekonomická past, dluhová spirála, poradenství, praktika, „reálie“, korupce

T2, T7, T9, T10, T12

(OV6) Na příkladu ukáže, proč není možné realizovat všechny chtěné výdaje

(OV7) Sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje domácnosti, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů

(OV8) Objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu

(OV9) Vysvětlí, jak se bránit v případě porušení práv spotřebitele

„Tematické okruhy“ podle standardů finanční gramotnosti pro 1. a 2. stupeň ZŠ.

Peníze

- (T1) Hotovostní a bezhotovostní forma peněz
(U: 8, 9, 10, 11)
- (T2) Způsoby placení
(U: 8, 12, 14)
- (T3) Banka jako správce peněz
(U: 9, 10, 12)
- (T4) Nakládání s penězi
(U: 2, 7, 8, 10, 11, 12)
- (T5) Tvorba ceny
(U: 4, 6, 7)
- (T6) Inflace
(U: 11)

Hospodaření domácnosti

- (T7) Rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti
(U: 1, 10, 11, 12, 14)
- (T8) Nárok na reklamaci
(U: 7)
- (T9) Rozpočet domácnosti, typy rozpočtu, jejich odlišnosti
(U: 1, 10, 11, 12, 14)
- (T10) Základní práva spotřebitelů
(U: 1, 2, 5, 7, 12, 14)

Finanční produkty

- (T11) Úspory
(U: 2, 10, 11)
- (T12) Půjčky
(U: 12, 14)
- (T13) Služby bank, aktivní a pasivní operace
(U: 8, 9, 10)
- (T14) Produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků
(U: 10, 11)
- (T15) Pojištění
(U: 10)
- (T16) Úročení
(U: 10, 11, 12)

„Očekávané výstupy“ podle standardů finanční gramotnosti pro 1. a 2. stupeň ZŠ.

Peníze

- (OV1) Používá peníze v běžných situacích
(U: 8)
- (OV2) Odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze
(U: 6)
- (OV3) Na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení
(U:8)
- (OV4) Na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH
(U: 6, 13)
- (OV5) Objasní vliv inflace na hodnotu peněz
(U: 11)

Hospodaření domácnosti

- (OV6) Na příkladu ukáže, proč není možné realizovat všechny chtěné výdaje
(U: 11, 14)
- (OV7) Sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje domácnosti, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů
(U: 11, 14)
- (OV8) Objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu
(U: 11, 13, 14)
- (OV9) Vysvětlí, jak se bránit v případě porušení práv spotřebitele
(U: 1, 7, 14)

Finanční produkty

- (OV10) Vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy
(U: 10, 12)
- (OV11) Uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení
(U: 8)
- (OV12) Uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky (spotřeba, úspory, investice)
(U: 10)
- (OV13) Uvede a porovná nejčastější způsoby krytí deficitu (úvěry, splátkový prodej, leasing)
(U: 12)
- (OV14) Vysvětlí význam úroku placeného a přijatého
(U: 9, 10)
- (OV15) Uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít
(U: 10)

Relevantní průřezová témata

- osobnostní a sociální výchova
- výchova demokratického občana
- výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- mediální výchova

Provázanost a souvislosti dle RVP

V CHARAKTERISTICE:

Vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět:

Poznávají, jak se lidé sdružují, baví, jakou vytvářejí kulturu. Seznamují se se základními právy a povinnostmi, se světem financí, ale i s problémy, které provázejí soužití lidí, celou společností nebo i svět (globální problémy).

Vzdělávací oblasti Člověk a společnost:

Tato vzdělávací oblast přispívá také k rozvoji finanční gramotnosti a k osvojení pravidel chování při běžných rizikových situacích i při mimořádných událostech.

Seznamuje žáky se vztahy v rodině a širších společenstvích, s hospodářským životem a rozvíjí jejich orientaci ve světě financí. Přibližuje žákům úkoly důležitých politických institucí a orgánů včetně činností armády, a ukazuje možné způsoby zapojení jednotlivců do občanského života.

V CÍLOVÉM ZAMĚŘENÍ:

Vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět:

- orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního rozpočtu

Vzdělávací oblasti Člověk a společnost:

- orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního (rodinného) rozpočtu s ohledem na měnící se životní situaci

V OČEKÁVANÝCH VÝSTUPECH

Vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět:

- orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy

Vzdělávacího oboru Výchova k občanství:

- rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady
- sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti, dodržuje zásady hospodárnosti, vyhýbá se rizikům při hospodaření s penězi na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení

- vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít
- uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu
- na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz
- rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané
- rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti
- přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, rozumí povinnostem občana při zajišťování obrany státu

V UČIVU

Vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět:

právo a spravedlnost – základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy, protiprávní jednání a korupce, právní ochrana občanů a majetku včetně nároku na reklamaci, soukromého vlastnictví, duševních hodnot

vlastnictví – soukromé, veřejné, osobní, společné; hmotný a nehmotný majetek; rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti; hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení; banka jako správce peněz, úspory, půjčky

Vzdělávacího oboru Výchova k občanství:

peníze – funkce a podoby peněz, formy placení;

hospodaření – rozpočet domácnosti, úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing; rozpočet státu, typy rozpočtu a jejich odlišnosti; význam daní

banky a jejich služby – aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění, produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků

výroba, obchod, služby – jejich funkce a návaznost

principy tržního hospodářství – nabídka, poptávka, trh; tvorba ceny, inflace; podstata fungování trhu; nejčastější právní formy podnikání

právo v každodenním životě – význam právních vztahů; důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající; základní práva spotřebitele; styk s úřady

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

Kompetence k učení

K I.

- K I – 1 - vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie
- K I – 2 - vyhledává a třídí informace
  - na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- K I – 3 - operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly
  - uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí
  - vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy
- K I – 5 - poznává smysl a cíl učení
  - kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

Kompetence k řešení problémů

K II.

- K II – 1- vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni
  - přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách
  - promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností
- K II – 2- vyhledává informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky
  - využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení
  - nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému
- K II - 3- samostatně řeší problémy a volí vhodné způsoby řešení
  - při řešení problémů užívá logické, matematické a empirické postupy
- K II – 5- kriticky myslí a činí uvážlivá rozhodnutí
  - je schopen svá rozhodnutí obhájit
  - uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

Kompetence komunikativní

K III.

- K III – 1 - formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu
  - vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- K III – 2 - naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim a vhodně na ně reaguje
  - účinně se zapojuje do diskuse
  - obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje
- K III – 3 - rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků
  - o těchto prostředcích přemýšlí, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění

Kompetence sociální a personální

K IV.

- K IV – 1 - účinně spolupracuje ve skupině
  - společně s pedagogy se podílí na vytváření pravidel práce v týmu
  - na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- K IV - 3- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy
  - chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu
  - oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska

- čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají

Kompetence občanské

K V.

K V – 2- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy

- je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu

Kompetence pracovní

K VI.

K VI – 4 - orientuje se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci

- chápe podstatu, cíl a riziko podnikání

- rozvíjí své podnikatelské myšlení

5.10. Doplnující vzdělávací obory

5.10.1. Konverzace v anglickém jazyce pro 2. stupeň ZŠ

Obecná charakteristika:

Konverzace z anglického jazyka nahrazuje druhý cizí jazyk u dětí, které mají výrazné obtíže zvládnout první cizí jazyk (Anglický jazyk) a je uskutečňována ve stejné časové dotaci jako výuka druhého cizího jazyka. Zpravidla je navštěvována žáky, kteří mají závažné problémy v osvojení základního učiva anglického jazyka. Jedná se o další motivační nástroj, jak upevnit své znalosti a dovednosti. Uvožňuje více procvičovat jevy, které žákům dělají výrazné problémy, byť se jedná o základní učivo.

Konverzace v anglickém jazyce poskytuje živý jazykový základ a předpoklady pro komunikaci žáka v rámci integrované Evropy a světa. Přispívá k chápání skutečnosti, která přesahuje oblast zkušenosti zprostředkované mateřským jazykem.

O začlenění žáka do tohoto předmětu rozhoduje ředitel školy dle doporučení školského poradenského zařízení a se souhlasem rodičů.

Konverzace je pro žáky 7., 8. a 9. tříd s dotací 2 hodiny týdně.

Cíl:

Žák procvičuje a opakuje učivo z anglického jazyka. Žák rozumí obsahu autentických materiálů. Rozumí konverzaci, zná a používá základní fráze. Odpovídá na otázky. Sestaví jednoduché (ústně i písemně) sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy.

Dorozumí se v běžných každodenních situacích.

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

Kompetence k učení

Učitel: Ve výuce prezentuje různé způsoby přístupů ke studiu jazyka a žáky vede k tomu, aby je používali.

Žák: Je veden k hledání souvislostí jak u jazykových struktur, tak u slovní zásoby, vyhledává a zpracovává informace z cizojazyčných textů, práce se slovníkem, internetem.

Kompetence k řešení problémů

Učitel: Poskytuje prostor k samostatnému řešení problémů.

Žák: Učí se zacházet s informacemi, je veden k hledání souvislostí a smyslu.

Kompetence komunikativní

Učitel: V rámci konverzace učitel kultivuje u žáků schopnost vyjádření vlastního názoru a jeho obhájení, stejně jako umění naslouchat názorům druhých.

Žák: Zapojení se do diskuse, formulování a vyjádření svých myšlenek a názorů, souvislé a kultivované vyjadřování v písemném i ústním projevu.

Kompetence sociální a personální

Učitel: Vede žáky ke kritickému přístupu jejich činnosti.

Žák: Spolupracuje ve skupině, diskuse.

Kompetence občanské

Učitel: Vedení k zodpovědnosti, pracovitosti.

Žák: Vyjádří své stanovisko k problémům společenským, sociálním, kulturním.

Kompetence pracovní

Učitel: Vede žáky k tomu, aby získané vědomosti uměli využít ve svém budoucím studiu, povolání.

Žák: Plní povinnosti a závazky, využívá své znalosti v běžné praxi.

Témata je třeba brát velmi orientačně a přizpůsobit skutečným možnostem žáků se vzdělávacími obtížemi. Je třeba se průběžně věnovat základním gramatickým jevům a komunikačním dovednostem, kde žáci výrazně chybují.

Tematická oblast	Učivo	Konkretizované výstupy	Ročník
1. Volný čas a zájmová činnost	1.1 Prázdniny	Žák umí říct, kde byl a co dělal.	7.,8., 9.
	1.2. Sport	Žák umí pojmenovat základní sporty s příslušnými slovesy. Případně jaký sport provozuje.	7.,8., 9.
	1.3 Koníčky	Žák jednoduchými větami popíše svou oblíbenou činnost.	7.,8., 9.
	1.4 Nejnavštěvova nější turistické cíle v UK	Žák porozumí textu, umí odpovědět na otázky.	7.,8., 9.
2. Jídlo a stravování	2.1 Příprava jídla	Žák rozumí jednoduchým receptům.	7.
	2.2 Názvy potravin, jídel.	Žák umí pojmenovat typická jídla anglické, americké a české kuchyně.	7.
3. Počasí	3.1 Základní meteorologické jevy	Žák umí pojmenovat základní meteorologické jevy.	7.
	3.2 Předpověď počasí	Žák umí pohovořit o počasí.	7.
4. Základní poznatky z reálií UK a Irska	4.1 Británie	Žák umí základní informace o Británii.	7.
	4.2 Skotsko	Žák umí základní informace o Skotsku.	7.
	4.3 Wales	Žák umí základní	7.

		informace o Walesu.	
	4.4 Irsko	Žák umí základní informace o Irsku.	7.
5. Základní poznatky o dalších anglicky mluvících zemích	5.1 Kanada	Žák umí základní informace o Kanadě.	7.
	5.2 Severní Amerika	Žák umí základní informace o Severní Americe.	7.
	5.3 Austrálie	Žák umí základní informace o Austrálii.	7.
6. Nakupování	6.1 Potraviny	Žák ovládá základní zdvořilostní fráze při nakupování.	7., 8.
	6.2 Věci denní potřeby.	Žák ovládá základní zdvořilostní fráze při nakupování.	7., 8.

Tematická oblast	Učivo	Konkretizované výstupy	Ročník
7. Zdraví	7.1 Osobní hygiena	Žák umí popsat základní proces své hygieny.	7.
	7.2 Nemoci a úrazy	Žák umí základní nemoci a úrazy.	7.
8. Stravování	8.1 Restaurace	Žák si umí objednat v restauraci.	7.
	8.2 Vaření	Žák umí popsat jednoduché postupy při přípravě jídel a nápojů.	7.
9. Rodina	9.1 Moje rodina	Žák umí vyjmenovat členy rodiny a popsat základní příbuzenské vztahy. Ovládá základní frázová slovesa.	8., 9.
	9.2 Přátelé	Žák umí popsat svého nejlepšího kamaráda.	8., 9.
10. Domov a bydlení	10.1 Místo kde žiji	Žák umí popsat svůj dům/byt i okolí.	8., 9.
	10.2 Dům/byt mých snů	Žák umí popsat místo, kde by rád žil.	8., 9.
11. Cestování	11.1 Letiště	Žák se umí orientovat na letišti, požádat o informace, koupit si letenku.	8., 9.
	11.2 Nádraží	Žák se umí orientovat na nádraží, požádat o informace, koupit si letenku.	8., 9.
	11.3 Hotel	Žák si umí objednat ubytování. Zná vybavení hotelu a služby.	8., 9.
12. Základní historická fakta UK	12.1 Británie	Žák má základní znalosti o významných událostech a osobnostech.	8., 9.
13. Základní historická fakta USA	13.1 Válka o nezávislost a občanská válka	Žák má základní znalosti o historických faktech a osobnostech.	8., 9.
14. Města	14.1 Londýn	Žák umí město lokalizovat, zná nejvýznamnější památky, aktuální dění.	9.

Tematická oblast	Učivo	Konkretizované výstupy	Ročník
14. Města	14.2 New York	Žák umí město lokalizovat, zná nejvýznamnější památky, aktuální dění	9.
	14.3 Praha	Žák umí město lokalizovat, zná nejvýznamnější památky, aktuální dění	9.
15. Svátky	15.1 Halloween	Žák umí pohovořit o významu a zvycích svátku. Na úrovni znalostí jednotlivých ročníků.	7.,8.,9.
	15.2 Velikonoce	Žák umí pohovořit o významu a zvycích svátku. Na úrovni znalostí jednotlivých ročníků.	7.,8.,9.
	15.3 Den Díkuvzdání	Žák umí pohovořit o významu a zvycích svátku. Na úrovni znalostí jednotlivých ročníků.	7.,8.,9.
	15.4 Vánoce	Žák umí pohovořit o významu a zvycích svátku. Na úrovni znalostí jednotlivých ročníků.	7.,8.,9.
16. Co znamená být Břitem	16.1 Britské zvyky	Žák porozumí článkům z výukových materiálů. Je schopen jednoduché konverzace o daných tématech.	9.
	16.2 Školní systém	Žák porozumí článkům z výukových materiálů. Je schopen jednoduché konverzace o daných tématech.	9.

5.10.2. Mediální výchova

Charakteristika předmětu

Předmět mediální výchova byl vytvořen ze stejnojmenného průřezového tématu. Má blízkou vazbu na vzdělávací oblasti Člověk a společnost, Jazyk a jazyková komunikace a Informační a komunikační technologie. Učivu mediální výchovy je věnována 1 hodina týdně sedmému ročníku. Výuka probíhá v učebně s interaktivní tabulí. Spolu s tím je toto téma probíráno napříč předměty v různých ročnících jako průřezové téma.

Vzdělávání je zaměřeno na rozvoj mediální gramotnosti. Receptivní činnosti se soustředí na nakládání s projevy masové produkce (kritické čtení, poslouchání a pozorování mediálních sdělení, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, pozorování stavby mediálních sdělení, vnímání autora mediálních sdělení, sledování vlivu médií, sledování fungování médií). Produktivní činnosti se soustředí na vytváření jednoduchých sdělení určených pro média a sestavování vlastní mediální produkce (zpracovávání anket a dotazníků, interpretace sdělení, příprava vlastních příspěvků, tvorba animací či jiných video či audio vizuálních sdělení). Mezi metody a formy práce náleží analýza textu (ukázky), práce ve skupinách, diskuse, brainstorming, škálování, hraní rolí, volné psaní, práce s audiovizuální technikou a PC.

Žáci by měli získat základní dovednosti a poznatky týkající se mediální komunikace a práce s médii. Cílem je u žáků pěstovat kritický přístup ke zpravodajství i k reklamě pomocí analýzy různých typů mediálních sdělení, principů jejich fungování a působení. Nezbytná je diskuze o roli médií v našem životě.

Probírané učivo a jeho časové rozvržení s tematickými okruhy a průřezovými tématy:

Probírané učivo je označeno symboly U1 – U22, s uvedením vždy příslušného tematického okruhu T1 – T7 a náležitými průřezovými tématy dle RVP.

(U1) Média, masová média, média v našich životech.

T1, T5

PT 1.1.1., PT 1.2.3., PT 6.2.1., PT 6.5.1., PT 6.5.2., PT 6.5.3., PT 6.5.4.

(U2) Tisk, bulvár, noviny, časopisy, Jak čteme noviny a časopisy aneb Co stojí nahoře, co dole a proč jsou obrázky tam, kde jsou.

T3, T5

PT 6.1.2., PT 6.1.3., PT 6.1.4., PT 6.3.3., PT 6.6.1.

(U3) Kdo píše články do novin, novinář?

T4, T6

PT 1.2.4., PT 6.1.1., PT 6.1.4., PT 6.4.1., PT 6.6.2.

Cíl: úvod do probíraného učiva, snadné rozpoznání jednotlivých druhů médií, základní poznatky o tiskových sděleních.

(U4) Fotografie, vynález digitální fotografie, fotografické styly a směry. Obraz skutečnosti, známé foto-podvody,

T2

PT 6.1.3., PT 6.2.4., PT 6.4.3., PT 6.5.6.,

(U5) Film, televize, filmová témata, primetime, sledovanost.

T1, T5

PT 6.5.2., PT 6.5.6.,

Cíl: seznámení s úlohou obrazového sdělení a s důvěryhodností takovýchto sdělení, základ kritického vnímání televizní produkce

(U6) Rozhlas jako nejmasovější médium, internetová rádia. Jak upoutat pouze zvukem? Fotografie a jiná grafika doplněná zvukem. Poslechovost, frekvence.

T1, T5

PT 1.1.5., PT 6.4.3.

(U7) Počítač, internet, PC hry, herní konzole, výukové hry a programy. Návštěvnost, obsahová charakteristika, reklamní stránky, e-shopy

T1, T2, T4, T5, T7

PT 1.2.1., PT 1.2.2., PT 1.2.3., PT 1.2.5., PT 2.2.2., PT 6.2.3., PT 6.2.4., PT 6.4.1.,

Cíl: prohloubení poznatků ohledně sdělení šířících se prostřednictvím rozhlasu a internetu

(U8) Zpravodajství, výběr článků, témat, atraktivita, bulvarizace. Sledovanost – četnost – poslechovost, „nákup článků“,

T1, T2, T3, T4

PT 1.2.5., PT 6.1.2., PT 6.2.5., PT 6.3.1., PT 6.3.2., PT 6.6.1.

(U9) Zpravodajství propagandistické, politická zaujatost médií či novinářů, příběhy ve zpravodajství

T2, T4, T5,

PT 1.2.5., PT 6.1.1., PT 6.1.2., PT 6.3.1., PT 6.3.2.,

(U10) Stereotypy v médiích

T1

PT 6.2.3.,

(U11) Regulace a autoregulace médií – novinářská etika, etika v reklamě, násilí v médiích

Existence zákonů, etických kodexů, jejich dodržování, sankcionování, kauzy

T3, T4, T5

PT 1.2.5., PT 2.2.2., PT 6.1.1., PT 6.2.4., PT 6.4.1., PT 6.4.2.,

Cíl: rozvinutí kritického vnímání mediálních sdělení, schopnost odlišit jednotlivá sdělení co do důvěryhodnosti, získání vědomostí ohledně předpisů a regulace vůbec

(U12) Média a zábava – reality show, nové úspěšné žánry: SuperStar, Big Brother, Reality TV..

Obraz reality, Zábavné zprávy, zábava a internet, komunikace, anonymita a její nástrahy, (poskytování osobních údajů, sebe prezentování)

T2

PT 1.2.1., PT 1.2.2., PT 1.2.3., PT 6.1.2., PT 6.2.3., PT 6.2.5., PT 6.6.1.

Cíl: seznámení s veškerými riziky, které hrozí při poskytování osobních údajů prostřednictvím internetu či sebe prezentováním se skrze televizní obrazovku a internet, seznámení s důvody atraktivity reality show a jiných podobných žánrů

(U13) Média a politika, média a volby, zprávy versus objektivnost, zneužívání médií

T1, T3, T5

PT 1.2.3., PT 2.3.1., PT 6.1.1., PT 6.5.5., PT 6.5.7.,

(U14) Plakát a propaganda, upoutávání pozornosti barvou, grafikou, symboly. Stavba plakátů (řez), základní tipy, triky a aktivity.

T3, T6, T7

PT 1.1.5., PT 1.2.4., PT 6.1.2., PT 6.4.2., PT 6.5.7., PT 6.6.2.

Cíl: seznámení s prostředky politické propagace, její vývoj a současné trendy, získání základních znalostí uplatňovaných při navrhování tištěných sdělení co do grafického pojetí, seznámení se s barevnou typologií z pohledu reklamy v kontextu s pojetím psychologickém

(U15) Marketing a média, Reklama, podpora prodeje.

T1, T3, T6, T7

PT 1.1.1. , PT 1.1.5. , PT 6.1.1., PT 6.1.2., PT 6.2.1., PT 6.2.2., PT 6.2.5..

(U16) Prodej mladým

T1, T5

PT 1.1.5. , PT 1.2.3., PT 6.1.1., PT 6.2.2., PT 6.2.4., PT 6.6.2.

Cíl: seznámení se s veškerými možnými v současnosti používanými reklamními nástroji, prohloubení kritického vnímání reklamních sdělení, získání základních znalostí

týkajících se tvorby reklamního sdělení, rozbor pojmu cílová skupina a podrobný rozbor cílových skupin do níž patří mladí

(U17) Další média a jejich role v mediálním světě, síla, cílové skupiny.

T5

PT 6.2.1., PT 6.2.2., PT 6.6.1., PT 6.6.2.

(U18) Celebrity

T5

PT 6.1.2.,

Cíl: podrobnější rozbor cílových skupin a seznámení s dalšími prostředky sdělení, různé pohledy na úlohu celebrit u nás a ve světě

(U19) Základní poznatky o public relations, media relations.

T5, T7

PT 1.2.3., PT 6.1.1.

(U20) Autorské právo

T3, T4, T5

PT 2.2.2., PT 6.1.4., PT 6.4.1.

Cíl: rozšíření poznatků o reklamě a seznámení se s oblastí ovlivňování veřejného mínění, vnější spolupráce s médii a úlohou novináře a autora článku, seznámení se s existencí autorského práva

(U21) Žurnalistika a redakční práce. Charakteristika jednotlivých pracovních pozic z oblasti médií a jejich úloha.

T3, T4, T6

PT 1.2.4., PT 6.4.1., PT 6.6.1., PT 6.6.3.

(U22) Umění versus média a reklama

T5

PT 6.5.6.

Cíl: praktický nácvik stavby tiskového sdělení a seznámení se s faktickou úlohou jednotlivých pracovních pozic objevujících se ve světě médií, úvaha nad otázkou zařazení reklamy do umění a umění do reklamy

Tematické okruhy průřezového tématu „Mediální výchova“ podle RVP

Mediální výchova na úrovni základního vzdělávání obsahuje základní poznatky a dovednosti týkající se médií a mediální komunikace. Tematické okruhy mediální výchovy se člení na tematické okruhy receptivních činností a tematické okruhy produktivních činností.

Tematické okruhy receptivních činností:

- (T1) kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
(U: 1, 5, 6, 7, 8, 10, 13, 15, 16)
- (T2) interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
(U: 4, 7, 8, 9, 12)
- (T3) stavba mediálních sdělení
(U: 2, 8, 11, 13, 14, 15, 20, 21)
- (T4) vnímání autora mediálních sdělení
(U: 3, 7, 8, 9, 11, 20, 21)
- (T5) fungování a vliv médií ve společnosti
(U: 1, 2, 5, 6, 7, 9, 11, 13, 16, 17, 18, 19, 20, 22)

Tematické okruhy produktivních činností:

- (T6) tvorba mediálního sdělení
(U: 3, 14, 15, 21)
- (T7) práce v realizačním týmu
(U: 7, 14, 15, 19)

Mezipředmětové vztahy:

- Český jazyk – diskuze na téma články v tisku a časopisech
- Dějepis – historie knihtisku, odkaz M. J. Husa, apod.
- Občanská výchova – pravdivost obsahu, ústava, právní řád, reklama, apod.
- Výtvarná výchova – rozbor vizuálního zpracování mediálního obsahu
- Hudební výchova – zvuková stránka mediálního obsahu
- Tělesná výchova – vrcholový sport, obraz sportu a sportovců v médiích
- Matematika – procenta grafy a jejich vypovídací schopnost
- Angličtina – rozšíření slovní zásoby
- IVT – internet jako nejmladší médium – obsah, rizika apod.

Seznam konkrétních průřezových témat obsažených v předmětu Mediální výchova:

PT 1.OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

PT 1.1.Osobnostní rozvoj

- PT 1.1.1. Rozvoj schopností poznávání
(U: 1, 15)
- PT 1.1.5. Kreativita
(U: 6, 14, 15, 16)

PT 1.2. Sociální rozvoj

- PT 1.2.1. Poznávání lidí
(U: 7, 12)
- PT 1.2.2. Mezilidské vztahy
(U: 7, 12)
- PT 1.2.3. Komunikace
(U: 1, 7, 12, 13, 16, 19)
- PT 1.2.4. Kooperace a kompetence
(U: 3, 14, 21)
- PT 1.2.5. Morální rozvoj
(U: 7, 8, 9, 11, 12)

PT 2.VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA

PT 2.2. Občan, občanská společnost a stát

- PT 2.2.2. Listina základních práv a svobod, povinnosti a práva občana
(U: 7, 11, 20)

PT 2.3. Formy participace občanů v politickém životě

- PT 2.3.1. Volební systém, demokratické volby a politika
(U: 13)

PT 6.MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

PT 6.1. Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

- PT 6.1.1. Pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě
(U: 3, 9, 11, 13, 15, 16, 19)
- PT 6.1.2. Hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením, rozlišování zábavních a "bulvárních" informací
(U: 2, 8, 9, 12, 14, 15, 18)
- PT 6.1.3. Chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel
(U:2, 4)
- PT 6.1.4. Identifikování základních orientačních prvků v textu
(U: 2, 3, 20)

PT 6.2. Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

- PT 6.2.1. Různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce
(U: 1, 15, 17)
- PT 6.2.2. Rozdíl mezi reklamou a zprávou a mezi "faktickým" a "fiktivním" obsahem

(U: 15, 16, 17)

PT 6.2.3. Hlavní rysy reprezentativnosti - rozlišení reality od médií zobrazovaných stereotypů, jako prezentace reality

(U: 7, 10, 12)

PT 6.2.4. Vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti - rozlišení sdělení potvrzujících předsudky a představy od sdělení vycházejících ze znalosti problematiky a nezaújatého postoje

(U: 4, 7, 11, 16)

PT 6.2.5. Identifikace společensky významných hodnot v textu, prvky signalizující hodnotu, identifikace zjednodušení mediovaných sdělení, opakované užívání prostředků ve zpravodajství, reklamě i zábavě

(U: 8, 12, 15)

PT 6.3. Stavba mediálních sdělení

PT 6.3.1. Příklady pravidelností v uspořádání mediovaných sdělení, zejména ve zpravodajství (zpravodajství jako vyprávění, sestavování příspěvků podle kritérií)

(U: 8, 9)

PT 6.3.2. Principy sestavování zpravodajství a jejich identifikace, pozitivní principy (význam a užitečnost), zezábavňující principy (negativa, blízkost, jednoduchost, přítomnost)

(U: 8, 9)

PT 6.3.3. Příklady stavby a uspořádání zpráv (srovnávání titulních stran různých deníků) a dalších mediálních sdělení (např. skladba a výběr sdělení v časopisech pro dospívající)

(U: 2)

PT 6.4. Vnímání autora mediálních sdělení

PT 6.4.1. Identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení

(U: 3, 7, 11, 20, 21)

PT 6.4.2. Výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názoru, záměrná manipulace

(U: 9, 11, 14)

PT 6.4.3. Prvky signalizující explicitní či implicitní vyjádření hodnocení, výběr a kombinace slov, obrazů a zvuků z hlediska záměru a hodnotového významu

(U: 4, 6)

PT 6.5. Fungování a vliv médií ve společnosti

PT 6.5.1. Organizace a postavení médií ve společnosti

(U: 1)

PT 6.5.2. faktory ovlivňující média, interpretace vlivů působících na jejich chování

(U: 1, 5)

PT 6.5.3. Způsoby financování médií a jejich dopady

(U: 1)

PT 6.5.4. Vliv médií na každodenní život, společnost, politický život a kulturu z hlediska současnosti , role medií v životě jednotlivce, vliv médií na uspořádání dne

(U: 1)

PT 6.5.5. Vliv medií v politickém životě (předvolební kampaně a jejich význam)

(U: 13)

PT 6.5.6. Vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jedince, rodiny, společnosti)

(U: 4, 5, 22)

PT 6.5.7. Role medií v politických změnách

(U: 13, 14)

PT 6.6. Tvorba mediálního sdělení

PT 6.6.1. Uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně (společensky a situačně) vhodných sdělení

(U: 2, 8, 12, 17, 21)

PT 6.6.2. Tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, rozhlas, televizi či internetové médium

(U: 3, 4, 16, 17, 21)

PT 6.6.3. Technologické možnosti a jejich omezení

(U: 21)

PT 6.7. Práce v realizačním týmu

PT 6.7.1. Redakce školního časopisu, rozhlasu, televize, internetového média

(U: průběžně dle potřeby)

PT 6.7.2. Utvoření týmu, význam různých věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu

(U: průběžně dle potřeby)

PT 6.7.3. Komunikace a spolupráce v týmu

(U: průběžně dle potřeby)

PT 6.7.4. Stanovení si cíle, časového harmonogramu, delegování úkolů a zodpovědnosti

(U: průběžně dle potřeby)

PT 6.7.5. Faktory ovlivňující práci v týmu

(U: průběžně dle potřeby)

PT 6.7.6. Pravidelnost mediální produkce

(U: průběžně dle potřeby)

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

Kompetence k učení K I.

- K I – 1 - vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie
  - plánuje, organizuje a řídí vlastní učení
  - je ochoten věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení
- K I – 2 - vyhledává a třídí informace
  - na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- K I – 3 - operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly
  - uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí
  - vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy
- K I – 4 - samostatně pozoruje a experimentuje
  - získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti
- K I – 5 - poznává smysl a cíl učení
  - má pozitivní vztah k učení
  - posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení
  - plánuje, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit
  - kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

Kompetence k řešení problémů K II.

- K II – 1 - vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni
  - rozpozná a pochopí problém
  - přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách
  - promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností
- K II – 2 - vyhledává informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky
  - využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení
  - nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému
- K II – 3 - samostatně řeší problémy a volí vhodné způsoby řešení
  - při řešení problémů užívá logické, matematické a empirické postupy
- K II – 4 - ověřuje prakticky správnost řešení problémů
  - osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací
  - sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů
- K II – 5 - kriticky myslí a činí uvážlivá rozhodnutí
  - je schopen svá rozhodnutí obhájit
  - uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

Kompetence komunikativní K III.

- K III – 1 - formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu
  - vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- K III – 2 - naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim a vhodně na ně reaguje
  - účinně se zapojuje do diskuse
  - obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje

- K III – 3 - rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků
  - o těchto prostředcích přemýšlí, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění
- K III – 4 - využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- K III – 5 - využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální K IV.

- K IV – 1 - účinně spolupracuje ve skupině
  - společně s pedagogy se podílí na vytváření pravidel práce v týmu
  - na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- K IV – 2 - podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu
  - na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů
  - v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- K IV – 3 - přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy
  - chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu
  - oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska
  - čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají
- K IV – 4 - vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj
  - ovládá a řídí svoje chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské K V.

- K V – 1- respektuje přesvědčení druhých lidí
  - váží si vnitřních hodnot druhých, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí
  - odmítá útlak a hrubé zacházení
  - uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému nebo psychickému násilí
- K V – 2- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy
  - je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- K V – 3- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace
  - poskytne podle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- K V – 4- respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví
  - projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost
  - aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit
- K V – 5- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy
  - respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí
  - rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti

Kompetence pracovní K VI.

- K VI – 1 - používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení
  - dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky
  - adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky

- K VI – 2 - přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti
a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany
životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot
- K VI – 3 - využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech
v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost
- činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření
- K VI – 4 - orientuje se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění
podnikatelského záměru a k jeho realizaci
- chápe podstatu, cíl a riziko podnikání
- rozvíjí své podnikatelské myšlení

6.0. Volitelné předměty

Volitelné předměty mohou být nabízeny žákům, jejich nabídka není stabilní a nároková. O jejich nabídce rozhoduje ředitel školy dle zvážení situace personální v daném školním roce.

6.1.1 Sportovní hry

Charakteristika sportovních her

V hodinách sportovních her si žáci prohlubují dovednosti především v kolektivních míčových hrách (kopaná, minikopaná, florbal, nohejbal, přehazovaná, odbíjená, basketbal) a upevňují si pravidla jednotlivých her. Kromě těchto aktivit se zdokonalují i v činnostech individuálních, jako je stolní tenis a netradiční sportovní činnosti. Tyto činnosti probíhají v tělocvičně nebo na školním hřišti, na stolní tenis slouží místnost s pingpongovými stoly. Sportovní hry probíhají v 2 hodinové dotaci týdně v 7. a 9. ročníku.

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

Kompetence k učení

- plánuje, organizuje a řídí vlastní činnost
- užívá osvojené názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího diváka

Kompetence k řešení problému

- rozpozná a pochopí problém
- promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušenosti
- sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů
- kriticky myslí a činí uvážlivá rozhodnutí
- je schopen svá rozhodnutí obhájit

Kompetence komunikativní

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu
- účinně se zapojuje do diskuse
- obhájí svůj názor a vhodně argumentuje
- naslouchá promluvám druhých lidí

Kompetence sociální a personální

- spolupracuje ve skupině
- podílí se na vytváření pravidel v týmu
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu
- v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- ovládá a řídí svoje chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebedůvěry

Kompetence občanské

- respektuje názory druhých lidí
- rozhoduje se podle dané situace

- aktivně se zapojuje do sportovních aktivit
- rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví
- rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z různých rolí (hráč, rozhodčí, divák...)

1. Činnosti podporující zdraví

Učivo

- 1.1. význam pohybu pro zdraví** - rekreační a výkonnostní sport, sport dívek a chlapců
- 1.2. zdravotně orientovaná zdatnost** - rozvoj ZOZ, kondiční programy, manipulace se zatížením
- 1.3. prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí** - průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení
- 1.4. hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech** - v nestandardním prostředí, první pomoc při TV a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách, improvizované ošetření poranění a odsun raněného

Očekávané výstupy

žák

- 1.1. aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem**
učivo: 1.2.1., 1.2.2., 1.3.1.
- 1.2. usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program**
učivo: 1.1.1., 1.2.1., 1.3.3.
- 1.3. samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností - zatěžovanými svaly**
učivo: 1.2.3., 1.3.4.
- 1.4. odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší**
učivo: 1.1.2., 1.4.2.
- 1.5. uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost**
učivo: 1.1.1., 1.4.1., 1.4.2.

1. Činnosti podporující zdraví

		OV	PT	KK	ročník
1.1. význam pohybu pro zdraví	1.1.1. rekreační a výkonnostní sport	1.2.	1.1.3.		7., 9.
	1.1.2. sport dívek a chlapců	1.5.	1.1.3.	KIV - 2	7., 9.
1.2. zdravotně orient. zdatnost	1.2.1. rozvoj ZOZ	1.1., 1.2.			7., 9.
	1.2.2. kondiční programy	1.1.			7., 9.
	1.2.3. manipulace se zatížením	1.3.			7., 9.
1.3. prevence a korekce jednostr. zatížení a sval. dysbalancí	1.3.1. průpravná zdravotně zaměřená cvičení	1.1.			7., 9.
	1.3.2. kompenzační zdravotně zaměřená cvičení			KIV - 4	7., 9.
	1.3.3. vyrovnávací zdravotně zaměřená cvičení	1.2.			7., 9.
	1.3.4. relaxační cvičení, denní režim	1.3.	1.1.1.		7., 9.

1.4. hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech

1.4.1. hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech v nestandardních prostředích	1.5.			7., 9.
1.4.2. hyg. a bezp. při TV a sportu v různém prostředí a různých klimatických podm.	1.4., 1.5.	1.2.3.		7., 9.
1.4.3. improvizované ošetření poranění a odsun zraněného				7., 9.

Konkretizované výstupy

žák:

změří srdeční frekvenci, posoudí praktické jednání a rozhodování i ve vypjatých situacích, sestaví svůj pohybový režim, pravidelně se věnuje pohybové aktivitě, připraví se samostatně pro různou pohybovou činnost, sestaví svůj individuální ozdravný program a vytvoří denní režim v souladu se zásadami zdravého živ. stylu, odmítá škodlivé látky včetně dopingu

Průřezová témata

1.1.1., 1.2.3., 1.1.3.

Klíčové kompetence

K IV – 2, K IV - 4

2. Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností

Učivo

2.1. **pohybové hry** - s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity

2.2. **sportovní hry** (kopaná, minikopaná, nohejbal, florbal, přehazovaná, košíková, volejbal) - herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, utkání podle pravidel žákovské kategorie

Očekávané výstupy

Žák

2.1. zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech

učivo: 2.1.1., 2.1.2., 2.2.1., 2.2.2, 2.2.3., 2.2.4.

2.2. posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny

učivo: 2.1.1., 2.1.2., 2.2.1., 2.2.2, 2.2.3., 2.2.4.

2. Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností

		OV	PT	KK	ročník
2.1. pohybové hry	2.1.1. hry s různým zaměřením	2.1.	1.1.1.	KIV - 2	7., 9.
	2.1.2. netradiční pohybové hry a aktivity	2.1.	1.1.2.	KIV - 2	7., 9.
2.2. sportovní hry	2.2.1. herní činnost jednotlivce	2.1.	1.2.2.	K IV - 2	7., 9.
	2.2.2. herní kombinace	2.1.			7., 9.
	2.2.3. herní systémy	2.1.			7., 9.
	2.2.4. utkání podle pravidel žákovské kategorie	2.1.			7., 9.

Konkretizované výstupy

žák:

rozpozná základní herní činnost jednotlivce a kombinace a uplatňuje je ve hře, určí taktiku hry a dodržuje ji za pomoci spoluhráčů a učitele, rozliší několik her z každé skupiny, aplikuje herní dovednosti a samostatně posuzuje hru, zdůvodní význam pohybových her pro navazování a upevňování mezilidských vztahů, snaží se o fair play jednání, má radost ze hry (ne z prohry jiného), rozpozná, která hra je vhodná pro určitý věk, počet hráčů, prostředí, objasní, rozpozná základní rozdíly mezi jednotlivými druhy sport. her (kolektivní, individuální, brankové, síťové...), provede základní údržbu náčiní a úpravu hřišť před utkáním a po utkání

Průřezová témata

1.1.1., 1.1.2., 1.1.3., 1.2.1., 1.2.2., 5.4.2.

Klíčové kompetence

K IV - 1, K IV - 2, K IV -3, K IV - 4

3.Činnosti podporující pohybové učení

Učivo

- 3.1. komunikace v TV** - tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky, základy grafického zápisu pohybu, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech
- 3.2. organizace prostoru a pohybových činností** - v nestandardních podmínkách; sportovní výstroj a výzbroj - výběr, ošetřování
- 3.3. pravidla osvojovaných pohybových činností** - her, závodů, soutěží
- 3.4. zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech**

Očekávané výstupy

žák

3.1. užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu

učivo: 3.1.1. – 3.1.7.

3.2. naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochrany přírody při sportu

Učivo: 3.2.1., 3.2.2., 3.2.3.

3.3. dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji

učivo: 3.4.1., 3.4.2., 3.4.3.

3.4. Rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora

učivo: 3.4.2., 3.1.7.

3.Činnosti podporující pohybové učení

		OV	PT	KK	ročník
3.1. komunikace v tělesné výchově	3.1.1. tělocvičné názvosloví osvojovaných činností	3.1.			
	3.1.2. smluvené povely	3.1.			7., 9.
	3.1.3. signály	3.1.			7., 9.
	3.1.4. gesta	3.1.			7., 9.
	3.1.5. značky	3.1.			7., 9.
	3.1.6. základní grafický zápis pohybu	3.1.			7., 9.
	3.1.7. vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohyb. činnostech	3.4.	1.1.1.	KIV - 3	7., 9.
3.2. organizace prostoru a pohybových činností	3.2.1. organizace v nestandardních podmínkách	3.5., 3.6.			7., 9.
	3.2.2. sportovní výstroj a výzbroj	3.6.			7., 9.
	3.2.3. ošetření sportovní výstroje	3.6.			7., 9.
3.3. pravidla osvojovaných poh. činností	3.4.1. pravidla vybraných her	3.3.	1.1.4.		7., 9.
	3.4.2. pravidla závodů	3.3., 3.4., 3.6.	1.1.4.		7., 9.

3.4. zásady.
jednání a chování
v různém sport.
prostředí a při
různých sprt.
činnostech

3.4.3. soutěže	3.3., 3.6.	1.1.4.	KIV – 4, KV - 5	7., 9.
			KIV – 4, KV - 5	7., 9.

Konkretizované výstupy

žák:

, Zná povely a signály užívané při různých sport. činnostech, ovládá pravidla a strategii vybraných her (kopaná, minikopaná, nohejbal, florbal, přehazovaná, košíková, volejbal)

Průřezová témata

1.1.1., 1.1.4., 5.4.2.

Klíčové kompetence

k IV – 2, K IV – 3, K IV – 4, K V - 5

6.1.3. Přírodopisný seminář pro 2. stupeň

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

Charakteristika vzdělávací oblasti

Přírodovědný seminář je volitelný předmět na II. stupni ZŠ, do kterého se žáci hlásí dobrovolně. Je nabízen v dotaci 1 hodinu týdně (nebo výuka probíhá ve dvouhodinových blocích jednou za 14 dnů). Pomáhá žákům uvědomovat si svou existenci coby součást přírody. Výuka je orientována tak, aby si žák poznatky a dovednosti osvojoval na základě individuálních nebo skupinových pokusů. Žák provádí pokusy, učí se dovednostem požadovaným vzdělávacím obsahem předmětu a zároveň je veden k zájmu o přírodní vědy a techniku. Předmět rozvíjí aktivní, samostatnou a tvůrčí činnost žáků. Učí je používat nejen teoretické poznání, ale vede je i ke zkoumání jevů na základě vlastní zkušenosti a práce. Žáci si osvojují schopnost soustavně a objektivně pozorovat, provádět měření, pokusy a ve vhodné míře vytvářet modely jednoduchých jevů.

Cílové zaměření vzdělávacího oboru

- vedení žáka k uvědomování si užitečnosti přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě
- podchycení a rozvíjení zájmu o poznávání základních přírodopisných pojmů
- rozvíjení dovednosti objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat, vytvářet a ověřovat hypotézy, vyvozovat z nich závěry a ty ústně i písemně interpretovat
- umění zacházet s mikroskopem, lupou, laboratorní soupravou, určovacími klíči a atlasy

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

žák:

Kompetence k učení

- pracuje s učebními texty, odbornými články, vyhledává informace na internetu a získané informace propojuje
- srovnává a vyhodnocuje výsledky svého pozorování či experimentování
- využívá poznatků z různých předmětů

Kompetence k řešení problémů

- si osvojuje prvky základních metod práce, které používá při poznávání a vysvětlování jevů v přírodě
- zpracovává získané údaje, vyhodnocuje je a vyvozuje závěry z těchto údajů
- pracuje samostatně při řešení problémů

Kompetence komunikativní

- využívá informačních a komunikačních technologií při komunikaci s okolím světem
- naslouchá a respektuje názory jiných
- spolupracuje při řešení problémů, pomáhá vytvářet a respektovat pravidla práce v týmu
- formuluje své myšlenky názory, vyjadřuje se výstižně

Kompetence sociální a personální

- spolupracuje, nabízí a přijímá pomoc
- vystupuje na veřejnosti, prezentuje a obhajuje svůj názor
- samostatně řeší úkoly a tím dosahuje pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské

- si uvědomuje své povinnosti a odpovědnost za své chování
- si uvědomuje povinnost svým chováním a jednáním neohrožovat a nepoškozovat sebe a jiné, přírodu či životní prostředí
- poskytuje účinnou pomoc podle svých možností v krizových situacích
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, rozhoduje se v zájmu ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti

Kompetence pracovní

- získává dovednosti využívat osvojených poznatků a dovedností při řešení problémů a úloh, při objasňování podstaty jevů vyskytujících se v přírodě, denním životě i technické či technologické praxi, při samostatném provádění jednoduchých pokusů
- dodržuje základní pravidla hygieny a bezpečné práce při provádění pozorování, měření a experimentů

Učivo

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

Přírodovědný seminář je realizován jako nepovinný předmět pro žáky II. stupně (6. – 9. třída) se zájmem o přírodovědné předměty, především o přírodopis. Výuka probíhá ve dvouhodinových blocích jednou za 14 dní. Seminář zahrnuje vzdělávací oblasti Člověk a příroda a Člověk a zdraví.

Předmět je určen k prohloubení znalostí z oblasti přírodních věd. Hlavním záměrem předmětu je podchycení zájmu žáků o obor a jeho další rozvíjení. Výuka probíhá v laboratoři i v terénu, především v okolí školy. Během vyučování je využívána interaktivní tabule, případně počítačová učebna. Důraz je kladen na rozvíjení klíčových kompetencí, zejména na kompetence k řešení problémů, kompetence pracovní a kompetence komunikativní.

Při výuce jsou uplatňovány různé metody pozorování a práce s přírodninami – pozorování okem, lupou a pod mikroskopem. Žáci jsou učitelem vedeni k záznamu svého pozorování a k vyvození konkrétních závěrů.

Závěrečné hodnocení žáků je výsledkem jejich odevzdaných záznamů laboratorních prací, referátů a aktivity během vyučování.

Cílové zaměření vzdělávacího oboru

Žáci rozvíjí svou schopnost pozorovat a zaznamenat svá pozorování.

Žáci se učí různým metodám poznávání živé i neživé přírody kolem nás.

Žáci plánují, organizují a vyhodnocují vlastní činnost.

Žáci vyhledávají a zpracovávají informace z odborné literatury a z internetu.

Žáci se učí vzájemné spolupráci ve skupině.

Formy výuky:

- Terénní exkurze a vycházky
- Laboratorní práce
- Frontální výuka s demonstračními pomůckami
- Projektová výuka

Metody výuky:

- Pozorování stavby těla různých organismů
- Sběr, konzervace a uchování různých organismů
- Pozorování trvalých mikroskopických preparátů
- Příprava dočasných mikroskopických preparátů
- Určování různých druhů organismů – využití klíčů, atlasů, internetu
- Terénní průzkum a pozorování okolí školy

Mezipředmětové vztahy:

Přírodopis

Výchova ke zdraví

Člověk a svět práce

Zeměpis

Výchova k občanství

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

Kompetence k učení:

Žák:

- pracuje s učebními texty, odbornými články, vyhledává informace na internetu a získané informace propojuje
- srovnává a vyhodnocuje výsledky svého pozorování či experimentování
- využívá poznatků z různých předmětů

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- si osvojuje prvky základních metod práce, které používá při poznávání a vysvětlování jevů v přírodě zpracovává získané údaje, vyhodnocuje je a vyvozuje závěry z těchto údajů
- pracuje samostatně při řešení problémů

Kompetence komunikativní

- využívá informačních a komunikačních technologií při komunikaci s okolním světem

- naslouchá a respektuje názory jiných
- spolupracuje při řešení problémů, pomáhá vytvářet a respektovat pravidla práce
- v týmu formuluje své myšlenky názory, vyjadřuje se výstižně

Kompetence sociální a personální

Žák:

- spolupracuje, nabízí a přijímá pomoc
- prezentuje a obhájí svůj názor
- samostatně řeší úkoly a tím dosahuje pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské

Žák:

- si uvědomuje své povinnosti a odpovědnost za své chování
- si uvědomuje povinnost svým chováním a jednáním neohrožovat a nepoškozovat sebe a jiné, přírodu či životní prostředí poskytuje účinnou pomoc podle svých možností v krizových situacích
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, rozhoduje se v zájmu ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti

Kompetence pracovní

Žák:

- získává dovednosti využívat osvojených poznatků a dovedností při řešení problémů a úloh, při objasňování podstaty jevů vyskytujících se v přírodě, denním životě i technické či technologické praxi, při samostatném provádění jednoduchých pokusů dodržuje základní pravidla hygieny a bezpečné práce při provádění pozorování, měření a experimentů

Učivo

1. Úvod do předmětu

1.1 pravidla bezpečnosti práce v hodinách semináře - školní řád přírodopisné laboratoře

1.2 vybavení přírodopisné laboratoře - mikroskop, preparační soustava, lupa, určovací klíče a atlasy
1.3 mikroskop - popis mikroskopu, praktické využití mikroskopu

1.4 zásady pro přípravu mikroskopických preparátů - trvalé a dočasné preparáty

1.5 záznam a zdokumentování experimentu - laboratorní protokol

2. Obecná biologie a genetika

3. Biologie hub

3.1 houby bez plodnic - kvasinky

3.2. houby s plodnicemi - vřeckovýtrusné houby

3.3. lišejníky - lišejníky, řez plodničkou

4. Biologie rostlin

4.1 pozorování stavby těla mechů

4.2. pozorování a srovnání jehličnanů

4.3. pozorování kapradin

4.4. pozorování cévních svazků na stonku

4.5. krytosemenné rostliny - kořen, stonek, list, květ, pyl

4.6. dřeviny - letokruhy

4.7. určování rostlin - určovací klíče, atlasy

4.8. semena a plody - zásobní látky v plodech

4.9. přehled rostlin využívaných v kuchyni - koření

4.10. chlupy a výrůstky na povrchu rostlin – trichomy

5. Biologie živočichů

5.1 kroužkovci

5.2. prvoci

5.3. bezobratlí živočichové

5.4. ryby

5.5. ptáci - peří, ptačí kostra, ptačí vejce, etologie ptáků

6. Biologie člověka

6.1. lidská kostra

6.2. antropometrická cvičení - antropometrie, fyziologie zraku, sluchu, kožních čidel

6.3. první pomoc - základy první pomoci

6.4 zdravotní cvičení

7. Biologická olympiáda

7.1. aktuální ročník biologické olympiády - kategorie C, kategorie D

8. Za kapkou rosy

8.1 Za kapkou rosy – přírodovědecká a ekologická soutěž pro děti z Prahy 3

9. Recyklohraní

9.1 Projekt Recyklohraní aneb uklidíme si svět – soutěžní úkoly

10. Environmentální výchova

10.1 Problematika životního prostředí

2.1.5. Český jazyk pro cizince

Charakteristika předmětu český jazyk pro cizince

Obsah předmětu český jazyk pro žáky s odlišným mateřským jazykem (OMJ) je tvořen z vybraných témat vzdělávacího oboru český jazyk. Je rozdělen do dvou složek: jazykové a komunikační. Výuka se přizpůsobuje individuálním potřebám žáků.

Nepovinný předmět je určen žákům, kteří mají odlišný mateřský jazyk a přicházejí do školy bez znalosti nebo s minimální znalostí českého jazyka. Pro integraci žáka cizince je důležitá podpora osvojení češtiny, jedná se o podpůrné opatření č. 1, které realizuje škola. Pomáhá ve snižování jejich jazykové bariéry.

Je nabízen žákům 1. – 9. ročníku s časovou dotací 1-2 hodin za týden a je možné na škole realizovat několik kurzů dle úrovně žáků. Dle pokynů ředitele může probíhat výuka individuálně podle potřeb žáků.

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

Kompetence k učení

Žák

- Osvojuje si strategie, které vedou k zvládnutí českého jazyka
- Uvědomuje si význam českého jazyka pro úspěšnou integraci, jeho specifičnost a odlišnost ve srovnání s jejich mateřským jazykem
- Učí se poznatky získané ve škole prohlubovat samostatně i při práci doma a v praktickém životě
- Osvojuje si správnou výslovnost, seznamuje se se slovní zásobou, učí se chápat gramatické jevy

Učitel

- Vede k aktivnímu učení (užívá různorodé metody)
- Učí žáky správně pracovat se slovníky, encyklopediemi, časopisy

Kompetence k řešení problémů

Žák

- Pracuje s různými typy cvičení
- Učí se vyhledávat informace z různých zdrojů (např. internetu), zpracovává je a vyhodnocuje

Učitel

- Zařazuje problémové vyučování a menší projekty

Kompetence komunikativní

Žák

- Navazuje v činnostech na učitele
- Pracuje a komunikuje v rámci dialogu ve dvojicích, ale i trojicích nebo skupinách
- Nacvičuje poslech s porozuměním

Učitel

- Dává žákům jednoduché a srozumitelné pokyny, užívá mimiku, gesta a názorné pomůcky
- Účastní se aktivit spolu s žáky,

- Vytváří dostatečné množství komunikačních situací. Měly by vycházet z každodenního života
- Volí zábavné a pestré úkoly k nácvičce poslechu s porozuměním
- Kreativně rozvíjí psaní žáků, které navazuje na mluvený projev

Kompetence sociální a personální

Žák

- Hodnotí svou vlastní práci a práci ostatních (aktivitu, úspěchy)
- Učí se toleranci vůči názoru druhých

Učitel

- Ve výuce pro udržení pozornosti žáků efektivně střídá formy práce (frontální vyučování, práci jednotlivce, ve dvojicích, skupinách)
- Navozuje přátelskou atmosféru

Kompetence občanské

Žák

- Prostřednictvím výuky českého jazyka si uvědomuje vlastní identitu
- Seznamuje spolužáky s rodnou zemí (památkami, kulturou, běžným životem)

Učitel

- Seznamuje s kulturou a reáliemi České republiky
- Vede žáky k respektování pravidel země, kde nyní žijí

Kompetence pracovní

Žák

- Samostatně pracuje s materiály, které podporují výuku českého jazyka (slovníky, gramatické příručky, internet, časopisy)
- Pracuje cílevědomě a systematicky
- Uvědomuje si význam dobrých jazykových znalostí pro život

Učitel

- Klade důraz na individuální přístup k žákům z hlediska jejich věku, ročníku a dosud dosažených znalostí českého jazyka

Očekávané výstupy

1. Vyslovuje foneticky správně, čte nahlas a plynule texty v přiměřeném rozsahu slovní zásoby
2. Rozlišuje mluvenou a psanou podobu slova
3. Reaguje na jednoduché pokyny a rozumí jim
4. Rozumí základním frázím, každodenním výrazům a jednoduchým větám
5. Rozumí obsahu a smyslu jednoduchého textu, konverzace dvou osob
6. V textu vyhledává informace a odpověď na otázku
7. Vyplní základní údaje o své osobě do formulářů
8. Sdělí ústně i písemně údaje o sobě, rodině, běžných životních situacích
9. Formálně a obsahově správně sestaví krátký text, jednoduché písemné sdělení, odpověď na otázku
10. Reprodukuje písemně obsah přiměřeně obtížného textu, sdělení, jednoduché konverzace

11. Domluví se v běžných situacích, poskytne požadované informace
 12. Používá základní zdvořilostní fráze – pozdraví, poděkuje, představí se.

Učivo	Očekávané výstupy
Základní komunikační obraty	
Pozdravy, představování	1,3,4,5,7,8,9,11, 12
Česká abeceda, výslovnost	1,2
Škola, třída, školní potřeby, barvy	1,3,4,5,6,10
Příslušníci národů, vlastnosti	1,5,6,8,9,10,11
Čas, číslovky, dny v týdnu	1,4,5,6,10,11
Volný čas	1,5,6,7,8,9,10,11,12
Nakupování, obchod	1,4,5,6,8,10,11,12
Povolání	1,5,6,10
Rodina, domov	1,4,5,6,7,8,9,10,11
Zvířata	1,5,6,10
Jídlo, školní stravování, restaurace	1,4,5,6,8,9,10,11,12
Roční období, měsíce, počasí	1,4,5,6,10,11
Lidské tělo, oblečení	1,4,5,6,7,8,9,10,11
Česká republika	1,5,6,10
Praha	1,5,6,10
Česká měna	1,4,6,
Kultura	1,5,6,9
Svátky – Vánoce, Velikonoce - zvyky	1,5,6,10
Písemná komunikace – dopis, email	1,2,6,9,10
Prázdniny	1,5,6,8,9,10
Rozvoj slovní zásoby v jednotlivých vyučovacích předmětech	

2.1.6. Kurz jazykové přípravy pro žáky s OMJ

Po dobu nezbytně nutnou je v rámci školy otevřen kurz jazykové přípravy v rozsahu 20 hodin týdně, který je určen žákům vyrůstajícím v odlišném jazykovém prostředí nebo se jedná o cizince, kteří byli přijati či přistoupili do ZŠ. Pro integraci žáka cizince je důležité co nejrychlejší osvojení českého jazyka pro odstranění jazykové bariéry.

Organizace kurzu:

Denně 4 vyučovací hodiny, začátek je v 8.00 a konec vyučování v 11.40. Mezi hodinami jsou desetiminutové přestávky pro odpočinek. Po druhé vyučovací hodině je velká přestávka v délce 20 minut, která probíhá v odlišném čase než ve zbytku školy.

Kurz probíhá ve třech odděleních a je zajištěn pedagogickým pracovníky, kteří vykonávají dohled nad žáky během jejich pobytu ve škole. Žáci pobývají v prostorech, které jsou vyhrazeny účelům kurzu. Intenzivní kurz českého jazyka není zpoplatněn. Náklady na tuto službu jsou pokryty projekty financovanými ze zdrojů EU (např. výzva 49).

Kurz má omezenou kapacitu, nicméně je možné se do něj v průběhu školního roku přihlašovat průběžně (v závislosti na obsazenosti). Přihlášení do kurzu zajišťuje ředitel ZŠ. Kurz trvá tři měsíce a nabízí zájemcům denně čtyři hodiny intenzivní individualizované výuky, která na tuto dobu nahrazuje výuku v kmenové škole.

témata	dovednosti	gramatika
úvodní lekce	Žáci si osvojí českou fonetiku, české souhlásky a samohlásky, písmena české abecedy, palatalizace, vokální kvantita a jejich grafické vyjádření, akcent ve slově a intonace ve větách. Základní jazykové kategorie v českém jazyce (slovo, věta, souvětí, písmeno, hláska, psací a tiskací písmo, slovní druhy)	Existence singuláru/plurálu, tří rodů, tří časů, osobní zájmena v nominativu, seznámení s deklinací a konjugací, pádové otázky v češtině.
Dobrý den.	Žáci se seznámí se základními zdvořilostními frázemi, y, základní jednoduché otázky se slovesem být, (kdo, co, jaký...), orientace ve třídě (co je kde ve třídě), popis věcí (co je jaké), vyjádření záporu	Sloveso být - konjugace v prezentu, tvrdá a měkká adjektiva, nominativ a akuzativ substantiv a adjektiv, zápor slovesa být, ukazovací zájmena, jeden (a, o)
Rodina, kamarádi a spolužáci	Kde jsi? Kde se učíš? Co děláš o hodině/přestávce, doma... Co máš rád, co rád děláš? Jaké máš koníčky.	Akuzativ a lokál sing., konjugace prezentu slovesa mít a sloves skupin -ám, -uju, -ím. Používání mám rád/rád dělám, miluju, nemám rád, líbí se mi/ti/mu/jí, baví mě), přivlastňovací a osobní zájmena v nominativu, akuzativu a lokálu (oslovování jmen), předložky lokálu,

V kolik hodin začne hodina? Kdy je přestávka?	Vyjádření času (kolik je hodin, v kolik hodin, jak dlouho), popis dne, rozvrh hodin, názvy předmětů ve škole	příslovce, slovesa pohybu, zvrtná slovesa si/se, sloveka -u (píšu, čtu), osobní zájmena akuzativ, předložka na (akuz. a lokál)
Jdeme do školy...	orientace v nejbližším okolí a v dopravních prostředcích (čím jedu, kam jedu), tělocvična	slovesa pohybu v budoucím čase a s dalšími předponami, modální slovesa, vidové dvojice sloves, genitiv singuláru, ani...ani, sloveso být budoucím a minulém čase
Praha: kde, kam, kudy, kam?	Orientace po městě (zeptat se na cestu, vysvětlit cestu vč. Použití dopravních prostředků), orientace na mapě, školní atlas, googlemapy, navigace, otázky se zájmenem kam, kde a kudy, vyjádření dovednosti (umím, znám, vím)	vidové dvojice, budoucí čas, použití sloves znát, vědět, umět, poznat, dozvědět se, neurčitá a záporná zájmena a adverbia, dvojitý zápor, srovnání adjektiv a adverbii (forma a použití), používání když, až, jestli, zájmeno svůj
Bylo, nebylo	Co jsem dělal včera, kolik je mi let, základy historie České republiky, Staré pověsti české	minulý čas, dativ substantiv, adjektiv a zájmen vč. Předložek a sloves spojených s dativem, psaní koncovek v příchestí minulém (tzv. L forma slovesa)
Obchod a školní jídelna	Osvojení si schopnosti nakoupit. Co kolik stojí, jaké jsou vlastnosti zboží. Jak co vypadá, jaký má tvar, geografické útvary, rozměry, slovní matematické úlohy, vyjádření množství	podmiňovací způsob, genitiv subst, adjekt a zájmen, srovnání genitivu a akuzativu, stupňování přídavných jmen
Školního výlet, prázdniny a svátky	Jak správně napsat dopis nebo email kamarádovi, rodičům či někomu dospělému, doplníme téma internet a počítače.	Imperativ a vokativ,
U lékaře	Co mně bolí? Naučíme se vyjadřovat pocity, doměnek, stavy a nálady.	souhrn, příslovce času,
Opakovací lekce	příprava na závěrečný test	opakování

Učivo	Očekávané výstupy
Základní komunikační obraty	
Pozdravy, představování	1,3,4,5,7,8,9,11
Česká abeceda, výslovnost	1,2
Škola, třída, školní potřeby, barvy	1,3,4,5,6,10
Příslušníci národů, vlastnosti	1,5,6,8,9,10,11
Čas, číslovky, dny v týdnu	1,4,5,6,10,11
Volný čas	1,5,6,7,8,9,10,11
Nakupování, obchod	1,4,5,6,8,10,11
Povolání	1,5,6,10
Rodina, domov	1,4,5,6,7,8,9,10,11
Zvířata	1,5,6,10
Jídlo, restaurace	1,4,5,6,8,9,10,11
Roční období, měsíce, počasí	1,4,5,6,10,11
Lidské tělo, oblečení	1,4,5,6,7,8,9,10,11
Česká republika	1,5,6,10
Praha	1,5,6,10
Česká měna	1,4,6,
Kultura	1,5,6,9
Svátky – Vánoce, Velikonoce - zvyky	1,5,6,10
Písemná komunikace – dopis, email	1,2,6,9,10
Prázdniny	1,5,6,8,9,10
Rozvoj slovní zásoby v jednotlivých vyučovacích předmětech	

6.1.5. Kondiční tělesná výchova

Rozšiřující předmět nad rámec daných hodin tělesné výchovy na 1. i 2. stupni ZŠ. Je určen pro vybrané žáky 4., 5. a 6. tříd, cíleně zaměřen na děti fyzicky méně zdatné, trpící nadváhou, ale i ty, jež rády sportují. Zakládá se na hravých a zábavných formách cvičení, která rozvíjí individuální pohybové dovednosti i možnosti žáků a zlepšují jejich fyzickou kondici. Podporuje a upevňuje pozitivní postoj dětí k pohybové aktivitě.

Během cvičení dochází ke střídání aerobní i anaerobní zátěže dle individuálních možností žáků. Náplní jsou především kondiční běhy, posilovací, protahovací a kompenzační cviky, kruhový trénink (cvičení na stanovištích, náradích), pohybové a míčové hry.

Očekávané výstupy:

- TV-3-1-01 spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti*
- TV-3-1-02 zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině, usiluje o jejich zlepšení*
- TV-3-1-03 spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích*
- TV-3-1-04 uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve škole, i mimo ni*
- TV-5-1-01 podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu, uplatňuje kondičně zaměřené činnosti, projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti*
- TV-5-1-02 zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení v souvislosti s vlastním svalovým oslabením*
- TV-5-1-03 zdokonaluje základní pohybové dovednosti podle svých pohybových možností a schopností*
- TV-5-1-06 dodržuje pravidla her a jedná v duchu fair play, zlepšuje svou tělesnou kondici, pohybový projev a správné držení těla, zvládá podle pokynu základní přípravu organismu před pohybovou činností i uklidnění organismu po ukončení činnosti*
- TV-5-1-09 změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky*
- TV-9-1-01 aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem*
- TV-9-1-05 uplatňuje bezpečné chování v přírodě a v silničním provozu, chápe zásady zatěžování, jednoduchými zadanými testy změří úroveň své tělesné zdatnosti*

- ZTV-3-1-01 uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech, zaujímá správné základní cvičební polohy*
- ZTV-3-1-02 zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením*

Průřezová témata

PT 1. OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

PT 1.1. Osobnostní rozvoj

PT 1.1.2. Sebepoznání a sebezpečí

Představování, volný čas, rodina

PT 1.2. Sociální rozvoj

PT 1.2.1. Poznávání lidí

Představování, volný čas, rodina

PT 1.2.2. Mezilidské vztahy

Rodina, domov

PT 1.2.3. Komunikace

Představování, písemná komunikace – dopis

PT 2. VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA

PT 2.1. Občanská společnost a škola

PT 2.1.1. Škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství

Škola

PT 3. VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

PT 3.1. Evropa a svět nás zajímá

PT 3.1.1. Rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa

Rodina

PT 3.1.5. Zvyky a tradice národů Evropy

Svátky – Vánoce, Velikonoce

PT 4. MULTUKULTURNÍ VÝCHOVA

PT 4.1. Kulturní diference

PT 4.1.1. Jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti

Kultura

PT 4.4. Multikulturalita

PT 4.4.2. Multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování

Příslušníci národů, komunikace

5.10.6. Filmová / Audiovizuální výchova

Charakteristika vzdělávacího oboru

Doplňující vzdělávací obor Filmová/Audiovizuální výchova poskytuje možnost obohatit vzdělávací obsah základního vzdělávání ve vzdělávací oblasti Umění a kultura. Vymezený vzdělávací obsah podporuje rozvoj žáků jako uživatelů filmových a obecně audiovizuálních produktů a zároveň rozvíjí jejich vnímavost a tvůrčí schopnosti prostřednictvím filmových/audiovizuálních výrazových prostředků.

Tato oblast je rozvíjena v rámci projektových dnů, školních soutěží, samostatných projektů, projektů v rámci předmětů či v rámci předmětu Mediální výchova.

Filmová/Audiovizuální výchova v etapě základního vzdělávání je koncipována jako metodické propojení několika tvůrčích činností:

- vlastní tvůrčí zkušenost z filmové/audiovizuální tvorby a jejího výsledku;
- schopnost vnímat díla vytvořená audiovizuálními výrazovými prostředky a uvědomovat si jejich hodnoty;
- potřeba zaujmout a formulovat názor na filmové/audiovizuální dílo.

Vlastní tvůrčí zkušenost žáků (od 2. období 1. stupně) zprostředkovávají tři vzájemně propojené a na sebe navazující okruhy činností, při nichž se uplatňuje subjektivita, pozorování a smyslové vnímání, fantazie, tvořivost a citlivost a při kterých se prohlubují komunikační schopnosti.

Důraz je kladen na postupný rozvoj vnímání filmových/audiovizuálních děl. Žáci se na základě jednoduchých tvůrčích experimentů učí „řeči filmu“ tak, aby mohli mít větší požitek z vnímání děl filmové/vizuální kultury. Učí se lépe porozumět možnostem jednotlivých typů filmových/audiovizuálních sdělení vycházejících buď z přesného obrazu okolního světa (dokumentární pojetí), nebo umělého obrazu více či méně možného světa (hraný film) i obrazu, který vychází z technických možností rozšiřujících „filmovou řeč“ o triky, animace a další výtvarné prvky. Při učení se takto detailní interpretace pracuje žák také s odbornými a kritickými texty, což podporuje jeho čtenářskou gramotnost.

Stejně významnou složkou vzdělávacího obsahu jsou vlastní tvořivé činnosti žáků s využitím jednoduchých technických a výrazových prostředků typických pro film a audiovizuální umění obecně.

V základním vzdělávání se pozornost zaměřuje především na:

- přiblížení fyziologické podstaty vnímání pohybujících se obrazů, jejich předpokladů a možností; klíčovou roli světla v audiovizi; propojení a vztahy s ostatními obory umění; individuální pozorování a schopnost užívat v komunikaci audiovizuální – kinematografické sdělení; osvojení si specifického jazyka pro vyjadřování vlastních myšlenek a pocitů;
- znalost základních prvků audiovizuálního výrazu a jejich tvořivého využití; vytváření záběrů a jejich užití v elementární montáži; tvorbu drobného audiovizuálního tvaru jako hmatatelného výstupu praktické zkušenosti;
- individuální tvůrčí zkušenost a poučenější a intenzivnější vnímání filmových/audiovizuálních děl; užívání technologií jako prostředku k realizaci záměru, nikoliv jako cíle.

Filmová/Audiovizuální výchova v základním vzdělávání poskytuje žákům příležitost lépe pochopit společný základ umění a jeho význam v životě člověka a společnosti. Posiluje schopnost intenzivněji vnímat společnost a procesy, které v ní probíhají. Přispívá k rozvoji osobnosti žáka, vytvoření jeho hodnotového systému, etických postojů a aktivního vztahu ke společnosti.

Možnosti realizace tématu nabízí také například účast na projektech: Aeroškola, Antifetfest a Videopohlednice z mého města. Nemusí být realizováno pravidelně každý rok, vždy záleží na širších okolnostech školního roku.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

1. STUPEŇ

Očekávané výstupy – 2. období

žák

- *experimentuje se samostatně vytvořenými výtvarnými prvky a vytváří pohybové efekty, ve své tvorbě uplatňuje základy animace*
- *využívá proces vzniku optického obrazu v dírkové komoře a s jeho principem pracuje při tvorbě optických obrazů a při tvůrčích experimentech*
- *vytváří série fotografií a jiných statických vizualizací, následně s nimi experimentuje a využívá možností technologií vytvářejících pohybový efekt*
- *experimentuje s několika světelnými zdroji a ověřuje jimi světelnou proměnu podoby trojrozměrného předmětu, lidské tváře*
- *užívá světlo jako prostředek pro zachycení, zobrazení a modelaci skutečnosti*
- *pozná některé historické přístroje užívané v minulosti k zachycení a promítání pohybu*
- *slovně vyjadřuje děj, situace, příběh promítnutého filmu (animovaného, hraného) a zaujímá osobní stanovisko k jednání postav a vyjadřuje svůj názor na film jako celek*
- *ve spolupráci s učitelem dílčím způsobem analyzuje použité prostředky a principy v ukázkách promítnutého filmu*

Učivo

Uplatnění subjektivity, pozorování smyslového vnímání

- kresby vytvořené různými technikami, pořízené v sériích pro vytvoření iluze pohybu, vizuální hry s těmito prvky
- cvičení vnímavosti: pozorování reálných dějů a schopnost jejich verbální reflexe, vyprávění obsahu promítnutého filmu, hry se třemi malými světelnými zdroji
- ovlivňování obrazové podoby trojrozměrného předmětu a lidské tváře světlem

Uplatnění kreativity, fantazie a senzibility

- pohyb jako základní princip kinematografie, jeho fyziologické předpoklady – doznívání zrakového vjemu jako předpoklad vzniku kinetického obrazu jednoduchým záznamem
- tvořivé uchopení situace promítnutého filmu a její individuální nebo kolektivní inscenace (švédování)

Komunikace, posilování a prohlubování komunikačních schopností

- základní skladebná cvičení
- základy montáže obrazových prvků se záměrem zobrazit – vizuálně vyprávět – plynulý děj, situaci
- komunikace vlastních záměrů a námětů v kolektivu, zhodnocení a rozbor vlastní i umělecké produkce
- projekce a analýzy vybraných filmů všech základních proudů audiovizu (dokument, fabulace – hraný film, výtvarný – animovaný film)

2. STUPEŇ

Očekávané výstupy

žák

- pracuje se základními prvky filmového záběru (velikost, úhel, obsah) a tvořivě je užívá
- v jednoduchých praktických cvičeních a námětech
- při tvůrčí práci a experimentování využívá základy zrakového vnímání (doznívání a nedokonalosti) pro vznik iluze pohybu
- uplatňuje své znalosti o podstatě a účinku světla jako důležitého výrazového prostředku
- užívá barvu jako výrazový a dramaturgický prostředek pohyblivého obrazu při vlastní tvorbě a experimentování
- pracuje samostatně s jednoduchou kamerou (fotoaparát) a ovládá její (jeho) základní funkce pro svůj tvůrčí záměr
- na základě zkušeností získaných při práci s kamerou a fotoaparátem rozeznává základní rozdíly mezi zrakovým vjemem jasové reality a její reprodukcí a uplatňuje je ve vlastní tvorbě
- uplatňuje jednoduché skladebné postupy a jednoduchý stříhový program pro jednoduché filmové vyprávění, využívá přitom materiál vlastní i zprostředkovaný
- zhodnotí význam základních sdělovacích funkcí a estetických kvalit obrazové i zvukové složky audiovize a záměrně s nimi pracuje při natáčení i skladebném dokončování vlastního projektu
- rozeznává základní výrazové druhy filmové tvorby (dokument, fabulace, animace) a chápe podstatu jejich výrazových prostředků
- přijímá po dohodě s ostatními členy týmu roli v tvůrčím týmu a aktivně ji naplňuje
- slovně i písemně se vyjadřuje k vlastnímu záměru a především jeho obsahové struktuře
- formuluje názor na vybrané filmové/audiovizuální dílo a porovnává ho s názorem ostatních
- v diskusi zaujímá postoj k zobrazovaným etickým hodnotám a estetickým kvalitám sledovaného filmu nebo televizního programu

Učivo

Uplatnění subjektivity, pozorování smyslového vnímání

- série jednoduchých fotografií dle vlastních námětů, vizuální hry s těmito prvky pro vytváření iluze pohybu
- cvičení vnímavosti, intenzity pozorování reálných dějů, situací a jejich slovní a písemná reflexe
- základní rozdíly mezi zrakovým vjemem jasové skutečnosti a její reprodukcí, praktická cvičení s kamerou a fotoaparátem

Uplatnění kreativity, fantazie a senzibility

- hlavní prvky filmového záběru (velikost, kompozice, úhel pohledu), jejich význam ve vztahu
- k zobrazovanému obsahu

- světelná skutečnost a její úpravy pro kinematografické zobrazení; stylizace světelné reality
- barevná realita, současný a následný kontrast, manipulace s barvami v procesu kinetické reprodukce
- ovládání základních funkcí snímací techniky
- vytvoření série záběrů se záměrem vazby
- estetické kvality obrazových prvků záběru a jejich organizace
- zvuková složka audiovizuálního výrazu a její hlavní elementy
- tvůrčí syntéza obrazové a zvukové složky

Komunikace, posilování a prohlubování komunikačních schopností

- navazující skladebná cvičení – orientace při vytváření časoprostorových vztahů v řazení záběrů
- základní formy scénaristické přípravy a prezentace námětu
- komunikace vlastních záměrů a námětů v kolektivu, zhodnocení a rozbor vlastní i umělecké produkce

projekce a analýzy vybraných filmů základních proudů audiovize.

7.0. PRUŘEZOVÁ TÉMATA

7.00 Seznam

PT 1. Osobnostní a sociální výchova

PT 1.1. Osobnostní rozvoj

- PT 1.1.1. Rozvoj schopností poznávání
- PT 1.1.2. Sebepoznání a sebepojeté
- PT 1.1.3. Seberegulace a sebeorganizace
- PT 1.1.4. Psychohygienu
- PT 1.1.5. Kreativita

PT 1.2. Sociální rozvoj

- PT 1.2.1. Poznávání lidí
- PT 1.2.2. Mezilidské vztahy
- PT 1.2.3. Komunikace
- PT 1.2.4. Kooperace a kompetence
- PT 1.2.5. Morální rozvoj

PT 2. Výchova demokratického občana

PT 2.1. Občanská společnost a škola

- PT 2.1.1. Škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství
- PT 2.1.2. Demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole
- PT 2.1.3. Způsob uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy
(význam aktivního zapojení žáků do žákovské samosprávy - žákovských rad či parlamentů)
- PT 2.1.4. Formy participace žáků na životě místní komunity
- PT 2.1.5. Spolupráce školy se správními orgány a institucemi v obci

PT 2.2. Občan, občanská společnost a stát

- PT 2.2.1. Občan jako odpovědný člen společnosti
- PT 2.2.2. Listina základních práv a svobod, povinnosti a práva občana
- PT 2.2.3. Úloha občana v demokratické společnosti
- PT 2.2.4. Základní principy a hodnoty demokratického politického systému
- PT 2.2.5. principy soužití s minoritami

PT 2.3. Formy participace občanů v politickém životě

- PT 2.3.1. Volební systém, demokratické volby a politika
- PT 2.3.2. Obec jako základní jednotka samosprávy
- PT 2.3.3. Společenské organizace a hnutí

PT 2.4. Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

- PT 2.4.1. Demokracie jako protiváha diktatury a anarchie
- PT 2.4.2. Principy a základní kategorie fungování demokracie (spravedlnost, řád, norma, zákon, právo, morálka)
- PT 2.4.3. Význam Ústavy jako základního zákona
- PT 2.4.4. Demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů ve společnosti i osobním životě

PT 3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

PT 3.1. Evropa a svět nás zajímá

- PT 3.1.1. Rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa
- PT 3.1.2. Místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu
- PT 3.1.3. Naši sousedé v Evropě
- PT 3.1.4. Život dětí v jiných zemích
- PT 3.1.5. Zvyky a tradice národů Evropy

PT 3.2. Objevujeme Evropu a svět

- PT 3.2.1. Naše vlast a Evropa
- PT 3.2.2. Evropské krajiny
- PT 3.2.3. Evropa a svět
- PT 3.2.4. Mezinárodní setkávání
- PT 3.2.5. Státní a evropské symboly, Den Evropy
- PT 3.2.6. Život Evropanů a styl života v evropských rodinách
- PT 3.2.7. Životní styl a vzdělávání mladých Evropanů

PT 3.3. Jsme Evropané

- PT 3.3.1. Kořeny a zdroje evropské civilizace
- PT 3.3.2. Klíčové mezníky evropské historie
- PT 3.3.3. Evropská integrace, instituce EU a jejich fungování
- PT 3.3.4. Co Evropu spojuje a co ji rozděluje
- PT 3.3.5. Mezinárodní organizace a jejich příspěvek k řešení problémů dětí a mládeže

PT 4. Multikulturní výchova

PT 4.1. Kulturní diference

- PT 4.1.1. Jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti
- PT 4.1.2. Člověk jako nedílná jednotka tělesné i duševní stránky i jako součást etnika
- PT 4.1.3. Poznávání vlastního kulturního zakotvení
- PT 4.1.4. Respektování zvláštností různých etnik
- PT 4.1.5. Základní problémy sociokulturních rozdílů v ČR a v Evropě

PT 4.2. Lidské vztahy

- PT 4.2.1. Právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci
- PT 4.2.2. Udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi
- PT 4.2.3. Vztahy mezi kulturami
- PT 4.2.4. Předsudky a vžitá stereotypy
- PT 4.2.5. Důležitost integrace jedince v rodinných, vrstevnických a profesních vztazích
- PT 4.2.6. Uplatňování principů slušného chování
- PT 4.2.7. Význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti
- PT 4.2.8. Tolerance, empatie, lidská solidarita

PT 4.3. Etnický původ

- PT 4.3.1. Rovnocennost všech etnických skupin a kultur
- PT 4.3.2. Odlišnost a i vzájemná rovnost všech lidí
- PT 4.3.3. Postavení národnostních menšin
- PT 4.3.4. Informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících v ČR a v Evropě
- PT 4.3.5. Různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa
- PT 4.3.6. Projevy rasové nesnášenlivosti

PT 4.4. Multikulturalita

- PT 4.4.1. Multikulturalita současného světa a předpokládaný vývoj v budoucnosti
- PT 4.4.2. Multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování

- PT 4.4.3. Specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost
- PT 4.4.4. Naslouchání druhým, komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin
- PT 4.4.5. Vstřícný postoj k odlišnostem
- PT 4.4.6. Význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání

PT 4.5. Princip sociálního smíru a solidarity

- PT 4.5.1. Odpovědnost a přispění každého jedince za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám
- PT 4.5.2. Nekonfliktní život v multikulturní společnosti
- PT 4.5.3. Aktivní spolupodílení dle svých možností na přetváření společnosti
- PT 4.5.4. Zohlednění potřeb minoritních skupin
- PT 4.5.5. Otázka lidských práv, základní dokumenty

PT 5. Environmentální výchova

PT 5.1. Ekosystémy

- PT 5.1.1. Les a jeho význam v našem prostředí
- PT 5.1.2. Pole - význam, změny krajiny vlivem člověka, způsoby hospodaření
- PT 5.1.3. Vodní zdroje, vodní hospodářství, význam pro krajinnou ekologii
- PT 5.1.4. Moře - druhová odlišnost, význam pro biosféru, mořské řasy, cyklus oxidu uhličitého
- PT 5.1.6. Tropický deštný les - porovnání, druhová rozmanitost, ohrožování, globální i místní význam
- PT 5.1.7. Lidské sídlo - město, vesnice, umělý ekosystém, jeho funkce a vztahy k okolí
- PT 5.1.8. Kulturní krajina - pochopení hlubokého ovlivňování přírody v průběhu civilizace

PT 5.2. Základní podmínky života

- PT 5.2.1. Voda - vztahy vlastností vody a života, význam vody pro člověka, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás, způsoby řešení
- PT 5.2.2. O vzduší - význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny, propojenost světa, čistota ovzduší u nás
- PT 5.2.3. Půda - propojenost složek prostředí, zdroj výživy, ohrožení půdy, rekultivace, změny v potřebě zemědělské půdy, nové funkce v zemědělství v krajině
- PT 5.2.4. Ochrana biologických druhů - důvody a způsoby ochrany
- PT 5.2.5. Ekosystémy - biodiverzita, funkce ekosystémů, význam biodiverzity, ohrožování a ochrana ve světě a u nás
- PT 5.2.6. Energie - energie a život, vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, využívání energie, možnosti a způsoby šetření, místní podmínky
- PT 5.2.7. Přírodní zdroje - zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, principy hospodaření s přírodními zdroji, význam a způsoby získávání a využívání

PT 5.3. Lidské aktivity a problémy životního prostředí

- PT 5.3.1. Zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství
- PT 5.3.2. Doprava a životní prostředí - význam a vývoj, energetické zdroje dopravy, druhy dopravy a ekologická zátěž, doprava a globalizace
- PT 5.3.3. Průmysl a životní prostředí - průmyslová revoluce a demografický vývoj, vliv průmyslu na prostředí, zpracovávané materiály a jejich působení, vliv právních

a ekonomických nástrojů na vztahy průmyslu k ochraně životního prostředí, průmysl a udržitelný rozvoj společnosti

PT 5.3.4. Odpady a hospodaření s odpady - odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny

PT 5.3.5. Ochrana přírody a kulturních památek - význam, řešení u nás a v EU i ve světě, příklady z okolí, zásada předběžné opatrnosti, ochrana přírody při masových portovních akcích, zásady MOV

PT 5.3.6. Změny v krajině - krajina dříve a dnes, vliv lidských aktivit, jejich reflexe a perspektivy

PT 5.3.7. Dlouhodobé programy zaměřené k růstu ekologického vědomí veřejnosti - Státní program EVVO, Agenda 21 EU, Den životního prostředí OSN, Den Země, atd.

PT 5.4. Vztah člověka k prostředí

PT 5.4.1. Naše obec - přírodní zdroje, jejich původ, způsoby využívání a řešení odpadového hospodářství, příroda a kultura obce, zajišťování ochrany životního prostředí v obci (instituce, nevládní organizace, lidé), náš životní styl (spotřeba věcí, energií, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí), aktuální a lokální ekologické problémy (příklady problému, jeho příčina, důsledky, souvislosti, možnosti a způsoby řešení, hodnocení, vlastnnáměty řešení, jejich zdůvodnění a prezentace)

PT 5.4.2. Prostředí a zdraví - vlivy prostředí na zdraví, jejich komplexní a synergické působení, možnosti a způsoby ochrany zdraví

PT 5.4.3. nerovnoměrnost života na Zemi - rozdílné podmínky prostředí a rozdílný společenský vývoj na Zemi, příčiny a důsledky zvyšování rozdílů globalizace a principy udržitelnosti rozvoje, příklady jejich uplatňování ve světě a u nás

PT 6. Mediální výchova

PT 6.1. Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

PT 6.1.1. Pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě

PT 6.1.2. Hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením, rozlišování zábavních a "bulvárních" informací

PT 6.1.3. Chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel

PT 6.1.4. Identifikování základních orientačních prvků v textu

PT 6.2. Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

PT 6.2.1. Různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce

PT 6.2.2. Rozdíl mezi reklamou a zprávou a mezi "faktickým" a "fiktivním" obsahem

PT 6.2.3. Hlavní rysy reprezentativnosti - rozlišení reality od médií zobrazovaných stereotypů, jako prezentace reality

PT 6.2.4. Vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti - rozlišení sdělení potvrzujících předsudky a představy od sdělení vycházejících ze znalosti problematiky a nezaujatého postoje

PT 6.2.5. Identifikace společensky významných hodnot v textu, prvky signalizující hodnotu, identifikace zjednodušení mediovaných sdělení, opakované užívání prostředků ve zpravodajství, reklamě i zábavě

PT 6.3. Stavba mediálních sdělení

PT 6.3.1. Příklady pravidelností v uspořádání mediovaných sdělení, zejména ve zpravodajství (zpravodajství jako vyprávění, sestavování příspěvků podle kritérií)

PT 6.3.2. Principy sestavování zpravodajství a jejich identifikace, pozitivní principy (význam a užitečnost), zezábavňující principy (negativa, blízkost, jednoduchost, přítomnost)

PT 6.3.3. Příklady stavby a uspořádání zpráv (srovnávání titulních stran různých deníků) a dalších mediálních sdělení (např. skladba a výběr sdělení v časopisech pro dospívající)

PT 6.4. Vnímání autora mediálních sdělení

PT 6.4.1. Identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení

PT 6.4.2. Výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názoru, záměrná manipulace

PT 6.4.3. Prvky signalizující explicitní či implicitní vyjádření hodnocení, výběr a kombinace slov, obrazů a zvuků z hlediska záměru a hodnotového významu

PT 6.5. Fungování a vliv médií ve společnosti

PT 6.5.1. Organizace a postavení médií ve společnosti

PT 6.5.2. faktory ovlivňující média, interpretace vlivů působících na jejich chování

PT 6.5.3. Způsoby financování médií a jejich dopady

PT 6.5.4. Vliv médií na každodenní život, společnost, politický život a kulturu

z hlediska současnosti , role medií v životě jednotlivce, vliv médií na uspořádání dne

PT 6.5.5. Vliv medií v politickém životě (předvolební kampaně a jejich význam)

PT 6.5.6. Vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jedince, rodiny, společnosti)

PT 6.5.7. Role medií v politických změnách

PT 6.6. Tvorba mediálního sdělení

PT 6.6.1. Uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně (společensky a situačně) vhodných sdělení

PT 6.6.2. Tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, rozhlas, televizi či internetové médium

PT 6.6.3. Technologické možnosti a jejich omezení

PT 6.7. Práce v realizačním týmu

PT 6.7.1. Redakce školního časopisu, rozhlasu, televize, internetového média

PT 6.7.2. Utvoření týmu, význam různých věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu

PT 6.7.3. Komunikace a spolupráce v týmu

PT 6.7.4. Stanovení si cíle, časového harmonogramu, delegování úkolů a zodpovědnosti

PT 6.7.5. Faktory ovlivňující práci v týmu

PT 6.7.6. Pravidelnost mediální produkce

7.01 Průřezová témata – 1.třída

ZÁŘÍ

- OSV 1.1.1. Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti, soustředění, cvičení dovedností zapamatování
  - Čj – psaní, držení tužky, správné sezení
- OSV 1.1.2. Sebepoznání a sebepojetí: vztahy k druhým lidem
  - Prv. – škola, školák, třída, přestávky, Tv – držení těla
- OSV 1.1.3. Seberegulace a sebeorganizace: regulace vlastního chování
  - Čj – uvolňovací cviky, Tv – správné dýchání, běžecké hry
- OSV 1.1.4. Psychohygienu
  - Prv. – třída přestávky, škola a okolí, Vv - louka
- OSV 1.1.5. Kreativita
  - Pč – modelování, Hv – zvuky, hlasy
- OSV 1.2.1. Poznávání lidí: vzájemné poznávání ve třídě, škole
  - Prv. – škola, třída, přestávka,
- OSV 1.2.2. Mezilidské vztahy
  - Čj- čtení – vypravování, rozpočítadla
- OSV 1.2.3. Komunikace
  - Čj – říkadla, výslovnost
- OSV 1.2.4. Kooperace a kompetice
  - Tv – cvičení s lavičkami
- OSV 1.3.1. Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
  - M – porovnávání, uspořádání před, za....
- OSV 1.3.2. Hodnoty, postoje, praktická etika
  - Tv – běžecké hry
- VDO 2.1.1. Škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství
  - Prv. - škola
- VDO 2.1.2. Demokratická atmosféra ve škole
  - Prv. – třída, přestávky
- VMEGS 3.1.4. Život dětí v jiných zemích
  - Prv. – školák, Čj. - výslovnost
- MV 4.1.1. Jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti
  - Tv – správné držení těla
- MV 4.2.1. Právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci
  - Prv. – škola, okolí, Hv – zlatá brána
- MV 4.2.6. Uplatňování principů slušného chování
  - Hv – Šla Nanyňka do zelí
- MEV 6.7.3. Komunikace a spolupráce v týmu
  - Pč. – obalování sešitů, M – vytváření souborů

ŘÍJEN

- OSV 1.1.1. Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti, soustředění, cvičení dovedností zapamatování
  - Čj - pohádky
- OSV 1.1.2. Sebepoznání a sebepojetí
  - Prv. – pořádek, školní pomůcky

- OSV 1.1.3. Seberegulace a sebeorganizace: organizace vlastního času, učení, cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního chování
  - Prv. – režim dne
- OSV 1.1.4. Psychohygienu: organizace času, režim dne
  - Prv. – režim dne
- OSV 1.1.5. Kreativita
  - Vv. Pč. – postava, figurky
- OSV 1.2.1. Poznávání lidí
  - Vv. – postava, Čtení – O Budulínkovi
- OSV 1.2.2. Mezilidské vztahy
  - Čt. – Hrnečku vař, Hv – Měla babka
- OSV 1.2.3. Komunikace
  - Čt. – O kohoutkovi
- OSV 1.2.4. Kooperace a kompetice
  - Čt. – O kohoutkovi, O Budulínkovi
- OSV 1.3.1. Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
  - M – porovnávání čísel
- OSV 1.3.2. Hodnoty, postoje, praktická etika
  - Čt. – O Smolíčkovi
- VDO 2.1.2. Demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole
  - Tv – manipulace s míčem
- MV 4.1.1. Jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti
  - Pč – figurky, modelování
- MV 4.2.6. Uplatňování principů slušného chování
  - Čt. – O Smolíčkovi
- EV 5.1.1. Les a jeho význam v našem prostředí
  - Prv. – podzim, příroda
- EV 5.1.2. Pole – význam
  - Prv. – zvířata na podzim, ovoce, zelenina
- MEV 6.7.3. Komunikace a spolupráce v týmu
  - M – sčítání a odčítání

LISTOPAD

- OSV 1.1.1. Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti, soustředění, cvičení dovedností zapamatování
  - M. – slovní úlohy
- OSV 1.1.2. Sebepoznání a sebepojetí
  - Prv. – rodina
- OSV 1.1.3. Seberegulace a sebeorganizace
  - Prv. – oslava, chování
- OSV 1.1.4. Psychohygienu: organizace volného času
  - Prv. – práce, zábava Tv – relaxace
- OSV 1.1.5. Kreativita
  - Pč – stavebnice
- OSV 1.2.1. Poznávání lidí
  - Hv – Ptala se Zuzana Kuby
- OSV 1.2.2. Mezilidské vztahy
  - Hv – Pod dubem
- OSV 1.2.3. Komunikace
  - Čt – O kůzlátkách
- OSV 1.3.1. Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

- M – slovní úlohy
- OSV 1.3.2. Hodnoty, postoje, praktická etika
  - Čt – O Karkulce
- VDO 2.1.2. Demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole
  - Prv. Práce, zábava
- MV 4.1.1. Jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti
  - Tv – rytmický pohyb
- MV 4.2.6. Uplatňování principů slušného chování
  - Prv.- oslava, chování
- EV 5.1.1. Les a jeho význam v našem prostředí
  - Čt- jedeme do lesa
- EV 5.3.4. Odpady a hospodaření s odpady
  - Čt- jedeme do lesa
- MEV 6.7.3. Komunikace a spolupráce v týmu
  - Tv – manipulace s míčem

PROSINEC

- OSV 1.1.1. Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti, soustředění, cvičení dovedností zapamatování
  - Hv – koledy, Prv – přípravy na Vánoce
- OSV 1.1.2. Sebepoznání a sebepojetí
  - Čj – opis, přepis
- OSV 1.1.4. Psychohygienu: organizace volného času
  - Prv. – Vánoce, nový rok
- OSV 1.1.5. Kreativita
  - Pč – vánoční dekorace
- OSV 1.2.1. Poznávání lidí
  - Čj - listonoš
- OSV 1.2.2. Mezilidské vztahy
  - Čt – O Betlémě
- OSV 1.2.3. Komunikace
  - Prv. - Advent
- OSV 1.3.1. Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
  - M -rozklady
- OSV 1.3.2. Hodnoty, postoje, praktická etika
  - Prv. - Advent
- VMEGS 3.1.4. Život dětí v jiných zemích
  - Prv. – Vánoce, nový rok
- VMEGS 3.1.5. Zvyky a tradice národů Evropy
  - Pč – vánoční zvyky
- MV 4.1.1. Jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti
  - Tv – trampolína, odraz
- MV 4.2.2. Udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi
  - Tv - přihrávky

LEDEN

- OSV 1.1.1. Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti, soustředění, cvičení dovedností zapamatování
  - Čj – význam slov
- OSV 1.1.2. Sebepoznání a sebepojetí

- Tv – zimní sporty a hry
- OSV 1.1.3. Seberegulace a sebeorganizace
  - Tv – cvičení s hudbou
- OSV 1.1.4. Psychohygienu: organizace volného času
  - Prv. – režim dne
- OSV 1.1.5. Kreativita
  - Vv – zimní sporty Tv – cvičení s hudbou
- OSV 1.2.2. Mezilidské vztahy
  - Čt – U babičky
- OSV 1.2.4. Kooperace a kompetice
  - Tv – přihrávky jednoruč
- OSV 1.3.1. Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
  - M - porovnávání
- OSV 1.3.2. Hodnoty, postoje, praktická etika
  - Čt – Vánoce, mimino
- MV 4.1.1. Jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti
  - Prv – oblékání, hygiena
- MV 4.2.6. Uplatňování principů slušného chování
  - Čt – Jak jsme jeli na ryby
- EV 5.1.1. Les a jeho význam v našem prostředí
  - Prv – zima u krmelce
- MEV 6.7.3. Komunikace a spolupráce v týmu
  - Prv – zimní sporty a hry

ÚNOR

- OSV 1.1.1. Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti, soustředění, cvičení dovedností zapamatování
  - Čj- ř
- OSV 1.1.2. Sebepoznání a sebepojetí
  - Prv.-lidské tělo
- OSV 1.1.3. Seberegulace a sebeorganizace
  - Tv – cvičení na žebřinách
- OSV 1.1.4. Psychohygienu: organizace volného času
  - Prv. - zdraví
- OSV 1.1.5. Kreativita
  - Pč – maska, stavebnice
- OSV 1.2.1. Poznávání lidí
  - Čt - telefon
- OSV 1.2.2. Mezilidské vztahy
  - Čt – o řepě
- OSV 1.2.3. Komunikace
  - Čt - telefon
- OSV 1.2.4. Kooperace a kompetice
  - Čt – o řepě
- OSV 1.3.1. Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
  - M – porovnávání, nerovnice
- OSV 1.3.2. Hodnoty, postoje, praktická etika
  - Prv – zdraví, nemoc
- MV 4.1.1. Jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti
  - Hv – Holka modrooká, Maličká su
- MV 4.2.6. Uplatňování principů slušného chování

- .. Tv – nácvik vybíjené
- EV 5.4.2. Prostředí a zdraví – vlivy prostředí na zdraví, ochrana zdraví (ČJS)
Prv. – zdraví, nemoc, úraz, správná výživa
- MEV 6.7.3. Komunikace a spolupráce v týmu
Tv – nácvik vybíjené

BŘEZEN

- OSV 1.1.2. Sebepoznání a sebepojetí
Tv – lidový tanec
- OSV 1.1.3. Seberegulace a sebeorganizace
Tv – nácvik vybíjené
- OSV 1.1.4. Psychohygienu: organizace volného času
Čt - květináč
- OSV 1.1.5. Kreativita
Prv – Velikonoce, vajíčko,
- OSV 1.2.1. Poznávání lidí
Hv – Já jsem z KH, Kdybys měla má panenku
- OSV 1.2.2. Mezilidské vztahy
Hv – Když jsem já sloužil
- OSV 1.2.3. Komunikace
Prv - Velikonoce
- OSV 1.2.4. Kooperace a kompetice
Tv – přetahy, hry s míčem
- OSV 1.3.2. Hodnoty, postoje, praktická etika
Vv – velikonoční zvyky
- MV 4.2.2. Udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi
Tv – přetahy, vybíjená
- EV 5.1.1. Les a jeho význam v našem prostředí
Prv – příroda na jaře
- EV 5.3.4. Odpady a hospodaření s odpady (bioodpady)
Pč – ošetřování rostlin, setí
- MEV 6.7.3. Komunikace a spolupráce v týmu
Tv – lidový tanec

DUBEN

- OSV 1.1.1. Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti, soustředění, cvičení dovedností zapamatování
Čj- složitější stavba slov, shluky hlásek
- OSV 1.1.2. Sebepoznání a sebepojetí
Čt – U dědy
- OSV 1.1.3. Seberegulace a sebeorganizace
Tv - přihrávky
- OSV 1.1.4. Psychohygienu: organizace volného času
Prv – Jarní práce, Čt – Jak šlo vejce na vandr
- OSV 1.1.5. Kreativita
Pč – volné téma, mozaika
- OSV 1.2.1. Poznávání lidí
Čt – U dědy
- OSV 1.2.2. Mezilidské vztahy
Prv – Práce dospělých, Čt - Štěňátko

- OSV 1.2.3. Komunikace
  - Prv – V obchodě
- OSV 1.2.4. Kooperace a kompetice
  - Tv - přihrávky
- OSV 1.3.1. Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
  - Prv – práce dospělých, Na stavbě
- OSV 1.3.2. Hodnoty, postoje, praktická etika
  - Prv – V obchodě, Čt – Kde domov můj
- MV 4.4.6. Význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání
  - Čt – Nová spolužačka
- EV 5.1.2. Pole – význam
  - Prv – Jarní práce
- EV 5.2.1. Voda
  - Vv - Mlýnek
- EV 5.2.3. Půda
  - Hv – Zahrádka se zelená, Prv – Jarní práce
- MEV 6.7.3. Komunikace a spolupráce v týmu
  - Prv – V obchodě, Na stavbě

KVĚTEN

- OSV 1.1.1. Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti, soustředění, cvičení dovedností zapamatování
  - Čj – Plynulost čtení
- OSV 1.1.2. Sebepoznání a sebepojetí
  - Čt – O Popelce, Hloupý Honza

- OSV 1.1.4. Psychohygiena: organizace volného času
  - Prv – Volný čas
- OSV 1.1.5. Kreativita
  - Pč – koláž
- OSV 1.2.1. Poznávání lidí
  - Čt – O dvanácti měsíčkách
- OSV 1.2.2. Mezilidské vztahy
  - Čt – O Popelce
- OSV 1.2.3. Komunikace
  - Čt – Šípková Růženka
- OSV 1.3.1. Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
  - M – Rovnice, nerovnice
- OSV 1.3.2. Hodnoty, postoje, praktická etika
  - Čt - Pohádky
- EV 5.1.1. Les a jeho význam v našem prostředí
  - Vv – Čtyři roční doby
- EV 5.2.2. Ovzduší
  - Prv – Moje město, Místo, kde žiji
- EV 5.3.5. Ochrana přírody
  - Prv – Moje město, Místo, kde žiji
- EV 5.3.6. Změny v krajině
  - Prv – Moje město
- EV 5.4.2. Prostředí a zdraví
  - Prv – Moje město, Místo, kde žiji

MEV 6.7.3. Komunikace a spolupráce v týmu
Tv - Vybíjená

ČERVEN

- OSV 1.1.1. Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti, soustředění, cvičení dovedností zapamatování
Čj – Plynulé čtení, slovní a větný přízvuk
- OSV 1.1.3. Seberegulace a sebeorganizace
Pč – úklid třídy
- OSV 1.1.4. Psychohygienu: organizace volného času
Prv - Prázdniny
- OSV 1.1.5. Kreativita
Vv – volné téma, Pč - stavebnice
- OSV 1.2.1. Poznávání lidí
Čt – společná četba
- OSV 1.2.2. Mezilidské vztahy
Čt – společná četba
- OSV 1.2.3. Komunikace
Čt – společná četba
- OSV 1.3.1. Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
M – slovní úlohy
- MV 4.1.1. Jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti
Tv - tanec
- MEV 6.7.3. Komunikace a spolupráce v týmu
Tv – Hry v přírodě

7.02 Průřezová témata – 2.třída

ZÁŘÍ

- OSV 1.1.1. Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti, soustředění, cvičení dovedností zapamatování
Čj – čtení – báseň zpaměti, Čj – psaní – opakování malých písmen, Hv - písně
- OSV 1.1.2. Sebepoznání a sebepojetí: vztahy k druhým lidem
Čj – čtení + Vv – Pejsek a kočička, Tv – pravidla chování
- OSV 1.1.3. Seberegulace a sebeorganizace: regulace vlastního chování
Prv. – plánování – povinnosti, volný čas, Tv – základní pokyny a signály
- OSV 1.1.4. Psychohygienu
Vv – vzpomínka na prázdniny, podzim (experimentování s barvou)
- OSV 1.1.5. Kreativita
Pč – ozdoby z přírodních materiálů, čarodějnice (koláž), Čj- řazení slov, sestavování vět, M - slovní úlohy
- OSV 1.2.1. Poznávání lidí: vzájemné poznávání ve třídě, škole
Čj – vlastní jména, abeceda
- OSV 1.2.2. Mezilidské vztahy
Tv – pravidla chování
- OSV 1.2.3. Komunikace
Tv – základní pokyny a signály
- OSV 1.2.4. Kooperace a kompetice
M – číselná řada, slovní úlohy
- OSV 1.3.1. Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
M – slovní úlohy, porovnávání čísel, Prv. – plánování - povinnosti, volný čas
- OSV 1.3.2. Hodnoty, postoje, praktická etika
Čj – čtení – O zlé ježibabě (Knížka Ferdy Mravence)
- VDO 2.1.3. Způsob uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy
Vv – vzpomínka na prázdniny
- VDO 2.2.1. Občan jako odpovědný člen společnosti
Prv. – bezpečnost cestou do školy – telef. čísla, Vv – cesta do školy
- VDO 2.4.4. Demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů ve společnosti i osobním životě
Čj – čtení – O zlé ježibabě (Knížka Ferdy Mravence)
- VMEGS 3.1.1. Rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a svět
Čj – čtení – Konec prázdnin, Vv – Vzpomínky na prázdniny
- MV 4.2.7. Význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti
Čj – čtení – Jak pejsek a kočička našli panenku
- MV 4.2.8. Tolerance, empatie, lidská solidarita
Prv. – Bezpečnost cestou do školy, Tv – pravidla chování
- MV 4.4.6. Význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání
Čj – vlastní jména
- MV 4.5.2. Nekonfliktní život v multikulturní společnosti
Pč – ozdoby z přírodních materiálů, Hv – opakování písní
- MEV 6.7.3. Komunikace a spolupráce v týmu

Tv – držení míče, M – slovní úlohy, Čj – abeceda, Prv. – rok, měsíce, týden, hodiny

ŘÍJEN

- OSV 1.1.1. Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti, soustředění, cvičení dovedností zapamatování
Čj – čtení – říkadla, Čj – psaní – opakování velkých písmen, Hv - písně
- OSV 1.1.2. Sebepoznání a sebepojetí
Čj – psaní – jméno, adresa, Hv – pohybové hry, části těla
- OSV 1.1.3. Seberegulace a sebeorganizace: organizace vlastního času, učení, cvičení sebekontroly,
sebeovládání – regulace vlastního chování
Tv – rytmizovaný pohyb, Hv – pohybové hry, části těla
- OSV 1.1.4. Psychohygienu: organizace času, režim dne
Prv. – začíná podzim
- OSV 1.1.5. Kreativita
Pč – víla (koláž), Čj – sestavování slov do věty, Hv – vytleskávání rytmu
- OSV 1.2.1. Poznávání lidí
Čj – čtení – O řepě, Listí, Čj – psaní - Jména
- OSV 1.2.2. Mezilidské vztahy
Tv – manipulace s míčem, Čj – čtení - Cibulky
- OSV 1.2.3. Komunikace
Čj – pořádek vět, melodie vět
- OSV 1.2.4. Kooperace a kompetice
M – geometrické tvary, Pč – figurky z geom. tvarů, Čj – druhy vět
- OSV 1.3.1. Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
M – přímá a křivá čára, Čj – znaménka za větou
- OSV 1.3.2. Hodnoty, postoje, praktická etika
Prv. – 28. říjen, st. Svátek, Hv - hymna
- VDO 2.1.3. Způsob uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy
Vv – ilustrace k říkadlu
- VDO 2.2.1. Občan jako odpovědný člen společnosti
Prv. – 28. říjen, st. Svátek, Hv - hymna
- VDO 2.4.4. Demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů ve společnosti i v osobním životě
Prv. – 28. říjen, st. Svátek, Hv - hymna
- MV 4.2.7. Význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti
Čj – čtení Víla Amálka, O řepě
- MV 4.2.8. Tolerance, empatie, lidská solidarita
Prv. – podzim v zahradě, podzim na poli, Tv – přeskok krátkého švihadla
- MV 4.5.2. Nekonfliktní život v multikulturní společnosti
Vv – Víla (vodové barvy, Pč – ovoce a zelenina (modelování)
- EV 5.1.2. Pole – význam
Prv. – podzim na poli
- EV 5.1.7. Lidské sídlo
Prv. – podzim v zahradě, Čj – psaní – jméno, adresa, Vv – mísa s jablky (křídly)
- EV 5.4.1. Naše obec
Čj – psaní – jméno, adresa, Prv. – podzim v sadu, Pč – listy (stříhání)
- MEV 6.7.3. Komunikace a spolupráce v týmu
Hv – pohybové hry, Tv – manipulace s míčem, M – sčítání a odčítání s přechodem 10

LISTOPAD

- OSV 1.1.1. Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti, soustředění, cvičení dovedností zapamatování
Čj – sam. dlouhé a krátké, slovo, slabika, hláska, písmeno, Tv – pohyb v rytmu, Hv - písně
- OSV 1.1.2. Sebepoznání a sebepojetí
Prv. – Umíš se chovat?, Vv – moje rodina
- OSV 1.1.3. Seberegulace a sebeorganizace
Prv. – domov, povinnosti v rodině, Pč – šití – steh, Tv – nácvik odrazu
- OSV 1.1.4. Psychohygiena: organizace volného času
Prv. – domov, povinnosti v rodině, Vv - můj domácí mazlíček
- OSV 1.1.5. Kreativita
Tv – pohyb v rytmu, Pč – domácí mazlíček (modelování)
- OSV 1.2.1. Poznávání lidí
Prv. – moje rodina, naši sousedé
- OSV 1.2.2. Mezilidské vztahy
Prv. – rodinná oslava, Čj – čtení – Děti z Bullerbynu, Čj – čtení - Martin
- OSV 1.2.3. Komunikace
Prv. – povinnosti v rodině, Čj – čtení – Vlád'ův drak, Vv – drak - pastel
- OSV 1.2.4. Kooperace a kompetice
Tv – hod míčkem, M – sčítání a odčítání s přechodem 10
- OSV 1.3.1. Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
Čj – děj, jeho posloupnost, M – slovní úlohy, porovnávání úseček
- OSV 1.3.2. Hodnoty, postoje, praktická etika
Prv. – Umíš se chovat?, Čj – čtení – Dušičky, Pč – péče o pokojové rostliny
- VDO 2.1.3. Způsob uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy
Prv. – naši sousedé
- VDO 2.2.1. Občan jako odpovědný člen společnosti
Prv. – 17. listopad, st. svátek, naši sousedé
- VDO 2.4.4. Demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů ve společnosti i osobním životě
Prv. – Umíš se chovat?, domov, Čj – čtení Drahekamy
- MV 4.2.7. Význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti
Prv. – moje rodina, Čj – čtení – Martin
- MV 4.2.8. Tolerance, empatie, lidská solidarita
Prv. – domov, Čj – čtení – Domeček ze sněhu
- MV 4.5.2. Nekonfliktní život v multikulturní společnosti
Prv. – naši sousedé
- MEV 6.7.3. Komunikace a spolupráce v týmu
M – slovní úlohy, Tv – manipulace s míčem, Čj – psaní – správný tvar písmen, opravy

PROSINEC

- OSV 1.1.1. Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti, soustředění, cvičení dovedností zapamatování
Čj – čtení – Zima, Hv - koledy
- OSV 1.1.2. Sebepoznání a sebepojetí
Tv – estetické vyjádření melodie, Čj – psaní – datum, přání
- OSV 1.1.3. Seberegulace a sebeorganizace

- Tv – přeskok krátkého švihadla, Vv – čert, Pč - mikuláš
- OSV 1.1.4. Psychohygienu: organizace volného času
Tv – relaxační cvičení
- OSV 1.1.5. Kreativita
Vv – vánoční papír, Tv – estetické vyjádření melodie, Čj – vánoční přání
- OSV 1.2.1. Poznávání lidí
Prv. – Vánoce, Nový rok, Hv – koledy (Pásli ovce Valaši)
- OSV 1.2.2. Mezilidské vztahy
Čj – čtení – Záhadný kufr, Prv. – Vánoce, zvyky, tradice
- OSV 1.2.3. Komunikace
Hv – koledy (Půjdem spolu do Betléma), Čj – čtení - Těšení
- OSV 1.2.4. Kooperace a kompetice
Tv – přeskok krátkého švihadla, M – sčítání a odčítání do 100 po desítkách
- OSV 1.3.1. Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
Tv – rozložená bedna
- OSV 1.3.2. Hodnoty, postoje, praktická etika
Vv – jaké budou Vánoce, Pč – vánoční zvyky, Čj – kouzelná slova
- VMEGS 3.1.4. Život dětí v jiných zemích
Čj – čtení – Jak Pepík a Mikeš slavili Vánoce, Prv. - Advent
- VMEGS 3.1.5. Zvyky a tradice národů Evropy
Prv. – Vánoce, zvyky, tradice, Pč, Vv – vánoční přání, Čj – čtení – Vánoční kapři
- MV 4.2.7. Význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti
Prv. – Advent, Hv – Česká mše vánoční (J.J.Ryba)
- MV 4.2.8. Tolerance, empatie, lidská solidarita
Hv – koledy (Dej bůh štěstí), Prv. – Advent, Pč – vánoční svícen, Prv. – příroda v zimě
- MEV 6.7.3. Komunikace a spolupráce v týmu
M – sčítání, odčítání do 100, Čj – souhlásky tvrdé

LEDEN

- OSV 1.1.1. Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti, soustředění, cvičení dovedností zapamatování
Čj – čtení – Červená Karkulka, Vv – ilustrace k pohádce, Čj – souhlásky měkké
- OSV 1.1.2. Sebepoznání a sebepojetí
Prv. – Člověk – čistota, nemoc, zdravá strava, Pč - notýsek
- OSV 1.1.3. Seberegulace a sebeorganizace
Tv – pohyb s hudbou, rytmem, Pč - stavebnice
- OSV 1.1.4. Psychohygienu: organizace volného času
Vv – zimní sporty, Hv – Sněhulák, č – čtení – Zimné prázdniny
- OSV 1.1.5. Kreativita
Pč – modelování, čj – psaní – popletené věty, přepis – recept, Vv – pohled z okna
- OSV 1.2.1. Poznávání lidí
Čj – čtení – Zklamání, Prv. – Tři králové, Vv – moje nová hračka
- OSV 1.2.2. Mezilidské vztahy
Čj – čtení – Zklamání, Kmotr Matěj, Prv. – úraz, Tv – první pomoc
- OSV 1.2.3. Komunikace
Čj – čtení – Případ s pavlovickým vodníkem, Tv – hry na sněhu
- OSV 1.2.4. Kooperace a kompetice

- M – zaokrouhlování na desítky, Čj – psaní – přepis – recept, Tv – kotoul
vpřed
OSV 1.3.1. Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
Tv – poskytnutí pomoc, Prv. – úraz, Pč – stavebnice, M – jednotky délky, Čj
– ú,ů
OSV 1.3.2. Hodnoty, postoje, praktická etika
Čj – čtení – Jak včely pleskly Pytlíka
MV 4.2.7. Význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti
Čj – čtení – Klíč, kmostr Matěj, Čj – psaní – přání – nový rok
MV 4.2.8. Tolerance, empatie, lidská solidarita
Hv – Bude zima, bude mráz, Písnička o vrabci
MEV 6.7.3. Komunikace a spolupráce v týmu
Tv – hry na sněhu, M – sčítání desítek a jednotek, Prv. - úraz

ÚNOR

- OSV 1.1.1. Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti, soustředění, cvičení dovedností zapamatování
Hv – hudební nástroje – dechové, Čj – obecná a vlastní jména, souhlásky obojetné
OSV 1.1.2. Sebepoznání a sebepojetí
Vv – co dělám doma
OSV 1.1.3. Seberegulace a sebeorganizace
Pč – přiřívání knoflíků, Tv – plavání, Čj – čtení - Chyba
OSV 1.1.4. Psychohygienu: organizace volného času
Tv – cviky k odstranění únavy, Hv - ukolébavky
OSV 1.1.5. Kreativita
Pč – stavebnice, Vv – těšíme se na j. prázdniny, Čj – psaní – řazení vět
OSV 1.2.1. Poznávání lidí
Prv. – mimořádná situace, životní prostředí, živelné pohromy
OSV 1.2.2. Mezilidské vztahy
Tv – sportovní hry, Čj – čtení – Kytička od tatínka, Jarní prázdniny
OSV 1.2.3. Komunikace
Prv. – mimořádná situace, M – počítání se závorkami
OSV 1.2.4. Kooperace a kompetice
M – sčítání a odčítání do 100, Vv, Pč - hodiny
OSV 1.3.1. Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
Prv. – mimořádná situace, živelné pohromy, Čj – podstatná jména v textu
OSV 1.3.2. Hodnoty, postoje, praktická etika
Prv. – životní prostředí, Masopust
MV 4.2.8. Tolerance, empatie, lidská solidarita
Čj – čtení – Ijáček má narozeniny, Já Baryk a můj ježek, Prv. – živelné pohromy
MV 4.5.2. Nekonfliktní život v multikulturní společnosti
Čj – vlastní jména, Vv – co dělám doma
EV 5.3.4. Odpady
Prv. – životní prostředí
EV 5.4.2. Prostředí a zdraví
Prv. – Životní prostředí, Tv - plavání
EV 5.2.2. Ovzduší
Prv. – životní prostředí, živelné pohromy
MEV 6.7.3. Komunikace a spolupráce v týmu

Hv – Kalamajka – pohybový doprovod

BŘEZEN

- OSV 1.1.1. Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti, soustředění, cvičení dovedností zapamatování
- OSV 1.1.2. Sebepoznání a sebepojetí
- OSV 1.1.3. Seberegulace a sebeorganizace
- OSV 1.1.4. Psychohygienu: organizace volného času
- OSV 1.1.5. Kreativita
- OSV 1.2.1. Poznávání lidí
- OSV 1.2.2. Mezilidské vztahy
- OSV 1.2.3. Komunikace
- OSV 1.2.4. Kooperace a kompetice
- OSV 1.3.1. Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- OSV 1.3.2. Hodnoty, postoje, praktická etika
- MV 4.1.1. Jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti
- MV 4.2.2. Udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi
- MV 4.4.6. Význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání
- MEV 6.7.3. Komunikace a spolupráce v týmu

DUBEN

- OSV 1.1.1. Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti, soustředění, cvičení dovedností zapamatování
- OSV 1.1.2. Sebepoznání a sebepojetí
- OSV 1.1.3. Seberegulace a sebeorganizace
- OSV 1.1.4. Psychohygienu: organizace volného času
- OSV 1.1.5. Kreativita
- OSV 1.2.1. Poznávání lidí
- OSV 1.2.2. Mezilidské vztahy
- OSV 1.2.3. Komunikace
- OSV 1.2.4. Kooperace a kompetice
- OSV 1.3.1. Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- OSV 1.3.2. Hodnoty, postoje, praktická etika
- VDO 2.4.4. Demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů ve společnosti i v osobním životě
- VMEGS 3.1.5. Zvyky a tradice národů Evropy
- VMEGS 3.2.5. Státní a evropské symboly
- MV 4.4.6. Význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání
- MV 4.5.2. Nekonfliktní život v multikulturní společnosti
- MEV 6.7.3. Komunikace a spolupráce v týmu

KVĚTEN

- OSV 1.1.1. Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti, soustředění, cvičení dovedností zapamatování
- OSV 1.1.2. Sebepoznání a sebepojetí
- OSV 1.1.3. Seberegulace a sebeorganizace
- OSV 1.1.4. Psychohygienu: organizace volného času

- OSV 1.1.5. Kreativita
- OSV 1.2.1. Poznávání lidí
- OSV 1.2.2. Mezilidské vztahy
- OSV 1.2.3. Komunikace
- OSV 1.2.4. Kooperace a kompetice
- OSV 1.3.1. Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- OSV 1.3.2. Hodnoty, postoje, praktická etika
- VMEGS 3.1.2. Místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu
- EV 5.1.1. Les a jeho význam v našem prostředí
- EV 5.1.2. Pole - význam
- EV 5.3.5. Ochrana přírody
- MEV 6.7.3. Komunikace a spolupráce v týmu

ČERVEN

- OSV 1.1.1. Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti, soustředění, cvičení dovedností zapamatování
- OSV 1.1.2. Sebepoznání a sebepojetí
- OSV 1.1.3. Seberegulace a sebeorganizace
- OSV 1.1.4. Psychohygiena: organizace volného času
- OSV 1.1.5. Kreativita
- OSV 1.2.1. Poznávání lidí
- OSV 1.2.2. Mezilidské vztahy
- OSV 1.2.3. Komunikace
- OSV 1.2.4. Kooperace a kompetice
- OSV 1.3.1. Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- OSV 1.3.2. Hodnoty, postoje, praktická etika
- VDO 2.4.4. Demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů ve společnosti i v osobním životě
- VMEGS 3.1.1. Rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa
- VMEGS 3.1.2. Místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu
- VMEGS 3.1.4. Život dětí v jiných zemích
- MV 4.1.1. Jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti
- MV 4.2.7. Význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti
- MV 4.2.8. Tolerance, empatie, lidská solidarita
- MV 4.5.2. Nekonfliktní život v multikulturní společnosti
- EV 5.1.3. Vodní zdroje
- EV 5.2.1. Voda – vztahy, význam
- MEV 6.1.1. Pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě
- MEV 6.2.1. Různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce
- MEV 6.7.3. Komunikace a spolupráce v týmu

7.03 Průřezová témata – 3.třída

ZÁŘÍ

- OSV 1.1.1. Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti, soustředění, cvičení dovedností zapamatování
Čj – opakování, druhy vět, slabiky bě,pě vě mě
- OSV 1.1.2. Sebepoznání a sebepojetí: vztahy k druhým lidem
Prv. – domov, rodina
- OSV 1.1.3. Seberegulace a sebeorganizace: regulace vlastního chování
Prv. – cesta do školy
- OSV 1.1.4. Psychohygienu
Tv – bezpečnost, hygiena
- OSV 1.1.5. Kreativita
Vv – zážitek z prázdnin
- OSV 1.2.1. Poznávání lidí: vzájemné poznávání ve třídě, škole
Prv – škola, naše obec
- OSV 1.2.2. Mezilidské vztahy
Vv – moje rodina, Prv - rodina
- OSV 1.2.3. Komunikace
Prv – rodina Čj – odměna za dopadení zloděje
- OSV 1.2.4. Kooperace a kompetice
Tv – nástup, rozcvička
- OSV 1.3.1. Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
M - porovnávání
- OSV 1.3.2. Hodnoty, postoje, praktická etika
Hv – Ach synku
- VDO 2.1.3. Způsob uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy
Prv - škola
- VDO 2.2.1. Občan jako odpovědný člen společnosti
Prv – naše obec
- VMEGS 3.1.1. Rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa
Čj – vzpomínky
- MV 4.2.7. Význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti
Prv - rodina
- MEV 6.7.3. Komunikace a spolupráce v týmu
PČ – model obce

ŘÍJEN

- OSV 1.1.1. Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti, soustředění, cvičení dovedností zapamatování
M – násobení a dělení
- OSV 1.1.2. Sebepoznání a sebepojetí
Tv – držení těla
- OSV 1.1.4. Psychohygienu: organizace času, režim dne
Čj – noční hlídka
- OSV 1.1.5. Kreativita
Vv – malované hádanky

- OSV 1.2.1. Poznávání lidí
  - Čj – poklad na silnici
- OSV 1.2.2. Mezilidské vztahy
  - Čj - dušičky
- OSV 1.2.4. Kooperace a kompetice
  - Hv - dvojhlas
- OSV 1.3.1. Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
  - Pč – papírový drak
- OSV 1.3.2. Hodnoty, postoje, praktická etika
  - Prv – vznik republiky
- VDO 2.1.3. Způsob uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy
  - Prv – vznik republiky
- VDO 2.2.1. Občan jako odpovědný člen společnosti
  - Prv – naše vlast
- MV 4.2.8. Tolerance, empatie, lidská solidarita
  - Čj - Bajaja
- MV 4.5.2. Nekonfliktní život v multikulturní společnosti
  - Prv – světové strany
- EV 5.1.7. Lidské sídlo
  - Prv – typy krajiny
- MEV 6.7.3. Komunikace a spolupráce v týmu
  - M – násobení, dělení

LISTOPAD

- OSV 1.1.2. Sebepoznání a sebepojetí
  - Čj – v objetí smrti
- OSV 1.1.3. Seberegulace a sebeorganizace
  - Tv – cvičení na lavičkách
- OSV 1.1.4. Psychohygienu: organizace volného času
  - Prv – orientace v čase
- OSV 1.1.5. Kreativita
  - Vv - pověsti
- OSV 1.2.1. Poznávání lidí
  - Prv – jak se žilo dříve
- OSV 1.2.2. Mezilidské vztahy
  - Prv – jak se žilo dříve
- OSV 1.3.1. Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
  - Pč – šití knoflíků
- OSV 1.3.2. Hodnoty, postoje, praktická etika
  - Prv – naše vlast
- VDO 2.2.1. Občan jako odpovědný člen společnosti
  - Prv – naše vlast
- VDO 2.4.4. Demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů ve společnosti i osobním životě
  - Prv – 17. listopad
- MV 4.2.7. Význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti
  - Čj – věstonická Venuše
- MV 4.2.8. Tolerance, empatie, lidská solidarita
  - Tv – stoj na rukou, záchrana a pomoc
- EV 5.4.1. Naše obec, náš životní styl

- Vv – roubený dům
- EV 5.3.5. Ochrana kulturních památek
- Vv – roubený dům
- EV 6.7.3. Komunikace a spolupráce v týmu
- Tv – záchrana a pomoc

PROSINEC

- OSV 1.1.2. Sebepoznání a sebepojetí
- Tv - tanec
- OSV 1.1.3. Seberegulace a sebeorganizace
- Tv – celý měsíc
- OSV 1.1.4. Psychohygienu: organizace volného času
- Prv – práce a volný čas
- OSV 1.1.5. Kreativita
- Prv – Advent, Vánoce
- OSV 1.2.1. Poznávání lidí
- Čj – řemeslo má zlaté dno
- OSV 1.2.2. Mezilidské vztahy
- Čj – kníže Oldřich
- OSV 1.2.3. Komunikace
- Čj - Vánoce
- OSV 1.3.1. Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- Tv - besídka
- OSV 1.3.2. Hodnoty, postoje, praktická etika
- Pč – vánoční přání
- VMEGS 3.1.4. Život dětí v jiných zemích
- Prv - Vánoce
- VMEGS 3.1.5. Zvyky a tradice národů Evropy
- Prv - Vánoce
- MV 4.2.8. Tolerance, empatie, lidská solidarita
- Prv - Vánoce
- MEV 6.7.3. Komunikace a spolupráce v týmu
- Tv - besídka

LEDEN

- OSV 1.1.1. Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti, cvičení dovedností zapamatování
- Čj – podstatná jména, vyjmenovaná slova
- OSV 1.1.3. Seberegulace a sebeorganizace
- Tv – držení míče
- OSV 1.1.4. Psychohygienu: organizace volného času
- Tv – zimní hry
- OSV 1.1.5. Kreativita
- Vv – zasněžená krajina
- OSV 1.2.1. Poznávání lidí
- Čj – rozum a štěstí
- OSV 1.2.2. Mezilidské vztahy
- Čj – O horácké nevěstě
- OSV 1.2.3. Komunikace
- Čj - Dášeňka

- OSV 1.2.4. Kooperace a kompetice
  - Tv - příhrávky
- OSV 1.3.1. Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
  - M – celý měsíc
- MV 4.2.7. Význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti
  - Čj – rozum a štěstí
- EV 5.3.4. Odpady
  - Prv – průmysl a výroba
- EV 5.4.2. Prostředí a zdraví
  - Prv – lidé a výroba
- EV 5.2.2. Ovzduší
  - Prv - průmysl
- MEV 6.7.3. Komunikace a spolupráce v týmu
  - Prv – lidé a výroba

ÚNOR

- OSV 1.1.1. Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti, soustředění,
  - cvičení dovedností zapamatování
- OSV 1.1.2. Sebepoznání a sebepojetí
- OSV 1.1.3. Seberegulace a sebeorganizace
- OSV 1.1.4. Psychohygiena: organizace volného času
- OSV 1.1.5. Kreativita
- OSV 1.2.1. Poznávání lidí
- OSV 1.2.2. Mezilidské vztahy
- OSV 1.2.3. Komunikace
- OSV 1.2.4. Kooperace a kompetice
- OSV 1.3.1. Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- OSV 1.3.2. Hodnoty, postoje, praktická etika
- VDO 2.4.4. Demokratické způsoby řešení konfliktu
- MV 4.2.8. Tolerance, empatie, lidská solidarita
- MV 4.5.2. Nekonfliktní život v multikulturní společnosti
- EV 5.2.1. Voda
- EV 5.2.2. Ovzduší
- EV 5.2.3. Půda
- MEV 6.7.3. Komunikace a spolupráce v týmu

BŘEZEN

- OSV 1.1.1. Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti, soustředění,
  - cvičení dovedností zapamatování
- OSV 1.1.2. Sebepoznání a sebepojetí
- OSV 1.1.3. Seberegulace a sebeorganizace
- OSV 1.1.4. Psychohygiena: organizace volného času
- OSV 1.1.5. Kreativita
- OSV 1.2.1. Poznávání lidí
- OSV 1.2.2. Mezilidské vztahy
- OSV 1.2.3. Komunikace
- OSV 1.2.4. Kooperace a kompetice
- OSV 1.3.1. Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- OSV 1.3.2. Hodnoty, postoje, praktická etika

- MV 4.1.1. Jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti
- MV 4.2.2. Udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi
- MV 4.4.6. Význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání
- MEV 6.7.3. Komunikace a spolupráce v týmu
- EV 5.2.5. Ekosystémy

DUBEN

- OSV 1.1.1. Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti, soustředění, cvičení dovedností zapamatování
- OSV 1.1.2. Sebepoznání a sebepojetí
- OSV 1.1.3. Seberegulace a sebeorganizace
- OSV 1.1.4. Psychohygiena: organizace volného času
- OSV 1.1.5. Kreativita
- OSV 1.2.1. Poznávání lidí
- OSV 1.2.2. Mezilidské vztahy
- OSV 1.2.3. Komunikace
- OSV 1.2.4. Kooperace a kompetice
- OSV 1.3.1. Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- OSV 1.3.2. Hodnoty, postoje, praktická etika
- VDO 2.4.4. Demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů ve společnosti i v osobním životě
- VMEGS 3.1.5. Zvyky a tradice národů Evropy
- VMEGS 3.2.5. Státní a evropské symboly
- MV 4.4.6. Význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání
- MV 4.5.2. Nekonfliktní život v multikulturní společnosti
- MEV 6.7.3. Komunikace a spolupráce v týmu

KVĚTEN

- OSV 1.1.1. Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti, soustředění, cvičení dovedností zapamatování
- OSV 1.1.2. Sebepoznání a sebepojetí
- OSV 1.1.3. Seberegulace a sebeorganizace
- OSV 1.1.4. Psychohygiena: organizace volného času
- OSV 1.1.5. Kreativita
- OSV 1.2.1. Poznávání lidí
- OSV 1.2.2. Mezilidské vztahy
- OSV 1.2.3. Komunikace
- OSV 1.2.4. Kooperace a kompetice
- OSV 1.3.1. Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- OSV 1.3.2. Hodnoty, postoje, praktická etika
- VDO 2.3.1. Volební systém
- VMEGS 3.1.2. Místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu
- EV 5.3.7. EVVO
- EV 5.3.5. Ochrana přírody
- MEV 6.7.3. Komunikace a spolupráce v týmu

ČERVEN

- OSV 1.1.1. Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti, soustředění, cvičení dovedností zapamatování
- OSV 1.1.2. Sebepoznání a sebepojetí
- OSV 1.1.3. Seberegulace a sebeorganizace
- OSV 1.1.4. Psychohygienu: organizace volného času
- OSV 1.1.5. Kreativita
- OSV 1.2.1. Poznávání lidí
- OSV 1.2.2. Mezilidské vztahy
- OSV 1.2.3. Komunikace
- OSV 1.2.4. Kooperace a kompetice
- OSV 1.3.1. Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- OSV 1.3.2. Hodnoty, postoje, praktická etika
- VDO 2.4.4. Demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů ve společnosti i v osobním životě
- VMEGS 3.1.1. Rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa
- VMEGS 3.1.2. Místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu
- VMEGS 3.1.4. Život dětí v jiných zemích
- MV 4.1.1. Jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti
- MV 4.2.7. Význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti
- MV 4.2.8. Tolerance, empatie, lidská solidarita
- MV 4.5.2. Nekonfliktní život v multikulturní společnosti
- EV 5.4.2. Prostředí a zdraví
- EV 5.2.1. Voda – vztahy, význam
- MEV 6.1.1. Pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě
- MEV 6.2.1. Různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce
- MEV 6.7.3. Komunikace a spolupráce v týmu

7.04 Průřezová témata – 4.třída

ZÁŘÍ

- OSV 1.1.1. Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti, soustředění, cvičení dovedností zapamatování
Čj – slovní druhy, abeceda, M – násobení jednociferného činitele dvojciferným
- OSV 1.1.2. Sebepoznání a sebepojetí: vztahy k druhým lidem
Tv – zásady bezpečného chování, míčové hry, Vl. – parlament, zákony,
- OSV 1.1.3. Seberegulace a sebeorganizace: regulace vlastního chování
Tv – zásady bezpečného chování, Vl. – parlament, zákony, PŘ. – ekologie, životní prostředí, Čj – psaní – rozvrh hodin
- OSV 1.1.4. Psychohygienu
Tv – zásady bezpečného chování, PČ – pracovní místo
- OSV 1.1.5. Kreativita
Vv – zážitek z prázdnin, PČ – model zámku, bramborová tiskátka
- OSV 1.2.1. Poznávání lidí: vzájemné poznávání ve třídě, škole
Tv – míčové hry, Čj – psaní – adresa, Čj – čtení – Marie - Hedvika
- OSV 1.2.2. Mezilidské vztahy
Hv – Znáám já jeden krásný zámek, Čj – čtení – Zákon džungle
- OSV 1.2.3. Komunikace
Čj – sloh: vzpomínky, věta, souvětí, PČ – třídění odpadu - plakát
- OSV 1.2.4. Kooperace a kompetice
Tv – krátký, rychlý běh, skok do dálky, M – opak. učiva, PŘ – třídění rostlin a živočichů
- OSV 1.3.1. Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
PČ – třídění odpadu – plakát, Vv – potravní řetězec, M – násobení dvojcif. čísla
- OSV 1.3.2. Hodnoty, postoje, praktická etika
Vv – potravní řetězec, PŘ. – ekologie, životní prostředí
- VDO 2.1.3. Způsob uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy
Vl. – parlament, zákony
- VDO 2.2.1. Občan jako odpovědný člen společnosti
Hv – hymna, Vv – státní symboly, Vl. – Česká republika, Vl. – státní symboly a svátky
- VDO 2.3.1. Volební systém, demokratické volby a politika
Vl. – parlament, vláda, prezident
- VDO 2.3.2. Obec jako základní jednotka samosprávy
Vl. – Česká republika
- VDO 2.3.3. Společenské organizace a hnutí
Čj – čtení – Zelená příšera, PŘ. – ekologie, životní prostředí
- VDO 2.4.1. Demokracie jako protiváha diktatury a anarchie
Vl. – prezident, vláda, parlament
- VDO 2.4.2. Principy a základní kategorie fungování demokracie (spravedlnost, zákon, právo, morálka)
Vl. – zákony
- VDO 2.4.3. Význam Ústavy jako základního zákona
Vl. – parlament, vláda, prezident

- VDO 2.4.4. Demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů ve společnosti i osobním životě
Vl. – vláda, prezident, Čj – čtení – Zelená příšera
- VMEGS 3.1.1. Rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a svět
Vv – zážitek z prázdnin, Čj – sloh: Vzpomínky
- MV 4.2.7. Význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti
Čj – čtení – Zelená příšera, Vv – Šípkové keře
- MV 4.2.8. Tolerance, empatie, lidská solidarita
Čj – čtení – Labutě, PŘ. – živá příroda
- MV 4.4.6. Význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání
Aj, Čj – význam slov
- MV 4.5.2. Nekonfliktní život v multikulturní společnosti
Hv – Čechy krásné, Vl. – Česká republika, PČ – Obrysová mapka ČR
- MEV 6.7.3. Komunikace a spolupráce v týmu
PČ – třídění odpadu – plakát, PŘ. – třídění rostlin a živočichů, Hv – opak. hudební nauky

ŘÍJEN

- OSV 1.1.1. Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti, soustředění, cvičení dovedností zapamatování
Čj – čtení – Krtek, Čj – předpony, M – krychle, kvádr, jehlan
- OSV 1.1.2. Sebepoznání a sebepojetí
M – stavby z krychlí
- OSV 1.1.3. Seberegulace a sebeorganizace: organizace vlastního času, učení, cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního chování
Tv – driblík, střelba na koš
- OSV 1.1.4. Psychohygienu: organizace času, režim dne
Čj – čtení – Podzimní chvíle, PŘ. - les
- OSV 1.1.5. Kreativita
Vv – les na podzim, návrh ozdobného písma, Čj – psaní – písmo, druhy, PČ - listy
- OSV 1.2.1. Poznávání lidí
Čj – čtení – Kudrny a copy, vv – dav lidí
- OSV 1.2.2. Mezilidské vztahy
Čj – psaní – pohlednice, Čj – čtení – Siss a Unn, Hv – Ó, řebíčku zahradnický
- OSV 1.2.3. Komunikace
Čj – psaní – pohlednice, adresa, Tv – cvičení se švihadly
- OSV 1.2.4. Kooperace a kompetice
Tv – střelba na koš, M – opakování dělení se zbytkem
- OSV 1.3.1. Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
PŘ. – Les – houby, stromy, keře, byliny, Čj – přeložky a předpony, M - závorky
- OSV 1.3.2. Hodnoty, postoje, praktická etika
Čj – čtení – O hrochovi, který se bál očkování, hv – Já do lesa nepojedu
- VDO 2.1.3. Způsob uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy
Čj – čtení – Siss a Unn
- VDO 2.2.1. Občan jako odpovědný člen společnosti
Vl. – státní svátek

- VDO 2.2.2. Listina základních práv a svobod, povinnosti a práva občana
Vl. – státní svátek
- VDO 2.2.3. Úloha občana v demokratické společnosti
Vl. – státní svátek
- VDO 2.2.4. Základní principy a hodnoty demokratického politického systému
Vl. – státní svátek
- VDO 2.2.5. Principy soužití s minoritami
Vv – dav lidí, Čj – sloh: adresa
- VDO 2.4.4. Demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů ve společnosti i v osobním životě
Čj – čtení – Siss a Unn
- VMEGS 3.2.1. Rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa
Čj – čtení – Kudrny a copy
- MV 4.2.7. Význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti
Čj – čtení – Kudrny a copy, Tv – kotoul vpřed, cvičení na žebřinách
- MV 4.2.8. Tolerance, empatie, lidská solidarita
Čj – čtení – O hrochovi, který se bál očkování
- MV 4.5.2. Nekonfliktní život v multikulturní společnosti
Vv – dav lidí
- EV 5.1.7. Lidské sídlo
Vl. Světové strany, globus, mapy, Pč – plastická mapa krajiny
- EV 5.4.1. Naše obec
Pč – plastická mapa krajiny, Vl. – využití map
- EV 5.3.2. Doprava a životní prostředí
Př. – les, význam lesa, Vl. – měřítko, nadmořská výška, značky, Hv – Zelení hájové
- MEV 6.7.3. Komunikace a spolupráce v týmu
Pč – model krychle, kvádru, jehlanu, M – dělení dvoj. čísla jednocif.

LISTOPAD

- OSV 1.1.1. Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti, soustředění, cvičení dovedností zapamatování
Čj – vyjmenovaná slova, M – násobení a dělení do 1000 z paměti, Čj psaní – stručný zápis
- OSV 1.1.2. Sebepoznání a sebepojetí
Tv – vyjádření pohybem zvíře
- OSV 1.1.3. Seberegulace a sebeorganizace
Tv – střelba na branku
- OSV 1.1.4. Psychohygienu: organizace volného času
Př. – les – zvířata, Pč – vyšívání - přání, Hv – Ukolébavka pro ptáčka
- OSV 1.1.5. Kreativita
Vv – vzory, ornamenty, Pč – leporelo – zvířata, modelování, Čj – sloh - popis
- OSV 1.2.1. Poznávání lidí
Čj – čtení – Pepánek v nové škole, Vl. – města ČR
- OSV 1.2.2. Mezilidské vztahy
Čj – čtení – Plamínky svíček, Př. – u lidských obydlí, Hv – K Budějicům cesta
- OSV 1.2.3. Komunikace
Tv – cvičení – lavičky, Čj – psaní – výpis z údajů
- OSV 1.2.4. Kooperace a kompetice

- Tv - běh na 60m
- OSV 1.3.1. Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
M – jednotky času, Čj – slovní druhy
- OSV 1.3.2. Hodnoty, postoje, praktická etika
Př. – u lidských obydlí, Čj – čtení – Plamínky svíček, Čj – čtení - Opička
- VDO 2.1.3. Způsob uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy
Čj – čtení – Pepánek v nové škole
- VDO 2.2.1. Občan jako odpovědný člen společnosti
Vl. – státní svátek, poloha ČR
- VDO 2.4.4. Demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů ve společnosti i osobním životě
Vl. – poloha ČR, města ČR, Čj – čtení - Opička
- MV 4.2.7. Význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti
Čj – čtení – Pepánek v nové škole
- MV 4.2.8. Tolerance, empatie, lidská solidarita
Čj – čtení – Opička, Plamínky svíček, Př. – U lidských obydlí
- MV 4.5.2. Nekonfliktní život v multikulturní společnosti
Vl. – města v ČR
- EV 5.1.1. Les a jeho význam v našem prostředí
Př. – les – zvířata, Vv – zvíře, Pč – leporelo - zvířata
- EV 5.1.3. Vodní zdroje, vodní hospodářství, význam pro krajinnou ekologii
Vl. – vodstvo ČR, Hv – Voděnka studená
- EV 5.3.5. Ochrana přírody a kulturních památek
Vl. – města ČR, Čj – čtení – Josef Mánes, Vv – obrazy J. Mánesa, Př. – u lidských obydlí
- EV 5.3.6. Změny v krajině- krajina dříve a dnes, vliv lidských aktivit
Vl. – poloha ČR, povrch ČR, Hv – Hory, doly, černý les, Vv – mapa ČR
- EV 5.3.7. Dlouhodobé programy zaměřené k růstu ekologického vědomí veřejnosti
Vl. – povrch ČR, vodstvo ČR
- EV 6.7.3. Komunikace a spolupráce v týmu
Pč – figurky, M – tělesa, vzory, souřadnice

PROSINEC

- OSV 1.1.1. Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti, soustředění, cvičení dovedností zapamatování
Hv – koledy, Čj – čtení – koledy, M – písemné sčítání a odčítání, Čj – slovesa – inf., zvrtná slovesa, přít. čas
- OSV 1.1.2. Sebepoznání a sebepojetí
Vv – Mikuláš, čert, anděl
- OSV 1.1.3. Seberegulace a sebeorganizace
Tv – taneční krok
- OSV 1.1.4. Psychohygienu: organizace volného času
Čj – psaní – popis předván. činností, Tv – vánoční besídka
- OSV 1.1.5. Kreativita
Vv – vánoční papír, vánoční přání, Pč – vánoční krabička
- OSV 1.2.1. Poznávání lidí
Čj – čtení – Vánoce na Starém Bělidle, Pč – jmenovky, Vl. – města ČR, Pč - čert
- OSV 1.2.2. Mezilidské vztahy

- Čj – psaní – vánoční přání, jmenovky na dárky, Vl., PŘ. – Vánoce, Nový rok, Čj – čtení – Liščí stopa
- OSV 1.2.3. Komunikace
Čj – psaní – blahopřání k Vánocům, Tv – vánoční besídka, Čj – čtení – Vánoční příběhy
- OSV 1.2.4. Kooperace a kompetice
Tv – závodivé hry
- OSV 1.3.1. Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
Čj – vypravování podle obrázkové osnovy, slovesa - jedn. a složené tvary
- OSV 1.3.2. Hodnoty, postoje, praktická etika
Čj – čtení – Vánoce na Starém Bělidle, PČ – vánoční a novoroční přání, Vv – Mikuláš, čert, anděl
- MV 4.2.7. Význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti
Vv – Mikuláš, čert, anděl, Hv – veselé vánoční koledy
- MEV 6.7.3. Komunikace a spolupráce v týmu
Hv – dětské nástroje, Tv – vánoční besídka, Vv – jmenovky na dárky, vánoční stůl
- EV 5.1.7. Lidské sídlo – město, vesnice, umělý ekosystém, funkce a vztahy k okolí
Vl. – města ČR, PŘ. – lidská obydlí – rostliny, zvířata, domácí zvířata
- EV 5.1.8. Kulturní krajina – pochopení hlubokého ovlivňování přírody v průběhu civilizace
Čj – čtení – Vánoce na Starém Bělidle
- EV 5.3.5. Ochrana přírody a kulturních památek
Vl. – města ČR, PŘ. – lidská obydlí – zvířata, rostliny

LEDEN

- OSV 1.1.1. Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti, soustředění, cvičení dovedností zapamatování
Čj – vzory rodu středního, Čj – čtení Leden, Hv – rozdělení hudebních nástrojů, vv – hudební nástroj
- OSV 1.1.2. Sebepoznání a sebepojetí
Čj – psaní – Stručný obsah textu, Čj – čtení – Žirafa
- OSV 1.1.3. Seberegulace a sebeorganizace
Tv – míčové hry, Čj – čtení – Ztroskotání lodi
- OSV 1.1.4. Psychohygienu: organizace volného času
PŘ. – domácí zvířata, PČ – stavebnice, Hv – mollová tónina
- OSV 1.1.5. Kreativita
Vv – plakát - ekologie
- OSV 1.2.1. Poznávání lidí
Vv – Sněhová královna, Hv – Stará archa
- OSV 1.2.2. Mezilidské vztahy
Čj – čtení – Sněhová královna, Žralok, Hv – Dobrú noc, PČ – Tři čuníci
- OSV 1.2.3. Komunikace
Vv – plakát - ekologie
- OSV 1.2.4. Kooperace a kompetice
Tv – míčové hry, M – čísla do milionu
- OSV 1.3.1. Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
M – konstrukce obdélníku, prav. trojúhelník, rovnoběžky, kolmice, úhlopříčky, Čj – čas bud. a min.
- OSV 1.3.2. Hodnoty, postoje, praktická etika

- Př. – savci, ptáci, hmyz u lidských obydlí, Vl. – životní prostředí
- MV 4.2.7. Význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti
Čj – čtení – Žirafa, Hv – Tři čuníci
- MV 4.2.8. Tolerance, empatie, lidská solidarita
Př. – domácí zvířata, savci, ptáci, hmyz u lidských obydlí, Čj – čtení –
Ztroskotání lodi
EV 5.2.2. Ovzduší – význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší, klimatické
změny
Vl. – počasí, podnebí, životní prostředí, Vv – plakát – ekologie, zimní
strom
EV 5.2.3. Půda – propojenost složek prostředí, zdroj výživy, ohrožení půdy
Vl. – půda, zemědělství
EV 5.2.6. Energie – energie a život, vliv energetických zdrojů, využívání, možnosti,
šetření
Vl. – nerost. bohatství, průmysl, Pč - loď
EV 5.2.7. Přírodní zdroje – surovinové a energetické, vyčerpatelnost, získávání,
využívání
Vl. – nerost. bohatství, průmysl
EV 5.3.3. Průmysl a životní prostředí, vliv, materiály, vztahy k ochraně prostředí
Vl. – životní prostředí, Vv – plakát - ekologie
EV 5.3.4. Odpady
Vl. – životní prostředí
EV 5.4.2. Prostředí a zdraví
Vl. – životní prostředí, Tv – kladinka, kotoul vpřed, stoj na rukou
MEV 6.2.1. Různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce
Čj – psaní – tiskací písmena velká, malá
MEV 6.7.3. Komunikace a spolupráce v týmu
Tv – míčové hry, Pč – stavebnice, sněhuláci

ÚNOR

- OSV 1.1.1. Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti,
soustředění, cvičení dovedností zapamatování
Čj – vzory rodu ženského, M – obvod trojúhelníku, čtverce, obdélníků, Př. -
horniny
OSV 1.1.2. Sebepoznání a sebepojetí
Hv - dirigování
OSV 1.1.3. Seberegulace a sebeorganizace
Tv – roznožka přes kozu, cvičení na žebřinách, nízký a polovysoký start
OSV 1.1.4. Psychohygienu: organizace volného času
Hv – Svatý Václav – poslech, Tv - turnaj
OSV 1.1.5. Kreativita
Pč – pozvánka, blahopřání, šperky dávných předků, Vv – ilustrace k básni,
pověsti, volné téma
OSV 1.2.1. Poznávání lidí
Vl. – Dávní Slované, Staré pověsti české, Přemyslovská knížata, Vv -
Hlaholice
OSV 1.2.2. Mezilidské vztahy
Hv – Chovejte mě, má matičko, Čj – psaní – dopis, blahopřání
OSV 1.2.3. Komunikace
Čj – popis činnosti, telefonování, oznámení, dopis, blahopřání
OSV 1.2.4. Kooperace a kompetice

- M – počítání do milionu, Tv – turnaj, Hv – Už ty pilky dořezaly
- OSV 1.3.1. Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
M – slovní úlohy, porovnávání čísel, zaokrouhlování, PŘ. – měření vlastností látek
- OSV 1.3.2. Hodnoty, postoje, praktická etika
Čj – čtení – Daidalos a Ikaros
- VDO 2.4.4. Demokratické způsoby řešení konfliktu
Čj – čtení – Pohádka o přestávce
- MV 4.2.8. Tolerance, empatie, lidská solidarita
Čj – psaní – blahopřání, Dopis
- MV 4.5.2. Nekonfliktní život v multikulturní společnosti
Čj – čtení – Jak Emil vytáhl Idičku, PŘ. – voda, vzduch
- EV 5.2.1. Voda – vztahy vlastností vody a života, význam pro člověka, ochrana čistoty
PŘ. – voda
- EV 5.2.2. Ovzduší – význam pro život, ohrožování ovzduší a klimatické změny, čistota ovzduší
PŘ. – vzduch
- MEV 6.7.3. Komunikace a spolupráce v týmu
Tv – turnaj, Čj – psaní – zápisy do sešitů, PŘ. – magnetická síla

BŘEZEN

- OSV 1.1.1. Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti, soustředění, cvičení dovedností zapamatování
Čj – čtení – Vodník, M – římské číslice, PŘ. – sluneční soustava, nerosty, Čj – psaní – římské číslice, Čj – vzory rodu mužského, hv – cizí slova v hudbě
- OSV 1.1.2. Sebepoznání a sebepojetí
Tv – vytváření vlastní pohybové představy
- OSV 1.1.3. Seberegulace a sebeorganizace
Tv – skok do dálky z místa, přeskoky přes švihadlo
- OSV 1.1.4. Psychohygienu: organizace volného času
Hv – koncert, Čj – Uspávanka
- OSV 1.1.5. Kreativita
Vv – stínování, Čj – psaní – obohacování textu
- OSV 1.2.1. Poznávání lidí
Vv – princezna Zlatovláska, Pč – princezna Zlatovláska, Vl. – Česká knížata, Přemyslovští králové, Pč – Vodník
- OSV 1.2.2. Mezilidské vztahy
Čj – čtení – Zlatovláska, Pč – dárek mamince, Vl. – Oldřich, Břetislav
- OSV 1.2.3. Komunikace
Čj – psaní – sestavování osnovy
- OSV 1.2.4. Kooperace a kompetice
Tv – překážková dráha, M – násobení a dělení do milionu
- OSV 1.3.1. Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
M – pořadí výpočtů, pís. sčítání a odčítání
- OSV 1.3.2. Hodnoty, postoje, praktická etika
Vl. – Václav, Boleslav, Vojtěch, Čj – čtení – Kolovrat
- EV 5.2.3. Půda – zdroj výživy, ohrožení půdy, rekultivace, funkce v zemědělství
PŘ. – půdy
- MEV 6.7.3. Komunikace a spolupráce v týmu

Vv – sluneční soustava, PŘ. – střídání dne a noci, ročních dob

DUBEN

OSV 1.1.1. Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti, soustředění, cvičení dovedností zapamatování

Čj – čtení – básně o jaru, M – pís. násobení, obsahy, Hv – velikonoční koledy

OSV 1.1.2. Sebepoznání a sebepojetí

Tv – cvičení při hudbě, Vv – rozkvetlá louka

OSV 1.1.3. Seberegulace a sebeorganizace

Tv – stoj na rukou, Hv – dirigování

OSV 1.1.4. Psychohygienu: organizace volného času

Tv – cvičení při hudbě, PČ – vyšívání, přesazování rostlin

OSV 1.1.5. Kreativita

Vv – velikonoční vajíčko, PČ – velikonoční výzdoba, Čj – stavba věty jednoduché

OSV 1.2.1. Poznávání lidí

Vl. – Přemyslovští králové, Lucemburkové, Jan Hus

OSV 1.2.2. Mezilidské vztahy

Čj – čtení – Divocí koně, Vl. – život ve středověku

OSV 1.2.3. Komunikace

Čj – psaní – přání k Velikonocům, Hv – Muzikanti, co děláte

OSV 1.2.4. Kooperace a kompetice

Tv – rychlý běh, posilovací cvičení, M – písemné násobení

OSV 1.3.1. Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Čj – čtení – Černá štika, Čj – psaní – stručné zápisy učeb. textu

OSV 1.3.2. Hodnoty, postoje, praktická etika

Čj – čtení – Na Bílou sobotu, Vl. – Karel IV., Jan Hus

VDO 2.4.4. Demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů ve společnosti i v osobním životě

Čj – čtení – O princezně Slunečnici, Vl. – Jan Hus

EV 5.4.2. Prostředí a zdraví – vlivy prostředí na zdraví, působení, možnosti ochrany zdraví

Čj – čtení – Vyběhla bříza, PŘ. – na poli – rostliny, zvířata, PČ – osení

MEV 6.7.3. Komunikace a spolupráce v týmu

Čj – psaní – výpisy údajů z atlasu, Čj – procvičování podst. jm.

KVĚTEN

OSV 1.1.1. Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti, soustředění, cvičení dovedností zapamatování

Čj – shoda přísudku s podmětem, M – písemné dělení i se zbytkem

OSV 1.1.2. Sebepoznání a sebepojetí

Tv – překážky, přeskokování, podlézání

OSV 1.1.3. Seberegulace a sebeorganizace

Tv – cviky rovnováhy na kladince, kotoul

OSV 1.1.4. Psychohygienu: organizace volného času

PČ – vyšívání, Čj – čtení – Všechny cesty vedou k lidem

OSV 1.1.5. Kreativita

PČ – dárek pro maminku, květiny z papíru, Vv – obrázek pro maminku, Čj – psaní – přání ke Dni matek

- OSV 1.2.1. Poznávání lidí
Vl. – Jiří z Poděbrad, Jagellovci, Habsburkové, Vv – portrét panovníka, Hv – Já jsem muzikant, Čj – psaní – vlastní jména panovníků
- OSV 1.2.2. Mezilidské vztahy
Čj – čtení – I špendlík je k něčemu dobrý, Hv – písnička pro maminku
- OSV 1.2.3. Komunikace
Tv – míčové hry
- OSV 1.2.4. Kooperace a kompetice
M – písemné dělení i se zbytkem
- OSV 1.3.1. Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
Vl. – Husitské války, M – písemné dělení se zbytkem, Čj – shoda přísudku s podmětem
- OSV 1.3.2. Hodnoty, postoje, praktická etika
Vl. – Husitské války, Čj – čtení – První dopis mamince, Hv – Kdož sú boží bojovníci
- VMEGS 3.1.2. Místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu
Vv – husitské zbraně, středověká bitva, Pč – modely husitských zbraní
- EV 5.1.2. Pole – význam, změny v krajině vlivem člověka, způsoby hospodaření
Vl. – Husitské války, Třicetiletá válka
- EV 5.2.5. Ekosystémy – biodiverzita, funkce ekosystémů, ohrožování a ochrana
Př. – na louce - zvířata, ve vodě – potok, rybník, zvířata, rostliny
- EV 5.3.1. Zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství
Př. – na louce - zvířata, ve vodě – potok, rybník, zvířata, rostliny
- EV 5.3.7. EVVO
- EV 5.3.5. Ochrana přírody
Př. – na louce - zvířata, ve vodě – potok, rybník, zvířata, rostliny
- MEV 6.7.3. Komunikace a spolupráce v týmu
Čj – psaní – výpisy údajů z atlasu, Čj – psaní – jednoduchá přihláška

ČERVEN

- OSV 1.1.1. Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti, soustředění, cvičení dovedností zapamatování
Čj – opakování učiva, M – zlomky, opakování
- OSV 1.1.2. Sebepoznání a sebepojetí
Čj – psaní – reklama, Pč – jednoduché zdravé pohoštění
- OSV 1.1.3. Seberegulace a sebeorganizace
Tv – skok do dálky s rozběhem, běh se štafet. kolíkem, cvičení se švihadly
- OSV 1.1.4. Psychohygienu: organizace volného času
Pč – jednoduché zdravé pohoštění, péče o rostliny
- OSV 1.1.5. Kreativita
Vv – plakát, Pč – reklama – koláž, čj – souvětí, reklamy
- OSV 1.2.1. Poznávání lidí
Vl. – J. A. Komenský, Marie Terezie, Josef II., Čj – čtení Paní Božena Němcová
- OSV 1.2.2. Mezilidské vztahy
Čj – čtení – Robinson Crusoe, Hv – A já su synek z Polánky, Hv - Rusalka
- OSV 1.2.3. Komunikace
Čj – psaní – telegram, korespondenční lístek, Tv – běh se štafetovým kolíkem
- OSV 1.2.4. Kooperace a kompetice

- M – zlomky, opakování, Tv – běh se štaf. kolíkem
- OSV 1.3.1. Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
  - M – zlomky, Pč – rozdělování celků
- OSV 1.3.2. Hodnoty, postoje, praktická etika
  - Vl. – život po třicetileté válce
- VDO 2.4.4. Demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů ve společnosti i v osobním životě
  - Vl. – život po třicetileté válce, Marie Terezie, Josef II.
- VMEGS 3.1.2. Místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu
  - Vl. – J. A. Komenský, Hv – Rusalka, lidové a umělé písně, Vv – barokní stavby
- VMEGS 3.1.4. Život dětí v jiných zemích
  - Čj – čtení - Bouře
- MV 4.1.1. Jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti
  - Vl. – J. A. Komenský, Marie Terezie, Josef II., Vv – Robinson, Př. – výchova ke zdraví, zdraví a jeho ochrana
- MV 4.2.7. Význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti
  - Čj – čtení – Robinson Crusoe
- MV 4.2.8. Tolerance, empatie, lidská solidarita
  - Vl. – J. A. Komenský, život po třicetileté válce
- MV 4.5.2. Nekonfliktní život v multikulturní společnosti
  - Vl. – Marie Terezie, Josef II.
- EV 5.2.1. Voda – vztahy, význam, ochrana
  - Př. – ve vodě – zvířata. Vv – život u vody
- EV 5.2.5. Ekosystémy – funkce, význam, ohrožování, ochrana
  - Př. – sady, zahrady, výchova ke zdraví
- EV 5.3.1. Zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství
  - Př. – výchova ke zdraví, Pč – Jednoduché zdravé pohoštění, Čj – čtení –
- Žitné pole
- EV 5.4.2. Prostředí a zdraví – vlivy, působení, možnosti ochrany
  - Př.- výchova ke zdraví, zdraví a jeho ochrana
- MEV 6.1.1. Pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě
  - Čj – reklamy, Čj – psaní – reklama, Pč – reklama - koláž
- MEV 6.2.1. Různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce
  - Čj – psaní – telegram, korespondenční lístek, vyplňování přihlášky
- MEV 6.7.3. Komunikace a spolupráce v týmu
  - Tv – mezitřídní zápas, Čj – čtení – O pokažené válce

7.05 Průřezová témata – 5.třída

ZÁŘÍ

- OSV 1.1.3. Seberegulace a sebeorganizace: regulace vlastního chování
Čj – článek, M – opakování, Tv – hygiena (VZ), Hv - Vivaldi Concerto IN Dur, Avignonský most
- OSV 1.1.4. Psychohygiena
Tv – hygiena (VZ)
- OSV 1.1.5. Kreativita
Vv- podzimní strašák, Hv – Čajkovskij
- OSV 1.2.3. Komunikace
Vv – zážitky z prázdnin
- OSV 1.2.4. Kooperace a kompetice
M – opakování 4. ročníku
- VDO 2.3.2. Obec jako základní jednotka samosprávy
Vl – Praha a její okolí
- VMEGS 3.1.1. Rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a svět
Vv – zážitky z prázdnin
- EV 5.1.6. Tropický deštní les
Př – podnebné pásy
- EV 5.2.1. Voda
Př – podmínky života na Zemi
- EV 5.2.2. Ovzduší
Př – podmínky života na Zemi
- EV 5.2.3. Půda
Př – podmínky života na Zemi
- EV 5.2.4. Ochrana biologických druhů
Př – přizpůsobivost rostlina a živočichů

ŘÍJEN

- OSV 1.1.1. Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti, soustředění, cvičení dovedností zapamatování
HV - Bach
- OSV 1.1.3. Seberegulace a sebeorganizace
Čj – psaní – opis, přepis
- OSV 1.1.4. Psychohygiena
Tv – správné držení těla, relax
- OSV 1.1.5. Kreativita
Vv – vyjádření pocitů a nálad
- OSV 1.2.4. Kooperace a kompetice
Pč – stavba z geometrických těles
- VDO 2.2.3. Úloha občana v demokratické společnosti
Hv – hymna
- MV 4.2.2. Udržovat tolerantní vztahy, rozvíjet spolupráci s jinými lidmi
Vl – národní obrození
- MV 4.2.7. Význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti
Hv – U panského dvora
- MV 4.4.2. Multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování

VI – Severní Čechy
EV 5.2.5. Ekosystémy
Př- třídění přírodnin
EV 5.2.6. Energie a život
Vv – lopatkové kolo
EV 5.2.7. Přírodní zdroje
VI – Severní Čechy, Čt – horniny a minerály
EV 5.3.6. Změny v krajině
VI – Severní Čechy
EV 5.4.3. Nerovnoměrnost života na Zemi
Čt – rozdílné podmínky života na Zemi

LISTOPAD

OSV 1.1.5. Kreativita
Pč – tisk s různými materiály
OSV 1.2.2. Mezilidské vztahy
Hv – Měla jsem holoubka, Kdyby byl Bavorov, Tv - minikopaná
OSV 1.2.3. Komunikace
Vv – plakát
OSV 1.2.4. Kooperace a kompetice
Vv – plakát
VDO 2.2.4. Základní principy a hodnoty demokratického politického systému
VI –rok 1848
MV 4.4.2. Multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování
VI – Jižní Čechy, Západní Čechy
EV 5.1.1. Les a jeho význam v našem prostředí
Pč – bažant – práce s listy
EV 5.1.3. Vodní zdroje
VI – Jižní Čechy
EV 5.2.6. Energie a život
Př – elektrická energie
EV 5.2.6. Přírodní zdroje
Př – elektrická energie
MV 6.2.1. Různé typy sdělení
Vv – můj mobil

PROSINEC

OSV 1.1.3. Seberegulace a sebeorganizace
Tv – hudba, tanec, miniházená
OSV 1.1.5. Kreativita
Čj – námět na povídku, Pč – příprava slavnostní tabule
VDO 2.2.1. Občan jako odpovědný člen společnosti
VL – K. H. Borovský
VDO 2.3.3. Společenské organizace a hnutí
VI – Národ sobě, Národní divadlo
VMEGS 3.1.5. Zvyky a tradice národů Evropy
Čj – kouzlo Vánoc, vánoční psaní, Vv – vánoční tematika, Hv – Britten – Chvála koled
VMEGS 3.2.6. Život Evropanů a styl života v evropských rodinách
Hv – Tichá noc
VMEGS 3.3.1. Kořeny a zdroje evropské civilizace

Čj . čtení – Kouzlo Vánoc
VMEGS 3.3.4. Co Evropu spojuje a rozděluje
Čj . čtení – Kouzlo Vánoc
MV 4.1.3. Poznávání vlastního kulturního zakotvení
Hv – Smetana – Libuše, J.J. Ryba – Česká mše vánoční, koledy
EV 5.2.7. Přírodní zdroje
Př. – výroba skla a papíru
EV 5.3.3. Průmysl a životní prostředí
Př. – výroba skla a papíru
MV 6.1.1. Pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě
Př – přenos zvuku a obrazu
MV 6.5.4. Vliv médií na každodenní život
Př – přenos zvuku a obrazu

LEDEN

OSV 1.1.1. Rozvoj schopností poznávání:
M – dělení dvojciferným dělitelem
OSV 1.1.3. Seberegulace a sebeorganizace
Čj psaní, stručné zápisy učebního textu
OSV 1.1.5. Kreativita
Čj – líčení zážitku, Pč – textilní koláž
OSV 1.2.3. Komunikace
Čj – psaní - omluvenka
OSV 1.2.4. Kooperace a kompetice
Tv – základy florbalu
VDO 2.3.3. Společenské organizace a hnutí
Vl – vznik dělnické třídy
MV.4.1.3. Poznávání vlastního kulturního zakotvení
Hv - Masopust
MV.4.4.2. Multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování
Hv – Uhynula na salaši slanina
EV.5.2.6. Energie energie a život, vliv energetických zdrojů, využívání, možnosti, šetření
Př. – magnetická síla, Vl – vynález elektřiny
EV.5.2.6. Doprava a životní prostředí – význam a vývoj , energetické zdroje dopravy
Vl – hospodářský růst českých zemí
EV.5.3.3. Průmysl a životní prostředí - průmyslová revoluce a demografický vývoj
Vl – hospodářský růst českých zemí
MEV 6.1.4. Identifikování základních orientačních prvků v textu
Čj – psaní – stručné zápisy učebního textu
MEV 6.7.3. Komunikace a spolupráce v týmu
Vv - Vesmír

ÚNOR

OSV 1.1.1. Rozvoj schopností poznávání
Čj – čtení – Vesmír – encyklopedie, m – logické slovní úlohy
OSV 1.1.3. Seberegulace a sebeorganizace
Hv – Mozart, Tv – zátěžový test
OSV 1.1.4. Psychohygiena: organizace volného času
Př. – režim dne(VZ)

- OSV 1.1.5. Kreativita
- Hv – Třítamboři, Bubeníci
- OSV 1.2.3. Komunikace
- Pč - stavebnice
- OSV 1.2.4. Kooperace a kompetice
- Tv – zdokonalování míčových her
- VDO 2.4.2. Principy a základní kategorie fungování demokracie
- Vl – Tvář nového státu
- VDO 2.4.3. Význam Ústavy jako základního zákona
- Vl – vznik Československa
- VDO 2.4.4. Demokratické způsoby řešení konfliktu
- Vl – I. světová válka
- VMEGS 3.1.3. Naši sousedé v Evropě
- Hv – Tři tamboři,
- VMEGS 3.2.2. Evropské krajiny
- Vl – Evropa
- VMEGS 3.2.5. Státní a evropské symboly, Den Evropy
- Vl – Evropa
- EV 5.1.3. Vodní zdroje, vodní hospodářství, význam pro krajinnou ekologii
- Vl – vodstvo
- EV 5.1.4. Moře – druhová odlišnost, význam pro biosféru, mořské řasy, cyklus oxidu uhličitého
- Vv - voda
- MEV 6.1.2. Hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením, rozlišování zábavních a „bulvárních“ informací
- Čj – psaní – písemné vyjádření informace
- MEV 6.1.4. Identifikování základních orientačních prvků v textu
- Čj – psaní- zápisy do sešitu, poznámky

BŘEZEN

- OSV 1.1.1. Rozvoj schopností poznávání M – nestandardní úlohy
- OSV 1.1.3. Seberegulace a sebeorganizace
- M – zpracování dat., Vv - kresba
- OSV 1.1.5. Kreativita
- Hv – Strč prst skrz krk, Čj – psaní – zacházení s grafickým materiálem, Vv – Vesmír, vitráž
- OSV 1.2.2. Mezilidské vztahy
- Čj – čtení – Malý princ
- OSV 1.2.5. Morální rozvoj
- Čj – čtení – Malý princ
- VDO 2.4.1. Demokracie jako protiváha diktatury a anarchie
- Čj – čtení – K. Čapek
- VMEGS 3.1.3. Naši sousedé v Evropě
- Hv – Musorgskij
- VMEGS 3.1.5. Zvyky a tradice národů Evropy
- Pč – Velikonoce
- MV.4.1.3. Poznávání vlastního kulturního zakotvení
- Hv - Smetana
- EV 5.1.7. Lidské sídlo – město, vesnice, umělý ekosystém, jeho funkce a vztahy k okolí
- Př – člověk a příroda

EV 5.1.8. Kulturní krajina – pochopení hlubokého ovlivňování přírody v průběhu civilizace

Př – člověk a příroda

EV 5.2.3. Půda – propojenost složek prostředí, zdroj výživy, ohrožení půdy, rekultivace, změny v potřebě zemědělské půdy, nové funkce v zemědělství, v krajině

Pč – pěstitelské práce – pokus

EV.5.3.1. Zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství

Čj – čtení- Svět zahradníků a zahrad

MEV 6.1.4. Identifikování základních orientačních prvků v textu

Čj – psaní – výpisy údajů z encyklopedie

DUBEN

OSV 1.1.1. Rozvoj schopností poznávání

Čj – psaní – výpisy údajů ze slovníků, M – nestandardní úlohy

OSV 1.1.3. Seberegulace a sebeorganizace

Čj – psaní – vyplňování tiskopisu, M – shrnutí geometrických dovedností, Pč – základní stehy

OSV 1.1.4. Psychohygiena

Čj – čtení – Svět žertů a šprýmů

OSV 1.1.5. Kreativita

Hv – Jepo i tai tai je, Čj – čtení- svět fantazie

VDO 2.4.1. Demokracie jako protiváha diktatury a anarchie

VI – rok 1938

VDO 2.4.4. Demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů ve společnosti i v osobním životě

VI – II. Světová válka

VDO 2.1.5. Spolupráce školy se správními orgány a institucemi v obci VI – osvobození rok 1945

VMEGS 3.1.5. Zvyky a tradice národů Evropy Pč - čarodejnice

EV 5.4.2. Prostředí a zdraví – vlivy prostředí na zdraví, působení, možnosti ochrany zdraví

Př – lidské tělo

EV 5.4.3. Nerovnoměrnost života na Zemi – rozdílné podmínky prostředí a rozdílný společenský vývoj na Zemi, příčiny a důsledky zvyšování rozdílu

globalizace a principy udržitelnosti rozvoje, příklady jejich uplatňování ve světě a u nás

Př – lidské tělo

KVĚTEN

OSV 1.1.1. Rozvoj schopností poznávání:

M-diagramy a grafy

OSV 1.1.2. Sebepoznání a sebepojetí

Př – rozmnožovací soustava

OSV 1.1.3. Seberegulace a sebeorganizace

Vv- plakát – závislosti, Pč- papírořez

OSV 1.1.5. Kreativita

Vv-Co snědlo zvíře, Pč – práce s přírodninami

OSV 1.2.2. Mezilidské vztahy

VV- komiks

OSV 1.2.3. Komunikace

VV- komiks
OSV 1.2.4. Kooperace a kompetice
Vv- město, doprava skup. Práce
VDO 2.2.2. Listina základních práv a svobod
VI – zrod nového Československa
VDO 2.4.1. Demokracie jako protiváha diktatury a anarchie
VI- období komunistické vlády
VDO 2.4.2. Principy a základní kategorie fungování demokracie
VL- zrod nového Československa
VDO 2.4.3. Význam Ústavy jako základního zákona
VI- zrod nového Československa
VMEGS 3.1.3. Naši sousedé v Evropě
VL- sousední stát
MV 4.1.3. Poznávání vlastního kulturního zakotvení
Hv – A. Dvořák
MEV 6.1.1. Pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě
Čj – zpráva
MEV 6.1.2. Hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením, rozlišování zábavních a bulvárních informací
Čj – zpráva
MEV 6.1.3. Chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel Čj – zpráva
MEV 6.1.4. Identifikování základních orientačních prvků v textu
Čj – oznámení
MEV 6.2.2. Rozdíl mezi reklamou a zprávou a mezi faktickým a fiktivním obsahem
Čj – zpráva
MEV 6.2.3. Hlavní rysy reprezentativnosti – rozlišení reality od médií zobrazovaných stereotypů jako prezentace reality
Čj - oznámení

ČERVEN

OSV 1.1.2. Sebepoznání a sebepojetí
Čj – psaní- sebehodnocení
OSV 1.1.3. Seberegulace a sebeorganizace
Př (VZ) – ochrana před zneužíváním
OSV 1.1.4. Psychohygienu
Př (VZ) – ochrana před zneužíváním
OSV 1.1.5. Kreativita
Čj – líčení zážitku, Pč- oděvní návrhy
OSV 1.2.2. Mezilidské vztahy
Čj – čtení – Svět prázdninových radovánek, Vv – Jak se cítím v davu
OSV 1.2.4. Kooperace a kompetice
Tv - třídní turnaje
OSV 1.2.5. Morální rozvoj
Čj – čtení – Svět prázdninových radovánek
VDO 2.2.1. Občan jako odpovědný člen společnosti
VI – cesta k demokracii
VDO 2.2.3. Úloha občana v demokratické společnosti
VI – cesta k demokracii
VDO 2.2.4. Základní principy a hodnoty demokratického politického systému VI – vznik České republiky

VDO 2.3.1. Volební systém, demokratické volby a politika České republiky	VI – vznik
VDO 2.4.1. Demokracie jako protiváha diktatury a anarchie sametová revoluce	VI –
VDO 2.4.2. Principy a základní kategorie fungování demokracie vznik ČR	VI –
VDO 2.4.4. Demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů ve společnosti i v osobním životě	VI - sametová revoluce
EV 5.3.4. Odpady a hospodaření z odpady Pč – úklid , sběr	
EV 5.4.2. Prostředí a zdraví – vlivy, působení, možnosti ochrany návykové látky	Př –
MEV 6.6.1. Uplatnění a výběr výrazových prostředků jejich tvorbu věcně správných a komunikačně vhodných sdělení Pč – výroba pozvánky	kombinací pro

7.06 Průřezová témata – 2. stupeň

PT 1. Osobnostní a sociální výchova

PT 1.1. Osobnostní rozvoj

PT 1.1.1..Rozvoj schopností poznáváním

Český jazyk II.	1.1. 1.2. 1.4. 3.1.
Cizí jazyk I	1.1. 1.4.
Cizí jazyk II.	1.3. 1.4.
Člověk a jeho svět	2.2. 2.3.
Výchova k občanství	1.1. 2.1. 2.3.
Fyzika	1.1. 6.2. 2.1. 2.2. 2.3. 2.5. 2.6. 2.7. 3.1. 3.2. 3.3. 4.1. 4.2. 4.3. 5.1. 6.1. 6.2. 6.3. 7.1. 7.2.
Chemie	1.1. 1.3. 2.1.
Přírodopis	1.2. 3.4. 4.1. 5.2. 6.2. 8.1.
Zeměpis	1.1. 5.1. 7.2.
Hudební výchova	1.1. 1.2. 1.5. 2.3. 3.1.
Výtvarná výchova	1.1. 3.3.
Výchova ke zdraví	1.2.
Tělesná výchova II.	1.4. 2.9.
Člověk a svět práce	4.5.

PT 1.1.2. Sebepoznání a sebepojetí

Fyzika	2.4.
Český jazyk II.	1.4.
Člověk a jeho svět	2.5. 5.3.
Chemie	7.7.
Přírodopis	4.4.
Hudební výchova	1.1. 1.1. 1.2. 1.5. 2.3. 3.1.
Výtvarná výchova	1.1. 3.3.
Výchova ke zdraví	2.2. 3.4.
Výchova k občanství	2.1. 2.3.
Tělesná výchova II.	2.9.
Člověk a svět práce	4.5.

PT 1.1.3. Seberegulace a sebeorganizace

Český jazyk I.	1.3.
Člověk a jeho svět	5.3.
Výchova k občanství	2.1. 2.3.
Chemie	1.2. 1.4. 7.7.
Přírodopis	2.1. 3.4. 4.3. 5.3.
Hudební výchova	1.1. 1.2. 1.4. 1.5. 2.3. 3.1.
Výchova ke zdraví	2.2. 3.4.
Tělesná výchova I.	1.5. 1.6. 2.1. 2.5.

Tělesná výchova II.	2.9.
Člověk a svět práce I.	1.1. 1.3.
Člověk a svět práce II.	1.3. 3.1.

PT 1.1.4. Psychohygiena

Český jazyk I.	1.4.
Člověk a jeho svět	5.3.
Výchova k občanství	2.1. 2.3.
Chemie	1.4. 3.3. 7.6.
Přírodopis	4.4. 5.2. 5.3. 5.4.
Hudební výchova	1.1. 1.2. 1.5. 2.3. 3.1.
Výchova ke zdraví	3.4.

PT 1.1.5. Kreativita

Český jazyk II.	1.4. 3.1.
Cizí jazyk I	1.2. 1.3.
Cizí jazyk II.	1.1. 1.2. 1.3.
Výchova k občanství	2.1. 2.3.
Chemie	7.6.
Přírodopis	2.2. 8.1.
Hudební výchova	1.1. 1.2. 2.3. 3.1.
Výtvarná výchova	1.1. 3.3.
Výchova ke zdraví	3.4.
Tělesná výchova I.	1.4. 2.1.
Člověk a svět práce I.	1.1. 1.3.

PT 1.2. Sociální rozvoj

PT 1.2.1. Poznávání lidí

Český jazyk I.	2.1.
Český jazyk II.	1.3. 2.6.
Cizí jazyk II.	1.3.
Člověk a jeho svět	2.2. 2.3.
Výchova k občanství	2.1. 2.2. 2.3.
Přírodopis	5.1. 8.1.
Hudební výchova	1.6. 3.1. 3.II
Výchova ke zdraví	1.2. 4.8.
Tělesná výchova II.	2.9.

PT 1.2.2. Mezilidské vztahy

Český jazyk I.	2.2.
Český jazyk II.	2.5.
Cizí jazyk II.	1.2.
Člověk a jeho svět	2.2.
Výchova k občanství	2.1. 2.2. 2.3. 4.7.
Chemie	4.2.
Hudební výchova	1.6. 1.6.

Výchova ke zdraví	1.2. 4.8.
Tělesná výchova I.	2.6.
Tělesná výchova II.	2.9.
Člověk a svět práce I.	2.2.

PT 1.2.3. Komunikace

Český jazyk II.	1.1. 1.2. 1.3. 2.1. 2.2. 2.4. 2.5. 2.6. 3.1. 3.2.
Cizí jazyk II.	1.3. 1.5.
Cizí jazyk I.	1.1. 1.2. 1.3. 1.4.
Člověk a jeho svět	2.2.
Výchova k občanství	2.1. 2.2. 2.3.
Chemie	1.1.
Přírodopis	5.3.
Hudební výchova	1.6.
Výtvarná výchova	2.1.
Výchova ke zdraví	1.2. 4.8.
Tělesná výchova I.	1.6. 2.1. 2.6.
Tělesná výchova II.	1.4.
Člověk a svět práce I.	2.2. 3.1.
Člověk a svět práce II.	4.5.

PT 1.2.4. Kooperace a kompetence

Chemie	1.1. 2.1. 4.2.
Výchova k občanství	2.1. 2.2. 2.3.
Člověk a svět práce I.	3.1.

PT 1.2.5. Morální rozvoj

Český jazyk II.	1.2. 1.4. 3.1.
Člověk a jeho svět	5.3.
Výchova k občanství	1.7. 2.1. 2.2. 2.3.
Chemie	2.1.
Výchova ke zdraví	1.2. 2.2. 4.8.
Tělesná výchova I.	2.1.

PT 2. Výchova demokratického občana

PT 2.1. Občanská společnost a škola

PT 2.1.1. Škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství

Člověk a jeho svět	1.2.
Výchova k občanství	1.1.
Výchova ke zdraví	4.8.

PT 2.1.2. Demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole

Člověk a jeho svět	2.3.
Výchova k občanství	1.1.

PT 2.1.3. Způsob uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy (význam aktivního zapojení žáků do žákovské samosprávy - žákovských rad či parlamentů)

Člověk a jeho svět	1.2. 2.3.
Výchova k občanství	1.1.

PT 2.1.4. Formy participace žáků na životě místní komunity

Člověk a jeho svět	2.2.
Výchova k občanství	1.1.

PT 2.1.5. Spolupráce školy se správními orgány a institucemi v obci

Člověk a jeho svět	1.2.
Výchova k občanství	1.1.

PT 2.2. Občan, občanská společnost a stát

PT 2.2.1. Občan jako odpovědný člen společnosti

Dějepis	1.1. 6.1. 6.3. 6.7. 7.2.
Výchova k občanství	3.5. 4.4.

PT 2.2.2. Listina základních práv a svobod, povinnosti a práva občana

Člověk a jeho svět	2.5.
Dějepis	6.1.
Výchova k občanství	4.4.

PT 2.2.3. Úloha občana v demokratické společnosti

Dějepis	6.3. 6.7. 7.2.
Výchova k občanství	4.1. 4.2. 4.4.

PT 2.2.4. Základní principy a hodnoty demokratického politického systému

Člověk a jeho svět	2.5.
Dějepis	6.2.
Výchova k občanství	4.3.

PT 2.2.5. Principy soužití s minoritami

Člověk a jeho svět	2.2.
Výchova k občanství	4.4.

PT 2.3. Formy participace občanů v politickém životě

PT 2.3.1. Volební systém, demokratické volby a politika

Dějepis	7.3. 7.4. 8.1. 8.2. 8.3. 8.4.
Výchova k občanství	1.2. 4.1. 4.2. 4.3.

PT 2.3.2. Obec jako základní jednotka samosprávy

Výchova k občanství	1.2. 3.5. 4.1. 4.2. 4.3.
----------------------------	--------------------------

PT 2.3.3. Společenské organizace a hnutí

Člověk a jeho svět	2.2.
---------------------------	------

PT 2.4. Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

PT 2.4.1. Demokracie jako protiváha diktatury a anarchie

Dějepis	6.1. 6.5. 7.3. 7.4. 8.1. 8.2. 8.3. 8.4.
Výchova k občanství	4.3. 4.4. 4.6.

PT 2.4.2. Principy a základní kategorie fungování demokracie (spravedlnost, řád, norma, zákon, právo, morálka)

Člověk a jeho svět	2.5. 7.3. 7.4. 8.1. 8.2. 8.3. 8.4.
Výchova k občanství	4.3. 4.4. 4.5. 4.6.

PT 2.4.3. Význam Ústavy jako základního zákona

Dějepis	7.3. 7.4. 8.1. 8.2. 8.3. 8.4.
Výchova k občanství	4.3. 4.4. 4.5. 4.6.

PT 2.4.4. Demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů ve společnosti i osobním životě

Člověk a jeho svět	2.3.
Výchova k občanství	4.3.

PT 3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

PT 3.1. Evropa a svět nás zajímá

PT 3.1.1. Rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa

Český jazyk I.	1.1.
Český jazyk II.	1.1. 1.2. 1.3. 2.1. 2.2. 3.1. 3.4.
Cizí jazyk II.	1.3.
Člověk a jeho svět	1.7. 2.1. 2.2.

PT 3.1.2. Místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu

Český jazyk I.	1.2.
Český jazyk II.	2.6. 3.4.
Výchova k občanství	1.4.
Chemie	1.4.

PT 3.1.3. Naši sousedé v Evropě

Český jazyk I.	1.3.
Český jazyk II.	2.6. 3.4.
Člověk a jeho svět	1.7.
Výchova k občanství	5.2.

PT 3.1.4. Život dětí v jiných zemích

Český jazyk II.	1.2. 1.3. 2.6. 3.1. 3.4.
Cizí jazyk II.	1.3.
Člověk a jeho svět	1.7.

PT 3.1.5. Zvyky a tradice národů Evropy

Český jazyk II.	1.1. 1.2. 3.1. 3.4.
Cizí jazyk II.	1.3.
Člověk a jeho svět	1.7.
Výchova k občanství	1.4.
Hudební výchova	3.1.

PT 3.2. Objevujeme Evropu a svět

PT 3.2.1. Naše vlast a Evropa

Český jazyk I.	2.1.
Člověk a jeho svět	1.6. 1.7.
Výchova k občanství	5.1.
Chemie	2.2. 2.3. 5.1. 5.2. 5.3. 7.1.
Přírodopis	1.5. 3.4. 4.2. 4.3. 5.3.

PT 3.2.2. Evropské krajiny

Chemie	6.2.
Výchova k občanství	5.1.
Přírodopis	6.4.

PT 3.2.3. Evropa a svět

Člověk a jeho svět	1.7.
Výchova k občanství	5.1.
Dějepis	3.2. 3.3. 4.1. 4.2. 4.5. 4.7. 5.1. 5.2. 5.3. 5.4. 6.2. 6.3. 6.4. 6.7. 7.1. 7.2. 7.3. 7.4. 8.1. 8.2. 8.3. 8.4.
Chemie	2.2.

PT 3.2.4. Mezinárodní setkávání

Cizí jazyk II.	1.3.
Dějepis	3.2. 3.3. 4.1. 4.2. 4.4. 4.7. 5.1. 5.2. 5.3. 5.4. 6.2. 6.3. 6.4. 6.7. 7.1. 7.2. 7.3. 7.4. 8.1. 8.2. 8.3. 8.4.
Výchova k občanství	5.1.
Člověk a jeho svět	1.7. 2.2.

PT 3.2.5. Státní a evropské symboly, Den Evropy

Dějepis	8.1. 8.2. 8.3. 8.4.
Výchova k občanství	5.1.

PT 3.2.6. Život Evropanů a styl života v evropských rodinách

Český jazyk II.	1.2. 1.3.
Výchova k občanství	5.1.
Člověk a jeho svět	1.7.

PT 3.2.7. Životní styl a vzdělávání mladých Evropanů

Český jazyk II.	1.2. 1.3. 2.6. 3.4.
Výchova k občanství	5.1.
Člověk a svět práce II.	4.5.

PT 3.3. Jsme Evropané

PT 3.3.1. Kořeny a zdroje evropské civilizace

Český jazyk I.	3.4.
Cizí jazyk II.	1.3.
Dějepis	1.2. 2.1. 3.1. 3.2. 3.3. 4.1. 4.2. 4.4. 4.5. 4.7. 5.1. 5.2. 5.3. 5.4. 6.2. 6.3. 6.4. 6.7. 7.1. 7.2. 7.3. 7.4. 8.1. 8.2. 8.3. 8.4.
Výchova k občanství	5.1.
Hudební výchova	2.2.

PT 3.3.2. Klíčové mezníky evropské historie

Cizí jazyk II.	1.3.
Dějepis	1.2. 2.1. 3.1. 3.2. 3.3. 4.1. 4.2. 4.4. 5.1. 5.2. 5.3. 5.4. 6.2. 6.3. 6.4. 6.7. 7.1. 7.2. 7.3. 7.4. 8.1. 8.2. 8.3. 8.4.
Výchova k občanství	5.1.

PT 3.3.3. Evropská integrace, instituce EU a jejich fungování

Chemie	7.1.
Dějepis	8.1. 8.2.
Výchova k občanství	5.1.

PT 3.3.4. Co Evropu spojuje a co ji rozděluje

Chemie	2.2. 2.3. 6.2. 6.3. 7.4. 7.5.
Dějepis	8.1. 8.2.
Výchova k občanství	5.1. 5.2.
Přírodopis	7.2.

PT 3.3.5. Mezinárodní organizace a jejich příspěví k řešení problémů dětí a mládeže

Český jazyk I.	3.3.
Člověk a jeho svět	2.2. 2.5.
Dějepis	8.1. 8.2.
Výchova k občanství	5.1. 5.2.

PT 4. Multikulturní výchova

PT 4.1. Kulturní diference

PT 4.1.1. Jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti

Český jazyk II.	1.3. 2.1. 3.2.
Člověk a jeho svět	2.3.
Výchova k občanství	1.7.
Hudební výchova	1.6. 3.1. 3.2.
Výtvarná výchova	1.3. 2.1. 3.4.
Tělesná výchova I.	2.2. 2.5. 2.8.

PT 4.1.2. Člověk jako nedílná jednotka tělesné i duševní stránky i jako součást etnika

Český jazyk II.	2.6. 3.1. 3.2.
Člověk a jeho svět	2.3. 5.3.
Výchova k občanství	1.7.
Tělesná výchova I.	2.3.

PT 4.1.3. Poznávání vlastního kulturního zakotvení

Český jazyk I.	1.3. 3.4.
Český jazyk II.	2.2. 2.6. 3.1. 3.4.
Člověk a jeho svět	2.3. 2.6.
Člověk a jeho svět	2.6.
Výchova k občanství	1.3. 1.7.
Tělesná výchova I.	2.3.

PT 4.1.4. Respektování zvláštností různých etnik

Český jazyk II.	3.4.
Člověk a jeho svět	2.3.
Výchova k občanství	1.7.
Hudební výchova	3.1.

PT 4.1.5. Základní problémy sociokulturních rozdílů v ČR a v Evropě

Český jazyk II.	3.4.
Člověk a jeho svět	2.3. 2.6.
Výchova k občanství	1.3. 1.4. 1.7.

PT 4.2. Lidské vztahy

PT 4.2.1. Právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci

Člověk a jeho svět	2.5.
Dějepis	8.4. 8.5.
Výchova k občanství	1.5. 1.6. 1.7. 4.4. 4.6. 4.7.

PT 4.2.2. Udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi

Člověk a jeho svět	2.2.
Dějepis	8.4. 8.5.
Výchova k občanství	1.5. 1.6. 1.7. 4.4. 4.6.
Tělesná výchova I.	2.3.

PT 4.2.3. Vztahy mezi kulturami

Český jazyk II.	1.3. 2.1. 2.6.
Člověk a jeho svět	2.6.
Dějepis	4.3. 8.4. 8.5.
Hudební výchova	3.1.
Výchova k občanství	1.3. 1.4. 1.5. 1.6. 4.4. 4.6.

PT 4.2.4. Předsudky a vžitá stereotypy

Člověk a jeho svět	2.3.
Dějepis	8.4. 8.5.
Výchova k občanství	1.5. 1.6. 4.4. 4.6.

PT 4.2.5. Důležitost integrace jedince v rodinných, vrstevnických a profesních vztazích

Český jazyk II.	1.3.
Dějepis	4.3. 8.4. 8.5.
Člověk a jeho svět	2.1.
Výchova k občanství	1.5. 1.6. 4.4. 4.6.

PT 4.2.6. Uplatňování principů slušného chování

Člověk a jeho svět	2.3.
Dějepis	8.4. 8.5.
Výchova k občanství	1.5. 1.6. 4.4. 4.6.
Hudební výchova	1.6.
Výtvarná výchova	3.4.
Tělesná výchova I.	2.1. 2.6. 3.4.

PT 4.2.7. Význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti

Člověk a jeho svět	2.2. 5.3.
Dějepis	8.4. 8.5.
Výchova k občanství	1.5. 1.6. 4.4. 4.6.

PT 4.2.8. Tolerance, empatie, lidská solidarita

Český jazyk II.	1.3.
Člověk a jeho svět	2.2.
Dějepis	8.4. 8.5.
Výchova k občanství	1.5. 1.6. 1.7. 4.4. 4.6.
Hudební výchova	1.6.
Výtvarná výchova	1.4. 2.3. 3.3. 3.4.
Tělesná výchova I.	2.1. 3.4.

PT 4.3. Etnický původ

PT 4.3.1. Rovnocennost všech etnických skupin a kultur

Český jazyk I.	3.1.
Český jazyk II.	2.6.
Cizí jazyk II.	1.3.
Člověk a jeho svět	2.2. 2.3.
Dějepis	6.4. 8.4. 8.5.

Výchova k občanství	4.7.
Hudební výchova	3.1.

PT 4.3.2. Odlišnost a i vzájemná rovnost všech lidí

Cizí jazyk II.	1.3.
Člověk a jeho svět	2.2. 2.3.
Dějepis	8.4. 8.5.
Přírodopis	5.1.
Tělesná výchova I.	2.5.

PT 4.3.3. Postavení národnostních menšin

Český jazyk II.	3.1.
Člověk a jeho svět	2.2. 2.3.
Dějepis	8.4. 8.5.

PT 4.3.4. Informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících v ČR a v Evropě

Český jazyk I.	3.3.
Český jazyk II.	3.1.
Dějepis	8.4. 8.5.

PT 4.3.5. Různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa

Člověk a jeho svět	2.2. 2.3.
Dějepis	8.4. 8.5.
Výchova k občanství	1.7.

PT 4.3.6. Projevy rasové nesnášenlivosti

Člověk a jeho svět	2.2. 2.3.
Dějepis	8.4. 8.5.
Výchova k občanství	4.4. 4.6.
Přírodopis	5.1.
Výchova ke zdraví	4.8.

PT 4.4. Multikulturalita

PT 4.4.1. Multikulturalita současného světa a předpokládaný vývoj v budoucnosti

Český jazyk II.	3.1.
Výchova k občanství	1.4.

PT 4.4.2. Multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování

Český jazyk II.	3.1. 3.4.
Výchova k občanství	1.4.

PT 4.4.3. Specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost

Český jazyk II.	1.3. 2.6.
Cizí jazyk II.	1.3.
Hudební výchova	1.6.
Výchova k občanství	1.4.

PT 4.4.4. Naslouchání druhým, komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin

Český jazyk II.	1.3. 2.6. 3.1.
Člověk a jeho svět	2.2. 2.3.
Hudební výchova	1.6.
Výchova k občanství	1.4.

PT 4.4.5. Vstřícný postoj k odlišnostem

Cizí jazyk II.	1.3.
Člověk a jeho svět	2.2.
Výchova k občanství	1.4.

PT 4.4.6. Význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání

Český jazyk II.	2.1. 2.2. 2.6.
Cizí jazyk II.	1.3.
Výchova k občanství	1.4.

PT 4.5. Princip sociálního smíru a solidarity

PT 4.5.1. Odpovědnost a přispění každého jedince za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám

Člověk a jeho svět	2.3.
---------------------------	------

PT 4.5.2. Nekonfliktní život v multikulturní společnosti

Člověk a jeho svět	2.2. 2.3.
---------------------------	-----------

PT 4.5.3. Aktivní spolupodílení dle svých možností na přetváření společnosti

Člověk a jeho svět	2.2. 2.3.
---------------------------	-----------

PT 4.5.4. Otázka lidských práv, základní dokumenty

Člověk a jeho svět	2.5.
---------------------------	------

PT 5. Environmentální výchova

PT 5.1. Ekosystémy

PT 5.1.1. Les a jeho význam v našem prostředí

Člověk a jeho svět	4.6. 4.7. 4.8.
Přírodopis	2.3.

PT 5.1.2. Pole - význam, změny krajiny vlivem člověka, způsoby hospodaření

Člověk a jeho svět	4.6. 4.7. 4.8.
Přírodopis	6.4.

PT 5.1.3. Vodní zdroje, vodní hospodářství, význam pro krajinnou ekologii

Člověk a jeho svět	4.6. 4.7. 4.8.
---------------------------	----------------

PT 5.1.4. Moře - druhová odlišnost, význam pro biosféru, mořské řasy, cyklus oxidu uhličitého

Přírodopis	3.1. 4.2.
-------------------	-----------

PT 5.1.5 Lidské sídlo - město, vesnice, umělý ekosystém, jeho funkce a vztahy k okolí

Člověk a jeho svět	1.3. 1.4. 4.8.
Výchova k občanství	5.3.

PT 5.1.6. Kulturní krajina - pochopení hlubokého ovlivňování přírody v průběhu civilizace

Člověk a jeho svět	4.8.
Výchova k občanství	5.3.

PT 5.2. Základní podmínky života

PT 5.2.1. Voda - vztahy vlastností vody a života, význam vody pro člověka, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás, způsoby řešení

Cizí jazyk II.	1.3.
Člověk a jeho svět	4.2. 4.6. 4.7. 4.8.
Chemie	2.2.
Přírodopis	6.1. 6.5.

PT 5.2.2. O vzduší - význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny, propojenost světa, čistota ovzduší u nás

Cizí jazyk II.	1.3.
Člověk a jeho svět	4.2. 4.6. 4.8.
Fyzika	3.2.
Chemie	2.3. 5.2.
Přírodopis	2.3. 3.2. 6.1. 6.5.
Zeměpis	3.2.

PT 5.2.3. Půda - propojenost složek prostředí, zdroj výživy, ohrožení půdy, rekultivace, změny v potřebě zemědělské půdy, nové funkce v zemědělství v krajině

Člověk a jeho svět	4.6. 4.8.
Chemie	7.2.

Přírodopis	6.4.
Člověk a svět práce	
I.	3.1. 3.2.
Člověk a svět práce	
II.	2.6.

PT 5.2.4. Ochrana biologických druhů - důvody a způsoby ochrany

Člověk a jeho svět	4.8.
Chemie	7.5.
Přírodopis	7.2.

PT 5.2.5. Ekosystémy - biodiverzita, funkce ekosystémů, význam biodiverzity, ohrožování a ochrana ve světě a u nás

Člověk a jeho svět	4.7. 4.8.
Přírodopis	7.1.
Výchova k občanství	5.3.

PT 5.2.6. Energie - energie a život, vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, využívání energie, možnosti a způsoby šetření, místní podmínky

Cizí jazyk II.	1.3.
Výchova k občanství	5.3.
Fyzika	4.1. 4.3. 6.2.
Chemie	4.4. 6.2.
Zeměpis	4.1. 4.3. 4.4. 5.1. 7.2.

PT 5.2.7. Přírodní zdroje - zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, principy hospodaření s přírodními zdroji, význam a způsoby získávání a využívání

Člověk a jeho svět	4.7. 4.8.
Výchova k občanství	5.3.
Fyzika	4.1. 4.3. 6.2.
Chemie	6.2. 7.1. 7.3.
Přírodopis	6.2. 6.6.
Zeměpis	4.1. 4.3. 4.4. 5.1. 6.2. 7.2.
Člověk a svět práce	
II.	1.6.

PT 5.3. Lidské aktivity a problémy životního prostředí

PT 5.3.1. Zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství

Člověk a jeho svět	4.8.
Dějepis	6.2. 8.5.
Přírodopis	3.4.
Výchova ke zdraví	4.8.
Člověk a svět práce I.	3.1. 3.2.

PT 5.3.2. Doprava a životní prostředí - význam a vývoj, energetické zdroje dopravy, druhy dopravy a ekologická zátěž, doprava a globalizace

Člověk a jeho svět	4.8.
Dějepis	6.1. 8.5.
Fyzika	2.1. 4.1.
Zeměpis	2.1. 4.1. 5.1.

PT 5.3.3. Průmysl a životní prostředí - průmyslová revoluce a demografický vývoj, vliv průmyslu na prostředí, zpracovávané materiály a jejich působení, vliv právních a ekonomických nástrojů na vztahy průmyslu k ochraně životního prostředí, průmysl a udržitelný rozvoj společnosti

Člověk a jeho svět	4.8.
Dějepis	8.5.
Fyzika	4.1. 4.3. 6.2.
Chemie	7.1.
Chemie	7.3. 7.4.
Zeměpis	4.1. 4.3. 4.4. 5.1. 6.2. 7.2.

PT 5.3.4. Odpady a hospodaření s odpady - odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny

Člověk a jeho svět	4.8.
Dějepis	8.5.
Fyzika	4.1. 4.3.
Chemie	7.1.
Zeměpis	4.1. 4.3. 4.4. 5.1.
Člověk a svět práce II.	3.2.

PT 5.3.5. Ochrana přírody a kulturních památek - význam, řešení u nás a v EU i ve světě, příklady z okolí, zásada předběžné opatrnosti, ochrana přírody při masových sportovních akcích, zásady MOV

Člověk a jeho svět	3.3. 4.8.
Dějepis	8.5.
Přírodopis	7.2.
Tělesná výchova I.	3.3.
Člověk a svět práce II.	2.6.

PT 5.3.6. Změny v krajině - krajina dříve a dnes, vliv lidských aktivit, jejich reflexe a perspektivy

Člověk a jeho svět	1.4.
Přírodopis	7.1.

PT 5.3.7. Dlouhodobé programy zaměřené k růstu ekologického vědomí veřejnosti - Státní program
EVVO, Agenda 21 EU, Den životního prostředí OSN, Den Země, atd.

Člověk a jeho svět	4.8.
Dějepis	8.5.

PT 5.4. Vztah člověka k prostředí

PT 5.4.1. Naše obec - přírodní zdroje, jejich původ, způsoby využívání a řešení odpadového hospodářství, příroda a kultura obce, zajišťování ochrany životního prostředí v obci (instituce, nevládní organizace, lidé), náš životní styl (spotřeba věcí, energií, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí), aktuální a lokální ekologické problémy (příklady problému, jeho příčina, důsledky, souvislosti, možnosti a způsoby řešení, hodnocení, vlastní náměty řešení, jejich zdůvodnění a prezentace)

Člověk a jeho svět	1.3. 4.8.
Výchova k občanství	3.1. 5.3.
Fyzika	4.3. 5.1. 6.2.
Chemie	1.4.
Přírodopis	6.6.
Zeměpis	4.3. 6.2. 7.2.

PT 5.4.2. Prostředí a zdraví - vlivy prostředí na zdraví, jejich komplexní a synergické působení, možnosti a způsoby ochrany zdraví

Člověk a jeho svět	4.8. 5.3.
Výchova k občanství	3.1.
Fyzika	4.1. 5.1. 6.2.
Přírodopis	5.3.
Zeměpis	4.1. 5.1. 6.2. 7.2.
Tělesná výchova I.	1.6. 3.2. 3.3.
Tělesná výchova II.	2.9.

PT 5.4.3. nerovnoměrnost života na Zemi - rozdílné podmínky prostředí a rozdílný společenský vývoj na Zemi, příčiny a důsledky zvyšování rozdílů globalizace a principy udržitelnosti rozvoje, příklady jejich uplatňování ve světě a u nás

Člověk a jeho svět	4.8.
Dějepis	8.4. 8.5.
Výchova k občanství	1.5.
Přírodopis	1.1. 6.7.

PT 6. Mediální výchova

PT 6.1. Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

PT 6.1.1. Pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě

Český jazyk I.	1.1.
Český jazyk II.	1.1. 1.2. 1.3. 1.4.
Člověk a jeho svět	5.3.
Člověk a jeho svět	5.4.
Člověk a jeho svět	5.5.
Výtvarná výchova	1.4.
Výchova ke zdraví	4.8.

PT 6.1.2. Hledání rozdílů mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením, rozlišování zábavních a "bulvárních" informací

Český jazyk I.	1.2.
Český jazyk II.	1.1. 1.3. 1.4.

PT 6.1.3. Chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel

Český jazyk I.	1.3.
Český jazyk II.	1.1. 1.2. 1.3. 1.4.

PT 6.1.4. Identifikování základních orientačních prvků v textu

Český jazyk I.	1.4.
Český jazyk II.	1.1. 1.2. 1.4. 2.4. 2.5.
Cizí jazyk II.	1.3. 1.1. 1.2.

PT 6.2. Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

PT 6.2.1. Různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce

Český jazyk I.	2.1.
Český jazyk II.	1.3. 2.5.

PT 6.2.2. Rozdíl mezi reklamou a zprávou a mezi "faktickým" a "fiktivním" obsahem

Český jazyk II.	1.1. 1.3. 3.3.
Člověk a jeho svět	5.3. 5.4. 5.5.

PT 6.2.3. Hlavní rysy reprezentativnosti - rozlišení reality od médií zobrazovaných stereotypů, jako prezentace reality

Český jazyk II.	3.3.
Člověk a jeho svět	5.3. 5.4. 5.5.

PT 6.2.4. Vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti - rozlišení sdělení potvrzujících předsudky a představy od sdělení vycházejících ze znalosti problematiky a nezaujatého postoje

Český jazyk II.	1.3. 3.3.
------------------------	-----------

PT 6.2.5. Identifikace společensky významných hodnot v textu, prvky signalizující hodnotu, identifikace zjednodušení mediovaných sdělení, opakované užívání prostředků ve zpravodajství, reklamě i zábavě

Český jazyk I.	2.1.
-----------------------	------

PT 6.3. Stavba mediálních sdělení

PT 6.3.1. Příklady pravidelností v uspořádání mediovaných sdělení, zejména ve zpravodajství (zpravodajství jako vyprávění, sestavování příspěvků podle kritérií)

Český jazyk II.	1.1.
Český jazyk II.	2.6.

PT 6.3.2. Principy sestavování zpravodajství a jejich identifikace, pozitivní principy (význam a užitečnost), zežábavňující principy (negativa, blízkost, jednoduchost, přítomnost)

Český jazyk I.	3.2.
Český jazyk II.	1.1. 2.6.

PT 6.3.3. Příklady stavby a uspořádání zpráv (srovnávání titulních stran různých deníků) a dalších mediálních sdělení (např. skladba a výběr sdělení v časopisech pro dospívající)

Český jazyk I.	3.2.
Český jazyk II.	1.1. 1.4. 2.2. 2.4.

PT 6.4. Vnímání autora mediálních sdělení

PT 6.4.1. Identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení

Český jazyk II.	1.1. 1.3.
------------------------	-----------

PT 6.4.2. Výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názoru, záměrná manipulace

Český jazyk II.	1.1. 1.3. 1.4. 2.1. 2.2.
------------------------	--------------------------

PT 6.4.3. Prvky signalizující explicitní či implicitní vyjádření hodnocení, výběr a kombinace slov, obrazů a zvuků z hlediska záměru a hodnotového významu

Český jazyk II.	1.4.
------------------------	------

PT 6.5. Fungování a vliv médií ve společnosti

PT 6.5.1. Organizace a postavení médií ve společnosti

Cizí jazyk II.	1.4.
-----------------------	------

PT 6.5.4. Vliv médií na každodenní život, společnost, politický život a kulturu z hlediska současnosti , role medií v životě jednotlivce, vliv médií na uspořádání dne

Cizí jazyk II.	1.3. 1.4.
Člověk a jeho svět	5.3.
Tělesná výchova I.	3.6.

PT 6.6. Tvorba mediálního sdělení

PT 6.6.1. Uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně (společensky a situačně) vhodných sdělení

Český jazyk II.	1.1. 2.1. 2.2.
------------------------	----------------

PT 6.6.2. Tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, rozhlas, televizi či internetové médium

Cizí jazyk II.	1.4.
-----------------------	------

PT 6.7. Práce v realizačním týmu

PT 6.7.3. Komunikace a spolupráce v týmu

Cizí jazyk II.	1.3.	1.2.				
Výtvarná výchova	1.1.	1.4.	2.1.	2.3.	3.3.	3.4.
Tělesná výchova I.	2.1.	2.6.	3.3.	3.5.		

PT 6.7.4. Stanovení si cíle, časového harmonogramu, delegování úkolů a zodpovědnosti

Cizí jazyk II.	1.2.
-----------------------	------

8.0. HODNOCENÍ A KLASIFIKACE

Hodnocení a klasifikace je nepřetržitý proces, který je prováděn systematicky v průběhu celého školního roku a vlastně v průběhu celého školního vzdělávání.

Tímto procesem získává žák i jeho rodiče informace o úrovni zvládnutí dané problematiky, jak dokáže znalosti využít, v čem je úspěšný, v čem chybí. Hodnocení poskytuje žákovi zpětnou vazbu.

Průběžné hodnocení je zaznamenáváno do žákovských knížek, velmi důležité je hodnocení na konci každého čtvrtletí. Rodiče jsou informováni prostřednictvím již zmíněných žákovských knížek, na třídních schůzkách a po domluvě na individuálních konzultacích.

V prvním ročníku jsou žáci zpočátku hodnoceni motivačními razítky a teprve později velmi pozvolna a zvláště citlivě známkami.

Velmi pečlivě je přistupováno k hodnocení žáků se specifickými vývojovými poruchami učení.

Podklady pro hodnocení a klasifikaci vzdělávacích výsledků a chování žáka učitel získává soustavným pozorováním žáka, sledováním jeho výkonů a připravenosti na vyučování, využíváním různých druhů zkoušek (ústní, písemné, grafické, srovnávací testy, pohybové, praktické). Učitel analyzuje výsledky činnosti žáka a konzultuje je s ostatními pedagogy , popřípadě i s pracovníky pedagogicko-psychologické poradny.

Pravidla pro hodnocení

Pravidla pro hodnocení vycházejí z § 14 až 17 vyhlášky č.48/2005 Sb.

Obecné zásady:

- při hodnocení a celkové klasifikaci učitel uplatňuje přiměřenou náročnost a pedagogický takt
- při celkové klasifikaci přihlíží učitel k věkovým zvláštnostem žáků, k tomu, že v průběhu daného období mohl žák ze závažných důvodů trpět určitou indispozicí,
- podklady pro klasifikaci učitel získává sledováním výkonů žáka a jeho připravenosti na vyučování
- písemnou práci z učiva za delší období (tzv. čtvrtletní písemná práce) z českého jazyka, cizího jazyka a matematiky, či práci přesahující 40 minut, mohou žáci psát v jednom dni pouze jednu
- na konci klasifikačního období se hodnotí práce a výsledky za celé období – přihlíží se k systematickosti v práci, výsledné hodnocení se neurčuje průměrem z průběžné klasifikace
- v předmětu, ve kterém vyučuje více vyučujících, určí výsledný stupeň příslušní učitelé po vzájemné dohodě

Klasifikace ve vyučovacích předmětech

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií :

Stupeň 1 – výborný

Samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti. Myslí logicky správně. Ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti uceleně a přesně, chápe vztahy mezi nimi a propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí. Jeho ústní i písemný projev je správný, přesný výstižný, tvořivě se zapojuje do diskuse. Je schopen samostatně studovat vhodný text, řešit problémy a obhajovat svá rozhodnutí. Aktivně pracuje v týmu, je schopen sebehodnocení i hodnocení ostatních členů týmu

Stupeň 2 – chvalitebný

Osvojené poznatky a dovednosti uplatňuje s menšími podněty učitele. Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost. Ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti v podstatě uceleně, přesně a úplně, chápe vztahy mezi nimi a s menšími chybami propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí. Ústní a písemný projev mívá menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Výsledky jsou zpravidla bez podstatných nedostatků. Zapojuje se do diskuse. Je schopen s menší pomocí studovat vhodné texty, řešit problémy a obhajovat svá rozhodnutí. V týmu pracuje v podstatě uvědoměle a aktivně, jeho působení je přínosné. Většinou je schopen sebehodnocení a hodnocení ostatních.

Stupeň 3 – dobrý

Žák se v uplatňování osvojovaných poznatků a dovedností dopouští chyb. Uplatňuje poznatky a provádí hodnocení jevů podle podnětů učitele. Má nepodstatné mezery v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic a zákonitostí, s většími chybami propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. Jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, v jeho logice se vyskytují chyby. Částečně se zapojuje do diskuze. Je schopen studovat podle návodu učitele. V týmu pracuje ne příliš aktivně, jeho působení je přínosné v menší míře. Je schopen sebehodnocení a hodnocení ostatních členů.

Stupeň 4 – dostatečný

U žáka se v uplatňování osvojených poznatků a dovedností vyskytují závažné chyby. Při využívání poznatků pro výklad a hodnocení jevů je nesamostatný. Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků závažné mezery, chybně propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí. V logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení není tvořivé. Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti, málo se zapojuje do diskuze. Závažné chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu má velké těžkosti. Práce v týmu se pouze účastní. Jeho působení není příliš přínosné. Sebehodnocení a hodnocení ostatních členů je schopen málokdy.

Stupeň 5 – nedostatečný

U žáka se v uplatňování osvojených vědomostí a dovedností vyskytují velmi závažné chyby. Při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí nedovede své vědomosti uplatnit ani

s podněty učitele. Žák si požadované poznatky neosvojil, nesmyslně propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí. Neprojevuje samostatnost v myšlení. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti, i výstižnosti, nezapojuje se do diskuze. Chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele. Nepracuje pro tým. Svou činností narušuje spolupráci, jeho působení není pro tým přínosné. Správného sebehodnocení a hodnocení ostatních členů není schopen.

Kritéria pro hodnocení žáků se SVPU

Hodnocení žáků se specifickou vývojovou poruchou učení vychází z Pokynu MŠMT ČR č.j. 13 710/2001-24.

U těchto žáků ředitel školy na základě žádosti zákonného zástupce může rozhodnout o použití slovního hodnocení.

Učitel získává podklady pro hodnocení a klasifikaci následujícími metodami, formami a prostředky:

- soustavným diagnostickým pozorováním žáka
- soustavným sledováním výkonů a přípravou na vyučování
- různými druhy zkoušek
- analýzou výsledků činnosti
- konzultacemi s ostatními učiteli, výchovným poradcem a pracovníky PPP
- rozhovory se žákem a jeho rodiči

Pro zjišťování úrovně žákových vědomostí volí učitel takové formy a druhy zkoušení,

Které odpovídají schopnostem žáka a na něž nemá porucha negativní vliv.

Kontrolní práce píší tito žáci po předchozí přípravě. Dítěti nebudou zadávány úkoly, které nemůže vzhledem k poruše splnit, např. hlasité čtení před třídou, dlouhé psaní atd.

Nesplnění časového limitu nemůže být negativně hodnoceno.

Při klasifikaci se vychází z počtu jevů, které žák zvládl, nikoli z počtu chyb.

Hodnocení a klasifikace žáků se spec. vzdělávacími potřebami

Stupeň 1 - výborný

- ovládá bezpečně požadovaná fakta, pojmy, definice a poznatky
- myšlení pohotové, dobře chápe souvislosti, myslí logicky správně
- je schopen samostatně studovat vhodné texty
- pracuje uvědoměle a aktivně v týmu, jeho působení je velmi přínosné
- je schopen téměř vždy sebehodnocení a hodnocení ostatních členů
- vyjadřuje se výstižně a poměrně přesně
- umí a používá kompenzační pomůcky
- pracuje spolehlivě s upraveným textem
- po zadání práce pracuje samostatně

Stupeň 2 – chvalitebný

- v podstatě uceleně ovládá požadovaná fakta, pojmy, definice a poznatky
- myslí logicky správně
- je schopen s menší pomocí samostatně studovat vhodné texty
- pracuje částečně aktivně v týmu, jeho působení je přínosné
- je schopen téměř vždy sebehodnocení a hodnocení ostatních členů
- vyjadřuje se méně výstižně, ale poměrně přesně
- umí a dovede použít kompenzační pomůcky
- pracuje spolehlivě s upraveným textem
- po zadání práce učitelem pracuje s jistotou

Stupeň 3 – dobrý

- má nepodstatné mezery v ucelenosti, přesnosti a úplnosti požadovaných faktů, pojmů, definic a poznatků
- myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, v logice se vyskytují chyby
- je schopen studovat vhodné texty podle návodu učitele
- pracuje částečně aktivně v týmu, jeho působení je částečně přínosné
- je schopen sebehodnocení a hodnocení ostatních členů s dopomocí učitele
- vyjadřuje se obtížně a nepřesně
- dovede použít kompenzační pomůcky s návodem učitele
- pracuje spolehlivě s upraveným textem
- nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat

Stupeň 4 – dostatečný

- má závažné mezery v ucelenosti, přesnosti a úplnosti požadovaných faktů, pojmů, definic a poznatků
- v myšlení se vyskytují závažné chyby
- je nesamostatný v práci s vhodnými texty
- práce v týmu se pouze účastní, jeho působení je občas přínosné
- málokdy je schopen sebehodnocení a hodnocení ostatních členů
- jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti
- kompenzační pomůcky používá s návodem učitele obtížně a s chybami
- má velké obtíže při práci s upraveným textem

- závažné chyby dovede s pomocí učitele opravit

Stupeň 5 – nedostatečný

- požadované poznatky si neosvojil
- samostatnost v myšlení neprojevuje
- je nesamostatný v práci s vhodnými texty ani s podněty učitele
- žák nepracuje pro tým
- správného sebehodnocení a hodnocení ostatních členů není schopen
- jeho ústní a písemný projev má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti
- kompenzační pomůcky nedovede použít ani s návodem učitele
- s upraveným textem nedovede pracovat
- chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele

Slovní hodnocení

Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem jsou v případě použití slovního hodnocení popsány tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělávání žáka, které dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobním předpokladům a k věku žáka. Slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jejich vývoji, ohodnocení píle žáka a jeho přístup ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon, a naznačení dalšího rozvoje žáka. Obsahuje tak zdůvodnění hodnocení a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat.

Doporučená stupnice pro slovní hodnocení:

Ovládnutí učiva

- ovládá bezpečně
- ovládá
- v podstatě ovládá
- neovládá

Úroveň myšlení

- pohotové, bystré, dobře chápe souvislosti
- uvažuje celkem samostatně
- menší samostatnost myšlení
- nesamostatnost myšlení
- odpovídá nesprávně i na návodné otázky

Úroveň vyjadřování

- výstižné, poměrně přesné
- celkem výstižné
- nedostatečně přesné
- vyjadřuje se s obtížemi
- nesprávně i na návodné otázky

Úroveň aplikace vědomostí

- spolehlivě, uvědoměle užívá vědomostí a dovedností
- dovede používat vědomosti a dovednosti, dopouští se drobných chyb
- úlohy řeší s pomocí učitele, překonává obtíže a odstraňuje chyby
- dělá podstatné chyby
- praktické úlohy nedokáže splnit ani s pomocí učitele

Píle a zájem o učení

- aktivní, učí se svědomitě a se zájmem
- učí se svědomitě
- k učení a práci nepotřebuje mnoho podnětů
- potřebuje stále podněty
- pomoc a pobízení k učení jsou neúčinné

Hodnocení žáků, kteří nejsou státními občany ČR

Při hodnocení žáků, kteří nejsou občany ČR a plní v ČR povinnou školní docházku, se dosažená úroveň znalosti českého jazyka považuje za závažnou souvislost, která ovlivňuje výkon žáka. Při hodnocení těchto žáků ze vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura určeného Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání se na konci tří po sobě jdoucích pololetí po zahájení docházky do školy v ČR vždy považuje dosažená úroveň znalosti českého jazyka za závažnou souvislost, která ovlivňuje výkon žáka.

Kritéria pro klasifikaci chování na vysvědčení

Chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou se hodnotí:

- 1 - velmi dobré
- 2 - uspokojivé
- 3 - neuspokojivé

Stupeň 1 – velmi dobré

Žák uvědoměle dodržuje pravidla chování a aktivně prosazuje ustanovení vnitřního řádu školy. Má kladný vztah ke kolektivu třídy a školy, přispívá k utváření příznivých pracovních podmínek. Ojedinele se může dopouštět méně závažných přestupků.

Stupeň 2 – uspokojivé

Chování je v podstatě v souladu s pravidly a ustanoveními vnitřního řádu školy, dopustí se však závažnějšího přestupku, nebo se dopouští opakovaně méně závažných přestupků. Je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.

Stupeň 3 – neuspokojivé

Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům chování či vnitřního řádu školy, dopouští se poklesků v mravném chování, narušuje činnost kolektivu.

Výchovná opatření

Ředitel školy uděluje na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu jiné osoby žákovi po projednání v pedagogické radě pochvalu za mimořádný projev lidskosti, občanské nebo školní iniciativy, záslužný nebo statečný čin nebo za dlouhodobou úspěšnou práci.

Třídní učitel uděluje na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu jiné osoby pochvalu za výraznou školní aktivitu či za déletrvající úspěšnou práci.

Při porušení povinností stanovených školním řádem lze podle závažnosti tohoto porušení žákovi uložit:

- napomenutí třídního učitele
- důtku třídního učitele
- důtku ředitele školy

Uložení třídní důtky neprodleně třídní učitel oznámí řediteli školy. Důtku ředitele lze uložit pouze po projednání v pedagogické radě.

Ředitel nebo třídní učitel neprodleně oznámí udělení pochvaly či důtky zákonným zástupcům žáka i důvody, které k tomu vedly, a to prokazatelným způsobem.

Udělení pochval či výchovných opatření se zaznamenává do dokumentace školy.

Celkové hodnocení

Celkové hodnocení žáka se na vysvědčení vyjadřuje stupni:

- prospěl(a) s vyznamenáním

Žák prospěl s vyznamenáním, není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu horším než 2 – chvalitebný, průměr stupňů prospěchu ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem není vyšší než 1,5 a jeho chování je hodnoceno stupněm velmi dobré v případě použití slovního hodnocení nebo kombinace slovního hodnocení a klasifikace postupuje škola podle pravidel hodnocení žáků

- prospěl(a)

Žák prospěl, není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 – nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením.

- neprospěl(a)

Žák neprospěl, je -li v některém z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 – nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením.

Hodnocení práce v zájmových útvarech

Výsledky práce v zájmových útvarech organizovaných školou se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni:

- pracoval(a) úspěšně
- pracoval(a)

Komisionální přezkoušení

Má-li zástupce žáka pochybnosti o správnosti klasifikace v jednotlivých předmětech na konci prvního nebo druhého pololetí, může do tří dnů ode dne, kdy bylo žákovi vydáno vysvědčení, požádat ředitele školy o komisionální přezkoušení. Je-li vyučujícím daného předmětu ředitel školy, může zástupce žáka požádat o komisionální přezkoušení příslušného školního inspektora. Přezkoušení provede komise do deseti dnů. Výsledek přezkoušení je konečný, další přezkoušení žáka je nepřípustné.

Komisi pro komisionální přezkoušení jmenuje ředitel školy; v případě, že je vyučujícím daného předmětu ředitel školy, jmenuje komisi krajský úřad.

Komise je tříčlenná a tvoří ji:

- předseda, kterým je ředitel školy, popřípadě jím pověřený učitel, nebo v případě, že vyučujícím daného předmětu je ředitel školy, krajským úřadem jmenovaný jiný pedagogický pracovník školy,
- zkoušející učitel, jímž je vyučující daného předmětu ve třídě, v níž je žák zařazen, popřípadě jiný vyučující daného předmětu,
- přísedící, kterým je jiný vyučující daného předmětu nebo předmětu stejné vzdělávací oblasti stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.

Výsledek přezkoušení již nelze napadnout novou žádostí o přezkoušení. Výsledek přezkoušení stanoví komise hlasováním. Výsledek přezkoušení se vyjádří slovním hodnocením podle § 15 odst. 2 nebo stupněm prospěchu podle § 15 odst. 3. Ředitel školy sdělí výsledek přezkoušení prokazatelným způsobem žákovi a zákonnému zástupci žáka.

V případě změny hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí se žákovi vydá nové vysvědčení.

O přezkoušení se pořizuje protokol, který se stává součástí dokumentace školy.

Žák může v jednom dni vykonat přezkoušení pouze z jednoho předmětu. Není-li možné žáka ze závažných důvodů ve stanoveném termínu přezkoušet, stanoví orgán jmenující komisi náhradní termín přezkoušení.

Konkrétní obsah a rozsah přezkoušení stanoví ředitel školy v souladu se školním vzdělávacím programem.

Vykonáním přezkoušení není dotčena možnost vykonat opravnou zkoušku.

Opravná zkouška

Komisi pro opravnou zkoušku jmenuje ředitel školy; v případě, že je vyučujícím daného předmětu ředitel školy, jmenuje komisi krajský úřad.

Žák koná opravnou zkoušku v případě, že byl na konci druhého pololetí klasifikován stupněm

nedostatečně nejvýše ve dvou předmětech.

Termíny opravných zkoušek určí ředitel školy tak, aby byly vykonány nejpozději do 31. srpna. Pokud se žák v tomto termínu z vážných důvodů nemůže k opravné zkoušce dostavit,

lze povolit vykonání opravné zkoušky nejpozději do 15. září. Do té doby žák navštěvuje podmíněčně nejbližší vyšší ročník.

Žák může v jednom dnu skládat pouze jednu opravnou zkoušku.

O termínu konání opravné zkoušky informuje třídní učitel *písemně zákonného zástupce*.

Žák, který se bez vážných důvodů ve stanoveném termínu k opravné zkoušce nedostaví a do dvou dnů se neomluví, je klasifikován z daného předmětu stupněm prospěchu nedostatečný.

Dodatečná zkouška

Dodatečnou zkoušku koná žák:

- který nemohl být klasifikován pro závažné objektivní příčiny na konci prvního pololetí. Termín dodatečné zkoušky určí ředitel školy tak, aby klasifikace mohla být provedena nejpozději do dvou měsíců po skončení prvního pololetí, ve výjimečných případech do konce klasifikačního období za druhé pololetí.
- který nemohl být klasifikován pro závažné objektivní příčiny na konci druhého pololetí. Termín dodatečné zkoušky určí ředitel školy tak, aby klasifikace mohla být provedena do 31. srpna příslušného školního roku, nejpozději do 15. října. Do té doby žák navštěvuje podmíněně vyšší ročník. Žák, který z vážných důvodů nemohl být klasifikován ani do 15. října, opakuje ročník.
- který podle posouzení vyučujícího nemá v daném předmětu dostatečný počet známek ve srovnání s ostatními žáky třídy z důvodu vysoké absence. O dodatečné zkoušce rozhoduje pedagogická rada na návrh vyučujícího daného předmětu.

Postup do dalšího ročníku

Do vyššího ročníku postoupí žák, který na konci druhého pololetí prospěl ze všech povinných předmětů stanovených vzdělávacím programem s výjimkou předmětů výchovného zaměření stanovených rámcovým vzdělávacím programem a předmětů, z nichž byl uvolněn. Do vyššího ročníku postoupí i žák prvního stupně základní školy, který již v rámci prvního stupně opakoval ročník, a žák druhého stupně základní školy, který již v rámci druhého stupně opakoval ročník, a to bez ohledu na prospěch tohoto žáka.

Sebehodnocení

Žák se prostřednictvím učitelova hodnocení postupně učí, jaké jsou meze a perspektivy jeho výkonu, sféry jeho úspěchů a úspěšného uplatnění. Vyučující vytváří vhodné prostředí a příležitosti, aby žák mohl poučeně a objektivně hodnotit sebe a svoji práci. Oba názory jsou průběžně konfrontovány. Učitel a žák na konci klasifikačního období společně hodnotí průběh výkonů žáka tak, aby se shodli na výsledné známce. Autonomní hodnocení se nesmí stát prostředkem nátlaku na učitele. Cílem je ideální shoda obou hodnocení tak, aby byla pro žáka motivační do dalšího období.

9.0. AUTOEVALUACE ŠKOLY

Autoevaluace – vnitřní hodnocení školy napomáhá ke zkvalitnění a zefektivnění vzdělávání a výchovy ve škole. Vnitřní hodnocení školy stanoví § 11 a §12 zákona č.561/2004 Sb. (školský zákon) a vyhláška č. 15/2005 Sb., kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů, výročních zpráv a vlastního hodnocení školy.

Oblasti autoevaluace

- materiální, technické, ekonomické, hygienické a další podmínky ke vzdělávání
- průběh vzdělávání
- školní klima a vzájemné vztahy s rodiči a místní komunitou
- výsledky vzdělávání
- řízení školy, kvalita personální práce, kvalita dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků
- soulad realizovaného školního vzdělávacího programu s rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.

Cíle a kritéria autoevaluace

Cílem autoevaluace školy je zjistit aktuální informace o stavu školy a tím získat podklady pro plánování a realizaci dalšího rozvoje školy.

Kritéria autoevaluace jsou stanovována pro jednotlivé dílčí cíle, které si škola stanovuje na každý školní rok (jsou stanoveny v rámcovém plánu práce pro každý školní rok).

Nástroje autoevaluace

- rozbor dokumentace školy
- rozhovory s učiteli, rodiči
- dotazníky pro rodiče, žáky a učitele
- srovnávací prověrky, dovednostní testy
- hospitace

Časové rozvržení autoevaluačních činností

- hospitační činnost (v průběhu celého škol. roku)
- sebehodnocení práce učitelů a hodnocení ředitelem školy za minulý školní rok (začátek škol. roku)
- projednání struktury vlastního hodnocení školy s pedagogickou radou (§ 9 vyhlášky č.15/2005 Sb.) (do konce září)
- projednání vlastního hodnocení školy v pedagogické radě za minulý školní rok (do konce října)
- dovednostní testy žáků - Kalibro (podzim)
- mapa školy – Scio (dle potřeby)
- srovnávací prověrky (průběžně celý škol. rok)

-dotazníky na klima školy (1x za 2 roky)

Průběžně: rozhovory s učiteli a žáky, výstupy z jednání školské rady

10.0. AUTOŘI ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

5.1 Jazyk a jazyková komunikace D. Prchalová, A. Vřešťálová J. Navrátilová L. Brabcová	5.1.1 Český jazyk	1. stupeň	1 období 2 období	Prchalová Vřešťálová
	5.1.2 Cizí jazyk	1. stupeň	1 období 2 období	Navrátilová Navrátilová
	5.1.3 Druhý Cj	2. stupeň		Navrátilová Brabcová

5.2 Matematika a její aplikace V. Štěpánová, J. Trnka	1. stupeň	1 období 2 období	Štěpánová Trnka
	2. stupeň		

5.3 Informační a komunikační technologie Z. Weilová	1. stupeň		Weilová
	2. stupeň		Weilová

5.4 Člověk a jeho svět B. Bartoňová	1. stupeň	1 období 2 období	Bartoňová Bartoňová
---	------------------	----------------------	------------------------

5.5 Člověk a společnost P. Ostap	5.5.1 Dějepis	2. stupeň	Ostap
	5.5.2 Výchova k ob.	2. stupeň	Ostap

5.6 Člověk a příroda D. Uhrová	5.6.1 Fyzika	2. stupeň	Horová
	5.6.2 Chemie	2. stupeň	Uhrová
	5.6.3 Přírodopis	2. stupeň	Uhrová
	5.6.4 Zeměpis	2. stupeň	Skoupilová

5.7 Umění a kultura J. Jouzová, V. Tustová	5.7.1 Hudební vých.	1. stupeň	1 období 2 období	Jouzová Jouzová
		2. stupeň		Tustová
	5.7.2 Výtvarná vých.	1. stupeň	1.období 2 období	Jouzová Jouzová
		2. stupeň		Trnková

5.8 Člověk a zdraví P. Klicperová, H. Marková	5.8.1 Výchova ke zdr.	2. stupeň	Marková	
	5.8.2 Tělesná vých.	1. stupeň	1 období 2 období	Klicperová Klicperová
		2. stupeň		Marková

5.9 Člověk a svět práce L. Chromková, A. Křepelová	1. stupeň		Chromková
	2. stupeň		Křepelová

11.0. Školní vzdělávací program přípravné třídy

1. Charakteristika vzdělávacího programu

Přípravnou třídu zřizuje Městská část Praha 3 jako zřizovatel Základní školy a mateřské školy Chelčického. Dle § 47 školského zákona v platném znění

Přípravný ročník je určen pro děti s odkladem školní docházky, které mají doporučení pedagogicko-psychologické poradny. Je mezistupněm mezi předškolním a školním vzděláváním, jejím hlavním smyslem je připravit děti na bezproblémový nástup do první třídy. Tato třída je především vhodná pro děti

- se sníženou koncentrací pozornosti
- s lehčími vadami řeči
- s grafomotorickými obtížemi
- se zdravotním oslabením
- se sociálním nebo jazykovým znevýhodněním

Hlavním vzdělávacím cílem přípravné třídy je všestranný rozvoj dítěte a především jeho příprava jak po stránce fyzické, tak po stránce psychické na vstup do 1. třídy. Program se zaměřuje na rozvoj hrubé a jemné motoriky, ale i osobnostních vlastností dítěte. Důležité je připravit dětskou ruku na psaní a to pomocí grafomotorických cvičení, kde dítě ruku uvolňuje a postupně zpřesňuje a cíleně koordinuje pohyb ruky. Hrubou motoriku zdokonaluje především při pohybových a hudebně pohybových činnostech a jiných aktivitách. Nové a již získané poznatky si dítě osvojuje zábavnou formou s využitím různých didaktických her a činností.

Osobnostní rozvoj vlastností prohlubuje učitel pestrou nabídkou sociálních a osobnostních her. Při těchto aktivitách se rozvíjí především vztahy mezi dětmi, dětmi a pedagogem a dalšími možnými pracovníky školy. Děti mají možnost pracovat individuálně, ve dvojicích a ve skupinách, kde se učí spolupracovat, koordinovat, tolerovat a navzájem si pomáhat. Ve výuce učitel využívá názornosti, konkrétnosti, aktivity dětí a vše přizpůsobuje zejména přiměřenosti věku a individualitě jednotlivého dítěte.

2. Podmínky a organizace vzdělávání

2.1 Životospráva dětí

Stravování a pitný režim žáků zajišťuje škola, která pro to disponuje prostorovými a časovými podmínkami. Pitný režim dětí není časově vymezen, učitelka dohlíží na přiměřené provádění. Svačina žáků je v době velké přestávky. Oběd je zajišťován ve školní jídelně. Pokud je žák přihlášen do školní družiny, odpolední svačiny si zajišťují rodiče dětí.

2.2 Prostorové podmínky

Přípravný ročník je umístěn v hlavní budově ZŠ Chelčického v prostorách školní družiny. Tato třída je částečně oddělena od ostatních prostor školy, takže děti nepřicházejí do styku se staršími např. druhostupňovými dětmi. Během dopoledne mají plně k dispozici i ostatní části školní družiny jako je herní chodba nebo venkovní terasa. Dále mohou děti z přípravné třídy využívat prostor školy, jako je tělocvična, školní hřiště, hudebna, počítačová pracovna a pracovna s interaktivní tabulí. Stravování probíhá ve školní jídelně. V sousedství školy se nachází volnočasový a rekreační park Parukářka s plně vybavenými dětskými hřišti.

2.3 Podmínky vzdělávání

Kmenová třída pro přípravný ročník se skládá z části pro volnou hru a z části je vybavena stolky a židlemi, které jsou standardní pro MŠ. K dispozici je také nábytek odpovídající více školním potřebám ve vedlejší třídě. Takto je snadno možné střídat různé typy činností bez organizačních těžkostí. Třída je vybavena hračkami a dalšími pomůckami tak, aby dětem poskytovala dostatečnou nabídku činností manipulačních, experimentálních, tvořivých, poznávacích, relaxačních, poslechových a výtvarných.

Výzdoba třídy je estetická, podnětná a podílejí se na ní děti.

2.4 Psychosociální podmínky

Vzdělávání je individualizované a má intervenční, popřípadě korektivní charakter. Vzdělávací program trvá jeden rok.

Dětem je trvale vytvářeno klidné a příjemné prostředí. Přípravná třída je umístěna v klidné části školy, která je oddělena od provozu 1. a 2. stupně. Ve třídě vzhledem k jinému režimu není zvonění. Děti jsou pod stálým dohledem učitelky, příp. jiné dospělé osoby (zaměstnanec školy). Učitelka předchází úrazů žáků opatřeními v rámci pravidel ochrany zdraví. Děti nesmějí být zatěžovány spěchem, či být neurotizovány. Všechny děti mají rovnocenné postavení. Ve vztazích mezi dospělými a dětmi se projevuje vzájemná důvěra, tolerance, ohleduplnost, vzájemná pomoc.

2.5 Organizace vzdělávání

Počet žáků ve třídě je 7 - 15. O zařazení žáka do přípravné třídy rozhoduje ředitel školy na základě žádosti rodičů a doporučení pedagogicko-psychologické poradny v souladu s platnou legislativou.

Výuka v přípravné třídě začíná v 8:00 hod. a končí v 11:30 hod. Výuka je členěna do bloků dle probíraného učiva a přiměřeně k výkonům žáků, řídí se rámcovým týdenním rozvrhem. Základem je organizovaná činnost dětí - ranní kruh, didaktické hry, práce s pracovními

listy, pohybové a hudebně pohybové hry, výtvarné a pracovní činnosti, relaxační a protahovací cvičení.

Denní harmonogram

A)

scházení dětí, přechod do třídy
sebeobsluha, ukládání oblečení, hry dle zájmu dětí, ranní cvičení
skupinová či individuální práce s dětmi
hygiena, svačina
skupinová či individuální práce s dětmi, hry dle zájmu dětí
Přestávka, hygiena
skupinová či individuální práce s dětmi, VV, PV, HV, TV
pobyt venku, v případě nepříznivého počasí a špatného stavu ovzduší hry dle zájmu dětí, individuální práce s dětmi
sebeobsluha, hygiena, oběd
četba na pokračování, poslech pohádky, relaxace, odchod domů nebo do školní družiny

B) odpolední družina (12:30-17:30)

Režim dne a jednotlivé činnosti mohou být pozměněny vzhledem k pracovnímu tempu, uspokojení a zájmu dětí.

V případě potřeb je možné i v ranních hodinách umístit děti do školní družiny, ale z hlediska jejich rychlejší únavě je vhodnější nástup do školy až k 8 hod. ranní.

2.6 Personální zajištění

Výuku v přípravné třídě zajišťuje učitelka přímo podřízena zástupci pro 1. stupeň školy. Spolupracuje s dalšími zaměstnanci školy, především s učitelkami 1. stupně a s učitelkami mateřské školy. Dále také s výchovným poradcem a s pracovníkem pedagogicko-psychologické poradny.

2.7 Spolupráce s rodiči

Spolupráce s rodiči je nezbytnou formou práce učitelky v přípravné třídě. Měla by být pravidelná v podobě ústní komunikace při přebírání a předávání žáka, třídní schůzky, individuálně domluvené schůzky, písemná komunikace prostřednictvím deníčku žáka apod. Komunikace by měla být vstřícná a jasná. V případě nedorozumění by měla pokračovat za pomoci např. výchovného poradce či zástupce pro 1. stupeň.

2.8 Evaluace

Přípravný ročník se nezapočítává do povinné školní docházky a děti se neklasifikují. V závěru školního roku obdrží pochvalný list.

3. Vzdělávací obsah

Vzdělávací obsah je uspořádán do 10 integrovaných bloků a je obecně zpracován a dále konkretizován. Orientuje se na respektování rozdílných potřeb dětí. Chrání jejich duševní i tělesné zdraví, umožňuje získávat znalosti a dovednosti, napomáhá vzniku a prohlubování nových přátelství. Respektuje zásady primární prevence patologických jevů a seznamuje se zásadami zdravého životního stylu.

Integrované bloky

1. Třída plná kamarádů
2. Podzimní čarování
3. Cesta za zdravím
4. Vánoční svátky
5. Zima, zima, zimička
6. Pohádkový svět
7. Příroda se probouzí
8. Máme rádi zvířata
9. Rozkvetlá příroda
10. Těšíme se na prázdniny

1. Třída plná kamarádů

Obsah:

Rozhovory o prázdninách, o mateřské škole, ze které děti přišly, přivítání dětí, utváření pravidel jako základu společenského soužití. Seznamování se jmény, posilování vzájemných vztahů mezi dětmi, volná adaptace na prostředí. Seznamování s novým prostředím školy a jejím okolím. Uvědomění si, kdo patří do mé rodiny, rozdíly mezi rodinou a školou.

Témata:

- Vítáme se po prázdninách
- Já a noví kamarádi
- Co nás čeká ve škole
- Kdo patří do mé rodiny

Záměr:

1. Rozvíjení dítěte – jeho učení a poznávání
2. Osvojování hodnot
3. Získávání vlastních postojů

Dílčí vzdělávací cíle

Dítě a jeho tělo

- Přivítání dětí a jejich rodičů ve škole, navození atmosféry důvěry a pohody

- Osvojovat si základní pracovní činnosti a dovednosti k podpoře osobní pohody
- Posilovat smyslové vnímání, pomoci dětem i rodičům orientovat se v novém prostředí

Dítě a jeho psychika

- Rozvíjet poznatky o hodnotách přátelství, vhodným režimem a laskavým přístupem usnadnit dětem vstup do školy
- Vyjadřovat své pocity, nálady a potřeby vlastními slovy
- Rozvíjet postoje a vlastní názor pomocí komunikačních dovedností a kultivovaného projevu

Dítě a ten druhý

- Rozvíjet v dětech smysl pro spolupráci, pomáhat navozovat kontakty mezi jednotlivými dětmi
- Vzájemně si pomáhat a respektovat

Dítě a společnost

- Zapojovat se aktivně do života v rodině a ve společnosti
- Rozvoj spolupráce, tolerance a přizpůsobování se kolektivu třídy

Dítě a svět

- Poznávat a orientovat se v prostředí kolem sebe a ve svém nejbližším okolí

Očekávané výstupy

- Seznámení s prostředím školy
- Koordinace chování, upevňování dětského přátelství
- Používání jména při oslovení
- Dodržování tempa a intonace řeči
- Dodržování daných pravidel při hře
- Procvičování hrubé motoriky, uvolňování ramenního kloubu
- Zvládnutí pohybových dovedností vzhledem k věku
- Vnímání a rozlišování dle daných kritérií
- Obohacování a rozlišování slovní zásoby
- Rozvíjení fantazie
- Seznamování s novými výtvarnými technikami
- Pozorování velikosti vzhledem k jinému předmětu
- Vytváření nečíslné řady
- Rozvíjení schopnosti tvořit celky dle daného kritéria (přiřazovat, odebrat, porovnávat)
- Seznamování s čísly a grafické znázornění
- Opakování a procvičování znalostí barev a geometrických tvarů
- Rozvíjení zrakového a sluchového vnímání
- Poznávání melodie vzestupné a sestupné (grafické znázornění)
- Provádění dechových a relaxačních cvičení
- Procvičování mechanické paměti při nácvičování říkadel, básní, písní

- Správné formulování otázek
- Používání všech slovních druhů
- Provádění logopedických a grafomotorických cvičení

2. Podzimní čarování

Obsah:

Poznávání a pojmenování některých druhů ovoce a zeleniny, význam vitamínů, sběr přírodnin a tvoření z nich, poznávání listnatých a jehličnatých stromů, ptáci a zvířata na zahradě i na poli, určování, co patří a nepatří do lesa, vnímání změn počasí, výroba papírových draků, uspořádání drakiády, objevování proč draci letí.

Témata:

- Ovoce a zelenina
- Podzim v lese
- Draci ve větru
- Barevná příroda

Záměr:

1. Rozvíjení dítěte – jeho učení a poznávání
2. Osvojování hodnot
3. Získávání vlastních postojů

Dílčí vzdělávací cíle

Dítě a jeho tělo

- Stimulovat užívání všech smyslů při všech denních činnostech
- Rozvíjet a koordinovat pohybovou aktivitu

Dítě a jeho psychika

- Podněcovat rozvoj poznávacích procesů a funkcí
- Smysluplně vyjadřovat myšlenky a nápady
- Rozvíjet zrakovou a sluchovou paměť
- Rozvíjet snahu o vlastní tvůrčí aktivitu

Dítě a ten druhý

- Napomáhat prohlubování mezilidských vztahů
- Prohlubovat potřebu navazovat nová dětská přátelství a jejich podpora

Dítě a společnost

- Rozvíjení mravního a estetického vnímání, cítění a prožívání

Děti a svět

- Podněcovat a utvářet povědomí o rozmanitostech okolního světa (živá a neživá příroda, věci a jevy kolem nás)

Očekávané výstupy

- Obohacování slovní zásoby a slova k danému tématu
- Rozvíjení hry na základě získaných znalostí a zkušeností
- Poznávání významu ovoce a zeleniny pro člověka
- Používání rozvitých vět při rozhovorech (podstatná jména, přídavná jména, slovesa)
- Získávání povědomí o rozmanitosti přírody kolem nás
- Rozvíjení zrakového vnímání, jemné motoriky a koordinace ruka – oko
- Upevňování pracovních návyků
- Uvědomění si důležitosti nezbytnosti práce lidí (potravinové řetězce)
- Používání všech smyslů (hmat, sluch, čich, zrak, chuť), popis vnímaného
- Rozvíjení logického myšlení
- Upevňování sebeobslužných, hygienických a zdravotně preventivních návyků
- Upevňování povědomí o některých způsobech ochrany svého zdraví
- Cvičení mechanické paměti
- Rozvíjení představivosti a fantazie
- Podporování a podněcování rozvoje všech motorických dovedností
- Hledání a slovní označení rozdílů
- Dodržování daných pravidel
- Zamyšlení se nad početnými představami
- Rozvíjení hudební dovednosti

3. Cesta za zdravím

Obsah:

Poznávání části lidského těla, jejich vědomé používání (pravá, levá strana), význam a funkce některých orgánů lidského těla, uvědomění si rozdílu mezi mužem a ženou, rozvoj všech pěti smyslů, pochopení, co je zdravé a co zdraví škodí, upevňování základních společenských návyků, seznamování se základy ekologické výchovy.

Témata:

- Já a moje tělo
- Moje smysly
- Příroda na podzim
- Tvary a materiály kolem nás

Záměr:

1. Rozvíjení dítěte – jeho učení a poznávání
2. Osvojování hodnot
3. Získávání vlastních postojů

Dílčí vzdělávací cíle

Dítě a jeho tělo

- Osvojování poznatků o vlastním těle, péči o zdraví, osobní hygiena
- Rozvíjení manipulační dovednosti a sebeobslužné činnosti

- Rozvíjet schopnost vnímání všech smyslů
- Podněcovat dovednosti potřebné k podpoře zdraví, bezpečí a správných životních návyků

Dítě a jeho psychika

- Podporovat duševní pohodu, přirozenou dětskou zvědavost, radost a zájem
- Stimulovat poznávací procesy a funkce
- Rozvíjet smysluplné vyjadřování myšlenek slovy
- Posilovat potřebu vstřícně jednat s druhými, pomoci a poradit

Dítě a ten druhý

- Podněcovat ohleduplné chování k druhým lidem, k přírodě i ke zvířatům
- Upevňovat chránit si své soukromí a intimitu

Dítě a společnost

- Pomáhat osvojit si návyky, dovednosti a postoje k všeobecně uznávaným společenským normám
- Vytvářet podvědomí o materiálech kolem nás
- Vychovávat děti k odpovědnosti k sobě, zvířatům a životnímu prostředí

Dítě a svět

- Utvářet povědomí o různých tvarech a materiálech kolem nás

Očekávané výstupy

- Rozvíjení slovní zásoby o slova k tématu
- Podpora uvědomění si možného při každodenních činnostech
- Osvojování si poznatků o lidském těle, jeho růstu, změnách a odlišnostech
- Seznamování s možnostmi a schopnostmi svého těla jako takového
- Schopnost rozpoznání nebezpečí sexuálního nebezpečí
- Poznávání a rozlišování všemi smysly, popis pocitů slovy
- Rozvíjení představivosti a fantazie, smysluplné vyjadřování
- Procvičování jemné motoriky při obkreslování – psychomotorická cvičení
- Procvičování paměti
- Rytmizace hrou na tělo
- Rozvíjení schopnosti uvědomění si vlastní intimity
- Uvědomování pravolevé orientace
- Vytváření nečíselných a číselných řad
- Práce s prstovými barvami
- Cvičení dechová, relaxační, koordinace pohybu, ohebnosti
- Respektovat a dodržovat základní pravidla slušného chování
- Obezřetné chování při setkávání s různými lidmi
- Seznámení se základy ekologické výchovy
- Poznávání hlásek na začátku slova
- Prstové cvičení, uvolňování ramenního kloubu
- Záměrné pozorování běžných objektů a předmětů (barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky)

4. Vánoční svátky – kouzelný čas

Obsah:

Přibližování vánočních zvyků a tradic, prožívání radostného předvánočního období při vánoční výzdobě, pečení cukroví, poslech vánočních písní a koled, zdobení stromečku, vánoční nadílka.

Témata:

- Mikulášské čertování
- Předvánoční radovánky
- Těšíme se na Vánoce

Dílčí vzdělávací cíle

Dítě a jeho tělo

- Rozvíjení grafomotoriky, jemné motoriky
- Podněcovat radost z pohybu
- Rozvoj užívání všech smyslů
- Rozvoj fyzické a psychické kondice

Dítě a jeho psychika

- Podporovat touhu po poznání, motivaci k učení, rozvoj zájmů
- Rozvíjení schopnosti vytváření a upevňování citové vazby k rodině i svému okolí
- Rozvíjet trpělivost a vytrvalost, rozvíjet fantazii, představivost, paměť
- Vytvořit příjemné a klidné prostředí

Dítě a ten druhý

- Kultivovat vzájemnou komunikaci a schopnost, v případě potřeby požádat o pomoc a radu
- Rozvíjení estetických a kreativních činností prostřednictvím poslechu a dramatizace pohádek a básní atd.
- Posilovat v době vánoční prosociální chování ve vztahu k lidem a zvířatům

Dítě a společnost

- Učit děti vytvářet kolem sebe prostředí plné přátelství a společenské pohody
- Rozvíjet a upevňovat základní společenské návyky a postoje ke světu, životu, kultuře

Dítě a svět

- Osvojování dovedností potřebných k spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí

Očekávané výstupy

- Zvládání základních pohybových dovedností v různém prostředí (pohybovat se na sněhu a ledu)
- Vyjádření svého přání
- Vědomé napodobování jednoduchých pohybů, snažit se sladit s hudbou
- Ovládání koordinace ruky a oka – zacházet s nástroji denní potřeby, s náradím, náčiním
- Zvládání samostatné sebeobsluhy nebo s minimální dopomocí
- Vědomá starost o své zdraví a jeho ochrana
- Aktivní používání nových slov
- Soustředěný poslech četby, hudby, dramatizace
- Řešení problémů, na které stačí
- Vyjadřování svých představ a fantazií v tvořivých činnostech
- Vnímání různých lidských vlastností
- Projevování citů, ohleduplnost k druhým, pomoc slabším
- Dramatické činnosti
- Zdvorné chování k dospělým a dětem
- Seznamování s tradicemi a obyčejí
- Zpívání vánočních koled

5. Zima, zima, zimička

Obsah:

Charakterizování zimního období, pozorování změn v přírodě, seznamování s významem správného oblékání, pozorování stop ve sněhu, pokusy se sněhem, určování a prožívání zimních radovánek a sportů, příprava na zápis do ZŠ, lidé a zvířata v zimě.

Témata:

- Proměna přírody v zimě
- Zimní hry a sporty
- Hrajeme si na školu

Záměr:

1. Rozvíjení dítěte – jeho učení a poznávání
2. Osvojování hodnot
3. Získávání vlastních postojů

Dílčí vzdělávací cíle

Dítě a jeho tělo

- Rozvíjení pohybové zdatnosti, obratnosti a fyzické kondice
- Osvojování návyků zdravého životního stylu

Dítě a jeho psychika

- Rozvíjení dovedností, jež předcházejí čtení a psaní, rozvíjení zájmu o psanou podobu jazyka

- Upevňovat slovně logické myšlení a samostatný slovní projev při rozhovorech, vyprávění a slovní popis jevů a situací
- Působit na city a pocity dětí, upevňování zdravého sebevědomí, uvědomění si vlastní identity

Dítě a ten druhý

- Rozvíjet komunikaci, vzájemnou toleranci a respekt ve skupině
- Ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s dospělými
- Zapojit se aktivně do skupinových činností hudebních, dramatických a sportovních

Dítě a společnost

- Uvědomovat si estetické hodnoty a vytvářet kolem sebe estetické a citově bohaté prostředí
- Rozvoj základních kulturně společenských postojů

Dítě a svět

- Rozvíjet kognitivní činnosti (diskutovat, vyprávět, poslouchat, vést rozhovory)
- Vytváření schopnosti přizpůsobit se běžným změnám

Očekávané výstupy

- Charakterizování zimního období slovy
- Rozvíjení mluvního projevu, obohacování slovní zásoby a slova k tématu
- Rozvíjení logického myšlení a představy o číslech, číselných a nečíselných řadách
- Procvičování jemné motoriky při práci s předměty a v pracovních činnostech
- Řazení předmětů zleva i zprava
- Prohlubování znalostí o tvarech kolem nás
- Vyjadřování pocitů slovy
- Vnímání poznávání všemi smysly
- Rozvíjení představivosti, fantazie, hrubé, jemné motoriky a manipulačních schopností při hrách se sněhem
- Procvičování paměti
- Poznávání vysokých a nízkých tónů
- Zpěv ve skupině a zpěv sólový
- Artikulační, řečové a sluchové hry
- Komentování zážitků
- Provádění pokusu s vodou a se sněhem
- Určování písmen na konci slova
- Rozvíjení fantazie při výtvarných a pracovních činnostech
- Provádění logopedických a grafomotorických cvičení
- Hra na školu, prohlubování soustředění a naslouchání

6. Svět pohádky

Obsah:

Vedení k dovednosti soustředěně naslouchat předčítanému textu, rozvíjení schopnosti dle vlastních slov převyprávět obsah čtené nebo vyprávěné pohádky, šetrné zacházení s knihou, seznámení a srovnání pojmů spisovatele, ilustrátor, vydavatel, vypravěč... Seznámení s různými druhy pohádek, prožívání pozitivních pocitů, rozeznávání dobra a zla, dramatizace a improvizace s loutkou, maňáskem, upevňování správné výslovnosti a výraznosti řeči, připomenutí tradic souvisejících s Masopustem, příprava výzdoby třídy na karneval, poznávání profesí dospělých, uvědomění si nutnosti pracovat.

Témata:

- Kniha – studnice moudrosti
- Z pohádky do pohádky
- Těšíme se na karneval
- Hádej, čím jsem

Záměr:

1. Rozvíjení dítěte – jeho učení a poznávání
2. Osvojování hodnot
3. Získávání vlastních postojů

Dílčí vzdělávací cíle

Dítě a jeho svět

- Rozvíjení psychické a fyzické zdatnosti
- Podpora osvojování návyků zdravého životního stylu
- Utváření a rozvoj správných postojů a návyků

Dítě a jeho psychika

- Obohacovat slovní zásobu
- Osvojování dovedností, jež předcházejí čtení a psaní
- Upevňování výslovnosti a vyjadřovacích schopností
- Rozvíjet samostatný a souvislý mluvní projev

Dítě a ten druhý

- Posilovat prosociální chování a vzájemnou komunikaci
- Rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností
- Preferovat tolerantní a ohleduplné chování a jednání

Dítě a společnost

- Utvářet povědomí o morálních hodnotách

Dítě a svět

- Osvojování si povědomí o sounáležitosti s ostatním světem
- Rozvíjet schopnost kladení otázek, vyprávění, poslech

Očekávané výstupy

- Seznamování s profesemi
- Uvědomování si svého chování a zodpovědnosti za ně
- Obohacování slovní zásoby a rozvíjení samostatného a srozumitelného slovního projevu
- Rozvíjení představivosti a fantazie při estetických činnostech
- Zabývání se matematickými představami
- Procvičování koordinace ruky a oka, pozornosti a postřehu
- Vyjadřování svých pocitů pantomimou
- Vyjadřování hudby a jejího obsahu pohybem
- Rozeznávání dobra a zla, rozvíjení schopnosti vyjádřit je slovy
- Dramatizace lidských pracovních činností
- Komentování zážitků a aktivit
- Projevování zájmů o knihy a časopisy
- Výroba masek z různého materiálu, výzdoba třídy

7. Proměny přírody na jaře

Obsah:

Pozorování změn v přírodě, první jarní květiny, barvy, počasí, příprava a prožívání jarních svátků – Velikonoce, uvědomění si, co potřebují rostliny a stromy k životu, pokusy klíčení semínek, vnímání vlastní potřeby chránit a bránit přírodu, přibližování časových pojmů (ráno, poledne, odpoledne, večer), základní poznávání hodin.

Témata:

- Co umí jaro a jarní sluníčko
- Svátky jara – Velikonoce
- Co děláme celý den

Záměr:

1. Rozvíjení dítěte – jeho učení a poznávání
2. Osvojování hodnot
3. Získávání vlastních postojů

Dílčí vzdělávací cíle

Dítě a jeho tělo

- Rozvoj obratnosti a postřehu při manipulačních činnostech konstruktivních a grafických
- Rozvoj ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí
- Podněcování k hudebním a k hudebně pohybovým hrám a činnostem

Dítě a jeho psychika

- Posilování radosti z objevování, podporovat zájem a dětskou zvědavost
- Podporovat duševní pohodu
- Upevňování kultivovaného projevu

Dítě a ten druhý

- Rozvoj tolerance a přizpůsobivosti, upevňování respektu k autoritám
- Upevňovat potřebu pomáchat a chránit slabší jedince

Dítě a společnost

- Osvojování si povědomí o sounáležitosti s ostatním světem
- Prohlubovat mezilidské vztahy, upevňovat základní hodnoty uznávané v dané společnosti

Dítě a svět

- Vytvářet pocit sounáležitosti s ostatními dětmi, s dospělými a s přírodou
- Radostné prožívání jarních svátků

Očekávané výstupy

- Přímé pozorování změn v přírodě
- Obohacování slovní zásoby o slova k tématu
- Zlepšování fyzické kondice při motivačním cvičení
- Rozvíjení představivosti a fantazie při pracovních činnostech
- Soustředění poslech čteného textu a jeho jednoduché převyprávění
- Zpívání sólově i ve skupině
- Poznávání písmen uprostřed slova, sluchová analýza
- Procvičování koordinace ruky a oka při výtvarných a tělesných činnostech
- Rozvíjení mluveného projevu
- Procvičování jemné motoriky – stříhání nůžkami
- Procvičování paměti a postřehu – pexeso
- Seznamování s jarními květinami
- Sestavování číselné a nečíselné řady dle daného kritéria
- Pochopení a utužení pojmů – nahoře, dole, nad, pod, vedle, před, vzad
- Procvičování a utužování pojmů vlevo, vpravo
- Pochopení pojmů včera, dnes, zítra, ráno, večer
- Zvládání kombinovaných výtvarných technik

8. Zvířata a jejich mlád'ata

Obsah:

Pojmenování názvu zvířat a jejich mlád'at, jejich užitek, zvuky zvířat, kde žijí, čím se živí, jak o zvířata pečujeme, domácí mazlíčci, určování rozdílů mezi jednotlivými zvířaty, základní skupiny živočichů.

Témata:

- Domácí a volně žijící zvířata
- Zvířata v Zoo
- Poznáváme zvířata a jejich mlád'ata

Záměr:

1. Rozvíjení dítěte – jeho učení a poznávání

2. Osvojování hodnot
3. Získávání vlastních postojů

Dílčí vzdělávací cíle

Dítě a jeho tělo

- Rozvoj pohybové a manipulační schopnosti
- Práce s grafomotorickými listy
- Osvojit si praktické dovednosti přiměřené věku
- Rozvíjet zrakovou a sluchovou analýzu

Dítě a jeho psychika

- Rozvoj funkcí paměti, pozornosti, představivosti a fantazie
- Smysluplně vyjadřovat myšlenky, ovládat tempo a intonaci řeči

Dítě a ten druhý

- Zamýšlet se nad soužitím lidí a zvířat
- Uvědomit si chování člověka k přírodě a ke zvířatům jak kladným způsobem tak i záporným
- Ochrana životního prostředí z pohledu dětí

Dítě a společnost

- Vychovávat děti k odpovědnosti k sobě, druhým lidem, přírodě, i životnímu prostředí
- Vyjádřit vlastní prožitek – Den Země

Dítě a svět

- Rozvoj pozitivního přístupu k životu ve všech jeho formách
- Vnímat pestrost světa živé přírody, chránit živé tvory a vnímat jejich krásu

Očekávané výstupy

- Poznávání a pojmenování některých druhů zvířat ve volné přírodě
- Poznávání a správné pojmenování domácích zvířat a jejich mláďat
- Napodobování pohybů a zvuků zvířat
- Vybarvování omalovánek – přesné tahy ruky
- Procvičování drobných svalů ruky – modelování, stříhání, třídění drobných předmětů
- Chápání a utvoření jednoduchého rýmu
- Vyhledávání slov opačného významu
- Procvičování elementárních matematických souvislostí
- Poznávání různých podmínek pro život některých zvířat
- Kreslení oblíbeného zvířete
- Vnímání přání druhých
- Přímé pozorování a poznávání přírodních jevů
- Návštěva ZOO

9. Pohádkové jaro

Obsah:

Pozorování změn v přírodě, kvetoucích stromů, keřů, rostlin, povzbuzování dětí při přípravě pásma veršů a písní pro maminky, výroba přáníčka a dárečku pro maminky, znát dopravní prostředky, jejich rozdělení do skupin, význam dopravních prostředků pro člověka, znát základní dopravní značky, význam semaforu, uvědomovat si základní pravidla bezpečnosti účastníka dopravního provozu (přilba na kolo, sedačka v autě, pásy v autě).

Témata:

- Kvetoucí příroda a kouzla květin
- Svátek maminek
- Dopravní prostředky – silnice není hřiště

Záměr:

1. Rozvíjení dítěte – jeho učení a poznávání
2. Osvojování hodnot
3. Získávání vlastních postojů

Dílčí vzdělávací cíle

Dítě a jeho tělo

- Rozvoj pohybových schopností a dovedností
- Další rozvoj grafomotoriky, jemné i hrubé motoriky
- Rozvíjet schopnost užívání všech smyslů

Dítě a jeho psychika

- Rozvoj výslovnosti – přednes, recitace, zpěv
- Rozvíjet zájem o poznání a učení, podpora zájmu a radosti z práce

Dítě a ten druhý

- Uvědomovat si, proč se máme rádi, ohleduplné chování k druhému
- Upevňování emočních vztahů k rodině
- Přemýšlet o svých citech k mamince

Dítě a společnost

- Upevňování pocitu sounáležitosti s rodinou, s okolím a se společností

Dítě a svět

- Budování estetického vztahu k životu
- Utvářet povědomí o životě dětí na celém světě

Očekávané výstupy

- Správné držení těla při sportovních aktivitách
- Rozvíjení slovní zásoby a slova k tématu
- Rozvíjení znalostí o jarní přírodě, změny počasí, jarní pranostika, změny v oblečení
- Procvičování základních matematických pojmů (málo, méně, více)

- Opakování poznatků – geometrické tvary
- Vyhledávání slov na slabiky – slovní fotbal
- Rozlišování hlásek ve slově podle sluchu
- Rytmičná a dechová cvičení
- Rozvíjení správného přednesu s citovým prožitkem a podpora dětí při sestavování pásma pro maminky
- Určování názvů dopravních prostředků, rozdělení do skupin, rozlišovat k čemu slouží
- Upevňování základních pravidel bezpečnosti účastníka silničního provozu

10. Léto ťuká na dveře

Obsah:

Upevňování povědomí o planetě Zemi, o vesmíru, proč je den a noc, slunce a měsíc, o zákonitostech čtyř ročních období, proměny přírody v létě, utváření povědomí o činnostech v letním období, bezpečnost ve vodě, při sportu, ochrana před sluncem, pitný režim, význam pohybu jako součástí zdravého životního stylu.

Témata:

- Naše planeta Země
- Čtyři roční období
- Příroda v létě
- Hurá na prázdniny

Záměr:

1. Rozvíjení dítěte – jeho učení a poznávání
2. Osvojování hodnot
3. Získávání vlastních postojů

Dílčí vzdělávací cíle

Dítě a jeho tělo

- Upevňování dovedností zaměřených na podporu zdraví a bezpečnosti

Dítě a jeho psychika

- Podporovat touhu po poznání
- Vytváření základů pro práci s informacemi – obrázkové knihy, encyklopedie, dětské časopisy

Dítě a ten druhý

- Ochraňování osobního soukromí a bezpečí
- Kultivovat komunikační dovednosti pro vedení dialogu

Dítě a společnost

- Vytvářet kolem sebe prostředí plné přátelství a společenské pohody

Dítě a svět

- Rozvíjení pocitu sounáležitosti s přírodou – živou i neživou

Očekávané výstupy

- Obohacování slovní zásoby o nové pojmy – souhvězdí, kosmonaut, sopka, planety....
- Upevňování a opakování znalostí názvů ročních období, měsíců v roce, dnů v týdnu
- Seznámení s planetou Země (využití práce s encyklopedií, knihou, interaktivní tabulí...)
- Poznávání zákonitosti a rozmanitosti světa
- Seznámení s globusem a mapou
- Snaha o reprodukci viděného vlastními slovy, celou větou, s použitím všech slovních druhů
- Chápání matematických elementárních souvislostí (porovnávání, třídění, přidávání, odebrání)
- Ovládnutí dovedností předcházející čtení a psaní
- Procvičování povědomí o některých způsobech ochrany svého zdraví, ochrany přírody
- Uvědomování si, že není jedno, v jakém prostředí žije, že se svým chováním na něm podílí
- Chápání prostorových souvislostí a užívání pojmů
- Poznávání a srovnávání charakteristických znaků čtyř ročních období
- Projevování prohlubování zájmů o knihu
- Sledování a vyprávění děje
- Seznamování a využívání nových výtvarných technik
- Uvědomování pravolevé orientace
- Soutěžení s kamarády, poznávání svých schopností, respektování jasně vymezených pravidel

4. Klíčové kompetence

Kompetence komunikativní

Žák umí:

- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
- porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat, děj a zopakovat jej ve správných větách)
- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog ve vhodně zformulovaných větách
- učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
- popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)
- naučit se z paměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)
- vyprávět příběh, pohádku
- sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech
- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- rozlišovat a znát některá písmena a číslice
- poznat napsané své jméno
- projevovat zájem o knížky
- dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač ....)
- přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
- odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná

Kompetence sociální a personální

Žák umí:

- odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory
- uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
- rozhodovat o svých činnostech
- odpovídat za sebe a své jednání ve známých a opakujících se situacích
- odhadovat, na co stačí a co zvládne, postupně si uvědomovat své nedostatky, přiznávat si chybu
- chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
- vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.
- přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky
- poslouchat a plnit smysluplné pokyny a slovní příkazy, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti, přistupovat na vysvětlená a pochopená pravidla

- zorganizovat hru
- vyvinout volné úsilí, soustředit se na činnost a kontrolovat ji, dokončit, co započalo
- prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
- uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí
- prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, ztlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)
- být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i věcem
- těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním
- navazovat kontakty s dospělými, kterým je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho

Kompetence občanské

Žák umí:

- chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přesto, že je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené
- uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj názor, přijmout jiný názor a respektovat ho), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
- vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)
- bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.
- chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné děti)
- pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat
- uplatňovat základní společenské návyky ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, neskákat do řeči, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)
- adaptovat se na prostředí školy i na jeho běžné proměny (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se názoru skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody
- začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
- vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit je (říci, co se mu líbí či nelíbí, co je baví či nebaví a proč apod.)

- osvojit si elementární poznatky o sobě, o rodině, o vývoji, životě a činnostech člověka, o lidské společnosti, o soužití, zvycích a práci lidí, o přírodě a přírodních jevech, o technických přístrojích, se kterými se dítě setkává doma i ve svém okolí
- orientovat se bezpečně v okolním prostředí, resp. v okolí domova, v prostředí a okolí školy, v obci (ulice, doprava, obchody, lékař a další důležité instituce apod.), všimnout si rozmanitostí, změn a dění v nejbližším okolí
- osvojit si elementární poznatky o místě, ve kterém žije, o své zemi a její kultuře, o jiných zemích a kulturách, o zeměkouli, o vesmíru apod.
- vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý – jak svět přírody (rostliny, živočichové, krajina, podnebí apod.), tak i svět lidí (tělesné, zdravotní, a rasové, etnické, jazykové, národnostní jiné rozdílnosti)
- porozumět, že všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat
- mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsob, jakým se chová a žije, ovlivňuje jeho vlastní zdraví i životní prostředí
- rozlišovat aktivity, které mohou zdraví člověka i prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, neníčit okolí, neubližovat živým tvorům apod.)
- uvědomovat si, co je nebezpečné (manipulace s některými předměty a přístroji, kontakt se zvířaty, se zdravím ohrožujícími látkami, přírodními a povětrnostními jevy, technické objekty a jevy a další situace, s nimiž se dítě může setkat), odhadnout některá nebezpečí a snažit se jim vyhnout

Kompetence pracovní

Žák umí:

- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)
- zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní hygienické a zdravotně preventivní návyky (zvládat osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)
- zvládat jednoduchou obsluhu pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)
- zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)

Kompetence k učení

Žák umí:

- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)
- pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o růstu těla, o jeho vývoji a změnách, znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem
- rozlišovat, co prospívá zdraví (výživa, aktivní pohyb, zdravé prostředí, pohoda) a co mu škodí (škodlivé látky a vlivy, nezdravé návyky a závislosti, nemoci, úrazy, nebezpečí hrozící v dopravních situacích, při setkání s cizími lidmi, s neznámými věcmi či jevy apod.)
- mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)
- koordinovat lokomoci a další polohy či pohyby, sladit pohyb s rytmem a hudbou
- vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu
- ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
- záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
- pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- vnímat, že je zajímavé dozvědět se nové věci, využívat zkušenosti k učení
- postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
- chápat základní matematické a číselné pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, řadit a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)
- chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za pod, nad, u, vedle, mezi apod. v prostoru i rovině), částečně se orientovat v čase
- řešit kognitivní problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, vymýšlet „nápady“
- naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si zapamatovat a vybavit
- zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)
- vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zaspívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)

Kompetence k řešení problému

Žák umí:

- vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)

- utvořit si základní dětskou představu o tom, co je dobře a co špatně, co se smí a co nesmí (nelhat, nebrat cizí věci, neničit věci kolem sebe, neubližovat, neponižovat, neposmívat se druhým) a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, ve škole i na veřejnosti)
- odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu) a bránit se jeho důsledkům, vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají
- chovat se slušně a zdvořile k dospělým i dětem, vážit si jejich práce a úsilí
- dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair

12.0. Školní družina

Platnost od 1. září 2012.

Školní vzdělávací program „Cestičky“ pro zájmové vzdělávání

„Výchova dětí je činnost, při níž musíme obětovat čas, abychom ho získali“

Jean-Jacques Rousseau

Charakteristika

Školní družina je součástí ZŠ a MŠ Chelčického, která sídlí ve dvou budovách. V nově rekonstruované hlavní budově Chelčického 43 a v historické budově detašovaného pracoviště Žerotínova 36. V hlavní budově je umístěn 1. a 2. stupeň základní školy a školní družina, která je rozdělena do 5 oddělení. V budově Žerotínova je umístěna MŠ, 1. stupeň ZŠ a 3 oddělení ŠD. V obou budovách je zajištěno stravování dětí ve vlastních jídelnách. V hlavní budově je ŠD umístěna v samostatné přízemní části budovy v nově rekonstruovaných třídách, které jsou propojeny s venkovním prostorem multifunkční terasou. Na detašovaném pracovišti je ŠD umístěna v 1. patře budovy ve 3 samostatných třídách, z nichž jedna je zároveň cvičnou kuchyňkou. V obou budovách mohou děti ŠD využívat školní tělocvičny, hřiště, učebny PC, cvičné kuchyňky a keramické dílny.

Do ŠD docházejí děti 1. stupně.

ŠD poskytuje zájmové vzdělávání, přípravu na vyučování a odpočinkovou činnost pro žáky 1. stupně ZŠ a přípravné třídy, kteří jsou přihlášení k pravidelné denní docházce.

Žák je přijat k docházce do ŠD na základě vyplnění zápisního lístku svým zákonným zástupcem, jehož nedílnou součástí je i sdělení rozsahu docházky a způsobu odchodu žáka ze ŠD.

Podstatnou výhodou obou budov je i jejich umístění v blízkosti zelených oáz Žižkova (Vrch svatého Kříže a park Vítkov), které využívá ŠD k tematicky zaměřeným vycházkám. V rámci ŠD děti pracují podle svých zájmů i v četných zájmových kroužcích.

ŠD v obou budovách úzce spolupracuje s rodiči a přáteli školy.

Provozní doba

Provozní doba ŠD v hlavní budově začíná v 6.30 hod. a je do 7.40 hod.

Příjem dětí do ŠD končí v 7.30 hod.

Pravidelná činnost ŠD začíná v 11.45 hod. a končí v 17.30hod.

Do ŠD docházejí i žáci při děleném vyučování tj. v 11.00 hod.

Provozní doba v budově „Žerotínova“ se mírně liší od provozu na hlavní budově.

Provoz ranní družiny je od 6.30 hod. do 7.45 hod., při děleném vyučování do 8.45 hod.

Pravidelná činnost ŠD začíná v 11.40 hod. a končí v 17.30 hod.

Cíle vzdělávání ŠD

Hlavním cílem je, aby se děti ve ŠD cítily dobře, aby byly spokojené a šťastné, aby smysluplně využívaly volný čas.

ŠD slouží výchově, vzdělávání a rekreaci žáků školy.

Zájmové vzdělávání ve ŠD naplňuje svými specifickými prostředky obecné cíle vzdělávání dané školským zákonem. Jde zejména o rozvoj žáka, jeho učení a poznání, osvojování základů hodnot, na nichž je založena naše společnost, získávání osobní samostatnosti a schopnost se projevat jako samostatná osobnost působící na své okolí.

Naše ŠD se zaměřuje na tyto cíle:

- Vytváření kladného vztahu ke škole a městské části
- Působíme na žáky, aby dovedli čelit sociálně patologickým jevům, a vybavujeme je vědomostmi, dovednostmi a postoji pomáhajícím odolávat nástrahám.
- Podporujeme předávání zkušeností a dovedností starších žáků mladším ve sdružených skupinách, a vedeme je k tomu, aby respektovali jeden druhého otevřenou komunikací
- Vytváření kladného postoje k jiným rasám, vyznáním, národnostní, kulturním a jazykovým odlišnostem
- Rozvíjíme u žáků jejich schopnosti rozhodování, hodnocení a sebehodnocení
- Vedeme žáky k tvořivosti a rozvoji jejich estetického vnímání při vytváření příjemného klimatu ve ŠD
- Podporujeme citlivé vztahy k lidem a přírodě, učíme žáky chránit své zdraví a dodržovat zdravý životní styl, umět se vypořádat s neúspěchem a překonávat náročné životní situace
- Zaměřujeme se na ochranu životního prostředí.
- Rozvíjení komunikace mezi dětmi a dospělými

Časový plán

Časový plán ŠVP ŠD je sestaven na dobu 5. let, obsahuje výběr možných činností, ze kterých budou vychovatelky volit podle aktuálního složení žáků v oddělení, s nímž pracují. Toto uspořádání umožňuje tvořivě reagovat na změny i na různou skladbu žáků v odděleních. Pro jednotlivé náměty se počítá s průběžným působením vychovatelky, s činnostmi vyplývajícími z pravidelné skladby zaměstnání i s příležitostnými akcemi. Každé oddělení ŠD má roční plán rozpracovaný na jednotlivé měsíce. V práci zájmových kroužků vycházíme z kratšího období. Činnost kroužků je zahájena v říjnu a ukončena v červnu.

Formy vzdělávání

ŠD realizuje výchovně vzdělávací činnost zejména formou odpočinkových, rekreačních a zájmových činností, příležitostných akcí a umožňuje žákům přípravu na vyučování. Ve ŠD jsou spontánní a odpočinkové aktivity zahrnuty vyváženě do denního režimu oddělení, např. hry v ranní družině, odpolední klidové a zájmové činnosti, či sportovní aktivity v přírodě. Preferujeme skupinové formy činností spojené s individuálním přístupem k žákům.

Formy činností:

- Pravidelné (denní skladba zaměstnání)
- Příležitostné (nad rámec oddělení, celodružinové akce)
- Osvětové (prevence sociálně patologických jevů)
- Individuální práce (rozvoj nadání)
- Otevřená nabídka spontánních činností (hry – tvořivé, konstruktivní, pohybové)

V nabídce činností jsou zastoupeny pravidelné i příležitostné aktivity. Mimořádných akcí se mohou účastnit nejen žáci ŠD, ale i jejich sourozenci (mladší i starší), ale i ostatní žáci naší školy. Pravidelné činnosti jsou dány týdenní skladbou zaměstnání.

Podmínky pro vzdělávání dětí se specifickými zdravotními a vzdělávacími potřebami

Respektujeme individualitu každého žáka, vytváříme přiměřené prostředí pro jeho všestranný rozvoj.

Žákům se specifickými vzdělávacími potřebami bude podle stupně a charakteru jejich znevýhodnění při jejich začleňování do volnočasových aktivit věnována průběžná zvláštní pozornost.

Vychovatelky ve ŠD spolupracují s třídními učiteli, konzultují výchovné a vzdělávací metody, využívají vhodné didaktické pomůcky.

Mají vysokou míru empatie, správně vybranými aktivitami dokáží vzbudit zájem dětí o určité činnosti, podporují jejich sebevědomí a rozvíjejí osobnost dítěte.

Podmínky přijímání a ukončování uchazečů

O zařazení žáka do ŠD rozhoduje ředitel školy. Do ŠD jsou přednostně přijímáni žáci zaměstnaných rodičů, děti z neúplných rodin, celotýdenní docházka v plném režimu. Dále jsou upřednostňovány národnostní menšiny pro jejich jazykový rozvoj. ŠD je nabízena pro 0.- 5. ročník.

Rodiče, nebo zákonní zástupci sdělí rozsah docházky žáka vyplněním zápisního lístku, který je platným dokumentem školy.

Přihlášení i odhlášení žáka ze ŠD je vždy uvedeno písemně.

Vyřazení žáka ze ŠD může být provedeno po vyčerpání prostředků na posílení kázně podle školského zákona (důtka ředitele školy, podmíněné vyloučení, vyloučení), v případě porušování školního řádu a vnitřního řádu ŠD, ohrožování zdraví svého nebo svých

spolužáků. Rozhodnutí vyloučení žáka ze ŠD sdělí ředitel školy rodičům písemně s patřičným odůvodněním.

Materiální podmínky

ŠD má k dispozici samostatné třídy, které jsou vybaveny dětským nábytkem v souladu s vyhláškou Ministerstva zdravotnictví č. 410/2005 Sb. a odpovídají svojí velikostí počtu žáků. Hračky, stavebnice, stolní a společenské hry jsou postupně doplňovány podle zájmu a věku dětí. Každé oddělení je vybaveno sportovním náčiním pro pobyt venku, ale může využívat i vybavení tělocvičny.

Pro pobyt venku ŠD využívá areál školy – školní hřiště a terasu.

V každé třídě ŠD je příruční knihovna dětských knih a časopisů a každá vychovatelka má k dispozici odbornou literaturu.

Z hudebních pomůcek je k dispozici kytara, sada Orfeových nástrojů, elektronické pianino, a z audiovizuální techniky jsou družiny vybaveny CD přehrávači, televizory, DVD přehrávači. Družina může též využívat interaktivní tabule a pracovní PC.

Prostory ŠD a její vybavení splňují estetická kritéria, na výzdobě se podílejí děti a mění se dle ročních či aktuálních inspirací. Účastníci ŠD jsou vedeni k šetrnému zacházení s vybavením, pomůckami a materiálem.

Personální podmínky

Všechny vychovatelky, které zajišťují pedagogické působení na děti, mají úplné středoškolské vzdělání.

Vedoucí vychovatelka má ukončený bakalářský studijní program oboru Vychovatelství na Pedagogické fakultě UK.

Všechny vychovatelky se nadále aktivně vzdělávají samostudiem, četbou odborných knih a časopisů, či příležitostnými kurzy. Svě vědomosti využívají při činnosti s dětmi nejen při denním programu, ale zejména ve specializovaných kroužcích.

Vychovatelka je iniciátorkou a průvodcem dítěte při činnostech, které motivuje, navozuje přímo nebo nepřímo, řídí a hodnotí.

Ekonomické podmínky

Podmínky pro úplatu za zájmové vzdělávání se shodují s §11 vyhlášky č. 74/2005. Určená částka se platí v jedné nebo dvou splátkách na účet školy nebo v hotovosti v kanceláři školy. Na první pololetí do konce září, na druhé pololetí do konce ledna. Sociálně slabším skupinám je umožněna měsíční platba v hotovosti a to vždy do 15. dne v měsíci. Rodinám, které se ocitly v hmotné nouzi je umožněno zproštění platby, po doložení příslušné dokumentace.

Provoz ŠD je hrazen zřizovatelem v rámci rozpočtu městské části pro ZŠ. Spotřební materiál a drobné vybavení (hry, stavebnice, knihy apod.) je hrazeno převážně ze stanovených plateb za ŠD a z prostředků školy. Mzdové náklady jsou hrazeny ze státního rozpočtu dle platných mzdových tabulek.

Podmínky bezpečnosti práce a ochrany zdraví

Podrobné podmínky k zajištění bezpečnosti žáků jsou obsaženy ve vnitřním řádu ŠD, který je nedílnou součástí vnitřního řádu školy, ze kterého vychází a ve vnitřních řádech pracoven, v nichž probíhají zájmové kroužky.

- Na začátku roku jsou děti seznámeny s vnitřním řádem ŠD, bezpečností při pobytu ve všech prostorách školy a při všech činnostech. Toto poučení se opakuje, dokud s ním nejsou seznámeny všechny děti ŠD a vychovatelka ho zaznamená do příslušné dokumentace (třídní kniha). Další poučení se opakuje před každou plánovanou i mimořádnou akcí a před každými prázdninami. Poučení o bezpečnosti se také opakuje při příchodu nového žáka do oddělení ŠD.
- Vychovatelka zodpovídá za bezpečnost svěřených dětí (maximálně 30 v oddělení a maximálně 25 při činnostech mimo školu) od příchodu dítěte do ŠD až do jeho předání zákonnému zástupci nebo jeho odchodu ze ŠD na základě zápisu v zápisním lístku nebo písemné omluvenky. Ráno předává děti do jednotlivých tříd pod příslušný pedagogický dozor, na pravidelnou odpolední činnost přebírá děti z 1. – 3. tříd od třídních učitelek se seznamem chybějících žáků, žáci ze 4. -5. tříd přicházejí samostatně. Za děti, které se do ŠD nedostaví, vychovatelka nezodpovídá.
- Při výběru struktury činností a skladbě zaměstnání dbá vychovatelka na přiměřenost věku a schopnosti dětí, jakož i při výběru pomůcek, které děti používají.
- Vychovatelka dále dbá na dodržování pitného režimu, který je zajištěn při obědě ve školní jídelně, odpoledne podáváním ovocných sirupů.
- Při tělovýchovných aktivitách v tělocvičně, na hřišti i na terase dbá vychovatelka zvýšené pozornosti o bezpečnost dětí. Upozorňuje na případné nebezpečí, zajišťuje soustavnou pomoc při cvičení. Je vždy na nejrizikovějším místě, nedovolí jim též vzdálit se do prostor, kam sama nevidí a kde nemůže mít o dětech přehled.
- Při vycházkách učí vychovatelka děti chodit ve dvojicích po pravé straně chodníku tak, aby zajistila jejich bezpečnou chůzi (výstražné vesty). Dbá na správné a bezpečné přecházení vozovky (výstražný terčík). Průběžně seznamuje děti s pravidly BESIP.
- Při pobytu v prostorách ŠD jsou děti pod neustálým dohledem vychovatelky, výjimku tvoří jenom jejich cesta na toaletu.
- V případě úrazu dítěte je vychovatelka povinna poskytnout první pomoc a v případě potřeby přivolat lékařskou pomoc a v nezbytném případě zajistit převoz do zdravotního zařízení. Zároveň je povinna bezodkladně informovat vedoucí vychovatelku, ředitele školy a zákonné zástupce dítěte. Každý úraz musí být zaznamenán v knize úrazů.
- ŠD je vybavena dostupně umístěnými lékárníčkami PP
- Všechny vychovatelky jsou každoročně proškoleny a seznamovány s podmínkami bezpečnosti práce a ochrany zdraví, některé jsou absolventkami zdravotnického kurzu ČČK.

- V souladu s vnitřním řádem ŠD se nedoporučuje, aby žáci nosili do ŠD cenné předměty, mobilní telefony, elektronické hračky, finanční hotovost a předměty které v ŠD nepotřebují.
- Vychovatelka vytváří příznivé sociální klima a pohodové prostředí, vede děti k otevřenosti a partnerství v komunikaci, k úctě, toleranci, uznání a pomoci druhému.
- Vychovatelka přihlíží k individualitám dětí, respektuje jejich potřeby a přihlíží k jejich osobním problémům, plánuje činnosti, vycházející ze zájmů dětí a osvojování toho, co má pro ně praktický smysl. Činnost plánuje přiměřeně věku dětí a zpětně společně hodnotí její výsledek.
- Vychovatelka se snaží svým pedagogickým působením zabránit socio-patologickým jevům (ochrana před násilím, šikanou, apod.)
- Vychovatelka včas informuje děti i jejich zákonné zástupce o pravidelných i mimořádných činnostech ve ŠD

Obsah vzdělávacího programu ve ŠD

Příležitostné a každoročně opakující se akce ŠD:

Zápis dětí do ŠD
Seznámení dětí s pravidly bezpečnosti při pohybu a činnostech ve ŠD
Vítání prvňáčků – akce na školním dvoře (TV)
Den zvířat
Sbírání kaštanů
Výroba draků
Podzimní sběr papíru
Mikulášská nadílka
Vánoční zvyky a tradice
Výroba vánočních dárků a přáníček
Vánoční besídka s jarmarkem
Masopust – karnevalová diskotéka
Pozorování a krmení ptáčků v zimě
Výroba dárků pro zápis dětí do školy
Ozdravné pobyty v solné jeskyni
Návštěva městské knihovny
Čtení pro MŠ a předškoláky
Velikonoce – lidové zvyky
Velikonoční jarmark
Den matek – výroba dárků
Jarní sběr a rychlosběr papíru
Narozeninové oslavy
Návštěva planetária, kin, divadel a výstav
Besedy s hasiči, policisty a včelaři
Tematické vycházky do okolí
Orientace v okolí školy
Sportovní mezi družinové soutěže
Pozorujeme změny v přírodě (jaro, léto, podzim, zima)
Tematické polodenní výlety a exkurze – Minizoo
Dančí farma
Svíčkárna Šestajovice
Botanicus
Příležitostné výtvarně-pracovní dílny
Závěrečný celodenní výlet
Rozlučka s žáky 5. ročníku, vítání nových prvňáčků (Žerotínova)
Den pro děti – hry, soutěže, opékání špekáčků
Zájmové kroužky (viz příloha)

Zájemové kroužky

Každý rok nabízíme tyto kroužky, které se otevírají dle zájmu dětí:

Aerobic

Anglický jazyk

Dramatický kroužek

Flétna

Florbal

Fotbal

Hip – hop

Jóga

Keramika

Klavír

Kytara

Počítače

Sportovní kroužek

Stolní tenis

Vaření

Výtvarně-pracovní kroužek

Výchovně vzdělávacím cílem je naučit děti základním znalostem a dovednostem v daném kroužku.

Ve výtvarně-pracovních kroužcích je rozvíjena především jemná motorika, probouzíme cit pro materiál, tvořivost a fantazii. Budujeme kladný vztah k výtvarnému umění. Metody práce jsou klasické, vysvětlování, předvádění, pozorování, instruktáž a napodobování.

Žák získá kompetence samostatně a tvořivě pracovat.

U sportovních kroužků je kladen důraz na rozvoj morálně volných vlastností a smysl pro fair play. Jsou rozvíjeny pohybové schopnosti a to zejména obratnost, rychlost a pružnost. Nabízíme především takové druhy sportovních-pohybových aktivit, které umožňují rozvoj hrubé motoriky, koordinaci pohybů a kolektivního uvědomění.

Za příznivého počasí využíváme terasu, nebo školní hřiště. Sportujeme pro radost a zdraví.

Hudební kroužek poskytuje hru na dětmi vybraný hudební nástroj, bývá doprovázen i zpěvem. Hrajeme na rytmické hudební nástroje, s ohledem na věk dítěte rozvíjíme jeho cit pro rytmus, melodii a koordinaci pohybů.

Jazyk je důležitým nástrojem komunikace a seznámení se s cizím jazykem od útlého věku dítěte vytváří základ pro mezikulturní komunikační kompetence. Žák si osvojí základy jazyka formou hry a konverzace, očekáváme, že se nebude zdráhat své vědomosti využívat.

V dramatickém kroužku vstupujeme do říše fantazie a obrazotvornosti, čteme a hrajeme pohádky, říkanky, jazykolamy, nacvičujeme jednoduché hudebně-dramatické scénky a divadélko. Děti se učí správné výslovnosti, procvičují si paměť, vedou monology i dialogy.

Očekáváme, že dětem opadne jejich tréma a nebudou mít zábrany vystupovat na veřejnosti.

Počítačový kroužek děti v průběhu roku naučí základy informatiky. Žáci si vytvoří předpoklady pro osvojení základních dovedností potřebných pro práci s počítačem. Naučí se orientovat na klávesnici, pracovat s myší, orientovat se v grafickém prostředí počítače,

přepínat mezi běžícími aplikacemi, ukládat své práce do souboru, kopírovat pomocí stránky.

Naším cílem je aby žáci pochopili základní pojmy pro práci s počítačem a aby jejich dovednosti nebyly závislé na určité počítačové aplikaci.

Náměty tematického celku

Člověk a jeho svět

1. Místo kde žijeme

2. Lidé kolem nás

3. Lidé a čas

4. Rozmanitosti přírody

5. Člověk a jeho zdraví

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

Kompetence k učení

Žák se učí s chutí, započatou práci dokončí, vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, umí kriticky zhodnotit své výkony, učí se nejen spontánně, ale také vědomě, klade si otázky a hledá na ně odpovědi, všímá si souvislostí mezi jevy, samostatně pozoruje a experimentuje, umí získávat vědomosti z různých pramenů a zdrojů, získané poznatky dává do souvislosti, zkušenosti uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení.

Kompetence k řešení problémů

Žák si všímá dění i problémů, které ho motivují k řešení podobných problémů a situací, problém se učí pochopit, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promýšlí a plánuje řešení problémů, při řešení situací nachází shodné, podobné a odlišné znaky, hledá různé způsoby řešení problémů, chápe, že vyhýbání se problémům nevede k cíli, rozlišuje správná a chybná řešení, spontánně přichází s novým řešením, je kreativní, dovede se přizpůsobit změnám – je flexibilní, svá rozhodnutí se učí obhájit a uvědomuje si zodpovědnost za své rozhodnutí, je iniciativní a podnikavý.

Započaté činnosti dokončuje, v případě obtíží je při jejich překonávání houževnatý.

Kompetence komunikativní

Žák ovládá řeč i mimoslovní komunikaci, myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi vyjadřuje vhodně formulovanými větami, umí vyjádřit vlastní názor, komunikuje bez ostychu s vrstevníky i dospělými, dokáže promluvit na veřejnosti, účinně se zapojuje do diskuze, umí řešit konflikty, dokáže vyjadřovat své kladné pocity ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí řečí, gestem i dalšími prostředky. Umí se v něm vyjádřit i písemně. Nezapomíná, že ke správné komunikaci také přísluší naslouchání druhým. Využívá informační a komunikační prostředky, z předkládaných informací si vybírá. Komunikuje kultivovaně.

Kompetence sociální a interpersonální

Žák se učí plánovat, organizovat, řídit a hodnotit, odhaduje rizika svých nápadů, k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně, samostatně rozhoduje o svých činnostech a uvědomuje si, že za ně zodpovídá a nese důsledky, projevuje citlivost a ohleduplnost, rozpozná vhodné a nevhodné chování, podílí se na vytváření příjemné atmosféry v týmu, ve skupině spolupracuje, dokáže se prosadit i podřídit- přijmout kompromis, respektuje

dohodnutá pravidla, je schopen respektovat, je tolerantní k odlišnostem mezi lidmi, je solidární. Vytváří si představu o sobě samém- ovládá a řídí své jednání a chování, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebe úcty.

Kompetence občanské

Žák si uvědomuje svá práva i práva druhých, vnímá nespravedlnost, agresivitu, šikanu a dovede se jim bránit, chová se zodpovědně, dbá na osobní zdraví své i druhých, chová se odpovědně i s ohledem na zdravé a bezpečné prostředí (přírodní a společenské). Respektuje a posiluje sociální a kulturní prostředí, které je formováno tradičními, aktuálními i očekávanými hodnotami národa, etnika a sociální či profesní skupiny. Chápe, že udržení těchto hodnot, jejichž význam se z pohledu jedince i generací může měnit, je podmíněn také ekonomickou situací a posilován či oslabován jedinci, kteří tyto hodnoty zpět ovlivňují. Váží si tradice a kulturního dědictví, které chrání, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům a podílí se na rozvoji kvalitního životního prostředí.

Kompetence k trávení volného času

Žák umí účelně trávit volný čas, orientuje se v možnostech jeho smysluplného využití, umí si vybrat zájmové činnosti, podle svých dispozic, rozvíjí své zájmy v organizovaných i individuálních činnostech, rozvíjí schopnost aktivního trávení volného času, jako kompenzaci stresových situací či jednostranné zátěže za školního vyučování a umí odmítnout nevhodné nabídky pro trávení volného času.

1. MÍSTO, KDE ŽIJEME

TÉMATICKÝ OKRUH	FORMULACE ČINNOSTI A STRUČNÝ POPIS	KOMPETENCE
<p>Náš domov a naše škola</p>	<p>Seznamujeme se a vyprávíme o životě naší rodiny, o životě ve škole, družině.</p> <p>Malujeme zážitky a události v rodině.</p> <p>Stavíme z papírových krabic domy a návrhy pokojíčků.</p> <p>Putujeme školou a seznamujeme se s jejím prostředím – odborné učebny, jídelna, tělocvična....</p> <p>Zamýšlíme se nad tím, co bychom rádi změnili, co se nám naopak líbí. Zdobíme školní družinu, školu.</p> <p>Zjišťujeme, kdo v naší škole pracuje a kde bychom ho měli hledat.</p> <p>Umíme vyhledat informace o naší škole na internetu (historie, současnost)</p> <p>Malujeme školu, fotíme, vytváříme plakáty.</p> <p>Hrajeme si tematické hry na školu.</p> <p>Při pasování prvňáčků se podílíme na soutěžích a programu pro děti.</p> <p>Při soutěži hledáme naše talentované děti.</p>	<p>1,2,3,5,6</p> <p>1,2,4,6</p> <p>1,2,3,4,</p> <p>1,3,4</p> <p>1,3</p> <p>1,2,5,6</p> <p>2,3,4,6</p> <p>1,3,4, 6</p>
<p>Cesta do školy, naše městská část</p> <p>Celé hlavní město</p>	<p>Vyprávíme si o cestě do školy a domů, povídáme si o dodržování bezpečnosti při cestě každého z nás.(docházení, dojíždění).</p> <p>Ukazujeme si cestu do školy na mapě města (internet) najdeme naši ulici, dům, školu apod.</p> <p>Chodíme na vycházky do okolí školy, dodržujeme pravidla chůze v útvaru (dvojice-pravá strana chodníku), sledujeme dopravní značení a určujeme dopravní značky.</p> <p>Navštívíme vlakové nádraží. Vysvětlujeme si chování v dopravních prostředcích.</p> <p>Tuto tematiku si osvojujeme a procvičujeme využitím her a soutěží při dopravní a výtvarné výchově (hrací koberec).</p> <p>Poznáváme nejbližší okolí, naši městskou část, určujeme významné objekty – pošta, pomníky,</p>	<p>1,2,4</p> <p>2,3,4</p> <p>1,2,6</p> <p>1,2,3,6</p> <p>1,2,3,4,6</p> <p>1,2,4,5,</p> <p>2,3,5</p>

	<p>radnice, parky, dětská hřiště.</p> <p>Na vycházkách určujeme významné budovy hlavního města – pražský hrad, Vyšehrad, Petřínská rozhledna, Žižkovská věž atd.</p> <p>Seznamujeme se s určováním světových stran podle různých postupů.</p> <p>Cestujeme prstem po mapě a vyprávíme si o místech, které jsme navštívili.(naše vlast i cizí země)</p> <p>Ve výtvarné a pracovní činnosti kreslíme místa, která máme rádi, vytváříme mapy a z papírových krabic tvoříme město. Naše práce vystavujeme na nástěnkách školy</p>	<p>1,3,6</p> <p>1,2, 4,5,6</p>
<p>Historie a tradice</p>	<p>Vyprávíme si o historii našeho kraje, čteme si a posloucháme pověsti z našeho kraje. Navštívíme historická místa (Vítkov, Vyšehrad...)</p> <p>Ilustrujeme pověsti.</p> <p>Dodržujeme zvyky, které se opakují mnoho generací. Pořádáme oslavy a besídky např. vánoční jarmark, vánoční besídka, masopustní karneval, velikonoční zvyky, vítání jara, pálení čarodějnic atd.</p> <p>Vyrábíme vánoční přání a dárčky pro naše nejbližší</p> <p>Zpíváme si lidové písně, písničky k táboráku i celosvětové hity</p>	<p>1,3,5,6</p> <p>2,6</p> <p>1,2,3,4,5,6</p> <p>2,5,6</p> <p>1,3,6</p>

2. LIDÉ KOLEM NÁS

TÉMATICKÝ OKRUH	FORMULACE ČINNOSTI A STRUČNÝ POPIS	KOMPETENCE
Rodina	<p>Vzbuzujeme v dětech pocit sounáležitosti k rodině, povídáme si o tom, co očekáváme od rodičů a co oni od nás.</p> <p>Vyprávíme si o našich prarodičích a ostatních příbuzných a představujeme si jejich povolání při hrách.(Na řemesla)</p> <p>Připravujeme k různým příležitostem přáníčka.</p> <p>Vyprávíme si zážitky z rodinných akcí (svatby, výlety, dovolené, vánoce, velikonoce apod.)</p> <p>Pokoušíme se sestavit rodinný rodokmen.</p> <p>Vyrábíme malé dárky pro radost rodičům a prarodičům.</p> <p>Zpíváme písničky o mamince.</p> <p>Povídáme si o plýtvání jídlem, penězi, energií, a analyzujeme jak ušetřit a jak ušetřené peníze lépe využít.</p> <p>Hrajeme si na obchod- procvičujeme finanční gramotnost, využíváme kouzelná slovíčka (prosím, děkuji, dobrý den, nashledanou)</p>	<p>3,4</p> <p>2,3,4,6</p> <p>3,4,6</p> <p>3,6</p> <p>1,2,4,5</p> <p>2,4,5</p> <p>1,3,6</p>
Kamarádi a spolužáci	<p>Seznamujeme se s pravidly soužití ve ŠD.</p> <p>Hrajeme seznamovací hry.</p> <p>Malujeme portréty kamarádů a vytváříme kolektivní portrét ŠD. Podle narozeninového kalendáře přejeme k narozeninám, dáváme malé dárečky nebo přáníčka.</p> <p>Zpíváme narozeninové písničky.</p> <p>Povídáme si o přátelství, kamarádství, co znamená pojem „tolerance“. Proč si máme navzájem pomáhat, jaký máme vztah k ostatním spolužákům, k dospělým.</p>	<p>2,3,4,5</p> <p>1,3,4</p> <p>1,2,3,4,6</p> <p>3,5</p> <p>3,4,5,6</p> <p>4,5</p> <p>3,6</p>
Národy kolem nás	<p>Upozorňujeme na vandalismus kolem nás, udržujeme kolem sebe pořádek, určujeme a hodnotíme služby pořádku, věnujeme se</p>	<p>1,3,6</p>

	sebeobslužné činnosti.	
	Uvědomujeme si znevýhodnění některých lidí kolem nás (fyzické, psychické)	1,2,3,6
	Zkousíme malovat ústy, prsty u nohou, při	1,2,6
	hře si vyzkoušíme dorozumívání se jen odezíráním a gestikulací.	1,4,5,6
Narozeninové Oslavy,	Čteme si pohádky a pověsti z různých světadílů.	1,4,5,6
	Prohlížíme encyklopedie.	2,3,4,6
Advent Vánoce	Zpíváme písničky z různých zemí, poznáváme cizí jazyky, vysvětlujeme si význam cizích slov a učíme se navzájem některá cizí slova.	1,2,3
	Sbíráme pohlednice, fotografie a informace o zemích, které jsme navštívili o prázdninách a vystavíme je na nástěnce.	2,3,4,5,6
	Snažíme se pochopit odlišnosti ostatních národů (vyprávění spolužáků jiné národnosti)	1,2,3,6
	Hrajeme si hry dětí z jiných zemí.	1,2,5,6
	Vyrábíme indiánské masky, totemy apod.	1,6
		1,3
		2,4,6
	Děláme si seznam dětí, které mají narozeniny – narozeninový kalendář, vyrábíme pro ně přáníčka, malé dárečky. Zpíváme narozeninové písničky.	2,4,5,6
Masopust	Vyrábíme, malujeme čerty, Mikuláše, anděly. Využíváme různé materiály. Říkáme básničky, zpíváme písničky. Připravujeme kostýmy na čertovskou diskotéku a narozeninovou párty.	1,3,5
	Vyprávíme si o významu adventního času dříve a dnes. Připravujeme adventní kalendáře, při setkání s rodiči vážeme adventní věnce, podílíme se na vánoční výzdobě školy a družiny, zdobíme stromečky.	1,6
Velikonoce	Připravujeme dárky na vánoční jarmark a pro své blízké. Využíváme netradičních technik.	1,5,6
	Při vánoční besídce si vyprávíme o vánočních tradicích a zvycích a některé si i vyzkoušíme.	1,2,3
	Vyrábíme vánoční ozdoby, přáníčka, dekoraci. Pečeme vánoční cukroví (perníčky, linecké,	1,3,5

	vánočky atd.) na vánoční besídku a jarmark. Zpíváme koledy a vánoční písně.	1,2,3,6
Den učitelů	Seznamujeme se s tradicí masopustu, čteme nalezené články.	1,2,3 3,4,5,6
Čarodějnice	Vyrábíme masky a výzdobu ŠD.	
	Na karnevalu hodnotíme úroveň masek, tancujeme, hrajeme soutěživé hry.	1,2,3,4
Den dětí	Čteme si a povídáme o zvycích vítání jara (v minulosti a dnes).	1,3,4,5,6
	Malujeme a zdobíme kraslice, při čemž využíváme různé techniky zdobení. Učíme se a vytváříme velikonoční vazbu z živých květin (květináčky), pleteme pomlázky a pečeme tradiční velikonoční pečivo (bochánky, Jidáše).	1,3,5,6
Jak se máme správně chovat...	Podílíme se na výzdobě školy. Připravujeme výrobky na velikonoční jarmark. Opakujeme známé koledy a učíme se nové.	1,3
Ve společnosti		1,2,3,6
	Připomínáme si významný den pro učitele, kdo to byl J. A. Komenský. Recitujeme báseň pro učitele do školního rozhlasu.	
	Čteme pohádky a příběhy o čarodějnicích. Povídáme si o tradicích a pověstech Filipo-Jakubské noci. Pálíme čarodějnice, opékáme buřty, tancujeme a zpíváme na čarodějnické diskotéce.	1,2,6 1,3,6
Komunikace		
	Povídáme si o významu dne dětí. Připravujeme speciální programy (hasiči, policie ČR, přehlídka dravců). Ve spolupráci s OS Žerotínka a Zahrádkami Žižkov	3,4,6 1,2,3,4,5
V kulturních zařízeních (divadlo, kino, výstava...)	připravujeme dětské odpoledne plné her, soutěží a hostů. Pro zviditelnění školy jsou na tuto akci zváni i děti z MŠ s rodiči, sourozenci a kamarádi.	1,6 1,2,4,5 1,6
		1,2,3,5
V hromadných dopravních prostředcích	Známe a správně používáme „kouzelná slovíčka“ - prosím, děkuji, dobrý den, nashledanou... Hrajeme situační scénky.	
Ve školní jídelně	Povídáme si o vzájemném chování, o tom, jaké očekávají chování děvčata od chlapců a naopak, děti od dospělých a naopak dospělí od dětí. Budujeme a posilujeme vzájemnou úctu a	

	<p>toleranci, hodnotíme a chválíme naše chování.</p> <p>Cvičíme výslovnost při učení říkadel, básniček a na jazykolamech. Rozvíjíme u dětí slovní zásobu a vyjadřovací schopnosti pomocí vyprávění, vymyšlením a dramatizací pohádek a příběhů.</p> <p>Čteme spolužákům, text dramatizujeme a správně artikulujeme. Povídáme si o tom, co je to neverbální komunikace, vysvětlujeme si a ukazujeme gestikulaci. Hrajeme hry s pantomimou.</p> <p>Besedujeme o vhodném a nevhodném chování v divadle, kině na výstavě. Hrajeme situační scénky. Besedujeme o hudebních nástrojích, posloucháme hudební ukázky a podle sluchu a obrázků určujeme hudební nástroje. Navštívujeme filmová představení, divadélka navštěvují nás. Navštívujeme muzea a výstavy.</p> <p>Povídáme si o vhodném a nevhodném chování v autobusu, tramvaji, metru a na veřejných komunikacích.</p> <p>Povídáme si o nebezpečí na silnici, hodnotíme ho a analyzujeme jak mu předcházet.</p> <p>Pracujeme s časopisem ČD Můj vláčkám</p> <p>Na vycházkách procvičujeme správnou chůzi po chodníku, přechodu a silnici. Pozorujeme dopravní značení.</p> <p>Seznamujeme se s pravidly slušného chování a stolování, připravujeme slavnostní tabuli – vánoční jarmark, vánoční besídka, narozeninové párty.</p> <p>Každodenně procvičujeme a hodnotíme naše chování u stolu, správné používání příborů a správné stolování.</p>	
--	--	--

3. LIDÉ A ČAS

Náš denní režim	Povídáme si o zásadách pravidelného denního režimu,	1,3,5,6
	Učíme se rozlišovat povinnosti a zábavu.	
	Malujeme vše, co děláme rádi, co dělat musíme, čemu věnujeme nejvíce svého času – besedujeme o prioritách každého z nás.	1,2,3,5,6
	Besedujeme o čase, který lidé promarní nebo využijí špatně.	
	Povídáme si o pořadech a reklamách v televizi, které nás mnohdy ovlivňují, vybíráme vhodné a nevhodné pořady pro děti.	1,2,6
	Připravíme vědomostní soutěž.	1,5,6
	Společně vymýšlíme program družiny a pomocí dotazníku zjišťujeme, jak bychom nejlépe chtěli vyplnit svůj volný čas.	
	Vymýšlíme plán aktivit víkendu, prázdnin, malujeme je a po víkendu, prázdninách porovnáváme naše plány s tím, co jsme skutečně zažili.	1,2,6 3,4,5,6
	Vážíme si svého volného času i času druhých hledáme, co nás o čas okrádá a čím zdržujeme sebe, rodiče a kamarády.	2,3,4,5,6
	Na obrázcích osob poznáváme jednotlivé fáze života a besedujeme o tom, co může člověk v jednotlivých obdobích prožít a naučit se.	
My a čas	Hledáme (v knihovně, na internetu) historické dokumenty o Žižkově, Praze a vyprávíme si o změnách při vycházkách.	1,3,4,5,6
	Navštívíme muzeum a památky.	1,2,3,5,6
	Známe, kam chodili do školy naši rodiče, prarodiče, vyprávíme si o tom, jaké to bylo.	
	Porovnáváme pomoc dětí v domácnosti, jejich hry, výuku ve škole, možnosti cestování dříve a nyní podle článků, nebo obrázků.	1,2,3,6
Lidé a minulost	Porovnáváme oblečení, které se nosilo dříve, se současnou módou. Tvoříme modely, hrajeme si na módní přehlídku.	
	Čteme staré české pohádky, říkadla, básničky, hádanky, jazykolamy, pranostiky a vyprávíme si o životě v minulosti. Zpíváme lidové písničky,	1,4,6 1,3,5
	učíme se je doprovázet na jednoduché hudební	1,3,5

Lidé a práce	<p>nástroje a pohybově doplňovat.</p> <p>Při rukodělné činnosti zkusíme zhotovovat některé tradiční výrobky: kraslice, výšivky, voskové svíčky,...</p> <p>Kreativní práce s různým materiálem.</p> <p>Využívání různých technik ve VV a PČ.</p> <p>Jak se pracovalo dříve a nyní. Vědecký pokrok – vývoj pomůcek.</p>	<p>3,5,6</p> <p>5,6</p> <p>1,2,5,6</p> <p>1,2,4,5,6</p> <p>1,3,5</p>
---------------------	---	--

4. ROZMANITOSTI PŘÍRODY

TÉMATICKÝ OKRUH	FORMULACE ČINNOSTI A STRUČNÝ POPIS	KOMPETENCE
Proměny přírody	vyrobíme z papíru, textilu, přírodního materiálu dekoraci stromu (květiny, krajiny) zdobíme jej podle ročních období – koláž, výtvarné techniky. Na vycházkách sledujeme proměny přírody, vyhledáváme z knih údaje o růstu stromů, pěstování plodin.	2,3,6 1,3,4,5
Stavby z přírodnin	Při vycházkách ŠvP do lesa upevňujeme pravidla chování v přírodě, sbíráme plody, zhotovujeme z nich různé ozdoby. Stavíme příbytky zvířátkům. Vyrábíme skřítky, strašidla, stavíme jim domečky, vymýšlíme příběhy.	3,5,6 2,5
Pozorujeme Přírodu	Pracujeme s listy a kůrou stromů – koláže, obtisky, věnce, dekorace. Poznáváme život po kameny, poznáváme kameny, malujeme obrázky na oblázky. Na vycházkách pozorujeme hmyz. Čteme knihu Ferda Mravenec, učíme se poznávat druhy brouků, kreslíme je, vyprávíme si. Vysvětlujeme si význam ochrany přírody. Pozorujeme změny stromů.	1,2,6 4,5 1,2
Příroda a rostliny	Při vycházkách pozorujeme život v korunách stromů, posloucháme ptačí zpěv, snažíme se poznat ptáky podle vzhledu – učíme se používat vhodnou literaturu. V zimě přikrmujeme ptáčky, víme co jim chutná, co jim škodí. Vyprávíme si o přezimování zvěře. Besedujeme o významu zvěře v našem životě. Jarní rostliny a květiny. Pečujeme o květiny ve třídě, zaléváme, přesazujeme. Známe co potřebují rostliny k životu – pozorujeme klíčení a růst semínek. Rozlišujeme rostliny užitkové a okrasné. Čteme knihy o pěstování rostlin (Křemílek a Vochomůrka, Krteček). Podle obrázků určujeme druhy a názvy zvířat a rostlin. Víme, která zvířata žijí v lese, na poli, ve vodě, ve	1,3,5 1,2,3 1,3 1,2,5 1,2,6

	vzduchu, v zemi, v ZOO.	
	Soutěžíme ve vyjmenovávání názvů rostlin nebo zvířat podle začínajícího písmene abecedy. Napodobujeme hlasy, pohyby zvířat – hra.	2,3,4
	Hrajeme kvarteta, pexesa s obrázky živočichů, rostlin.	1,6
	Pojmenováváme rostliny.	
	V přírodě poznáváme lesní plody a pátráme, které z nich jsou léčivé/jedovaté.	1,3,4
	Vyprávíme si o nebezpečí ohně ve volné přírodě.	1,2,5
	Vyprávíme si o právech každého živočicha na život, o možnostech pomoci ohroženým zvířatům – útulky a záchytné stanice.	
	Vyprávíme si o domácích zvířatech na základě vlastních zkušeností si vysvětlujeme, jakou péči vyžadují. Vyprávíme si o exotických zvířatech, které můžeme chovat v domácím prostředí.	1,2,4
	Kreslíme a malujeme naše oblíbená zvířata, uděláme výstavu prací.	1,3 1,2
	Charakterizujeme roční období a jejich měsíce.	
	Podzim: soutěžíme v poznávání ovoce a zeleniny podle hmatu, vůně a chuti. Vyrábíme draky a zvířátka z kaštanů a jiných přírodnin.	2,3,5
Roční období	Sbíráme kaštiny a žaludy pro lesní zvěř.	
	Zima: besedujeme o tom, jak můžeme pomoci zvířátkům v zimě. Kreslíme přírodu v zimě.	1,3,5 2,4,6
	Jaro: vyprávíme si o jarních pracích na poli a na zahradě.	
	Kreslíme mláďata domácích zvířat. V literatuře vyhledáváme pranostiky, uvažujeme o jejich smyslu.	1,3,
	22.4. tvoříme plakát ke Dni Země, třídíme odpad, pomáháme při úpravě okolí školy.	2
	Besedujeme, jak můžeme pomoci živé i neživé přírodě, jak člověk škodí nebo prospívá přírodě. Vyprávíme si „Co do lesa nepatří“.	4,5 1,3
Den Země	Prohlížíme si obrázkové encyklopedie a modelujeme zvířata podle předlohy.	1,3,5 1,2,3
		1,3
		1,2,3,5

5. ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

TÉMATICKÝ OKRUH	FORMULACE ČINNOSTI A STRUČNÝ POPIS	KOMPETENCE
Poznáváme Svoje tělo, otužujeme se a sportujeme	Besedujeme o lidském těle a jeho funkcích.	1,2,3
	Hrajeme hru : hlava, ramena, kolena, palce.	1
	Sledujeme, jak rosteme, měříme výšku postavy.	1,2,3
	Vyprávíme si o významu otužování a zdravém životním stylu.	1,3
	Procvičujeme své tělo – tělovýchovné chvílky (uvolňovací cviky, cvičení při hudbě).	6
	Pravidelně chodíme do přírody, kde sportujeme ale i relaxujeme při spontánních hrách.	6
	Seznamujeme se s pravidly míčových her, hrajeme je na hřišti i v tělocvičně, pořádáme soutěže mezi odděleními.	5,6
	Víme co je chování fair play.	
	Kreslíme různé druhy sportů a zajímáme se o sportovní dění kolem nás. Hrajeme si hry na sněhu.	1,6
	Vytváříme postavy z papíru a „oblékáme“ je podle ročních období.	
Zdravá výživa	Čistota půl zdraví kontrolujeme běžnou denní hygienu (čistota rukou, kapesníky),	4,5
	čistotu oděvu a jeho vhodnost.	1,3,6
	Besedujeme o osobní hygieně a jejím významu. Ujasňujeme si hygienické zásady při kašli, kýchání, použití WC, stolování. Vzájemně se taktně upozorňujeme na prohřešky proti těmto zásadám.	5
		3,5
		1,2,3,4,5
Zdravá výživa	Vyprávíme si o zdravém životním stylu (spánek, pohyb, jídlo).	1,2,3
	Kreslíme potraviny prospěšné pro naše zdraví.	1,3,6
	Dodržíme pitný režim.	
	Poznáváme při smyslových soutěžích (čich, chuť, hmat) zelenina, ovoce a další potraviny.	1,2,3,6
Beseda o vitamínech – prevence zdraví.	3,4	

	Připravujeme jednoduchá zdravá jídla z ovoce a zeleniny. Přitom dbáme na správnou technologii vaření, hygienu práce a stolování. Zdravá strava a základy správné životosprávy (vitaminy, výživa, spánek, pitný režim, odpočinek).	2,3,4,5,6
Péče o zdraví	Povídáme si o tom jak o své zdraví pečovat, jak dbáme o svůj vzhled, zajímáme se o zdravotní prevenci, o zacházení s léky.	1,2,3,6
	Při nesprávném užívání léků – vedlejší účinky.	
	Pravidla péče o zuby. Povídáme si o péči o náš chrup.	1,2
	Procvičujeme si techniku správného čištění zubů.	1,2,3,6
	Učíme se základům poskytnutí první pomoci.	
	Vyprávíme si o správném dodržování léčebného režimu v případě nemoci.	1,5
	Předcházíme nemocem a besedujeme o nich.	1,3
	Vyprávíme si svoje zážitky a hodnotíme naše chování.	
	Učíme se telefonovat, ohlásit úraz, přivolat pomoc, hovořit s krizovým centrem,	1,3,5
	linkou důvěry – modelové situace.	
	Víme, co má obsahovat příruční lékárníčka, dovedeme ji použít.	
	Dovedeme přenést zraněného, soutěžíme v dovednostech.	2,4
	Besedujeme o nebezpečí, která mohou přivodit zbytečná zranění.	1,2
	Seznamujeme se s nebezpečím návykových látek, s nimiž se můžeme setkat	
	a která nás mohou ohrozit (injekční jehly, neznámé nápoje, bonbony)	1,2,3,4
	Na modelových situacích zkusíme chování při snaze neznámého člověka navázat s námi kontakt, učíme se přivolat pomoc dospělého nebo policie.	5,6
Besedujeme s příslušníkem policie o trestných činech vůči dětem, ptáme se, jak požádat dospělého o pomoc v mimořádných situacích.	1,2	
Seznámíme se s kontakty na krizové linky 150,155,158. Co je to linka 112.		
Jak je použít a kdy.	1,3	
	3,4,5	
	1,2,3,4,5	

Závěrečná ustanovení

Školní vzdělávací program prošel rozsáhlou revizí – formátováním textu a tabulek - během školního roku 2012/2013 a doznal tak celkové úpravy. Zapracovány byly drobné úpravy týkající se učiva, začleňování průřezových témat a klíčových kompetencí.

Součástí školního vzdělávacího programu se stal i program školní družiny a přípravné třídy.

Během školního roku 2013/2014 bude ověřována jeho úplnost a naplňování během kontrolních činností vedení školy a ČŠI.

Školní vzdělávací program byl schválen pedagogickou radou dne 26. června 2013.

Školní vzdělávací program byl schválen školskou radou dne .

Tento školní vzdělávací program vstupuje do platnosti dne 2. září 2013 a je závazný pro školní rok 2013/2014 a další léta. Změny budou zapracovány formou dodatků.

OBSAH

1.0. ÚVOD A CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	1
Charakteristika školy.....	3
2.0. CHARAKTERISTIKA ŠVP.....	9
PÉČE O ŽÁKY SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI	12
Pravidla poskytování podpůrných opatření žákům.....	12
Žačlenění minimálních výstupů RVP ZŠ ŠVP Na společné cestě 2016.....	12
Vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných	12
Výchovné a vzdělávací strategie.....	13
3.0. KLÍČOVÉ KOMPETENCE.....	16
Kompetence k učení K I.....	16
Kompetence k řešení problémů K II.	16
Kompetence komunikativní K III.	17
Kompetence sociální a personální K IV.....	17
Kompetence občanské K V.	18
Kompetence pracovní K VI.	18
4.0. UČEBNÍ PLÁN	20
5.0. VZDĚLÁVACÍ OBLASTI A PŘEDMĚTY.....	35
5. 1. Vzdělávací oblast jazyk a jazyková komunikace	35
5.2 Matematika a její aplikace.....	86
5.3 Informační a komunikační technologie.....	117
5.4 Člověk a jeho svět	127
5.5 Člověk a společnost	167
5.6 Člověk a příroda	209
5.7 Umění a kultura.....	292
5.8. Člověk a zdraví	338
5.9. Člověk a svět práce.....	373
5.10. Doplnující vzdělávací obory.....	403

7.0. PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	447
7.00 Seznam	447
7.01 Průřezová témata – 1.třída	452
7.02 Průřezová témata – 2.třída	459
7.03 Průřezová témata – 3.třída	466
7.04 Průřezová témata – 4.třída	472
7.05 Průřezová témata – 5.třída	482
7.06 Průřezová témata – 2. stupeň.....	489
8.0. HODNOCENÍ A KLASIFIKACE	508
Pravidla pro hodnocení	508
10.0. AUTOŘI ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU	523
11.0. ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PŘÍPRAVNÉ TŘÍDY	524
12.0. ŠKOLNÍ DRUŽINA	548
Obsah vzdělávacího programu ve ŠD.....	554
Náměty tematického celku	557
ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ	571